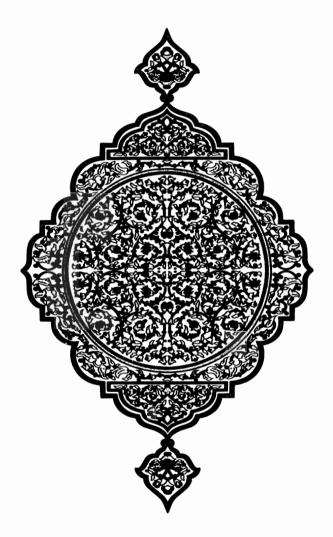

هذاللصُّحَفُ الشَّرِيفُ وَتَرَجَهُ مُعَانِيهِ هَدِيَّةٌ مِن خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ اللَّكِ فَهَدِبزَ عَبْدِ الْعَيْزِ ٱلسُّعُودِ وَقْفُ بِلَّهِ مَكَ الْلَا يَجُوزَ بَيْعُهُ

БҰЛ ҚҰРАН ШӘРИФ ҚАЗАҚША МАҒЫНА ЖӘНЕ ТҮСІНІГІ ШАРАПАТТЫ ЕКІ ХАРАМНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРІ ФАЬД ПАТША ҒАБДҰЛҒАЗІЗ ҰЛЫ САУД СЕМЬЯСЫНЫҢ СЫЙЛЫҒЫ.

АЛЛА ҮШІН АРНАЛҒАН САТУҒА БОЛМАЙДЫ.

ҚҰРАН КӘРИМ ҚАЗАҚША МАҒЫНА ЖӘНЕ ТҮСІНІГІ

БҰЛ ҚҰРАН ШӘРИФТІҢ ҚАЗАҚША АУДАРМАСЫНЫҢ БАСЫЛЫМЫНА ШАРАПАТТЫ ЕКІ ХАРАМНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРІ ФАЬД ПАТША ҒАБДҮЛҒАЗІЗ ҰЛЫ САУД СЕМЬЯСЫ САУД АРАБИЯ ПАТШАСЫ ӘМІР ЕТКЕН.

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيد المرسلين محمد وعلى آله وصحبه أجمعين ٠٠ وبعد:

فتحقيقا لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين وناشر كتاب الله المجيد الملك فهد بن عبد العزيز آل سعود حفظه الله في العناية بكتاب الله الكريم توثيقا وطباعة، والعمل على تيسير نشره وانتشاره بين أيدى المسلمين وتفسير معانيه باللغات الأجنبية واعتبار تلك التوجيهات أسمى الغايات والأهداف المرسومة لمجمع خادم الحرمين الشريفين الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة.

وبناء على التعاون بين كل من الأمانة العامة لمجمع خادم الحرمين الشريفين الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة والأمانة العامة لرابطة العالم الإسلامي في استقطاب علماء التفسير في البلدان الإسلامية لترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغات الأجنبية وذلك للحاجة إلى طرح تلك المعاني إلى جميع اللغات التي يتحدث بها المسلمون حتى يواكب التعبد بتلاوته تفهما لمعانيه.

وإيمانا بقوله تعالى (إنما المؤمنون إخوة) وشعورا بواجب المساهمة الإسلامية.

يسعدنا أن نقدم هذا المصحف الشريف وترجمة معانيه إلى اللغة القازاقية الذى أمر بطباعته خادم الحرمين الشريفين وناشر كتاب الله المجيد الملك فهد بن عبد العزيز آل سعود حفظه الله والتى قام بترجمتها فضيلة الشيخ خليفة آلطاى وراجعه الأستاذح. دليل خان جان آلطاى ووافقت عليه رابطة العالم الإسلامى بمكة المكرمة.

ونحمد الله أن وفقنا إلى إنجاز هذا العمل وتقديمه إلى المسلمين الناطقين باللغة القازاقية في قازخستان وخارجها رجاء أن يستلهموا منه نور الهدى والصلاح الذي يقوى إيمانهم ويصلح أحوالهم في الدنيا والآخرة..

والله الهادي إلى سواء السبيل.

Бісміллаьір-Рахманір-Рахим

"Негізінен осы Құран ең тура жолға бастайды." (17-С. 9-А.)

Толық мақтау әлемдердің Раббы, Аллаға тән. Елшілердің ардақтысы Мұхаммедке, үй-ішіне және барлық жолдастарына Алланың игілігі және сәлемі болсын!

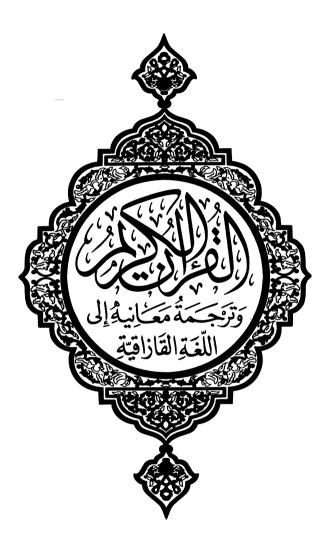
Шарапатты екі Харамның қызметкері Фаьд патшаның (Оны Алла игілігімен қорғасын!) Алланың құрметті Кітабының басылымы және Мұсылмандардың қолдарына тию, мағыналарының бөгде тілдерге аударылу жұмыстарын оңайластыруға байланысты нұсқаулары бойынша бұл елеулі мақсат және көзқарас Медине Мұнаууарадағы "Фаьд Патшаның Құран Шәриф Басылым Комбинатының" бас хатшысы мен "Дүние Жүзілік Ислам Бірлігі" (Рабыта) қоғамының бас хатшысы арасында Құран Шәрифтің мағыналарын Мұсылмандар сөйлейтін әр түрлі тілдерде басылымы олардың мағынасын білмей тек қана ғибадат үшін оқу жағдайында қалмаулары көз алдыға ұсталып, Ислам мемлекеттеріндегі тәпсір ғалымдарын бірараға келтіріп солардан пайдалану жұмысы жүзеге асырылды.

Алла тағаланың: "Шын мәнінде мүміндер бауырлас қой.",— деген аятына сенім артқан бойда діни міндет деп сезіп, осы Құранды және қазақша аудармасын ұсынып отырмыз. Шарапатты екі Харамның қызметкері Ұлы Алланың Кітабын таратушы Фаьд патша Абдүлғазіз ұлы сауд семьясы (Алла оны қорысын!) Басылымына әмір берді.

Бұл Құран Шәрифтің қазақша аудармасын ардақты Халифа Алтай орындады. Оны ұстаз Дәлелхан Жаналтай көзден кешірді. Және бұған Меккедегі Дұние Жұзілік Ислам Бірлігі (Рабыта) қоғамы келісім берді. Бұл арқылы Қазакістандағы әрі басқа жерлердегі қазақша сөйлейтін Мұсылмандардың бұдан тура жол нұрын түсінулерін және имандарының күшейіп Мұсылманшылықтарының нығайып сондай-ақ дұние ахиретте ахуалдарының түзелуін үміт етеміз.

Ең тура жолға ғластырушы Алла.

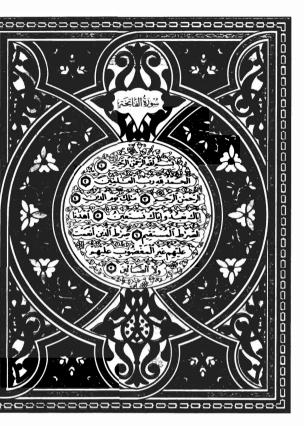

МЕДИНЕ МҮНАУУАРА НҰСХАСЫ

ЕКІ ХАРАМНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРІ ФАЬД ПАТШАНЫҢ ҚҰРАН ШӘРИФ БАСЫМ КОМБИНАТЫ

1- ФАТИХА СҮРЕСІ

Меккеде түскен, 7 аят. (Бұл сүре: "Әл Фатихатұл Кітап, Үммүл Құран, Сәбғұл Мәсани): Кітаптың кілті, Құранның негізі, қайталанатын 7 аят т.б. аттармен аталады. Сондай-ақ Фатиха сүресі: Аллаға жалбарынудың нағыз бір үлгісі Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. (1) Барлық мақтау бүкіл әлемнің Раббы Аллаға тән. (2) Аса қамқор, ерекше мейірімді.(3)

Қиямет күнінің иесі. (4–С.16–А) (4) (Әй Алла!) Саған ғана құлшылық қыламыз, әрі Сенен ғана жәрдем тілейміз! (5)

Бізді тура жолға сала көр! (6) Нығметке бөлендіргендеріңнің жолына! (4-C.69-A.)

Ашуға ұшырағандардың және адасқандардың жолына емес! (5-С.78-А.) (7) "Амин"

(Куран кәрим, негізінен алты түрлі күрделі маңызды қамтиды: 1-Алланың барлығы, бірлігі, 2-Пайғамбарлық, 3- Құлшылық, 4-Киямет, 5- Бұларға сенушілердің жәйі, 6- Сенбеушілердің жағдайы, соңғы екеуі көбінесе қисса түрінде келеді. Мысалы: "2-3-А.": Алланың барлығын, бірлігін, "4-А.": Қиямет күнін, "5-А.": Құлшылықты, "6-А.": Пайгамбарлықты, "7-А.": Сенушілерді, сенбеушілерді камтиды. Корыта айтканда, Күран кәримнін әр аяты немесе сүресі, осы алты түрлі негізгі маңызбен тікелей не жанай түрде үштасып отырады. Сондыктан Фатиха суресіне: "Үммүл Құран" делінген. Уаллаы ағлам.... **X-K**.)

2- БАКАРА СҮРЕСІ

Мединеде түскен, 286 аят. (Бүл ең үзын сүреде, Алланың барлығы, бірлігі, пайғамбарлық, қиямет күні тәрізді негізгі сенім мәселелері, және Намаз, Ораза, Зекет, Хаж сиякты күлшылыкка тән нұсқаулар сондай-ақ үйлену, ажырасу, (қысас) кек алу, өсиет, аманат, қарыз өсім және нафакаландыру т.б.күрделі қоғамдық қарым-қатынасқа тығыз байланысты ережелер және сенбеушілердің, әсіресе Яьудилердің қылықтары баян етілумен қатар, қорытып айтқанда бір қатар маңызды мәселелер кіріспе түрінде осы сүреде қамтылған деуге болады. Ардакты пайғамбарымыз (Г.С):"Әр нәрсенің бір шоқтығы бар. Куранның шоқтығы Бақара сүресі" леген. Ж-К)

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

"Әліф Лам Мим" (1) (Бір неше сүренің басындағы осы тәрізді жеке әріптер: "Хүрүф Мүқаттағат" бөлшек әріптер деп аталады. Ұғымын Алла білелі.)

Міне осы Кітапта күдік жоқ, тақуалар үшін тура жол көрсетуші. (2-С.177-А.) (2)

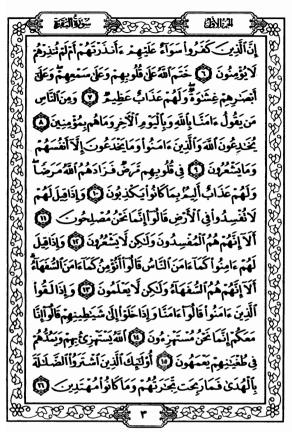
Сондай олар көмеске иман келтіреді, намазды толық орындайды, өздеріне берген несібемізден (Алла жолында) Пайдаландырады.(2-C.285-A)(3)

(Мүхаммед F.C.) олар саган түсірілгенге әрі сенен бұрынғы

түсірілгенге сенеді және ахиретке анық нанады.(4)

Міне солар Раббылары тарапынан тура жолда және солар құтылушылар. (5) (Делінген бейнеде Құранның тура жолынан пайдалана алатын тақуалардың: Көмеске иман келтіру, намазды толық орындау, Алла жолында мал сарып қылу, кітаптарға және ахиретке нану, бес шарты баян етілгеннен кейін, келесі аяттарда, ескерту пайда бермейтін, қасарысқан кәпірлермен екі жүзді (мұнафықтар) баян етіледі.)

(Мұхаммед Ғ.С.) расында қарсы болғандарды, үгіттесең де үгіттемесең де бәрі бірдей. Олар иман келтірмейді, (6) Алла олардың жүректерін, құлақтарын бітеген, әрі көздерінде перде бар. Сондай-ақ олар үшін зор қинау бар. (Алла оларды жаратып ой, көз, құлақ берген болса да қарсы келіп қасарысқандықтарынан осы халге келген.) (41-С.5-А. 83-С.13-А.) (7) Адамдардың кейбіреулері, екі жүзді (мұнафықтар): "Аллаға, ахирет күніне сендік" дейді. Бірақ олар сенбейді. (8) Олар (өздерінше)

Алланы және иман келтіргендерді алдайды. Бірақ олар өздерін ғана алдағандарын сезбейді. (9) Олардың жүректерінде дерт бар. (Күншілдік дерті.) Сонда Алла олардың дертін арттыра түсті. (Мұсылмандар ламыған сайын күншілліктері коза түсті.) Сондай-ак одарға өтірікшіліктерінің салдарынан күйзелтуші азап бар. (10) Оларға: "Жер жүзінде бұзақылық қылмандар!", - делінсе, олар: "Біздер түзеуші ғанамыз" дейді. (11) Сақ болындар! Шын мәнінде олардың өздері бұзақы, алайда олар түсінбейді. (12) Егер оларға: "Аламдар иман келтіргендей иман келтіріндер!", - делінсе, олар: "Акылсыздарша иман келтірейік пе?",- дер. Байқандар! Шын мәнінде олардың өздері ақымақ. Бірақ олар білмейді. (13) Ал және олар муміндерге кездессе: "Біз де иман келтірдік" дер. Әрқашан олар сайтандарымен (бастыктарымен) онашалана калса: "Расында біз сендермен біргеміз, біз одарды тәлкек қылып қана жүрміз" дер. (14) Алла оларды мазаққа ұшыратып, азғындықтарында қаңғыртып қояды. (15) Олар қисық жолды туралықпен айырбастап алды. Сонда оларға саудалары пайда бермеді. Әм олар тура жолды таппады. (16)

Олардың мысалы: (Далада) от жағып маңын жарық қылғанда, Алла олардың жарығын өшіріп, караңғылықтарда қалдырған біреу сияқты, (бұл мысалда, екі жүзді мүнафыктар; жаккан оттары өшіп, тым-тырыс қараңғылықта қалғанға үксатылып отыр) олар көрмейді. (17) Санырау, сакау және соқыр болып бетінен қайтпайды. (18) Немесе каранғылықта күркіреп, жарқылдап көктен нөсерлете қүйған жаңбырға ушырап, нажағайдан өлем деп коркып, саусактарын күлактарына тыққан біреулер тәрізді. Алла кәпірлерді толық баураушы. (19) Олардың көздерін нажағай жұлып экете жаздайды. Оларға жарық берген сәтте, олар жарықта жүреді ле оларға қаранғы болған заманла. олар тура қалады. Егер Алла қаласа, олардың есту, көру сезімдерін де жойар еді. Алланың әр нәрсеге күші толық жетуші. (Бұл мысалда, Құран жене Ислам; көзді алардай жарқылдап, күркіреп құйған несерге, мұнафықтар; нажағайдан қорқып, саусақтарын құлақтарына тығып жарықта жүріп, қараңғыда турып тантырақтағанға теңеліп отыр. К.Б.Ж.Т. т.б.) (20) Әй Адам баласы! Сондай сендерді де сендерден бұрынғыларды да жаратқан Раббыларыңа құлшылық қылыңдар. Әрине сақтанған боларсындар. (21) Ол сондай Алла, сендерге жерді төсек, аспанды төбе етіп жаратты. Әрі көктен жаңбыр жаудырып, сол аркылы сендер үшін әр түрлі өсімдіктен ризык шығарды.

Сондықтан біле түра Аллаға шерік қатпаңдар. (Сенбеушілер, Құранды Мұхаммед Г.С. ойдан шығарып отыр деген. 25-С.32-А.) (22) Егер құлымызға түсіргенімізден күдіктенсеңдер, онда сендер де со құсаған бір сүре келтіріңдер, Алладан өзге көмекшілеріңді де шақырыңдар, егер сөздерің рас болса. (23) Егер оны істемесеңдер (әзір келтірмесеңдер, келешекте) сірә істей алмайсыңдар. Ендеше, отыны; адамдар, тастардан болып кәпірлер үшін әзірленген оттан қорқыңдар! (24)

(Мұхаммед Ғ.С.) иман келтіріп, ізгі іс істегендерді қуандыр! Расында олар үшін астарынан өзендер ағатын жәннеттер бар. Әрқашан оларға оның жемісінен бір ризық берілсе, олар: "Осы бізге бұрын да беріліп еді" дейді. Тағы оның ұқсасы келтіріледі. Әрі олар үшін онда тап-таза жұбайлар да бар. Олар онда мәңгі қалады. (Құрандағы шыбын, өрмекші және құмырсқа тәрізді кішкентай мысалдарға таңырқағандар болған...) (25) Расында Алла шіркейді, одан да

зорғыны мысал келтірулен **ҰЯЛМАЙДЫ.** АЛ МҮМІНДЕР ОНЫҢ Раббыларынан нак хакикат екендігін біледі. Ал енді қарсы болғандар: "Алла, бұл мысал менен нені қалайды?",- дейді. Алла, ол мысал менен көптегенді адастырып, әрі онымен көптегенді оңғарады. (Мысалдарға қарсы келіп адасқандар ла, шындык деп біліп жол тапқандар да болады негізінде.) Ол аркылы бүзыктарды ғана адастырады. (26) Олар (иман келтіріп) серт бергеннен кейін Алланың уәдесін бұзады да Алланың жалғастырылуын бұйырған нәрсесін (жақындық, бірлікті) бөледі. Сондай-ақ жер жүзінде бұзақылық істейді. Міне солар зиянга үшыраушылар. (27) Аллага қалайша қарсы келесіндер? Өлі едіндер, сендерді тірілтті. Тағы өлтіреді. Соңыра қайта тірілтеді. Сонан соң (кияметте) Оның алдына қайтарыласыңдар. (28) Ол сондай Алла, жер жүзіндегі барлық нәрселерді сендер үшін жаратты. Сонан кейін аспанға көніл бөліп оны жеті кабат көк етіп тәртіптелі. Ол әр нәрсені толық білуші. (29)

(Мухаммел Ғ.С.) сол уақытта Раббын періштелерге: "Эрине мен жерле бір орынбасар жаратамын!".- деген еді. (Періштелер): "Онда бұзақылық істеп, кан төгетін біреу жаратасын ба? Негізінен біз Сені дәріптеп, мақтау мен пәктаудамыз" деді. Алла: "Мен сендердің білмегендерінді жақсы білемін!",- деді. (Алла, Адамды топырактан жаратып оған жан салды. (22-С. 5-А., 55-С.14-А., 32-С.7-А.) (30) Алла Алам (Г.С.) ға біртутас атауларды үйретті де сонан соң оларды періштелерге көрсетіп: "Айтқандарың рас болса, Маған осы нәрселердің аттарын айтып беріңдер." деді. (31) Періштелер: "Сен пәксің! Біздің, Сенің тйреткеніңнен басқа білеріміз жоқ. Әрине Сен толық білуші, өте данасың" деді. (32) (Алла Т): "Әй Адам! Оларға, бұлардың аттарын баян ет" деді. Сонда (Адам Ғ.С.) оларға ол заттардың аттарын айтқан сәтте, Алла: "Мен сендерге көктер мен жердің құпиясын, сендердің де көрнеу, көмес істегендерінді білемін деп айтпадым ба?", - деді. (33) Сол уакытта періштелерге: "Адамға сәжде қылыңдар" дедік. Сонда олар дереу сәжде қылды. Бірақ Ібіліс бас тартып, дандайсып қарсы келушілерден болды. (34) Және де: "Әй Адам! Сен де жұбайың да жәннәтте түрындар, ерікті түрде қалағандарыңша жеңдер де, мына ағашқа жоламаңдар. Онда

النالظ المنتبكة إن جَاعِلُ فِي الأَرْضِ خَلِفَةً المَّهَ وَعَنُ وَإِذَ قَالَ رَبُكُ لِلْمَلَتِ كَذَا إِنَ جَاعِلُ فِي الأَرْضِ خَلِفَةً الْمَاءَ وَعَنُ الْوَاأَ الْجَعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيها وَيَسْفِكُ الدِماءَ وَعَنُ الْمَاءَ كُمُّ اللَّهُ مَا الاَفْكُمُونَ الْمَاءَ كُمُّ الْمَاءَ كُمُّ المَاكَبِكَةِ فَقَالَ الْبُعُونِ بِأَسْمَاءَ كُلَّهَا أَمْ عَرَهُمْ عَلَى الْمَلَتِ كَةِ فَقَالَ الْبُعُونِ بِأَسْمَاءَ كُلَّهَا أَمْ عَرَهُمْ عَلَى الْمَلَتِ كَةِ فَقَالَ الْبُعُونِ بِأَسْمَاءِ هَنُولاً إِن كُنتُ مَد وَيَن ﴿ قَالُولُ الْمَلِيمُ الْمَالَعُونُ وَالْمَالِمُ اللَّهُ اللَّ

жазықтылардан боласыңдар" деген едік. (Бұл ағаш көбінесе бидай немесе жүзім ағашы делінген.) (35) Сонда Шайтан, екеуін ол жерден тайдырды. Ондағы нығметтерден де шығарды. Оларға: "Бір-біріңе қас болып, түсіңдер: Сендер үшін жержүзінде тұрақ және бір мезгілге дейін пайдалану бар" дедік. (36) Сонда Адам (Ғ.С.) Раббынан сөздер үйреніп алды да жалбарынды. (7-С. 23-А.) Раббы оның тәубесін қабылдады. Өйткені Ол тәубені өте қабылдаушы, ерекше мейрімді. (37)

"Жаннаттан бәрің түсіңдер, Менен сендерге бір туралық келсе, кім сонда тура жолыма ерсе, оларға қорқу жоқ әрі қайғырмайды" деген едік. (38) Қарсы келіп аяттарымызды өтірік дегендер, солар, тозақтық болып, олар онда мәңгі қалады. (39) Әй Израил ұрпақтары! Берген нығметімді еске алыңдар. Уәдемді орындаңдар. Мен де серттеріңді орындаймын. Әрі Менен ғана қорқыңдар. (40) Жандарыңдағы Тәуратты растаушы Мен түсірген Құранға сеніңдер. Сондай-ақ оған

алғаш қарсы келушілерден болмандар. Және де аяттарымды аз гана багага айырбастамандар (дүниелік үшін бұрмаламандар) да Менен гана коркындар. (41) Хакикатты бүзыктыкка араластырмандар да сондай-ақ біле тура шындықты жасырмандар. (42) Намазды толык орындандар, зекет беріңдер, сондай-ақ (Алланың хүзырына) иілушілермен бірге иіліңдер. (43) Елді игілікке бұйырып, өздеріңді ұмытасындар ма? Кітапты окисындар, ойламайсындар ма?... (44) Сабыр және намазбен жәрдем тілеңдер. Расында намаз ынталылардан басқаларға ауыр келеді. (45) Ол ынталылар, Раббыларына шын жолығатындықтарын ойлап әрі Оған анық қайтарылатындықтарын да біледі. (46) (Алла Израил **чрпактарын** бакытка бөлеп, заманында әлемнен артық қылған. Пайгамбарлар көп келген. Бірак Алланы көрмей: "Нанбаймыз" дегендер, Пайгамбарды өлтіргендер. бұзауға шоқынып, Тәуратты өзгерткен бұзықтары да болған. 2-С. 51,55,61-А.) Әй Израил үрпақтары! Сендерге берген нығметімді, әм элемге артык еткенімді еске алындар. (47) Біреу үшін ешкім күймейтін, шапағат қабыл етілмейтін, ешкімнен бодау алынбайтын және оларға жәрдем де етілмейтін бір күннен сақтанындар. (48)

Сендерді Пергауынның сыбайластарынан құтқардық. Олар сендерді жаман қинаумен ұстап, ұлдарынды бауыздап, әйелдерінді тірі қойатын еді. (Бәлгерлердің: "Израил урпактарынан бір ул туып, ыкпалынды жояды" деуі бойынша Пергауын, олардан үл туса, бауыздатып отыратын болган.) Міне мунда сендерге Раббыларыннан зор сынау бар. (49) Сендер үшін теңізді жарып, күткардык пергауындықтарды суға батырдық. Сендер көріп тұрдындар. (50) Сол уақытта Мұса (Ғ.С.) ға (Тұр тауында Тәурат үйрету үшін) қырық кеш **уәле берген едік. Кейін онын** артынан, бұзауды тәңір жасап алдыңдар да өздерің залым болдындар. (51) Сонан кейін де сендерді шүкірлік етер деп кешірім еттік. (52) Және тура жолға келулерің үшін Мұса (Ғ.А.) ға Тәуратты (жақсы-жаманды) айырушы нүскауды бердік. (53) Сол уақытта Мұса (Ғ.С.): "Әй қаумым! Расында сендер бұзауды тәңір жасап алумен өздеріне қастық қылдындар! Ал енді жаратушыларыңа тәубе қылындар. Әрі өздерінді түзетіндер. (Немесе кылмыстыларды өлтіріндер.) Бүларың сендер тшін жаратушыларыңның қасында хайырлы. Сонда тәубелерінді қабыл етті. Өйткені Ол тәубені қабылдаушы, ерекше мейірімді"

النالان المنافع المنا

деді. (54) Сол уақытта сендер: "Әй Мұса! Алланы әшкере көрмейінше саған әсте иланбаймыз" дедіндер де, сендерді бір ащы дауыс алды. (Жасыл түсті.) Көріп тұрдыңдар. (55) Сонсоң шүкірлік етерсіңдер деп, өлгендеріңнен кейін кайта тірілттік. (56) Үстеріңе бұлтты көлеңке етіп, және сендерге бөдене менен құдырет шекерін (Мәнна, Сәлуаны) түсірдік. "Сендерге берген жақсы нәрселерден жеңдер" (дедік.) Олар Бізге емес өздеріне ғана қастық кылды. (57)

وَإِذَ قُلْنَا اَوْ عُلُوا مَدْ وِالقَرِيةَ وَكُوا مِنْهَا عَيْثُ شِعْتُمْ رَعَدُا وَاوْ خُلُوا الْبَابِ سُجَدًا وَقُولُوا حِقَلَةٌ مَعْوْلَ الْجَعَلَةُ مَعْوْلَ الْجَعَلَ اللّهِ مَعْلَمَ الْفَرِي فَلَكُمُوا وَجَوْلَ مِنَ عَمْرَا اللّهِ مَعْلَمَ اللّهِ مَعْلَمُ اللّهِ مَعْلَمُ اللّهِ مَعْلَمُ اللّهِ مَعْلَمُ اللّهِ مَعْلَمُ اللّهِ مَعْلَمُ اللّهُ اللّهُ مَعْلَمُ اللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّه

(Булар "Тие" даласынан Шам өлкесі "Ариха" қаласына түсетін болды.) Сол уақытта оларға: "Осы кентке кіріңдер, одан қалағандарыңша еркін жеңдер. Және есіктен бас қойып, (Хытта) "күнәмызды кеш" деп кіріңдер. Қателіктеріңді жарылқап, игілік істеушілердің сауабын арттырамыз" дедік. (58) Сонда залымдар, сөзді өздеріне айтылғаннан басқаға ауыстырды. (Кылмыстарына кешірім тілеудің орнына "Хынта" деп, бидай тіледі.) Сонды қтан залымдарға бұзақылықтарының салдарынан

аспаннан пәле жаудырдық. (59) Сол уақытта Мұса (Ғ.С.) қаумы үшін су тіледі. Сонда: "Таяғынмен тасты ұр" дедік. Сөйтіп, тастан он екі бұлақ жарылып шықты да әр ел өз суатын білген еді. Алланың несібесінен ішіп, жеңдер де жер жүзінде бұзақылық қылып жүрмендер. (60) Сол уақытты естеріне алындар! "Әй Муса! Бір-ақ түрлі тамаққа (Мәнна, Сәлуаға) сабыр ете алмаймыз. Біз үшін Раббыңа жалбарын, бізге жерден өсетін, көк өнісінен қиярынан, бидайынан, бүршағынан және сарымсағынан шығарсын " дедіндер. Мұса (Ғ.С.): Сондай ол сапалы нәрсені, бұл сапасыз нәрселерге ауыстырмақшысындар ма? Бір қалаға түсіндер, онда әрине қалағандарың бар" деді. (Сондықтан) оларға қорлық, жоқшылық жүктеліп, Алла (Т.) ның ашуына үшырады. Бүл олардың, Алланын аяттарына карсы келулері және жазықсыз пайғамбарларды өлтірулері сондай-ақ өстіп қарсы келіп, шектен шығулары себепті. (61)

Расында сондай иман келтіргендер. Яьудилер, Христиандар және Сабилар болып, кім Аллаға, ахирет күніне сенсе, Раббыларынын касында сыйлык бар. Оларға коркыныш жок. Әрі олар қайғырмайды. (62) Сол уақытта сендерден (Тәуратты қабылдауға) уәде алған едік. Үстеріңе Тұр тауын көтеріп тұрып: "Сендерге берілген (Тәуратты) мықты ұстап, ондағы әмірлерімді елеп, ескеріндер әрине сақтанған боласындар" деген едік. (7-С. 171-А.) (63). Онын артынан тағы қайталаған едіңдер. Сонда сендерге Алланың кеңшілігі, мейірімі болмаса, әлбетте зиянға чшыраушылардан болар едіңдер. (64) (Бұларға сенбі күні балық аулауға тыйым салынған бола тұра айлакерлік істегендіктері үшін маймылға айналып барып типыл болған. 7-С.163-А. Р.Ж.) Расында сендерден сенбі күні шектен шыққандарды білесіндер, сонда оларға: "Маймыл болып, қор болыңдар" деген едік. (65) Сонда ол жазаны, ілгері-кейінгілерге үлгі әрі сактанушыларға насихат қылдық. (Израил урпактарынан біреу малына кызығып, бір жақынын түнде өлтіріп тастайды. Көп жанжал болып, өлтіруші ақсынып Мұса (F.C.) га шагады. Муса (F.C.) Алланың әмірі бойынша: "Бір сиыр сойылып, кей мүшесімен қағылса, тіріліп, кім өлтіргенін айтады" дейді.) (66) Сол уақытта Мұса (Ғ.С.) қаумына: "Алла, бір сиыр бауыздауларынды бүйырды" деді.

Олар: "Бізді келемеж қыласың ба?",деді. Мүса (F.C.): "Надандардан
болудан Аллаға сиынамын" деді. (67)
Олар: "Раббыңа біз үшін
жалбарыншы, бізге оның не екенін
білдірсін" деді. (Мұса Ғ.С.): "Алла, ол
сиыр кәрі де емес, жаста емес,
соның арасында" дейді. "Ал енді
бұйрылғанды орындандар" деді. (68)
Олар: "Раббыңа біз үшін
жалбарыншы, бізге оның түсін
білдірсін" десті. (Мұса Ғ.С.): "Алла,
ол сап-сары сиыр, оның өңі
көрушілерді сүйіндіреді дейді"
деді.(69)

النالان المنابية الم

Олар тағы: "Раббыңа біз үшін жалбарыншы, о немене? Бізге білдірсін. Өйткені бізге (баска сиырға) ұқсас келді. Әрине Алла қаласа тура жолда боламыз" десті. (70) (Мұса Ғ.С.) расында Алла: "Ол сиыр қорлық көрмеген, жер жыртпаған, дін аман онда дақ жоқ дейді" деді. Олар: "Міне, әзір шындықты келтірдің" десті. Сонда олар, істегілері келмесе де оны бауыздады. (Қайта-қайта сұрақ қойып жүріп әрең орындады.) (71) Сол уақытта біреуді өлтірдіндер де

сол жөнде таластындар. Алла жасыргандарынды ортага шыгарды. (72) Сөйтіп өлікті оның кейбір мүшесімен қағындар" дедік. Алла осылайша, өлікті тірілтіп сендерге белгілерін көрсетеді. Әрине ойланарсындар. (73) Және содан кейін де жүректерін қатайып. тастай немесе тағы қаттырақ боллы. Өйткені тастар жарылып, олан өзендер ағады. Әрі кей тастар қақ бөлініп, одан су шығады. Әрине кей тастар Алладан қорқып, күлайды. Алла істегенлеріннен ғапыл емес. (74) (Мұсылмандар!) Олардың сендерге сенетіндіктерін үміт қыласындар ма? Әрине олардың Алланың сөзін (Тәуратты) тындайтын бір тобы бар еді. (Галымдары.) Олар оған түсініп болғаннан кейін (Мұхаммел Ғ.С. ның сипаттарын) біле тұра өзгертті. (4-С.46-А.) (75) Ал қашан олар муміндерге кездессе: "Біз де иман келтірдік" деп, егер олар бір-бірімен жекелене калса (бастыктары, адамдарына): "Алланын сендерге ашқан сырын, (Тәураттағы Мухаммед Г.С. ның сипаттарын) Мусылмандардың сендерге Раббыларыңның қасында дәлелдеулері үшін оларға айтасындар ма? Түсінбейсіндер ме?",- дейді. (76)

Олар білмей ме? Негізінде Алла (Т.) олардың қөрнеу, көмес істегендерін біледі. (77) Олардың ішінде надандары да бар. Кітапты білмейді. Олар тек қана тйретіндіні және бос ойларды ғана ойлайды. (78) Сондай Кітапты колдарымен жазып, сонан сон аз акшага (дүниелікке) сату үшін: "Осы Алланың қасынан келгені" дегендерге нендей өкініш! Және олардың қол жазғандарына нендей өкініш! Сондай-ақ олардың табыстарына нендей өкініш! (79) Олар: "Бізді тозақ оты санаулы күндер ғана (ғазапта) ұстайды. дейді. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Алладан уәде алдындар ма? Алла **уәлесін сірә бұзбайды. Немесе** Аллага білмегендерінді айтасындар ма?",- де. (80) Керісінше, кім жамандық істесе, қателіктері оны баурап алса, сонда олар тозактык болады да олар онда мәңгі қалады. (81) Ал және сондай иман келтіріп, түзу ғамал істегендер, ұжмақтық болып, олар онда мәңгі қалады. (82) الْمُلْكُ اللَّهُ الْمُعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا يُمِرُونَ وَمَا يُعْلِوُنَ ﴿ الْمَكُونَ الْمَعْلَمُونَ الْمَكْتُ الْمَكِنَبِ الْآ اَمَانِيَ وَإِنْ هُمْ وَمِنْهُمْ الْمِينُونَ الْمَكِنَبِ الْمَلْكُونَ الْمَكْتَبِ الْمَلْكُونَ الْمَكْتَبِ الْمَلِيَةِ مِنْ الْمَكْتُ الْمُلْكُونَ الْمَكْتَبِ اللَّهِ الْمَدْ الْمُلْكُونَ الْمَكْتَبِ اللَّهِ الْمَدْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّه

Бір заманда, Израил үрпақтарынан: "Алладан басқаға құлшылық қылмандар, әке-шешеге жақсылық істеңдер, жақындарға, жетімдерге, міскіндерге қамқорлық жасандар, адамдарға көркем сөз сөйлеңдер, намазды толық орындандар және зекет беріндер" деп ант алған едік. Содан кейін бет бұрдыңдар. Сендерден аз-ақ адам қалды. Өйткені сендер ежелден бет бұрушысыңдар. (Сендер үшін шындықтан бет бұру қиын емес.) (83)

وَإِذَ أَخَذَ نَامِينَ عَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَ كُمْ وَلا تَخْرِجُونَ وَالْمَعْرِجُونَ وَالْمَعْرِجُونَ وَالْمَعْرِجُونَ وَالْمَعْرِجُونَ وَالْمَعْرِجُونَ وَالْمَعْرِجُونَ وَلِيَعْرَجُونَ وَلِيعْمُ وَالْمَعْرِجُونَ وَلِيعْمُ وَالْمَعْرِجُونَ وَلِيعْمُ وَالْمَعْرِجُونَ وَلِيعْمُ وَالْمَعْرِجُونَ وَلِيعْمُ وَالْمَعْرِجُونَ وَلِيعْمُ وَالْمَعْرِجُونَ وَلِيعْمُ وَالْمُحْوَرِيعْمُ وَالْمُوكِينَ وَالْمَعْدُونِ وَالْمَعْرُونَ الْمَعْرُونَ الْمَعْمُونَ الْمَعْرُونَ الْمَعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمَعْرُونَ الْمَعْرُونَ الْمَعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمَعْرُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرِونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرَافِعُونَا الْمُعْرُونَ الْمُعْرِعُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرَافِهُمُونَ الْمُعْرُونَ الْمُعْرُو

(Әй Янудилер!) Бір заманда: "Бір-біріңнің қандарынды төкпендер, өз-өздерінді жүрттарыннан шығармандар" деп, уәде алған едік. Сөйтіп мақұлдап куә болған едіндер. (84) Содан кейін өздерінді өлтіресіндер, бір бөлімдерінді жүрттарынан шығарасындар әрі оларға қарсы жауыздық, дүшпандықта өзара көмектесесіндер. Егер олар сендерге тұтқын болып келсе, оларға бодау беріп құтқарасындар. Негізінен сендерге оларды жұрттарынан

шығаруға тыйым салынған. (Алла, олардан бір-бірін өлтірмеске. жүрттарынан шығармасқа, кастандык істемеске, түткынға түссе, төлеу беріп күткаруға уәде алады. Бірак одар сонғысын ғана орындамакшы болады.) Сендер Кітаптын кейіне сеніп, кейіне қарсы келесіндер ме? Сендерден кім мундай істесе, әрине олардың жазасы дүние тіршілігінде қорлық әрі қиямет күнінде қатты қинауға кайтарылалы (салыналы). Және Алла (Т.) істеген істеріннен ғапыл емес. (85) Осындай ахиретті беріп, луние тіршілігін айырбастап алғандар, олардан ғазап жеңілтілмейді де оларға көмек те болмайды. (86) Расында Муса (Г.С.) ға Кітап бердік те, одан кейін пайғамбарларды жалғасты түрде жібердік. Және Мәрйем ұлы Ғиса (Ғ.С) ға да мт гжизалар беріп, Жебрейіл (Ғ.С.) арқылы қуаттадық. Әрқашан сендерге бір пайғамбар көңілдерің каламаған нерсе кәлтірсе. тәкаппарланасындар. Олардың бір бөлімін (Ғиса, Мұса Ғ.С. ды) жасынға шығарып, (Зәкерия, Яхя Ғ.С.) бір бөлімін өлтірдіңдер. (87) Олар: "Жүрегіміз перделі" деді. Жоқ, Алла оларды, карсы болуларынын салдарынан қарғады. Сондықтан азы-ғана иман келтірді. (88)

Олардын касындағы Тәуратты. растаушы Куран келген шакта, олар бурын (акыр заман пайгамбары арқылы кәпірлерге) үстемдік тілеген бола тура езлеріне Тәуратта таныған (Мухаммел Г.С.) келген заманла. карсы шықты. Қарсы болушыларға Алланын лағынеті болсын. (Мединелік Яьудилер, ақыр заман Пайгамбары келуден бұрын кәпірлерге: "Бізлін лінімізлі костаушы Пайғамбардың келуі жакын" дейтін еді. Бірак ақыр заман Пайгамбары Израил трпактарынан болмагандыктан карсы шықты. М.Ж.Б.Р.Т.) (89) Олар, Алла (Т.) ның өз кеңшілігінен құлдарынан қалағанына түсіргенін (Кұранды) қызғанып қарсы келумен өздерін нендей жаман нәрсеге айырбастады да олар ашу үстіне ашура үшырады. Қарсы болушылар үшін қорлаушы азап бар. (90) Эрқашан оларға: "Алла түсірген (Куран) ге иман келтіріндер" лелінсе: "Өзімізге түсірілгенге, иман келтіреміз" деп, олар онын тысындағы (Құран) ға қарсы болады. Олардын касындағы Тәуратты растаушы Күран хак. (Мүхаммед F.C.) оларга: "Егер (Тәуратқа) иман келтірген болсандар, бұрын Алланын елшілерін неге өлтірдіңдер?",- де. (91) Сендерге Муса (Г.С.) ашық дәлелдер екелгеннен кейін де бұзауды тәңір жасап алдындар. Сендер залымсындар. (92) Сол уақытты еске

النالان المنالان المنالان المنالان المنالان المنالان المنالان المنالان المنالان المنالذي المناطقة الم

алыңдар. Бастарыңа Түр тауын көтеріп түрып: "Сендерге біз берген (Тәурат) ді мықты ұстаңдар да құлақ салыңдар"деп серт алған едік. Олар: "Құлақ салдық, қарсы болдық" деді. Өйткені қарсылықтарының салдарынан жүректеріне бұзау сіңіп алған. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Егер (Тәуратқа) иман келтірген болсаңдар, имандарың сендерге нендей жаман нәрсені (бұзауға табынуды) бұйырған" де. (Тәуратта бұзауға табыну жоқ еді.) (93)

النالال المنابدة المنابذة المنابدة المنابذة المنابذة المنابدة المنابذة الم

(Мұхаммед Г.С.): "Егер Алланың қасындағы ахирет жұрты, елден ерекше нағыз сендер үшін ғана болса, өлім тілеңдерші! Шыншыл болсаңдар" де. (94) Бірақ олар қолекі істеп, ілгері жіберген қылмыстары себепті сірә өлім тілемейді. Алла залымдарды толық біледі. (95) (Мұхаммед Г.С.) Яьудилердің жалпы адамдардан да мұшріктерден де тіршілікке (ұзын өмірге) тым құмар екенін көресің. Олардың әрбіреуі мың жыл өмір струді арман етеді. Алайда өмір оны

азаптан арашаламайды. Алла (Т.) олардын істегендерін толық көрүші. (Яьудилердін тағы бір қылығы: "Жебрейіл лүшпанымыз, бізге азап экелген, уахиды Мікәйіл әкелсе нанар едік" дейтін еді.) (96) (Мухаммед Г.С. оларга) айт: "Кім Жебрейіл (Ғ.С.) ге дүшпан болса, (Алланың дүшпаны.) Өйткені ол, Алланың бүйрығы бойынша бұрыңғыларды растаушы. Құранлы сенушілер үшін туралық әрі куандырушы түрде жүрегіңе кондырды. (97) Кім Аллаға, періштелеріне, елшілеріне сондай-ақ Жебрейіл, Мікәйіл (Ғ.С.) ге лушпан болса, элбетте Алла (Т.) кәпірлерге дүшпан. (98) (Мұхаммед F.C.) расында саган ап-ашык аяттарды түсірдік. Оған бұзақылар ғана қарсы келеді. (99) (Яьудилер) кай кашан да бір уәде жасалса, олардың бір бөлімі оны бұзып тастамады ма? Бәлкім олардың көбі Тәуратқа да сенбейді. (100) Оларға Алла тарапынан олардың қолындағы Тәуратты растаушы Елші келген шақта, Кітап берілгендердің бір бөлімі, тіпті түк білмегендей Алланын Кітабын (Тәуратты) арт жақтарына атты... (101)

(Олар Тәуратты койып) Сүлейман (Ғ.С.) нын патшалығы заманынлағы шайтандар окыған (сикыр) ға ілесті. Сулейман (Ғ.С.) қарсы келмелі. (Сикыр жасамалы.) Бірак шайтанлар. адамдарға сиқыр үйретіп, кәпір болды. Олар Бабылда "Һарұт, Марұт" атты екі періштеге түсірілгенді тйретті. Ол екі періште: "Біз сынақ үшін келдік, қарсы болмандар" деп айтпайынша ешкімге үйретпеген. Сонда да одар, екеуінен: Ер-әйелдін арасын айыратынды үйренетін елі. Олар, Алладан бұйрықсыз ешкімге зиян бере алмайды. Олар өздеріне зиян келтіретін, пайда бермейтін нәрсені үйренетін еді. Расында олар оны айырбастап алғанға (Алланын Кітабынын орнына сикыр тйренгенге) акиретте несібе жоқтығын білді. Олар, өздеріне ненлей жаман нәрсе сатып алғандықтарын білген болса еді. (102) Егер олар иман келтіріп, (сиқырдан) сақтанса, әрине Алла жағынан хайырлы сауап болар елі. Егер одар білген болса. (103) Әй

мүміндер: "Рагина" деп айтпандар. "Ұнзурна" дендер. Әрі тындандар. Кәпірлер үшін күйзелтуші азап бар. (104) (Рагина, Ұнзурна, екеуі де: "Бізге назар аудар" деген уғымда. "Рагинаны" Яьудилер басқа мағнада қолданатын болғандықтан ескертілген.) Сондай Кітап иелерінің қарсы болғандары және мүшріктер сендерге Раббыларың жақтан бір игілік түсуін қаламайды. Дегенмен Алла мәрхаметін қалаған кісісіне арнайды. Сондай—ақ Алла (Т.) зор кеңшілік иесі.(105)

Бір аятты ауыстырсақ немесе чмыттырсақ одан жақсысын, не сол сияқты келтіреміз. Әрине Алла (Т.) ның әр нәрсеге күші жетуші екенін білмедің бе? (106) Білмедің бе? Көктер мен жердің иелігі Аллаға тән. Сендер үшін Алладан өзге не дос не жәрдемші жоқ. (107) Немесе пайғамбарларыңнан, бұрынғы Мұса (Ғ.С.) дан сұралған тәрізді (жоқтан өзгені) сұрағыларың келе ме? Кім иманын қарсылыққа ауыстырса, расында ол тура жолдан адасқан болады. (108) Кітап иелерінің көбі,

оларға шындық айқын болғаннан кейін өз күншілдіктерінен сендерді иманнан кейін карсылыққа қайтаруды қалайды. Алла бір әмірін келтіргенге дейін, оларды кешіріндер, елемендер. Күдіксіз Алланың әр нәрсеге күші толық жетеді. (109) Намазды толық орындандар, зекет беріндер. Өздерін үшін ілгері бір жақсылық жолдасандар, оны Алланын касында табасындар. Шынында Алла (Т.) не істегендерінді толық көруші. (110) Олар: "Үжмаққа Яьуди немесе Христиан ғана кіреді" деді. Бұл олардың өз ойлары ғана. (Мұхаммед **F.C.):** "Егер сөздерің шын болса, дәлел келтіріңдер" де. (111) Олай емес, кім жүзін Аллаға жөнелтіп, өзі жақсылық істейтін болса, сонда оған Раббыңның қасында сыйлық бар, оларға қорқыныш жоқ әрі олар кайғырмайды. (112)

Кітапты оқи отырып, Яьудилер: "Христиандар еш нәрсе емес" деді. Христиандар да: "Якудилер дәнене емес" деді. Сондай-ақ білмегендер де олардың айтқанындай айтты. (Араптар да: "Ислам діні еш нәрсе емес" деді.Т.М.) Сонда Алла (Т.) олардың таласқандарына қиямет күні билік айтады. (113) Алланың мешіттерінде Оның аты зікір етілуіне тыйым салғаннан әрі мешітті бүзуға тырысқаннан кім залымырақ? Олардың мешітке қорыққан түрде ғана кірулері керек еді. Олар үшін дүниеде қорлық, ахиретте зор ғазап бар. (114) Шығыс, батыс әр тарап Аллаға тән. Сондыктан кай жакка бет қаратсаңдар да Алланың жүзі (ризалығы М.Т.) сол жақта. Расынла Алла (Т.) өте кең, толық білуші. (Егер қыблаға қарау қауіп-қатерлі болса, бет алдына қарап намаз оқуға болады. Ж.К.) (115) Олар: "Алла, бала иемденді" деді. Ол. баладан пәк. (Якудилер: Гузайыр Г.С. ды, Христиандар: "Гиса Г.С. ды, Араптар: Періштелерді Алланың баласы" деді. 9-С. 3-А) Дегенмен көктер мен жердегі нәрселер Оныкі. Олар, түгел Оған бой ұсынады. (116) Ол, көктер мен жерді жоқтан бар етуші. Егер бір істің болуын қаласа,

сонда тек қана оған "бол" дейді. Ол, бола қалады. (117) Сондай білмегендер: "Алла, бізге ауызекі айтса, немесе бізге бір белгі келтірсе еді" деді. Бұлардан бұрынғылар да бұлардың айтқаны тәрізді айтқан болатын. (4-С.153-А.) Олардың жүректері ұқсас. Расында нақ иланатын елге аяттарды ашық баян еттік. (118) (Мұхаммед Ғ.С.) шынында сені қуандырушы, қорқытушы етіп, хақиқат бойынша жібердік, тозақтықтардан жауапкер емессің. (119)

(Мұхаммед Ғ.С.) олардың діндеріне ермейінше, Яьуди де Христиан да сірә сенен разы болмайды. Оларға: "Әрине Алланың жолы сол тура" де. Өзіңе мәлімет келгеннен кейін егер олардың көңілдері тартқанына еліктесең, Алла тарапынан саған не дос не жәрдемші болмас. (120) Біз өздеріне Кітап бергендер, оны шынайы окиды, міне солар иман келтіргендер. (Бұлар Ғабдолла Сәлем Ұлы және Хабаштықтар. Р.Ж.Х.Т.) Кім Кітапқа карсы келсе, сонда олар зиян етушілер. (121) Әй Израил

трпактары! Сендерге берген нығметімді және сендерді әлемге чстем қылғанымды еске алыңдар. (122) Және сондай күннен коркындар. Ол күнде біреу үшін біреу күймейді де ешкімге болысу пайда бермейді. Сондай-ақ олар, ешкімнен көмек көре алмайлы. (123) Сол уакытты еске ал! Ыбырайым (Ғ.С.) ды Раббы сездермен сынады. Сонда ол, оларды толық орындады. Алла: "Эрине сені адамдарга басшы қыламын." деді. Ол: "Ұрпақтарымнан да ете көр!",- деді. Алла: "(Үрпақтарыңнан) залымдар сертіме жете алмайды" деді. (Бұл сынау сөздер туралы тәпсірлерле түрлі баяндар бар.) (124) Сол уақытта үйді (Кағбаны) алам баласы үшін орталық әрі бейбітшілік орны етіп жасадық. Ыбырайым (Ғ.С.) ның орнынан намаз орны қылып алындар. Және Ыбырайым, Ысмайыл (Ғ.С.) екеуінен: "Үйімді (Кағбаны) тауап етушілер, ғибадатқа отырушылар және рүкүг, сәжде қылушылар үшін тап-таза ұстандар" деп, уәде алғанбыз. (125) Сол уақытта Ыбырайым (Ғ.С.): "Раббым! Бұны бір тыныш қала қыла көр! Және оның тұрғындарынан кім Аллаға, ахирет күніне иман келтірсе, әр түрлі өнімдермен ризықтандыр" деп, жалбарынды. (Раббы): "Кім қарсы болса, оны да аз (күнгі дүниеде) пайдаландырамын, сонан сон оны (ахиретте) от азабына зорлаймын. Ол, барар орыннын жаманы" деді. (126)

Сол уақта Ыбырайым мен Ысмайыл (Ғ.С.) үйдің (Кағбаның) ірге тасын кетере: "Бізлен қабыл айла, күліксіз Сен тілекті тым естуші, толық білушісің." (127) "Раббымыз, екеумізді де өзіне бой ұсынушы кыл, урпактарымыздан да өзіне бой **чсынушы бір үммет қыла көр, әрі** бізге хаж ғамалдарымызды көрсетіп, тәубелерімізді қабыл айла, әлбетте Сен өзің тәубені қабыл етуші, ерекше мейрімдісің!" (128)"Раббымыз үрпағымыздың ішіне өздерінен, оларға аяттарынды окитын, Кітапты әрі үкімдерін үйретіп, оларды тазартатын бір елші жібергейсің, күдіксіз Сен өзің ғана аса устем, өте данасың" (деп жалбарынды. Ыбырайым Ғ.С. ның тілегі бойынша Мұхаммед Ғ.С. елші болып келді. К.Ж.К.) (129) Өзін білмеген ақылсыздан басқа кім Ыбырайым (Ғ.С.) ның жолынан бет бұрады? Расында оны дүниеде тандадық әрі күдіксіз ол, ақиретте де игілерден болады. (130) Бір кезде Раббы оған: "Бой ұсын!",- деді. Ол: "Бүкіл әлемнің Раббына бой чсындым" деді. (131) Ыбырайым (Ғ.С.) бұны ұлдарына өсиет етті және Яғқұп (Ғ.С.) да: "Әй ұлдарым! Эрине Алла сендер үшін осы дінді чнатты, сондықтан сендер нағыз Мұсылман болып өліндер" деді. (132) Ягкуп (Г.С.) ка өлім келген сәтте, балаларына: "Неменеге құлшылық

الناها المنافق المنافق المنافق المنافقة المنافق

қыласыңдар?", — дегенде, барма едіндер? Сонда олар: "Сенің Тәңіріңе, аталарыңның Тәңіріне: Ысмайыл, Ысхақтың бір-ақ Тәңіріне құлшылық қыламыз. Сондай-ақ Соған бой ұсынамыз" деген еді. (133) Міне солар бір ұммет еді, өтіп кетті. Олардың еңбектері өздеріне, сендердің еңбектерің өздеріне, сендердің еңбектерің өздеріңе, сендер олардың істегендерінен сұралмайсыңдар. (Сондай-ақ бұл қылықтарыңмен олардан пайдалана алмайсындар. Р.Т.) (134)

Олар: "Яьуди немесе Христиан болындар, тура жолда боласындар" деді. (Мұхаммед Ғ.С.) олай емес, Ыбырайым (Ғ.С.) ның тұп-тура жолы ндамыз, ол ортақ қосушылардан емес еді" де. (135) Және оларға: "Біз Аллаға, бізге түсірілген Құранға әрі Ыбырайым, Ысмайыл, Ысхақ, Яғқұп (Ғ.С.) тарға, ұрпақтарына тағы Мұса, Ғиса (Ғ.С.) ға берілген нәрселерге сондай-ақ Раббылары тарапынан өзге пайғамбарларға берілген нәрселерге иман келтіріп әрі олардың араларын

айырмаймыз. (Бәріне де сенеміз.) Және біздер Ол Аллаға ғана бой чсынушымыз" дендер. (136) Сонда олар, егер сендер сенген сиякты сенсе, онда рас тура жол табар еді. Ал егер олар бет бурса, сонда олар, мулле жолдан шыққан болады. Сонда да Алла сені олардан қорғауға жетіп асады. Ол Алла, (Т.) естуші, әр нәрсені білуші. (Христиандар, туган балаларын бір сары суға шомылдырып "тазарды" лейлі. Алланын жараткан өні жақсы. Жасама түс не керек? Б.М.Т.) (137) Өн Алланыкі, Өн (беру) де Алладан кім артык? Сондықтан біз Оған құлшылық қыламыз. (138) (Мухаммел Г.С.) оларга: "Біздін де сендердін де Раббыларын Алла жайында бізбен таласасындар ма? Біздің істегеніміз бізге, сендердің істегендерің, сендерге тән. Біз Аллаға нағыз ықыластымыз" де. (139) Немесе сендер: "Ыбырайым, Ысмайыл, Ыскак, Ягкүп және урпактары: Яьуди не Христиан еді" дейсіндер ме? (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Сендер жақсы білесіндер ме? Алла жақсы білеме?",- де. Жанындағы Алланың куәлігін (Алла білдіргенді) жасырғаннан кім залымырақ? Сондай-ақ Алла (Т.) істегендеріннен ғапыл емес. (140) Олар өтіп кеткен бір үммет. олардың еңбектері оларға, сендердің еңбектерің сендерге тән. Олардың істеген істерінен сендер суралмайсындар. (141)

(Мухаммел Г.С. Мелине каласына көпіп келгеннен кейін намазды бір жарым жылға жақын "Месжіл Ақса" жакка карап окып, әр уақыт қыбланың "Кағба" болуын арман ететін еді. Ақыр бір күні Алланың әмірі бойынша "Кағба" жаққа қарап намаз окыла бастаранда, ел арасында эр түрлі күнкіл болады...) Аламлардын кейбір акымактары: "Оларды, карап түрган кыбласынан не нәрсе бұрды?", - дейді. (Мұхаммед F.C.) оларга: "Шырыс та батыс та Аллага тән. Ол, қалағанын тура жолга салалы" ле. (142) Осылайша сендерді (артық, кемсіз) орташа бір тимет кылдык. Адамдарга куә болуларын сондай-ак Пайгамбардын сендерге кур болуы үшін. Карап турган кыбланды, теріс бағынатын біреулерден Пайғамбарға ілесетін кісілерді білуге істеген едік. Әрине бұл, Алла, тура жолға салғандардан басқаға қиынырақ. Алла имандарынды жоймайды. Күдіксіз Алла, адам баласына өте жүмсак ерекше мейрімді. (143) (Мұхаммед **F.C.) жүзіннін көкке жөнелгенін** кереміз. Сондыктан өзің разы болған қыблаға айналдырамыз. Енді жүзінді "Месжід Харам" жаққа бұр. (Мүміндер) қай жерде болсандар да: Жүздерінді сол жаққа жөнелтіндер. Расында өздеріне кітап берілгендер,

المناقات ال

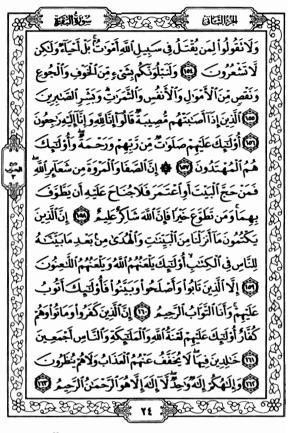
негізінен қыбланың ауысуын Раббыларынан бір шындық екенін біледі. Алла олардың істегендерінен ғапыл емес. (144) (Мухаммед F.C.) ол кітап берілгендерге әр түрлі муғжизаны келтірсең де олар сенің қыблаңа ілеспейді (қосылмайды). Ал, сен де олардың қыбласына қосылушы емессің. Сондай-ақ олар да бір-біреулерінің қыблаларына ілеспейді. Өзіңе муншалық мәлімет келгеннен кейін, олардың ойларына еліктесең әлбетте сен анық залымдардан боласың. (145)

Өздеріне кітап бергендеріміз (Мұхаммед Ғ.С. ды) ұлдарын танығандай таныйды. Негізінен олардан бір тобы (ғалымдары) шындықты біле тұра жасырады. (146) (Мұхаммед Ғ.С.) хақиқат Раббыңнан келген. Сондықтан сірә күдіктенуші бола көрме. (147) Әркімнің бір бет алатын қыбласы бар. Сонда жақсылыққа жарысыңдар. Қайда болсаңдар да Алла барлығыңды бірараға жинайды. Күдіксіз Алла (Т.) ның әр нәрсеге күші жетеді. (148) Қайдан (жолға) шықсаң да жүзінді Месжід

Харам жаққа қарат. Өйткені ол, Раббыннан бір хақикат. Алла (Т.) не істегендеріннен ғапыл емес. (149) Және кайдан (жолға) шықсан да жүзінді Месжід Харам жаққа қарат. (Бұл жердегі қыбланың қайталануы маныздылығын бекіту. Р.М.) (Әй мүміндер!) Кайда болсандар да (намазда) жүздерінді солай каратындар. Адамдар үшін сендерге қарсы бір дәлел болмасын. (Яьудилер: "Бүлар Ыбырайым Ғ.С. ның дінінде болса, неге Кағба жаққа қарамады?" демесін.) Бірак олардың залымдары айта береді. Олардан корыкпандар. Сендерге нығметтерімді толықтауым және тура жолда болуларың үшін Менен коркындар. (150) Іштеріңе, өздеріннен аяттарымды оқитын, сендерді тазартатын және сендерге Құранды әрі үкімдерін үйрететін сондай-ақ білмегендерінді үйрететін Елші жібергеніміз сияқты... (151) Енді, Мені еске алындар, Мен де сендерді еске адамын және Маған шүкірлік кылыңдар да қарсы болмандар. (152) Әй мүміндер! Сабыр және намазбенен (Алладан) жәрдем тілендер, күдіксіз Алла (Т.) сабыр етушілермен бірге. (153)

Алла жолында өлтірілгендерді (шэьиттерлі) олар өлі леменлер. олар тірі, бірак сендер сезіп біле алмайсындар. (154) Әрине сендерді хауіп-қатер, ашаршылық және малдардан, жандардан сондай-ак өнімдерден кеміту арқылы сынаймыз. (Мухаммед Ғ.С. сондай жағдайларда) сабыр етушілерді куандыр! (155) Қашан оларға бір кайғы жетсе: "Олар шын мәнінде біз Аллаға тәнбіз әрі Оған кайтушымыз" деді. (156) Міне соларға, Раббылары жақтан жарылқау және мәрқамет бар. Әрі олар тура жолдағылар. (Кағбаның жанында "Сафа, Мәруе" деген екі төбешік бар. Бағы заманда Ысмайыл (Ғ.С.) дың анасы Ажар ханым су іздеп екі арасында кезек жүгірген, Алланың бір белгілі қасиетті орны еді. Кейін жаһилиет дәурінде екеуіне де бұт орнатылып, соларға шокынылатын болғандықтан: Мусылмандар "Сафа, Мәруе" ге жүгірмесек те болар деп, ойлагандыктан осы аят түскен. Р.Ж.М.Т-К.) (157) Негізінде "Сафа, Мәруе" Алланың белгілерінен. Сонда кім хаж немесе орындаса, ол екеуін де тауап етудің окасы жок. Кімде - кім артықша бір хайыр істесе, Алла шүкірлікті қадырлаушы, толық білуші. (158) Негізінен біз ап-ашық үкімдерді әрі тура жолды Кітапта адамдарға баян еткеннен кейін жасырғандар, соларға Алла лағынет етеді әрі барлық лағынет етушілер лағынет етеді. (159) Бірақ тәубе еткенлер.

жағдайларын түзелткендер және шындықты баян еткендер басқа. Міне солардың тәубесін қабыл етуші, ерекше мейірімдімін. (160) Расында сондай қарсы келгендер және қарсы болған күйде өлгендер, міне соларға Алланың лағынеті әрі періштелердің және біртүтас адамдардың лағынеті болады. (161) Олар лағынетте мәңгі қалады, олардан ғазап жеңілтілмейді де оларға мүрса берілмейді. (162) Тәңірлерің бір-ақ Тәңір. Одан басқа ешбір Тәңір жоқ. Ол, аса қамқор, ерекше мейірімді. (163)

<u>සුප්ත්රිත් රූත් සම්පූත්ත් කරන අත් අත් රූත් ස</u>

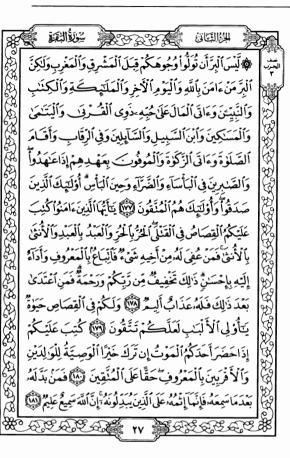
إِنَّ فِ خَلْقِ السَّمَوْتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلْفِ النَّبِ وَالنَّهَارِ وَالْفَالِكُونَ وَالْفَلْفِ النَّيْقِ السَّمَاءِ مِن مَا مِن السَّمَاءِ مِن مَا وَ فَا حَمَا الْرَلَاهَ مُ مِن السَّمَاءِ مِن مَا وَ فَاحْمَاهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْجَاوَبَثَ فِيهَا مِن السَّمَاءِ مِن مَا وَ فَاحْمَاهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْجَاوَبَ فِيهَا مِن السَّمَاءِ وَالْمَرْضِ الْمَدَّ مَوْجَاوَبَ فَيهَا مِن السَّمَاءِ وَالْمَرْضِ الْمَيْتِ الْوَيْحِ وَالسَّمَاءِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ اللَّهِ الْمِيْتِ الْوَيْمِ وَالسَّمَاءِ وَالْمُسَخَّرِ اللَّهِ الْمَدُونِ اللَّهِ الْمَدُونِ اللَّهِ اللَّهُ وَمُحْمِي اللَّهِ وَالْمَدُونِ اللَّهِ اللَّهُ وَالْمَدُونِ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَدُونِ اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهِ مِنْ طَلَوْقِ الْمَدُونِ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَدُونَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَدُونِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَالُونِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَوْ مَن اللَّهِ مِن اللَّهُ وَالْمَالُونِ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَالْمَالُونِ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَالُونِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَالُونِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَالُونِ اللَّهُ اللْمُولُونِ اللَّهُ الْمُولُولُونَ اللَّهُ اللَّهُ

Күдіксіз көктер мен жердің жаратылуында, түн мен күннің ауысуында, адам баласына пайдалы нәрселермен теңізде жүрген кемеде және Алланың көктен жаңбыр жаудырып, жер өлгеннен кейін онымен жандандыруында әрі онда әр түрлі хайуанды таратуында, желдерді және көк пен жердің арасындағы бағынышты бұлтты басқаруында әлбетте ойлаған елге (Алланың барлығы, бірлігіне) белгілер бар. (164) Адамдардың кейбіреулері Аллаға өзгені теңдес

етеді де оларды Алланы сүйгендей сүйеді. Ал мүміндер, Алланы тағы артық сүйеді. Егер залымдар **газапты көрсе, бүкіл куаттын** Аллага тән екенін, шын мәнінле Алланын катты азап иесі екенін білсе еді. (165) Сол уақытта ерілгендер (бастағандар), өздеріне ергендерден безеді. Сондай-ақ олар азап көргенде қарым-қатынастары кесіледі. (166) Ал ерушілер: "Эттен! Бізге (дуниеге) кайтар күн болса. олар бізден безгендей, бізде одардан безер едік" дер. Солайша Алла олардың істеген істерін өздеріне өкініш етіп көрсетеді. Сондай-ак олар тозақтан шығушы емес. (167) Әй адам баласы! Жер жүзінде болған халал, таза нәрседен жеңдер! Және шайтанның ізіне ермендер! Өйткені ол сендерге ашық дүшпан. (168) Шынайы түрде ол сендерге жамандықты, арсыздықты және Аллаға қарсы білмейтіндерінді айтуды нүскайды. (169)

(Мекке мүшріктеріне) Алла түсірген (Куранға) бой ұсыныңдар делінсе "Жок, олар: **устінде** ата-бабаларымызды тапкан жолға ілесеміз" деді. Егер аталары еш нәрсені түсінбеген әрі тура жолда болмаған болса да ма? (Сонда да солардын жолымен жүре ме?) (170) Кәпірлердін, мысалы: Дабыстағанда, унді, айғайды ғана естіп түсінбейтін біреу тәрізді; саңырау, сакау және соқыр. Сонда олар еш аңғармайды. (171) Әй нәрсені мүміндер! Ризықтандырғанымыздың жақсысынан жеңдер. Әрі Аллаға шүкірлік етіндер, егер Оған ғана құлшылық ететін болсандар. (172) Шынайы түрде сендерге өлексені, (арам өлген малды), қанды, доңыз етін және Алладан басқаның атымен бауыздалғанды арам қылды. Сонда кім мәжбүрленсе, қарсылық қылмаса, шектен шықпаса оған кінә жок. Кудіксіз Алла жарылқаушы, ерекше мейірімді. (Алладан басқаға арналып бауыздалған мал арам. Егер бір Мұсылман Алладан басқаға жақындасу ниетімен бауыздаса діннен шығады. Бауыздағаны жемтік болады. Р.Т-К.Ж-Қ. Және мәжбүрлік екі түрлі: Жейтін нәрсе таба алмау, не біреу зорлау. Ж-К.) (173) Сондай Алла түсірген Кітаптан (Тәураттағы Мұхаммед Ғ.С. ның сипаттарын) жасырып, оны аз ақшаға (дүниеге),

айырбастағандар, Солар қарындарына отты ғана жейді. (Қарындарын отпен толтырады.) Қиямет күні Алла оларға тіл қатпайы да оларды ақтамайды және оларға күйзелтуші ғазап бар. (174) Олар адасуды туралықтың орнына, азапты жарылқаудың орнына ауыстырып алғандар. Сонда олар тозаққа қалай шыдайды? (175) Осы, Алланың Кітапты туралықпен түсіргендігі үшін. Негізінен Кітап жайында таласқандар үзақ кайшылықта. (176)

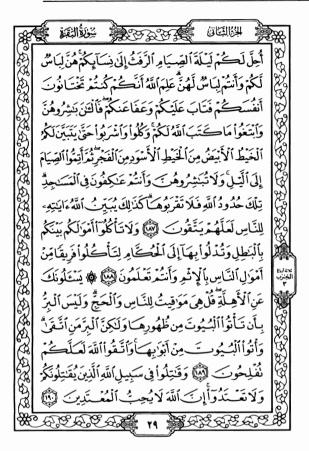
(Яьудилер Месжід Ақсаны, Христиандар оның шығыс жағын қыбла түтып, әрқайсысы өз қыбласын жақсы деп ойлайды. Б.Ж.М.К.) Жүздеріңді шығысқа, батысқа жөнелту бір игілік емес. Бірақ кім Аллаға, ақирет күніне, періштелерге, кітаптарға, пайғамбарларға иман келтірсе және жақындарына, жетімдерге, міскіндерге, жолда қалғандарға, қайыршыларға және құл азат етуге жақсы көре отырып, мал сарып қылса әрі намазды толық орындап

зекет берсе, өзара байласқан уәдесін орындаушы, таршылықта, қиыншылықта және соғыс кезінде сабыр етуші болса, міне солар шыншылдар әрі солар тақуалар. (177) Әй мүміндер! Сендерге қысас (есе қайтару) парыз етілді: Азатка азат, күлга күл, әйелге әйел (өлтіріледі.) Дегенмен оған туыс жағынан кешірілсе, онын ережеге үйлесуі екінші жақтын да оған дурыс төлеуі хажет. (Егер қысас кешіріліп, құнға тоқтаса, алушының орынсыз егеске кысас істемечі. берушінің де дүрыс орындауы керек.) Міне осы, Раббылары жағынан жеңілдік және мәрхамет. Ал кімде-кім бұдан кейін шектен шыкса, (кек сактаса) ол үшін ахиретте күйзелтуші азап бар. (178) Әй ақыл иелері! Сендер үшін қысаста (кісі өлтіргенді өлтіруде) тіршілік бар. Эрине сақсынарсындар. (179) Біреулеріңе өлім келген шақта, артына мал калдырса, эке-шешесіне. жақындарына дұрыстықпен өсиет парыз етілді. Өсиет тақуаларға бір міндет. (Бұл аяттын үкімі мирас аятымен қалдырылған. (4-С.11-А.) (180) Сонда біреу өсиетті естігеннен кейін ауыстырса, кінәсы оны өзгертушіге болады. Күдіксіз Алла әр нәрсені естуші, білуші. (181)

Кім өсиет етушінін кателескендігінен немесе кінелы болатындығынан сезіктенсе. араларын түзелтіп қоюдың оқасы жоқ. (Өсиеттегі қателікті дұрыстауға болады.) Расында Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (182) Әй мүміндер! Сендерге бұрынғыларға парыз қылғандай ораза парыз кылынды. Әрине сақсынарсындар. (183) Санаулы күндерде. Сонда сендерден кім ауру немесе жолаушы болса, баска күндерде төлер. Және сондай ораза күш келетіндер, (кәрі не аурулар) бір міскіннің тамағын төлесін. Сонда кім ынтығып артық хайыр кылса, ол өзіне жақсы. (Мұндай ораза ауыр келетін кәрі, ауру не екі қабат, омырауда баласы болған әйелдер оразаның орнына күніне бір фітір садақасын беруіне болады.Ж-Қ) Білсеңдер сендер үшін ораза ұстауларың тағы жақсы. (184) Рамазан айы сондай бір ай, ол айда адам баласына тура жол және (ак пен қараны) айыратын дәлел түрінде Кұран түсірілді. Сендерден кім рамазан айында болса, ораза **үстасын.** Ал біреу науқас не сапарда

المنافقات المنا

болса, басқа күндерде санын толтырсын. Алла (Т.) сендерге оңайлық калайды, ауыршылық қаламайды. Сендерді тура жолға салған Аллаға шүкірлік етулерің үшін санын толтырыңдар. Әрі Алланы үлықтаңдар. (185) (Мұхаммед Ғ.С.) егер құлдарым, Мен туралы сенен сұраса: "Өте жақынмын, қашан Менен тілесе, тілеушінің тілегін қабыл етемін. Ендеше олар да әмірімді кабыл етсін. Және Маған сенсін. Әрине тура жол тапқан болар еді." (186)

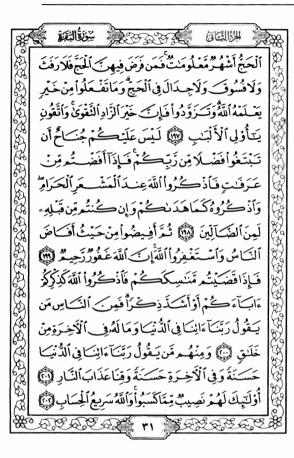
(Бастапта кей Мусылмандар оразаның кешінде әйелдеріне жақындаспағандықтан осы аят түскен екен.) Сендерге оразаның кешінде әйелдеріңе жақындасу халал етілді. (Өйткені бір-біріңді қорғауда) олар сендерге киім, сендер де оларға киім (іспетті) сіңдер. Алла өздеріңе зиян қылатындықтарыңды біледі. Сондықтан тәубелерінді кабыл етіп сендерді кешірді. Ал енді (бұдан былай) оларға жақындасыңдар. Алланың өздеріңе жазғанын талап

етіндер. Және таңнан, қара жіптен ак жіп (каранғылықтан сәуле) айрылғанға дейін ішіңдер, жеңдер сонсон оразаны кешке дейін толық орындаңдар. Мешіттерде (ғибадат етіп) ығтикәфта болған кеште әйелдеріне жақындаспандар. Осы Алланың шегі, оған жақындамандар. Осылайша Алла (Т) сақсынулары үшін адамдарға аяттарын баян етеді. (187) Араларындағы малдарынды бұзық жолмен жемендер. Сондай-ақ біле түра адамдардың малынан бір бөлім жеу үшін билерге апармандар. (188) (Мухаммед Г.С.) олар сенен жаңа туған айдың жағдайын сұрайды: "Ол, адамдар және хажылық үшін уақыт белгілеу" де. (Және олар хаж кезінде үйге арт жағынан кіруді жақсы деп ойлайды.) Үйлеріңе артынан кірулерін бір жақсылық емес. Бірақ кім сақсынса сол жаксылык. Ендеше, үйлерге есіктерінен кіріңдер әрі Алладан қоркындар. Әрине құтыласындар. (Мекке кәпірлері Мұсылмандарға 13 жыл жапа шектіріп, Мединеге кейін көшкеннен кырсондарынан қалмай әрі Меккедегі үй-мүліктерін талап алғандықтан, өздері килікпегендерге килікпеу, соғысқандар немесе оларға көмек еткендермен соғысу. Сондай қатын, бала және дін адамдарына соқтықпау шартымен қорғаныс соғысына әмір түседі.) (189) Өздеріңмен соғысқандармен Алла жолында соғысыңдар да шектен шыкпандар. Негізінен Алла (Т.) шектен шығушыларды жақсы көрмейді. (190)

Оларды қайдан тапсаңдар да өлтіріндер. Өздері, сендерді (Меккеден) шығарғандай оларды шығарындар. Бұзақылық, кісі өлтіруден қиын. Месжіт Харамнын жанында олар сендермен соғыспайынша, ол жерде олармен соғыспандар. Егер олар сендерді елтірсе, сендер де оларды елтіріндер. Кәпірлердін жазасы осылай. (191) Егер олар бүзақылықтан тыйылса, күдіксіз Алла жарылқаушы, ерекше мейірімді. (192) Олармен бұзақылық қалмай, дін Аллаға тән болғанға дейін соғысындар. Егер олар тыйылса, дүшпандық залымдарға ғана. (193) Құрметті ай, құрметті аймен және құрметтер долай. (Курметті айларда соғысу не соғыспай құрметтеулер, екі жаққа бірдей). Сонда кім сендерге соктыкса, сендер де олар сендерге соктыккандай соктығындар және біліндер, шәксіз Алла тақуалармен бірге. (194) Алла жолында мал сарып қылыңдар. (Сараң қорқақ болып) өздеріңді өз колдарыңмен хауіп-қатерге салмандар. Жақсылық істендер. Шын мәнінде Алла игілік істеушілерді жақсы көреді.(195) Хаж және ғұмраны Алла үшін толық орындандар. Егер (жолда) тосылсандар, күрбандықтан колайлысы болады. Күрбандык орнына барғанға дейін шаштарыңды алдырмаңдар. (Құрбандық барып бауыздалғаннан кейін шаш алдырып ыхрамнан шығады). Біреу (ықрамда) науқас немесе басында бір жайсыздық болып, шаш алдырса ораза не садақа немесе құрбандықтан төлеу салады . Ал кашан аманлыкта

وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ فَيْفُنُمُوهُمْ وَأَخْرِهُمُ مِنْ حَيْثُ أَخْرِهُمْ وَالْفِنْنَةُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَالُمُ وَالْفَنْنَةُ وَالْفَالُمُ مَّ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَفِينَ اللهَ فَالْمَدُمُ فَافْتُلُوهُمْ عَنَى لَا تَكُونَ فِنْنَةُ وَيَكُونَ فَا اللّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿ وَقَالِمُوهُمْ حَنَى لَا تَكُونَ فِنْنَةُ وَيَكُونَ اللّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿ وَقَالِمُوا فَلَاعُدُونَ اللّهَ وَالْمَلْمِينَ اللهَ اللّهَ اللّهُ اللّهَ اللّهُ اللّهَ اللّهُ اللّهَ اللّهُ اللّهَ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ الللللللللّهُ اللللللللّهُ الللللللللّ

болсаңдар хажға дейін ғұмрадан пайдаланса, (әуелі ғұмраны орындап, ыхрамнан шығып, хаж үшін қайта ыхрам байланса, бұны "Хаж Тәматтұғ" деп атайды). Сонда қолайлы бір құрбан шалады. Егер біреу құрбандық таба алмаса, хажда үш күн, үйге қайтып келгенде жеті күн болып, толық он күн ораза ұстайды. Бұл үйі Месжід Харамның маңында болмағандар үшін. Алладан қорқыңдар. Негізінен Алланың қатты ғазап иесі екенін біліндер. (196)

Хаж (шәууал, зылқағда және зылхажжаның онына дейінгі) белгілі айлар. Кім ол айларда (ыхрам байланып) міндеттенсе, хаж кезінде әйелге жақындасу, кінә істеу және жанжал жоқ. Әй ақыл иелері! Нендей хайыр істесеңдер, Алла оны біледі. Және азық алыңдар. Негізінде азықтың жақсысы тақуалық. "Әй ақыл иелері! Менен ғана қорқыңдар." (197) Сендерге Раббыларыңның кеңшілігін іздеулеріңнің (кәсіп істеулеріңнің) оқасы жоқ. Қашан Ғарафаттан

кайтсандар, Машғарыл Харамнын касында, Алланы еске алындар. Сондай-ак Оны, сендерге нускаганындай еске алындар. Сендер бұрын азғындардан едіндер. (Бұрын Құрайыштар дандайсып, **Гарафатка бармай Музделіфеден** қайтатын және Минада ата-бабаларын мақтайтын еді). (198) Сонсоң ел қайтқан жерден қайтыңдар да Алладан жарылқау тілеңдер. Күдіксіз Алла өте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (199) Кашан хаж ғамалларынды өтесендер. (Минада) Алда (Т.) ны ата-бабаларынды зікір еткендей тіпті одан да артык зікір етіңдер. Сонда адамдардан кім: "Раббымыз! Бізге дүниеде ғана жақсылық бер!",десе оларға ақиретте несібе жоқ. (200) Және олардан кім: "Раббымыз! Бізге дүниеде де жақсылық бер әрі ахиретте де жақсылық бер. Және тозақ отының азабынан сақта!",дейді.(201) Міне олар үшін ғамалдарынан үлес бар. Алла (Т.) есепті тезінен көруші. (202)

Санаулы күнде Алланы зікір етіндер. Сонда кінәдан сақтанған кісіге, (Минадағы ғибадатты) асығып екі күнде бітірсе оқасы жоқ. Біреу кешіксе де кінә жок. Алладан коркындар әрі негізінде Аллаға кайтарылатындыктарынды біліндер. (Мүшріктерден Шарқ Ұлы Ахнас Мухаммед Г.С. га келіп әлемі сөзлермен Мұсылман болғанын айтып, шыға бере Мұсылмандардың егіндерін өртеп, малдарын өлтірген екен.Ж.М.Р.Х) (203) (Мухаммед Г.С.) адамдардан кейбіреулерінің дүние тіршілігіндегі сөзі өзіңді таныркатады да Алланы жүрегіндегісіне айғақ қылады. Ол өте соткар каскүнем. (204) Қашан беті бұрылса, жер жүзінде соткарлык істеуге сондай-ак егінді, малды жоқ етуге тырысады. Алла жауыздықты жақсы көрмейді. (205) Ал қашан оған: "Алладан қорық!",делінсе, оның паңдығы ұстап, өзін күнәкар етеді. Оған тозақ жетеді, нендей жаман орын. (206)

النّالِقَانَ اللّهُ وَالْمَالَةِ وَمَن تَاخَرَفُلاَ إِنْمَ عَلَيْهُ لِمِن النّهُ وَالْمَالَةِ فَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّه

Адамдардан Алланың ризалығын іздеп жанын сататындар да бар. Алла (Т.) құлдарына тым жұмсақ. (207) Әй мүміндер! Исламға бүтіндей кіріңдер. Шайтанның ізіне ермеңдер. Өйткені ол, сендерге ашық дүшпан. (208) Сендерге ашық дәлелдер келгеннен кейін жолдан тайсаңдар, біліндер Алла тым үстем, хикмет иесі. (209) Олар (Исламға толық кірмегендер), бұлттың көлеңкесінде Алла және періштелер келіп, істің бітіп кетуін ғана күте ме? Істер Аллаға қайтады. (210)

(Мүхаммед Ғ.С.) Израил үрпақтарынан сүра. Оларға қаншалаған ашық мүғжизалар келтірдік. Кім өзіне Алланың нығметі келгеннен кейін өзгертсе, күдіксіз Алла қатты азап иесі. (211) Сондай кәпір болғандарға дүние тіршілігі әдемі көрінді де Мұсылмандарды тәлкек қылады. Негізінде тақуалар қиямет күнінде олардан үстем болады. Және Алла қалағанын есепсіз ризыққа бөлейді. (212) Адам баласы бір-ақ үммет еді. Сонда Алла қуандырушы,

коркытушы пайғамбарлар жіберді. Адамдардың араларындағы талас нәрселерге үкім ету үшін олармен бірге хак Кітап жіберді. Сол кітап берілгендер, ашық дәлел келгеннен кейін араларындағы кекшілдіктен ғана қайшылыққа түсті. Сонда Алла иман келтіргендерді, олар тартыскан шындыққа өз үйгаруымен жеткізді. Алла калағанын данғыл жолға салады. (213) (Мұсылмандар!) Сендерге бұрынғы өткендердің басына келген сиякты (жағдай) келмей жаннатка кірулерінді ойладындар ма? Оларға, ашаршылық, ауыру-науқас келді. Сондай-ақ Пайғамбар және онымен бірге иман келтіргендер: "Бізге Алланың жәрдемі қашан болар екен?",- дегенге дейін (қиыншылықта) тербетілді. Естерінде болсын. Негізінен Алланың жәрдемі жақын. (214) (Мухаммед Г.С.) олар сенен Алла жолында не беретіндіктерін сүрайды. "Нендей хайыр сарып қылсаңдар; Әке-шеше, жақындар, жетімдер, міскіндер және жолда қалғандар үшін. Хайырдан не істесендер, кудіксіз Алла оны біледі" де. (215)

(Әй мүміндер!) Сендерге сүйкімсіз болса да соғыс парыз қылынды. Бір жек көрген нәрселеріннін сендер үшін хайырлы болуы мүмкін. Және жаксы көрген нәрселеріннің сендерге жаман болуы да мүмкін. Алла (Т.) біледі, сендер білмейсіндер. (Бәдір соғысынан бұрын жіберілген бір шалғыншы кәпірлермен қақтығысып қалған күні кешінде Режеп айы көрініп қалады. Б.Ж.Р.М.Х) (216) (Мұхаммед F.C.) олар сенен күрметті айда соғысудан сұрайды. Оларға: "Ол айда соғысу зор кінә. Дегенмен, Алланың жолынан тыю, Оған қарсы келу, Месжід Харамнан тыю және оның түргындарын шығару Алла (Т.) ның қасында тағы зор күнә" де. Сондай-ақ жауыздық, кісі өлтіруден де зор. Егер олардың шамалары келсе, сендерді діндеріңнен қайтарғанға дейін өздеріңмен соғысуды үзбейді. Сендерден кім діннен қайтып, ол кәпір күйінде өлсе, олардың ғамалдары дүние, ахиретте де жойылып және олар тозактык болып, олар онда мәнгі калады. (217) Шынайы иман келтіргендер, ауа көшкендер және Алла жолында соғысқандар міне солар, Алланын рахметін үміт етеді. Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (218) (Мұхаммед Ғ.С.) олар сенен арақтан, құмардан сұрайды. Оларға: "Екеуінде де зор күнә бар.

المُنْ النَّانَ الْمُنْ الْمُ

Адамға пайдасы бола түра, пайдасынан көрі күнәсы зорырақ" де. Ал және сенен: "Алла жолында не беретіндіктерін" сүрайды. "Артығы беріледі" де. Алла (Т.) сендер түсінер деп аяттарын өстіп баян етеді. (219) (Бұл аят бойынша, арақ пен құмардың зор күнә екендігі, сондай-ақ пайдасынан күнәсы зор екендігі білдіріліп, 4-С. 43-А. та, мас халінде намазға жақындамау нұсқала отырып, 5-С. 90-А. арқылы "нәжіс" делініп кесімді түрде тыйым салынған.)

فِ الدُّنْ اَوَ الْآخِرَةُ وَيَسْعُلُونَكَ عَنِ الْيَسْعَى قُلُ اِصْلَاحٌ الْمُمْ الْمُفْسِدِ مِن الْمُصْلِحُ وَلَوْصَاءَ اللّهُ لأَغْنَتَكُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدِ مِن الْمُصْلِحُ وَلَوْصَاءَ اللّهُ لأَغْنَتَكُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدِ مِن الْمُصْلِحُ وَلَوْصَاءَ اللّهُ لأَغْنَتَكُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدِ مِن الْمُصْلِحُ وَلَوْصَاءَ اللّهُ لأَغْنَتَكُمْ وَلاَ الْمَثْمِرِ كَيْ مَكُمُ اللّهُ اللّهُ مُؤْمِن مَثْمِر كِن حَقَى يُوْمِن وَلاَ مَتْ مُؤْمِن مَثْمِ لِي وَلَوْا عَجَب كُمُّ أُولَتِك يَعْمُ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ عَلَيْدُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ

(Дүние, ақиретте ойланыңдар...) (Мұхаммед Г.С.) олар сенен жетімдердің жайынан сұрайды. Оларға: "Жетімдерді түзету жақсы. Тіпті оларды қосып алсаңдар, сонда олар туыстарың. (Бөтендігі жоқ.) Алла (Т.) бұзушыны, түзеушіден айырып біледі. Алла қаласа, әлбетте сендерді зорлар еді" де. Шын мәнінде Алла өте ұстем, хикмет иесі. (220) Мұшрік қатындармен олар иман келтіргенге дейін үйленбеңдер. Азат мұшрік қатыннан мұмін кұң артық. Егер

сендерді қызықтырса да. Және иман келтіргерге дейін, мүшрік ерге мүмін әйелдерді де үйлендірмендер. Егер олар сендерді қызықтырса да. Мүшрік азат ерден мүмін құл артық. Олар, тозаққа шақырады да, Алла өз үйгаруымен жаннатқа шақырады. Сондай-ақ адамдар үгіт алсын деп. аяттарын баян етеді. (221) (Мухаммед Г.С.) олар сенен етеккір жайынан сұрайды. Оларға: "Ол жиренішті нәрсе, етеккір кезінде әйелдерден аулак болындар. Оларға тазарғанға дейін жақындаспандар. Қашан олар нақ тазарса, оларға Алланың өздеріңе бүйырган жерінен жақындасындар" де. Шәксіз Алла тәубе етушілерді жақсы көреді әрі таза болушыларды да жақсы көреді. (222) Өйткені әйелдерің егіндіктерің. Егіндіктеріңе қалай қаласаңдар келіндер. Алдын ала өздерің үшін қамданыңдар. Сондай-ақ Алладан қорқыңдар да негізінен Аллаға қауышатындықтарынды біліндер. (Мұхаммед Ғ.С.) мүміндерді қуандыр. Алла деген анттарынды жақсылық істемеулеріне, сақсынбауларына және адамдардың арасын жарастырмауларына бөгет қылмандар. (Алланың атымен бүндай ант етпеу, етілген жағдайда кәферат беріп бұзу керек. Ж.М.Т.Ж-Қ.) Алла (Т.) әр нәрсені естуші, білуші. (223)

Алла анттарындағы бос сөзді тергемейді. Алайда жүректерің істегенді есепке алады. (Ойламай ауызша еткен ант есеп емес.) Алла аса жарылкаушы, ерекше жүмсак. (225) Әйеліне жақындаспауға ант еткендер, төрт ай күтелі. (Егер төрт ай ішінде кәппарат төлеп) анттарын бузса, шәксіз Алла (Т.) аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (226) Егер олар талақ ниет етсе, (төрт айға дейін антын бұзбаса. талақ болады.) Расында Алла әр нәрсені естуші, білуші. (227) Талақ болған әйелдер, үш етеккір мерзімі күтеді. Оларға жатырларындағы Алланың жаратқанын жасырулары дурыс емес. Егер олар Аллага, акирет күніне сенетін болса, бұл жерде егер жарасуды қаласа, әйелдерін қайта алуға өз ерлері лайығырақ. Ерлердің әйелдердегі хактары сиякты, әйелдердің де ерлерде белгілі хақтары бар. Әйелдерден көрі ерлердің дәрежесі артык. Алла (Т.) өте үстем, хикмет иесі. (228) Талақ екі рет. Сонда не туралықпен ұстау немесе жақсылықпен ажырасу керек. (Қайталай беру дүрыс емес.) Оларға бергендеріңнен еш нәрсе алуларын халал емес. Бірак екеуі де Алланын шегін орындай алмаудан (бірге жасай алмаудан) қорықса және сендер де екеуінің Алланың шегін орындай алмауынан қауіп

қылсаңдар, ол уақытта әйелдің, еріне бодау беруінде екеуіне де күнә жоқ. Міне осы Алланың шегі, сонда одан өтпеңдер. Ал кім Алланың шегінен өтсе, міне солар залымдар. (229) (Екіден кейін) ер, әйелін мүлде ажыратса, бұдан кейін оған, ол басқа ерге тимейінше халал болмайды. Егер оны, ол (екінші ер) талақ қылса, екеуі де Алланың шегін орындаймыз деп ойласа, қайта табысуларында күнә жоқ. Бұл білген елге Алланың баян еткен шектері. (230)

وَإِذَاطَلَقَتُمُ النِسَآءَ فَبَكُفُنَ أَجَلَهُنَ فَأَسِكُوهُونَ مِعْمُونِ أَوْ مَنْ يَعْمُونِ أَوْ مَنْ يَعْمُونِ أَوْ لا نَصْحُوهُنَ ضِرَارًا لِنَعْنَدُوْا وَمَن يَعْمُونِ أَوْ لا نَصْحُوهُنَ ضِرَارًا لِنَعْنَدُوْا وَمَن يَعْمُونِ وَلا نَصْحُوهُنَ ضِرَارًا لِنَعْنَدُوْا وَمَن يَعْمُونَ وَالْفَعْمُ اللَّهُ عِلَيْمُ مِنَ الْكِنْفِ وَالْمَوْفُوا وَاذْكُولُوا وَاذَكُولُوا وَاذَكُولُوا وَانْحُرَوا وَالْعَلَمُ مِنَ اللَّهُ عِلَيْمُ مِنَ اللَّهُ عِلَيْمُ اللَّهُ عِلَى اللَّهُ عِلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ الْمُعَلِّلُولُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ عَلَيْمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَ

(229,230-А. бойынша, әйелін талақ қылдым дегеннен кейін ғыддаты толмай тұрып, екі рет сөзінен қайтуына болады. Бұны "Ражғи" талақ деп атайды) Қашан әйелдерді талақ қылсаңдар да олардың ғыддаты жетсе, сонда оларды туралықпен ұстаңдар немесе оларды дұрыстықпен біржола ажыратыңдар. Оларды зиян салып қанау үшін ұстамаңдар. Кім осыны істесе, рас өзіне зұлымдық қылған болады. Алланың аяттарын мазақ қылмаңдар және Алланың өздеріңе берген

нығметін әрі сендерді насиқаттау үшін түсірген Кітапты, хикметті (Құранды, сүннетті) түсініндер. Сондай-ақ Алладан қорқындар да күдіксіз Алланың әр нәрсені толық білетіндігін біліңдер. (231) Қашан әйелдерді талақ қылсаңдар, ғыддаты бітсе, өз ерімен ризаласып үйленуін тоспандар. (М.Ж.К.Т.) (Немесе езара ризаласкан біреумен үйленуін тоспандар. Р.Ж-К) Бул сендерден Аллаға, ақирет күніне иман келтіргендерге берілген насихат. Бул сендер үшін тым таза, өте пәк. Алла біледі, сендер білмейсіндер. (232) Емізуді тамамдағысы келген кісі үшін; аналар, балаларын толық екі жыл емізеді. Ананың тиісті көрегі мен киімі, баланың әкесіне міндет. Әркімге шамасы келетін ғана жүктеледі. Ана, баласы арқылы эрі әке де баласы үшін зиянға үшратылмайды. Сондай-ақ мурагерге де сол сияқты. (Бала емізушінін тиісті хакысы төленеді.) Егер эке-шеше ризалықпен кенесіп. (омыраудан) айыруды каласа, сонда екеуіне де күнә жок. Ал егер балаларынды (Бөгде әйелге) емізгілерің келсе, хақысын жақсылап тапсырсаңдар, сендерге күнә жоқ. Алладан қорқындар да біліңдер! Расында Алла істегендерінді толық көруші. (233)

Сендерден кайтыс болып (артында) калдырған әйелдердің өздері; төрт ай он күн (ғыддат) күтеді. Әрқашан олардын белгілі ғыддаты бітсе. олардың өздеріне байланысты істеген істерінің (үйлену үшін киініп, түзелуінің) сендерге жауапкерлігі жоқ. Алла не істегендеріңнен толық хабар алушы. (234) Ал (бұндай ғыддат ішіндегі) әйелдерге үйленуді жақауратып ескертулерінде немесе іштерінде сақтауларында бір сөгіс жоқ. Алла (Т) негізінен сендердін оларды еске алатындықтарынды біледі. Бірақ олармен жасырын уәде байласпандар. Әрине олармен адеттегі сөз сөйлесу басқа. Ғыддаты жетбейінше неке байлауды ойламандар. Расында Алланын жүректеріңдегіні білетіндігін біліндер. Сонда Одан именіндер әрі біліңдер. Алла (Т.) тым жарылқаушы, ерекше мұлайым. (235) Сендер әйелдерді жақындасудан, қалың тоқтасудан бұрын талақ қылсандар сөгіс жоқ. Сонда оларды шамалы өз жағдайынша, нашар өз халынша дурыстыкпен

وَالَذِينَ يُتُوفُونَ مِنكُمْ وَيدَرُونَ أَزْوَجَا يَرَبَّمْ مَن بِأَنفُسِهِنَ الْمَعُمُ وَيدَرُونَ أَزْوَجَا يَرَبَّمْ مَن بِأَنفُسِهِنَ الْمَعُمُ وَيدَرُونَ أَزْوَجَا يَرَبَّمْ مَن بِأَنفُسِهِنَ الْمَعُمُ وَي أَلْمَعُمُ وَي وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خِيدٌ فِيمَا فَعَلَنَ فِي أَنفُسِهِنَ بِالْمَعُمُ وَي وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خِيدٌ فَي وَلَا مُنامَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَضَتُم بِعِيمِن خِطبَةِ النِيلَةِ وَلَا مَعْمُ وَفَا اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الل

пайдаландырыңдар. Бүл жақсылық істеушілерге бір борыш. (236) Егер оларға қалың тоқтасып, жақындасудан бүрын талақ қылсаңдар, онда тоқтасқан қалыңның жартысы оларға тән. Бірақ әйел кешсе немесе некенің түйіні қолындағы ер, кеңшілік етсе: (Түтас берсе) ол басқа. Кеңшілік етулерің тақуалыққа жақынырақ. Сондай – ақ араларың да кешірімділікті ұмытпаңдар. Шәксіз Алла (Т.) не істегендеріңді толық көруші. (237)

كَنْفِلْ الْمَانَ الْمَكُوْتِ وَالصَّكُوْةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُواْلِلَهِ كَنْفِلْ الْمَكُوْةِ الْمُسْطَىٰ وَقُومُواْلِلَهِ قَدْنِيْنَ ﴿ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْرُكُبَاناً فَإِذَا أَمِنتُمُ فَاذَكُرُواْ اللّه كَمَاعَلَمَكُم مَالَمَ تَكُونُواْ تَعْلَمُونَ فَاذَكُرُواْ اللّه كَمَاعَلَمَكُمْ مَالَمَ تَكُونُواْ تَعْلَمُونَ فَاذَنْ وَرَا اللّه كَمَاعَلَمَكُمْ مَالَمَ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ فَوَالَّذِينَ يُعَوِّفُونَ فَوْرَا مَنْ عَلَى الْمُحُولِ عَيْرَ إِخْرَاجُ وَإِنْ خَرِجْنَ فَلَاجُنَاحَ عَلَيْتُكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي الْمُطَلِّقَاتِ مَنْ كُونُ اللّهُ مَعْرُونِ وَاللّهُ عَلِيدَ مُنْ عَلَى الْمُحَلِّيةُ فَي وَلِمُ اللّهُ لَكُمْ مَعْمُ وَهُمْ أُلُوفُ حَذَر الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّهُ مُوتُواْ ثُمَّ الْحَيْمُ مَا فَعَلْمَ وَهُمْ أُلُوفُ حَذَر الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّهُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مَا اللّهُ لَكُمْ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ وَلَا اللّهُ اللّهُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ وَلَا اللّهُ اللّهُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مُوتُوا ثُمَّ اللّهُ اللّهُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ وَلَا اللّهُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مُوتُوا ثُمَّ الْحَيْمُ مُوتُوا فَمُ اللّهُ مُوتُوا ثُمَ اللّهُ وَاعْلَمُوا الْنَالِقُ مُوتُوا فَي مَا اللّهُ وَاعْلَمُوا الْنَالِقُ مُعْمُ اللّهُ وَلَاللّهُ مِنْ اللّهُ مُعْلَى وَاللّهُ مُوتُوا فَي مُعْلَمُوا اللّهُ اللّهُ مُعْمُونَ اللّهُ عَلَى مُنْ اللّهُ عَلَى مُولَى اللّهُ مُولِي اللّهُ عَلَيْكُمُ اللّهُ عَلَى مُنْ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ وَاعْلَمُوا اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى مُنْ اللّهُ عَلَى الللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ

Намаздарға сондай-ақ орта намазға сақтық істеңдер. Аллаға бой ұсынған түрде тұрыңдар. (238) Ал егер қауіп-қатер де болсаңдар, жаяу немесе көлікте (бет алған жаққа ишарамен оқыңдар. М.К.Т.) Қашан бейбіт болсаңдар, сендерге білмегендеріңді үйреткеніндей Алла (Т.) ны зікір етіңдер. (239) Қайтыс болып, әйелдер қалдыратындар; әйелдерінің бір жылға дейін (үйлерінен) шығарылмай қамдалуларын өсиет етсін. Егер өздері шығып олардың өздеріне

байланысты дүрыс істеулерінде сендерге бір жауапкершілік жоқ. Алла (Т.) аса устем, хикмет иесі (Бұл үкім 234. аят бойынша мәнсұх. Р.Ж.М.) (240) Ал ажыратылған әйелдердің де тиісті қамдалулары такуалар үшін бір міндет. (241) Алла (Т.) түсінулерің үшін сендерге аяттарын осылайша баян етелі. (Израил урпактарына, соғыс әмірі келгенде, өлімнен қорқып, үйлерін тастап кашса да өлімнен құтылмайды. Ж-Қ., Әбу Сұғұд.) (242) (Мұхаммед Ғ.С.) ол мындағандардың өлімнен коркып, жұрттарынан шыққандарын көрмейсің бе? Алла оларға: "Өліңдер" деді. Сонсоң оларды тірілтті. Күдіксіз Алла адамдарға кеңшілік иесі. Дегенмен адамдардың көбі шүкірлік қылмайды.(243) Алла жолында соғысындар әрі біліндер. Алла толық естуші. (244) Кім Аллаға көркем қарыз берсе, (Алла жолында ыкыласпен мал жүмсаса) сонда Алла (Т.) ол үшін көптеген есе арттырып береді. Алла тарылтады да кеңітеді. Әрі Ол жаққа қайтарыласындар. (245)

(Бүкіл тәпсірлер бойынша "Ғамалқа" деген ел, Израил урпактарына басқыншылық жасап, жерлерінен айдап шығарып, ата мұралары, діни кітаптары койылған Сандықтарын тартып алып кетелі. Ал сол **Гамалканын үрпактарынан Жалүт** деген патшаның заманында, Израил урпактары өз пайғамбарларына: "Бізге бір патша сайлап бер, оның қол астында соғысамыз" дейді.) (Мухаммед Г.С.) Муса (Г.С.) дан кейінгі Израил урпактарынын бастықтарын көрмейсің бе? Сол уақытта олар өз пайғамбарларына: "Бізге патша сайлап бер, Алла жолында соғысамыз" десті. Пайғамбар: "Мубада сендерге соғыс парыз қылынса да соғыспасандар?!",деді. Олар: "Бізге Алла жолында соғыспайтын не болды? Расында жүрттарымыздан, бала-шағаларымыздан шығарылдық" десті. Бірақ оларға соғыс парыз болған сәтте, олардың өте аздарынан баскасы бас тартты. Алла залымдарды біледі. (246) Оларға пайғамбарлары: "Дау жоқ. Алла сендерге Талутты патша сайлады" деді. Олар: "Оның бізге патшалығы калайша болады? Одан көрі патшалыққа біздер лайыкпыз. Сондай-ақ оған малдан да кеңшілік

النّالِقَاق اللّهُ الل

берілмеген еді" десті. Пайғамбар: "Негізінен сендерге оны Алла сайлады да өзін білімде әрі тұлғада артық кылды. Алла әкімшілікті қалағанына береді. Алла, әр нәрсені кеңінен білуші" деді. (247) Және олардың пайғамбарлары: "Оның патшылығының белгісі; Раббыларың тарапынан, көңілге тоқтау болатын сандықтың келуі. Онда Мұса, Һарұн (Ғ.С.) семьяларынан қалған мұралар бар. Оны періштелер көтереді. Расында мұнда анық белгі бар. Егер сенсендер. (248)

النالقان المنافية ال

Сонда Талүт әскерлерімен айрылған сәтте: "Расында Алла сендерді бір өзенмен сынайды. Кім одан ішсе, менен емес. Және кім одан татпаса, әрине ол менен. Бірақ кім қолымен көсіп алып қана ішсе басқа" деді. Сонда олардың өте азынан басқасы одан ішті. Сонымен Талүт және онымен бірге иман келтіргендер, өзеннен өткен шақта: "Бізде Жалұт және оның ләшкерлеріне төтеп берер күш жоқ" деді. Сондай олардың анық Аллаға жолығуды ойлағандары: "Алланың қолдауымен

канша аз топ, көп топты жеңген. Алла сабырлылармен бірге" деді. (249) Олар Жалүт жауынгерлерімен қарсыласқан сәтте: "Раббымыз! сабыр бер, табанымызды бекітіп, бізге кәпір қауымға қарсы жәрдем бере көр!",- деді.(250) Сонда олар, оларды Алланың бұйырығымен жеңіліске ұшыратты. Дауыт Жалұтты өлтірді. Алла (Т) Дауытқа патшалық, даналық берді. Әрі оған қалағанынан үйретті. (Темірден сауыт жасау құстардың тілін білу, т.б. Ж.М.Р.К.) Алла (Т.) адам баласының бірін-бірі арқылы қорғамаса, жер жүзі бұзылар еді. Алла, бүкіл әлемге кеңшілік иесі. (251) (Мухаммед Г.С.) Осылар Алланың аяттары, оны саған шынайы түрде оқимыз. Шын мәнінде сен елшілерденсін. (252)

Сол пайғамбарлардың кейбіреулерін кейбіреулерінен артық қылдық. Алла олардың кейбірімен сөйлескен, кейінің дәрежелерін көтерген. Мәрйем ұлы Ғиса (Ғ.С.) ға ашық мұғжизалар бердік те оны Жебрейіл (Ғ.С.) арқылы қуаттадық. Егер Алла каласа, өздеріне ашық дәлелдер келгеннен кейін олар, пайғамбарлардан соң соғыспас еді. Бірак олар кайшылыққа түсті. Сонда олардын кейі иман келтірді де кейі қарсы шықты. Егер Алла қаласа, олар бірін-бірі өлтірмес елі. Бірақ Алла қалағанын істейді. (253) Әй мүміндер! Сендерге берген несібемізден саудаласу, достык, болысушылық болмайтын бір күннің келуінен бұрын Алла жолында жүмсаңдар. Ал қарсы болушылар, олар залымдар. (254) Алла (Т.), Одан басқа еш тәңір жоқ. Ол тірі, толық меңгеріп тұрушы, Ол қалғымайды да ұйықтамайды. Көктердегі және жердегі нәрселер Оған тән. Оның хүзырында өзінін النافالية المنافقة ا

рүхсатынсыз кім шапағат етеді? Олардың алдарындағыны да арттарындағыны да біледі. Олар, Оның қалауынан басқа еш нәрсе білмейді. Оның күрсісі (білімі) көктер мен жерді сыйдырады. Оған, ол екеуін қорғау ауыр келмейді. Және Ол, өте биік, аса зор. (255) Дінде зорлау жоқ. Расында туралық, азғындықтан ажыратылды. Енді кім жауыздыққа қарсы келіп, Аллаға иман келтірсе, сонда ол рас үзілмейтін (берік) тұтқаны ұстады. Алла әр нәрсені естуші, білуші. (256)

Алла (Т.) иман келтіргендердің досы. Оларды қараңғылықтардан жарыққа шығарады. Ал қарсы болғандардың достары шайтан, оларды жарықтан қараңғылықтарға шығарады. Міне солар тозақтық. Олар, онда мәнгі қалады. (257) (Мұхаммед Ғ.С.) өзіне Алла патшалық берді деп, Ыбырайым (Ғ.С.) мен Раббы жайында таласқанын көрмедің бе? (Бұл Құдаймын деген Бабыл патшасы Намрұд. Ж.Б.М.Р.К.) Сол уақытта Ыбырайым (Ғ.С.): "Раббым өлтіреді

де тірілтеді" деді. Ол: "Мен де өлтіремін де тірілтемін" деп, (өлімге бұйырылған біреуді қоя беріп, жазықсыз біреуді өлтіртеді.) Ыбырайым (Г.С.): "Расында Алла күнді шығыстан келтіреді, сен оны батыстан келтірші" деді. Сонда кәпір абыржып қалды. Алла залым елді тура жолға салмайды. (258) Немесе сондай қабырғалары төбесіне құлаған бір кенттен өткенді көрмедін бе? (Бұл Ғұзайыр Ғ.С. Ж.Р.Т.Х.) Ол: "Алла бұны өлгеннен кейін қайтып тірілтеді?",- деді. Алла оны жүз жыл өлтіріп, сонсоң тірілтіп: "Канша жаттың?",- деді. Ол: "Бір күн немесе күннің бір бөлімі жаттым" деді. (Алла): "Олай емес, жүз жыл өліп жаттын, енді тамағына сусынына бір қара! Өзгермеген. Ал енді есегіңе қара! Сені адамдарға үлгі үшін өстідік. Ал енді сүйектерге кара! Оны кайтып құрастырып, сонан соң оған ет кидіреміз" деді. (Ғұзайыр Ғ.С. шіріген сүйектердің құдыретше куралып, ет бітіп, жанданып түрегелгенін көрді. Ж.) Бұл жағдайлар оған ашықша білінгенде: "Сөзсіз Алланың әр нәрсеге күші жететінін білдім" деді. (259)

Сонау заманда Ыбырайым (F.C.): "Раббым! Өлікті кайтып тірілтесін. маған көрсет" деді. (Алла): "Маған сенбейсің бе?",- деді. (Ыбырайым F.C.): "Эрине сенемін, бірак жүрегім орнықсын" деді. (Алла Т.): "Кустардан төртеу уста да өзіңе үйірлестіріп, (сойып араластыр.) Сонсон эр таудын басына бір бөлшегін кой да сонан кейін оларды шақыр; дереу саған жетіп келеді. Күдіксіз Алланың өте үстем хикмет иесі екенін біл" деді. (Ыбырайым Ғ.С.) бүйырылғанды орындады. Алланын әмірі бойынша құстар тіріліп келді. (Бұлар: Тауыс, кептер, қарға, қораз делінген. Толық мәлімет тәпсірлерде.) (260) Алла жолында мал сарып қылғандардың мысалы: Әр сабағында, жүз түйір өскен жеті сабақты ұрық тәрізді. Әрі Алла кімге қаласа, неше есе арттыра береді. Алла (Т.) тым кең, әр нәрсені білуші. (261) Сондай хайыр істегендер, бергендеріне міндетсу, ренжіту араластырмаса, (беріп алып бұлданбаса, кейітпесе) оларға Раббыларының хүзырында сыйлык бар. Сондай-ақ оларға қорқыныш жоқ әрі олар қайғырмайды. (262) Көркем сөз және кешірімділік.

وَإِذَ قَالَ إِنَرِهِ مُ رَبِّ أَرِنِ كَيْفَ تُحْمِ الْمُوتِيَّ قَالَ اَوْلَهُمْ الْوَلَهُمْ الْفَالِيَّ الْمُوتِيَّ قَالَ اَوْلَهُمْ الْمُوتِيَّ الْمَلْمِ وَمُمْرَى اللَّهُ عَلَيْهُمْ اللَّهُ اللَّهُ عَلِيمُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

артынан бүлдану, кейіту араласқан садақадан жақсы. Алла (Т.) бай, жүмсақ. (263) Әй мүміндер! Аллаға, ақирет күніне сенбей, адамдарға көрсету үшін мал сарып кылған кісідей, садақаларынды міндет қылу, ренжітумен жоймандар. Міне соның мысалы: Үстінде топырағы бар тас сияқты, оған қатты нөсер жауса, (топырағын шайып) тас күйінде қалдырды. Олардың еңбектері еш болады. Алла қарсы болған елді тура жолға салмайды. (264)

وَمَثُلُ النِّينَ يُنفِقُونَ اَمُولَهُمُ ابَيِّعَاءَ مُرْضَاتِ اللَّهِ وَمَثُلُ النِّينَ يُنفِقُونَ اَمُولَهُمُ ابَيِّعَاءَ مُرْضَاتِ اللَّهِ وَتَبْدِينَا مِنَ اَنفُسِهِمَ كَمَثُلِ جَنَّةٍ بِرَبُوةٍ أَصَابَهَا وَابِلُّ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَاتَعْ مَلُونَ بَصِيمٌ ﴿ اَيُودُ اَمَدُكُمُ مَانَ تَكُونَ اللَّهُ بِمَاتَعْ مَلُونَ بَصِيمٌ ﴿ اَيُودُ اَمَدُكُمُ مَانَ تَكُونَ اللَّهُ بِمَاتَعْ مَلُونَ بَصِيمٌ ﴿ اَيُودُ اَمَدُكُمُ مَانَ تَكُونَ اللَّهُ مِن تَعْتِهَا الْأَنْهَا لُلُهُ اللَّهِ فَي اللَّهُ مَانَ تَكُونَ اللَّهُ مَانَ تَكُونَ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَلَى اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ

Сондай малдарын Алланың ризалығын тілеп, өз көңілдерін бекіту үшін Алла жолында сарып қылғандардың мысалы: Көтеріңкі жердегі нөсер жауып екі есе өнім берген бақша тәрізді. Сонда оған жаңбыр тимей, дымқыл тисе де өнім береді. Алла (Т.) не істегендеріңді толык көруші. (265) Сендердің біреулерің, астарынан өзендер ағатын: Құрмадан, жүзімнен әрбір жемістері бар бақшасы болса да өзіне кәрілік жетіп, нашар жас балалары болса, сонда ол бақшаны

жалынды күйын келіп өртеп кетуін калай ма? (Әрине каламайды.) Алла (Т.) түсінерсіндер деп аяттарын өстіп баян етеді. (266) Әй мүміндер! Табыстарыннын және сендер үшін жерден шығарған нәрселеріміздін жақсыларынан, тиісті орынға жүмсандар. Ал және өздерің көздеріңді жұмып әрең ғана алатын сапасыз нәрсені Алла жолында беруді ойламандар. Біліндер, Алла бай, мақтаулы. (267) Шайтан сендерді кедейлікпен коркыталы да арсыздыкты әмір етеді. Ал Алла (Т.) сендерге өз қасынан жарылқауды, кеншілікті уәде етеді. Алла аса кен. толык білуші. (268) Алла (Т.) хикметті (терең білімді) қалаған құлына береді. Ал кімге білім берілсе, оған көптеген игілік берілген болады. Бұны ақыл иелері ғана түсіне алады. (269)

Алла жолында не берсеңдер немесе бір нәзір атасаңдар, күдіксіз Алла оны білелі. Және залымлар үшін ешбір жәрдемші болмайды. (Берілген садақалармен аталған нәзірдің қай ниетпен болғанын Алла біледі де қарсы болушыларға жәрдем етілмейді. Р.М.Ж.Қ.) (270) Егер садакаларды көрнеу берсеңдер, сонда ол кандай әйбет. (Басқаларға жетекшілік болады.) Егер оны жасырын беріп әрі оны пақырларға берсендер, әрине сендер үшін сонда да жақсы. (Алушының абыройы қорғалып, мақтан араласпайлы.) Алла сендердің күнәларыңды жарылқайды. Сондай-ақ Алла істегендеріңді толық білуші. (271) (Мұхаммед Ғ.С.) оларды тура жолға салу саған міндет емес. Бірақ Алла кімді каласа, тура жолға салады. Нендей хайыр берсеңдер де сонда өздерің үшін; Алланың ризалығын тілеп қана берсендер, Алла жолында беретін хайыр өздеріңе толық төленеді әрі сендерге әділсіздік етілмейді. (272) Сондай Алла жолында камалып шыкпай отырған,

وَمَا اَنفَقَتُم مِن نَفَقَةِ اَوْنَدَرْتُم مِن نَدْدِ فَإِكَاللَةُ مِن نَدْدِ فَإِكَاللَةُ مِن نَدْدِ فَإِكَاللَةُ مِن نَدْدِ فَإِكَاللَةُ مَن نَدْدِ فَإِكَاللَةُ مَن نَدْدِ فَإِكَاللَةُ مَن نَدْدُ وَاللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَن اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مِنْ الللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَنْ اللَّه

жер жүзінде жүре алмайтын, білмегендер, оларды абырой сақтағандықтарынан бай деп ойлайтын пақырларға беріңдер. Оларды бейнесінен-ақ таныйсың. Олар адамдарға жабысып сурамайды. Сендер не хайыр берсендер расында Алла (Т.) оны біледі. (273) Сондай малдарын күндіз-түні көмес және көрнеу Алла жолында жұмсағандар, сонда оларға Раббыларының сыйлықтары бар. Сондай-ақ оларға қорқу жоқ әрі олар қайғырмайды. (274)

المُناقِانِيَ الْمُنْ الْمَنْ اللَّهُ الْمِنْ الْمَنْ الْمَنْ اللَّهُ اللَّهِ الْمَنْ اللَّهُ اللَّهِ الْمَنْ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللْمُلِمُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللللْمُ الللِلْمُ الللْمُ اللْمُوا

Сондай өсім жегендер, (қабырларынан) жын соғып тұрғандай есеңгіреп тұрады. Бұл олардың: "Сауда да бейне өсім" дегендіктерінің салдарынан. Негізінде Алла сауданы халал, өсімді харам еткен. Сонда кім Раббынан насихат келгенде тыйылса өткені өтіп кетті. Оның ісі Аллаға тән. Ал және кім қайталаса, міне солар тозақтық. Олар онда мәнгі қалады. (275) Алла өсімді жояды да сауданы арттырады. Әрі Алла барлық қарсы келуші

күнәкарды жақсы көрмейді. (276) Негізінен иман келтіріп ізгі іс істегендер, намазды толық орындап, зекет бергендер, олар үшін Раббыларынын қасында сыйлық бар. Оларға корку жок әрі олар қайғырмайды. (277) Әй мүміндер! Алладан қорқындар. Егер сенсендер өсімнен қалып қалған (Аласыларынды) қалдырындар (алмандар). (278) Егер оны істемесендер, (өсім алғанды коймасандар) бүны Аллаға, Пайғамбарына қарсы соғыс деп біліндер. Егер тәубе қылсандар, сонда малдарынның басы өздеріндікі. Зұлымдық етпеген және зүлымдыкка үшырамаған боласындар. (279) Ал егер борышты, ауыр жағдайда болса, жақсарғанша қарау керек. Егер де садақа қылсандар сендер үшін тағы жақсы. Егер білген болсандар. (280) Аллаға қайтарылатын, сонсоң әркімнің еңбегі өздеріне кемітілмей толық берілетін күннен сақсынындар. (281)

Әй мүміндер! Егер белгілі бір мерзімге дейін бір-біріне борыштансандар, сонда оны жазындар. Араларында бір хатшы дурыс жазсын. Сондай-ақ хатшы Алланың оған үйретуі бойынша жазудан бас тартпасын. Борышты кісі жаздырсын. Раббы болған Алладан қорықсын әрі одан еш нәрсе кемітпесін. Сонда егер борышты есалан не нашар (жас бала я кәрі) немесе жаздыра алмайтын (сакау т.б.) болса, оның иесі тура жаздырсын. Еркектеріңнен екі айғақ қойындар. Егер еркек болмаса онда өздерің ұнатқан айғақтардан бір еркек, екі әйел болады. Егер екеуінің бірі жаңылса, екіншісі оның есіне салады. Куәлер шақырылған сәтте бас тартпасын. Аз, көп болса да белгілі мерзімге

النَّالَيْنِ النَّهُ الَّذِي عَلَيْهُ اللَّهِ الْمَالَةُ الْهِ الْمَالَةُ الْهَالِيْنِ الْمَالَةُ الْهَالَةُ الْمَالَةُ الْهَالَةُ الْمَالَةُ الْهَالَةُ الْمَالَةُ الْمَالَةُ الْمَالَةُ الْمَالِيَّةُ الْمَالَةُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ا

дейін жазудан ерінбеңдер. Осыларың Алланың қасында туралық; куәлік үшін мықтырақ және күдіктенбеуге де жақынырақ. Бірақ та өзара қолма-қол алып, беретін әзір сауда болса, жазбауларыңның оқасы жоқ. Саудаласқан кезде айғақ қойындар. Хатшы да айғақ та зиянға үшыратылмасын. Егер оны істесеңдер, рас күнәлы боласындар. Алладан қорқыңдар. Әрі Алла сендерге үйретеді. Сондай-ақ Алла (Т.) әр нәрсені толық білуші. (282)

Ал егер сапарда болып, хатшы таба алмасандар, онда борыштыдан бодау алуға болады. Егер біріңе-бірің сенсеңдер, (бодаусыз берілсе) сенілген жақ аманатын тапсырсын. Сондай-ақ Раббы Алладан қорықсын. Куәлікті (көргендерінді) жасырмаңдар. Кім оны жасырса жүрегі күнәкар болады. Алла не істегендерінді толық біледі. (283) Көктердегі және жердегі нәрселер Алланікі. Іштеріңдегілерді жарияласаңдар да жасырсаңдар да Алла сендерден оның есебін алады.

Сонда кімді қаласа, жарылқайды да кімді қаласа, азап қылады. Сондай-ақ Алла (Т.) ның барлық нәрсеге толық күші жетеді. (284) Пайғамбар өзіне Раббы тарапынан түсірілгенге иман келтірді. Мүміндер де барлығы: Аллаға, періштелерге, кітаптарға және пайғамбарларға иман келтірді. "Елшілердің араларын айырмаймыз, естілік те бой усындык. Раббымыз! Сенен жарылкау тілейміз, қайтып барар жеріміз де Сенін алдын" деді. (285) Алла (Т) кісіге шамасы келетін міндетті ғана жүктейді; істеген жаксылығы өз пайласына да. жамандығы зиянына. "Раббымыз! Егер умытсак не жанылсак бізді колға алма. Раббымыз! Бізге бізден бұрынғыларға жүктегеніндей ауыр жүк жүктеме. Раббым! Бізге шамамыз келмейтінді артпа! Бізді кешір, бізді жарылқа, бізге мәрхамет ет. Сен иемізсің! Бізге кәпір қауымға қарсы жәрдем бер!" (286)

3-ӘЛИ ҒЫМРАН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Екі жүз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла білелі. (1) Аллалан басқа ешбір Тәңір жок. Ол тірі, толык менгеруші. (2) (Мұхаммед F.C.) Алла (T.) саған, алдындағыны растаушы Құранды шындық бойынша түсірді. Және Тәурат, Інжілді түсірді. (3) Бұрын адамдарға тура жол еді. Және парық қылатын мугжизаны түсірді. Расында Алланың аяттарына карсы келгендер үшін қатты азап бар. Алла, өте үстем, өш алу күшіне ие. (4) Шын мәнінде Алла (Т.) ға жердегі, көктегі еш нәрсе жасырын емес. (5) Ол сондай Алла, сендерді жатырларда қалауынша бейнелейді. Одан баска ешбір тәңір жок. Өте устем, хикмет иесі (6) Ол Алла. саған Құран түсірді. Оның ашық мағналы аяттары бар. Солар Кітаптың негізгі ірге тасы. Екінші чксас чғымда аяттар бар. Ал жүректерінде қыңырлық болғандар, бүзақылық іздеп, ұқсас мағналы

аяттардың ұғымын іздестіріп соңына түседі. Оның ұғымын Алла ғана біледі. Сондай-ақ ғылымында озат болғандар: "Бұған сендік. Барлығы Раббымыздың қасынан" дейді. Бұны ақыл иелері ғана түсінеді. (7) Раббымыз! Бізді тура жолға салғаннан кейін жүрегімізді ауытқытпа. Және бізге өз қасыңнан игілік бер. Күдіксіз Сен өте берегенсің. (8) Раббымыз! Расында Сен күдіксіз келетін бір күнде адамдарды жинаушысың. Сөз жоқ, Алла уәдесінен айнымайды. (9)

Расынла сонлай карсы болғандардың балалары, малдары Алладан (келетін) еш нәрсеге төтеп бере алмайды. Міне солар тозақтың отындары. (10) Әдеттері; Пергауынның сыбайластарынікі жене олардан бұрынғылардікі тәрізді. Олар аяттарымызды жасынға шығарған. Сонда Алла оларды күнәлары себепті азаптаған. Алланын азабы катты. (11) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай қарсы болғандарға: "Тез жеңілесіндер де тозаққа жиналасындар. Нендей жаман орын." де (12) (Бәлір соғысындағы) екі топтың карсыласуында сендерге бір ғибрат бар. Бір топ Алла жолында соғысады. Екінші жақ қарсы еді. Олар Мұсылмандарды, көздерімен, өздеріндей екі есе көруде еді. (Негізінде Мұсылмандар, үш жүз он үш, кәпірлер мыңдай еді.) Алла кімді қаласа, өз жәрдемімен колдайды. Расында бүнда қырағылар үшін әрине ғибрат бар. (13) Адам баласы үшін қатындар. балалар, алтын күмістен жиналған казыналар, сәнделген аттар, малдар және егіндерді қызыға сую әдемі көрсетілді. Бірақ олар дүние тіршілігінің сәні. Негізінде орынның жақсысы Алланың қасында. (14) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Сендерге бұларыннан да жақсы нәрседен хабар берейін бе?".- де. Сондай такуалар үшін Алланың қасында астарынан өзендер ағатын, онда мәңгі тұратын бақшалар сондай-ақ тап-таза жұбайлар әрі Алланың ризалығы бар. Алла (Т.) құлдарын толық көруші. (15)

Сондай: "Раббымыз! иман келтірдік, күнәмызды жарылқа да от ғазабынан сақта" дегендер; (16) Олар сабыр етушілер, шыншылдар, бой чсынушылар, Алла жолында мал сарып кылушылар және тан сәрілен жарылқану тілеушілер, (таң намазын окушылар,) (17) Алла (Т.), періштелер және әділет үстінде турушы ғылым иелері, расында тым үстем, хикмет иесі Алладан басқа ешбір тәңір жоқтығына куәлік берді. (18) Алланың қасында шынайы дін Ислам. Сондай Кітап берілгендер, өздеріне мәлімет келгеннен кейін араларындағы күншілдіктен ғана талас-тартысқа түсті. Кім Алланың аяттарына қарсы келсе, кудіксіз Алла тез есеп көруші. (19) (Мұхаммел Ғ.С.) олар сенімен сөз таластыруға кіріссе: "Өзімді Аллаға тапсырдым әрі маған ергендерді де" де. Сондай-ақ Кітап берілгендерге де надандарға да: "Исламды кабыл еттіндер ме?".- де.

الدِّين يَعُولُونَ رَبِّنَ إِنَّنَ الْمَنْ الْمُعْلِينِ وَالْصَدِقِينَ وَالْمَنْعَادِ اللهِ اللهُ الل

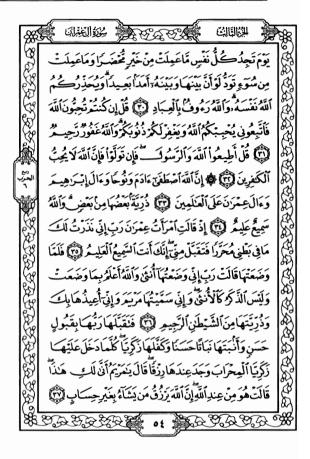
Егер олар Исламды қабыл етсе, тура жол табар еді. Ал егер олар бет бұрса, саған жалғастыру ғана міндет. Алла құлдарын нақ көруші. (20) Алланың аяттарына қарсы келгендер және жазықсыз пайғамбарларды өлтіргендер, сондай-ақ адамдарға туралықты әмір еткендерді өлтіргендер, соларды күйзелтуші ғазаппен шүйіншіле. (21) Міне солар дүниеде де ақиретте де ғамалдары жойылғандар. Сондай-ақ олар үшін жәрдемші жоқ. (22)

(Мұхаммед Ғ.С.) сондай кітаптардан үлес берілгендердің араларына үкім беру үшін Алланың Кітабына шакырылғандарды көрмейсің бе? Сонсоң олардың бір бөлімі Одан бет бұрады. Сондай-ақ олар ұдайы бет бұрушы. (23) Бұл олардың: "Бізге тозақ оты, санаулы күндер ғана соқтығады" дегендіктері себепті. Дін жайындағы жасанды нәрселері оларды алдады. (24) Болуы шәксіз күнде жинағанымызда сондай-ақ әркімге әділетсіздік етілмей еңбектері толық берілгенде,

жағдайлары қалай болар еді?... (25) (Мұхаммел Ғ.С.): "Әй мүлік иесі Алла! Кімге қаласан мүлік бересін де кімнен қаласаң, дәулетті аласың. Сондай-ак кімді каласан ардақтайсың да кімді қаласаң қорлайсың. Жақсылық Сенің колында. Шәксіз әр нәрсеге күшің жетелі" деп айт. (26) Түнді күндізге айналдырасың да күндізді түнге айналдырасың. Сондай-ақ өліден тіріні шығарып, тіріден өліні шығарасың. Және кімді қаласаң сансыз несібе бересің...(27) Мүміндер, мүмірдерден өзге кәпірлерді дос тұтпасын. Әлдекім осыны істесе. Аллаға еш нәрселе байланысы жоқ. Бірақ олардан сактану үшін болса басқа. Алла сендерді өзі қорқытады. Және барар орын Алла жақ. (28) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Көңілдеріңде бір нәрсені жасырсандар да жарияласандар да Алла оны біледі. Әрі Алланың барлык нәрсеге толық күші жетуші" де. (29)

Сол күні әркім істеген игілігін әзір табады да істеген жамандығының арасымен өз арасының ұзақ кашыктыкта болуын калайды. Алла сендерді өзі сақсындырады. Алда (Т.) құлдарына тым жұмсақ. (30) (Мухаммед Г.С.) оларға: "Егер Алланы сүйсендер, онда маған ілесіндер. Алла (Т.) сендерді жақсы көріп, күнәларыңды жарылқайды. Өйткені, Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді" де. (31) Және оларға: "Аллаға әрі Пайғамбарға бой ұсыныңдар" де. Егер олар бет бұрса, сонда Алла қарсы болушыларды сүймейді. (32) Негізінен Алла (Т.) Адам мен Нүх (Г.С) ты және Ыбырайым (Ғ.С.) мен Ғымранның журағатын әлемдерге ардақты қылды. (33) (Бұлар) бір-бірінен тараған ұрпақ. Алла әр нәрсені естуші, білуші. (34) Ғымранның жүбайы (факуза кызы Ханна): "Раббым! Ішімдегіні азат қылған түрде Саған арнадым, менен қабыл айла! Расында Сен өзің аса естуші, білушісін" деді. (35) Сонда ол, қыз тапқан сәтте: "Раббым! Шынында

мен қыз таптым" деді. Алла оның не тапқанын біледі. Үл, қыздай емес. "Мен оның атын Мәрйем қойдым. Оны да үрпағын да шайтаннан Саған сиындырамын" деді. (36) Сонда оны Раббы жақсы қабылдап, көркем өсірумен өсірді және оған Зәкерияны (Ғ.С.) ие кылды. Зәкерия оның хүжырасына әр кіргенде оның қасында көрек тапты. "Әй Мәрйем! Осы саған қайдан келді?",— деді. Мәрйем: "Ол Алланың қасынан, шәксіз Алла қалаған құлын есепсіз ризыктандырады" деді. (37)

Сол арада Зәкерия (F.C.) Раббына жалбарынды: "Раббым! Маған қасыңнан игі үрпақ бер. Шәксіз Сен тілекті естушісін" деді. (38) Зәкерия (F.C.) хұжырада намаз оқып тұрғанда, періштелер оған: "Расында Алла (Т.) саған, Алладан болған әмірді (Fиса F.C. ды) растаушы, ел ағасы, нәпсіне ие, игілерден бір Пайғамбар болатын Яхьямен қуанышқа бөлейді" деп дауыстады. (39) (Зәкерия F.C.): "Раббым! Менің ұлым қалайша болады? Негізінен өзіме кәрілік жетті. Әйелім бедеу"

пелі. "Осылайша Алла калағанын істейді" (делінген жауап алды.) (40) "Раббым! Маған бір белгі көрсет" деді. "Белгің; үш күн адамдармен ымдап кана сөйлесуін. Раббынды көп зікір ет те ертелі-кеш дәріпте" деді. (41) Сол уақытта періштелер: "Әй Мәрйем! Шәксіз, Алла сені тандады, тазартты және әлемдегі әйелдерден ардақты қылды" деді. (42) "Әй Мәрйем! Раббыңа бой ұсын, сәжде ет және рүкүғ қылушылармен бірге рүкүг қыл." (43) (Мұхаммед F.C.) міне бул саған Біз уахи етіп отырған көмес хабарлардан. Олардың қайсысы Мәрйемге ие болады деп, қаламдарын (шар) салған кезде, қастарында жоқ едін. Сондай-ак олар таласкан сәтте де алларында емес едін. (44) Сол уақытта періштелер: "Әй Мәрйем! Расында Алла сені өз тарапынан бір сөзбен куантады; оның аты Мәсих **Гиса Мәрйем ұлы, дүние ақиретте** беделді сондай-ақ Аллаға жақындардан болады" деді. (45)

Бесікте және ержеткенде адамдарға сөйлейді. Әрі игілерден болады. (46) Мәрйем: "Раббым! Маған бір адам тиіспесе сонда балам қалайша болады!", - деді. (Періштелер): "Солайша Алла қалағанын жаратады" деді. Қашан бір істің болуын қаласа, тек қана оны "бол" дейді, Сонда ол, бола қалады. (47) Алла (Т.) оған кітапты, хикметті және Тәурат, Інжілді үйретеді. (48) Сондай-ақ оны Израил ұрпақтарына елші қылады: "Шын мәнінде сендерге Раббыларыңнан мугжизамен келдім. Сендерге құстың мүсіні сияқты жасап, оны урлеймін. Сонда Алланың бүйрығынша күс болады. Және Алланын бүйрыгынша, анадан тума сокырды, аламесті жазып, өлікті тірілтемін әрі үйлерінде не жеп нені қойғандарыңнан хабар беремін. Расында бүл жағдайда сендер үшін әрине үлгі бар. Егер иман келтірген болсаңдар." (49) "Сондай-ақ сендерге алдымдағы Тәуратты растаушы әрі Раббыларыңнан сендерге арам етілген кей

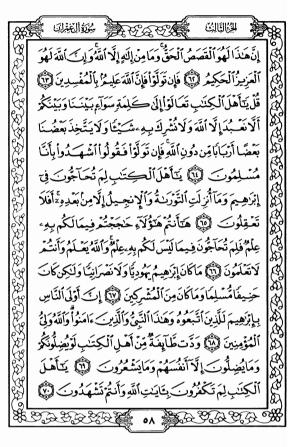
القاقات ويُحكِمُ النَّاسِ فِي الْمَهْدِوكَهُ الْاَوْمِنَ الْصَدِيدِينَ الْمَهْدِوكَهُ الْاَوْمِنَ الْصَدَيْدِينَ الْمَهْدِوكَهُ الْاَوْمِنَ الْصَدَيْدِينَ الْمَهْدِوكَهُ الْمَهْدُوكَ الْمَالَّةُ وَالْمَا الْمَهْدُولُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ الْمَعُ اللَّهُ اللْمُلْكُولُ اللَّهُ اللْمُلْلِكُولُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّه

нәрселерді халал ететін аят келтірдім. Алладан қорқыңдар да маған бой ұсыныңдар" (деді.) (50) "Негізінен Алла менің де Раббым, сендердің де Раббыларың. Оған құлшылық қылыңдар, тура жол осы" (51) Сонда Гиса (Г.С.) олардан қарсылық сезген кезде: "Алла жолында жәрдемшім кім?",— деді. Хауарилер: "Біздер Алла үшін көмекшіміз, Аллаға иман келтірдік, куә бол, шынайы мұсылманбыз" деді. (Хауарилер он екі кісі еді. Ж.М.Р.) (52)

"Раббымыз! Түсіргеніңе иман келтіріп, Пайғамбарға ердік; енді бізді куә болушылар мен бірге жаз." (53) Олар айлакерлік істеді, Алла да амалын тапты. Алла тәсілшілердің жақсысы. (Яьудилер Гиса (Г.С.) ны өлтіру үшін айлакерлік жасады. Алла (Т.) амалын тауып, олардың біреуін Гиса (Г.С.) ға ұқсатты. Олар соны өлтірді. Ж.М.Р.К.Т.) (54) Сол уақытта Алла: "Әй Гиса! Сені Мен алушымын! (Т.К.Ж-Қ.) Сондай-ақ өз тарапыма көтерушімін әрі қарсы болғандардан тазартушымын да

саған ілескендерді қияметке дейін қарсы болғандарға үстем қыламын. Сонсон қайтар жерлерің Мен жақ! Сонда таласкан нәрселеріңе үкім беремін" деді. (55) "Ал енді сондай карсы келгендерді, дүниеде де ахиретте де өздерін қатты азаппен кинаймын әрі олар үшін ешбір жәрлемші болмайды." (56) Және сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендер, сондай олардын сыйлықтары толық беріледі. Алла залымдарды жақсы көрмейді. (57) (Мухаммел Ғ.С.) міне осыны саған аяттардан, хикметті насихаттардан окимыз. (58) Шын мәнінде Алла касында Гиса (Г.С.) нын жағдайы: Өзін топырақтан жаратып, сонсон "бол" дегенде бола қалған Адам (Ғ.С.) нын жағдайы сияқты. (59) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббыңнан бір хакикат. Енді күдіктенушілерден болма. (60) Ал Гиса (Г.С.) жайында саған мәлімет келгеннен кейін өзіңмен кім таласса да оларға: "Келіндер! Балаларымызды, балаларыңды, әйелдерімізді. әйелдерінді, өздерімізді және өздерінді шақырып алайық. Сонсон Алланын лағынеті өтірікшілерге болсын! Деп қарғасайық" де. (61) (Нажыраннан келген дін басшыларына: "Егер Ғиса (Ғ.С.) жайындағы сенімдерің рас болса, бала-шағаларымызбен жиналып, Алланын лағынеті өтірікшілерге болсын!", - деп, (Мухаммед Г.С.) Фатыма, Хасан, Хүсайынды ертіп шыккан екен. Ж.Р.М.Т.Х.)

Расында осы (Гиса Г.С. га байланысты) қиссалар әлбетте шындык. Алладан басқа ешбір тәнір жок. Шын мәнінде Ол Алла, аса үстем, тым кемеңгер. (Бұл Христиандардын үш элементтік сенімлеріне тойтарыс. Р.М.Б.Ж-К.) (62) Егер олар (Алланы бірлеуден) бет бұрса, Алла бұзақыларды біледі. (63) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй Кітап иелері! Біздің арамызбен сендердің араларына бірдей бір сөзге келіндер; жалғыз Аллаға күлшылық кылайык, Оған еш нәрсені ортақ коспайык. Сондай-ақ Алладан өзге бір-бірімізді тәңір тұтпайық" деп айт. Егер олар жүз бүрса: "Куә болындар, шәксіз біз Мұсылман болдық" деңдер. (64) Әй Кітап иелері! Ыбырайым (Ғ.С.) жайында не үшін таласасындар? Негізінен Інжіл де Тәурат та одан кейін түсірілген. Ойламайсындар ма? (65) Ал сендер мәліметтерің болған нәрсеге таластындар ғой. Білмеген нәрселеріне неге таласасындар? Алла біледі, сендер білмейсіңдер. (66) Ыбырайым (Ғ.С.) Яьуди де,

Христиан да емес еді, нағыз Мұсылман еді. Ортақ қосушылардан емес еді. (67) Расында адамдардың Ыбырайым (F.C.) ға ең жақындары; оған ергендер мен осы Пайғамбар (Мұхаммед Ғ.С.) және де мүміндер. Алла мүміндердің иесі. (68) Кітап иелерінің бір тобы, сендерді адастыруды қалады. Олар, өздерін ғана адастырады. Бірақ олар аңғармайды. (69) Әй Кітап иелері! Өздерің көріп, біле тұра, Алланың аяттарына не үшін қарсы келесіндер? (70)

يَتَأَهْلُ الْكِتَنِ لِمَ تَلْسُونَ الْحَقَ بِالْلَيْطِلِ وَتَكْنُمُونَ الْحَقَ بِالْلَيْطِلِ وَتَكْنُمُونَ الْحَقَ بِالْلَيْطِلِ وَتَكْنُمُونَ الْحَقَ بِالْلَيْطِلِ وَتَكْنُمُونَ الْحَقَ وَالْتَعْلَمُونَ الْحَقَ بِالْلَيْطِلِ وَتَكْنُمُونَ الْحَقُ وَالْتَعْلَمُونَ الْحَدُونُ وَالْمَدُونَ الْحَدَى اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَالللْهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ

Әй Кітап иелері! Не үшін шындықты, бұзықтықпен араластырып, біле тұра хақиқатты жасырасындар? (71) Кітап иелерінің бір тобы, (өзара): "Мүміндерге түсірілген Құранға күндіздің алдында (тәңертең) иман келтіріп, күндіздің соңында (кешке жақын) қарсы шығыңдар. Мүмкін олар (күдіктеніп, діндерінен) қайтар" десті. (72) Ал және олар: "Өз діндеріңе ергендерге ғана сеніндер" деді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Расында Алланың жолы тұра жол" деп айт.

(Тағы олар өзара): "Сендерге берілгендей ешбіреуге берілетіндігіне немесе олардың, Раббыларынның жанында сендерге дәлелдейтіндіктеріне де сенбендер" десті. (Мұхаммед Ғ.С.): "Шын мәнінде кеншілік Алланын колында. Ол кімді каласа, соған береді. Сондай-ак Алла аса кен, әр нәрсені білуші" деп айт. (73) Ол, калаған кісісіне мәрхаметін арнайды және Алла зор кеншілік иесі. (74) (Мұхаммед Ғ.С.) кейбір Кітап иелеріне, толып жатқан нәрсе аманат койсан да, саған өтейтіндері бар. Тіпті бір динар аманат берсең де, ұдайы басында қақшыйып турсан, әрең беретіндері де бар. Оның себебі олардың: "Надандар (Яьуди болмағандар) жайында бізге тергеу жоқ" дегендіктерінен. Сондай-ақ олар Аллаға біле тұра етірік айтады. (75) Олай емес! Кім өз уәдесін орындаса, Алладан қорықса, расында Алла (Т.) такуаларды жақсы көреді. (76) Негізінен сондай Аллаға берген серттерімен, анттарын аз ақшаға (дүниеге) айырбастағандар, міне солардың ахиретте бір сыбағасы жоқ. Қиямет күні Алла оларға сөз қатпайды да оларға карамайды әрі оларды ағартпайды. Сондай-ақ олар үшін күйзелтуші азап бар. (77)

Расында кітап иелерінен бір бөлімі, Кітапта болмағанды Кітапта бар екен деп ойлауын үшін тілдерін бұрмалап оқиды да: "Осы Алланын касынан келді" дейді. Бірак ол Алланын касынан емес. Сондай-ак олар біле тұра өтірік айтады. (78) Алла бір адамға кітап, даналық және пайғамбарлық берген болса, сонсон онын баска адамдарға: "Алланы койып маған күл болыңдар" деулері лайық емес. Бірак: Кітапты үйретулерін. оқуларың бойынша нағыз Кұдайшыл болындар" (деулері лайық.) (79) Сондай-ақ олар сендерге: "Періштелерді, пайғамбарларды тәңір жасап алындар!",- деп бүйырмайды. Сендерді Мұсылман болғаннан кейін қарсылыққа бұйыра ма? (80) уакытта Алла (Т.) пайғамбарлардан: "Сендерге Кітап, хикмет бердім, соңыра жандарындағыны растаушы Пайғамбар келсе, әлбетте оған иман

وَانَّ مِنْهُ مُ لَغُرِيقًا يَلُوْنَ اَلْسِنَتُهُ مِ اِلْكِتَبِ لِتَحْسَبُوهُ

وَانَّ مِنْهُ مُ لَغَرِيقًا يَلُوْنَ اَلْسِنَتُهُ مِ اِلْكِتَبِ لِتَحْسَبُوهُ

مِنَ الْكِتَبِ وَمَاهُومِنَ عِندِ اللّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِب مِن عِندِ اللّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِب مِن عِندِ اللّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِب وَهُمْ يَعْلَمُونَ فَي مَا كَانَ لِلسَّدِ النَّيُ وَتِيهُ اللّهُ الْكَذِب وَهُمْ يَعْلَمُونَ فَي مَا كَانَ لِلسَّدِ اللّهِ وَلَكِينَ كُونُوا مِن اللّهِ وَلَكِينَ كُونُوا رَبِينِينَ بِمِا كُنتُم تَعْلَمُونَ الْكِينَب وَمِا كُنتُم تُعَلِمُونَ الْكِينَب وَمِا كُنتُم تَعْلَمُونَ الْكِينَب وَمِا كُنتُم تُعَلِمُونَ الْكِينِينَ الْمَاعِلَمُ اللّهُ وَلِينَا اللّهُ مِن الشَّلَةُ مُن اللَّلْكِينَ فَي الْكُونُ اللَّهُ مِن الشَّلُونِ فَي وَلِينَ اللَّهُ مِن الشَّلُونِ فَي اللّهُ وَمِن الشَّلُونِ فَي اللَّهُ مِن الشَّلُونِ فَي اللَّهُ وَلَا مَا قَالَ الْمَاعِمُ مُن الشَّلُونِ فَي اللّهُ وَلِينَ اللّهُ وَمِن الشَّلُونِ فَي الللّهُ وَمِن الشَّلُونِ فَي الللّهُ وَمِن الشَّلُونِ فَي اللّهُ وَمُن الشَّلُونِ فَي الللّهُ وَمِن الشَّلُونَ فَي اللّهُ وَمُن الشَّلُونَ فَي الللّهُ وَمِن الشَّلُونِ فَي اللّهُ وَمِن الشَّلُونِ فَي اللّهُ وَمُن الشَّلُونِ فَي الللّهُ وَمُن الشَّلُونَ فَي الللّهُ وَمُن الشَّلُونِ فَي الللّهُ وَمِن الشَّلُونِ فَي اللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي اللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي اللّهُ وَمُن الشَّلُونَ فَي اللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي اللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي الللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي الللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي الللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي الللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي الللللّهُ وَاللّهُ وَمُن السَّلُونَ فَي الللللّهُ اللللللّهُ وَمُن السَّلُونُ الللّهُ الللللّهُ وَاللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ اللّهُ اللللللللّهُ اللللللّهُ الللللللللللللللللّ

келтіріп, әрине оған жәрдем етесіңдер! Мойындап ауыр міндетімді қабыл алдыңдар ма?", – дегенде, олар: "Қабыл алдық!", – деген. (Алла): "Ендеше куә болыңдар. Мен де сендермен бірге куә болушыларданмын" деген. (81) Ал сонда бұдан кейін кім бет бұрса, міне солар бұзақылар. (82) Олар, Алланың дінінен басқа дін іздей ме? Көктердегі және жердегі барлық жан иесі ерікті, еріксіз Аллаға бой ұсынады. сондай-ақ олар, ол жаққа қайтарылады. (83)

(Мұхаммед Ғ.С.): "Біз Аллаға, өзімізге түсірілген Құранға, Ыбырайым, Ысмайыл, Ысқақ, Яғқүп (Ғ.С.) тарға және ұрпақтарына түсірілгенге және Мұса, Ғиса (Ғ.С.) ларға сондай-ақ пайғамбарларға Раббыларынан түсірілгенге де иман келтірдік; ешбіреуінің араларында айырмашылық жасамаймыз. Сондай-ақ біздер Ол Аллаға бой ұсынушылармыз" де. (84) Кім Исламнан басқа бір дін іздесе, әсте одан қабыл етілмейді де ахиретте зиянға ұшыраушылардан болады.

(85) Аллаға иман келтіріп, шын мәнінде Пайғамбардың хақтығына куә болғаннан әрі оларға ашық дәлелдер келгеннен кейін карсы шыққан қауымды Алла қалайша тура жолға салады? Алла залым елді тура жолға салмайды. (86) Міне солардын жазалары: Шәксіз оларға Алланын, періштелердің әрі біртұтас адамдардың қарғысы болады. (87) Олар қарғыста мүлде қалады да олардан жеңілтілмейді және оларға назар аударылмайды. (88) Бірақ сондай иман келтіріп, сонсон тәубе еткендер және де ғамалдарын түзелткендер басқа. Расында Алла (Т.) аса жарылкаушы, ерекше мейірімді. (89) Ал сондай иман келтіргеннен кейін қарсы болғандар және қарсылықтарын арттырғандар, олардың тәубесі әсте қабыл болмайды. Міне солар, жолдан адасқандар. (90) Негізінен қарсы келіп, кәпір күйінде өлгендер, олардың әрбіреуі жер жүзі толы алтын төлесе де әсте қабыл етілмейді. Міне солар үшін күйзелтуші азап бар. Сондай-ак оларға ешбір жәрдемші жоқ. (91)

Сүйген нәрселерінді Алла жолында жүмсамайынша, әсте жақсылыққа жете алмайсындар. Не берсендер де Алла (Т.) оны толык біледі. (92) Тәурат түсірілуден бұрын, Исраилдын (Яғқұп Ғ.С. ның) өзіне ғана арам еткенінен басқа барлық тағам Исраил ұрпақтарына халал еді. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға айт: "Егер сөздерің шын болса, Тәуратты әкеліп соны оқындар." (93) Ал бұдан кейін кім Аллаға өтірік жала жапса, міне солар залымдар. (94) (Мұхаммед F.C.): "Алла шын айтты, ал онда бір бағыттағы Ыбырайым (Ғ.С.) ның жолына еріңдер, ол ортақ қосушылардан емес еді" деп айт. (95) Негізінен адам баласы үшін Меккеде алғаш құрылған үй (Кағба) бүкіл әлемге мүбарак және тура жол. (96) Онда ашық белгілер, Ыбырайым (F.C.) ның орны бар. Сондай-ак кім оған кірсе, аман болады. Онын жолына шамасы келген кісілер, Алла үшін Кағбаны зират ету (хаж қылу) керек. Ал кім карсы келсе, Алла барлык әлемнен

لَنْ اللهُ الْمِرَةِ عَلِيمٌ اللهُ الْمِرَةِ عَلَيهُ اللهُ الْمُوا الْمِرَةِ عَلَيهُ اللهُ الله

бай. (97) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй Кітап иелері! Не үшін Алланың аяттарына қарсы келесіңдер? Алла сендердің не істегендеріңе куә. (Оған аян.)" деп айт (98) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй Кітап иелері! Өздерің туралығына куә бола тұра не үшін қисықтық іздеп, мүміндерді Алланың жолынан тыясыңдар? Алла сендердің не істегендеріңнен ғапыл емес" де. (99) Әй мүміндер! Кітап берілгендердің бір бөліміне бой ұсынсаңдар, сендерді иман келтіргеннен кейін қарсылыққа қайтарады. (100)

وَكَيْفَ تَكَفُرُونَ وَأَنتُمْ تُعَلَى عَلَيْكُمْ ءَاينَتُ اللّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ، وَمَن يَعْلَمِم بِاللّهِ فَقَدْ هُدِى إِلَى صِرَطِ مُسْنَقِيم ﴿ يَعْلَيْهُ وَفِيكُمْ ءَاينَتُ اللّهِ وَفِيكُمْ مَا يَعْلَيْهُ وَفَي تَقَالِهِ وَلا تَمُونُ اللّهِ وَفَي تَقَالِهِ وَلا تَمُونُ اللّهَ وَفَي تَقَالِهِ وَلا تَمُونُ اللّهَ وَاعْتَصِمُوا بِعَبْلِ اللّهِ جَعِيعًا وَلا تَقَرُقُوا أَنتُهُ مَنْ اللّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنُمُ أَعْدَاءَ فَالْفَن بَيْنَ قُلُومِكُمْ وَاعْتَصِمُوا بِعَبْلِ اللّهِ جَعِيعًا وَلا تَقَرُونُ وَأَنتُهُم وَاعْتَصِمُوا بِعَبْلِ اللّهِ جَعِيعًا وَلا تَقَرَقُونُ وَاعْتَصِمُوا بِعَبْلِ اللّهِ جَعِيعًا وَلا تَقَرَقُوا وَاعْتَمْ عَلَى شَفَاحُفْرَ وَمِنَ النّا وَ فَا فَا لَعْتَمْ مِنْ اللّهُ وَلَيْكُمُ مَا اللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَيْكُمُ مَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَى اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَيْ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَيْ اللّهُ وَلَوْ وَالْتَهُ وَلَى اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَوْلَ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَى اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَيْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ الللّهُ اللللللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ

Сендерге Алланың аяттары оқылуда әрі іштерінде Алланың елшісі бола тұра қалайша қарсы келесіндер? Және кім Аллаға жабысса, сонда әрине ол тура жолға түсірілді. (101) Әй мүміндер! Алладан шынайы қорқумен қорқындар да Мұсылман болған күйде ғана өліндер. (102) Тұп-тұгел Алланың жібіне (дініне) жабысындар да бөлінбендер. Сондай-ақ өздеріңе Алланың берген нығметін еске алыңдар. Өйткені: Бір-біріңе дүшіпан едіндер, жұректеріңнің арасын жарастырды,

Онын игілігімен туысқа айналдындар. Оттан бір шүңкырдың ернеуінде едіңдер, сендерді одан құтқарды. Осылайша Алла сендерге аяттарын тура жолға түсулерің үшін баян етеді. (103) Сендерден жақсылыққа шақыратын сондай-ак дурыстыкка косып, бұрыстықтан тосатын бір топ болсын. Міне солар құтылушылар. (Бір Ислам қоғамы болу шарт. Ж-Қ.) (104) Өздеріне ашық дәлелдер келгеннен кейін сондай бөлініп, кайшылыкка түскендер тәрізді болмандар. Міне соларға зор азап бар. (105) Киямет күні кей беттер ағарып, кей беттер қараяды. Сонда қара беттерге: "Иман келтіргеннен кейін қарсы келдіндер ме? Ендеше, қарсы келулерің себепті азапты татындар!",- (делінеді.) (106) Ал енді ақ жүзділер, Алланың рахметінде болады да, олар онда мәңгі калады. (107) Осы Алланың аяттары. (Мухаммел Г.С.) оны, саған шындықпен оқимыз. Алла (Т.), әлемге зұлымдық етуді қаламайды. (108)

Көктердегі және жердегі нәрселер Алланын иелігінде және барлық істер Аллаға қайтарылады. (109) Сендер адам баласы үшін игілікті әмір етіп, карсылықтан тыятын сондай-ак Алдаға сенетін хайырды бір үммет болып, шығарылдындар. Ал егер Кітап иелері иман келтірсе еді, әлбетте олар үшін жақсы болар еді. Олардан иман келтіргендер де бар. Олардың көбірегі бұзақылар. (110) Олар сендерге ренштен басқа зиян бере алмайды. Ал егер сендермен соғысса, сырт айналып қашады. Сонсон оларға жәрдем етілмейді. (111) Кайда болса да оларға қорлық соққысы тиген. Бірақ Алладан қорғау және адамдардан келісім болса басқа. Әрі олар Алланың ашуына ұшырап, кедейшіліктің де соққысын жеді. Осы олардың Алланың аяттарына қарсы келулері, жазықсыз пайғамбарларды өлтірулері себепті. Сондай-ак олардын кылмысты

болып шектен шығуларының салдарынан. (112) Кітап иелерінің бәрі бірдей емес. Олардың түн мезгілінде тіке түрып, Алланың аяттарын оқып, сәжде ететін бір тобы бар. (Сәлам ұлы Ғабдұлла сияқты. Ж.К.Р.Т.Ж-Қ.) (113) Олар Аллаға, ахирет күніне сенеді де дұрысқа қосып, бұрыстан тосады. Сондай-ақ хайырлы істерде жарысады. Міне солар ізгілер. (114) Олар хайырдан не істесе де тойтарылмайды. (Зая кетпейді.) Алла (Т.) тақуаларды толық біледі. (115)

Негізінен қарсы болғандардың малдары, балалары Алладан ешбір нәрсені қорғамайды. Міне солар тозақтық, олар онда мәңгі қалады. (116) Олардың бүл дүние тіршілігінде қылған хайырларының мысалы: Өздеріне зұлымдық істеген елдің егініне тиіп жоқ еткен суық боран тәрізді. Оларға Алла зұлымдық етпеді, бірақ олар ездеріне зұлымдық етті. (117) Әй мұміндер! Өздеріңнен өзгелерді сырдас тұтпаңдар. Олар сендерге қастандықтан тартынбайды.

Сондай-ақ олар күйзелулеріңді қалайды. Олардың кектері ауызынан-ақ көрініп тұр. Әрі олардың жүректерінде жасырғандары тағы үлкен. Егер түсінетін болсандар, эрине сендерге аяттарымызды баян еттік. (118) Я. сендер одарды жаксы көрсендер де. олар сендерді жақсы көрмейді. Сондай-ақ сендер Кітаптың бәріне сенесіндер. Қашан олар сендерге кездессе: "Иман келтірдік" деп, ал кашан олар онашалана калса, сендерге деген ызаларының зардабынан саусақтарын шайнар. (Мұхаммед Ғ.С.): "Ызаланған бойда өліп кетіңдер!" де. Шәксіз Алла көкіректегілерді толық біледі. (119) Егер сендерге бір игілік жетсе, оларға жаман көрінеді. Ал егер сендерге бір жамандық жетсе, оған олар хош болады. Егер сабыр етсендер, сақтық істесендер, олардың сығандықтары сендерге ешбір зиян қылмайды. Күдіксіз Алла (Т.) Олардың не істегендерін толык біледі. (120) (Мұхаммед Ғ.С. Ұхыт соғысы кезінде) үйіңнен ерте шығып, мүміндерді соғыс үшін орындарга орналастыруда едің. Алла әр нәрсені естіп, білуші. (121)

(Ұхыт соғысында мұнафықтар майданнан касакана кайтып кеткендіктен, оң-сол екі қанаттағы топкада кобалжу кірді.) Сол уақытта сендерден екі топ, уайымдап үрейленді. Сондай-ақ Алла (Т.) ол екеуінің жәрдемшісі еді. Мүміндер, Аллаға тәуекел етсін. (122) Әрине Алла сендерге Бәдірде де жәрдем етті. Онда сендер тағы нашар едіндер. Алладан қорқындар, элбетте шүкір еткен боласыңдар. (123) (Мұхаммед Ғ.С.) сол уақытта (Бәдірде) мүміндерге: "Раббыларың сендерге періштелерден үш мын түсіріп жәрдем етсе, жетпей ме?",деуде едің. (124) Әрине егер сабыр етсендер, сақсынсандар сондай-ақ жау дереу осы араға жетіп келетін болса, Раббыларын сендерге бес мын белгілеулі періштелермен жәрдем етеді. (125) Алла (Т.) мұны сендер үшін қуаныш әрі онымен жүректерің орнықсын деп қана етеді. Нұсрат, өте ұстем, хикмет иесі Алланың қасынан ғана болады. (126) Сондай-ақ кәпірлердің бір жағын қыру немесе абыржыту, олардың күдер үзіп қайтулары үшін. (127) (Мұхаммед Ғ.С.) ешбір іс сенің еркінде емес. Алла немесе олардын тәубесін қабыл етеді әлде одарды

إِذْ هَمَّت طَابِهُنَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلُا وَاللَّهُ وَلِيُهُمُّ وَعَلَىٰ اللَّهُ وَلِيَهُمُّ وَعَلَىٰ اللَّهُ وَلِيَهُمُّ وَعَلَىٰ اللَّهُ وَاللَّهُ وَلِيَهُمُّ وَعَلَىٰ اللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُوالَّلُهُ وَالْلَهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُوالَّلُو وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُوالِلَّهُ وَاللَّهُ وَ

қинайды. Өйткені, олар залымдар. (128) Көктер мен жердегілердің бәрі Аллаға тән. Кімді қаласа, жарылқап, кімді қаласа, азап қылады. Сондай-ақ Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (129) Әй мүміндер! Үсті-үстіне өсім жемендер, Алладан қорқыңдар. Әрине құтыларсыңдар. (130) Сондай-ақ қарсы болғандар үшін дайындалған оттан қорқыңдар. (131) Әрі Аллаға және Елшісіне бой ұсыныңдар, әлбетте мәрхаметке бөленесіңдер. (132)

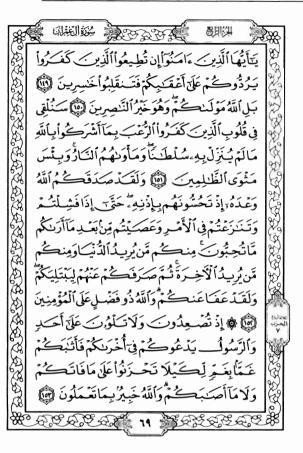
وَسَادِعُوَّ الِنَ مَعْفِرُ وَمِن رَبِّحُمْ وَجَنَةٍ عَمْهُما السَّمُونُ وَالْاَئِلُ اللَّهُ وَالْمَعْفِرُ وَمِن رَبِحُمْ وَجَنَةٍ عَمْهُما السَّمُونُ وَالْاَرْضُ أُعِدَّت لِلْمُتَقِينَ الْاَنْدِينَ يُفِقُونَ وَالْمَالُونَ الْمَعْفِرة الْمَعْفِرة الْمَعْفِرة الْمَعْفِرة الْمَعْفِرة الْمَعْفِرة اللَّهُ وَالْمَافِينَ الْمَعْفِرة اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّه

Раббыларыңның жарылқауына және тақуалар үшін әзірленген, кеңдігі жер мен көктей жәннәтке жарысыңдар. (133) Олар кеңшілікте, таршылықта Алла жолында мал сарып қылғандар. Сондай-ақ олар ашуларын жеңушілер, адамдарды кешірім етушілер, адамдарды кешірім етушілерді сүйеді. (134) Ал олар қашан арсыздық істесе не өздеріне зұлымдық қылса, Алланы естеріне алып, күнәларының жарылқануын тілейді. Күнәларды Алладан басқа кім жарылқайды.

Сондай-ақ олар істеген істеріне біле тура қасарыспайды. (135) Міне солардын сыйлыктары Раббылары тарапынан жарылқау және астарынан өзенлер ағатын ұжмақтар. Олар онда мәнгі қалады. Ғамал істеушілердің сыйлықтары нендей айбат! (136) Сендерден бұрын түрлі уақиғалар өткен. Жер жүзін кезіндер: Жасынға шығарушылардын соңының не болғанын көріңдер. (137) Бүл (Құран) адам баласы үшін ашық түсінік, тура жол және тақуалар үшін насихат. (138) (Мұсылмандар!) Босамандар дақайғырмандар. Егер мүмін болсандар, элбетте устем боласындар. (139) Сендер (Ұхытта) жараланған болсаңдар, әрине (Бәдірде) ол ел де, сол құсап жараланған болатын. Осы күндерді адамдардың араларында айналдырамыз. Өстіп Аллаға сенушілерді анықтау және сендерден шәйіт алу үшін.... Алла залымдарды сүймейді. (140)

Сонымен катар мүмірдерді тазарту және кәпірлерді жою үшін. (141) Эйтпесе, сендерден соғысқандарды анықтап, сабырлыларды ашаламай, жәннәтке кіріп кетеміз деп ойлайсындар ма? (142) Расында сендер өлімге кездесуден бұрын оны тілеуші едіңдер. Ал енді оны көрдіндер де, қарап тұрсындар. (Ұхыт соғысында "Мұхаммел Ғ.С. өлтірілді" деген хабар тарап, Мұсылмандар абыржып қалды.) (143) Мухаммед (Ғ.С.) бір елші ғана, одан бұрын да елшілер өткен. Ал сонда ол елсе не елтірілсе, сендер сонда екше (із) леріңе айналасындар ма? (Кайта кәпір боласындар ма?) Кім екше ізіне қайтса Аллаға ешбір зиян келтірмейді. Сондай-ақ Алла, шүкір етушілерді сыйлайды. (144) Алланың бүйрығы болмайынша ешкім өлмейді, ол жазулы бір мерзім. Кім дүниенің пайдасын тілесе, оған одан береміз. Ал кім ахирет пайдасын қаласа, оған одан береміз. Сондай-ақ шүкірлік етушілерді сыйлаймыз. (145) Каншалаған пайғамбар онымен бірге көптеген кұлайшыллар

соғысқан болатын; сонда бастарына келгенге олар босамады да осалдамады Сондай-ақ именбеді. Алла қажырлыларды жақсы көреді. (146) Ал олардың сөздері: "Раббымыз! Күнәларымызды, ісіміздегі орынсыздықтарымызды кеше көр әрі табанымызды мықтап, кәпір қауымға қарсы жәрдем бер!", деу ғана еді. (147) Сондықтан Алла (Т.) оларға дүние пайдасын беріп, ахирет пайдасының ең көркеміне бөледі. Алла жақсылық істеушілерді сүйелі. (148)

Эй мүміндер! Егер кәпірлерге бой усынсандар, сендерді кері қайтарады. Сонда зиян етушілерге айналасындар. (149) Әрине иелерің Алла, Ол нұсрат беріушілердің жақсысы. (150) Ешбір дәлел түсірілмеген нәрсені Аллаға ортақ қосулары себепті кәпірлердің жүректеріне қорқу саламыз. Сондай-ақ олардың орындары от. Залымдардың орны нендей жаман! (Мұхаммед Ғ.С. Ұхыт соғысында бір топ адамды арт жақтағы бір кезеңге қойып: "Бұл арадан әсте

айрылмандар!",- деген болса да, олар жау жеңілді деп ойлап, араласып кетіп, бір неше кісімен бастықтын ғана қалғанын сезген жау, оларды типыл қылып, арт жақты қоршап кеткендіктен Мұсылмандар қатты абыржып, шақыруға қарамай қаша бастайды.) (151) Расында Алла, сендерге деген уәдесін шындыққа айналдырып. Онын бүйрыгымен оларды өлтіре бастадындар. Дегенмен Алла өздеріңе сүйген нәрселерінді көрсеткеннен кейін, осалдық қылып, берілген әмір жайында таластындар да қарсы келдіңдер. Сендерден біреулер дүниені қалайды да біреулер ахиретті қалайды. Сонсоң Алла сендерді сынау үшін олардан беттерінді қайтарды да онымен қатар кешірім етті. Алла мүміндерге кеңшілік иесі. (152) Сол уақытта Пайғамбар арттарыңнан шақырса да ешкімге қайрылмай ұзап бара жаттындар. Алла, сендерді қолдарыңнан кеткенге де бастарына келгенге де кейімеулерін үшін қайғы үстіне қайғыға ұшыратты. Алла (Т.) не істегендерінді толык білелі. (153)

Сонсон (Алла) сендерге кайғыдан кейін тыныштық ұиқысын жіберді де сендердің бір бөлімдеріңді баурап алды. Және бір топтың, жандары қайғы болып, олар Аллаға орынсыз надандық ой ойлады. Олар: "Бұл істе бізде не ерік бар?",- десті. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Барлық іс Алланың еркінде" деп айт. Ал олар іштерінде жасырған нәрселерін саған әшкерелемейді. Тағы олар: "Іс біздің еркімізде болса еді, осы жерде өлтірілмес едік" дейді. (Мұхаммед **Г.С.)** оларға: "Егер сендер үйлерінде болсандар да, өлтірілуі жазылғандар, әрине өлтірілетін жерлерінде болар елі" деп айт. Алла көкіректеріндегіні сынау және жүректеріңдегіні тазарту үшін өстіді. Сондай-ақ Алла көкейлердегіні толық білуші. (154) Шын мәнінде (Ұхыт соғысы күні) екі топ кездескен сәтте, сендерден бет бүргандарды кейбір қылықтарының салдарынан шайтан мулде тайдыра жаздады. Расында Алла оларды кешірім етті. Шәксіз, Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (155) Әй мүміндер!

الْمَالِيَّةُ مِنْ الْمَدِالْفَيْرَ أَمْنَةٌ نُّمَاسَا يَعْشَىٰ طَآبِفَةُ وَكَالَوْنَكِيْ وَمَا الْمَدِينَةُ مُنَاسَا يَعْشَىٰ طَآبِفَةٌ وَكَالَوْنَكِيمُ مِنْ الْمَدِالْفَيْرَ أَمْنَةٌ نُّمَا الْمُنْسُونِ مِنْ اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ اللْمَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

Кәпірлер сияқты болмандар! Олар жер жүзінде кезіп жүрген немесе соғыста болған туыстары үшін: "Егер олар жанымызда болса еді, өлмес те өлтірілмес те еді" деді. Алла бұны олардың жүректеріне қасірет қылу үшін өстіді. Алла тірілтеді де, өлтіреді. Сондай-ақ Алла (Т.) не істегендерінді толық көруші. (156) Егер Алла жолында өлтірілсендер немесе өлсендер, әрине Алланың жарылқауы әрі мәрхаметі олардың барлық жиған-тергендерінен жақсы. (157)

Егер өлсендер не өлтірілсендер де эрине Алланың алдына жиналасындар. (158) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға Алланың мейірімі бойынша, жүмсақ сыңай байқаттың. Егер түрпайы, қатал жүректі болсаң еді, әрине олар маңайыңнан тарқап кетер еді. Сондықтан оларды кешірім етіп, олар үшін жарылқау тіле де іс жөнінде олармен кеңес қыл. Сонда қашан қарар берсең, Аллаға тәуекел ет. Негізінен Алла тәуекелшілерді жақсы көреді. (159) Егер Алла сендерге нусрат берсе,

сонда сендерге устем келуші болмайды. Ал егер Алла сендерді тастаса, (жәрдем қылмаса,) одан кейін сендерге кім жәрдем етеді? Сондай-ак мүміндер Аллаға тәуекел етсін. (Рауаят бойынша олжаны ойлап, Ұхыт соғысында қарауылды тастап кеткендерге ескерту. Р.Т.Т-К.) (160) Бір пайғамбар үшін олжаға қаралық істеуі мүмкін емес. Ал егер кім каралык істесе, киямет күні каралык істеген нәрсесімен келеді. Сонсон әркімнін енбегі толық беріледі. Сондай-ақ олар зүлымдыкка үшырамайды. (161) Алланың ризалығын іздеген кісі, Алланың ашуына үшырап, орны тозак болған кісімен тең бе? Ол нендей жаман орын. (162) Олар Алланың қасында түрлі дәрежелерде болады. Сондай-ақ олардың не істегендерін толық көруші. (163) Расында Алла (Т.) мүміндерге қамқорлық етіп, олардың ішіне өздерінен, оларға Алланын аятын окитын, оларды тазартатын және оларға Кітап, хикмет үйрететін Елші жіберді. Өйткені, олар бұрын ашық адасуда еді. (164) Сендер оларды екі есесіне ұшыратқан бір қайғыға, өздерің ұшырағандықтан: " Бұл қайдан келді?",- дедіңдер. (Ұхытта Мұсылманнан жетпіс кісі шеніт болған болса, Бәдірде кәпірден жетпісі өліп, жетпісі қолға түскен еді.) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Ол өз пиғылдарыңнан" деп айт. Шәксіз Алланың әр нәрсеге күші жетуші. (165)

Ал және сендерге (Ұхытта) екі топ карсыласкан күнгі тиген соккы. Алланын бүйрығымен мүміндерді байкау үшін еді. (166) Сондай-ак мұнапықтарды да байқау үшін... Ал оларға: "Келіңдер, Алла жолында соғысындар, не қорғанысқа түрыңдар" делінсе, олар: "Егер соғысуды білсек, әрине арттарыңнан ерер едік" деді. Олар ол күні иманнан көрі қарсылыққа жақынырақ еді. Олар жүректерінде болмағанды ауыздарымен айта береді. Негізінде Алла, олардың жасырын нәрселерін жақсы біледі. (167) (Мұхаммед Ғ.С.) өздері отырып, туыстарына: "Егер тілімізді алса еді, олар өлтірілмес еді" дегендерге: "Сөздерін шын болса, өлімді өздеріңнен кетіріңдер" деп айт. (168) Алла жолында өлтірілгендерді өлі деп ойлама, эрине олар тірі. Раббыларының жанында олар ризыққа бөлендіріледі. (169) Олар Алланың кеңшілігімен өздеріне берген нәрселеріне мәз-мейрам эзірше өздеріне болады да. косылмай арттарында калғандарды да: "Оларға қорқыныш жоқ әрі олар қайғырмайды" деп шүйіншілегілері келеді. (170) Тағы олар Алладан وَمَا أَصَدِهُمْ وَمَ الْتَقَى الْمُمَعَانِ فَيِا ذِنِ اللّهِ وَلِيَعْلَمُ الْمُؤْمِنِينَ وَمَا أَصَدِهُمْ وَمَ الْتَقَى الْمُمُعَانِ فَيَا ذِنِ اللّهِ وَلِيَعْلَمُ الْمُؤْمِنِينَ وَمَا أَصَدَكُمْ وَمَ الْتَقَى الْمُمُعَانِ فَيَا وَفَا وَقَدَلُواْ فِي سَيِيلِ اللّهِ وَمَا يَقُولُوكَ فَا فَوَهِهِم مَا لَيْسَ وَقَعَدُواْ لَوْ الْعَامُ عِمَا يَكُمُنُونَ ﴿ اللّهِ مَا اللّهِ اللّهِ عَلَى اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهُ وَسَعَمُ اللّهِ اللّهِ اللّهُ وَقَعَدُواْ لَوْ الْمَاعُونَ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ وَلَا عَسَبَنَ اللّهِ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ وَلَا تَحْسَبَنَ اللّهِ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللّهُ اللللّهُ اللللّهُ الللللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللللل

болған нығметке, кеңшілікке қуанады. Шынында Алла мүміндердің сауабын жоймайды. (171) Өздері соққы жегеннен кейін де Алла және Елшісінің нұсқауларын қабылдағандар сондай-ақ олардың жақсылық істеп, тақуа болғандары үшін зор сыйлық бар. (172) Оларға адамдар: "Сендер үшін ел жиналды, сондықтан олардан қорқыңдар" деді. (Бұл сөз) олардың иманын арттырды да олар: "Бізге Алла жетіп асады, Ол нендей жақсы ие" деді. (173)

الناق المنافق المنافق

(Ұхыт соғысының келер жылы Мекке кәпірлері Мединеге кәліп: "Соғысуға жиналып жатыр" деген хабарды алған Мұсылмандардың жігері қайнап, жолға шыққанда, жау қорқып, қайтып кетіп, Мұсылманып қайтады. Ж.М.Р.Т-Қ.) Сондықтан олар Алланың нығметі және кеңшілігімен бір сәтсіздікке ұшырамай Алланың ризалығына бөленіп, қайта оралды. Алла (Т.) зор кеңшілік иесі. (174) Негізінен шайтан өз достарын қорқытады.

Сондыктан олардан корыкпандар да Менен коркындар, егер мүмін болсандар. (175) (Мухаммед Г.С.) олардын карсылыкка жарысулары сені кейітпесін. Өйткені, олар Аллаға әсте зиян келтіре алмайды. Алла оларга ахиретте бір несібе бермеуді қалайды. Сондай-ақ олар үшін зор қинау бар. (176) Негізінен сондай иманның орнына карсылыкты айырбастағандар, олар да Аллаға ешбір зиян бере алмайды және олар үшін күйзелтүші азап бар. (177) Ал және сондай қарсы болғандар, негізінен оларға мұрса беруімізді, өздеріне хайырлы деп эсте ойламасын. Шын мәнінде күнәларын арттырсын деп кана орай береміз. Сондай-ак олар үшін қорлаушы қинау бар. (178) Алла, мүміндерді осы сендер болған күйде. жақсыдан жаманды айырмай қоюшы емес. Әрі сендерге көместі де білдірмейді. Бірақ елшілерінен қалағанын таңдап, соған білдіреді. Ендеше, Аллаға, елшілеріне иман келтіріңдер егер иман келтіріп, болсандар, Сонда сендер үшін зор сыйлық бар. (179) Алланын кеншілігінен өзлеріне берген нәрселеріне сарандық істегендер, олардың сараңдық қылған нәрселері, қиямет күні өздерінің мойындарына оралады. Сондай-ак көктер мен жердін мирасы Алланікі. Әрі Алла олардын не істегендерін толық біледі. (180)

Әрине олардың: "Алла кедей, біз баймыз" деген сөздерін Алла естіді. Олардың айтқандарын және жазықсыз пайғамбарларды елтіргендерін жазамыз да, оларға: "Күйдіруші азапты татыңдар!",дейміз. (181) Бұл қолекі істегендеріңнің сазайы. Шәксіз Алла, күлдарына зүлымдык кылушы емес. (182) Сондай: "Расында Алла (Т.) бізге от жеп кететін бір құрбан келтірмейінше, ешбір пайғамбарға иман келтірмеуімізге серт берген" дегендерге (Мухаммед Г.С.): "Сендерге менен бүрынғы пайғамбарлар ашық дәлелдерді сондай-ак айткандарынды келтірген еді. Егер сөздерің рас болса, оларды неге өлтірдіңдер?",- деп айт. (183) (Мұхаммед Ғ.С.) егер олар сені мойындамаса, сенен бұрынғы ашық дәлелдер, нұсқалар және түрлі кітап келтірген пайғамбарларды да القد سيم الله قول الذيرك قالوا إن الله فقير و فَوْ النه الله الله فقير و فَوْ النه الله و ال

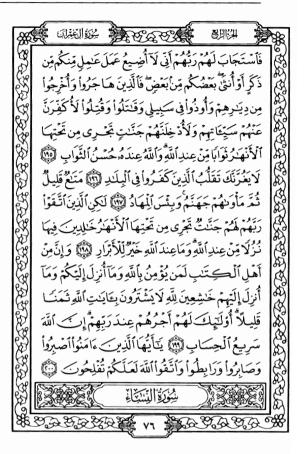
мойындамаған еді. (184) Әркім өлімді татады. Шын мәнінде қиямет күні ақыларың толық төленеді. Сонда кім оттан құтқарылып ұжмаққа кіргізілсе, рас құтылды. Негізінде дүние тіршілігі алданыштың ғана нәрсесі. (185) Малдарың және жандарың жайында әрине сыналасындар; сондай-ақ сендерден бұрыңғы кітап берілгендерден және мүшріктерден де көптеген ренш естисіндер. Егер сабыр етсеңдер әрі сақсынсаңдар; шәксіз бұл маңызды істер. (186)

Сол уақытта Алла (Т.) Кітап берілгендерден: "Әлбетте оны адамдарға түсіндіріңдер, жасырмаңдар" деп, сенім алған. Дегенмен олар, оны арт жақтарына тастады. Әрі олар оны аз бір бағаға айырбастап алды. Сонда олар нендей жаман нәрсе сатып алды. (187) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай істегендерімен де мақталуларын сүйгендерді есепке алма. Сондай-ақ оларды азаптан құтылады деп әсте ойлама. Өнткені олар үшін жан

түршігерлік азап бар. (188) Көктер мен жердің иелігі Аллаға тән. Алла (Т.) ның әр нәрсеге толық күші жетеді. (189) Шәксіз көктердің және жердің жаратылуында түннің және күндіздің өзгеруінде әлбетте ақыл иелері үшін дәлелдер бар. (190) тіке түрып, отырып. Олар жамбасынан жатып (әр халде) Алланы еске алады. Сондай-ақ олар көктер мен жердің жаратылуы жайында ойланады да: "Раббымыз! Сен мұны босқа жаратпадың, Сен рәксін, бізді от азабынан сақта!" (191) "Раббымыз! Сен кімді отка салсан, расында оны қорладың. Залымдардың еш жәрдемшісі жоқ." (192) "Раббымыз! Біз: 'Раббыларына иман келтіріндер' (деп) шақырған шакырушыны естіп, иман келтірдік. Раббымыз! Енді күнәларымызды жарылкап, жамандыктарымызды жасыр. Және жақсылармен бірге өлім бер!" (193) "Раббымыз! Бізге елшілеріңе уәде еткендеріңді бер. Сондай-ақ бізді қиямет күні қорлама. Күдіксіз Сен уәдеден айнымайсың " (деп тілейді) (194)

Сонда олардың Раббылары тілектерін кабыл етті: "Шын мәнінде Мен сендерден еркек, әйел ғамал істеушілердің ғамалын зая қылмаймын. Бір-бірінненсіндер. (Бәрің бірдейсіндер.) Және сондай боскандардын, жүрттарынан шығарылғандардын және Менін жолымда жапа шектірілгендердің, соғысқандардың, өлтірілгендердің жамандықтарын жасырамын. Сондай-ақ оларды астарынан өзендер ағатын бақшаларға кіргіземін. Сыйлық Алланын қасынан. Әрине сыйлықтың жақсысы Алланың қасында." (195) (Мухаммед Г.С.) қарсы болғандардың, мемлекеттерде айналып (кезіп) жүруі сені алдамасын. (196) Азбір пайдаланудан кейін олардың орны тозақ, нендей жаман орын. (197) Бірақ сондай Раббыларынан қорыққандар, олар үшін астарынан өзендер ағатын бақшалар бар. Олар Алла тарапынан конак үйлерде қалады. Алланың қасындағылар игілерге жақсы. (198) Шын мәнінде

Кітап иелерінен Аллаға иман келтіріп, сендерге түсірілген әрі өздеріне түсірілген нәрселерге Алладан қорыққан түрде сенетіндері де бар. Сондай ак олар Алланың аяттарын аздаған бағаға сатпайды. Міне солар үшін Раббыларының қасында сыйлық бар. Алла (Т.) тез есеп көрүші. (199) Әй мүміндер! Әр нәрсеге сабырлы, жауға шыламды және корғанысқа дайын болыңдар. (Ж.М.Р.Х.Т.Ж-Қ.) Сондай-ақ Алладан қорқындар әрине құтыласындар. (200)

4-НИСА СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Жүз жетпіс алты аят.

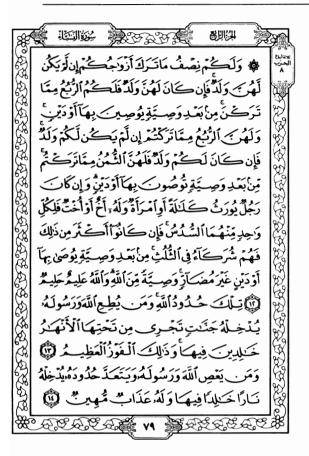
Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Әй адам баласы! Сендерді бір кісіден (Адам атадан) жаратқан және одан оның жұбайын (Хауа ананы) жаратып, ол екеуінен көптеген ер, әйелді таратқан Раббыларыңнан қорқыңдар. Сол арқылы өзара сұрасқан Алладан және туыстардан (безуден) сақтаныңдар. Шәксіз Алла

(Т.) сендерді бақылаушы. (1) Жетімдердің малдарын беріңдер, жаманды жаксымен алмастырмандар; олардын малдарын өз малдарына косып жемендер. Өйткені ол, күнә. (2) Егер (үйленгенде) жетім әйелдер жайында әділетсіздік істеуден корықсандар, өздеріне жаққан басқа әйелдерден екі, үш және төртке дейін үйленіңдер. Сонда егер тең устай алмаудан қорықсаңдар, онда біреу алындар немесе қолдарындағы күн де болады. Әділетсіздік болмауға жақынырағы осы. (4-С. 19-А) (3) Әйелдердің мәьерін (қалыңын) ықыласпен беріңдер. Сонда егер әйелдер өз көңілдерінше, сендерге мәкерден бір нәрсе кеңшілік етсе, онда оны жендер; сіңімді, жүрімді болсын. (4) Және Алланың сендерді басына тургызган малдарды ақылсыздарға бермеңдер. (Жетімнің малын ақылдары толмай өздеріне тапсырмандар.) Оларды көректендіріп, киіндіріңдер де, оларға сыпайы сөз сөйлеңдер. (5) Жетімдерді үйлену шағына жеткенше сынандар. Сонда егер олардан бір естиярлық көрсеңдер, дереу олардың малдарын өздеріне беріңдер. Сондай-ақ олардың ержетуінен қорқып, ысыраптап, тездетіп жемеңдер. Ал және біреу бай болса, онда тартынсын да, біреу жарлы болса, онда да орнымен жесін. Кашан олардын малдарын өздеріне тапсырсандар, оларға айғақ қойындар. Алла (Т.) есеп көруде жеткілікті. (6)

Әке-шеше және жақындардың калдырған нәрселерінен еркектерге де улес бар. Әке-шеше және жақындардың қалдырған нәрселерінен әйелдерге де үлес бар. Аз немесе көп болса да, одан елшеулі несібе бар. (7) Беліс кезінде ағайындар, жетімдер және міскіндер келсе, онда оларды күр тастамай бір нәрсе беріндер де, өздеріне сыпайы сөз сөйлеңдер. (8) Арттарында нашар (жас) балалар қалдырса, оларға не болар екен деп уайым жесін. Алладан қорықсын да, дурысын айтсын. (9) Негізінен сондай жетімдердің малдарын зулымдыкпен жегендер, олар қарындарын от пен толтырған болады. Сондай-ақ жалындаған тозакка кіреді. (10) Алла сендерге, балаларың жайында; бір еркекке екі әйелдің мирасындай үлес бұйырады. Егер әйелдер екінің үстінде болса. онла калған маллын үштен екісі олардікі. Ал егер жалғыз қыз болса, онда жартысы онікі. Өліктің баласы النّبِ النّبِ الله المُورِدُ الْمَوْرُونُ وَالْمَسْاءَ وَعِيبُ اللّهِ الْمَوْرُونُ وَالْمِسْاءَ وَعِيبُ الْمَدَ وَوَلَوْ الْمَدُونَ وَالْمِسْاءَ وَعِيبُ مَعْمَرُ وَالْمَدَ وَوَلَوْ الْمَدْ وَوَلَوْ الْمَدْرُونَ اللّهَ الْمَدْرُونَا فَي وَالْمَسْكِينُ فَارْزُقُوهُم مِنْهُ وَقُولُوا الْمَدْرُونَا الْفَرْنِ وَالْمَسْكِينُ فَارْزُقُوهُم مِنْهُ وَقُولُوا الْمَدْرُونَا الْفَرْنِ وَالْمَسْكِيدُ وَالْمَسْكِيدُ اللّهِ وَالْمَسْكِيدُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ وَالْمَسْكِيدُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّ

болса, әке-шешесіне қалған малдың алтыдан бірі тиеді. Егер баласы болмай оның мүрагері әке-шешесі ғана болса, онда шешесіне үштен бірі тиеді. Егер өліктің туыстары болса, онда шешесіне алтыдан бірі тиеді. (Бұлар) етілген өсиет және борыш өтелгеннен кейін орындалады. Сендер әкелеріңмен ұлдарыңның пайда тұрғысынан қайсысы жақын екенін білмейсіңдер. Бұл үкімдер, Алла тарапынан бекітілген. Күдіксіз Алла, терең білім, хикмет иесі. (11)

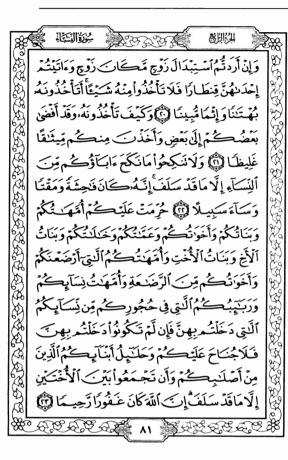
Сендерге баласы болмаған жүбайларыңның қалдырған нәрселерінің жартысы тиеді. Ал егер олардың баласы болса, олардың калдырған нәрселерінің сендерге төрттен бірі тиеді; олардың өсиеті және борышы өтелгеннен кейін. Егер сендерде бала болмағанда, қалдырған нәрселеріңнің оларға төрттен бірі, сендерде бала болса, оларға сегізден бірі тиеді; өсиеттерің және борыш өтелгеннен кейін. Ал егер мирас алынатын әке-шешесіз және баласыз (кәлала)

ер немесе әйелдің бір еркек яки кыз туысы болса, онда әрбіріне алтыдан бірі, олар бірден көп болса, сонда олар үштен біріне ортак болады; өсиет және борыш өтелгеннен кейін. Өсиет, зиянсыз болу керек, Алланың нұсқауы осы. Алла (Т.) әр нәрсені білуші, өте жүмсак. (12) Бүлар Алланын койған шектері. Кім Аллаға және Елшісіне бой усынса, астарынан өзендер ағатын бақшаларға кіргізіледі де, олар онда мәңгі қалады. Зор табыс осы. (13) Ал кім Аллаға, Елшісіне қарсы келіп Оның шектерінен шыкса, ол, ішінде мүлде қалатын отка кіргізіледі. Оған қорлаушы азап бар. (14)

Сондай әйелдеріңнен зина кылгандар, оларга өздеріннен төрт айғақ келтіріндер, егер олар айғақ болса. Онда оларды өлгенге дейін не Алла бір жол қойғанға шейін үйлерде қамаңдар.... (15) Сендерден арсыздык істеген екеуіне де жапа беріндер. Егер екеуі де тәубе етіп, түзелсе, олардан бет бұрындар. (тиіспендер.) Негізінен Алла, тәубені қабыл етуші, ерекше мейірімді. (16) Шын мәнінде Аллаға (сыйымды) тәубе, жамандықты білмей істеп сонсон дереу тәубе етсе, сонда олардың тәубесін Алла кабылдайды. Алла әр нәрсені білуші хикмет иесі. (17) Ал жамандықты өздеріне өлім келгенге дейін істеп: "Енді шынайы тәубе қылдым" деген және қарсы болған бойда өлгендердің тәубесі қабыл емес. Міне солар үшін күйзелтуші азап әзірледік. (Араптар жаһилиет дәуірінде, өлген жақындарының тұл әйеліне ие шығып, өздері қалыңсыз алып немесе баскамен түрмыстанса одан қалың алатын еді. Ж.Б.Р.К.Т.) (18) Әй мүміндер! Сендер үшін

وَالَّتِي يَأْتِينَ الْفَنْحِشَةُ مِن نِسَآيِكُمْ فَاسْتَشْهِدُواْ اللَّهِ عَلَيْهِنَ أَرْبَعَةُ مِن فَسَآيِكُمْ فَاسْتَشْهِدُواْ اللَّهُ فَاسْسَكُوهُ فَ فِي عَلَيْهِنَ أَرْبَعَةُ مِن سَعْمَ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمْسِكُوهُ فَى فَي اللَّهُ فَلَنَّ سَعِيدُواْ فَأَمْسِكُوهُ فَى اللَّهُ فَكَنَّ سَعِيدُواْ فَأَمْسِكُوهُ فَى اللَّهُ فَكَنَّ سَعِيدًا اللَّهُ فَعَادُوهُمُ أَفَالِ اللَّهُ عَلَيْهِمُ وَاللَّهُ عَلَيْهِمُ وَاللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَالَتُهُ فَلَيْهِمُ وَكَالَتُهُ فَلَيْهِمُ وَكَالَتُهُ عَلَيْهِمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَالِ اللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَالِ اللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهُمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهُمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهِمُ وَكَاللَّهُ عَلَيْهُمُ وَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْهُمُ وَلَا اللَّهُ عَلَيْهُمُ الْمَوْتُ اللَّهُ عَلَى الْعَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى ال

эйелдерге зорлықпен мұрагер болуларың халал емес. Және бергендеріңнің бір бөлімін алып қалу үшін оларды зорламаңдар. Бірақ олар ашық арсыздық істесе басқа. Сондай-ақ олармен жақсы шығысындар. Егер оларды жек көрсеңдер, сендердің жақтырмаған нәрселерінде Алланың көптеген хайыр жасап қойған болуы мүмкін. (Яғни: Әйелдің келбеті, мінезі сендерге жек көрінсе де шығысыңдар, басқа түрлі хайыр болуы мүмкін.) (19)

Егер бір жұбайды (ажыратып) орнына басқа жұбай алғыларың келсе, оған толып жатқан мәьер берген болсаңдар да, одан еш нәрсе алмаңдар. Оған жала қойып, ашық кұнәлы болып аласыңдар ма? (20) Олар сендерден ауыр серт алып, (некеленіп,) бір-біріңе қосылған едіңдер. (2-С.229-А.) (21) Әйелдерден әкелерің үйленгендерді үйленбеңдер. Бірақ өткен өтті. Бұл бір арсыздық және жиренішті жаман жол. (22) Сендерге аналарың, (әке-шешелеріңнің аналары)

қыздарың, (Ұл-қыздарыңның қыздары,) қыз туыстарың, (эке-шеше бір не бөлек,) экелеріңмен туысқан әйелдер, шешелеріңмен туысқан әйелдер, еркек және қыз туыстарыңның кыздары, (олардың қыздары,) сүт емізген аналарын, еміскен қыз туыстарын, қайын аналарын, жақындасқан әйелдеріннің (бұрынғы ерінен болған) қолдарындағы өгей кыздарың, егер ол әйелдерге жақындаспаған болсандар, сендерге бір оқасы жоқ. Бел балаларынның әйелдері және екі қыз туысты бірге үйленулерің арам қылынды. Бірақ өткен өтті. Негізінен Алла (Т.) тым жарылкаушы ерекше мейірімді. (23)

Некелі әйелдермен үйленулерің арам кылынды. Бірак колдарындағы күндер (соғыс тұтқындары) басқа. Сендерге Алланың жазуы осы. Бұлардан басқаларды абыройлы болу, бой суытушы болмау шартымен малдарынды беріп қалауларың (мәьер беріп алуларың) халал қылынды. Сонда олардан осы шартпен пайдалансандар, бекітілген мәкерін беріңдер. Мәкер токтасылғанан кейін ризалассандар, (еркек артык беріп, әйелдің аз алуы немесе тіпті алмауында) сендерге оқасы жоқ. Расында Алла толық білуші, хикмет иесі. (24) Сендерден біреудің, мүмін азат әйел алуға шамасы келмесе, онда қолдарындағы мүмін күңдерден алсын. Алла имандарынды жаксы біледі. Бір-біріңненсіңдер. (Бәрің адам баласысындар.) Ендеше күңдерді кожайындарының рүхсатымен олардың мәкерлерін дұрыс беріп, абыройлы болулары, зинашы және

وَالْمُحْصَنِتُ مِنَ الْسَاءَ إِلَّا مَامَلَكُتَ أَيْمَنَكُمْ مِنْ وَالْمَحْصَنِتُ مِنَ الْسَاءَ إِلَّا مَامَلَكُتَ أَيْمَنُكُمْ مَا وَرَآءَ ذَلِكُمْ مَا وَرَآءَ ذَلِكُمْ مَا وَرَآءَ ذَلِكُمْ أَنْ مَنْ مَعْفُولِهِ بِأَمْوَوَهُمْ وَيُحْمَلُ وَيَعْمَةُ وَلاَجُمْا عَلَيْكُمْ وَيَهْدَ وَلاَجُمَاعَ عَلَيْكُمْ وَيَعْدَ الْمَرْيِعِيْدَ فَمَا السَتَمْتَعُمُ بِعِيمَا وَوَمَنْ أَجُورَهُمْ وَيَعْدِمَ فَوَلاَجُمَاعَ عَلَيْكُمْ وَيَعْدِمُ وَيَعْدَمُ وَيَعْدِمُ وَيَعْدِمُ وَيَعْدِمُ وَيَعْدِمُ وَيَعْدِمُ وَيَعْدَمُ وَيَعْدِمُ وَيَعْمُوهُ وَيَعْدِمُ وَيَعْمِهُ وَيَعْمِعُومُ وَيَعْمُ وَيَعْمُوهُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَعُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَيْنِهُ وَعُمُومُ وَيَعْمُومُ وَيَعْمُومُ وَعُومُ وَعُومُ وَعُومُ وك

астыртын көңілдес болмаулары шартымен алсын. Егер олар үйленіп алып, арсыздық істесе, онда оларға азат әйелдерге болатын жазаның жартысы орындалады. Бұл (күңді алу) сендерден зинадан қорыққан кісі үшін. Егер сабыр етсеңдер, өздерің үшін хайырлы. Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (25) Алла (Т.) сендерге түсіндіруді және сендерді өздеріңнен бұрынғылардың тура жолдарына салуды сондай-ақ тәубелеріңді қабыл етуді қалайды. Алла толық білуші, хикмет иесі. (26)

Алла (Т.) тәубелерінді қабыл етуді қалайды. Сондай-ақ шаьуат қуғандар (жыныстық әуесқойлар) сендердің зор ауытқумен жолдан шығуларыңды қалайды. (27) Негізінен Алла сендерге жеңілдікті қалайды. Өйткені адам баласы нашар жаратылған. (28) Әй мүміндер! Өзара малдарыңды бұзықтықпен жемеңдер. Бірақ өз ризалықтарыңмен саудаласу басқа. Және бір-біріңді өлтірмеңдер. Расында Алла сендерге ерекше мейірімді. (29) Ал кім осы

айтылғанды дүшпандық, зулымдыкпен істесе, оны жакында отка саламыз. Бүл Аллага онай. (30) Егер сендер тыйым салынған нәрселердін үлкенінен сактансандар, сендердін жамандықтарынды жасырып, ездерінді құрметті орынға кіргіземіз. (31) Алланың біріңе-біріңді артық еткен нәрсесін көксемендер. Еркектердің еңбектерінің үлесі өзіне және әйелдердің еңбектерінің тиесісі өзіне тән. Алладан оның кеңшілігін сұрандар. Шәксіз Алла әр нәрсені толық білуші. (32) Әке-шеше және жақындарыңның қалдырған нәрселерінің әрқайсысына мүрагер қылдық. Сондай-ак сендермен серт байлағандарға да сыбағасын беріңдер. Алла (Т.) әр нәрсені бақылаушы. (33)

Еркектер; әйелдерді билеуші. Өйткені Алла, бірін-бірінен артык кылды. Сондай-ак олар; малдарынан да пайдаландырады. (Әйелдерге мәьер, нафақа береді.) Ал енді жақсы әйелдер; бой ұсынушылар, Алла коруға бұйырған көмескі нәрселерді (абыройын) корғаушылар. Ал сондай-ақ әйелдердің бас тартуларынан сезіктенсендер, сонда оларды насихаттандар және оларды тесектерінде тастап қойыңдар. (Одан болмаса) оларды сабандар. Ал егер олар сендерге бой усынса, онда олардын зиянына бір жол іздемендер. Расында Алла өте жоғары, тым ірі. (34) Егерде екеуінің арасының ашылуынан хауіптенсеңдер, еркектің ағайынынан бір төреші, әйелдің ағайынынан бір төреші жіберіндер. Егер ол екеуі жарастыруды қаласа, Алла да, екеуінің арасын үйлестіреді. Күдіксіз Алла толык білуші, анық хабар алушы.(35) Алла (Т.) ға құлшылық қылындар. Оған еш нәрсені ортақ қоспандар. Және эке-шешеге жакындарға, жетімдерге, الزِّبَالُ قَوْمُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَكَ اللهُ بُعْضَهُ مُ الزِّبَالُ قَوْمُونَ عَلَى النِسَاءِ بِمَا فَضَكَ اللهُ بُعْضَهُ مُ عَلَى بَعْضِ وَبِمَا أَنفَ قُوا مِنْ أَمُوا لِهِمْ فَالصَّدَلِحَتُ فَي الْمَصَاحِعِ فَي الْمَصَاحِعِ فَاضَرِهُ هُنَّ فَإِنْ الْمَعْنَ عَلَى الْمَعْنَ فَي الْمَصَاحِعِ وَاضْرِهُ هُنَّ فِإِنَّ الْمَعْنَ عِيمًا فَإِنَّ الْمَعْنَ عَلَى اللهُ ال

міскіндерге жақын көршіге, бөгде көршіге, жан жолдаска, жолда қалғандарға және кол астарындағыларға жақсылық қылындар. Негізінен Алла, тәкаппар, мақтаншақты жақсы көрмейді. (36) Бұлар сондай сарандық қылып, адамдарға да сараңдық бұйырады. Сондай-ақ олар өздеріне Алланың кеңшілігімен бергенін жасырады. Карсы болушылар үшін; қорлаушы азап әзірледік. (37)

Олар сондай Аллаға, ахирет күніне сенбей малдарын адамдарга көрсету үшін жүмсайды. Ал біреудің сыбайласы шайтан болса, ол жаман сыбайластык. (38) Я олар, Аллаға, ахирет күніне сеніп, Алланын өздеріне берген несібесінен пайдаландырса, оларға не болар еді? Әрине Алла оларды толық біледі. (39) Негізінен Алла (Т.), түйірінің салмағындай да әділсіздік етпейді. Егер бір жақсылық болса, оны неше есе арттырады әрі өз жанынан да ірі сыйлық береді. (40) (Мухаммед Г.С.) әр үмметке бір айғақ келтіріп, сені де оларға куә етіп келтірсек қандай болар еді? (41) Аллаға қарсы болып. Пайғамбардан бас тартқандар, киямет күні, жермен-жексен болуды арман етеді. Алладан бір сөз жасыра алмайды. (42) Әй мүміндер! Сендер мас болып, не айткандарынды білгенге шейін намазға жақындамаңдар. Сондай-ақ жүніп күйінде шомылмайынша, (бой перетсіз намаз окымандар.) Бірак. жол жүргенде болады. Ал егер ауыру немесе сапарда болсандар не сендерден біреу түзге отырып келсе, яки әйелдерге жақындассаңдар да су таба алмасандар, сонда таза жер жынысына (тэяммүм соғып) беттерінді, қолдарынды сипандар. Расында Алла аса кешірімді, тым жарылқаушы. (43) (Мұхаммед Ғ.С.) өздеріне Кітаптан бір үлес берілгендерге қарамайсың ба? Олар, адасуды сатып алды. Сендерді де жолдан аздыруды қалайды. (44)

Алла дүшпандарынды жақсы біледі. Сондай-ак Алла, достыкта жетіп асады әрі жәрдемшілікте де жеткілікті. (45) Сондай Яьулилердін кейі; сөзді орындарынан өзгертеді де: "Естідік те қарсы келдік", "Естіші қане естімегір" және дінді кекеп, тілдерін бұрай: "Рағина" лейді. (2-C. 104-A.) Егер олар: "Естідік те бағындық, тында және бізге қара" десе, оларға хайырлы және тура болар еді. Бірақ Алла, олардың қарсылықтары себепті лағынет еткен. Сондықтан олардың азы ғана иман кетіреді. (46) Әй Кітап берілгендер! Сендермен бірге болғанды растаушы етіп, Біз түсіргенге, (Құранға,) беттерді бұзып, арттарына қайтаруымыздан немесе сенбішілерді, (сенбі күні шектен шығушыларды,) лағынет еткеніміздей оларды да лағынет етуімізден бұрын иман келтіріңдер. Алланың әмірі орындалады. (47) Алла (Т.) өзіне ортақ қосылуды жарылқамайды да, бұдан өзге қалаған кісісін жарылқайды. Сондай-ақ кім Аллаға ортақ қосса, расында жала қойып, зор күнәлы болды. (48) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай өздерін ағартқанды көрмедің бе?

Керісінше, кімді Алла (Т.) қаласа тазартады. Оларға қылдай әділсіздік етілмейді (49) Қара! Олар Аллаға қалай жасанды өтірік айтады? Бұл ашық күнә, оларға жетіп асады. (50) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай Кітаптан үлес берілгендерге қарамадың ба? Олар бұтқа, шайтанға сенеді де, кепірлерді: "Бұлар, мұміндерден көрі тағы тура жолда" дейді. (Яьудилердің бір тобы, кепірлерді Мұсылманға қайрап салу үшін Меккеге барып: "Сендердің жолдарың тура." дейді. Б.М.Ж.К.) (51)

Міне булар, Алла лағынет еткендер. Алла, кімге лағынет етсе, оған ешбір жәрдемші таба алмайсың. (52) Олардың әкімшіліктен бір үлесі бар ма? Ондай болса, олар адамдарға түк бермес еді. (53) Немесе олар, Алланың өз кеңшілігімен адамдарға бергенін қызғана ма? Расында Ыбырайым (F.C.) ның жұрағатына Кітап, хикмет және зор патшалық берген едік. (54) Олардың кейі оған сенді де, кейі одан бас тартты. Оларға, жалындаған тозақ жетіп асады. (55) Негізінен ондай

аяттарымызға қарсы шыққандарды желел тозакка саламыз да, олардын терілері жанған сайын азапты татулары үшін, оны басқа терілерге ауыстырамыз. Шәксіз Алла тым устем, хикмет иесі. (56) Ал сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендер, оларды астарынан өзендер ағатын бақшаларға кіргіземіз. Олар онда мәңгі қалады. Сондай-ақ оларға онда тап-таза жұбайлар бар. Және оларды қалың көлеңкеге кіргіземіз (57) Негізінен Алла (Т.) сендерге аманаттарды өз лайықты орнына тапсыруларынды және адамдардың арасына билік қылсандар. әділдікпен билік қылуларынды әмір етеді. Расында Алла сендерге нендей жақсы уағыз береді. Шәксіз Алла, толык естуші, тым кырағы. (58) Әй мүміндер! Аллаға бой чсынып, Пайғамбарға әрі өздеріңнен болған әмір иелеріне бой **чсынындар**. Сонда егер бір нәрсеге талассандар, оны Аллаға, пайғамбарға ұсыныңдар: Егер сендер Аллаға, ахирет күніне иман келтірген болсандар. Міне осы, хайырлы да нәтижеде жақсы. (59)

(Араларындағы бір дау үшін Яьуди, Мухаммед (Г.С.) ке барайық десе мүнафык, Яьудидің бастығы Кәғапқа барайық деп, ақыр Мұхаммед (Ғ.С.) ке барғанда, билік Яьудиге тигендіктен мұнафық разы болмай, Якудиді хазірет Ғұмарға алып барғанда: "Пайғамбардың билігіне разы болмағанның сазайы осы" деп, мүнафықтың басын алады. Б.М.Ж.X.Ж-К. т.б.) (Мухаммед F.C.) саған түсірілген Құранға және сенен бұрын түсірілген кітаптарға сендік деп, құр өршеленгендерді көрмейсің бе? Олар шайтанға жүгінісуді қалайды. Негізінде оларға, оған қарсы болу әмір етілген болатын. Өйткені, шайтан, оларды мулде узакка адастыруды калайды. (60) Ал және қашан оларға: "Алла түсірген Құранға және Пайғамбарға келіндер" делінсе, мұнафықтардың сенен мулде шегеншектегенін көресін. (61) Сонда одар кайтып. қолекі істегендерінің салдарынан бастарына бір күйзеліс келгенде, саған келіп: "Біз жақсылықты, үйлесуді қалап едік" деп, Алланың атымен ант-су ішеді. (62) Алла олардың жүректеріндегіні біледі. Енді олардан бет бұр. Оларға үгіт бер де, оларға әсерлі сөз сөйле. (63)

اَلْمَ تَرَ إِلَى اَلَّيْنِ مَرْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنِلَ اِلِيَ اللَّهُ عَلَيْ المَّاعُونِ وَمَا أُنِلَ اِللَّهُ عَلَيْ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْ عَلَيْ اللَّهُ عَلَيْ اللَّهُ عَلَيْ عَلَيْ عَلَيْ اللَّهُ عَلَيْ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْ اللَّهُ عَلَيْ عَلَيْ عَلَيْ عَلَيْ اللَّهُ عَلَيْ عَلَيْ اللَّهُ عَلَيْ عَلَى الللَّهُ عَلَيْ الللْهُ عَلَيْ اللَّهُ ع

Пайғамбар атаулыны Алланың нұсқауымен бой ұсынылуы үшін ғана жібердік. Егер олар өздеріне бір кесір істеген заман, саған келіп, Алладан жарылқану тілесе, әрі Пайғамбар да олар үшін жарылқау тілесе, әрине олар Алланы; тәубені өте қабылдаушы, ерекше мейірімді түрде табар еді. (64) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббыңа серт! Олар өзара таласқан нәрселерінде сені би қылып, сонсоң берген билігіңнен көңілдерінде ақау таппай толык бой ұсынғанға лейін мұмін бола алмайлы. (65)

Ал оларға: "Өздеріңді өлтіріңдер, (соғысыңдар,) немесе жүрттарыңнан шығыңдар!", — деп әмір еткен болсақ, олардан өте азы ғана орындайды. Олар өздеріне үгіттелген нәрсені атқарса еді, әрине олар үшін хайырлы болып, имандары нығайып бекір еді. (66) Сондай-ақ өз жанымыздан сыйлық берер едік. (67) Әрине оларды тура жолға салар едік. (68) Ал және кім Аллаға, Пайғамбарға бой ұсынса, міне солар; Алла (Т.) нығметке бөлеген пайғамбарлар, шыншылдар,

шаьиттер және игілермен бірге болалы. Олар ненлей жаксы жоллас! (69) Міне бұл Алладан ілтипат. Алла әр нәрсені жете білуші. (70) Әй мүміндер! Құралдарынды алындар. Және бөлек-бөлек болып немесе тутас аттанындар. (71) Әрине сендерден қырқарлық қылатындар да бар. Егер сендерге бір қиыншылық келсе: "Рас Алла, маған бак берген екен. Өйткені, олармен бірге болмадым" деп айтар. (72) Ал егер сендерге Алладан бір мәрхамет (жеңіс) келсе, сендермен араларында ешбір достық жоқтай: "Әттеген-ай! Олармен бірге болсам еді, зор табыска ие болар едім" деп айтар. (73) Ендеше, дүние тіршілігін ахиретке айырбастағандар, Алла жолында соғыссын. Ал кім Алла жолында соғысса, сонда өлтірілсе, немесе жеңіске ие болса, әрине оған ірі сыйлық береміз. (74)

жолында Сендерге Алла соғыспайтын не болды? (Меккелегі) шамасыз ерлер, әйелдер және балалардан: "Раббымыз! Бізді осы тургындары залым кенттен шығар! Және бізге өз қасыннан бір ие пайла кыл. Әрі өз касыннан бір көмекші қыла көр" дейтіндер бар. (75) Сондай иман келтіргендер, Алла жолында соғысады да кәпірлер, шайтан жолында соғысады. Ендеше сендер шайтанның достарымен соғысындар. Негізінен шайтанның әдісі нашар. (76) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай оларға: "Колдарынды тыйындар, намазды орындап, зекет беріңдер!",делінгендерді көрмедің бе? Оларға соғыс парыз етілген заман олардың бір тобы; адамдардан, Алладан қорыққандай немесе, тағы қатты қорқады да: "Раббымыз! Бізге соғысты неге жаздың? Бізді жақын бір мерзімге дейін неге кешіктірмедің?", - деді. (Мұхаммед **F.C.)** оларға: "Дүниенің пайдасы аз ғана. Тақуалар үшін ахирет жақсы. Сендер қылдай әділетсіздікке **ұшырамайсыңдар**" деп айт. (77) Сендер кайда болсандар да, тіпті мыкты коргандарда (жүлдыздарда)

النّالِيَّا الْمَالِيَّةُ وَالْمِيْنِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ الْمَسْتَضَعَفِينَ مِنَ الْرَجَالِ اللّهُ وَالْمِسْتَضَعَفِينَ مِنَ الرّجَالِ اللّهُ وَالْمِسْتَضَعَفِينَ مِنَ الرّجَالِ اللّهُ وَالْمِسْتَضَعَفِينَ مِنَ الرّجَالِ اللّهُ وَالْمِسْتَخَعَفِينَ مِنَ الرّجَالِ اللّهُ وَالْمِسْتَةَ وَالْمِينَ اللّهُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الل

болсандар да өлім жетеді. Егер оларға бір жақсылық жетсе: "Алла тарапынан" дейді де, егер оларға бір жамандық жетсе, олар: "Бұл сенің тарапыннан" дейді. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Барлығы Алланың қасынан" деп айт. Сөзді түсінуге жанаспайтын сол елге не болды? (78) Саған нендей бір жақсылық келсе, Алладан. Ал және бір жамандық келсе, өзіңнен. (Мұхаммед Ғ.С.) сені адамдарға елші етіп жібердік. Куәлікте Алла жетіп асалы. (79)

Кім Пайғамбарға бағынса, расында Аллаға бағынған болады. Ал және кім бет бүрса, (Мүхаммед Ғ.С.) оларға сені андушы етіп жібермедік. (80) Олар: "Бой үсындық" деп қашан қасыңнан айрылса, олардан бір тобы, түнделетіп сен айтқаннан басқаны кеңеседі. Алла олардың түнгі күңкілдерін жазады. Сондықтан олардан бет бүр да, Аллаға тәуекел ет. Алла (Т) толық кепіл. (81) Ал сонда олар Құранды түсінбей ме? Егер Алладан басқаның қасынан болса еді, әрине

онда олар көптеген қайшылықтар табар еді. (82) Қашан оларға (мұнафықтарға) аманшылықтан немесе хауіп-катерден хабар келсе, олар оны жайып жібереді. Егер олар оны, Пайгамбарга не өздерінің іс басындағыларына ұсынса, олардан оның мән-жайын білер еді. Егер сендерге Алланың кеңшілігі, мейірімі болмаса еді, шайтанға ермегендерің өте аз болар еді. (83) (Мухаммел Ғ.С.) енді Алда жолында соғыс. Сен өзіннен ғана жауаптысын. Сондай-ак мүміндерді кызыктыр. Мүмкін Алла, кәпірлердің кесірін тоқтатар. Алланың кәрі қатты да жазасы киын.(84) Кім жаксылықты қолдаса, оған одан несібе бар. Ал және кім жамандыққа болысса, оған да одан бір тиесі бар. Алланың әр нәрсеге күші басым.(85) Қашан сендерге сәлем берілсе, одан жақсырақ немесе соның өзін қайтарындар. Шәксіз Алла әр нәрседен есеп алушы. (86) " Эссэламү **(Біреу:** ғаләйкүм"-Сендерге есендік болсын десе, "Уә ғаләйкумсәлам уә Рахматұллаь"-Сендерге есендік және Алланын мейірімі болсын. Егер, "Әссәламү ғалейкүм уә Рахметүллакі уә бәгакәтүнү"-Сендерге есендік және Алланың мейірімі берекеті болсын десе, "Уә ғалайкүм сәлам уә гахмәтұллаьі уә бәракәтүнү" деп өзіндей қайтару керек.)

Алла бір, Одан басқа ешбір тәңір жоқ. Әлбетте сендерді күдік болмаған қиямет күнінде жинайды. Алладан артық кімнің сөзі тура бола алады? (87) Сендерге мұнафықтар жайында екі дай болатын не болды? Алла оларды кылықтары себепті теріс бағындырды. Алла, адастырған біреуді, сендер жолға салуды қалайсындар ма? Ал біреуді, Алла адастырса, сонда оған жол таба алмайсың. (88) Олар, өздері қарсы болғандай сендердің де қарсы болып, бірдей болуларынды қалады. Ендеше оларды Алла жолында босканға дейін, дос тұтпандар. Егер олар бет бұрса, сонда оларды қайдан тапсандар да устап өлтіріндер. Сондай-ақ оларды не дос не көмекші тұтпаңдар. (89) Бірақ, сендермен араларында келісім болған бір елге қосылғандар, немесе сендермен өздері соғысуға, не өз елдерімен соғысуға жүректері сығылып, сендерге келгендер басқа. (Мұндайларға соқтықпандар). Егер Алла қаласа, оларды сендерге өктем қылар еді. Сонда олар сендермен соғысар еді. Ал егер сендерден бой тежесе, сондай-ақ қолдарын тыйып, ездеріне келісім усынса, онда Алла,

الله كُلّا الدين يَصِدُون الله عَدَى الله الله كُلُون المَّهِ الله كُلُون الله كُلُون الله عَدِينَا ﴿ وَمَن الله عَدِينَا ﴿ وَمَن الله عَدِينَا ﴿ وَمَن الله عَدِينَا ﴿ وَمَن الله عَد الله وَالله وَله وَالله وَله وَالله وَالله

сендер үшін оларға қарсы бір жол қоймады. (90) Ал және басқа біреулерді; сендерді де сендіруді, әрі өз елдерін де сендіруді қалаған түрде табасыңдар. Әрқашан олар бұзақылыққа нұсқалса, олар оның ішіне етпетінен түседі. Ал егер олар сендерден тайынбаса, сендерге келісім ұсынбаса және олар қолдарын тыймаса, сонда оларды қайдан тапсаңдар да ұстап өлтіріңдер. Міне осыларды, сендер үшін оларға қарсы ашық дәлел қылдық.(91)

وَمَاكَاتُ لِمُؤْمِنِ أَن يَقْتُلُ مُؤْمِنًا إِلَّا حَطَانُّومَنَ قَالِ الْاَحْطَانُومَنَ قَالَ مُؤْمِنَ الْمَقْ مِن الْلَهِ مَلْكُمةُ اللّهِ الْمَقْلِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللللللللللللللللللللللللللل

Бір мүміннің бір мүмінді өлтіруіне болмайды. Бірақ қатеден болса басқа. Және біреу, бір мүмінді қателесіп өлтірсе, сонда бір мүмін құл азат етуі әрі өлгеннің иесіне құн тапсыруы керек. Бірақ олар кешірім етсе ол басқа. Егер өлтірілген сендермен дүшпан елдегі бір мүмін болса, (құн төлемей) бір мүмін құл азат етуі керек. Ал егер (өлтірілген мүмін) сендермен олардың арасында келісім болған бір елден болса, өлгеннің иесіне құн тапсырып, әрі бір мүмін құл азат

етуі керек. Бұларды таба алмаған кісі. Аллаға тәубе (сінін қабыл болуы) үшін тұтас екі ай ораза **чстауы** керек. Алла (Т.) толық білуші, хикмет иесі. (92) Кім бір мүмінді әтейге өлтірсе, оның жазасы, ішінде мүлде қалатын тозак болады. Сондай-ак оған Алланын ашуы, қарғысы болып және оған зор кинау әзірлеп қойған. (93) Әй мүміндер! Алла жольнда (соғысқа) шықсандар, өте анықтандар. Сәлем бергенді дүние-мүлікке қызығып: "Мүмін емессін" демендер. Өйткені Алланын касында көптеген олжалар бар. Бүрын сендер де сондай едіндер. Алла (Т.) сендерге қамқорлық етті. Сондықтан өте-мөте анықтандар. Шәксіз Алла істеген істерінді біледі (94)

Мүміндерден себепсіз (соғысқа шықпай) отырушылармен Алла жолында малдары және жандарымен соғысушылар тең емес. Алла (Т.) малдарымен, жандарымен соғысушыларды дәрежеде арттырды. Сондай-ақ барлығына да игілік уәде етті. Және соғысушыларды отырушылардан үстем кеңшілікке бөлеп, ірі сыйлық берді. (95) Алладан дәрежелер, жарылқау және мәрхамет бар. Алла өте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (96)

Өздеріне зұлымдық еткендердің, (бұлар Меккеден көшпей қалғандар.

Б.М.К.Ж. т.б.) періштелер жандарын

алғанда: "Қайда едіңдер?",- деді.

Олар: "Біздер бұл жерде шамасыз

едік" деді. (Періштелер): "Алланың

жері кең емес пе? Сонда ол жерге

көшсеңдер еді?",- деді. Міне

бұлардың орны тозақ. Неткен жаман

орын.(97) Шамасыз еркек, әйелдер

және балалардан шара қолдана

алмайтын, жол таба алмайтындар

баска... (98) Міне бұларды Алланың

кешірім етуі үміт етіледі. Өйткені Алла, өте кешірімді, ерекше لَّالِمَانِينِ الْمَعْوَى الْعَنْوِينِ عَيْرُ أُولِ الضَّرِو وَالْمُجَهِدُونَ وَالْمَعْوِينِ الْمَوْلِهِمْ وَالْفُسِمِ مَّ فَضَلَ اللهُ الْمُجُهِدِينِ بِأَمُولِهِمْ وَالْفُسِمِ مَّ فَضَلَ اللهُ الْمُجُهِدِينِ بِأَمُولِهِمْ وَالْفُسِمِ مَّ فَضَلَ اللهُ الْمُجُهِدِينِ بِأَمُولِهِمْ وَالْفُسِمِ مَعَى الْقَعِدِينِ وَرَجَعُ وَكُلَّ وَعَدَاللهُ الْمُحُهِدِينِ بِأَمُولِهِمْ وَالْفُسَمِ عَلَى الْقَعِدِينِ الْجَوْعِيمَا ﴿ وَرَجَمَةُ وَكُلَّ وَعَمَّ اللهُ عَمُورًا رَحِيمًا ﴿ إِللهَ اللهُ وَاللهِ اللهُ وَاللهِ اللهُ وَاللهِ اللهُ وَاللهِ اللهُ وَاللهِ اللهُ وَاللهُ اللهُ ال

жарылқаушы. (99) Кім Алла жолында ауа көшсе, көптеген кең қоныс және кеңшілік табады. Сондай-ақ біреу үйінен Аллаға, Пайғамбарға бола шықса да, оған өлім жетсе, сонда оның бодауы Алланың өзіне тән болады. Алла аса жарылқаушы, тым мейірімді. (100) Қашан жер жүзінде сапарда болсандар, кәпірлердің өздеріңе бір қастандық істеуінен қорықсандар, сендерге намаздан қысқартуларында күнә жоқ. Негізінен сендерге кәпірлер ашық қаскүнем. (101)

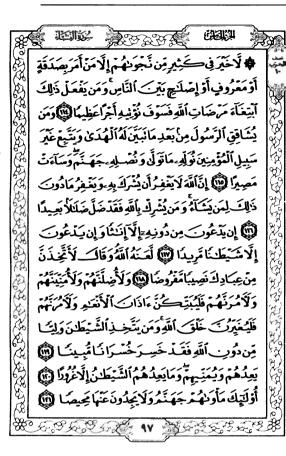
(Мұхаммед Ғ.С.) Сен олардың ішінде (соғыс майданында имам болып) тұрған кезде, олардан бір бөлегі сенімен бірге намазға тұрсын, барлығы құралдарын алсын. Сонда қашан олар сәжде қылса, (саған ұйып бір рікғат оқыса,) олар арт жақтарында (жау жақта) болсын. Екінші намаз оқымаған топ келіп, сенімен бірге намаз оқысын, қорғаныстарын, құралдарын да алсын. Өйткені, кәпірлер құралдарыңнан, нәрселеріңнен кәперсіз болуларынды, ұстеріңе

бір-ақ шабыуыл жасауды ойлар. Егер сендерге жаңбырдан бір киналыс немесе ауыру болсандар, сендерге куралдарынды койып коюдарыннын окасы жок. Сондай-ак сактык шарасын колданындар. Негізінен Алла кәпірлер үшін қорлаушы азап эзірлеген. (102) Кашан намаз өтеп болсандар, Алланы; түрып, отырып және жатқан бойда еске алыңдар. Кашан тынышталсандар, онда намазды толық орындандар. Өйткені, намаз мүміндерге белгілі уақытта парыз қылынды. (103) Ол кауымды іздеуде селкостанбандар. Егер сендер күйзелген болсаңдар, расында олар да сендер ктйзелгендей ктйзелуде. Негізінен сендер Алладан олардын үміт етпеген нәрсесін үміт етесіңдер. Алла (Т.) толық білуші, хикмет иесі. (104) (Мұхаммед Ғ.С.) шын мәнінде саған Кітапты; Алланың, өзіңе көрсетуі бойынша адамдардың арасына үкім қылуын үшін шындықпен түсірдік. Сондықтан каралыкшылдарга болысушы болма. (Бір Мұнафық көршісінің сауытын **чрлап, бір Яьудидің үйіне тығып** койып, өзі Пайғамбар (Ғ.С.) ға келіп ант-су ішіп сендіріп, қылмысты; Якудиге артуга тырысады. Б.М.Ж.Х.Ж-Қ. т.б.) (105)

Алладан жарылкану тіле. Негізінен Алла (Т.) аса жарылкаушы, ерекше мейірімді. (106) Өздеріне кесір істегендер үшін сөз таластырма. Өйткені; Алла, қаралықшыл күнәкарды жақсы көрмейді. (107) Олар адамнан жасырса ла. Аллалан жасыра алмайды. Алла, олар түнделетіп, разы болмайтын сөз кылғанда одармен бірге еді. Алда олардын не істегендерін бұлжытпай біледі. (108) Ал міне сендер дүние тіршілігінде олар тарапынан дауластындар, сонда киямет күні олар тарапынан Алламен кім дауласа алады? Немесе оларға кім уәкіл бола алады? (109) Біреу бір жамандык істесе немесе өзіне зулымлык кылса да, сонсон Алладан жарылқану тілесе, Алланы аса жарылқаушы, ерекше мейірімді табар еді. (110) Ал және біреу күнә істесе, сонла негізінен ол өзіне істеген болады. Алла (Т.) толык білуші, аса дана. (111) Тағы да біреу,

وَاسْتَغْفِرِ اللّهَ اللّهِ اللّهَ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿ وَالْمَعْتُورِ اللّهَ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿ وَالْمَعْتُورِ اللّهَ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿ وَاللّهُ كَانَ كَانَ مَن كَانَ حَفُونَ مِنَ اللّهَ لِا يُحِبُ مَن كَانَ هُو مَوْمَعَهُمْ إِذْ يُكِيتُونَ مَا لا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ هُو مَوْمَعَهُمْ إِذْ يُكِيتُونَ مَا لا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ هُو مَن اللّهُ مِمَايَعَ مَلُونَ مُحِيطًا ﴿ وَمَن النّاسِ وَلا يَسْتَخْفُونَ مَا لا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ هُو مَن اللّهُ مِعَمُمُ اللّهُ مِعَمُمُ اللّهُ عَنْهُمْ يَوْمَ اللّهُ عَلَيْمَ وَكِيدًا لا يَعْمَعُهُمْ يَوْمَ اللّهُ عَلَيْمَ وَكِيدًا لللّهُ عَنْهُمْ اللّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ اللّهُ عَلَيْمَ وَكَانَ اللّهُ عَلَيْمَ اللّهُ عَلَيْمَ وَكَوْلَا عَلَيْكُ وَرَحْمَتُهُمْ مَا اللّهُ عَلَيْمَ وَكُولًا اللّهُ عَلَيْمَ وَكُولًا اللّهُ عَلَيْكُ وَرَحْمَتُهُمْ وَمَا يَكُولُوا اللّهُ عَلَيْكُ وَرَحْمَتُهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْكُ مَلْ اللّهُ عَلَيْكُ وَرَحْمَتُهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْكُ وَلَا اللّهُ عَلَيْكُ وَلَا اللّهُ عَلَيْكُ وَلَا اللّهُ عَلَيْكُ وَرَحْمَتُهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْكُ وَلَاكُ مَنْ اللّهُ عَلَيْكُ عَظِيمًا اللّهُ وَكُولُوا اللّهُ عَلَيْكُ وَلَاكُ فَضُلُ اللّهِ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ وَلَاكُ مِنْ اللّهُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ وَلَا كَانَاكُ اللّهُ عَلَيْكُ وَلَاكُ مِنْ اللّهُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ وَلَاكُ مِنْ اللّهُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ وَلَاكُ مِنْ اللّهُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ وَلَاكُ مِنْ اللّهُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ وَلَاكُ مِنْ اللّهُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَظِيمًا عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلِيمًا عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ اللّهُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلْكُ عَلَيْكُ عَلْكُ اللّهُ عَلَيْكُ عَلْ

бір қателік немесе күнә істесе, оны, ақ біреуге жапса, расында ол жала қойып, ашық күнә жүктеп алған болады. (112) (Мұхаммед Ғ.С.) егер саған Алланың ілтипаты, мәрхаметі болмаса еді, әрине олардың бір тобы сені адастыруды ойлаған еді. Олар өздерін ғана адастырады да саған ешбір зиян келтіре алмайды. Өйткені Алла, саған Құранды және хикметті түсірді әрі саған білмегендерінді үйретті. Сондай-ақ Алла (Т.) ның саған деген ілтипаты өте ірі. (113)

Олардың өзара күңкілдерінің көбінде хайыр жоқ. Бірақ, кім бір садақаны не бір игілікті немесе адамдардың арасын жарастыруды әмір етсе, ол хайырлы. Және біреу, осыны Алланың ризалығын іздеп істесе, сонда оған жедел ірі сауап береміз. (114) Ал біреу, өзіне тура жол айқындалғаннан кейін Пайғамбарға қарсы шықса, сондай-ақ мүміндердің жолынан басқа жол іздесе, оны бұрылған жағына бұрамыз да тозаққа саламыз. Ол нендей жаман орын! (115)

Негізінен Алла, өзіне ортак қосуды жарылқамайды. Одан басқа кімді каласа, жарылкайды. Ал және кім Аллага ортак косса, расында өте тзакка адасты. (116) (Мекке мүшріктері,) олар, Алладан өзге тргашыларга гана жалбарынды. Негізінен олар қасарысқан шайтанга жалбарынды. (53-С.19-А. 43-С.19-А.) (117) Алла оны каргалы. Сонда шайтан: "Эрине күлдарыннан белгілі бір үлес аламын" делі. (118) "Және оларды әрине адастырамын, элбетте оларды боска үміттендіремін. Әрі оларға міндетті түрде әмір етемін. Сонда олар: Малдардың құлақтарын (бұтқа арнап) тіледі. Сондай-ақ оларға эрине Алланын жаратканын өзгертулі бұйырамын" (деді.) Кім Аллалан өзге шайтанлы лос түтса. сонда рас ашык зиянга үшыраган болды. (119) Шайтан оларға уәле беріп, оларды босқа үміттендіреді. Шайтанның оларға уәдесі алдау **гана.(120)** Міне солардың орны тозак. Сондай-ак одар одан кашар жер таба алмайлы (121)

Иман келтіріп, ізгі іс істегендерді астарынан өзендер ағатын бакшаларга кіргіземіз ле, олар онла мәнгі қалалы. Өйткені, Алланын уәдесі хақ. Алла (Т.) дан тура сөзді кім? (122) (Әй мүшріктер!) Не сендердің ойларыңша, не Кітап иелерінің ойларынша да емес. Кім бір жаман іс қылса, сол себепті жазаланады. Ол үшін Алладан өзге ие де жәрдемші де таба алмайды. (123) Еркектен немесе әйелден кім иман келтіруші болып, ізгі істерден істесе, міне солар жәннәтке кіреді. **әлілетсізлікке** Түк ле ұшыратылмайды. (124) Кім діни турғылан жақсылық істеуші болып, жүзін Аллаға тапсырып, нағыз Ыбырайым (Ғ.С.) ның дініне ерген кісілен жақсы бола алады? Алла (Т.) Ыбырайым (Ғ.С.) ды дос түткан. (125) Көктерлегі әрі жерлегі

98

وَالَّذِينَ عَامَنُواْ وَعَمِلُواْ الْمَعْلِحْتِ سَعُنَدِ خِلْهُمْ مَا الْمَعْلِحْتِ سَعُنَدِ خِلْهُمْ مَا الْمَعْلِحْتِ سَعُنَدِ خِلْهُمْ مَا الْمَعْلِحْتِ الْمَعْدُ خِلْهِ مِنَ فِيهَا الْمَعْدُ خِلِدِ مِنَ فِيهَا الْمَعْدُ خِلِدِ مِنَ فِيهَا الْمَعْدُ خِلِدِ مِنَ فِيهَا الْمَعْدُ خِلِدِ مِنَ فِيهَا الْمَعْدُ فِيهِ اللَّهِ وَلِيَّا وَلاَ نَعِيمُ اللَّهُ وَلِيَّا وَلاَ نَعِيمُ اللَّهُ وَلِيَّا وَلاَ نَعِيمُ اللَّهُ وَلِيَّا وَلاَ نَعِيمُ اللَّهُ وَلِيَّا وَلاَ نَعْمُ اللَّهُ وَالْمَعُونُ وَمَن وَكُونُ الْمَعْدُ اللَّهُ وَلَيْظَلَمُونَ فَقِيمًا ﴿ وَمَن اللَّهُ مِن اللَّهُ وَلَا يُطْلَمُونَ فَقِيمًا ﴿ وَمَن اللَّهُ مِن اللَّهُ وَلاَيْظَلَمُونَ فَقِيمًا ﴿ وَمَن اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ مِن اللَّهُ وَلَمُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّه

нәрселер Алланікі. Сондай-ақ Алла әр нәрсені толык меңгеруші. (126) (Мұхаммед Ғ.С.) олар сенен, әйелдер жайында пәтуа сұрайды. Оларға: "Алла сендерге олар жөнінде пәтуасын білдіреді: Бұл сендерге оқылатын Кітапта да, оларға жазылған мирастарын бермей өздерін алуға қызығатын жетім әйелдермен байқұс балалар және жетімдерге дұрыс қамқорлық істеу жайында пәтуа береді" де. Және хайырдан не істесендер сөз жоқ, оны Алла біледі. (127)

Егер бір әйел, ерінің жеруінен немесе бет бұруынан қорықса, өзара келісіп жарасуларында екеуіне де кұнә жоқ. Сондай-ақ жарасу жақсы. Нәпсілер қытымырлыққа бейім жаратылған. Егер жақсы шығысып, сақсынсандар негізінен Алла (Т.) не істегендерінді толық біледі. (128) Қаншалық тырыссандар да әйелдердің арасына әсте әділдік істей алмайсындар. Ендеше, (біреуіне) мұлде ауып кетіп, өзгесін жіпсіз байлағандай етіп қоймандар. (Байсыз қатын құсап, дел-салда

жүрмесін.) Егер түзеліп, сақсынсандар, негізінен Алла тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (129) Егер екеуі ажырасса, Алла эркайсысын өз кеншілігінен камтамасыз етелі. Өйткені. Алла аса кең, өте дана. (130) Көктердегі және жердегі нәрселер Аллаға тән. Сендерден бүрынгы кітап берілгендерге де, сендерге де: "Алладан қорқындар!",- деп өсиет еткенбіз. Егер қарсы келсеңдер, сонда да көктер мен жердегі нәрселер Алланікі. Алла мұңсыз, мақтаулы. (131) Көктердегі әрі жердегі нәрселер Алланікі. Алла (Т.) кепіллік тұрғысынан жеткілікті. (132) Әй адам баласы! Егер Алла қаласа, сендерді кетіріп, басқаларды әкелер еді. Міне осыған Алланың күші толық жетеді (133) Кім дуниенің пайдасын тілесе. Сонда дүние, ахиреттің пайдасы Алланын касында. Сондай-ак Алла эр нәрсені естуші, ерекше мейірімлі. (134)

Әй мүміндер! Әділдікте мықты түрып, егер өздеріңнің, эке-шешелеріңнің және жақындарынның зиянына болса да, Алла үшін айғак болыңдар; бай немесе келей болса ла. Өйткені Алла, екеуіне де тым жақын. (Олардың халін біледі.) Ендеше әділдік істеуде нәпсіге ерменлер. Егер тілдерінді бұрып, шындықты бурмаласандар, шәксіз Алла не істегендерінді толық білуші. (135) Әй мүміндер! Аллаға, Пайғамбарына және оған түсірген Құранға сондай-ак одан бұрынғы түсірген кітапка иман келтіріндер. Ал кім Аллага, періштелеріне, кітаптарына, елшілеріне және ахирет күніне карсы шыкса, сонда тым чзак аласты. (136) Негізінен сондай иман келтіріп сонсоң қарсы келгендер, тағы иман келтіріп, және қарсы шыққандар, сонсоң қарсылығын арттыргандар, міне, Алла соларды жарылқамайды да, тура жолға да салмайды. (Яьудилер әуелі Мұсаға иман келтірді. Сонсоң бұзауға табынып, карсы келді. Сонсон Мусаға иман келтіріп. Ғисаға карсы болды да, Мухаммед (Г.С.) ке қарсылықтарын арттыра түсті. Б.М.Ж.Т. т.б.) (137) (Мухаммед Ғ.С.) мунафыктарга, өздеріне негізінен күйзелтуші азап бар екендігін шүйіншіле. (138) Сондай

мүміндерден өзге кәпірлерді дос тұтқандар, олардың қасынан ізет іздей ме? Шын мәнінде ізет бүтіндей Аллаға тән. (139) Расында сендерге Кітапта: "Алланың аяттарына қарсы келінгендігін және ажыуаланғандығын сендер естіген сәтте; олар бұдан басқа сөзге кіріскенше, олармен бірге отырмандар; әйтпесе сендер де солар сияқты боласындар" деп үкім түсірді. Шәксіз Алла мұнафықтармен кәпірлерді біртұтас тозаққа жинаушы. (140)

Сондай сендерді аңдығандар, сендерге Алладан бір жеңіс келсе: "Бізде сендермен бірге емес пе едік?",— деді. Ал егер кәпірлерге бір олжа түссе, оларға: "Сендерге үстемдік келтіріп, сендерді мүміндерден қорғамадық па?",— деді. Енді Алла араларына қиямет күні үкім қылады, сондай-ақ Алла кәпірлер үшін мүміндерге қарсы жол қоймайды. (141) Мұнафықтар, Алланы алдамақшы болады. Негізінен Алла, оларды алдауға ұшыратады. Қашан олар намазға

түрса, жалқауланып түрады. Адамдарға көрсету үшін оқып, олар Алланы өте аз еске алалы. (142) Олар, осы екі арала лел-салла. Не бұларда жоқ, не оларда жоқ. Алла біреуді адастырса оған әсте жол таба алмайсын. (143) Әй мүміндер! Мүміндерден өзге кәпірлерді дос түтпандар. Өз зияндарын үшін ашық дәлел қылуды қалайсындар ма? (144) Негізінен мұнафықтар тозактын ең төменгі қабатында болады. Әрі оларға ешбір жәрдемші таба алмайсын. (145) Бірак тәубе еткендер, өздерін түзелткендер және Аллаға жабысып, діндерінде ықыласты болғандар, міне солар мүміндермен бірге. Алла (Т.) мүміндерге жедел бір сыйлық береді. (146) Егер шүкірлік етіп, иман келтірсеңдер, Алла сендерді неге азап қылсын? Өйткені, Алла (Т.) шүкірлікті бағалаушы, толық білуші.(147)

Алла (Т.) жаман сөздің жарияланып сөйленуін жақсы көрмейді. Бірақ зулымдыкка ушыраған біреудікі баска. Алла әр нәрсені естиді, біледі. (148) Егер бір жақсылықты ашықтасаңдар немесе оны жасырсандар не бір жамандықты кешсендер, сонда куліксіз Алла аса кешірімді, тым күшті (149) Шәксіз, сондай Аллаға, пайғамбарларына қарсы келгендер, олар, Алла мен пайғамбарларының арасын айыруды калайды. Және де олар: "(Пайғамбарлардың) кейіне сенеміз де кейіне қарсы келеміз" дейді; сөйтіп олар екі ортадан жол табуды қалайды. (150) Міне олар анық кәпірлер. Кәпірлер үшін қорлаушы кинау дайындадык. (151) Және сондай Аллаға, пайғамбарларына иман келтіргендер, олардан ешбіреуінің арасын айырмайды; міне солардың сыйлықтары тезінен беріледі. Сондай-ақ Алла (Т.) өте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (152) (Мұхаммед Ғ.С.) Кітап иелері сенен көктен бір кітап түсіруінді сурайды. Расында олар Муса (F.C.)

الله المنطقة والمنطقة والمنطقة

дан одан да зорғыны сүраған. Сонда олар: "Алланы бізге ашық көрсет!", дегенде, олардың кесірлері себепті нажағай түсті. Сонсоң оларға ашық дәлелдер келгеннен кейін де, олар бұзауды тәңір жасап алды. Сонда соларды да кештік. Сондай-ақ Мұса (Ғ.С.) ға ашық мұғжиза бердік. (153) Олардың уәделері себепті үстеріне Тұр тауын көтердік. Және оларға: "Қақпадан сәжде қылып кіріңдер" дедік. Тағы оларға: "Сенбі күні шектен шықпаңдар!", дедік. Сөйтіп олардан ауыр серт алдық. (154)

Дегенмен олардың серттерін бұзулары, Алланың аяттарына қарсы шығулары, пайғамбарларды жазықсыз өлтірулері және жұректеріміз перделі деулері себепті Алла, әрине олардың қарсылықтары салдарынан жұректерін мөрлеген. Сондықтан өте азы ғана иман келтіреді.(155) Және олардың (Ғиса Ғ.С. ға) қарсы шығулары әрі Мәрйемге зор жала жапсырған сөздері себепті, (156) Тағы да; "Алланың елшісі, Мәрйем ұлы Ғиса Мәсихты өлтірдік!", — дегендіктері....

Негізінде олар оны өлтірмеді де, аспады; бірак оларға, ұқсатылды: (Олар Гисаға ұқсатылған біреуді олтірді. Б.Ж.М.К.) Расында, ол жайында кайшылыктағылар, әрине одан күдіктенуде. Олардың оған байланысты мәліметтері жок. Бірак күмәннін ғана сонында. Олар оны анық өлтірмеді. (157) Олай емес, Алла оны өз тарапына көтерді. Алла (Т.) өте үстем, хикмет иесі. (158) Кітап иелері, Ғиса (Ғ.С.) ға өлуінен бұрын әлбетте иман келтіреді. (Ж.Б.М.К.) Және киямет күнінде ол оларға куә болады. (159) Сонда Яьудилердің зұлымдықтарының және көптеген адамдарды Алланың жолынан тосуларының салдарынан оларға халал етілген көптеген жақсы нәрселерді оларға арам қылдық. (8-C.146-A.) (160). Және де оларға тыйым салынған бола тұра өсім алулары әрі адамдардың малдарын орынсыз жеулері, сондай-ак олардан карсы келгендер үшін; күйзелтуші азап әзірледік. (161) Дегенмен іштерінен ғылымда озат болғандар және иман келтіргендер, саған түсірілгенге әрі сенен бұрынғы түсірілгенге сенеді. Және намазды орындаушылар, зекет берушілер әрі Аллаға, ахирет күніне сенушілер, әрине соларға зор сыйлык береміз. (162)

(Мұхаммед Ғ.С.) Нұх (Ғ.С.) және одан кейінгі пайғамбарларға уахи еткеніміздей саған да уахи еттік. Сондай-ак Ыбырайым, Ысмайыл, Ісхак, Яғкүп (Ғ.С.), урпақтарына және Ғиса, Әйүп, Юныс, Һарүн және Сулеймен (Г.С.) ге де уахи еттік. Әрі Дәуіт (Ғ.С.) ке Зәбүрды бердік. (163) Және саған бұрынғы пайғамбарларды баян қылдық, сондай-ақ пайғамбарлардың саған баян етпегеніміз де бар. Және Алла (T.) Myca (F.C.) ға (тікелей) сөйлескен. (164) Пайғамбарларды куандырушы, коркытушы етіп жібердік: Елшілерден кейін адамдардың Аллаға қарсы сылтауы болмауы үшін. Алла (Т.) аса үстем, хикмет иесі. (165) Алайда Алла, саған түсіргенін біле түра түсіргендігіне куәлік етеді және періштелер де куә болады. Негізінде Алла куәлікте жеткілікті. (166) Кудіксіз, сондай қарсы болғандар және Алланын жолынан тоскандар. هِ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلْكُ كُمَّا أَوْحَيْنَا إِلَى فُرِجِ وَالنَّبِيْنَ مِنْ بَعْدِوءً النَّبِيْنَ مِنْ بَعْدِوءً وَأَوْحَيْنَا إِلَى فُرِجِ وَالنَّبِيْنَ مِنْ بَعْدِوءً النَّبِيْنَ مِنْ بَعْدِوءً وَالنَّبِيْنَ مِنْ بَعْدِوءً وَالنَّبِيْنَ مِنْ بَعْدِوءً وَالنَّبِيْنَ مِنْ بَعْدِوءً وَيُوسُ وَهُرُونَ وَسُلَتَهُمْ عَلَيْكُ وَاللَّهُ مَعْتَكُ وَاللَّهُمُوسَى وَاللَّهُمُوسَى مِن فَبَلُ وَرُسُلًا لَمْ فَقَصْصَهُمْ عَلَيْكُ وَكُفَى مِنْ فَلَكُ وَكُلَمَ اللَّهُمُوسَى مِن فَبَلُ وَرُسُلًا لَمْ فَقَصْصَهُمْ عَلَيْكُ وَكُلَمَ اللَّهُمُوسَى مِن فَبَلُ وَرُسُلًا لَمْ مُنْ مُوسَى مَن فَيْكُ وَلَمُ اللَّهُ مُوسَى مَن فَيْكُ وَلَمْ مُنْ اللَّهُ مُوسَى اللَّهُ مُلِيكُ وَكُفَى إِللَّهِ شَهِيدًا هُولَ اللَّهُ مُوسَى اللَّهُ مُوسَى اللَّهُ مُلِيكُ وَكُفَى إِللَّهِ شَهِيدًا هُولَى اللَّهُ مُوسَى اللَّهُ مُلِيكُولُ اللَّهُ مُلِيكُ اللَّهُ مُلِيكُولُ اللَّهُ مُلِكُولُ اللَّهُ مُلِكُولُ اللَّهُ مُلِكُولُ اللَّهُ مُلِكُولُ اللَّهُ مُلِكُولُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُنَامِنُولُ مِنَاكُمُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُنَامِنُولُ مِنْ مُنْ مُنْ مُولُولُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُنَامِنُولُ مِنْ مُنَامُ مُولُولُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُنَامُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُنَامُ مُولُولُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُلِكُمُ مُنَامُ مُؤْلُولُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُنَامُ مُلِكُمُ مُلِكُمُ مُلِكُمُ مُنَامُ مُولُولُ اللَّهُ مُلِكُمُ مُلِكُمُ مُنَامُ مُلِكُ مُنَامُ مُلِكُمُ مُنَامُ مُولُولُ اللَّهُ

расында үзақ адасумен адасты. (167) Шәксіз сондай қарсы шығып, зұлымдық қылғандарды тура жолға да салмайды. (168) Бірақ тозақтың ғана жолына салады да, олар онда мәңгі қалады. Осы, Аллаға оңай. (169) Әй адам баласы! Рас сендерге Пайғамбар, Раббыларыңнан хақиқатты келтірді. Сондықтан иман келтіріңдер, сендер үшін жақсы. Егер қарсы келсендер, сонда күдіксіз көктердегі және жердегі барлық нәрсе Алланікі. Алла (Т.) аса білуші, хикмет иесі. (170)

Эй Кітап иелері! Діндерінде артық кетпендер. Аллаға байланысты шындықты айтындар. Шынайы түрде Мәрйем ұлы Мәсих Ғиса, Алланың елшісі әрі Мәрйемге жалғастырған сөзі және Алла тарапынан бір рұх. Ендеше Аллаға және елшілеріне сеніңдер. Әрі (Алланы) "үшеу" демеңдер, (одан) тыйылыңдар. Сендер үшін жақсы. Шынайы түрде Алла бір-ақ Тәңір. Ол баласы болудан пәк. Көктердегі және жердегі нәрселер Оған тән. Алла уәкілдікте жетік.(171) Ғиса да,

періштелер Аллаға жақын ҚҰЛ болудан πе Аллаға әсте арланбайлы. Кім Оған күлшылыктан арланып ланлайсыса. сонда оларды түтас өз тарапына жинайды. (Басқа барар жері жоқ.) (172) Ал енді сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендердің сыйлықтарын толық береді. Әрі оларға өз ілтипатынан арттырады. Ал және сондай арланып менменсігендерді күйзелтуші азапка ұшыраталы. Сондай-ақ олар үшін Алладан басқа құтқарушы не дос не жәрдемші таба алмайды. (173) Әй адам баласы! Сендерге Раббыларыңнан дәлел келді. Сондай-ақ сендер үшін бір ашық нүр (Құран) түсірдік. (174) Ал енді Аллаға сеніп. Оған жабысқандарды өз тарапынан мәрхамет және ілтипатқа бөлейді де, өзіне баратын тура жолға салады. (175)

Олар сенен пәтуа сұрайды. Оларға айт: "Алла сендерге "Кәлала" жайында пәтуа береді: (4-С.12-А.) Егер әке-шешесі және баласы жок біреу өлсе, оның бір қыз туысы болса, сонда оған қалған мирастың жартысы тиеді. Егер өлген әйел болып, оның баласы болмаса, еркек туысы оның мираскоры болады. Егер өлгеннің қыз туысы екеу болса, екеуіне қалған мирастын үштен екісі тиелі. Және мираскорлар ер, әйелдер аралас болса, сонда бір ерге екі әйелдің сыбағасындай тиеді. Алла (Т.) адасарсындар деп сендерге ашык түсінік береді. Алла әр нәрсені толық біледі." (176)

5-МӘИДА СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Жүз жиырма аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Эй мүміндер! Уәделеріңді орындандар. Сендерге ыхрамда анды халал санамау шартымен, сендерге түсіндірілетіндерден баска хайуандар халал кылынды. Күдіксіз Алла не тілесе оны әмір етеді. (1) Әй иман келтіргендер! Алланың белгілеріне, (хаж ғамалдарына,) құрметті айға, құрбандықтарға, мойындарына тағылған белгілерге және Раббыларының ризалығын,

ілтипатын іздеп, ардақты үйге (Кағбаға) келуші хажыларға құрметсіздік етпеңдер. Және қашан ыхрамнан шықсаңдар аң аулай аласыңдар. Және сендерді Месжіт Харамнан тосқан елдің кегі, шектен шығуларыңа сылтау болмасын. (Сендерді Кағбадан тыйған болса да, кек сақтамаңдар.) Жақсылыққа, тақуалыққа жәрдемдесіндер. Күнәға ж ә н е д ү ш п а н д ы қ қ а жәрдемдеспеңдер. Алладан қорқыңдар! Күдіксіз Алланың азабы қатты. (2)

Сендерге: Өлексе, аққан қан, доңыз еті және Алладан басқаның атымен бауыздалған мал арам қылынды. (2-С.173-А.) Бірде буынып, үрылып, құлап, сүзіліп өлген малдар және жыртқыш жеген мал арам. Бірақ (жаны шықпай) бауыздағандарың басқа. Және тігілген тасқа (бұтқа) арнап бауыздалған мал әрі оқтар арқылы талай сынауларың (бал ашуларың) да арам етілді. Бұларың бұзықтық. Бүгін кәпірлер діндеріңнен (тосудан) күдер үзді. Олардан қорықпаңдар, Менен

қорқындар. Бүгін діндерінді толықтастырдым және нығметімді тамамдадым. Сондай-ақ сендерге Ислам дінін қоштап ұнаттым. Кім аштықтан шарасыз қалса, күнәға ауытқымаса (жеуге болады.) Шәксіз Алла тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (3) Олар, сенен өздеріне не нәрсенін халал қылынғандығын сурайды: "Сендерге таза нәрселер (дін бойынша халал нәрселер. М.Ж.Қ.) халал қылынды" де. Және де Алланың өздеріңе білдіргенін үйретіп. тәрбиелеген жыртқыштарды: Алланын атын айтып (аңға) салсандар, сендер үшін устагандарын жеңдер. Алладан коркындар, күліксіз Алла (Т.) есепте өте тез. (4) Бүгін сендерге жақсы нәрселер халал етілді. Кітап берілген (Христиан, Яьуди) дердің тамағы (бауыздағандары .Б.Ж.М.К.Р.Т.) халал етілді. Сендердің тамақтарың оларға да халал етілді. Және мүміндерден абыройлы әйелдермен әрі сендерден бұрын Кітап берілген (Христиан, Яьуди) дерден де абыройлы әйелдермен мәьерлерін беріп, бой суытушы, астыртын көңілдес болмай үйленулерін халал етілді. Кім иманға қарсы шықса, Сонда оның ғамалы жойылды және ол, ақиретте де зиян етушілерден болады. (5)

Әй мүміндер! Қашан намазға түрсаңдар, (түрарда,) жүздеріңді және шынтақтарға дейін қолдарынды жуындар. Бастарына мәсих тартындар. (сипандар.) Және екі тобықтарға дейін аяқтарынды жуындар. Егер де жүніп болсандар, (бой дәретсіз болсандар.) толык тазаланыңдар. (Шомылыңдар.) Егер наукас не сапар да болсандар немесе сендерден біреу түзге отырып келсе не әйелге жақындассаңдар, сонда су таба алмасандар таза жерге тэяммүм соғындар; онымен беті-қолдарынды сипандар. Өйткені, Алла, сендерге ауыршылық қаламайды. Бірақ, сендерді тазартуды сондай-ак шүкірлік етулерің үшін сендерге нығметтерін тамамдауды қалайды. (6) Алланың сендерге берген нығметін және: "Естілік, бой усындық" деп байлаған серттерінді

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوّ الْإِذَا فَمْتُمْ إِلَى الْصَلَوْةِ فَاغْسِلُواْ وَمُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بُرُءُ وسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بُرُءُ وسِكُمْ وَارْتُجُلَّمُ مُنْ الْفَالِمِ وَوَارْتُكُمْ بِأَنَا فَالْمَعْ بَالْ وَالْكَعْبَيْنُ وَالْكَعْبَيْنُ وَالْكَعْبَيْنُ وَالْكَعْبَيْنَ وَالْمَسْتُمُ الْفَاسَةُ الْمَالَةِ فَلَمْ يَحِيدُ وَامَاءَ فَتَهَمْ مَنَ الْفَالِمِ وَالْمَسْتُمُ الْفَسَاءَ فَلَمْ يَحِيدُ وَامَاءَ فَتَيَمَّمُ وَاصِعِيدَ اطَيِّبًا وَالْمَسْتُمُ الْفَسَاءَ فَلَمْ يَحِيدُ وَامَاءَ فَتَيَمَّمُ وَاصَعِيدَ اطَيِّبًا وَالْمَسْتُمُ الْفِسَاءَ فَلَمْ يَحِيدُ وَامَاءَ فَتَيَمَّمُ وَاصَعِيدَ اطَيِّبًا وَالْمَعْ وَالْمَعْتُمُ وَمِيثَنَّهُ مَا يُرِيدُ اللّهِ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلِيلُونَ وَمَعْلَى وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَمَعْلَى اللّهُ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمُونَا اللّهُ اللّذِينَ عَامَتُوا اللّهُ إِلَيْ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمُعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمُولُونَ وَالْمُولُونَ وَالْمَعْلِيلُونَ وَالْمُولُونَ وَلَولِيلُونَ وَالْمُولُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُولُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونُ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونُ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونُ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونُ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَ وَلَوْلُونَا اللَّهُ الْمُعْلِيلُونَ وَلَوْلُولُونُ وَلَوْلُونُ وَلَوْلُولُولُونُ وَلَوْلُونُونُ وَلَوْلُونُ وَ

еске алыңдар! Әрі Алладан қорқыңдар! Күдіксіз Алла көкіректегілерді толық білуші. (7) Әй мүміндер! Алла үшін куәлікте туралық үстінде мықты тұрыңдар. Және бір елдің өшпенділігі сендерді әділсіздікке тартпасын. Әділдік істеңдер. Сол тақуалыққа жақынырақ. Және Алладан қорқыңдар. Күдіксіз Алла не істегендеріңнен толық хабар алушы. (8) Алла (Т.) сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендерге жарылқау әрі ірі сыйлық уәде етті. (9)

Сондай қарсы келіп, аяттарымызды өтірікке үйғарғандар, солар тозақтық. (10) Әй мүміндер! Алла (Т.) ның сендерге берген бағын еске алыңдар: Сол уақытта бір ел (суық) қолын созған еді де, Алла олардың қолын сендерден тосқан еді. Сондықтан Алладан қорқындар және мүміндер Аллаға тәуекел етсін. (11) Расында Алла Израил үрпақтарынан уәде алған еді. Олардан он екі бастық жіберген едік. Алла (оларға): "Мен сендермен біргемін; егер намазды

орындасандар, зекет берсендер, елшілеріме иман келтіріп, оларға көмек берсеңдер және Аллаға көркем карыз берсендер, (Алла жолында мал жүмсасандар,) әлбетте жамандықтарынды жойып, сендерді астарынан өзендер ағатын бакшаларға кіргіземіз. Ал сонда сендерден біреу қарсы болса, тура жолдан адаскан болады" деді. (12) Сонда олардың серттерін бұзулары себепті оларға лағынет етіп, жүректерін қатайттық. Олар, (Тәурат) сөздерін орнынан өзгертіп, оларға берілген үгітті ұмытты. Олардын өте азынан басқасының киянаткерліктерін ұдайы сезіп отырасың. Сонда да оларды кешірім етіп, елеме. Расында Алла (Т.) игілік істеушілерді сүйеді. (13)

Және "Христианбыз" дегендерден де серт алған едік. Дегенмен олар да берілген үгіттен үлестерін ұмытты. Сондыктан араларына киямет күніне дейін дүшпандық, өштік салдык. Және Алла (Т.) оларға не істегендерінің хабарын тез береді. (14) Әй Кітап иелері! Сендерге Кітаптан жасырған нәрселеріңнің көбін ашық түсіндіретін және көбірегінен елемей өтіп кететін Елшіміз келді. Расында сендерге Алладан бір нұр және ашық бір Кітап (Құран) келді. (15) Алла (Т.) кім өз ризасына үйлессе, сол Кітап аркылы есендік жолдарына салады وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوْ الْمَانَكُونَ الْمَكُونَ اللّهُ مَنِ الْمُكُونَ الْمَكُونَ الْمَكُونَ الْمُكُونَ اللّهُ مَنِ الْمُلْكُونَ الْمَكُونِ اللّهُ مَنِ الْمُلْكُونَ الْمَكُونَ الْمَكُونِ اللّهُ مَن الْمُلْكُونَ الْمَكُونِ اللّهُ مَن الْمُلْكُونَ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ

және ө з нүсқауымен қараңғылықтардан жарыққа шығарып тұп-тура жолға салады. (16) Расында: "Алланы, Мәрйем ұлы Мәсих" легендер кәпір Болды. "Егер Алла. Мәрйем ұлы Мәсихты және оның шешесін де, тіпті жер жүзіндегі біртутас жан иесін жок етуді қаласа, Алладан құтқаруға кім ие?",- де. Көктер мен жердің және екеуінің арасындағылардың иелігі Аллаға тән. Ол қалағанын жаратады әрі Алланың әр нәрсеге толық күші жетуші. (17)

شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿ إِنَّ كَالَهُ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ءَيَنَقُوْمِ ٱذْكُرُوا نِعْمَةُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمُ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنَّابِيآ ءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكًا فَنَنقَلِبُواْ خَسِرِينَ ﴿ قَالُواْ يَكُوسَيَ إِنَّ فِيهَا وَ إِنَّا لَنِ نَّدْخُلُهَا حَتَّى يَغَرُّجُواْ مِنْهَا فَإِن يَخْـرُجُو فَإِنَّا دَ خِلُونَ ۞ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ

Янудилер мен Христиандар: "Біздер Алланың үлдары сүйгендеріміз" деді. Оларға айт: "Онда Алла күнәларың себепті сендерді неге азаптайды? Керісінше сендер Алланын жараткан адамысындар." Алла калаған кісісін жарылкап және қалаған кісісін азаптайды. Көктердің және жердің әрі екі арасындағылардың барлығы Алланың иелігінде және барар жер де Оның алды. (18) Әй Кітап иелері! Пайғамбарлардың арасы үзілгенде, сендерге Елшіміз келді. "Бізге

қуантушы, қорқытушы келмеді" дерсіндер деп, міне сендерге қуантушы, қорқытушы Елші келді. Алла (Т.) ның барлық нәрсеге толық күші жетуші. (19) Бір заманда Муса (Г.С.) өз еліне: " Әй елім! Алланың сендерге берген нығметін еске алындар! Өз іштерінде пайғамбарлар шығарды, әрі сендерді патшалар жасады. Сондай-ақ сендерге элемде ешкімге берілмеген ныгметін берді" деген. (20) Және: "Әй елім! Алла, сендерге жазған қасиетті жерге (Құдыс, Шамға) кіріндер. Арттарына қайтпандар, әйтпесе зиян етушілерге айналасындар" деген. (21) Олар: "Әй Мұса! Ол жерде зорлықшыл ел бар. Олар ол жерден шықпайынша біз ол жерге әсте кірмейміз. Егер олар ол жерден шықса әрине кіреміз" деді (22) Корыққандардан болып, өздерін Алла нығметке бөлеген екі кісі: "Олардың үстіне қақпадан кіріңдер. Сонда қашан одан кірсендер, сендер устем боласындар. Егер мүмін болсандар Аллаға тәуекел етіндер" деді. (23)

"Әй Мұса! Олар ол жерле тұрғанда біз оған тіпті кірмейміз. Өзін және Раббын барып соғысындар. Әрине біз мунда отырамыз" деді. (24) (Мұса **F.C.): "Раббым! Мен өзіме, туысыма** гана ие бола аламын. Бүзакы еллен арамызды ажырата көр!",- деді. (25) (Алла Т.): "Енді оларға, ол жер шынайы түрле кырык жыл арам қылынды. Олар сол жерде абыржып жүреді. Онда бұзақы елге қайғырма" деді. (26) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға Адам (Г.С.) нын екі ұлының әңгімесін шынайы түрде оқы: "Сол уақытта екеуі Аллаға жақындық үшін құрбан шалған еді. Сонда біреуінен қабылданып, екіншісінен кабылланбаған еді." (Құрбаны кабылданбаған Кабыл): Әлбетте мен сені өлтіремін" деді. Сонда (Һабыл): "Алла сөзсіз такуалардын құрбаның қабыл етеді" деді. (27) "Сен мені шын өлтіруге қол созсаң да, мен сені өлтіру үшін қол созбаймын. Күдіксіз мен әлемдердің Раббы Алладан қорқамын!" (28) "Сөзсіз мен, сенің өз күнәңмен менін күнәмді жүктеп, тозақтық болуынды калаймын. Осы. залымдардың жазасы." (29) Сонда оның нәпсісі, туысын өлтіруге қызықтырды да ол, оны өлтіріп, зиянға үшыраушылардан болды. (Адам Ғ.С. егіз ұл-қыздарды ауыстырып үйлендіреді екен. Бірак

قَالُوانِمُومِيَ إِنَّالَ نَدْ خُلُهَ الْبَدَاعَا دَامُوا فِيهِ الْفَادَةُ هَبَ الْمَدَاعُوا فِيهِ الْفَادَةُ هَبَ الْمَدَاعُ وَالْمَدُ الْمَدَاعُ وَالْمَدَاعُ وَالْمَاعُومُ وَالْمَدَاعُ وَالْمَاعُ وَالْمَدَاعُ وَالْمَدَاعُ وَالْمَدَاعُ وَالْمَدَاعُ وَالْمَدَاعُ وَالْمَاعُ وَالْمَاعُومُ وَالْمَاعُ وَالْمَاعُومُ وَالْمَاعُومُ وَالْمَاعُ وَالْمَاعُ وَالْمُواعِقُ وَالْمُومُ وَالْمَاعُ وَالْمَاعُ وَالْمَاعُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ وَالْمَاعُومُ وَالْمَاعُومُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ وَالْمَاعُومُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ وَالْمَاعُومُ وَالْمَاعُ وَالْمَاعُومُ وَالْمُومُ وَالْمَاعُومُ وَالْمُومُ وَلَمُومُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ وَالْمُومُ ول

Қабыл өз сыңарымды аламын деп, hабыл екеуі серттесіп құрбан шалғанда құрбаны қабылданбаған Қабыл, hабылды өлтіріп, қайтерін білмей көтеріп жүргенде Құдіретше екі қарға таласып бірін-бірі өлтіріп, көмгенін көріп, көмеді. Б.М.Р.К. т.б.) (30) Сонда Алла, оған туысының өлігін жасыруын көрсетуі үшін жіберген қарға, жерді қаза бастағанда: "Әттең! Маған не болды? Туысының денесін көмген қарға құрлы бола алмадым ба?",- деді де, өкінушілерден болды. (31) مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَبِّنَاعَلَى بَيْ إِسْرَهِ بِلَ أَنْهُ مَن قَتَلَ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَبِّنَاعَلَى بَيْ إِسْرَهِ بِلَ أَنْهُ مَن قَتَلَ الْفَسَا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْفَسَادٍ فِي ٱلأَرْضِ فَكَأَنّهَا أَخْيَا النّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَخْيَاهَا فَكَأَنّهَا آخْيَا النّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَخْيَاهَا فَكَأَنّهَا آخِيا النّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَخْيَاهَا فَكَالُمَا الْمَيْسَرِ فُوكَ ثَهَا النّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَلَّهُ وَرُسُولُهُ وَيَسْعَوْنَ فِي ٱلأَرْضِ لَهُ مَرِفُوكَ ثَهَا اللّهُ مِنْ خِلْكِ فِي ٱلأَرْضِ لَهُ مَلْ الْأَرْضِ لَهُ مَرْ وَلَهُ وَلَا اللّهُ مِنْ خِلْكِ إِلَيْ اللّهُ مِنْ خِلْكِ أَوْيُمُكَلّمُ وَاللّهُ وَرَسُولُهُ وَيَسْعَوْنَ فِي ٱلأَرْضِ ذَلِكَ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّمُوا أَوْيُمُكِلّمُ وَاللّهُ مِنْ خِلْكِ إِلَيْ اللّهُ مِنْ خِلْكِ إِلَى اللّهُ مِنْ خِلْكِ إِلَى اللّهُ مِنْ خِلْكِ إِلَى اللّهُ مِنْ خِلْكِ أَوْيُمُكِلّمُ الْوَيْسِيلِهِ وَاللّهُ مِنْ خِلْكِ اللّهُ مَنْ اللّهُ مِنْ خِلْكِ اللّهُ مَنْ خِلْكِ اللّهُ مِنْ خِلْكِ إِلَيْ اللّهُ مِنْ خِلْكِ اللّهُ مَنْ اللّهُ مِنْ خَلْكُ اللّهُ مِنْ خَلْمُ اللّهُ مِنْ خَلْكُ اللّهُ مَنْ فَاللّهُ اللّهُ مِنْ خَلْكُ اللّهُ مِنْ خَلْكُ مُنْ اللّهُ مَنْ خِلْكِ اللّهُ اللّهُ مِنْ فَاللّهُ اللّهُ مِنْ فَاللّهُ اللّهُ مِنْ خَلْلُكُ مِنْ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ خَلْكُ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ مَا اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللللللللهُ الللللهُ الللّهُ الللهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللهُ اللّهُ الللللهُ اللللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللّهُ اللهُ الللهُ اللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُه

Соның салдарынан Израил чрпақтарына: Кім кісі өлтірмеген немесе жер жүзінде бүзақылык қылмаған біреуді өлтірсе, сонда шынайы түрде барлық адамды өлтіргенмен және кім оны тірілтсе, (өлімнен құтқарса,) барлық адамды тірілткенмен тең деп жаздық. Расында оларға елшілеріміз ашық дәлелдермен келді. Бірақ содан кейін де олардың көбірегі жер жүзінде шектен шығушылар болды. (32) Алла және Елшісімен жағаласқандардың және жер жүзінде бұзақылық жасап жүргендердің жазасы: Өлтірілулері, не асылулары, яки; кол-аяктарының киғашталып кесілулері немесе жерден айлалулары. Бұл олардын дүниедегі жапасы. Және олар үшін ахиретте ірі азап бар. (33) Бірак сендердің оларға ықбалдарын жүруден бұрын тәубе қылғандар басқа. Сонда Алла (Т.) ның аса жарылқаушы, ерекше мейірімді екенін біліндер. (34) Әй иман келтіргендер! Алладан қорқыңдар, Оған жақындасуды іздендер. (Бой ұсыну арқылы тырысындар. М.Ж.Р. т.б.) Және екі луниеле кутылып муратка жетулерің үшін, Оның жолында күресіндер. (35) Күдіксіз сондай кәпірлер жер жүзіндегі барлық нәрсені және онымен бірге тағы сондай нәрсені қиямет күнінің азабынан (құтылу үшін) төлеуге салса да олардан қабыл етілмейді де, оларға жан түрішгерлік қинау бар. (36)

Олар оттан шыгуларын қалайды. Дегенмен олар одан шығушы емес. Және олар үшін тұрақты азап бар. (37) Ер және әйел урының, кылмыстарына жаза әрі Алладан бір енеге түрінде қолдарын кесіндер. Алла (Т.) аса устем, хикмет иесі. (38) Ал кім зүлымдықтан кейін тәубе қылса, түзелсе, сонда шәксіз Алла оның тәубесін қабыл етеді. Алла аса жарылкаушы, ерекше мейірімді. (39) Расында көктер мен жердін әкімшілігі Аллаға тән екенін білмедін бе? Кімді қаласа жазалайды да, кімді қаласа жарылқайды. Әрі Алланың әр нәрсеге күші жетуші. (40) Әй Пайғамбар! Ауызларымен: "Сендік" деп, жүректері сенбегендермен Яьудилерден күпірде жарысқандар сені кейітпесін. Олар өтірікке құлақ асады; сондай-ақ саған келмеген басқа бір қауым үшін тыңдайды. Және олар сөзді орындалғаннан кейін өзгертеді: "Егер сендерге осы берілсе, оны алындар да, егер ол

الناسانية المناسانية المناسانية

берілмесе, онда бой тартындар!",—
дейді. (Хайбар Яьудилері зинашы
ер, әйелді Тәурат үкімі бойынша
елтіруге қимай: Өлім жазасын берсе,
алмандар да, дүре жазасын берсе
алындар" деп Мұхаммед Ғ.С. ға
жібереді. Б.Ж.М.К. т.б.) (Мұхаммед
Ғ.С.) Алла (Т.), біреудің бұзылуын
қаласа, сен ол үшін Алладан
дәнеңеге ие бола алмайсың. Міне
солар, Алланың жүректерін
тазартуды қаламағандар. Оларға
дүниеде жапа әрі ахиретте де, зор
азап бар. (41)

الناها المنافرة المن

Олар өтірікке құлақ салушы, арам жеушілер. (Мұхаммед Ғ.С.) егер олар саған келсе, араларына үкім бер, немесе олардан жүз бұр. Егер олардан жүз бұрсаң да, олар саған ешбір зиян бере алмайды. Ал егер араларына үкім берсең, тура үкім бер. Шәксіз Алла турашылдарды сүйеді. (42) Олардың қасындағы Тәуратта Алланың үкімі бола тұра саған қалайша жүгініседі? Сонан соң да одан олар бас тартады. Өйткені олар сенуші емес. (43) Күдіксіз Тәуратты түсірдік, онда

тура жол және нұр бар. Аллаға бой **ұсынған** пайғамбарлар, Яьудилерге онымен үкім етер еді. Және Алланың Кітабын қорғауға міндеттендірілген сопылармен **галымдар да, онымен үкім етер еді.** Олар оған куәгер еді. Ендеше адамдардан қорықпандар да, Менен қорқындар және аяттарымды аз бір ақшаға сатпандар! Кім Алланын тусіргенімен укім етпесе, міне солар қарсы болушылар. (44) Оларға Тәуратта: Жанға жан, көзге көз, мұрынға мұрын, құлаққа құлақ, тіске тіс және жараларға да. қарама-қарсы төлеу (қысас) жаздық. Дегенмен біреу, оны кешірім етсе, сонда ол оған кәппарат болады. (Өз күнәсы кешілелі.) Және кім Алла түсірген зан бойынша билік етпесе. міне солар залымдар. (45)

Және пайғамбарлардың ізінше өзінің алдындағы Тәуратты растаушы етіп, Мәрйем ұлы Ғисаны жалғастырдық. Әрі оған ішінде туралық, нұр болған алдындағы Тәуратты бекітуші сондай-ақ сақтанушылар үшін тура жол, үгіт түрінде Інжілді бердік. (46) Інжіл иелері ондағы Алланын нұсқауымен чкім етпесе, міне солар бузақылар. (47) (Мухаммел Г.С.) саған шынайы түрде Құранды өзінен бұрынғы кітаптарды растаушы және оларды коргаушы түрінде түсірдік. Олардың араларына Алланың өзіңе түсіргенімен үкім қыл. Өзіңе келген шындыктан айрылып, олардың ойларына еліктеме! Сендерлін ербіреулерің үшін бір жол-жоба қойдық. Егер Алла қаласа еді, барлығынды бір-ақ үммет қылар еді. Алайда сендерге берген жол-жобаларында сынамақшы. Енлеше жаксылыкка жарысындар.

Біртттас барар жерлерің Алла жақ. Ол сендердің таласқан нәрселерінді білдіреді. (48) Олардың араларына Алланың түсіргенімен үкім ет. Олардың ойларына ілеспе және саған Алла түсірген кей үкімдерден сені бұзуларынан сақтан! Егер олар жұз бұрса, күдіксіз Алла оларды кей күнәлары себепті қайғыға ұшыратуды қалайды деп біл. Расында адамдардың көбі бұзық. (49) Олар жақилиет дәурінің үкімін іздей ме? Анық нанған ел үшін Алладан жақсы үкім беруші кім? (50)

Эй мүміндер! Якудилер мен Христиандарды дос түтпандар! Олар бір-біреулерінің достары. Сендерден кім оларды дос түтса, сонда күліксіз ол олардан. Расында Алла залым елді тура жолға салмайды. (51) Сондай жүректерінде дерті бар мұнафықтардың: "Бізге бір сұмдық келуінен (Мұсылманнан күн кетіп қалуынан) қорқамыз" деп, олардың арасында жүгіріп жүргендерін көресің. Бәлкім Алла бір жеңіс берер немесе өз қасынан бір әмір берер, сонда олар жүректеріндегі

жасырғандарына өкінер. (52) Ал сондай иман келтіргендер: "Шынайы турде сендермен біргеміз деп. Алланын атымен мыкты ант ішкендер осылар ма?" дейді. Олардың ғамалдары жойылып, зиян етушілерден болды. (53) Әй мүміндер! Сендерден кім дінінен шықса, Алла (Т.) жедел бір қауым әкеледі; Алла оларды жақсы көреді және олар да Алланы жақсы көреді. Муміндерге карсы жумсак, кәпірлерге қарсы қатал, Алла жолында соғысады. Сөгіс берушілердің сөгісінен олар қорықпайды. Осы, Алланың қалағанына беретін ілтипаты. Өйткені, Алла өте кең, аса білуші. (54) Шынайы түрде сендердің достарын Алла және Елшісі және де намазды толык орындайтын, зекет беретін әрі рүкүг қылушы мүміндер. (55) Кім Алланы, Елшісін және муміндерді дос тутса, шынайы түрде Алланы жақтаған топ. Солар, жеңіске ие болады. (56) Әй мүміндер! Сендерден бұрын Кітап берілгендерден діндеріңді сайқы-мазаққа алып ойыншық еткендерді дос тұтпандар және кәпірлерді де дос көрмендер. Егер мүмін болсандар, Алладан коркындар. (57)

Және қашан намазға (азан) шақырсандар, олар оны ойын қылып келекеге алды. Осы, олардың шынайы түрде түсінбейтін халық болгандыктарынан.(58) (Мүхаммед F.C. оларға) айт: "Әй Кітап иелері! Бізді Аллаға әрі өзімізге түсірілгенге және бұрынғы түсірілгенге иман келтіргендігіміз үшін ғана қоштамайсындар ма? Шынында көбің бұзақысындар." (59) (Оларға) айт: "Сендерге Алланың қасында жаза тұрғысынан бұдан да жаманын хабарлайын ба?" Алла біреуді қарғап оған ашуланса және олардан маймылдар, доныздар, тағы бұтқа табынатындар қылса, міне солар, орны жаман және тура жолдан мүлде адасқандар. (60) Және қашан олар сендерге келсе: "Иман келтірдік" дейді. Расында олар қарсылықпен кіріп және онымен шыққан болатын. Алла олардын жасырғандарын жақсы біледі. (61) Олардың көбірегінің күнәда, дүшпандықта және арам жеуде жарысқандарын көресің. Олардың істеген істері неткен жаман. (62) Егер олардың сопылары, ғалымдары; оларды күнәлы сөздерінен, арам жеулерінен тыйса еді! Әрине олардың істегендері нендей жаман. (63) Және Яьудилер: "Алланың қолы байланған (сараң)" деді. Бұл сөздері

وَإِذَانَا دَيْتُمْ إِلَى الصَّلَوْ وَاعَّنْدُوهَا هُزُوا وَلِعِبَا ذَالِكَ بِاَنْهُمْ قَوْمُ وَإِذَانَا دَيْتُمْ إِلَى الصَّلَوْ وَاعَّنْدُوها هُزُوا وَلِعِبَا ذَالِكَ بِاَنْهُمْ وَوْمُ وَاعَالَمْ اللَّهِ وَمَا أُولِ السَّنَا وَمَا أُولِ مِن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ وَعَضِبَ هُلُ اللَّهُ وَمَعَلَى مِنْهُمُ الْقِرَدَةُ وَالْمُنَا لِي وَاللَّهُ مَن الْعَنْدُ اللَّهُ وَعَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةُ وَالْمُنَا اللَّهُ مَن الْعَنْدُ اللَّهُ وَعَلَيْدُ اللَّهُ وَعَلَيْهُ اللَّهُ وَعَلَيْهُ اللَّهُ وَعَلَيْهُ اللَّهُ وَعَلَيْهُ اللَّهُ وَعَلَيْهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ مَا أُولِ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ مَا أُولِ اللَّهُ مَا أُولِ اللَّهُ مَا أُولُولُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ مَا أُولُولُ اللَّهُ اللَّ

себепті олардың қолдары байланып, лағынеттелді. Керісінше, Алланың қүдырет қолдары ашық, қалағанынша береді. Әрине Раббың тарапынан саған түсірілген (Құран), олардың көбінің азғындығын, қарсылығын арттырады. Сондай-ақ олардың арасына қияметке дейін дүшпандық, өштік салдық. Сондықтан әрқашан олар соғыс үшін от тамызса, Алла оны өшірді. Олар жер жүзінде бұзықтыққа тырысады. Алла бұзақыларды жақсы көрмейді. (64)

Егер Кітап иелері иман келтіріп, тақуалық қылса еді, әлбетте олардың жамандықтарын жойып, оларды Нағым жәннәтіне кіргізер едік. (65) Егер олар Тәурат, Інжілді және Раббылары тарапынан ездеріне түсірілгенді толық орындаса еді, әрине олар үстіңгі жақтарынан (ағаштардың жемістерінен) әрі аяқтарының астынан (жердің өсімдіктерінен) жейтін еді. Олардың бір орташа тобы бар. Дегенмен олардың көбінің істеген істері жаман еді. (66) Әй Пайғамбар!

Раббың тарапынан түсірілгенді жалғастыр. Егер оны істемесен, елшілік міндетін жалғастырмаған боласың. Алла сені адамдардан корғайды. Күдіксіз Алла қарсы болған елді тура жолға салмайды. (67) (Мұхаммед Ғ.С. оларға) айт: "Әй Кітап иелері! Інжіл, Тәуратты және Раббыларын тарапынан сендерге түсірілгенді толық орындағанға дейін дәнеңе емессіңдер!" Әрине саған түсірілген Құран олардың көбінің азғындығын, қарсылығын арттырады. Сонда қарсы келген елге уайым жеме. (68) Негізінен Аллаға сенгендер, Яьудилер, Сабилер, және Христиандардан кім Аллаға, ахирет күніне иман келтіріп, ізгі іс істесе, сонда оларға қорқу да жоқ әрі қайғырмайды. (69) Әрине Израил урпактарынан серт алып, оларға елшілер жіберген едік. Қашан да оларға бір елші, көңілдері тартпаған нәрсе келтірсе бір бөлімін өтірікке үйгарып, бір бөлімін өлтіреді. (70)

Олар, (пайғамбарларды жалғандау, елтірулері себепті. Ж.М.Р. т.б.) бір сумдык болмайды деп, ойлады да соқыр, саңырау болып алды. Сонсоң Алла олардың тәубесін қабыл етті. Және де олардың көбі сокыр, саңырау болды. Алла (Т.) олардын не істегендерін толық көруші. (71) Расында Мәрйем ұлы Мәсихты: "Алла" дегендер кәпір болды. Негізінде Мәсих: "Әй Израил **чрпақтары!** Аллаға құлшылық қылындар! Менің Раббым; әрі сендердің Раббыларың! Өйткені, кім Аллаға ортақ қосса, расында Алла оған жәннәтті арам етеді. Оның орны тозак оты. Сондай-ак залымдар үшін жәрдемші жоқ" деген. (72) Расында: "Алла, үштің үшіншісі" дегендер кәпір болды. Бір Тәңірден басқа тәңір жоқ. Егер олар бұл айтқандарынан тыйылмаса, олардан; сондай қарсы келгендерге күйзелтуші азап кездеседі. (73) Сонда да Аллага тәубе етіп, жарылқану тілемей ме? Алла (Т.)

وَحَسِبُوا الْاَتَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُوا اللَّهُ مَعِينَ إِسْرَةٍ بِلِ اللَّهُ هُو اللَّهُ هُو اللَّهُ هُو اللَّهُ هُو اللَّهُ مَا لَذَي وَرَبَّ عُمْ إِنَّهُ مِن يُشْرِفُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَا اللَّهُ عَلَيْهِ وَمَا اللَّهُ عَلَيْهُ وَمِن اللَّهُ عَلَيْهُ وَمَا اللَّهُ عَلَى اللَّهُ وَمَا اللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْهُ وَاللَّهُ عَلَى اللَّهُ وَاللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ

аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (74) Мәрйем ұлы Мәсих; бір пайғамбар ғана. Одан бұрын да пайғамбарлар өткен. Оның анасы шыншыл. Екеуі де тамақ жейтұғын. (Әй Мұхаммед!) Қара! Оларға аяттарымызды қалай ашық баян етеміз. Сонсоң қалай бұрылып бара жатқандарын көр! (75) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға айт: "Алладан өзге сендерге пайда, зиян келтіре алмайтынға құлшылық қыласыңдар ма?" Негізінде Алла, әр нәрсені естуші, білуші. (76)

(Мұхаммед Ғ.С.): "Әй Кітап иелері! Діндеріңде орынсыз шектен шықпандар және бұрынғы нақ жолдан адасқан әрі көптерді адастырған сондай-ақ тегіс жолдан азған қауымның әуесіне ілеспендер" де. (77) Сондай Израил ұрпақтарынан қарсы болғандарға, Дауыт және Мәрйем ұлы Ғиса (Ғ.С.) ның тілі арқылы лағынет етілген. Ол қарсы келулері, шектен шығуларының салдарынан. (78) Олар бір-бірлерін істеген жамандықтарынан тыймайтын

болған. Расында олардың істегендері нендей жаман. (79) Олардан көбінің кәпірлерді дос тұтқанын көресің. Алланын ашуына жолығып, азапта мәнгі калатындықтан олардың ілгері жіберген нәрселері нендей жаман. (80) Егер олар Аллаға, Пайғамбарға және оған түсірілген Куранға иман келтірген болса, оларды дос түтпас еді. Бірак олардың көбі бұзақылар. (81) Әрине мүміндерге адамдардан ең қатты душпан түрінде Яьудилерді, Мүшріктерді табасың. Және мумірдерге суйіспеншілік түргысынан олардың жақынырағын: "Біз Христианбыз" дегендерден табасың. Бұл олардың даналары, тақуаларының болуы және олардың менменсімейтіндіктері себепті. (82) (Хабашістанға барған Мұсылмандар, Христиан Нажжаши патшанын алдында Құран оқығанда ықылас білдірген екен. Ж.М.Т.Х.Ж-К.)

Олар Пайғамбарға түсірілген (Куран) ді тындаған заманда, шындықты танығандықтарынан көздерінін жасқа толғанын көресін. Олар: "Раббымыз! Иман келтірлік. бізді куә болушылардан жаза көр!",дейді. (83) "Аллаға әрі өзімізге келген шындыққа неге иман келтірмейміз? Өйткені, Раббымыздың игі елдермен бірге етуінен үміт етеміз." (84) Сонда Алла оларға бұл сөздері себепті астарынан өзендер ағатын, онда мүлде қалатын бакшаларды бағыштады. Жаксылыктын болауы осы. (85) Және қарсы болғандар, аяттарымызды етірікке жорығандар солар тозақтық. (86) Әй мүміндер! Алланың сендерге халал еткен жақсы нәрселерді арам етіп шектен аспандар. Шынында Алла шектен шығушыларды жақсы көрмейді. (87) Және Алланың сендерге берген халал, таза несібесінен жендер. Сондай-ак وَإِذَا سِمِعُواْمَا أَنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ وَكَا أَعْيَنْهُمْ وَقِيضُ مِنَ اللَّهْ عِمِعَا عَرَقُواْمِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَا فَا كُنْبَنَامَعُ وَاسَالَا نُوْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِي وَمَا لَنَا لَا نُوْمِنُ بِاللّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِي وَمَا اللّهُ مِمَا عَلَى اللّهُ مِنَا اللّهُ مِما اللّهُ مِن اللّهُ مَن اللّهُ مَن اللّهُ مَن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مَن اللّهُ مَن اللّهُ مَن اللّهُ مَن اللّهُ مُن اللّهُ مِن اللّهُ مَن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مَن اللّ

ездерің иман келтірген Алладан қорқыңдар. (88) Алла (Т.) анттарындағы бос сезді есепке алмайды. Алайда біле түра істеген анттарыннан жауапкер етер. (Ант бүзсаңдар.) Оның төлеуі: Үй-іштеріне жегізетін орта есеппен он міскінді тамақтандыру, не оларды киіндіру, немесе бір құл азат ету. Мұны таппаған біреу, үш күн ораза ұстау. (Бұзған) анттарынның жазасы осы. Анттарынды қорғандар. Алла (Т.) сендерге аяттарын осылайша түсіндіреді, шүкірлік етерсіндер. (89)

Эй мүміндер! Арақ, құмар, тікілген тастар (бұттар) және бал ашатын оқтар лас, шайтанның істерінен. Одан сақтаныңдар, құтыларсыңдар. (90) Негізінен шайтан, арақта, құмарда араларына дүшпандық әрі кек салып, Алланы еске алудан және намаздан тосуды қалайды. Ал сонда да тыйылмайсындар ма? (91) Аллаға бой ұсыныңдар және де Елшісіне бой ұсынып сақтаныңдар. Сонда егер жүз бұрсаңдар, біліндер! Пайғамбарымыздың міндеті ашық тұрде жалғастыру ғана. (92) Иман

келтіріп ізгі іс істегендерге, қашан олар сактанса, сене отырып игілік істесе, тағы сақтанып сенсе, сонан сон сақтанып жақсылык істесе, (бұрынғы) жегендері күнә емес. Өйткені, Алла жақсылық істеушілерді жақсы көреді. (93) Әй иман келтіргендер! Алла, кімнің, өзін көрмей-ақ қорқатынын мәлімдеу үшін; ыхрамда, қолдарың, найзаларын жетіп тұрған аң арқылы элбетте сендерді сынайды. Кім бұдан кейін шектен шықса, оған күйзелтуші азап бар. (Хүдайбияда Мусылмандар ыхрам киген кезде, Кудыретше ан көбейіп, кол тиетін, найза жететін жерге келеді. Б.М.К.Р. т.б.) (94) Әй мүміндер! Сендер ыхрамда аң өлтірмендер. Сендерден біреу оны әтейге өлтірсе, оның жазасы; өлтіргеніндей бір мал, оны, сендерден екі әділ кісі Кағбаға баратын бір құрбанды үкім етеді. Не бодауына міскіндерді тамақтандыру немесе оның орнына ораза ұстау. Бұл істегенінің жазасын тату үшін. Алла (Т.) өткенді кешірді. Кім қайтадан істесе, Алла оны жазалайды. Алла өте үстем, өш алу күппіне ие. (95)

Сендерге теңіз аңы және оны жеу халал қылынды. Сендерге әрі жолаушыларға пайдалы. Және сендерге ыхрамдағы мезгіл бойынша құрылықтың аңы арам қылынды. Алдына жиналатын Алладан коркындар. (96) Алла (Т.) күрметті үй Кагбаны, адам баласы үшін түрақ қылды. Және құрметті айды, күрбандыкты және мойнына тағылған белгілерді де. Бүл Алланың көктердегі әрі жердегі нәрселерді шынайы түрде білетіндігін және күдіксіз Алланың әр нәрсені толық білуші екендігін білулерін үшін. (97) Біліндер! Кудіксіз Алла катты азап иесі. шынында Алла өте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (98) Пайғамбарға жалғастыру ғана міндет. Алла көрнеу істегендеріңді де, жасырғандарынды да біледі. (99) (Мұхаммед Ғ.С.): "Сені арам нәрсенің көптігі қызықтырса да, лас пен таза бір емес. Ендеше, әй ақыл иелері! Алладан қорқыңдар, әрине құтыларсыңдар" де. (Хаж парыз болды деген аят түскенде Пайғамбардан: "әр жылы ма?", - деп сурағандарға сол сәтте жауап бермей кейін: "Егер я деп жауап берсем әр жылы парыз болып қалатын еді" деген екен. Б.М.К.Х.Т.) (100) Әй мүміндер! Егер айқындалса сендерге жаман болатын нәрсені сурамандар. Құран түсірілгенде оны сүрасаңдар білдірілетін еді. Алла

оны кешті. Алла аса жарылқаушы, өте жүмсақ. (101) Расында сендерден бұрынғы бір ел де сөйтіп сұрап, сонан кейін оған қарсы болған еді. (Араптар жаьилиет дәурінде кейбір малдарды бұтқа арнап, мінбей, саумай" бахира, сайыба, уасила және хам" деп азат қылып қоя беріп мұны, Аллаға құлшылық дейтұғын.) (102) Алла (Т.) "бахира, сайыба, уасила және хам" деп арнауға бұйырмады. Бірақ кәпірлер Аллаға өтірік жала қойды. Олардың көбі түсінбейлі. (103)

ૡઌ૽ૡ૽ૡ૽ૡ૽ૡૡૡ૽ૡ૽ૡ૽ૡૡૡૡૡૡૡૡૡૡ

وَإِذَاقِيلُ هُمُّرَتُ عَالُواْ إِلَى مَآ أَنزِلُ اللهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُواْ مَسَبُنَا مَا وَجَدْنَاعَيْتِهِ عَابَاءَنَا أَوْلُوْ كَانَ عَابَوُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ لَمُ مَن صَلَ إِذَا اَهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللّهِ مَن عَلَمُ الفَسَكُمُ الفَسَلَكُمُ الفَسَلَونَ اللّهُ اللّهَ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الفَلْمَ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ

Қашан оларға: "Алла түсірген Құранға және Пайғамбарға келіңдер" делінсе, олар: "Аталарымызды тапқан жол өзімізге жетеді" дейді. Ата-бабалары еш нәрсе білмеген және тура жолда болмаған болса да ма? (104) Әй мүміндер! Сендер өздеріңді түзелтулерің керек. Өздерің тура жолда болсаңдар, адасқан біреу сендерге кесір тигізе алмайды. Барлықтарыңның барар жерлерің Алла жақ. Сонда Алла сендерге не істегендеріңнің хабарын береді.

(105) Әй мүміндер! Қашан сендерге өлім таяп, өсиет еткен сәтте, араларына өздеріннен екі әділ кісі, немесе сендер жер жүзінде жолаушы жүріп өлім қайғысы келсе. өздеріннен басқа екі айғақ болсын. (Сауда бабымен Шамға барған бір Мұсылман өлерінде бұйымдарын екі Христиан жолдасына тапсырады. Булар Мединедегі мурагерлеріне тапсырғанда, бір құнды нәрсесін алып қалады. Б.М.Р.Ж.А.) Егер бұл куәлерден күдіктенсеңдер, намаздан кейін екеуін тосып қоярсыңдар. Сонда екеуі: "Алланың атымен ант етеміз. Егер жакындарымыз болса па антымызды сатпаймыз. Алланын әмірі бойынша куәлікті жасырмаймыз. Егер жасырсак, элбетте күнәкар боламыз" деп ант ішеді. (106) Сонда егер ол екеуінің күнәкар болғандықтары байқалса, әріптестер жақтан ең жақын лайықты екеу, олардың орнына түрып: "Алланың атымен берген куәлігіміз ол екеуінің куәліктерінен көрі анығырақ. Әрі біз шектен шықпадық. Егер олай істесек, әрине залымдардан боламыз" деп ант ішеді. (107) Бұл тұп-тура куәлік берулеріне және анттан кейінгі анттың қабыл етілмеуінен коркуларына ең жақын жағдай. Және Алладан қорқындар, әмірді тыңдаңдар. Алла бұзақы елді тура жолға салмайлы. (108)

Киямет күні Алла (T.)пайғамбарларды жинап алып: " Сендерге не жауап берілді?". – дейді. Олар: "Біздің ешбір мәліметіміз жоқ. Кудіксіз Сен ғана көместерді толық білушісін" деп жауап береді. (109) Сол уакытта Алла (Т.): "Әй Мәрйем улы Гиса! Саған әрі анаңа берген нығметімді есіңе ал. Сол уақытта сені Жебірейіл арқылы қуаттаған едім. Бесікте және ержеткенде адамдармен сөйлесуші едің. Саған Кітапты, даналықты, Тәурат, Інжілді үйреттім. Және сол уақытта Менін бұйыруыммен балшықтан құстың бейнесі құсаған жасап, оның ішіне трлегеніңде бұйыруыммен құс болатын еді. Және бұйыруыммен іштен туған соқырды да, аламесті де жазатын едін. Және бұйыруыммен өлікті (тірілтіп) шығарар едің. Және сол уақытта Израил ұрпақтарына ашық дәлелдермен келгенінде. олардың қарсы шыққандары: "Бұл ашык жадыдан басқа еш нәрсе емес" дегенде, сені олардан қорғаған едім" деді. (110) Сол уақытта Хауариларға:

النَّا الْمَاكِنَ عَلَمُ اللَّهُ الرُسُلُ فَيقُولُ مَاذَا أُجِمْتُمُّ قَالُوا لَاعِلَمُ النَّا أَخِمْتُمُّ قَالُوا لَاعِلَمُ النَّا أَنْكَ النَّهُ عَلَى اللَّهُ الدُّكُوبِ إِنَّ إِذَ قَالَ اللَّهُ يَعِيسَى اَبْنَ مَرَيَ اللَّهُ الْمُعْدِو وَكَهُ لَا اللَّهُ يَعِيسَى اَبْنَ مَرَيَ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللِلْمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

"Маған әрі Елшіме сеніңдер" деп білдірген едім. Олар: "Біз сендік, біздің шынайы Мұсылман болғандығымызға куә бол" деген еді. (111) Сол уақытта Хауарилар: "Әй Мерйем ұлы Гиса! Раббың бізге көктен бір дастарқан түсіре ала ма?" деген еді. "Егер сенсеңдер Алладан қорқыңдар" деді. (112) Хауарилар: "Біздің одан жегіміз келеді. Жұректеріміз орнықсын әрі сенің бізге шын айтқаныңды білейік. Сондай-ақ оған куә болушылардан болайық" десті. (113)

قَالَ عِسَى اَبْنُ مَرْيَمُ اللَّهُ عَرَبَنَا أَنْ ِلْعَلَيْنَا مَا بِدَهُ مِنَ السَّمَا ِ مَعُونُ لَنَا عِيمَ اَبْنُ مَرْيَمُ اللَّهُ عَرَبَنَا أَنْ ِلْعَلَيْنَا مَا بِدَهُ مِنَ السَّمَا ِ مَعْ وَنُهُ لَنَا عِيمَ اللَّهُ عَلَيْهُ وَالْمَا عَلَيْكُمُ فَمَن يَكُفُرُ بَعْدُ مَعْ وَلَهُ اللَّهُ إِنَّ مُرْيَمُ عَلَيْهُ وَالْمَا عَلَيْكُمُ فَمَن يَكُفُرُ بَعْدُ وَفَي مَنْكُمُ فَإِنْكُ اللَّهُ إِنَّ مَرْيَمُ عَلَيْهُ وَالْمَا عَلَيْكُمُ فَمَن يَكُفُرُ بَعْدُ وَفِي وَالْمَا اللَّهُ الْمُعْلِمُ ا

Мәрйем үлы Ғиса: "Әй Алла! Раббымыз! Бізге аспаннан дастарқан түсір!Бұрынғы, соңғымызға мереке әрі Сенен бір белгі болсын. Бізді р и з ы қ т а н д ы р! Се н ризықтандырушылардың ең жақсысысың" деді. (114) Алла: "Күдіксіз Мен, ол дастарқанды түсіремін. Сонда, егер одан кейін сендерден кім қарсы келсе, шынайы түрде Мен оны дүниеде ешкімді азаптамаған азаппен азаптаймын" деді (115) (Сол уақта) Алла: "Әй Мәрйем ұлы Ғиса! Адамдарға,

Алланы қойып, мені әрі анамды екі тәңір етіп алындар деп сен айттың ба?".- пейді. (Ғиса Ғ.С.): "Әй Алла! Сені пәктеймін. Тиісті болмаған нәрсені айту маған жараспайды. Егер деген болсам, сонда Сен, оны анык білесін. Сондай-ак менін ішімдегіні Сен білесін, мен Сенікін білмеймін. Сен шынайы түрде көместерді толык білушісің" дейді. (116) Оларға: "Сен, маған бүйырганды гана; Аллага күлшылык кылындар! Менін әрі сендердін Раббыларын дегеннен басканы айтпалым. Олардын ішінде болғанымда, оларға байқаушы болдым. Сен мені алған шақта, оларға өзің бақылаушысың. Негізінде Сен әр нәрсені толық білушісің." (117) "Егер оларды азаптасан да олар күлдарын, егер оларды жарылқасаң да күдіксіз Сен аса үстем, хикмет иесісің." (118) Алла (Т.): "Бүгін шыншылдардың шындықтары пайда беретін бір күн. Оларға астарынан өзендер ағатын чжмақтар бар. Олар онда мәңгі калады да, Алла олардан разы болады әрі олар да Алладан разы болады. Бұл ірі қол жеткендік" дейді. (119) Көктер мен жер әрі екі арасындағылар Алланын меншігінде. Оның әр нәрсеге күші толық жетеді. (120)

6-OHFAM CYPECI:

Меккеде түскен, жүз алпыс бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Барлық мақтау, сондай көктер мен жерді жараткан және қаранғылықтар мен жарыкты жасаған Аллаға тән. Мунын сонында да карсы болғандар, Раббыларына (басқаларды) теңейді. (I) Ол сондай Алла сендерді балшықтан жаратып сонан соң өлім мезгілін белгіледі. Және белгілі (киямет) мерзімі де Оның қасында. Сонда да кудіктенесіндер ме? (2) Көктерде әрі жердегі Ол Алла, көрнеулерінді де, кеместерінді де біледі. (3) Оларға Раббыларынан әрқандай аят келсе, олар одан мүлде бет бүрушы еді. (4) Тіпті оларға келген шындықты (Куранды) да жасынға шығарды. Дегенмен жақында тәлкек қылғандарға (жазасының) хабары келеді. (5) Олардан бұрын қаншалаған нәсілдерді жоқ еткенімізді көрмеді ме? Оларға жер жүзінде сендерге бермеген мумкіншілікті берген едік. Оларға аспаннан жаңбыр жіберіп.

астарынан өзендер ағыздық. Бірақ, қылмыстары себепті оларды жоқ еттік те олардан кейін баска нәсіл жараттық. (6) (Мұхаммед Ғ.С.) егер саған қағазда жазулы бір Кітап жіберсек те, оны олар қолдарымен ұстаса еді. Әрине қарсы болғандар: "Бұл ап-ашық сиқырдан басқа емес" дер еді. (7) Бірде олар: "Пайғамбарға бір періште неге түсірілмейді?", деді. Егер періште түсірсек еді, (оған да қарсы келгендіктерінен) іс біткен болып оларға сонан кейін мұрса берілмес еді. (8)

Егер Пайгамбарды бір періште кылсак едік, оны да бір адам (бейнесінде) қылар едік те, оларға күдіктенген сайын шақ салған болар едік. (9) (Мұхаммед Ғ.С.) сенен бурынгы пайгамбарлар да мазакталған болатын. Пайгамбарларды кылғандарды, ажыуалаған нәрселері бастарына жетті. (10) "Жер жүзін кезіндер де сонан соң өтірікке тйгарушылардың соңы не болатынын көріндер." де. (11) (Оларға) айт: "Көктердегі және

жерлегі нәрселер кімді кі?". "Алланікі" де. Ол мәрхамет етуді өз мінлетіне алған. Сенлерді болуы күмәнсыз киямет күнінде жинайды. Сондай ездеріне кесір тигізгендер: олар сенбейді. (12) күндіз-түні турып турған нәрселер Онікі. Ол әр нәрсені еступі, білуші. (13) "Көктер мен жерді жаратушы Ол. өзі көректендіретін, көректенбейтін Алладан басканы дос тутайын ба?",ле. "Күліксіз мен Мұсылман болған кісінің түңғышы болуыма бүйырылдым" де. Және әсте ортақ кошушылардан болма. (14) (Мухаммед Г.С.): "Егер Раббыма карсы келсем ұлы күннің азабынан қорқамын"де. (15) Ол күні кім азаптан сейілтілсе, рас оған мәрхамет етіллі. Осы анық кол жетушілік. (16) Алла егер саған бір зиян келтірсе, сонда оны өзінен баска ешбір айықтырушы жоқ. Ал егер саган бір игілік тигізсе, Оның әр нәрсеге толық күші жетуші. (17) Және Ол құлдарына өте өктем. Ол толық үкім иесі, әр нәрседен хабар алушы. (18)

(Мұхаммед Ғ.С.) "Куәлік тұрғысынан кай нәрсе үлкен?",- де. "Мені мен сендердің араларында Алла куә және маған осы Кұран, сендерді сонлай-ак кімге жетіссе, оларлы коркытуым үшін уақи етілді; Сендер Алламен бірге баска тәнірлер барлығына айғақ бола аласындар ма?",- де. "Мен куәлік бере алмаймын! Шынайы түрде Ол, жалғыз Тәңір. Күдіксіз мен сендердің қосқан ортақтарыңнан аулақпын" де. (19) Біз өздеріне Кітап бергендер, оны (Мухаммед **Г.С.** лы) улларын таныганлай таныйды. Сондай өздеріне зиян еткендер, одар сенбейді. (20) Және Алдаға өтірік жала койғандардан немесе аяттарын өтірікке жорығандардан кім залымырақ? Күдіксіз Алла залымдарды құтқармайды. (21) Оларды қиямет күні түгел жинаймыз да, сонан сон: "Аллаға ойша косқан ортақтарың кайда?" дейміз. (22) Сонан кейін олардың: "Аллаға серт! Раббымыз. біз ортак коспаған едік" дегеннен басқа сылтаулары болмайды. (23) Кара! Олар өздеріне қалай өтірік айтты. Және Алланың ортағы деген бұттары сөйтіп жоқ болды. (24) (Мұхамиед Ғ.С.) олардан саған кейбіреулері құлақ салады. Бірақ олардың жүректеріне ұқпайтын калткы койдык әрі құлақтарында

керендік бар. Олар әр мұғжизаны керсе де сенбейді. Тіпті саған келсе, олар сөз таластырады да қарсы болғандар: "Бұл (Құран) бұрынғылардың ертегілерінен басқа еш нәрсе емес" дейді. (25) Олар (адамдарды) тосады да, өздері де одан ұзақтасады. Сөйтіп өздерін жояды. Бірақ олар сенбейді. (26) Олардың отка тоқтатылғанын көрсең: "Әттең! Біз (дүниге) қайтарылсақ, Раббымыздың аяттарын өтірікке ұйғармас едік те сенушілерден болар едік" дейді. (27)

Керісінше олардың бұрыннан жасырған нәрселері айқындалды. Егер олар дүниеге қайтарылса еді, әрине оларға тыйым салынған істерді қайтадан істер еді. Күдіксіз олар мүлде өтірікші. (28) Олар: "Дүние тіршілігімізден басқа ешбір өмір жоқ. Тағы бір қайта тірілуші емесбіз" деді. (29) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббыларының хүзырында тоқтатылғандарын көрсең! (Алла): "Бұл шындық емес пе екен?", дейді. Олар: "Шын екен! Раббымызға ант етеміз" дейді. Алла, оларға:

Ендеше, карсы болғандықтарынның азабын татындар" дейді. (30) Расында сондай Аллаға жолығуды өтірікке жорығандар, зиянға ұшырады. Хатте оларга кенеттен киямет келсе, олар: "Өкінішке орай бұл жөнде кемшілік кылған екеміз ғой" дейді. Олар күнәларын арқаларына көтереді. Сақ болындар! Көтергендері нендей жаман. (31) Дүние тіршілігі еш нәрсе емес. Ойын-сауык ғана. Әрине ахырет жүрты тақуалар үшін жақсы. Сонда да түсінбейсіндер ме? (32) Расында білеміз, күдіксіз олардын айткандары сені кейітеді. Олар сені өтірікке санап отырған жоқ. Бірақ залымдар Алланың аяттарына қарсы келеді. (33) Расында сенен бүрынгы пайғамбарлар да жасынға шығарылған еді. Сонда олар жалғаншы саналғандықтарына және көрген жапаларына жәрдеміміз келгенге дейін сабыр еткен болатын. Алланын сөздерін өзгертуші жоқ. Расында саған пайғамбарлардың қиссаларынан келді. (34) Егер саған олардың жүз бурулары ауыр келсе, кане! Колыннан келсе, жерде бір тесік немесе көкте бір саты іздеп тауып бір мұғжиза келтір! (Мұғжиза келтіру пайғамбарлардың еркінде емес. Алланың қалауы бойынша болады. 40-С. 78-А.) Егер Алла каласа еді, оларды туралыққа жинар еді. Ендеше, сен надандардан болма. (35)

Шынымен тындағандар қабылдайды. Сондай-ақ өліктерді Алла тірілтеді. Сонан кейін оның алдына қайтарылады. (36) Олар: "Ол Пайгамбарга бір мұгжиза түсірілсе еді?",- деді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Шәксіз Алланын мүгжиза түсіруге күші жетеді. Бірақ олардың көбі білмейді" де. (37) Жердегі жүрген жандық және қанатымен үшкан күс; (жаратылу, көректену, өмір және өлімде, Б.Ж.М.Р.Т. т.б.) сендер құсаған топтықтар. Жазуда еш нәрседен кенде етпедік. Сонан соң олар Раббыларының алдына жиналады. (38) Және сондай аяттарымызды жалғанға санағандар. саңырау, сақау қараңғылықтарда. Алла кімді қаласа оны тура жолға салады. (39) Аллаға ортақ қосушыларға: "Егер сендерге Алланың азабы келсе немесе қиямет келсе, Алладан басканы шакырасындар ма? Егер сөздерін рас болса, маған білдіріндер" де. (40) Керісінше, Ол Алланы ғана шақырасындар да Ол қаласа, шақырған нәрселеріңнен айықтырады. Қосқан ортақтарынды **умытасындар...** (41) Расында сенен бурынгы умметтерге де (пайгамбар)

жіберген едік... Олар жалбарынсын деп, таршылық, қиыншылық арқылы қолға алдық. (42) Сонда оларға таршылығымыз келген заман жалбарынса еді. Бірақ олардың жүректері қатайған және шайтан оларға істегендерін әдемі көрсеткен. (43) Сөйтіп олар берілген үгітті үмытқан кезде, оларға әр нәрсенің есігін ашып жібердік. Хатте берілген нәрсеге мәз-мейрам болғанға дейін. Оларды кенеттен қолға алғанымызда, сол уақытта олар, күдерлерін бір-ақ үзді. (44)

Сонда зұлымдық қылған елдің арты кесілді. Және барлық мақтау әлемдердің Раббы Аллаға тән. (45) (Әй Мұхамед Ғ.С.): "Егер Алла есту, көру сезімдеріңді алып, жүректеріңді мөрлесе, Алладан басқа сендерге оны әкелетін тәңір кім? Маған білдіріңдер" де. Қара! Аяттарымызды қандай айырып түсіндіреміз. Одан кейінде олар, одан жүз бұрады. (46) (Мұхаммед Ғ.С. оларға) айт: "Маған көрсетіңдер! Егер сендерге кенеттен немесе көрнеу Алланың азабы келсе, залым

елден баска кім жок етілелі?" (47) Елшілерімізді қуантушы әрі коркытушы етіп жібереміз. Сонда кім иман келтіріп өзін түзелтсе, онда оларға қорку жоқ әрі кайгырмайды. (48) Және аяттарымызды жасынға шығарғандарды зұлымдықтары себепті азап колға алады. (49) (Әй Мухаммед Г.С. Оларға) айт: "Жанымда Алланын казынасы бар демеймін, көместі де білмеймін. Және сендерге періштемін де лемеймін. Мен өзіме уахи етілгенге ғана ілесемін. Көзді мен көзсіз тен бе? Ойламайсындар ма?", - де. (50) Раббыларының алдына жиналудан қорыққандарға онымен ескерт. Олар үшін Алладан өзге бір дос та қолдаушы да жоқ. Олардың сақсынулары керек. (51) (Мұхаммед F.C.) сондай күндіз-түні Раббыларына жалбарынып, Онын дидарын тілегендерді қума. Олардын есебінен саған еш нәрсе жок. Және сенін есебіннен оларға ла еш нәрсе жоқ. (Бір-біріңе жауапкершілік жоқ.) Сондықтан оларды қусаң зұлымдық қылғандардан боласың. (52) (Құрайш бастықтары Пайғамбарға: "Жанындағы нашар адамдармен бірге отырудан арланамыз. Оларды қуып жіберсең келіп отырар едік" леген екен. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т. т.б.)

Осылайша олардан кейін, кейі аркылы (Күрайштың бастықтары жарлы Мұсылмандарды): "Арамыздан Алланын игілік еткен адамдары осы ма?",- деулері үшін сынадық. Алла (Т.) шүкірлік еткендерді біледі емес пе? (53) Кашан саған аяттарымызға сенгендер келсе: "Сэламүн Ғалейкүм (Сендерге есендік болсын)" де. Раббыларын мәрхамет етуді өз үстіне алған. Шәксіз Алла. сендерден біреу, білмей бір жамандық істеп, сонан кейін тәубе кылып, өзін түзелтсе, сөз жоқ. Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (54) Осылайша күнәкарлардың жолы анықталуы үшін аяттарымызды ашалап баян етеміз. (55) "Расында мен Алладан басқа сиынғандарына күлшылык етуден тосылдым" де. "Сендердің ойларына қосылмаймын. Ол уақытта адасқан сондай-ақ тура жол таппағандардан боламын" де (Мухаммед F.C.). (56) (Мухаммед F.C.) : "Шынында мен Раббым тарапынан ашық бір дәлел үстіндемін. Сендер оны жалғандадындар. Сендер, жедел тілеген (азап) менде жоқ. Билік Аллаға ғана тән. Ол туралықпен

үкім етеді. Және Ол үкім етушілердің ең жақсысы" де. (57) "Егер сендердің асығыс тілегендерің менде болса еді, әрине сендер мен менің арамда іс біткен болар еді" де. Алла (Т.) залымдарды толык біледі. (58) Көместің кілттері Оның жанында. Оны Ол, өзі ғана біледі. Және құрылықтағы, теңіздегі нәрселерді біледі. Бір жапырақ түссе де, Алла оны біледі. Және жердің қараңғылықтарындағы құрғақ және жас ұрыққа дейін ашық Кітапта бар. (59)

Ол сондай түнде сендерді өлідей үйықтатады. Және күндіз не істегендеріңді біледі. Сонан соң сендерді белгілі бір мерзім толтыру үшін күндіз оятады. Соңыра қайтып барар жерлерің Сол жак. Одан кейін істеген істеріңді түсіндіреді. (60) Және Ол, құлдарының үстіне өктем, Сендерге қорушы (періште) лар жібереді. Біреулеріңе өлім келген сәтте, періштелеріміз жанын алады әрі еш кемістік етпейді. (61) Одан кейін хак иесі Аллаға ұсынылады. Сақ болыңдар, билік Оған тән. Әрі Ол есепшілердің ең жүйрігі. (62) (Мухаммед Г.С.): "Курылыкта. теңіздің қараңғылықтарынан сендерді кім құтқарады? Осыдан бізді, құтқарсаң, әлбетте шүкір етушілерден болар едік деп, Оған жасырын жалынып, тілейсіндер" де. (63) (Әй Мүхаммед! Оларға) айт: "Сендерді бұдан әрі барлық бейнеттерден Алла күткарады. Сонда да сендер ортак косасындар!" (64) "Ол. сендерге үстеріннен немесе аяқтарыңның астынан азап жіберуге, не сендерді топтар түрінде **ұрыстырып біріңе-біріңнің кесірін** таттыруға күші жетеді" де. Қара! Олардың түсінулері үшін аяттарымызды қалай ашық баян етеміз. (65) Оны (Құранды) хақиқат бола түра үлтың жасынға шығарды. (Мұхаммед Ғ.С.): "Сендерге уәкіл емеспін" де (66) Әр хабардың нәтижеленетін бір уақыты бар. Жакында білесіндер. (67) (Мұхаммед **F.C.)** аяттарымыз турасында олардың ажыуаға кіріскенін көрген сәтте, баска сөзге кіріскендеріне шейін олардан бет бүр. Егер шайтан саған **ұмыттырса**, есіңе түскеннен кейін залымдар тобымен бірге отырма! (68)

Сондай саксынғандарға олардың есебінен (жауапкершілік) еш нәрсе туспейді. Бірак ескертуге болады. Бәлкім олар сақсынар. (69) Сондай діндерін ойын-сауыққа алғандарды және дүние тіршілігіне алданғандарды қойып, Күран арқылы ескерт. Біреу қылығы себепті зиянға ұшырамасын. Негізінен оған Алладан өзге ешбір дос не қолдаушы жоқ. Және эркандай төлеу берсе де одан алынбайды. Міне сондай қылықтарының салдарынан жанышталғандар үшін қарсылықтары себепті қайнап түрган судан, сусын әрі жан түршігерлік азап бар. (70) (Мұхаммед Ғ.С.): "Алладан басқа бізге пайда, зиян келтіре алмайтын нәрсеге сиынайық па? Алла тура жолға салғаннан кейін қайтып. шайтан баурап, жер жүзінде абыржыған жолдастары: 'Біз жақтағы тура жолға кел'деп шақырып

وَمَاعَلُ النَّيْنِ كَنْ يَنْفُونَ مِنْ حِسَابِهِ مِنْ نَصْ وَلَكِنْ وَمَاعَلُ النَّيْنِ كَنْفُونَ مِنْ حِسَابِهِ مِنْ نَصْ وَلَكِنْ وَلَكِنْ وَمَاعَلُ النَّيْنِ كَالمَعْفُونَ مِنْ حِسَابِهِ مِنْ نَصْ وَلَكِنْ وَلَكِنْ وَلَكُنْ وَمَاعَلُ النَّيْنِ كَالَّعْفُونَ اللَّهِ وَمَنَ النَّيْنِ كَالْخَيْنِ وَالنَّيْنِ كَالْخَيْنِ وَالنَّيْنِ كَالْمَعْفُونَ اللَّهِ مِنَا لَكُمْ اللَّهُ مُ اللَّهُ مَا النَّيْنِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ الْ

жүрген кісі құсайық па?",— де. "Алланың жолы тура жол. Және әлемдердің Раббына бой ұсынуға бұйырылдық" де. (71) "Намазды толық орындауға, Алладан қорқуға (бұйырылдық.)" Ол сондай Алла, хұзырына барып жиналасындар. (72) Ол, көктер мен жерді шындықпен жаратты. Ол: "Бол" деген күні бола кетеді. Оның сөзі шын. Сұр үрілетін (қиямет) күні әкімшілік Онікі. Көместі және көрнеуді білуші әрі Ол хикмет иесі, толық хабар алушы. (73)

Сол уақытта Ыбырайым әкесі Әзерге: "Бұттарды тәңір тұттыңдар ма? Расында мен сені де еліңді де анық адасуда көремін" деген. (74) Осылайша Ыбырайым (Ғ.С.) ға се нушілерден болуы үшін көктердің, жердің (Ғажайып) мүліктерін көрсеттік. (75) Оны түн қаптаған сәтте, бір жұлдыз көрді де: "Осы менің Раббым" деді. Жұлдыз батқан кезде; "Бататындарды жақсы көрмеймін" деді (76) Туған айды көргенде: "Осы менің Раббым" деді. Ол батқанда: "Егер Раббым тура

жолға салмаған болса еді, әрине мен де адаскан елден болар едім" деді. (77) Және шыққан күнді көргенде: "Осы менің Раббым, мынау үлкенірек" деді. Ол батқан сәтте: "Әй қаумым! Расында, сендер Аллаға ортақ қосқан нәрселерден бездім" деді. (78) "Мен шынайы түрде жүзімді көктерді, жерді жаратқанға мүлде жөнелттім. Және ортак косушылардан емеспін" деді. (79) Елі онымен тартысқа кірісті. "Мені рас тура жолға салған Алла жайында менімен таласасындар ма? Мен сендердің Оған ортақ қосқан нәрселеріннен қорықпаймын. Бірақ Раббым не нәрсе қаласа, (болады.) Раббымнын білімі әр нәрсені қамтыған. Ойланбайсыңдар ма?",деді. (80) "Сендердің қосқан ортактарыннан қалайша қорқамын. Сендер ешбір дәлел түсірілмеген нәрсені Аллаға ортақ қосудан корыкпайсындар. Сенім түрғысынан екі топтын қайсысы лайығырақ? Егер білетін болсандар." (81).

Сондай иман келтіріп, сенімдерін зулымдыкпен былғамағандар, міне соларда сенімділік бар. Және олар тура жолға түсірілгендер. (82) Ыбырайым (Ғ.С.) нын еліне байланысты берген дәлеліміз осы. Калағанымыздын дәрежесін көтереміз. Күдіксіз Раббың хикмет иесі, толық білуші. (83) Және оған Ысхак, Яғқұпты беріп, барлығын тура жолға салдық. Бұрын Нұх (Ғ.С.) ты да тура жолға салып және оның урпақтарынан Дауыт, Сүлеймен, Әйүп, Юсып, Мұса және Һарұн (Ғ.С.) ға да (тура жол көрсеттік.) Игілік істеушілерге осындай сыйлық береміз. (84) Және Зәкерия, Яхя, **Гиса және Іляс барлығы** жақсылардан. (85) Және Ысмайыл, Элясағ, Юныс әрі Лұт, барлығын элемге ардақты қылдық. (86) Және олардың аталарынан, ұрпақтарынан, туыстарынан да тандап алып тура жолға салдық. (87) Алланын нұсқауы осы. Құлдарынан кімді каласа, тура жолға салады. Егер олар

النَّذِينَ امْوَاوَلَة يَلْمِسُوَا إِيمَنَهُ مِ الْمَلْهِ اُولَتَهِكَ الْمُمُّالَةُ مَنْ وَهُمُ مُهُ مَدُونَ ﴿ وَقِلْكَ حُجَتُنَا الْمَيْتَهَا إِبْرَهِيمَ عَلَىٰ وَهُمُ مُهُ مَدُونَ ﴿ وَقِلْكَ حُجَتُنَا الْمَيْتَهَا إِبْرَهِيمَ عَلَىٰ وَوَهَمْ مُهُ مَدُونَ ﴿ وَيَعْفُوبَ صُكَلّا هَدَيْنَا وَنُوحًا وَوَهَبْنَا لَهُ وَإِسْحَقَ وَيَعْفُوبَ صُكلًا هَدَيْنَا وَنُوحًا وَوَهَبْنَا لَهُ وَاسْحَقَ وَيَعْفُوبَ صُكلًا هَدَيْنَا وَنُوحًا وَوَهَبْنَا لَهُ وَاسْحَقَ وَيَعْفُوبَ صُكلًا هَدَيْنَا وَنُوحًا وَوَهَ مَنَا اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ عَلَى وَالْمُولِينِينَ ﴿ وَيُوسُلُونِينَ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَمِنْ وَالْمُاكُلُّ مِنَ الصَّلِحِينَ ﴿ وَالسَّمْعِيلُ وَالْمُسَاعِقِيمِ وَالْمَاسُّولُ وَاللّهُ مُنْ الْمَسْعَقِيمِ وَالْمَاسُّولُ وَالْمَسْعَقِيمِ وَالْمَاسُّ وَالْمُولِينِينَ ﴿ وَالسَّمْعِيلُ وَالْمُسَاعِقِيمِ وَالْمَاسُّ وَالْمُولِينَ الْمَالِحِينَ وَالْمَاسُولِينِينَ وَالْمَاسُولِينَ اللّهُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَاسُولُولُ اللّهُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَالُولُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَالُولُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَالُولُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَالِينَ اللّهُ وَالْمَاسُولُ وَالْمَالُولُ وَالْمَالُولُ وَلَولُولُ وَالْمَالُولُ وَالْمَالُولُ وَالْمَالُولُولُ اللّهُ وَالْمَالُولُ وَلَا الْمَالُولُ الْمَالُولُولُ الْمَالُولُ وَلَمَالُولُولُ الْمَالُولُ وَلَا الْمَالُولُ الْمَالُولُولُ الْمَالُولُ الْمَالُولُ الْمَالُولُ الْمَالُولُ الْمَالُولُ الْمَالُولُ اللّهُ وَلَا الْمَالُولُ الْمِلْولُ الْمَالُولُ الْمَلْمُ الْمَالُولُ الْمُولُ الْمَالُولُ الْمُولُولُ الْمَالُولُ الْمَالُولُ الْمُولِلُولُ ا

ортак қосса еді, әрине олардың істеген ғамалдары жойылып кетер еді. (88) Міне бұлар, өздеріне Кітап, даналық және пайғамбарлық бергендеріміз. Егер енді бұлар (Құрайштар), Қарсы келсе, қарсы келмейтін бір елді оларға уәкіл етеміз. (5-С.54-А.) (89) Міне солар, Алланың тура жолға салған (пайғамбар) дары. (Мұхаммед Ғ.С.) онда олардың жолын ку және: "Сендерден ақы сұрамаймын. Өйткені Құран әлемге үгіт ғана" де. (90)

лайықты Алланы түрде бағаламағандар, сол уақытта: "Алла, адам баласына ешбір нәрсе түсірмеді" деді. "Мұса (Ғ.С.) ның адам баласына бір нүр және туралық түрінде әкелген Кітабын кім түсірді? Сендер оны бөлшек-бөлшек кағаздар етіп. кейбірін көрсетіп, көбін жасырасыңдар. Негізінде аталарынның әрі сендердің білмегендерің үйретілген болатын. Оны Алла түсірді" де. Сонан соң оларды койып кой.

азғындықтарында ойнасын. (91) Бұл (Құран) кенттердің анасы Меккеліктерді, маңындағы адамдарды үгіттеуің үшін Біз саған түсірген өзінен бұрынғыны растаушы құтты бір Кітап. Сондай акиретке сенгендер, бұған сенеді де, олар намаздарына сақтық істейді. (92) Алланы жасынға шығарған немесе өзіне ешбір уақи етілмесе де: "Маған уақи етілді" деген, және: "Алла түсірген сияқтыны мен де түсірем" дегеннен кім залымырақ? (Мұхаммед Ғ.С.) егер залымдарды елім қиналысында, періштелер қолдарын созып: "Жандарыңды шығарындар! Бүгін Аллаға қарсы орынсыз сөйлегендерін. Онын аяттарына менменсігендерін себепті корлаушы азаппен жазаланасындар" дегенде бір көрсең! (93) "Расында алғаш рет жаратқанымыздай бізге жалғыз-жалғыз келдіндер. Сендерге берген нәрселерімізді арт жақтарыңа тастадыңдар. Сондай-ақ қолдаушы болады деп ойлаған серіктеріңді сендермен бірге көре алмаймын. Эрине араларындағы байланыс үзілді. Ол ойлаған нәрселерің сендерден жым-жылас болды" (Оларға деп айтылады.) (94)

Куліксіз Алла, түйірді және урықты жарушы. Және өлілен тіріні, тірілен еліні шығарушы. Міне Алла осы. Ал сонда қайда бұрылып бара жатырсындар? (95) Таңды сөгүші, түнді тынығу және күн мен айды есеп үшін жаратқан. Осылар, аса устем, толық білуші Алланын өлшеуі. (96) Ол, құрылық және теніздін каранғылықтарында сол аркылы жол табуларын үшін жүллыздарды жараткан. Расында аяттарымызды білетін елге ашық түсіндірдік. (97) Және Ол, сендерді бір-ақ кісіден жаратқан. Сендерге (атаның белінде, ананың қарнында немесе жердің үстінде, астында М.Р.) уақытша тұрақ әрі орын бар. Расында уғатын кауымға аяттарымызды ашықтан-ашық баян еттік. (98) Және Ол, аспаннан жаңбыр жаудырды. Ол арқылы әр турлі өсімдікті шығардық та, одан жасылдық (көк) шығарып үсті-үстіне ұйысқан түйірді шығарамыз. Және құрма ағашының қауашағынан салбыраған шумақтар және жүзім бақларын, бір-біріне

النيت من الني المناف المن المناف الم

чқсаған, чқсамаған зәйтін, анар шығарамыз. Мәуеленгенде әрі піскенде жемістеріне бір қараңдар; міне шәксіз осыларда сенген ел үшін әрине дәлелдер бар. (99) Және де олар, Алла жаратқан жындарды Оған теңеді. Және олар білместіктен Оған члдар, қыздар чйғарды. Ол олардың сипаттағандарынан пәк, жоғары. (100) Көктер мен жерді жоқтан бар етуші. Оның баласы қалайша болады? Оның бір жүбайы жоқ. Барлық нәрсені жаратқан әрі Ол, әр нәрсені толық білуші. (101)

Міне бұл сипаттарға ие болған Раббыларың Алла. Одан басқа ешбір тәңір жоқ. Ол, барлық нәрсені жаратушы. Ендеше Оған құлшылық қылыңдар. Ол әр нәрсеге кепіл. (102) Көздер Оған жете алмайды. Ол, көздерді көреді. Және Ол, өте жұмсақ, толық білуші. (103) Расында Сендерге Раббыларын тарапынан көрнеу дәлелдер келді. Кім оны көрсе өзі үшін. Және кім көрмесе зияны өзіне. Мен сендерге күзетші емеспін. (104) Осылайша аяттарды ашық түсіндіреміз. Олар:

"Біреуден үйренген екенсің" дейді. Сейтсе де Куранды білген елге түсіндіреміз. (105) Раббын тарапынан саған уахи етілгенге мойын үсын. Алладан басқа тәңір жоқ. Ортақ қосушылардан жүз бұр. (106) Егер Алла қаласа еді, олар ортак коспас еді. Сені оларға күзетші қылмадық. Сондай-ақ сен оларға кепіл де емессің. (107) Олардың Алладан сиынғандарын боқтамандар. Олар білмей шектен шығып Аллаға тіл тигізеді. Осылайша Әр топқа өз істерін әдемі көрсеттік. Сонан сон қайтар орындары Раббыларына. Сонда оларға не істегендерін білдіреді. (108) Олар өздеріне бір муғжиза көрсетілсе, оған міндетті түрде сенетіндіктеріне Алланың атымен қатты ант қылды. (Мұхаммел F.C.): "Мүгжизалар Алланын қасында" де. Шынайы түрде оларға мугжиза келсе де, сенбейтіндігін сезбейсіндер ме? (109) Олардың көңілдерін, көздерін теріс айналдырамыз. Алғаш рет оған сенбегендіктері сияқты оларды сергелдендікте қойып қоямыз. Олар қаңғырып жүреді. (110)

Егер оларға періштелерді түсірсек те және оларға өліктер сөйлессе де сондай-ақ олардың алдына әр нәрсені жинасақ та олар нанушы емес. Әрине Алла қаласа басқа. Бірак олардын көбі білмейді. (111) Осылайша әр пайғамбарға адамдардын және жыннын шайтандарынан дүшпан қылдық. Олар алдап бір-біріне жалтыраған сөздерді сыбырлайды. Раббын каласа еді, олар оны жасамас еді. Оларды жасанды сөздерімен қойып қой. (112) Олар, ақиретке сенбегендердің көнілдері оған ауып разы болсын да, істеген күнәларын істей берсін (деп күнкіллейлі). (113) (Мұхаммел Ғ.С.): "Ол, сендерге егжей-тегжейлі Кітап түсірді. Сонда да Алладан басқа би іздейін бе?",- (де.) Және сондай Кітап бергендеріміз, о (Құран) ның Раббың тарапынан шындықпен түсірілгенін біледі. Ендеше, әсте күдіктенушілерден болма. (114) Раббыннын сөзі (Куран) шындык әрі туралықпен тамамдалған. Оның.

сөздерін өзгертуші жоқ. Ол, толық естуші, аса білуші. (115) Егер сен жер жүзіндегі адамдардың көбіне көнсең сені Алланың жолынан адастырады. Олар ойларына ғана ілеседі де, мүлде жорамалдайды. (116) Күдіксіз Раббың жолынан адасқандарды жақсы біледі. Әрі Ол, тура жолдағыларды да әбден біледі. (117) Ендеше, Алланың аяттарына сенуші болсаңдар Алланың аты айтылған кайуандарды жендер.) (118)

Алланың аты айтылғанды жемейтін сендерге не болды? Өте шарасыз болмағанда сендерге арам етілген нәрселерді ашық білдірген. Олардың көбі білместіктен ойша адастырады. Күдіксіз Раббың Ол, шектен шығушыларды жақсы біледі. (119) Күнәның көрнеуін де көмесін де тастаңдар. Күдіксіз күнә істегендер, істегендері себепті жазаландырылады. (120) Және оған, Алланың аты айтылмай (бауыздалған мал) жемеңдер. Күдіксіз арам нәрсе. (Оны жеу

дурыс емес.) Расында шайтандар сендермен тартысу үшін, өз сыпайластарына сыбырлайды. Егер оларға бой ұсынсандар, (Аллаға) шерік қосушылардан боласындар. (121) Өлі біреуді тірілтіп, оған адамдардын ішінде онымен жүретін жарық қылсақ, ол, қараңғылықтарда калып олан шыға алмайтын біреу кусаған бола ма? Осылайша кәпірлерге, істеген істері әдемі көрсетілді. (122) Сөйтіп әр кентте онда айлакерлік қылулары үшін онын бұзықтарын бастық қылдық. Олар өздеріне ғана айлакерлік жасағандарын аңғармайды. (123) Оларға бір аят келген сәтте: "Алланың елшілеріне берілген сияқты бізге де берілгенге дейін иман келтірмейміз" деген. Алла елшілікті қалай басқаратынын біледі. Қылмыстылар; айлакерліктері себепті Алланың қасында қорлық әрі қатты қинауға душар болады. (124)

Сонда Алла, кімді тура жолға салуды қаласа, Ислам үшін оның көнілін кенітелі. Және біреулі аластырғысы келсе, онын көнілін көкке шығарып бара жатқандай өте тарайталы. Өстіп Алла, иман келтірмегендерді корлайды. (125) (Мұхаммед Ғ.С.) Міне осы Рабынның тура жолы. Расында үгіт алатын елге аяттарымызды ашық білдірдік. (126) Оларға Раббыларының қасында бейбіттік жұрты бар. Істегендері себепті Алла, олардың досы. (127) Оларды түтас жинаған күні: "Әй жын тобы! Адамдардан (азғырып) көбейттіңдер" (делінелі.) Олардың адамдардан болған достары: "Раббымыз! Бір-бірімізден пайдаландық. Бізге Сен берген мерзім жетіп келді" дейді. (Алла да): "Орындарын тозак, онда мүлде қаласындар. Бірақ Алла қаласа баска" дейді. Күліксіз Раббын

الناس المناس ال

хикмет иесі, толык білуші. (128) Осылайша залымдардың істегендері себепті бірін-біріне үстем қыламыз. (129) "Әй жын мен адамдар тобы! Сендерге іштеріңнен аяттарымды баян етіп, бұл күнге кездесулерінді ескертетін елшілер келмеді ме?",-(делінеді.) Олар: "Раббымыз! Өзімізге куәміз" дейді. Оларды дүние тіршілігі алдаған. Олар өздерінің анык карсы болғандықтарына айғақ болды. (130) Осы (елші жіберілу), Раббың, халқы хабарсыз бір кентті зұлымдықпен жоқ етуші емес. (131)

وَلِكُلُونَ هُورَبُكُ الْغَنِيُ دُوالرَّحْمَةً إِن يَسْكُونَ هُورَبُكُ الْغَنِيُ دُوالرَّحْمَةً إِن يَسْكُونَ وَرَبُكُ الْغَنِيُ دُوالرَّحْمَةً إِن يَسْكُ الْمَانِكُمُ مِنَ الْمَنْكِمُ مَلَى الْمَنْكُ الْمَانَةُ كُمَا الْسَكُمُ مِن دُرِيَةِ قَوْمِ الْحَرِينَ هُا إِن يَسْكُ اللَّهُ اللللَّهُ اللللْهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللللْهُ اللَّهُ اللللْهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللللْهُ اللَّهُ اللللْهُ اللللْهُ اللللْهُ اللَّهُ الللللْهُ اللللْهُ اللللْهُ اللللْهُ اللللْهُ الللللْهُ اللللْهُ الللللْهُ اللللْهُ الللللْهُ الللللللْهُ الللللْهُ الللللْهُ اللللْهُ الللللْهُ الللللْهُ اللللْهُ اللللْهُ الللللْهُ الللللْهُ ا

Және әркімнің істегеніне қарай дәрежелері бар. Раббың олардың істеген істерінен хабарсыз емес. (132) Раббың бай әрі мәрхамет иесі. Қаласа сендерді кетіреді де, сендерді басқа қауымның үрпағынан жаратқанындай сендерден кейін қалағанын орындарыңа келтіреді. (133) Күдіксіз сендерге етілген уәде (қиямет) әлбетте келеді. Сендер тоса алмайсындар. (134) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй елім! Шамадарыңша істеңдер. Әрине мен де істеушімін. Соңғы

жүрт кімдікі болады? Тез білесіндер. Расында зұлымдар құтылмайды" де. (135) Олар, Алла жаратқан егіннен, малдан үлес қылады да, өз ойдарынша: "Бүл Алланікі, бүл ортақтарымыздікі" деді. Сонда ортақтарынікі ортақтарына жетеді. Олар нендей жаман үкім береді. (136) (Жаьилиет заманында кәпірлер егіннен, малдан Аллаға да, бұтқа да арнап сыбаға айырып, кейде Алла бай деп, Оған арналғанды бұтқа ауыстырып, бүтка арналғанды Аллаға ауыстырмайтын болған. Б.Ж.М.К.Р.Т.Х.Ж-К.) Сол сиякты ортактары, мүшріктердін көбін жою әрі олардың діндерін шатастыру үшін балаларын өлтіруді әдемі көрсетті. Егер Алла қаласа еді, олар оны істемес еді. Енді оларды жасандылары бойынша қойып қой. (137)

Олар ойларынша: "Бүл малдар мен егіндер арам. Біздін қадағандарымыз гана жейді. Және осы хайуандардың аркалары (5-С. 103-А. Мініске, жүкке) арам етілген" деген. Тағы бір малдар (бауыздағанда) оған касарысып. Алланын атын айтпайды. Алла оларды өтірік жала жабулары себепті жазаландырады. (138) Және олар: "Бұл малдың қарындарындағылар (тірі шықса) ерлерімізге ғана тән, әйелдерімізге арам" деп, егер өлі шықса онда олар ортак. Алла олардың орынсыз сейлеулерінін жазасын береді. Куліксіз Алла хикмет иесі, толык білуші. (139) Сондай ақымақтық, білместікпен балаларын өлтіргендер, Аллаға қасарысып, Алланын өздеріне берген несібесін арам еткендер зиянға ұшыраған. Олар адаскан әрі тура жол да таппайды. (140) Ол сондай Алла аспалы және аспасыз бакшаларды, күрма وَقَالُواهَندِهِ الْعَندُو وَحَرَثُ حِجْرٌ لَا يَطْمُهُمُ الْمَالِامَن
فَشَاهُ مِرْعَمِهِم وَالْعَندُو وَحَرَثُ حِجْرٌ لَا يَطْمُهُمُ الْمَالِامَن
السَمُ اللهِ علَيْهَ الْفَرْرَاءُ عَلَيْهُ سَيَجْزِيهِم دِمَاكُوا وَالْمَانُونَ هَدُو الْمَانُونِ هَدُو اللهُ اللهُ الْمَانِونِ عَلَيْهُ اللهُ الْمَانُونِ هَدُو اللهُ الل

ағаштарын, түрлі жемісті, өсімдіктерді, зейтін және анарды бір-біріне үксаған, ұқсамаған түрде жаратқан. Әрбірі жеміс берген кезде, жемісінен жеңдер. Оны жиып алған күнде құшырын беріңдер; Ысырап етпеңдер. Күдіксіз Алла ысырап етушілерді жақсы көрмейді. (141) Және көлік болатын әрі ұсақ малдарды жаратты. Сендерге Алланың ризықтандырған нәрсесінен жеңдер, шайтанның ізіне ермеңдер. Өйткені ол, сендерге ашық дүшпан. (142)

(Жаьилийет дәурінде араптар малдардың кейде еркегін, кейде **ур**ғашысын, кейде іштегі тумасын ойша арам еткен екен. Ж.М.К.Р.Т.Ж-К.) Ол сегіз түр жаратты. (Еркек, үргашы) койдан екеу, ешкіден екеу. (Мұхаммед Ғ.С.): "Алла екі еркегін немесе екі **ур**ғашысын арам етті ме? Оған екі урғашысының жатырларындағылар да қосыла ма? Егер сөздерің шын болса маған біліп түсінлірінлер" ле. (143) Және түйеден екеу, сиырдан да екеу. "Екі еркегін немесе екі

ұрғашысын арам етті ме? Оған екі **ұрғашысының жатырларындағылар** да косыла ма? Немесе Алла сендерге осыны нүскаганда бар ма едіндер?",де. Білмесе де адамдарды адастыру үшін Аллаға өтірік жала жапканнан кім залымырак? Күліксіз Алла. залым еллі тура жолға салмайлы. (144) (Мухаммел Ғ.С.): "Маған уахи етілгенде, жейтін кісіге жеуге арам болған нәрсені таппадым. Бірак жемтік, немесе ағызылған қан. негізінен арам доңыз еті, немесе күнәлы болып, Алладан басқанын атымен бауыздалған мал арам. Біреу бас тартпай, шектен шыкпай шарасыз қалса, (жеуіне болады.) Куліксіз Раббың аса жарылқаушы, ерекше мейірімді" де. (145) Және Яьудилерге барлык тырнакты хайуанды арам қылдық. Әрі оларға сиыр, қойдың майларын да арам қылдық. Бірақ қыртыс майларымен шажырқай және жілік майларын арам қылмадық. Осылайша олардын шектен шығулары себепті жазаландырдык. Расында турасын айтушымыз. (146)

(Мухаммед Г.С.) олар сені жасынға шығарса, (оларға): "Раббыларың мәрхамет иесі және Онын бейнеті күнәкар қауымнан қайтарылмайды" де. (147) Аллаға шерік қатқандар: "Егер Алла қаласа еді, біз де аталарымыз да шерік қатпас едік әрі еш нәрсені арам қылмас едік" дейді. Осы сияқты бұлардан бұрынғылар да бейнетімізді татқанға дейін жасынға шығарған. (Мұхаммед Ғ.С. оларға): "Жандарында бізге қарсы шығара алатын білімдерін бар ма? Негізінде сендер ойларына ғана ілесесіндер де өтірік айтасындар" де. (148) "Жеттік дәлел Алланікі, егер каласа сендерді түгел тура жолға салар еді" де. (149) (Оларға): "Расында Алла осыны арам кылды деп, айғақ болатын айғақтарынды келтіріндер" де. Егер олар куәлік берсе де, сен олармен бірге куәлік берме де аяттарымызды жасынға шығарып, ахиретке сенбегендердің әуесіне еліктеме. Олар, Раббыларына тендес косады. (150) (Оларға): "Келіндер, сендерге Раббыларынның арам еткендерін оқиын: "Оған еш нәрсені шерік қатпандар, эке-шешеге жақсылық істеңдер, жарлылыктан балаларынды الناف المناف ال

өлтірмендер" де. Сендерді де оларды да Біз ризықтандырамыз. "Тағы арсыздыктардың көрнеуіне де көмесіне де жақындамаңдар. (17-С. 32-А.) Және де Алла арам еткен кісіні өлтірмендер, жазықты болса ғана болады. Сендерге осыларды Алла эмір етті. Әрине түсінерсіңдер" (де.) (4-С. 92-А) (Өлтірілуге тиісті болғандар: Жорта кісі өлтіргендер, муртәд болып ліннен шыққандар және үйлі бола түрып зина кылгандар. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.) (151)

Жетімнің малына жақындамандар; бірақ ол, есейгенге дейін жақсы басқаруға болады. Өлшеуді, тартуды туралықпен орындандар. Біреуге шамасы келетінді ғана жүктейміз. Жақындарың болса да әділдікті айтындар. Және Алланың уәдесін орындандар. Осыларды Алланұсқады. Түсінерсіндер. (152) Күдіксіз Менің тура жолым осы. Енді соған еріндер. Басқа жолдарға түспендер, сонда сендерді Алланың жолынан айырады. Сендерге осыларды Алла нұсқады.

Сақтанарсындар. (153) Сонан соң Муса (Г.С.) ға. игілік істегенге: толык, эр нәрсені айыратын, жетекшілік ететін мәрхамет түрінде Кітап бердік. Олар Раббыларына жолығуға иман келтірер. (154) Осы (Куран) Біз түсірген мубарак Кітап. Енді соған еріндер әрі сақсынындар. Мәрхаметке бөленерсіндер. (155) "Шынайы түрде бізден бұрынғы (Яьули, Христиан) екі топка Кітап түсірілді де біз олардың окығандарынан мүлде хабарсызбыз" дерсіндер (деп.) (156) Немесе: "Бізге Кітап түсірілсе, олардан көрі тағы тура жолда болар едік" дерсіндер леп. Расында сендерге Раббыларыннан бір ашық дәлел, тура жол, мәрхамет те келді. Енді Алланың аяттарын өтірік деп олардан жүз бүрганнан кім залымырақ? Аяттарымыздан бас тартқандарды бас тартулары себепті жаман қинаумен жазалаймыз. (157)

Олар, өздеріне періштелердін келуін, немесе Раббынның келуін, не Раббынның кей белгілерінің келуін ғана күте ме? Раббыңның белгілерінен кейі келген күні, бұрыннан иман келтірмеген немесе сенімі бойынша бір хайыр істемеген біреулін иманы пайла бермейлі. (Мұхаммед Ғ.С.): "Күтіндер, шәксіз кутеміз" де. (158) Кудіксіз діндерінде бөлініп, топтарға айрылғандармен ешбір байланысың жоқ. Сөзсіз олардың ісі Аллаға тән. Кейін оларға істеген істерін түсіндіреді. (159) Кім бір жақсылық келтірсе, оған сондай он есе бар. Және біреу бір жамандық істесе, сондай-ақ кана жаза беріледі де олар зұлымдыққа ұшыратылмайды. (160) "Шынында Раббым мені тура дінге, Ыбырайым (Г.С.) ның нағыз жолына салды. Ол ортақ қосушылардан емес еді" де. (161) "Намазым, құлшылығым, тіршілігім және өлімім бүкіл әлемнің Раббы Алла үшін" де. (162) "Оның серігі жоқ. Осылай бұйырылдым және мен бой усынушылардың алғашқысымын" де.

(163) "Ол әр нәрсенің Раббы бола тұра Алладан басқа раб іздейін бе? Әрбіреудің істегені өзіне тән. Біреудің күнәсын біреу көтермейді. Сонан соң қайтар жерлерің Раббыларың. Сонда қайшылықта болған нәрселеріңді білдіреді" де. (164) Ол сондай Алла, сендерді жердің халифалары етті. Сендерге берген нәрселерде, сынау үшін дәрежелерде біріңді-біріңнен жоғары көтерді. Күдіксіз Раббың, жедел жаза беруші және шынайы жарылқаушы, ерекше мейірімді. (165)

7-АҒРАФ СҮРЕСІ:

Меккеде түскен. Екі жүз алты аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. (1) (Мұхаммед F.С.) Бұл саған түсірілген бір Кітап. Сондықтан көңліңде кірбеңдік болмасын. Бұл арқылы ескертуің, мүміндерге үгіт үшін. (2) Раббыларыңнан сендерге түсірілгенге бой ұсыныңдар да Одан өзгені дос тұтып ілеспендер. Нендей аз ғана үгіт тыңдайсыңдар! (3) Қаншалаған кентті жоқ еттік. Сонда

оларға азабымыз түнделетіп немесе тускі дем алыста келді. (4) Оларға азабымыз келген сәтте: "Біз рас залымдар болдык" деп кана айғайлау болды. (5) Өздеріне елші жіберілгендерді сураққа тартамыз әрі елшілерді де сұраққа тартамыз. (6) Әрине оларға біліп баян етеміз. Негізінде оларға жасырын емеспіз. (7) Ол күнгі таразылау шындык. сонда кімнің таразысы (жақсылықта) ауыр тартса, міне солар құтылушылар. (8) Және кімнін таразысы жеңіл тартса, аяттарымызға орынсыздық еткендіктері себепті зиян кылды. (9) Расында сендерді жер жүзіне орналастырып өздеріңе онда күн көрістер жасадық. Нендей аз шүкір етесіңдер. (10) Расында сендерді жаратып сонан кейін бейнеледік. Сонан соң періштелерге: "Адамға сәжде кылындар!" дедік. Барлығы сәжде етті. Бірақ Ібіліс сәжде етпеді де сәжде етушілерден де болмады. (11)

(Алла Ібіліске): "Саған, Мен әмір еткенде сені сәжде етуден не тыйды?" деді. Ол: "Мен одан артыкпын. Мені оттан жаратып, оны балшықтан жараттың" деді. (12) (Алла): "Онда ол жерден тус. Онда сенін менменсуіне болмайды. Дереу шық, қор болушылардансың" деді. (13) (Ібіліс): "Кайта тірілетін күнге дейін мүрса бер" деді.(14) (Алла): "Шынында мүрса берілгендерденсің" деді. (15) (Ібіліс): "Ендеше, мені қаңғыртканың себепті әлбетте мен де оларға қарсы Сенің тура жолында отырып аламын" деді. (16) "Сонан сон оларға алды-артынан, он-солынан келемін де олардын көбін шүкір етушілерден таппайсың" деді. (17) (Алла): "Корланып куылған түрде ол жерден шық. Әрине олардан кім саған ілессе, сендердің барлықтарынмен тозақты толтырамын" деді. (18) (Алла): "Әй Алам! Сен және жұбайын жаннатка орналас. Екеуің қалағандарыңша жендер. Алайда осы ағашқа жоламаңдар. Сонда залымдардан боласындар." (19) Сонда шайтан, ол екеуінің ұятты жерлерінің ашылуы үшін азғырды да: "Раббыларың

сендерді осы ағаштан, екеуің періште болып кетеді немесе мәңгі қалып қояды деп ғана тыйған" деді. (20) Және: "Шынында мен екеуіңді үгіттеушілерденмін" деп, ант ішті. (21) Сөйтіп екеуін алдап түсірді. Сонда екеуі ағаштан татқан сәтте, ұятты жерлері ашылып кетті. Екеуі жаннат жапырақтарынан үстеріне жапсыра бастады. Раббылары екеуіне: "Екеулерінді осы ағаштан тыймап па едім? Расында шайтан сендерге ашық дүшпан демеп пе едім?", — деп дабыстады. (22)

(Адам ата мен Хауа ана): "Раббымыз, біз өзімізге кесір істелік. Егер Сен бізді жарылқап, мәрхамет етпесең элбетте зиян етушілерден боламыз" деді. (23) (Алла): "(Жаннаттан) бір-біріңе дүшпан болып түсіндер. Сендерге жер жүзінде бір мерзімге дейін тұрақ және пайдалану бар" деді. (24) "Ол жерде тіршілік етесіндер де, ол жерде өлесіндер. жерден Және ол кайта шығарыласындар" деді. (25) Әй адам баласы! Ұятты жерлерінді жабу үшін киім және сәндік-бұйым түсірдік.

(Жараттык.) Негізінде такуалык киімі жаксы. Солар Алланын белгілері. Әрине түсінерсіндер. (26) Әй алам баласы! Шайтан. ата-аналарыңның ұятты жерлерін көрсету үшін киімдерін шешіп. жаннаттан шығарған сияқты сендерге де сумдык жасамасын. Өйткені, ол және сыбайластары, сендер оларды көрмеген жерден көреді. Шайтандарды келтірмейтіндерге дос кылдык. (27) Олар кашан бір арсыздық істесе: "Аталарымызды осы жолда таптык, мүны бізге Алла бүйырды" деді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Шынында Алла арсыздыққа бұйырмайды. Аллаға білмеген нәрселерінді айтасындар ма?",- де. (28) (Мүхаммед Ғ.С.): "Раббым әділдікті бұйырды. Әрбір күлшылык орнында бет алыстарынды туралап, діндерінді Аллаға арнап отырып. Олан тілендер. Сендер бастапқы жаратқанындай және Оған қайтасындар" де. (29) (Алла, адам баласы ның) бір тобын тура жолға салды. Және бір тобы да адасуға тиісті болды. Өйткені олар, Алладан өзге шайтандарды дос түтты да одар өздерін тура жолдамыз деп есептеді. (30)

(Жаьилиет дәуірінде, араптар, Кағбаны жалаңаш айналып, және ет, май жемеген. Р.К.Х.Т.) Әй адам балалары! Әрбір күлшылык орнында зейнеттерінді алындар. (Киініндер.) Және жеңдер, ішіңдер де ысырап етпендер. Күдіксіз Алла ысырап етушілерді сүймейді. (31) (Мұхаммед **F.C.): "Алланың құлдарына көркем** етіп шығарған нәрсесін (киімін) және берген жақсы несібелерін кім арам етті" де. "Бұл несібе дүние тіршілігінде иман келтіргендер үшін. (Алайда кәпірлер де ортак Ж.М.Р.) Киямет күні мүміндерге ғана" де. Білген елге аяттарды өстіп түсіндіреміз. (32) "Күдіксіз Раббым, арсыздықтарды, Оның көрнеу, көмесін, күнәны, орынсыз озбырлықты, оған байланысты ешбір дәлел түсірілмеген нәрсені Аллаға серік қосуларынды және білмейтін нәрселерінді Аллаға қарсы сөйлеулерінді арам қылды" де (Мұхаммед Ғ.С.). (33) Әр әлеуметтің белгілі бір мерзімі бар. Олар, сол мерзімі келген сәтте, бір дем кешікпейді де ілгерлемейді. (34) Әй адам балалары! Егер сендерге іштеріннен өздеріне аяттарымды түсіндіретін елшілер келсе, сонда біреу сақсынып, өзін түзелтсе, оларға бір қорқу да жоқ әрі олар кайғырмайды. (35) Сондай

المنافعة ال

аяттарымызды өтірік дегендер, өздерін одан зор санағандар, солар, тозақтық. Олар онда ұдайы қалушылар. (36) Алланы өтірік қаралаған немесе Оның аяттарын жасынға шығарған біреуден кім залымырақ? Олар Кітаптағы тиесілеріне қауышады. Ақыр елшілеріміз олардың жандарын алуға келіп: "Алладан өзге сиынатындарың қайда?", — дегенде: "Олар бізден ғайып болды" деп, өздерінің қарсы болғандықтарына өздері айғақ болады. (37)

(Алла кияметте оларға): "Сендерден бұрынғы өткен, тозақтағы жын және адамдар тобының ішіне кіріңдер" дейді. Әр топ тозақка кірген сәтте, өз туысын (алдынғы жолдасын) қарғайды. Барлығы онда жиналғанда, артқылары, алдынғыларына: "Раббымыз! Осылар бізді адастырған. Сондықтан оларға тозак отынан екі есе азап бер" дейді. (Алла): "Әркімге екі есе азап бар. Бірак сендер білмейсіндер" дейді. (38) Және олардын алдынғылары, артқыларына:

"Сендердін бізге артықшылықтарың жоқ. Ендеше істегендеріннің азабын татындар" пейді. (39) Күліксіз аяттарымызды жасынға айналдырып, одан өздерін жоғары көргендерге көктің есіктері ашылмайды... Және олар түйе иненін көзінен өткенге дейін **ұжмаққа** кірмейді. Күнәкарларды естіп жазаландырамыз. (40) Оларға жаћаннамда тесек және үстерінде жамылғылар бар. Залымдарға ослайша жаза береміз. (41) Және иман келтіріп, ізгі іс істегендер, негізінде біреуге шамасы келетінді ғана жүктейміз. Солар жаннаттық. Олар онда мәңгі қалушы. (42) Олардың көңілдерінен кірбеңдікті шығарамыз, астарынан өзендер ағады. Олар: "Барлық мақтау бізді осы тура жолға салған Аллаға тән. Егер Алла бізді тура жолға салмаса еді, тура жолды таба алмайтын едік. Расында Раббымыздың елшілері, шындықты келтірген еді" дейді. Және оларға: "Міне ғамалдарың себепті мұрагері болған ұжмақтарың осы" делінген түрде дабысталады. (43)

Үжмақтағылар, тозақтағыларға: "Раббымыздың бізге уәде еткенін таптык. Сендер де Раббыларынның уәде еткенін тура таптыңдар ма?",- деп айғайлайды. (Олар): "Әрине" дейді. Сонда олардын араларында бір айғайшы: "Алланың қарғысы залымдарға" деп айғайлайды. (44) Олар, Алланың жолынан тосып, онда бір қисыктық іздейді. Және олар ахиретке де карсы болушылар. (45) (Ұжмақтағылар тозақтағылардың) арасында далда бар. Және "Ағраф" делінген жоғары орында екі жақтағыларды да элпеттерінен таныйтын біреулер бар. Бұлар: "Сендерге сәлем" деп жаннаттағыларға айғайлайды. Бұлар әлі жаннатка кірмеген, үміт ететіндер. (46) Қашан олардың көздері тозақтықтар жаққа бұрылса: "Раббымыз! Бізді залым елмен бірге қыла көрме!",- дейді (47) Аграфтағылар тозақтағы элпеттерінен танығандарға: "Сендерге көптіктерің және менмендіктерің пайда бермеді ме?",пеп айғайлайды. (48) (Оларға ужмақтағыларды көрсетіп:) "Буларға Алланың рахметі тимейді деп, ант ішкен адамдарын емес пе? Ұжмакка

кіріңдер. Сендерге қорқыныш жоқ әрі сендер қайғырмайсыңдар" (делінеді.) (49) Тозақтағылар, ұжмақтағыларға: "Бізге суларыңнан немесе Алланың сендерге берген несібесінен төгіп жіберіңдер" деп айғайлайды. Олар: "Расында Алла, ол екеуінде кәпірлерге арам еткен" дейді. (50) Олар, діндерін ойын-сауықка айналдырып, дүние тіршілігі алдағандар. Олар, осы күнге жолығуларын ұмытып және аяттарымызға қарсы келгендей бүгін Біз оларды ұмытамыз. (51)

Расында Біз оларға, иман келтірген қауым үшін тура жол және мәрхамет түрінде бір Кітап түсіріп, оны білім жолымен айырып түсіндірдік. (52) Олар оның нәтижесін (бастарына келетінін) ғана күтеді. Оның нәтижесі келген күні, оны ұмытып жүргендер: "Раббымыздың елшілері шындықты әкелген еді. Енді бізді қолдаушы бар ма? Немесе дүниеге қайтарыламыз ба? Сонда бұрынғы істегенімізден басқаны істер едік" дейді. Расында олар өздеріне кесір істеді. Сондай-ақ олардың жасанды

тәнірлері адасып жок болды. (53) Кудіксіз Раббыларын сондай Алла, көктер мен жерді алты күнде жаратқан. Сонан кейін ғаршыны меңгерген. Бірін-бірі куалап, күндізді бүркеген түнді және күн мен айды, жүлдыздарды да әміріне бағындырған. Сақ болындар! Жарату және бұйрық беру Оған тән. Өте жоғары Алла, бүкіл әлемнін Раббы. (54) Раббыларына жалбарынып, жасырын түрде тілендер. Күдіксіз Ол, шектен шығушыларды жақсы көрмейді. (55) Жер жүзі түзелтілгеннен кейін бүліншілік қылмандар. Және Аллаға хауіп әрі үмітпен жалбарыныңдар. Расында Алланың рахметі жақын. (56) Ол сондай Алла рахметінін (жаңбырдың) алдын ала желдерді қуантушы етіп жібереді. Ауыр бұлттарды көтерген бойда, өлі (қағыр) бір мемлекетке жіберіп, сонда ол аркылы жаңбыр жаудырып, сонымен әр түрлі жемістерді шығарамыз. Осылайша өліктерді де тірілтеміз. Әрине үгіттенерсіндер. (57)

Жақсы жердің өсімдігі Раббының қалауы бойынша шығады. Сондай кунарсыз жерге аз нәрсе ғана шығалы. (Бұл ықылас пен ықылассыздың мысалы. М.Т.Ж-Қ.) Осылайша аяттарымызды шүкірлік қылатын елге айырып баян етеміз. (58) Расында Нүх (Г.С.) ты еліне пайғамбар етіп жібердік. Сонда ол: "Әй елім! Аллаға күлшылық қылындар, сендердің Одан басқа тәңірлерің жоқ. Шәксіз мен сендерге келетін ұлы күннің азабынан қорқамын" деді. (59) Елінің бастықтары: "Әрине біз сені ашық адасуда көреміз" деді. (60) "Әй елім! Мен де ешбір адаскандық жок. Бірак мен әлемдердің Раббы тарапынан бір елшімін" деді. (61) "Сендерге Раббымның жібергендерін жалғастырып, сендерді үгіттеймін. Және Алладан сендер білмегенді білемін." (62) Сақсынып, мәрхаметке бөленулерің үшін Раббыларың тарапынан, өздеріңнен сендерге ескертетін бір кісіге насихат келуіне таңырқайсындар ма? (63) Сонда одар оны жасынға шығарды. Сондықтан оны және онымен бірге болғандарды құтқарып, кемеле

وَالْبَلَدُ الطَّيْبُ عَمْرُ مُنَا لَهُ مِبِا ذِن رَبِهِ عَوَالَذِى حَبُثَ لَا يَعْرُهُ وَالْمَلِكُمُ وَالْمَلَدُ الطَّيْبُ عَمْرُ مُن الْهُ مِبِا ذِن رَبِهِ عَوَالَذِى حَبُثَ لَا يَعْرُهُ وَاللّهَ مَالَكُمُ لَا يَعْرُهُ وَاللّهَ مَالَكُمُ الْمَلَا مُومِ الْمَلَكُمُ عَذَابَ يَوْمِ عَظِيهِ ﴿ اللّهَ مَالَكُمُ مَن اللّهَ عَلَيْهُ وَاللّهَ مَالَكُمُ مَن اللّهُ وَاللّهَ مَالَكُمُ مَن اللّهُ وَاللّهُ مَالَكُمُ مَن اللّهُ وَاللّهُ مَالَكُمُ مَن اللّهُ وَلَكِنَى رَسُولٌ مِن رَبِ الْمَلَكُمُ مِن فَوْمِهِ إِنّا لَذَرَكُ وَالْمَلُكُمُ مِن اللّهِ مَن وَمِهِ إِنّا لَذَرَكُ وَالْمَلُكُمُ مِن وَمِهِ عَلِيهِ وَاللّهُ وَالْمَلُكُمُ مِن اللّهُ وَلَكُونُ وَاللّهُ مَالِكُمُ مُن اللّهُ وَالْمَلُكُونُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ وَالْمَلُكُمُ مُن اللّهُ وَالْمَلُكُمُ مُن اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ

аяттарымызды өтірік дегендерді суға батырдық. Өйткені олар анық көзсіз ел еді. (64) Және Ғад еліне туыстары Һұд (Ғ.С.) ты жібердік: "Әй елім! Аллаға құлшылық қылыңдар! Сендердің Одан басқа тәңірлерің жоқ. қорықпайсындар ма?",— деді. (65) Елінің қарсы болған тобы: "Әрине біз сені есуас көреміз. Және сені анық өтірікшілерден деп ойлаймыз" деді. (66) "Әй елім! Мен бір ақымақ емеспін. Бірақ әлемдердің Раббы тарапынан бір елшімін" деді. (67)

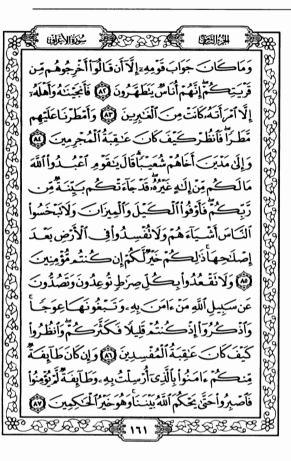
"Сендерге Раббымның жібергендерін жалғастырамын. Әрі сендерге сенімді бір үгітшімін..." (68) "Раббыларың тарапынан өздеріңнен, сендерге ескерту үшін бір кісіге насихат келуіне таңырқайсыңдар ма? Ойлаңдар! Сол уақытта Алла сендерді Нұх қауымынан кейін орынбасар қылып, әрі тұлға жаратылысында да артык қылды. Ендеше Алланың нығметтерін еске алыңдар, әрине құтыласыңдар." (69) Олар: "Сен бізге жалғыз ғана Аллаға құлшылық қылуымыз және

ата – бабаларымыздын табынатындарын тастауымыз үшін келдің бе? Егер рас айтушылардан болсан, бізді құқайлаған азабынды экел" деді. (70) (hұд Ғ.С.): "Раббыларың тарапынан азап және ашу тиісті болды. Алла оған ешбір дәлел түсірмеген, аттарын, өздерің және аталарын қойған тәңірлерін жайында менімен таласасындар ма? Енді нәтижені күтіндер, мен де сендермен бірге күтушілерденмін" деді. (71) Сонда Һүд (Ғ.С.) ты, онымен бірге болғандарды мәрхаметімізбен құтқардық та аяттарымызды шығарғандардың сенбегендердің артын үздік. (72) Және Сәмүд еліне туыстары Салих (Ғ.С.) ды жібердік: "Әй қауымым! Аллаға құлшылық қылыңдар, сендердің Одан басқа тәңірлерің жоқ. Сендерге Раббыларыннан ашық мұғжиза келді. Міне Алланын іңгені сендерге бір мұғжиза. Оны еркіне қойындар, Алланың жерінде оттасын. Оған бір сұмдық істемендер. Әйтпесе, сендерді жан түршігерлік азап қолға алады" деді. (73)

Еске алыңдар! Сол уақытта Ғалдан кейін сендерді олардың орынбасары қылып, жер жүзіне орналастырды. Ойпаттарынан сарайлар жасап алып, тауларды үңгіп үйлер жасайтын едіңдер. Сондықтан Алланың ныгметтерін еске алындар да жер жүзінде бүліншілік қылып жүрмендер. (74) Елінің дандайсыған тобы, араларындағы иман келтіргендерді қор көріп: "Салихтын. Раббы тарапынан анык елші екенін білесіндер ме?".- деді. Олар: "Күдіксіз біз ол арқылы жіберілген нәрселерге сенеміз" деді. (75) Дандайсырандар: "Күдіксіз біз сендер сенген нәрселерге қарсымыз" леді. (76) Сондай одар інгенді өлтіріп, Раббыларының әмірінен шықты да: "Әй Салих! Егер сен елшілерден болсаң, бізге бопсалағанынды келтір" деді (77) Сонда оларды бір сілкініс қолға

وَانْكُرُواْإِنْجَعَلَكُوْخُلُفَاءَ مِنْ بِعَدِعادِ وَمَوَاَكُمْ مَ وَانْكُولُونَ فَعَنَواْ وَانْجُونُونَ الْمَالُونُونَا وَانْجِنُونَ الْمَالُونُونَا وَانْجِنُونَ الْمَالُونُونَا وَانْجِنُونَ الْمَالُونُونَا وَانْجِنُونَ الْمَالُونُونَا وَانْجِنُونَ الْمَالُونَا الْمَالُونَا الْمَالُونَا الْمَالُونَ اللّهِ وَالْمَالُونَ اللّهِ وَالْمَالُونَ اللّهُ اللّهُ وَالْمَالُونَ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللل

алды да үйлерінде етпеттеген бойдарында қалды. (78) Сонда Салих олардан жүз бұрып: "Әй елім! Расында мен сендерге Раббымның бұйрығын жалғастырдым. Бірақ сендер үгіттеушілерді жақсы көрмедіндер" деді. (79) Лұт (Ғ.С.) сол уақытта еліне: "Сендерден бұрын әлемнен ешкімнің істемеген арсыздығын істейсіндер ме?" деді. (80) "Сендер әйелдерді қойып еркектерге қызығып келесіндерме? Әрине сендер шектен шыққан елсіндер." (81)

Елінін жауабы: "Оларды кенттеріңнен шығарындар. Өйткені, олар өте тазасынған адамдар" деу ғана болды. (82) Сонда Лүт (Ғ.С.) ты және семьясын құтқардық. Бірақ апатка катыны **гана** тшырағандардан болды. (83) Оларға жанбыр жаудырдык. Күнәкарлардың соңының қалай болғанын көр! (84) Мәдян еліне туыстары Шұғайып (Ғ.С.) ты жібердік: "Әй елім! Аллаға құлшылық қылыңдар. Сендердің Одан басқа тәңірлерің жоқ.

Сендерге Раббыларыннан ашык бір пәлел келді. Енді өлшеуді, тартуды толық орындаңдар. Адамдардың нарселерін кемітпендер. Түзелтілгеннен кейін жер жүзінде бүліншілік қылмандар. Егер иман кетірген болсаңдар, сендерге осы істерің жақсы" деді. (85) "Иман келтіргендерді Алланың жолынан тосып, бопсалап, қыңырлық іздеу үшін әрбір жол үстінде отырмандар. Және ойландар, сендер аз едіндер, Алла көбейтті. Және де бұзақылардың соңы қалай болды, қараңдар!" (86) "Және сендерден бір топ, мен аркылы жіберілгенге сеніп, бір топ сенбесе, Сонда арамызға Алла чкім бергенге дейін сабыр етіндер. Ол, үкім берушілерлін жаксысы." (87).

Елінін дандайсыған бастықтары: "Әй шұғайып! Әрине сені де сенімен бірге иман келтіргендерді ле кентімізден шығарамыз, немесе лінімізге кайтасындар" деді. Шұғайып (Ғ.С.): "Жақтырмасақ та ма?",- деді. (88) "Алла бізді діндеріңнен құтқарғаннан кейін қайталасақ, расында Аллаға өтірік жала койған боламыз. Бірак Раббымыз қаласа, оған қайтуымызға болады. Раббымыздын білімі әр нәрсені сыйлырды. Аллаға тәуекел кыллык. Раббымыз! Біз бенен еліміздің арасына туралықпен Сен үкім ет. Сондай-ак Сен билік аутушылардың ең жақсысысың" (деді. Шұғайып Ғ.С.) (89) Елінің ішінен қарсы болған бастықтары: "Егер Шұғайыпқа ілессендер, сол **уакытта анык зиян етушілерлен** боласынлар" делі. (90) Сонда оларды бір сілкініс колға алып жүрттарында етпеттеген бойларында қалды. (91) Шуғайып (Г.С.) ты жасынға шығарғандар, тіпті жүрттарында болмағандай болды. Сондай-ақ Шұғайып (Ғ.С.) ты жасынға шығарғандар зиян тартты. (92) Сонда ол, олардан бет бүрып: "Әй елім! Расында мен сендерге Раббымнын нүскауларын

الناف مَكُاكُوهِ مِن فَرِيدُ النَّا الذِينَ اَسْتَكْبُرُوا اِن قَوْمِهِ مَلْخُوجَنَّكَ يَشْعُيبُ وَالنَّينَ ءَامُوا مَعُكَ مِن قَرِيبَا الْوَلْتَعُودُنَ فِي مِلِّينَا اللَّهُ مِن الْمَكْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الللْلَالِ

жалғастырдым әрі сендерге үгіт еттім. Ал енді қарсы болған бір елге қайтып қайғырамын?", – деді. (93) Тағы Біз әрқандай бір кентке елші жіберсек, олар жалбарынсын деп, ол жердің түрғындарын таршылық, қиыншылыққа үшыраттық. (94) Сонан соң жаманшылықты жақсылыққа ауыстырдық. Тіпті артылып кетті де: "Аталарымыздың басына да таршылық, кеңшілік келген екен" десті. Сондықтан оларды кенеттен қолға алғанымызда өздері де білмей калпы. (95)

Егер ол өлкелердің елі иман келтіріп, сақсынса еді, әрине оларға көк пен жердің берекеттерін ашып жіберер едік. Бірақ олар жасынға шығарды. Сондықтан қылмыстары себепті оларды қолға алдық. (96) Кенттердің халқы, өздеріне азабымыздың түнделетіп, олар үйқыдағы кезде келуінен кауіпсіз бе? (97) Және де ол кенттердің елі, күн көтеріле бере ойнап жүрген сәтте, азабымыздың келуінен кәперсіз бола ала ма? (98) Сондай-ақ Алланың кәрінен аман

бола ала ма? Алланын бейнетінен зиянга ушырайтын ел гана кобалжымайлы. (99) Жерлін бұрынғы иелерінен кейінгі мурагерлер тусінбей ме? Егер каласак. күнәларына қарай бейнет берер едік. Сондай-ақ жүректерін мөрлейміз, сондықтан олар естімейді. (2-С. 7-А.) (100) (Мұхаммед Ғ.С.) Бұл кенттердің киссаларын саған баян етеміз. Эрине оларға елшілері ап-ашық дәлел келтірген еді. Сонда да бұрын етірік деген нәрселеріне сенгілері келмеді. Міне Алла, қарсы болушылардың жүрегін өстіп мөрлейді. (101) Олардың көбін уәде де таппадык. Әрі олардың көбін мулде бузык көрдік. (102) Одан кейін Мұса (Ғ.С.) ны Перғауын және сыбайластарына мүгжизалармен жібердік. Сонда олар, мугжизаға қарсы келді. Ал енді бұзақылардың соңының қалай болғанын көр. (103) Муса (Г.С.): "Әй Перғауын! Шынында мен бүкіл әлемнің Раббы тарапынан жіберілген бір елшімін" деді. (104)

"Аллаға хақиқатты ғана айтуға міндеттімін. Сендерге Раббыларыннан ашык ләлел әкелдім. Енді Израил ұрпақтарын менімен бірге жібер" деді. (105) (Перғауын): "Егер сен бір мұғжиза келтірген болсан, ал оны әкел. Егер сөзін шын болса" деді. (106) Сонда (Мұса Ғ.С.) таяғын тастады. Ол, дереу ашықша бір айдағар болды. (107) Тағы қолын шығарды. Сонда ол, қараушыларға аппақ көрінді. (108) Пергауын елінің бастықтары: "Күдіксіз мынау анық білгіш сиқыршы" деді. (109) "Сендерді жүрттарыннан шығарғысы келеді. Не бұйырасындар?" (110) "Оны да туысын да токтатып койып, қалаларға жинаушылар жібер." (111) "Бүкіл білгіш сиқыршыларды саған әкелсін" (десті) (112) Сиқыршылар, Пергауынға келіп: "Егер біз женіске ие болсак, эрине бізге сыйлык бар шығар" деді. (113) (Перғауын): "Әрине! Әрі жақын адамдарымнан боласындар" деді. (114) (Сиқыршылар): Әй Мұса! Енді (өнерінді ортаға) не сен қой немесе біздер қояйық" деді (115) (Мұса

النافعة عَلَىٰ اَن لَا اَقُولَ عَلَى الله اِلْا الْحَقَّ مَدْحِمْ الله الله الله عَلَىٰ الله عَلَىٰ الله الله عَلَىٰ الله الله عَلَىٰ الله عَلَىٰ الله الله عَلَىٰ الله عَلَى الله عَلَىٰ الله عَلَىٰ ال

Г.С.): "Сендер қойындар" деді. Олар (өнерлерін) қойған сәтте, адамдардың көздерін сиқырлап, оларды қорқытты. Сондай-ақ үлкен бір сиқыр келтірді. (116) Мұсаға: "Таяғынды таста" деп уахи еттік. Сол сәтте, таяқ олардың жасанды нәрселерін жалмай бастады. (117) Сонда шындык ортаға қойылып, олардың істегендері босқа кетті. (118) Сөйтіп олар сол арада жеңіліске ұшырап, кор болып қайтты. (119) Сиқыршылар сәждеге жығылды. (120)

Олар: "Бүкіл әлемнің Раббына сендік" деді. (121) "Муса мен Һарунның Раббына..." (122) (Перғауын): "Мен сендерге руқсат беруден бүрын оған иман келтірдіндер ме? Расында бұл, қала халқын шығару үшін жасаған бір әдістерің. Бәлем жақында көресіңдер" деді. (123) "Әрине қол-аяақтарынды шадырлата кестіремін, сонсоң түгелдей астырамын." (124) (Сиқыршылар): Сөзсіз, Раббымызға айналамыз!", деді. (125) "Сен, бізден Раббымызлын

аяттары келгенде иман келтірді деп кана өш аласын. Раббымыз! Бізге сабыр бер әрі бізді Мұсылман болған күйде өлтір!..." (126) Перғауын елінің бастықтары: "Мұсаны және елін, жер жүзінде бүліншілік қылсын және сені де, тәнірлерінді де тастасын деп коя бересің бе?" деді. (Перғауын оларға): "Ұлдарын өлтіреміз де әйелдерін тірі қоямыз. Әрине біз олардың үстінде өктембіз" деді. (127) Мұса (Ғ.С.) еліне: "Алладан жәрдем тілеңдер әрі сабыр етіңдер: Жер Алланікі екені даусыз. Ол, күлдарынан калағанына мүра кылады. Соңғы табыс тақуалардікі" **деді.** (128) (Елі Мұса Ғ.С.ға): "Сен бізге келуден бұрын және сен бізге келгеннен кейін де қиналдық" деді. (Мұса Ғ.С.): "Раббыларың дүшпандарынды жойып, орнына сендерді ол жерге орналастыруы мүмкін. Бірақ сендердің де қалай істейтіндеріңе қарайды" деді. (129) Шынында, Пергауын тобын, үгіт алулары үшін жылдарша жемістерін кемітіп, колға алдық. (130)

Кашан оларға бір жақсылық келсе: "Бүл біздің хақымыз" деп, егер оларға бір жамандық жетсе, Мұса және онымен бірге болған кісілерді ырымдайды. Байқаңдар! Олардың сәтсіздіктері Алла тарапынан. Бірак олардың көбі білмейді. (131) Тағы олар: "Бізді жадылау үшін канша мугжиза келтірсен де саған сенбейміз" делі. (132) Сондыктан оларға ашық мұғжизалар түрінде; топан суы, шекіртке, бит, бақа және қан жібердік. Сонда да олар менменсіген әрі олар күнәкар бір қауым болды. (133) (Рауаят бойынша, бір жұма қараңғылық күйган басып, перғауындық тардың үйлеріне толады. Олардың жалбарынулары бойынша Мүса (Ғ.С.) ның тілегімен, күн ашылып, мол өсімлік шығалы. Сонла келтірмегендіктерінен шегіртке, бит, сонсоң бақа қаптап, одан кейін сулары қанға айналады. Б.М.К.Р.Ж.Т.Х.Ж-К.) Оларға азап келген кезде: "Әй Мұса! Раббыңа, саған берген уәдесі бойынша жалбарын. Егер бізден азабын айықтырсаң, әрине саған сенеміз де Израил урпактарын сенімен бірге қоя береміз" деді. (134) Қашан олардан белгілі мерзімге дейін азапты айыктырсак, сол уакытта

الْمَالِمُ اللَّهِ وَلَيْنَ اللَّهِ وَلَيْنَ اللَّهِ وَلَيْنَ اللَّهِ وَلَيْنَ اللَّهِ وَلَيْنَ اللَّهِ وَلَيْنَ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الل

олар серттерін бүзды. (135) Аяттарымызды жасынға шығарып, оны елемегендіктерінен оларды теңізге батырып жазасын тарттырдық. (136) Сондай езілген халықты (Израил ұрпақтарын) біз құнарлы қылған жердің шығысына да батысына да мұрагер қылдық. Сөйтіп олардың сабыр қылулары себепті Рабыңның Израил ұрпақтарына деген игі сөздері орындалды. Сондай-ақ Перғауын мен елінің, биіктетіп жасап бара жатқанларын талқанлалық. (137)

Тағы Израил ұрпақтарын теңізден өткіздік. Сонда олар бұттарына шоқынған бір елге келді: "Әй Мұса! Бұлардың тәңірлері құсаған бізге тәңір жаса" деді. (Мұса Ғ.С.): "Шынында сендер білмейтін елсіндер" деді. (Бұл Ғамалқа елі еді. Б.Р.Т.) (138) "Сөзсіз олардың діндері жойылады да олардың істеген істері босқа кетеді." (139) "Сендерге бұкіл әлемнен сендерді артық қылған Алладан басқа тәңір іздейін бе?", – деді. (140) (Израил ұрпақтары,) ойлаңдар! Сендерді қатты азаппен

қинаған, ұлдарынды бауыздап, әйелдеріңді тірі қойған Перғауын семьясынан құтқарған едік. Осыларда сендер үшін Раббыларың тарапынан зор сынау бар. (141) Мұса (Ғ.С.) ға отыз түн уәде еттік те оған онды қосып, сөйтіп Раббының белгілі уақыты қырық кешке толды. Мүса (Ғ.С.) туысы Һарүнға: "Елімнін ішінде орынбасарым бол. Түзелт те бүзакылардын жолына ерме" деді. (142) (Рауаят бойынша, Муса еліне: "Перғауыннан құтылсақ, Алла тарапынан Бір Кітап келтіремін" дейді. Сондықтан құтылғаннан кейін Алланың әмірі бойынша Түр тауында кырык күн ораза ұстағаннан кейін Алламен сөйлесіп Тәурат түседі. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.Ж-К.) Myca (F.C.), белгілі уәдемізде келіп, Раббы оған сөйлегенде, (Муса Г.С.): "Раббым маған өзіңді көрсет, Сені көрейін" деді. (Алла): "Мені, әсте көре алмайсын; бірак тауға қара, сонда егер ол орнында тура алса, сен де Мені көресін" деді. Сонда Раббы тауға елестеген сәтте, оны быт-шыт кылды. Муса (Ғ.С.) да талып түсті. Есі кіре сала: "Сен пәксің, Саған тәубе еттім, әрі мен сенушілердің алғашқысымын" деді. (143)

(Алла Т.): "Әй Мұса! Шынында сені адамдардан елшілікке және сөйлесуге таңдап алдым. Ендеше, саған бергендерімді ал да, шүкірлік етушілерден бол" деді. (144) Мұса (Ғ.С.) ға (Тәурат) тақтайларында әр нәрсені үгіт түрінде ашалап жазған едік: "Сонда оны мықты ұста және еліңе әмір ет. Оның көркем нускауларын алсын. Саган, бұзақылардың жұртын көрсетемін?" (145) Жер жүзінде орынсыз түрде дандайсығандарды ұзақтастырамын. Егер олар барлық белгілерді көрсе де оған сенбейді. Сондай-ақ олар тура жолды көрсе; оны жол кып ұстамайды. Ал егер қисық жолды керсе, оны жол кып алады. Бүл олардың аяттарымызды өтірік деп одан ғапыл болғандықтары. (146) Аяттарымызды, акиретке кездесуді өтірік дегендердің ғамалдары жойылып, істеріне қарай ғана жазаланады. (147) Мұса (Ғ.С.) дан кейін елі; сәндік-бүйымдардан дабысы бар бүзаудын мүсінін жасап алды. Олар, ол бұзаудың өздерімен сөйлеспейтінін және оларды тура жолға салмайтынын көрмей ме? Олар оны тәңір тұтып, залымдардан болды. (148) (Мұса Ғ.С. Тұр тауына Аллаға жалбарыну үшін қырық күн

الناس الناس

түрганда, Самри, елдің алтын білезіктерінен бұзаудың мүсінін жасайды. Рауаят бойынша Жебрейіл Г.С. ның атының ізінен алынған топырақты ішіне қойғандықтан немесе ішіне кірген жел арқылы бұзаудың дауысы шығатын болған. Б.Ж.К.Р.Х. Т.Ж-Қ.) Олардың қолдары түскен заманда (қатты өкініп иықтары түскен түрде) анық адасқандықтарын көріп: "Егер Раббымыз бізге мәрхамет етпесе, бізді жарылқамаса, әрине зиян тартушылардан боламыз" десті. (149)

وَلَمَارَجَعَ مُوسَى إِلَى قَرِّمِهِ عَضْبَنَ أَسِفًا قَالَ بِنْسَمَا خَلَفْتُهُونِ وَلَمَارَجَعَ مُوسَى إِلَى قَرِّمِهِ عَضْبَنَ أَسِفًا قَالَ بِنْسَمَا خَلَفْتُهُونِ وَكَادُوا مِنْ بَعْدِي عَجُرُهُ إِلَيْهِ قَالَ أَبْنَ أُمَ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِ وَكَادُوا مَنْ يَقْنُلُونَ فِي فَلا تَشْعَفُونِ وَكَادُوا مَنْ يَقْنُلُونَ فِي فَلا تَشْعَفُونِ وَكَادُوا مَنْ يَقْنُلُونَ فِي فَلا تَعْعَلَى مَعَ الْقَوْمِ الْطَلِيمِينَ فَي قَالَ رَبِ أَغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْ خِلْنَا فِي الطَّلِيمِينَ فَي قَالَ رَبِ أَغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْ خِلْنَا فِي الطَّلِيمِينَ فَي قَالَ رَبِ أَغْفِرُ لِي وَلِأَخِي وَأَدْ خِلْنَا فِي اللَّهُ فَا لَكُنَا اللَّهِ عَلَى اللَّهُ فَا لَكُنَا اللَّهِ عَلَى اللَّهُ فَا أَلْمَا اللَّهِ عَلَى اللَّهُ فَا أَلْمَا اللَّهُ فَا أَلْمَا أَلْمَا اللَّهُ عَلَى اللَّهُ فَا أَلْمَا اللَّهُ فَا غُولُ اللَّهُ الْمَالَ اللَّهُ الْمَعْلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنَا أَوْلَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمَالَ الْمَالِمُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ

Муса (F.C.) еліне ыза болып, кейіген түрде қайтқан кезде: "Менен кейін маған нендей жаман іс істедіңдер! Раббыларыңның әміріне асықтындар ма?", — деп (Тәурат) тақтайларын тастай салып, туысы (Һарүн) ның басынан устап өзіне қарай тарта бастады. (Һарүн): "Әй анамның үлы! Расында бүл ел мені, басынып тіпті өзімді өлтіруге жақындады. Енді мені дүшпандарға күлкі қылма да мені залым елмен бірге санама!", — деді. (150) Мұса (F.C.): "Раббым! Мені және туысымды жарылқа, бізді

мэрхаметіне бөле! Сен мейірімділердің ең жақсысысың" деді. (151) Күдіксіз сондай бұзауды тәңір түтқандарға Раббылары тарапынан қаһар тиіп, дүние тіршілігінде қорлыққа ұшырайды. Каралаушыларды осылайша жазалаймыз. (152) Сонлай жаман іс істегендер, содан кейін тәубе кылып, иман келтірсе, күдіксіз Раббын сонан сон да аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (153) Мұсаның ашуы басылғанда, тактайларды алды. Нүскасындағы жазула: Раббыларынан корыккандарга тура жол және мәрхамет бар еді. (154) Мұса (Ғ.С.) белгілі мерзіміміз үшін елінен жетпіс кісі сайлады. Сонда оларды жер сілкіну колға алғанда (Мұса **F.C.): "Раббым! Егер қаласаң оларды** да мені де бұдан бұрын жоқ етер едін. Ішіміздегі ақымақтардын қылықтарының салдарынан, бізді жоқ етесің бе? Бұл Сенің бір сынауын ғана. Сонымен калағанынды адастырып, қалағанынды тура жолға саласың. Сен біздің иемізсің. Енді бізді жарылқа, бізге мәрхамет ет. Сен жарылқаушылардың жақсысысың" деді. (155) (Рауаят бойынша, Алла, Мусага Израил урпактарының бүзауға шоқынуларынан тәубе қылулары үшін жетпіс уәкіл сайлап келуін бұйырады. Б.М.К.Р.Х.Т.Ж-К.)

"Бізге осы дүниеде және ақиретте жақсылық жаза көр! Күдіксіз біз Саған бет бұрдық." (Алла Т.): "Мен қалағанымды азабыма үшыратамын, рахметім әр нәрсені сыйдырды. Мәрхаметімді сондай тақуалық қылғандарға, зекет бергендерге және аяттарымызға сенгендерге жедел жазамыз" деді. (156) Олар, сондай жандарындағы Тәуратта және Інжілде жазулы жіберілген. сауатсыз Пайғамбарға ергендер. Ол, оларды жақсылыққа бұйырып, жамандықтан тыяды. Жақсы нәрселерді халал, жаман нәрселерді арам қылады. Олардың үстеріндегі ауыр жүктерді (түсіріп) шиеленіскен нәрселерді шешеді. Енді соған (Мұхаммед Ғ.С. ға) сенгендер, олар оған құрмет етіп әрі оған көмек көрсеткендер сондай-ак оған түсірілген нұр (Құран) ға ергендер,

الناسك قال عَذَهِ الدُّيَا حَسَنَةُ وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا اللَّهِ مَنْ السَّاءُ وَرَحَمَي الْمَالِيَ وَرَحَمَي الْمَالِيَ فَالَاَ الْمَالِيَ الْمَالِيَ الْمَالِيَ الْمَالُّةُ وَرَحَمَي اللَّهِ اللَّهُ ال

міне солар құтылушылар. (157) (Мұхаммед Ғ.С.): Әй адам баласы! Мен барлығынға Алланың елшісімін; Ол сондай Алла, жер мен көктің иелігі Оған тән. Одан басқа тәңір жоқ. Ол тірілтеді де өлтіреді. Аллаға және Алланың сөздеріне сенген, жіберілген сауатсыз Пайғамбарға иман келтіріндер. Және оған еріңдер, әрине тура жол табасыңдар" де. (158) Мұсаның қаумынан да тура жолға салатын және онымен әділдік істейтін бір топ бар. (159)

Біз Израил урпақтарын он екі рулық топтарға бөлдік. Муса (Ғ.С.) дан, елі су сурағанда: "Таяғынды тасқа ур" деп уахи еттік. Сонда тастан он екі бастау шықты да әркім өз суатын білді. Оларға бұлтты көлеңке қылып, өздеріне "Мәнна, Сәлуаны" түсірдік: "Сендерге Біз берген таза ризықтан жеңдер" (дедік.) Олар Бізге кесір тигізбеді. Алайда өздеріне кесір тигізді. (160) Сол уақытта оларға: "Осы қалаға орналасыңдар да (ол жердің өсімдіктерінен)

калағандарынша жендер. 'Күнәмыз жарылқансын деп қақпадан сәжде қылып кіріңдер. Қатәліктеріңді жарылқап, жақсылық істеушілерге тағы артық береміз" делінді. (161) Сонда олардың залымдары; сөзді, өздеріне айтылғаннан басқаға ауыстырды. Олардың зұлымдық істегендіктері салдарынан көктен азап жібердік. (162) (Мұхаммед Ғ.С.) олардан теңіз жағасында болған кенттің жағдайын сұра. Сол уақытта олар сенбі де (балық аулап) шектен шығатын еді. Сонда олардың сенбіні құттықтаған күндерінде, балықтар, оларға қаптап келіп, сенбісіз күндерде оларға келмейтін еді. Олардың зұлымдықтары себепті өздерін осылайша әуреге салдық. (163)

Сол уақытта олардан бір тобы: "Алла жок ететін немесе қатты азап үшін қылатын елді не үгіттейсіндер?",-(Үгіттеушілер): "Раббыларына ғұзырымыз болсын, бәлкім олар сақтанар" деді. (164) Өздеріне берілген үгітті ұмытқан кезде, жаманшылықтан тосқандарды құтқардық. Сондай зұлымдық қылғандарды; бұзақылық істеулері себепті қатты қинауға ұшыраттық. (165) Сонда олардың тыйым салынған нәрседе шектен шыққандықтары себепті оларға: "Маймыл болып кор болындар" дедік. (166) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббын оларды киямет күніне дейін жаман қинаумен ұстайтын біреулерді әлбетте жіберетіндігін білдірді. Расында Раббын тез жазалаушы әрі аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (167) Оларды жер жүзінде топтарға бөлдік. Олардын игілері де бар әрі олардың басқалары да бар. Бәлкім райынан қайтар деп оларды жақсылықпен де, жамандықпен де сынадық. (168) Олардан кейін, Кітапқа мұрагер болып, осы сапасыз дүниенің бұйымын алатын топ

النالئي المتعددة الم

келіп отырады да: "Жуықта жарылқанамыз" дейді. Тағы сондай нәрсе келсе, оны да ала береді. Олардан Аллаға байланысты шындықты ғана айтуларына, Тәуратта уәде алынбады ма? Ал олар, ондағы нәрселерді оқымады ма? Негізінде ақирет жүрты тақуалар үшін хайырлы. Сонда да түсінбейсіңдер ме? (169) Сондай Қітапқа мықты жабысып, намазды толық орындайды; дау жоқ, біз игілік істегендердің сауабын зая қылмаймыз. (170)

Бір күнде тауды көлеңке тәрізді Израил ұрпақтарының үстеріне көтердік. Олар оны шын түседі деп ойлады. "Сендерге берген Кітапты мықты ұстаңдар да ішіндегілерді түсініңдер, әрине тақуа боласыңдар" (дедік.) (171) (Мұхаммед Ғ.С.) сол уақытта Раббың адам балаларының белдерінен нәсілдерін алды да өздеріне куә етіп: "Мен, сендердің Раббыларың емеспін бе?",- (дегенде,) олар: "Әрине куәміз" деген. Қиямет күні: "Бұдан хабарымыз жоқ" демеңдер. (Бұл "Әлмисақ" уәдесі;

жаннан алынған деген. К.Ж-К.) (172) Немесе: "Бурынгы ата-бабамыз шерік қатқан еді, біз де солардың урпағымыз. Сонда бізді бұзақылардын қылығымен жок етесің бе?",- (демеулерің үшін.) (173) Олардың тура жолға қайтулары үшін аяттарымызды өстіп ашык баян етеміз. (174) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға (Якудилерге) берген аяттарымыздан сиырылып. шайтандарга ерген, адасушылардан біреудің жағдайын түсіндір. (175) Егер қаласақ, аяттарымыз арқылы **әрине оны жоғарлатар едік. Бірақ** ол, жерге еңкейіп (дүниеге беріліп) нәпсіне ерді. Сонда онын мысалы: Егер оған тап берсенде тілін салактатып, не оны койып койсан да тілін салақтататын ит тәрізді. Аяттарымызды жасынға шығарған елдін мысалы осы. (Мұхаммед Ғ.С.) Уакиғаны оларға айтып бер. Белкім олар түсінер. (176) Сондай аяттарымызды жасынға шығарып, өздеріне зұлымдық еткен елдің сынайы нендей жаман! (177) Алла (Т.) кімді тура жолға салса, сонда ол, тура жол тапкан болады. Және кімді адастырса, сонда олар зиянға үшырағандар. (178)

Рас тозак үшін де көптеген жын. адамдар жараттық. Олардың жүректері бар, алайда олар онымен түсінбейді. Көздері бар, онымен көрмейді. Және олардың құлақтары бар, ол аркылы естімейді. Олар хайуан тәрізді, тіпті одан ары аласула. Міне солар мулле кәперсіздер. (179) Ең жақсы атаулар Аллаға тән. Оған сол аттармен жалбарыныңдар. Алланың атында киғаштық істейтіндерді койып-койындар. Олар істегендерінің сазайын тартады. (180) Біз жаратқан адамдардан туралыққа бастап, шындық арқылы әділетті атқаратын бір топ бар. (181) Сондай аяттарымызды жасынға айналдыргандарды олар, білмеген жақтан бірте-бірте жоямыз. (182) Тағы да оларға мүрса беремін. Эрине шараларым да қатаң. (183) Олар жолдастары (Мұхаммед Ғ.С.) нын жыны болмағандығын түсінбелі ме? Расында ол, ашық ескертуші ғана. (184) Олар, көктер мен жердегі Алланың мүліктеріне, және Алла жаратқан нәрселеріне сондай-ақ өздерінің ажалдарының жақын болуының мүмкін екендігін ойламай ма? Ал енді олар, бұдан кейін қай сөзге сенеді? (185) Алла кімді адастырса, сонда оған тура жол

وَلَقَدُ ذَرَأَنَا لِجَهَنَّ مَكِيدًا مِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَالِمُ الْمَالِمُ الْمَالِمُ الْمَالِمُ الْمَالَمُ الْمَلَمُ الْمَالَمُ الْمَلَمُ الْمَالَمُ اللَّهُ الْمَلَمُ الْمَلَمُ الْمَلَمُ الْمَلَمُ الْمَلَمُ الْمَلَمُ الْمَلَمُ الْمَلَمُ اللَّهُ اللِلْمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

көрсетуші жоқ. Онда оларды қаңғырыстарында абыржытып қояды. (186) (Мұхаммед Ғ.С.) олар, сенен қияметтің қашан болатындығын сұрайды: "Шынында оның мәліметі Раббымның қасында, Оның мезгілін Ол ғана білдіреді. Көктер мен жердегі ауыр жағдай (қиямет) сендерге кенеттен-ақ келеді" де. Сен оны зерттеп отырғандай-ақ сұрастырады. Шынында оның білімі Алланың қасында, бірақ адамдардың көбі оны түсінбейді" де. (187)

(М ч х а м м е д F.С.): "Алла қаламайынша, өзім үшін пайда, зиян келтіру күшіне ие емеспін. Егер көместі білген болсам, әрине жақсылықты көбейтіп алар едім. Сондай-ақ маған бір сәтсіздік жұғыспас еді. Мен иман келтірген елді; қорқытушы, қуандырушы ғанамын" де. (188) Ол сондай Алла, сендерді бір-ақ кісіден (Адамнан) жаратқан, және оған тиянақ үшін жұбайын (Хауаны) жаратқан. Ол жұбайына жақындасқанда, жұбайы жеңіл түрде жүкті болды. Сонда

онымен жүріп ауырлаған кезде, Аллаға: "Егер бізге игі бала берсен. әрине шүкір етушілерден болар едік" деп жалбарды. (189) Дегенмен Алла оларга дурыс бала берген кезде, олар өздеріне берген бала жайында Аллаға шерік қата басталы. (Бұл жерлегі шерік катушылар, кейінгі ұрпақтар. Адам **F.C.** шерік катулан пәк. Б.М.Р.Ж-К.) Алла (Т.) олардын коскан ортактарынан жоғары. (Пәк.) (190) Олар, еш нәрсені жаратпаған, өздері жаратылған нәрсені Аллаға шерік қата ма? (191) (Аллаға шерік қатқан нәрселері) оларға жәрдем ете алмайды әрі өздеріне де жәрдем ете алмайды. (192) Егер шерік қатқан нәрселерінді тура жолға шақырсаңдар, олар сендерге ермейді. Оларды мейлі шақырындар, мейлі үндемендер, сендерге бәрі бір. (193) Расында Алладан өзге шокынгандарын, өздерің сияқты құлдар. Егер шын айтсандар, кане оларды шақырындар, сендерге жауап берсін. (194) Олардың жүретін аяктары, ұстайтын қоллары, көретін көздері немесе еститін құлақтары бар ма? (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Аллаға қосқан ортақтарынды шақырыңдар да, сонан соң маған мурса бермей айлакерлік жасандар" ле. (195)

Шынында менің ием Құран түсірген Алла. Ол. жаксыларға иедершілік етеді. (196) Сендердің Алладан өзге шокынгандарын, сендерге де жәрдем ете алмайды. Сондай-ак өздеріне де жәрдем ете алмайды. (197) Ал және оларды тура жолға шақырсандар, олар естімейді. Олардың саған қарағанын көресің. Бірак олар сені көрмейді. (198) (Мухаммед,) кешірім жолын ұста және оларға туралықты әмір ет. Сондай-ақ білместерден бет бұр. (199) Егер шайтаннан саған бір турткі болса. Сонла Аллага сиын. Өйткені Ол, толық естуші, өте білуші. (200) Такуаларға шайтан тарапынан бір сыбыс тисе, олар Алланы еске алады да кырағылық істейді. (201) Кәпірлердің туыстары (шайтандар), азғындыққа тартады да сонсон олар қырсоңынан қалмайды. (202) (Мұхаммед Ғ.С.) егер оларға му гжиза келтірмесен, олар: "Оны езін неге жасамадын?", дейді. Мен: "Раббым тарапынан маган уахи етілгенге ғана бой ұсынамын. Осы Куран, иман келтірген елге,

Раббыларыңнан ашық дәлелдер. Сондай-ақ тура жол әрі мәрхамет. (203) Қашан Құран оқылса, оған құлақ салып тыңдаңдар да тндемеңдер. Әрине мәрхаметке бөленесіңдер. (204) (Мұхаммед!) Раббыңа ішіңнен жалбарына корыққан түрде бәсең сөзбен ертелі-кеш зікір ет. Сондай-ақ кәперсіздерден болма. (205) Расында Раббыңның қасындағылар (періштелер) Оған құлшылық қылудан менменсімейді де Оны дәріптеп, Оған сәжде қылады. (206)

8-ӘНФАЛ СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Жетпіс бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) олар, сенен ғанимат малы (соғыс олжасы) жайынан сұрайды: "Ғаниматтар; Аллаға және Пайғамбарына тән. Ендеше, егер мұмін болсандар, Алладан қорқып, араларынды жарастырындар. Және Аллаға, Пайғамбарына бой ұсыныңдар" де. (1) Сезсіз мүміндер; Алла еске алынса, жүректері қобалжиды да оларға Алланың

аяттары окылса, сенімлері артылып. Раббыларына тәуекел қылады. (2) Сондай-ак олар, намазды толык орындап, одарга берген несібемізден тиісті орынға жүмсайды. (3) Міне солар, шынайы мүміндер. Олар үшін Раббыларының қасында да дәрежелер және жарылқау әрі көркем несібе бар. (4) (Шам жақтан саудамен кайткан Әбу Суфянның керуені Мусылманларлын Мелинелен шыкканынан секем ала теніз жағалауымен жол алған бойда Меккеге де хабар бергендіктен Әбу Жаьіл мың кісілік шеру тартып, Бәдірге жетіп келеді. Сол сәтте. Алла (Т.) тарапынан Пайғамбар (Ғ.С.) ға керуен мен әскердің бірі алынатындығы білдірілгендіктен жолдастарымен кеңеседі. Б.М.Ж.К.Т.Ж-K.) (Мухаммед F.C.) Раббың сені, үйіңнен хақ жолына шығарғанда мүміндердің бір бөлімі жақтырмаған еді. (Ғанимат бөлуде де кейбіреулер көңілсіз болды.) (5) Шындық анықталғаннан кейін де олар көре түра өлімге айдалғандай сенімен тартысты. (6) Сол уақытта Алла, сендерге екі топтың бірінің сендердікі болатынын уәде етуде еді. Сендер, құралсыз керуеннің сендердікі болуын қалайсындар. Алла өз әмірлерімен шындықты шынға шығаруды, сондай-ақ қарсы болғандардың артын үзуді қалайды. (7) Кылмыстылар жек көрсе де хакикат шынға шықсын да бұзықтық жойылсын. (8)

(Бәдір соғысында жау мың кісі, Мұсылмандар үш жүз кісі еді. Сондықтан олар Аллаға жалбарынды да, Алла мың періште арқылы көмек етілетіндігін білдірді. Бұл Мұсылмандарды рұхтандырып, жүректерін орнықтыру үшін ғана. Р.Б.М.Х.)

Сол уакытта Раббыларына жалбарынуда едіндер. Сонда Ол: "Шынында сендерге ерген мың періштемен көмек етемін" деп тілектерінді қабыл етті. (9) Мұны куанту әрі жүректерінді орнықтыру үшін ғана істеді. Жәрдем, Алланын гана касында. (Еркінде.) Күліксіз Алла өте үстем, хикмет иесі. (10) Сол уақытта сендерді Алла тарапынан бір тыныштық ұйқысы басуда еді. Және сендерді тазарту, өздеріңнен шайтанның ластығын кетіру, жүректерінді орнықтырып табандарынды бекіту үшін үстеріңе көктен жаңбыр жаудыруда еді (Өйткені жау су басына түсіп Мұсылмандар шөлде қалған еді.) (11) (Мухаммед Г.С.) сол уакытта Раббың періштелерге: "Расында Мен сендермен біргемін. Мүміндерге тоқтау беріңдер" деп нұсқау беруде еді. "Кәпірлердің жүректеріне қорқу саламын. Сонда мойындарының тстіне әрі қол-аяқтарына (қылышпен шабыңдар." (12) Осы,

олардың Аллаға, Елшісіне қарсы келулері себепті. Және кім Аллаға, Елшісіне қарсы келсе, шынында Алла, қатты азап иесі. (13) Міне, осыны татыңдар, сондай-ақ кәпірлер үшін от азабы бар. (14) Әй мүміндер! Егер соғыста топты жаумен кездессеңдер, сонда кейін шегінбеңдер. (15) Ал және кім соғыс күні, соғыс майданын ауыстыру немесе топқа қосылудан басқа түрде шекінсе, әрине Алланың қаьарына үшырайды. Орны тозақ, нендей жаман орын! (16)

الناسعة المستعددة المستعد

Сонда оларды сендер өлтірмедіндер, бірақ оларды Алла өлтірді. (Әй Мүхаммед!), Атқан кезде сен атпадың, бірақ Алла атты. Бүл мүміндерді жақсы бір сынақпен сынау үшін. Расында Алла, толық естуші, өте білуші. (17) (Алланың әмірі бойынша Пайғамбар (Ғ.С.) жерден бір уыс топырақ алып жау жаққа шашқанда көздеріне түскендіктен жеңіліс табады. Б.М.Р.Х.Т.Ж.Қ.) Жағдай осы. Расында Алла, кәпірлердің әдісін жояды. (18) (Әй мүшріктер!) Жеңіс тілеп

едіндер, расында устемдік зияндарына келді. Енді егер тыйылсандар, сонда сендер үшін жақсы. Ал қайталасандар, Біз де кайталаймыз. Топтарын канша көп болсада, сендерге эсте пайда бермейлі. Өйткені Алла. мүміндермен бірге. (19) Әй мүміндер! Аллаға әрі Елшісіне бой чсынындар. Және Кұранды ести тура Пайгамбардан бет бурмандар. (20) Сондай-ақ тыңдамаса да: "Тыңдадық" дегендер тәрізді болмандар. (21) Расында Алланың касында жәндіктердің ең жаманы, сондай шындықты түсінбейтін санырау, сакаулар. (22) Егер Алла, оларда бір хайыр барлығын байкаса еді әрине оларға естіртер еді. Сонда Алла, оларга естіртсе де, олар бет бұрар еді. Олар негізінен жалтақойлар. (23) Әй мүміндер! сендерді өздеріңе тіршілік беретін нәрсеге (дінге) шақырған кезде, Алланын әрі Елшісінін тілін алындар. Және де Алланың, кісімен жүрегінің арасына дейін килігетіндігін біліндер. Шәксіз Алла тарапына жиналасындар. (24) Және сендерден жеке залым болғандарға ғана кесірі тиіп қалмайтын пітнеден сақтаныңдар. Сондай-ақ Алланың қатты азап иесі екенін біліндер. (25)

Сол бір заманды ойландар. Сендер аз едіндер де жер жүзінде езілген едіндер. Сонда сендер адамдардың бас салып алып кетуінен коркар едіндер. Және Алла сендерді (Мединеге) орналастырып, өз көмегімен қуаттады. Сондай-ақ сендерді жақсы нәрселермен көректендірді, әрине шүкір етерсіндер деп. (26) Әй мүміндер! Аллага әрі Елшісіне опасызлык кылмандар: тағы біле тұра аманаттарына киянат кылмандар.(27) Негізінде малдарынды және балаларынды сын деп білінлер. Алланың қасында эор сыйлық бар. (28) Әй мүміндер! Егер Алладан қорықсандар, Ол сендерге жақсы, жаманды айыратын қабілет береді әрі жамандықтарынды жойып жарылқайды. Алла зор кеншілік иесі. (Мекке кәпірлері Пайғамбар **F.C.** ды камау, олтіру немесе Меккеден шығарып жіберу үшін каулы алады. Б.М.К.Р.Х.Т.) (29) (Мұхаммед Ғ.С.) ойла! Бір заманда олар сені камауға не сені өлтіруге немесе шығаруға шара қолдануда еді. Олар шара қолданғанда, Алла шараларын бүзар еді. Алла шара

көрушілердің ең жақсысы. (30) Оларға аяттарымыз оқылғанда: "Естідік, егер қаласақ біз де бүл тәрізді айта аламыз. Бүл бұрынғылардың қана ертегілері" деген. (31) Тағы олар, сол уақытта: "Әй Алла! Егер осы Құран шынайы түрде Сенің қасыңнан болса, онда бізге көктен тас жаудыр немесе бізге күйзелтуші азап бер" деді. (32) Негізінде Алла (Т.), Сен олардың ішінде болғанда, оларға азап етпес әрі олар жарылқау тілегенде де Алла, оларды азап қылмайды. (33)

وَمَا لَهُمْ أَلْاَيُعَذِبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ

وَمَا لَهُمْ أَلْاَيُعَذِبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ

وَلَكِنَّ أَحْتُرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيا آهُ وَالْاَلْقَالُونَ اللَّهِ وَمَا كَانَ صَلَا أَهُمُ اللَّهُ وَلَيْ اللَّهُ وَمَا كَانَ صَلَا أَهُمُ اللَّهُ وَلَيْ وَلَكُنَّ أَكُونَ اللَّهُ الْمُنْ وَلَا الْعَذَابِ

عِنْدَ الْبَيْنِ اللَّهِ اللَّهُ الْمُحْلَةُ وَتَصَدِينَةً فَاذُوقُوا الْعَذَابُ اللَّهُ الْمُحْدَانِ اللَّهُ الْعَيْدِ اللَّهُ وَالْمَنْ الْعَلَيْنِ عَلَونَ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُحْدَانِ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللللَّهُ اللَّهُ الللللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللللَّهُ الللللَّهُ الللللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللللَّهُ الللللَّهُ الللللَّهُ اللَّهُ الللللَّهُ اللَّهُ الللللَّهُ الللللللللِّ الللللْ اللللللِلللللللللللِّهُ اللللللِّهُ الللللللل

Олар мүміндерді Месжід Харамнан тыйып жатса, Алла оларды неге азаптамасын. Олар месжід Харамға иелікке лайық емес. Оның иелері тақуалар ғана. Бірақ олардың көбі білмейді. (34) Өйткені, олардың Кағбаның жанындағы намаздары ыскыру, қол шапалақтау ғана еді. Ал енді қарсы болғандықтарың себепті азапты татыңдар. (35) Расында сондай қарсы болғандар, малдарын, Алланың жолынан тыю үшін жұмсайды. Тағы оны жұмсай береді. Сонан кейін ол, оларға

екініш болып, ақыр женіліске чшырайды. Сондай-ақ қарсы болғандар, тозаққа айдалады. (36) Бүл Алланын таза мен ласты ажыратып, ластарды, бір-бірінің үстіне қойып, барлығын бір жерге үйіп, тозаққа салуы үшін. Міне солар, зиянға ұшыраушылар. (37) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай қарсы болғандарға: "Егер олар жамандықтан тыйылса, өткен күнәлары жарылқанады. Ал егер кайталаса, сонда олар өткендегілердің үкімі орындалады" де. (38) Олармен ешбір пітне қалмағанға дейін және дін бүтіндей Алланікі болғанға дейін соғысындар. Егер олар тыйылса, расында Алла олардың істегендерін толық көруші. (39) Егер олар бет бурса, сонда біліндер, шын иелерін Алла.Ол, нендей жаксы ие, нендей жақсы жәрдемші. (40)

Егер сендер Аллаға әрі дүрыс пен бұрыстын айрылған күні; екі топ карсыласкан (Бәлір соғысы) күні кулымыз (Мухаммед Г.С.) ға түсірген аяттарымызға иман келтірген болсандар, дау жоқ. Сендер, соғыстан олжалап алған нәрселерден бесте бірі Аллаға тән. Сондай-ақ Пайғамбарға, жақындарына, жетімдерге, міскіндерге және жолда қалғандарға тиісті екендігін біліндер. Адланың әр нәрсеге толық күші жетелі. (41) Сол уақытта сендер. (Бәдір майданында) ойпаттың жақынында, олар, алысырақ жағында еді. Керуен сендерден төмен еді. Егер уәделескен болсаңдар да белгіленген мерзімде кездесе алмайтын едіңдер. (Бұл жағдай бүйрықша болды.) Бірақ Алланың болатын әмірі жүзеге асты. Кім жок болатын болса, ашық дәлел бойынша жоғалсын. Ал кім тірі қалатын болса да ашық дәлел бойынша тірі қалсын. Расында Алла, естуші, толық білуші. (42) Сол уақытта Алла, оларды саған түсінде аз көрсеткен еді. Егер оларды саған көп көрсетсе еді, әлбетте қорқар

الناسطة الناسطة المناسطة المن

едіңдер де, әрине іс жайында тартысар едіңдер. Бірақ Алла қ т қ а р ды. Расын да Ол, көңілдегілерді толық білуші. (43) Сол уақытта сендер жаумен кездескен кезде, Алла, болатын істі ж үзеге асыру үшін оларды көздеріңе аз көрсетіп, олардың көздерінде де азайтуда еді. Бүкіл істер Аллаға қайтарылады. (44) Әй мүміндер! Қашан бір (жау) топпен қарсылассаңдар мықты болындар да Алланы көп еске алыңдар, әрине қ ұтыласындар. (45)

وَأَطِيعُوا اللّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَسْرَعُوا فَنَفْسُلُواْ وَدَّهُ هَبِرِعِكُمُّ وَاضِيرُواْ إِنَّ اللّهَ مَعَ الصَّنبِرِين وَ وَلَاتَكُونُوا كَالَّذِينَ فَي وَلَاتَكُونُوا كَالَّذِينَ فَي حَرَجُواْ مِن دِينِهِم مِطَرًا وَرِعَآءَ النّاسِ وَيَصُدُّونَ مَن اللّهَ عَلَى اللّهُ مِعالِمَ مُعَلِمُ اللّهُ مِعالِمَ مُعَلِمُ اللّهُ وَاللّهُ مِعالِمَ مُعَلِمُ اللّهُ مَعْلَمُ اللّهُ وَالْلَا لَهُ مَا لَيْهُ مُ اللّهُ مَعْلَمُ اللّهُ وَاللّهُ مِعَالَمُ مُعَلِمُ اللّهُ مَعْلَمُ اللّهُ مَن اللّهُ عَلَى اللّهُ مَعْلَمُ اللّهُ وَقَالَ لِاعْلِمُ اللّهُ عَلَى اللّهُ مَا اللّهُ وَقَالَ المَعْلِمُ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ وَقَالَ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ عَلَى الللّهُ عَلَى الللّهُ عَلَى الللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى ال

Аллаға әрі Елшісіне бой усыныңдар, өзара жанжалдаспандар, онда үрейленесіңдер де құттарың қашады және сабырлы болыңдар. Расында Алла, сабырлылармен бірге. (46) Жүрттарынан шендене адамдарға мақтанып шыққандар, сондай-ақ Алланың жолынан тосатындар тәрізді болмаңдар! Алла (Т.) олардың істегендерін толық біледі. (47) Сол уақытта шайтан олардың қылықтарын өздеріне әдемі көрсетті де: "Бүгін адамдардан седерді жеңуші жоқ. Расында мен

сендерге көмекшімін" деді. Екі топ бірін-бірі көргенде, теріс айналып: "Мен сендерден мулде беземін. Өйткені, сендер көрмейтін нәрсені көремін. Алладан қорқамын. Алла катты азап иесі" деді. (48) Сол уақытта мұнафықтармен жүректерінде дерті барлар: "Мұсылмандарды, діндері алдады" дейді. Негізінде кім Аллаға тәуекел қылса, расында Алла, үстем, хикмет иесі. (49) Періштелер, сондай қарсы болғандардың беттеріне, арқаларына **үрып: "Күйдіретін азапты** татындар!",- деп жандарын алғанын көрсең! (50) Бұл бұрынғы өз колдарынмен істегендеріннің салдарынан. Алла құлдарына зұлымдық етуші емес. (51) (Бұлардың қылығы) Пергауындықтармен, олардан бұрынғылардың қылықтары сияқты. Олар Алланың аяттарына қарсы келген еді де, Алла, оларды күнәларының салдарынан колға алды. Күдіксіз Алла, аса қуатты, азабы қатты. (52)

Міне Алла, бір қауымға берген нығметін; олар, өздерін өзгертпейінше өзгертпейді. Шынында Алла, толык естуші, аса білуші. (53) Перғауындықтар және олардан бұрынғылардын қылығы тәрізді: Олар да Раббыларының аяттарын жасынға шығарған еді. Оларды күнәлары себепті типыл қылып, Перғауындықтарды суға батырған едік. Я, олардың барлығы залымдар еді. (54) Сөзсіз Алланың қасында жәндіктердің ең жаманы сондай карсы болғандар. Олар иман келтірмейді. (55) (Мұхаммед Ғ.С.) егер олармен келісім жасасаң кейін олар уәделерін әрқашан да бұзады. Олар Алладан қорықпайды. (56) (Рауаят бойынша, Пайғамбар. Мединелік Яьуди Құрайза руымен бейбітшілік келісімін жасаған бола тура олар Бәдір соғысында келісімді бұзып, жауға болысады. Кайта жасалса да ор, казу соғысында және уәдені бұзып, жауға болысады. Б.Ж.Р.Х.Т.Ж-К.) Сондықтан олармен соғыста кездессең, оларға артындағы адамдарға үлгі болатын соққы бер. Бәлкім олар түсінер. (57) Егер бір елдін опасыздығынан секем алсан. тең түрде сен де (келісімді бұзып) өздеріне таста. Расында Алла, опасыздарды жақсы көрмейді. (58) Кәпірлер құтылдық деп ойламасын. Расында олар (Алланы) элсірете алмайды. (59) Сендер де шамаларын келкенше әр түрлі күш әрі ат

الناسسة من المناسسة المناسة المناسسة ا

байлаумен әзірлік көріңдер. (Сондай-ақ заманауи техникалық құралдар дайындаңдар.) Алланың дүшпанын, өз дүшпандарынды тағы олардан өзге дүшпандарды қорқытасыңдар. Оларды сендер білмейсіңдер, Алла біледі. Ал Алла жолында не нәрсе жұмсасаңдар, сендерге толық төленеді. Әділсіздік көрмейсіңдер. (60) Егер олар, бейбітшілікке бейімдесе, сонда оларға сенде бейімде. Әрі Аллаға тәуекел ет. Күдіксіз Ол, толық естуші, аса білуші. (61)

Ал егер олар сені алдауды ойласа, шынында Алла саған жетіп асады. Өйткені, Ол сондай Алла, сені өз жәрдемімен және мүміндер арқылы қолдады. (62) Және Ол мүміндердің жүректерін қосты. Егер сен, жер жүзіндегі нәрселерді түтас сарып қылсаң да олардың жүректерін қоса алмас едің. Бірақ Алла, олардың араларын біріктірді. Расында Ол, өте үстем, аса дана. (63) Әй Пайғамбар! Алла (Т.) саған және мүміндерден саған ергендерге жетіп асады. (64) Әй Пайғамбар! Мүміндерді соғысқа

кызыктыр.Егер сендерден сабырды жиырма кісі болса, екі жүзді женеді. Ал егер сендерден жүз кісі болса, кәпірлерден мынды жеңеді. Өйткені, олар түсінбейтін халық. (65) Әзір Алла, сендерден (жүкті) жеңілдетті. Расында сендерде осалдык бардығын білетін еді. Сондықтан егер сендерден сабырлы жүз кісі болса, екі жүзді жеңеді. Ал егер сендерден мын болса. Алланын рухсатымен екі мынды женеді. Өйткені Алла. сабырлылармен бірге. (66) (Пайғамбар Ғ.С. Бәдір соғысындағы жетпіс түткын жайында сахабалармен кеңескенде, Ғұмар Р.А. олардың өлтірілуін, Әбубекір Р.А. бодау алынып коя берілуін ұсынады. Пайғамбар Ғ.С. соңғысын дүрыс көрді. Б.М.К.Р.Х.Т.Ж-К.) Ешбір пайғамбарға жер жүзінде жауға өктем болғанға дейін тұтқын ұстау тиісті емес. Сендер дүниенін пайдасын ойлайсындар. Алла (сендерге) ахиретті қалайды. Алла, ете устем, хикмет иесі. (67) Егер Алладан бір жазу (үкім) болмаған болса еді. (бодауға) алғандарынның салдарынан зор азап үстар еді. (68) Онда олжа түрінде алған халал, таза нәрселерді жеңдер әрі Алладан қорқындар. Расында Алла, өте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (69)

Әй Елші! Қолдарындағы түтқындарға: "Егер Алла жүректерінде бір хайыр барлығын білсе, сендерге өздеріңнен алынғаннан тағы жақсысын береді. Әрі сендерді жарылқайды. Ол Алла, ете жарылқаушы, ерекше мейірімді" де. (70) Егер түткындар саған опасыздык істегісі келсе, расында олар бүрын Аллаға да опасыздық істеген еді. Сондықтан сені олардан ыкпалды кылды. Алла толык білуші, хикмет иесі. (71) Шынында иман келтіргендер, отандарынан ауғандар, және малдарымен, жандарымен Алла жолында соғысқандар, сондай-ақ боскындарды орналастырып, көмек еткендер, міне бұлар, бір-бірінің досы. Ал және иман келтіріп, көше алмағандар болса, олар да көшкенге дейін сендерге олардың ешбір ағайындығы жоқ. Онымен қатар, егер олар, сендерден дін жайында бір жәрдем тілесе, сонда сендерге көмек ету міндет болады. Бірақ олар сендермен араларында келісім болған елде болса, оның жөні басқа. Алла істегендерінді толық көруші. (72) Ал сонда кәпірлер де біріне-бірі дос. Егер бірлеспесендер, жер жүзінде пітне және зор бүліншілік

يَتَأَيُّهُ النِّيْ قُلْ لِمَن فِي اَيْدِيكُم مِن الْأَسْرِيَ إِن يَعْ لَيَهِ اللَّهُ وَفَقُورِكُمْ مِن الْمَدِي الْمَسْرِيَ إِن يَعْ لَيَهِ اللَّهُ وَفَقُورِكُمْ مَن الْمَدِيدُ الْمَسْرِي الْمَسْرِيَ إِن يَعْ لَيَهِ اللَّهُ وَفَقُورِكُمْ مَن الْمَدِيدُ الْمَا الْمَدَى الْمَسْرِيلِ اللَّهُ عَفُورُ الْمَعْ مَن اللَّهِ عَلَيْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيهُ مُ وَاللَّهُ عَلِيهُ مُ وَالْمَن اللَّهِ وَاللَّهُ عَلَيْهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيهُ مَ وَالْمَن اللَّهِ وَاللَّهِ مَ وَالْمَن اللَّهِ وَاللَّهِ مَ وَاللَّهُ عَلَيْهُمْ الْوَلِيمَ مَ وَاللَّهِ مَ وَاللَّهِ مَ وَاللَّهُ مِلْ اللَّهِ وَاللَّهِ وَاللَّهُ وَاللَّهُ عَلَيْهُمْ اللَّهِ وَاللَّهِ مَ وَاللَّهُ وَلَهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ

болады. (73) Иман келтіргендер, отандарынан ауғандар, Алла жолында соғысқандар, муьажірлерді орнастырып, көмек еткендер, міне бұлар; нағыз мүміндер. Оларға жарылқау және көркем несібе бар. (74) Сондай-ақ кейін иман келтіргендер, отандарынан ауғандар, және сендермен бірге соғысқандар, міне бұлар; сендерден. Және туысқандар Алланың Кітабында бір-біріне тағы жақын. Расында Алла, барлық нәрсені толық біледі. (75)

9-ТӘУБЕ СҮРЕСІ:

Мединеде түскен. Жүз жиырма тоғыз аят.

(Бұл сүре, Анфал сүресінің жалғасы ма? Жоқ өз алдына бір сүре ме? Анықталмағандығы және Пайғамбар (Ғ.С.) нұсқау бермегендігі үшін "Бісмілла" жазылмаған. Б.Ж.К.Х.Ж-Қ.) Бұл, Алладан және Елшісінен, келісім жасасқан мүшріктерге бір құлақтандыру. (1) (Әй мүшріктер!) Жер жүзінде төрт ай кезіңдер. Расында Алланы осалдата алмайтындықтарыңды және Алла

(Т.), кәпірлерді қорлайтынын біліндер (2) Ал бұл ірі Хаж күні. Алладан, Елшісінен халыққа бір жарнама: Расында Алла және Елшісі мүшріктерден безеді. Егер тәубе қылсаңдар, сендер үшін жақсы болады. Ал егер жалтайсандар, осалпата Алланы е ш алмайтындықтарынды біліндер. (Әй Мұхаммед!) Қарсы болғандарды күйзелтуші азаппен шүйіншіле. (3) Бірак келісім жасаскан мүшріктерден кейін сендерге түк кемшілік істемесе, біреуге көмек етпесе; онда олардың келісімдерін мерзіміне дейін тамамдандар. Расында Алла тақуаларды жақсы көреді. (4) Ал қашан құрметті айлар шықса, сонда мүшріктерді қайдан тапсандар да өлтіріндер. Оларды устандар, қамандар және олардың бүкіл жолдарын аңдып отырындар. Сонда егер олар, тәубе қылса, намазды толық орындап, зекет берсе, онда олардың жолын бос қойындар. Расында Алла жарылқаушы, ерекше мейірімді. (5) (Мұхаммед Ғ.С.) егер мүшріктерден біреу сенен пана тілесе, онда оған Алланын сөзін тындағанға дейін пана бер. Сонан соң оны бейбіт орнына жеткіз. Бұл олардын түк білмейтін ел екенлігінен. (6)

Ол мүшріктердің Алла қасында, Елшісінің қасында қалай келісімі бола алады? Бірақ Месжід Харамда, бітім жасасқандарындікі болады. Олар сендерге түзу сыңай байкатса, сендер де оларға түзу ынғыл көрсетіндер. Алла сақтанушыларды жақсы көреді. (7) Калайша (олармен келісім болады?) Егер олар сендерге өктем келсе, сендер туралы жақындыққа да келісімге де қарамас еді. Олар, сендерді ауыздарымен разы кылмакшы да, жүректері үнатпайды. Өйткені олардын көбі бұзақы. (8) Олар Алланын аяттарын аз бағаға сатып. Онын жолынан тосты. Олардың істеген істері нендей жаман. (9) Олар мүмін жайында жакындықты да келісімді де сақтамайды. Міне солар, шектен шыққандар. (10) Сонда егер олар, тәубе етіп, намазды толық орындап, зекет берсе, онла олар сенлерлін лін қарындастарың. Білген елге аяттарымызды ашык-ашык баян

етеміз. (11) Егер олар, уәделескеннен кейін анттарын бұзып, діндеріңе тіл тигізсе, қарсылыққа жетекші болғандармен соғысыңдар. Өйткені олардікі ант емес. Олар бәлкім тыйылар. (12) (Әй мүміндер!) Анттарын бұзған, Пайғамбарды жұртынан шығаруға бел байлаған және сендерге килігуді алғаш рет бастаған бір елмен неге соғыспайсыңдар? Олардан қорқасыңдар ма? Егер иман келтірген болсаңдар, қорқуларыңа Алла тағы лайығырақ. (13)

النالية المنافية الم

Олармен соғысындар. Алла оларға сендердің қолдарыңмен азап етсін де оларды қорласын. Әрі оларға қарсы сендерге нұсырат берсін. Сондай-ақ иман келтірген елдің көңілдерін ашсын. (14) Және (олардан жапа шеккендер,) жүректерінің ашуын тарқатсын. Алла кімді қаласа, тәубесін қабыл етеді. Алла толық білуші, аса дана. (15) Сендер іштеріңнен соғысқандарды сондай-ақ Алладан, Пайғамбардан және мүміндерден басқаны дос етбегендерді Алла,

анықтамай бос қоя береді деп ойлайсындар ма? Алла істегендерінді толық білуші. (16) Мүшріктердің, өздерінің карсылыктарына кур бола түра (кәпір халінде тұрып) Алланың мешіттерін жасауларына болмайды. Олардың ғамалдары жойылған. Олар тозақта мүлде қалады. (17) Алланың мешіттерін шынайы түрде Аллаға, ахирет күніне сенген, намазды толык орындаған, зекет берген және Алладан ғана корыккан кісі жасайды. Міне солардың тура жол табушылардан болулары үміт етіледі. (18) (Әй мүшріктер!) Сендер, хажыларға су беру, Месжід Харамды жөндеуді; Аллаға, ахирет күніне иман келтіріп, және Алла жолында соғысқан кісі сияқты көресіндер ме? Бүлар, Алланың қасында тең болмайды. Алла залым қауымды тура жолға салмайды. (19) Сондай иман келтіріп, жүрттарынан ауғандар және Алла жолында малдарымен, жандарымен соғысқандар, Алланың қасында ірі дәрежеге ие. Міне солар, мұратына жетушілер. (20)

Оларды Раббылары өзінін мәрхаметімен және ризалығымен сондай-ақ тұрақты нығметке ие жаннаттарымен қуантады. (21) Олар онда мәңгі қалушылар. Расында Алланын касында ірі сыйлык бар. (22) Әй мүміндер! Егер әкелерін. туыстарын иманнан көрі қарсылықты жақсы көрсе, оларды дос түтпаңдар. Ал сендерден кім оларды дос түтса, онда олар залымдар. (23) (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер әкелерің, балаларың, туыстарың әйелдерің, ағайындарың, тапкан малдарын. токтап калуынан корыккан саудаларын, жаксы көрген үйлерін сендерге Алладан, Пайгамбарынан әрі Оның жолында соғысудан артық көрінсе, Алланың әмірі келгенге дейін күтіндер" де. Алла бұзық кауымды тура жолға салмайды. (24) (Меккенің алынуынан кейін, Мекке мен Тайіптің арасындағы "Хүнайын" деген жерде болған шайқаста, жау төрт мың Мусылмандар он екі мың болғандыктан қайтсек те жеңеміз деп ойлайды. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.Ж-Қ.)

Расында Алла, сендерге көп жерлерде нүсрат берді. Сондай-ақ Хұнайын күні де сендерге нұсрат берді. Сол уақытта көптіктеріңе мәз болған едіндер. Сонда ол, сендерге тұк пайда бермеді. Сондай-ақ кең бола тұра жер, сендерге тар келді. Сонан соң бет бұрып қайта қаштындар. (25) Сонан кейін Алла, Елшісіне әрі мұміндерге тоқтау салды. Сондай-ақ сендерге көрмеген әскер жіберіп, кәпірлерге соққы берді. Міне кәпірлердің жазасы осы. (26)

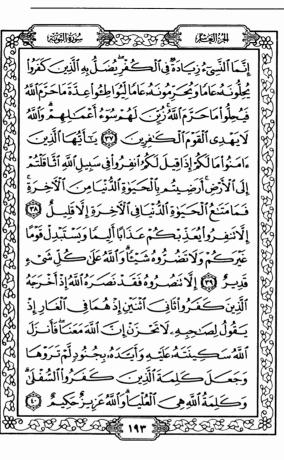
Сонымен бірге Алла, бұл соғыстан кейін қалаған кісісіне тәубе нәсіп етер. Алла тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (27) Әй иман келтіргендер! Дау жоқ, мүшріктер арам. Сондықтан биылдан кейін Месжід Харамға жоламасын. Кедейліктен қорықсандар, егер Алла қаласа, сендерді өз кеңшілігімен байытады... Расында Алла толық білуші, хикмет иесі. (28) Кітап берілгендерден, Аллаға, ахирет күніне иман келтірмегендер және Алланың әрі Елшісінің арам

еткен нәрселерін арам деп білмегендер және де хак дінді (Исламды) дін леп мойындамағандарменен сүмірейіп. өз колдарынан салык бергенге дейін соғысындар. (29) (Өйткені) Яьудилер: "Ғұзайыр Алланың ұлы" деді. Және Христиандар да: "Ғиса Алланың ұлы" деді. Бұл, бұрынғы кәпірлердің сөзіне ұқсатып, ауыздарымен айтқандары. Құдай атқырлар, қайтып алданып отыр. (30) Олар, (Яьуди, Христиандар,) ғалымдарымен машайыхтарын және Мәрйем ұлы Ғисаны Аллалан өзге тәңір қып алды. Негізінде олар, бір Тәңірге ғана құлшылық қылуға бұйырылған болатын. Өйткені, Одан басқа ешбір Тәңір жоқ. Ол, олардың коскан шерігінен пәк. (31) (Рұьбан: Христиандардың, Ахбар: Яьудилердін дін басылары.)

Олар, Алланын нүрын (дінін) ауыздарымен өшіруді қалайды. Егер кәпірлер жек көрсе де, Алла (Т.) мүны үнатпайды да өз нүрын толықтайды. (32) Өйткені, Ол, елшісін туралық және хақ дінменен бүкіл діндерге басым болсын деп жіберген. Егер мүшріктер жактырмаса да. (33) Әй мүміндер! **Галымдарымен машайыхтарынын** көбі, адамдардың малдарын бұзықтық арқылы жейді. Сондай-ақ Алланың жолынан тосады. (Мухаммед Ғ.С.) сондай алтын. күмісті жиып, оны Алла жолында жұмсамағандарды күйзелтуші азаппен шүйіншіле. (34) Қиямет күнінде олар тозақ отында қыздырылып, онымен олардың мандайлары, қабырғалары және аркалары таңбаланып: "Мынау өздерің үшін жиғандарың. Ал енді жиғандарыңның дәмін татыңдар"

(делінеді.) (35) Расында Алланың қасында көктер мен жерді жаратқалы Алланың Кітабындағы айлардың саны он екі. Бұлардан төртеуі құрметті айлар. Міне осы берік дін. Онда бұл айларда өздеріңе зұлымдық етпеңдер. Сондай-ақ мүшріктер сендермен түгел соғысқандай сендер де олармен түгелдей соғысындар. Әрі расында Алла тақуалармен бірге екенін біліңдер. (36) (Құрметті айлар: Зылқағда, Зілхажжа, Мұхаррам және Режеп.)

(Араптар жаьилиет заманында, согысуга болмайтын құрметті айда соғысып, оның орнына басқа айда соғыспай орнын толтыратын болған. Б.Ж.Р.М.К.Х.Т.Ж-Қ.) Сөзсіз айды кешіктіру; қарсылықты артыру. Сонымен кәпірлер жолдан шығарылады. Алланың арам еткен айының санын толтыру үшін; оны бір жыл арам етіп, бір жыл халал етеді. Сөйтіп Алланың арам еткенін халал етеді. Олардың жаман істері өздеріне әйбет көрсетілді. Алла, қарсы елді тура жолға салмайды.

(37) Әй мүміндер! Сендерге не болды? "Алла жолында соғысқа шығыңдар!",- делінген кезде, салмактарынды жерге салдындар. (Жерден козғалғыларын келмеді.) Ахиреттен көрі дүние тіршілігін қоштадындар ма? Негізінде дүние тіршілігінің пайдасы ахиретке қарағанда өте аз ғана. (38) Егер соғысқа шықпасандар, Алла сендерді жан түршігерлік азапқа **чшыратады.** Сондай-ақ орындарыңа басқа қауым келтіреді. Сендер Аллаға ешбір зиян келтіре алмайсындар. Алла, әр нәрсеге күші жетуші. (39) Егер сендер Пайгамбарга жәрдем етпесендер де оны, кәпірлер Меккеден шығарған кезде; үнгірдегі екінін бірі болған сәтте, оған Алла жәрдем еткен. Сол уақытта (Мұхаммед Ғ.С.) жолдасына (Хазірет Әбу Бекірге): "Кейіме! Расында Алла бізбен бірге" дегенде, Алла оған тоқтау салды. Сондай-ақ оны, сендер көрмейтін әскерлермен колдады. Сөйтіп кәпірлердін сөзін төмендетті. Алланың сөзі; жоғары. Алла өте үстем, хикмет иесі. (40)

(Әй мүміндер!) Жеңіл әрі ауыр түрде соғысқа шығындар. Сондай-ақ Алла жолында малдарынмен, жандарынмен соғысындар. Осыларын сендер үшін хайырлы, егер білген болсанлар. (41) (Мұхаммед Ғ.С.) егер жақындағы бір пайда, колайлы сапар болса еді, әрине саған олар ілесер еді. Бірақ оларға машақатты сапар (Тәбүк жолы) өздерін әлекке салады. Алла олардың мүлде суайт екенін біледі. (42) (Мұхаммед Ғ.С.) Алла сені кешірсін. Саған шын айтқандар анықталып, өтірікшілерді білмейінше оларға неге рухсат бердін? (43) Өйткені Аллаға, ахирет күніне иман келтіргендер, Алла жолында малдарымен, жандарымен соғысуда сылтауратпайды. Алла тақуаларды жақсы біледі. (44) Шынында сенен, Аллаға, ахирет күніне сенбегендер, жүректері күліктеніп күмән ішінде екі ойлы болғандар ғана рухсат сурап الفررواخِفافارثِقَ الاوجهدوانِ أَمُولِكُمْ وَالْفُسِكُمْ فَيْلَاكُمْ اللَّهُ وَالْفَسِكُمْ اللَّهُ وَالْمَاكُونَ الْفَرُواخِفَافَارِيَعَا الْوَكَانَ عَرَضَا وَرِيبَاوَسَفَرًا فَاصِدَا الْآتِبَعُوكَ وَلَيكِنَ بَعُدَتْ الْوَكَانَ عَرَضَا وَرِيبَاوَسَفَرًا فَاصِدَا الْآتِبَعُوكَ وَلَيكِنَ بَعُدَتْ الْوَكَانَ عَرَضَا وَرِيبَاوَسَفَرًا فَاصِدَا الْآتِبَعُوكَ وَلَيكِنَ بَعُدَتْ الْوَرَحَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الشَّفَةَ وَسَيَحْلِفُونَ وَاللَّهُ اللَّهُ عَلَمُ الْتَبُعُمُ الْكَذِيونَ اللَّهُ مَعْكُمْ مُهُلِكُونَ الْفُسُهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمَ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهُمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ اللَّهُ

сылтауратады. (45) Егер ол мүнафықтар соғысқа шығуды қаласа, әрине ол үшін бір әзірлік көрер еді. Бірақ Алла, олардың қимылдарын жақтырмады. Сондықтан оларды тосып қойды. Сондай-ақ оларға: "Отырушылармен бірге отырыңдар" делінді. (46) Егер олар, іштеріңде шықса да сүрқиялықты ғана арттырады. Әрине араларында пітне ізденіп жүгірер еді. Іштерінде олардың тыңшылары да бар. Алла залымдарды жақсы біледі.(47)

(Мұхаммед Ғ.С.) расында бұлар бұрын (Ұхыт соғысында) да пітне іздеп, істерінді терісіне айналдырған еді. Ақыр олар, жек көрсе де хақиқат келіп, Алланың әмірі үстем болды. (48) Олардан кей адам: "Маған рұхсат бер, әлекке салма" дейді. Байқаңдар, олар негізінен әлекке түскендер. Сөзсіз тозақ, кәпірлерді орап алады. (49) (Мұхаммед Ғ.С.) егер саған бір игілік жетсе, олар оны жек көреді. Ал егер саған бір қайғы жетсе: "Ісімізді бұрын ыңғайлап алған

едік" дейді де олар сүйініп кайталы (50) (Мұхаммел Ғ.С.): "Бізге Алланын жазғаны ғана болалы. Ол бізлін иеміз. Мүміндер Аллаға тәуекел қылсын" де. (51) Оларға: "Сендер, бізге (разилық, шәьиттік) екі игіліктің бірінен басқанын келуін күтесіндер ме? Біз Алланын сендерге өз қасынан немесе біздің қолымыздан бір азап жеткізуін кутеміз. Ал онда сендер де тосындар, бізде сендермен бірге тосайык" де. (52) Оларға: "Малдарынды мейлі бейілді, немесе бейілсіз түрде сарып қылыңдар. Сендерден әсте қабыл етілмейді. Өйткені сендер бұзақы елсіндер" де. (53) Тек қана олардың сарып қылғандарын олардан қабыл болуына кедергі болған жағдай: Аллаға, Елшісіне қарсы болғандықтары, намазға өте жалқаулықпен келулері және олардың аса жек көрген түрде мал сарып кылулары. (54)

(Мұхаммел Ғ.С.) онда сені олардын малдары, балалары таңыртқатпасын. Шынында Алла, ол арқылы оларды дүние тіршілігінде азаптауды және қарсы болған бойда олардың жандарының шығуын қалайды. (55) Олар: "Рас біз де сендерденбіз" деп Алланын атымен ант ішелі. Негізінде олар, сендерден емес. Бірақ олар қорқақ халық. (56) Егер олар бір пана тапса, немесе унгірдер, не бір кірерге тесік тапса, әрине олар, солай бұрылып ұмтылар еді. (57) (Мұхаммед Ғ.С.) олардың кейбіреуі садақалар жайында сені сегелі. Оларға олан берілсе разы болып, егер оларға одан берілмесе онда олар ыза болады. (58) Егер олар рас Алланың, Елшісінің өздеріне бергеніне разы болса және: "Алла бізге жеткілікті. Жақында Алла және Елшісі бізге мәрхаметімен береді. Расында біз Аллаға ынтықбыз" десе еді. (59) Шын мәнінде садақалар (зекеттер), Алла тарапынан бір парыз: Колы тар пакырларға, түгі жок міскіндерге, оны жинауға белгіленгендерге, көңілдері алынатын (жаңа Мұсылман) дарға, құлды азат етуге, борыштыларға, الناس المعدد ال

Алла жолына және жолда қалғандарға беріледі. Алла әр нәрсені білуші, хикмет иесі. (60) Олардың кейбіреуі Пайғамбарға: "Ол бір құлақ (не болса соны тыңдайды)" деп жапа береді. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Ол, сендер үшін хайырлы бір құлақ. Аллаға иман келтіреді де Мұсылмандарға сенеді. Сондай-ақ сендерден иман келтіргендер үшін бір рақмет. Алланың Елшісіне жапа бергендерге күйзелтуші азап бар" (61).

Олар сендерді разы қылу үшін Алланың атымен ант береді. Егер олар иман келтірген болса, Алланы және Елшісін разы қылуларына тиісті еді. (62) Олар, біреу Аллаға әрі Елшісіне қарсы келсе, расында оған ішінде мәңгі қалатуғын тозақ оты бар екенін білмей ме? Міне, ірі қорлық осы. (63) (Тәбүк соғысына кетіп бара жатқанда мұнафықтар, жандарынан өткен Пайғамбар (Ғ.С.) ға қарап: "Мына ерлерге қараңдар. Шамның қамалын бұзып, Рұмның беқіністерін алмақшы. Бұларға әлі

ол алысырақ" деп өзара тәлкектеп күліселі. Б.М.К.Р.Х.Т.Ж-К.) Екі жүзділер, өздеріне байланысты жүрегіндегілерден хабар беретін бір стренің түсуінен қорқады. (Мұхаммед Ғ.С.): "Қылжақтай түрыңдар. Расында Алла сескенгендерінді жарыққа шығарады" де. (64) Егер олардан сурасаң: "Әрине біз әншейін сөзге кірісіп, ойнап едік" дейді. Оларға: "Алламен аяттарымен және Елшісімен қалжақтаған болдындар ма?".- де. (65) Желеуретпендер! Сендер иман келтіргеннен кейін карсы шықтындар. Сендерден бір топты кешірім етсек те, бір бөлімін күнәкар болғандықтарының салдарынан азапка үшыратамыз (66) Мунафык ерлер мен әйелдер, бірі-бірінен. (Бәрі бір.) Олар жамандыққа бұйырып, игіліктен тосады. Сондай-ақ олар қолдарын жұмады. (Сарандық қылады.) Олар Алланы чмытты. Сондыктан Алла, оларды умытты. Расында мұнафықтар, олар бұзықтар. (67) Алла, мүнафық ерлер мен мүнафық эйелдерге және кәпірлерге ішінде мулде қалатын тозақ отын уәде етті. Сол. оларға жетелі. Сондай-ак Алла оларға лағынет етті. Әрі оларға тұрақты кинау бар. (68)

198

9-ТӘУБЕ СҮРЕСІ

(Мұнафықтар!) Өздеріңнен бұрынғылар сияқтысыңдар. Олар, сендерден де күшті және малдар, балалар түргысынан да көп еді. Олар, дүниеде несібелерінен пайдаланған еді. Ал сендер де, бүрынғылар несібелерінен пайдаланғандай несібелеріннен пайдаландыңдар. Сондай-ақ жамандыққа олар сүңгігендей сендер де сүңгідіндер. Солардың дуние, ахиреттегі ғамалдары жойылып кетті. Міне солар зиян етушілер. (69) Оларға өздерінен бүрынғы Нүх, Ғад, Сәмүд қауымдары және Ыбырайым қауымы және Мәдян елі, ойран болған кенттердің хабары келмеді ме? Соларға пайғамбарлары ашық дәлелдер келтірген. Алла оларға зұлымдық қылмады. Олар өздеріне зұлымдық қылды. (70) Мүмін ерлер يؤزة التؤنية

мен мүмін әйелдер, бір-біріне көмекші. Олар дурыстыққа қосып, бұрыстықтан тосалы. Сондай-ақ олар намаздарын толык орындап, зекет беріп, Аллаға, Елшісіне бой **ұсынады.** Соларды Алла, мәрхаметіне бөлейді. Расында Алла тым үстем, аса дана. (71) Алла мүмін ерлер мен мүмін әйелдерге астарынан өзендер ағатын, олар онда мүлде қалатын бакшалар және Ғадын жаннатында, көркем орындар уәде етті. Ал Алланың ризалығы өте зор табыс. Міне осы, үлкен қол жетушілік. (72)

Әй Пайғамбар! Кәпірлер және мұнафықтармен күрес. Оларға қатаң бол. Олардың орны тозақ, қайтып барар орны қандай жаман. (73) Олар: "Айтпадық" деп Алланың атымен ант ішеді. Расында олар қарсылық сөз айтқан болатын. Сондай-ақ олар Мұсылман болғаннан кейін кәпір болды. Тағы олар, бойдары жетпейтін нәрседен ой қылды. (Тәбүк соғысынан қайтқанда мұнафықтар Пайғамбар (Ғ.С.) дың түйесін түнде шұңқырға түсіруге тырысады. Б.Ж.М.К.Р.Т.Ж-Қ.) Олар

Алланы және Елшісін мәрхаметімен байыткандығы үшін ғана міндейді. (Шүкірсіздік етеді.) Егер одар тәубе қылса, өздері үшін жақсы. Ал егер олар жалтарса, Алла оларды дүние, ахиретте азапка ушыратады. Сондай-ак оларға жер жүзінде не лос не жәрдемші жоқ. (74) Тағы олардан біреулер: "Егер Алла, бізге өз кеңшілігінен мал берсе, әрине садака беріп, игілерден болар едік" деп Аллаға серт берді. (75) Сонда Алла оған өз ілтипатымен берген кезде, Оның бергеніне сарандық кылды. Сөзінен айныды. Олар негізінен жалтакойлар. (76) Енді Аллаға берген уәделеріне қарсы келіп, өтірік айтқандықтары үшін Алла өзіне жолығатын күнге дейін олардың жүректеріне екі беткейлік салып, кояды. (77) Олар сырлары мен сыбырларын Алланын анык білетіндігін білмеді ме? Шынайы турде Алла (Т.) көместерді толық біледі. (78) Сондай мүміндерден садақаларда, ынталы болушыларды айыптағандар, тағы тырысып тапқанын ғана бергендерді, тәлкектегендерді, Алла мазаққа үшыратады. Әрі олар үшін жан түршігерлік қинау бар. (79) (Мұнафықтар көп бергенді сындап, аз бергенді сықақ қылатын еді.)

(Мұхаммед Ғ.С.) мұнафықтар үшін жарылкануларын тілесең де, тілемесең де тіпті олар үшін жетпіс кайта жарылкануын тілесен де, Алла, оларды жарылкамайды. Бүл олардын Аллаға. Елшісіне карсы болғандықтарынан. Алла бұзақы халыкты тура жолға салмайды. (80) Олар Алланың Елшісіне қарсы болып, соғысқа бармай отырып қалғандарына мәз болды. Сондай-ақ олар Алла жолында малдарымен, жандарымен соғысуды жек көреді. Олар: "Бул ыстықта соғысқа шықпандар" деді. Егер түсінетін болса: "Тозак оты тағы катты ыстык" де. (81) Енді олар, істегендерінін салдарынан аз күлсін. көп жыласын. (Олардың күлулерінен жылаулары көп болады.) (82) (Мухаммед Г.С.) егер Алла сені (Тәбүктен Мединедегі соғысқа бармай қалған) мұнафықтар тобына қайтарып апарса, олар сенен (соғысқа) шығуға рұқсат сұраса: "Әсте менімен бірге шықпайсынлар да менімен бірге жаумен еш соғыспайсыңдар. Өйткені, сендер алғашқы рет отырып қалуды қоштадыңдар. Ал енді артта қалушылармен бірге отырыңдар" де. (83) Олардан біреу өлсе, әсте жаназа намазын окыма да кабырынын басында түрма! Өйткені, олар Аллаға, Пайғамбарына карсы келлі.

السَّغفِر اللهُ المَّمْ أَوْلا تَسْتَغفِر المُمْ اِن تَسْتَغفِر المُمْ سَبْعِينَ مَرَهُ اللهِ فَلَن يَغْفِر اللهُ المُمْ أَوْلا تَسْتَغفِر المُمْ اللهِ وَرَسُولِةِ عَلَى فَلَن يَغْفِر اللهُ المُمْ أَوْلا يَسْتَغفِر اللهُ وَكَوْهُوا أَن يُجْعِدُ وَابِ اللهِ وَرَسُولِةً عَلَى فَلَن يَغْفِر اللهُ مَلَا يَعْفِرُ اللهُ وَكَوْهُوا أَن يُجْعِدُ وَابِ اللهِ وَرَهُولِي مَن وَاللهِ وَكَوْهُوا أَن يُجْعِدُ وَابِا مَوْلِيمَ عَلَى وَالْمَعْمَ وَالْمَا اللهِ وَكَوْهُوا أَن يُجْعِدُ وَابِ أَمُولِيمَ عَلَى وَالْمَعْمَ وَالْمَا اللهِ وَكَوْهُوا أَن يُجْعِدُ وَابِاللهُ وَلَيْمَ عَلَى وَالْمَعْمُ وَالْمَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَاللهُ وَلَا اللهُ وَاللهُ وَلَا اللهُ وَاللهُ وَلَا اللهُ اللهُ

Сондай-ақ олар бүзық күйінде өлді. (84) Және сені олардың малдары, балалары таңырқатпасын. Шынында Алла мүнымен, оларға дүние тіршілігінде азаптауды және қарсы болған бойда олардың жандарының шығуын қалайды. (85) Қашан оларға: "Аллаға иман келтіріңдер, Алланың Елшісімен бірге соғысыңдар" делінген бір сүре түсірілсе, олардың дәулеттілері, сенен рұқсат сұрап: "Бізді қой, отырушылармен бірге болайық" дейді. (86)

Олар артта қалушылармен бірге болуды қоштады. Олардың жүректері бітелген. Сондыктан түсінбейді. (87) Бірақ Пайғамбар және онымен бірге иман келтіргендер, малдарымен, жандарымен соғысты. Жақсылықтар солардікі. Міне солар құтылушылар. (88) Алла (Т.) оларға астарынан өзендер ағатын, олар ішінде мәңгі қалатын бақшалар әзірледі. Осы зор қол жеткендік. (89) Бәдеуилерден желеушілер, өздеріне рұқсат берілсін деп келді. Сондай-ақ

Аллаға, Пайғамбарға өтірік айтқандар да отырып қала берді. Олардан кәпір болғандарына күйзелтуші азап ұшырайды. (90) Кашанда Аллаға, Елшісіне ықыласты болған нашарларға, ауруларға және қаражат таба алмағандарға кінә жоқ. Негізінен жақсылық істеушілерге жауапкершілік жоқ. Алла тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (91) Сондай көліктендіріп жіберуін үшін саған келкенде: "Сендерді аттандыратын көлік таба алмадым" дегенінде, өздері де сарып қыларлық нәрсе таба алмай көз жастарын күйінген түрде төгіп қайтқандарға да кінә жоқ. (92) Ал сегіс беру; өздері бай бола тұра сенен рухсат сурап, кейін қалушылармен бірге болуды қоштағандарға тиісті. Алла олардың жүректерін бітеген. Сондықтан олар білмейді. (93)

(Соғыстан) қайтып оларға барсандар, сендерге сылтауратады. (Мұхаммед Ғ.С.): "Сылтауратпандар, сендерге эсте сенбейміз! Расында Алла бізге хабарларынды білдірді. Алла да Елшісі де істерінді көреді. Сонан кейін көместі, көрнеулі білуші Аллаға қайтарыласындар. Сонда сендерге не істегендерің білдіріледі" де. (94) Кашан олардың жанына кайта оралсандар, олар (ды айыптау) дан бет бүруларың үшін Алланың атымен ант ішеді. Онда олардан бой тартыңдар. Өйткені, олар арам істегендерінің жазасы түрінде олардың орны тозақ. (95) Олар сендердің өздерінен қош болуларың үшін ант-су ішеді. Егер сендер олардан кош болсандар да, расында Алла бүзық елден разы болмайды. (96) Бәдеуилер, қарсылық және екі жүзділік тұрғысынан қаттырақ. Сондай-ақ олар Алланың Елшісіне түсіргендерінің шегін білмеулеріне аса бейім. Алла толық білуші, аса дана. (97) Бәдеуилерден, Алла жолында бергенін зиян есебіне

يَمْ تَذِرُونَ إِلَّهُ مُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ النَّهِمْ قُلُ لَا تَعْتَذِرُوا لَنَ لَكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ النَّهِمْ قُلُ لَا تَعْتَذِرُوا لَنَ لَكُمْ وَرَسُولُهُ مُمْ تَرَدُونَ إِلَيْهِمْ قُلَا تَعْتَذِرُوا لَنَ لَا تَعْتَذِرُوا لَنَ لَكُمْ وَرَسُولُهُ مُمْ تَرَدُونَ إِلَى عَدِيمِ الْعَدَيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيثِ الْعَدِيبِ الْعَيْمِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبُ الْعَدِيبِ الْعَلَيْمِ الْعَدِيبِ الْعَلَيْمِ الْعَلَاءِ اللْعَالَةِ الْعَلِيبِ الْعَلِيبِ الْعَلِيبِ الْعَلِيبِ الْعَلِيبِيلِي الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَدِيبِ الْعَلِيبِ الْعَلِي

алатын кісілер бар. Сендерге жаман дәуірлер күтеді. Дәуірлердің жаманы өздеріне болсын. Алла толық естуші, анық білуші. (98) Және бәдеуилерден Аллаға, ақирет күніне сенетін, қаражат қылғандарын Алла қасында жақындық сондай-ақ Пайғамбардың ізгі тілектеріне сай деп есептейтін кісі де бар. Сақ болыңдар! Бүл шынайы бір жақындық. Алла оларды мәрхаметіне бөлейді. Расында Алла, аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (99)

`\text{\ti}\text{\tex

Мұьажір, ансарлардан алғашқы и ман келтіргендер және жақсылықта оларға ергендерден Алла разы болды. Әрі олар да Алладан разы болды. Сондай-ақ Алла, олар үшін ішінде мәңгі қалатын, астарынан өзендер ағатын жәннәттер әзірледі. Осы ірі мұрат. (100) Араларындағы бәдеуилерден екі жүзді кісілер бар. Сондай-ақ Мединеліктерден де екі жүзділікте сірескендер бар. (Мұхаммед Ғ.С.) оларды білмейсіңдер, оларды біз білеміз. Оларды екі рет азап

қыламыз. Сонан соң олар зор азапқа айдалады. (101) Басқа біреулер күнәларын мойындады. Бірақ олар, түзу істі басқа жаман іспен араластырды. Алла олардың тәубелерін бәлкім қабыл етер. Расында Алла аса жарылкаушы. ерекше мейірімді. (102-106. аяттар 118. аятка байланысты.) (102) (Мұхаммед Ғ.С.) олардың малдарынан садақа ал да, ол аркылы оларды тазартып, берекелендіресің. Оларға дұға қыл. Өйткені сенің дұғаң олар үшін бір тоқтау. Алла толық естуші, аса білуші. (103) Олар, күлдарынын тәубесін қабыл етіп, садакаларын кабылдайтын Ол Алла ғана екенін білмей ме? Шынында Ол Алла, тәубені қабыл етуші, ерекше мейірімді. (104) (Мухаммед Г.С.) оларга: "істейтіндерінді істендер. Істерінді Алла, Пайғамбар және мүміндер көреді. Сондай-ақ көмес, көрнеуді білуші Аллаға қайтарыласындар да сендерге не істегендерің білдіріледі" де. (105) Соғыстан қалып Алланын әмірін күткендер, Алла оларды не азаптайды немесе тәубелерін қабыл етеді. Алла толық білуші, хикмет иесі. (106)

(Мұнафықтардың бір тобы Құба мешітінің жамағатын ыдырату. карсылыкты күшейту және үнемі Пайғамбар (Ғ.С.) ға қарсы келіп жүрген (папаз) Ғамырдын Шамнан келуін тосу максатымен бір мешіт салып Пайғамбар (Ғ.С.) ды намаз оқып беруге шақырады. Пайғамбар (Ғ.С.) Тәбүктен қайтқанда келмекші болады. Б.Ж.М.Р.К.Х.Т.Ж-К.) Сондай зиян тигізу, қарсы келу, Мұсылмандардың арасын ашу және бұрыннан Алла және Елшісіне карсы соғысқан біреуді күту үшін мешіт жасап алғандар: "Игілікті ғана қалап едік" деп әлбетте ант ішеді. Сондай-ақ Алла олардың асқан суайт екендігіне куәлік етеді. (107) (Мухаммед Г.С.) ол мешітте әсте намаз окыма. Бастапқы күннен бері такуалык негізінде салынған (Куба) мешіті намазға түруына тағы лайық. Онда тап-таза болуды сүйетін кісілер бар. Алла да өте таза болушыларды жақсы көреді. (108) Ендеше, ірге тасын Алладан қорқып, ризалығына сәйкес салған біреу жақсы ма? Немесе іргесін құлайтын бір жардың ернеуіне салып онымен тозаққа құлаған біреу жақсы ма? Алла залым елді тура жолға салмайды. (109) Сондай олардың салған

النافقين المنافقة ال

мешіттері; жүректері быт-шыт болғанға (өлгенге) дейін үнемі көңілдерінде күдік болған бойда қалады. Алла толық білуші, хикмет иесі. (110) Күдіксіз Алла мүміндердің жандарын, малдарын жәннәтпен айырбастап алды. Олар, Алла жолында соғысады, өледі және өлтіреді. Бұған байланысты хақ уәде Тәуратта, Інжілде және Құранда бар. Алладан артық уәдесін кім орындайды? Ендеше бұл саудаласқан саудаларына қуаныңдар! Міне осы ірі қол жетүшілік. (111)

(Әй Мұхаммед F.С.!) Тәубе етушілер, құлшылық қылушылар, ораза ұстаушылар, рүкүр қылушылар, сәжде етушілер, жақсылыққа бұйырушылар, жамандықтан тыюшылар және Алланың шектерін қорғаушылар осы мұміндерді шүйіншіле. (112) (Пайрамбар, әкесімен туысқан Әбу Таліп үшін; және кейбір Мұсылмандар да иманға келмей өлген әке-шешелері үшін жарылқау тілегісі келген. Б.Ж.М.К.Х.Т.) Пайрамбарға және мұміндерге

тозақтық екендігі өздеріне білінгеннен кейін егер жақындары болса да мүшріктер үшін жарылқау тілеулеріне болмайды. (113) Ыбырайым (Ғ.С.) ның әкесі үшін жарылқау тілеуі, оған берген бір уәле бойынша ғана еді. Өзіне, онын Алланын дүшпаны екені білінген кезде, одан безді. Расында Ыбырайым қажырлы әрі жүмсақ мінезді еді. (114) Алла бір елді тура жолға салғаннан кейін олардын сақсынатын нәрселерін ашық білдірмейінше, оларды адастырмайды. Расында Алла әр нәрсені толық білуші. (115) Шынында көктердің және жердің иелігі Аллаға тән. Ол, тірілтеді, өлтіреді. Сондай-ак сендер үшін Алладан өзге не дос не жәрдемші жок. (116) Шынында Алла, бір бөлімінің жүректері ауытқуға таяған ауыршылықтан кейін Пайғамбарға ерген Мұһажірлер мен Ансардың, Пайғамбардың тәубелерін қабыл етті. Алла, оларға тым жұмсақ, өте мейірімді болғандығынан тағы да оларын тәубелерін қабыл етті. (117)

205

(Сахабалардан Кәғап, Һилал және Марара жалкаулык істеп, Тәбүк соғысына бармай қалып, соғыстан кайтып келгенде Пайгамбар (Ғ.С.) ға екініш білдіріп, кешірім тілейді. Пайгамбар (Г.С.) оларга: "Тура түрыңдар" дегендіктен олармен адамдар сөйлеспей қойып, елу күнен кейін осы аят түседі. Б.М.К.Р.Х.Ж-К. Және 102-106 аяттар да осы уакиғаға байланысты.) Соғыстан қалған үшеуінің де тәубесін қабыл етті. Тіпті оларға жер кең бола тұра тар келген еді. Өздерінен өздері тарылып, Алладан басқа ешбір пана жоқтығын анғарды. Содан кейін Алда одарға тәубе нәсіп етті. Шынында Ол Алла, тым тәубе қабыл етуші, өте мейірімді. (118) Әй мүміндер! Алладан қорқыңдар және шыншылдармен бірге болыңдар. (119) Мединеліктердің және манайлардағы бәдеуилердің Алланың Елшісінен кейін қалуларына сондай-ақ оның жанынан өз жандарын артык көрулеріне болмайды. Өйткені, олар, Алла жолында шөлге душар болса, шаршаса, ашықса, кәпірлерді ызаландыратын бір жерді басып өтсе және дүшпанды жеңсе ғана оларға

وَعَلَ النَّلَاثَةِ الَّذِي عَلَيْهِمْ الْأَرْضُ وَعَلَ النَّالَةِ اللَّهِ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ ا

сол себепті жақсы ғамал жазылады. Алла игілік істеушілердің сауабын зая қылмайды. (120) Олар, Алла жолында үлкен-кіші бір нәрсе сарып қылса, бір ойпатты басып өтсе, Алла олардың көркем ғамалдарына сыйлық беру үшін сауап жазылады. (121) Онымен қатар мүміндердің біртүтас жауға аттанулары тиісті емес. Сонда әр топтан дін ғылымын үйреніп, олар қайтып келгенде; олардың сақсынулары үшін ескертулері керек емес пе? (122)

Әй мүміндер! Маңайларыңдағы кәпірлермен соғысыңдар. Олар сендерден бір қатаңдық тапсын. Расында Алла, тақуалармен бірге екенін біліңдер. (123) Бір сүре түсірілген кезде, олардан: "Бұл қайсыларыңның иманын арттырады?", – дейтін де біреулер бар. Дегенмен мүміндердің иманын арттырады, олар қуанысады. (124) Сондай-ақ ол сүре жүректерінде дерті болған дардың жамандықтарының үстіне жамандық арттырады; олар, қарсы болған

күйле өледі. (125) (Мұнафықтар) әр жыл бір не екі рет сыналғандарын кормей ме? Сонда да олар тәубе қылмайды, үгіт те алмайды. (126) Кашан бір сүре түсірілсе, біріне-бірі қарап: "Сендерді көретін біреу бар ма?".- лесіп, сонсон өзлері бұрыла жөнеледі. Алла, олардың жүректерін теріс айналдырған. Расында олар түсінбейтін әлеумет. (127) Расында сендерге іштеріннен ардақты бір Пайгамбар келді. Оған, қиналуларың ауыр тиеді. Сендерге ете ынтык, мүміндерге ете жүмсақ, ерекше мейірімді. (128) (Мұхаммед F.C.) сонда, егер олар сенен жалтайса: "Маған Алла жетіп асады, Одан баска ешбір Тәңір жоқ, Оған тәуекел еттім. Сондай-ақ Ол, ұлы гаршының Раббы" де. (129)

10-ЮНЫС СҮРЕСІ

Меккеде түскен, жүз тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла білелі. Міне бұлар. терен сырлы Куранның аяттары. (1) Іштерінен бір кісіге: "Адамдарды коркыт! Иман келтіргендерді Раббыларының қасында олар үшін жоғары орын барлығын шүйіншіле!",- деп, уахи қылғанымызға бұл адамдар таңырқай ма? Кәпірлер: "Шынынла бұл ашық жады" деді. (2) Раббыларын сондай Алла көктер мен жерді алты күнде жаратты. Сонсон гаршыны меңгеріп, істі басқарды. Оның рұхсатынсыз ешбір шапағатшы жоқ. Міне Осы Алла, Раббыларың. Ендеше Оған құлшылық қылыңдар! Сонда да түсінбейсіңдер ме? (3) Біртұтас барар жерлерін со тарап. Сондай-ак Алланың уәдесі хақ. Күдіксіз Ол, бастап жаратады. (Жоқтан бар етеді.) Сонсон иман келтіріп, ізгі іс істегендерге әділдікпен сыйлық беру үшін оны қайта тірілтеді. Сондай-ақ кәпірлер үшін қарсы

болғандықтары себепті қайнап түрған судан сусын әрі күйзелтуші азап бар. (4) Ол сондай Алла, күнді жарық, айды нүр етіп жаратты да оған (айға) жылдардың сандарын, есептерін білулерің үшін орындар белгеледі. Алла, бүларды шындықпен ғана жаратты. Алла, білетін ел үшін; аяттарын ашық-ашық баян етеді. (5) Расында түн мен күннің ауысып келуінде және Алланың көктер мен жердегі жаратқан нәрселерінде әрине сақтанатын ел үшін дәлелдер бар. (6)

إِنَّ النِّهِ الْمُعْنَ الْمُنْ الْمُ

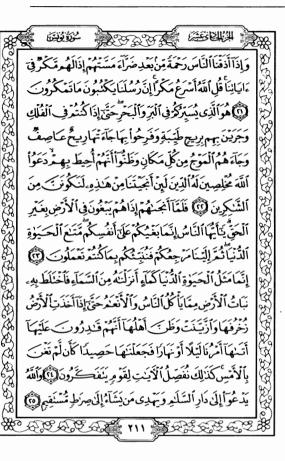
Расында сондай бізге жолығуларын үміт етпегендер және дүние тіршілігіне мәз болып сонымен көңілдері жай тапқандар, міне солар, аяттарымыздан хабарсыз. (7) Осылардың істеген күнәлары себепті орындары тозақ. (8) Расында сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендердің имандары себепті Раббылары, оларды астарынан өзендер ағатын Нағым жәннәтінің жолына салады. (9) Олардың ондағы дұғалары: "Әй Алла! Пәксің" әрі олардың ондағы амандасулары:

"Сәлем" және олардың дұғаларының соңы: "Барлық мақтау әлемдердің Раббы. Аллаға тән!".- леу болалы. (10) Егер Алла, адам баласының хайырды, асығыс тілегеніндей; жамандықты да тез берсе еді, әрине олардын ажалдары біткен болар еді. Алайда, бізге кездесулі үміт етпегендерді адасқан бойда қойып коямыз да, канғыра береді. (11) Ал қашан адам баласына бір зиян жетсе: Жатса да отырса да немесе турегеп турса да бізге жалбарынады; алайда кашан одан зиянды айықтырсақ, тіпті оған тиген зиянды айықтыру үшін бізге жалбарынмагандай-ақ кете береді. Солайша, шектен шығушыларға істеген істері көркем көрсетілді. (12) Расында сендерден бұрынғы дәуірдегілердің зұлымдық қылғандықтары және пайғамбарлары келтірген ашық дәлелдерге иман келтірмегендіктері үшін жоқ еттік. Осылайша күнәкар қауымға жаза береміз. (13) Сонан кейін олардың артынан не істейтіндіктерінді көру үшін жер жүзінде сендерді орындарына койдык. (14)

Сондай-ақ оларға аяттарымыз ашық дәлел түрінде оқылған кезде, сондай Бізге кездесуді үміт етпегендер: "Бұдан басқа бір Құран келтір немесе муны ауыстыр!".- лелі. (Муханиед Г.С.): "Оны өз тарапымнан өзгертуіме болмайды. Мен өзіме уахи етілгенге ғана еремін. Расынла мен. Раббыма карсы келсем, улы күннің азабынан қорқамын" де. (15) (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер Алла қаласа еді, мен Құранды сендерге окымас едім де, оны сендерге білдірмес еді. Расында мен бұдан бұрын іштеріңде өмір бойынша болдым. Сонда да түсінбейсіңдер ме?",- де. (16) Ал енді Аллаға бір өтірік жала жапсырған не аяттарын жасынға шығарған біреуден кім залымырақ? Шынында күнәкарлар құтылмайды. (17) Олар, Алладан өзге, өздеріне зиян не пайда бермейтін нәрселерге шоқынып: "Оларды, Алланың касында шапағатшымыз" дейді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Сендер Аллаға, көктердегі әрі жердегі Оның білмеген нәрсесінен хабар бересіндер ме?",- де. Алла, оларлын

البُلِلْاعَتَ الْمَالِيَ عَلَيْهِمْ الْمِالْاعِيَ الْمَالُونِ اللَّهُ اللللْمُ اللَّهُ اللَّهُ الللْمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللللْمُ ا

қосқан шеріктерінен пәк, жоғары. (18) Адамдар бір-ақ үммет еді, сонсоң олар қайшылыққа түсті. (Мұхаммед Ғ.С.) егер Раббыңнан бір сөз өткен болмаса еді, таласқан нәрселері турасында әрине араларына үкім берілген болар еді. (Жазаландырылар еді.) (19) Және олар: "Оған, Раббылары тарапынан бір мұғжиза неге түсірілмейді?", дейді. Сонда сен оларға: "Негізінен көмес, Аллаға тән. Сондықтан күтіңдер! Мен де сендермен бірге соны тосамын!", – де. (20)

Адам баласына бір зиян тигеннен кейін рахметімізді таттырсақ, сол уақытта олардың аяттарымызға байланысты айлакерліктері болады. (М ч х а м м е д Г.С.): "Алла, жазаландыруда өте жылдам" де. Р а с ы н д а е л ш і л е р і м і з (п е р і ш т е л е р і м і з) істе г е н сығандықтарынды жазады. (21) Ол сондай Алла, сендерді құрылықта, теңізде кездіреді. Хатте сендер кемеде боласындар. Кеме, оларды жақсы бір самал арқылы алып бара жатады да, олар онымен мәз болады.

Бір боран келіп оларға әр тараптан толкын келгенде, олар, онымен коршалдық деп ойлаған сәтте; сенімін нағыз Аллаға арнап: "Егер осыдан бізді құтқарсаң шүкір етушілерден болар едік" деп тілейді. (22) Дегенмен, Алла оларды құтқарған кезде, олар жер жүзінде орынсыз карсылык істейді. Әй адам баласы! Дүние тіршілігіндегі карсылыктарынның зияны өздеріне гана. Сонсон барар жерлерін біз жақ. Сонда сендерге істеген істерінді білдіреміз. (23) Шын мәнінде дүние тіршілігінің мысалы: Біз көктен жаудырған жаңбыр тәрізді. Ол арқылы адамдар, малдар жейтін өсімдіктер аралас өсіп, жер жүзі күлпырып зейнеттенген кезде. жер иесі: пайлалануға күшіміз жетелі деп ойлаган сәтте, түнде не күндіз әміріміз келіп, тіпті кеше болмаған тәрізді түбінен орылғанға айналдырдық. Ойланатын қауымға аяттарымызды осылайша айырып баян етеміз. (24) Алла есендік журтына (жәннәтке) шақырады да, қалаған құлын тұп-тура жолға салалы. (25)

Сондай жаксы іс істегендерге жақсылық әрі артығы да бар. Олардың беттерінде бір дақ не корлык әсері көрінбейді, солар жәннәттік. Олар онда мәңгі қалады. (26) Ал сондай жамандык істегендердін жазасы, сондай ғана болады, беттерінде қорлық әсері болады. Оларды, Алладан корғаушы болмайды. Олардын беттері түннін каранғылығынан бір бөлім қаптағандай. Солар тозақтық. Олар онда мулде калады. (27) Киямет күні оларды түгел жинаймыз. Сонсон мушріктерге: "Сендер де, Аллаға қосқан шеріктерің де орындарында түрындар!",- дейміз. Сонда олардың араларын айырамыз. Олардың шеріктері: "Сендер бізге табынбаған едіндер" дейді. (Олардын Аллаға тенеп табынғандары: Пайғамбарлар, періштелер. Б.Р.Т.Ж-Қ.) (28) "Енді сендер мен біздің арамызға куәлікке Алла жеткілікті. Тіпті біздің, сендердің табынғандарыңнан хабарымыз жоқ" дейді. (29) Сол арада әркім бұрын істеген ісінен сыналады. Сондай-ақ шынайы иелері Алланын хүзырына апарылады. Жасама нәрселері олардан ғайып болды. (30)

(Мухаммед F.С.): "Сендерді аспаннан, жерден кім ризықтандырады? Құлаққа, көздерге кім ие? Өліден тіріні, тіріден өліні кім шығарады? Әр істі кім игерді?", — де. Олар: "Алла" дейді. "Ендеше Алладан қорықпайсындар ма?", — де. (31) Міне осы Алла, шынайы Раббыларың. Шындықтан кейін адасудан басқа не бар? Қалай бұрылып бара жатырсыңдар? (32) Осылайша бұзақылық істегендерге Раббыңның: "Рас олар иман келтірмейді" деген сөзі хакикат боллы. (33)

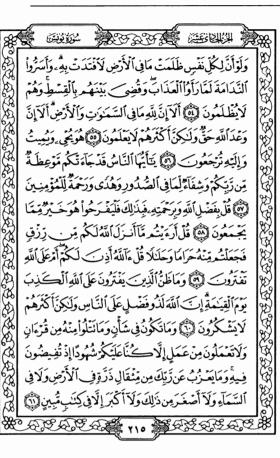
قُلْهَلُونِ مِنْ مُرَكِّا مِكُمِّ مَن بَبْدُ وَّالْخَانَ مُعْ يُعِيدُهُ وَلِ اللهُ يَخْدُونُ وَ الْخَانَ مُعْ يُعِيدُهُ وَلَاللهُ يَخْدُونُ الْفَانِ مُعْ يَعِيدُهُ وَاللهُ يَعْدِي اللهُ يَعْدَى مَا يَعْدَى مَعْدِي اللهُ عَنَّى اللهُ وَقَالُونَ اللهُ عَلَى اللهُ عَنَّى اللهُ وَقَالَ اللهُ يَعْدَى مِن اللهُ وَقَالَ اللهُ وَقَالَ اللهُ وَقَالَ اللهُ وَقَالَ اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَكُونَ اللهُ وَلَا اللهُ ولَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَلَا اللهُ وَاللهُ وَلَا اللهُ وَاللهُ وَا اللهُ وَاللهُ ا

(Мұхаммед Ғ.С.): "Аллаға теңеген шеріктеріннен, тұңғыш жаратып. сонсоң өлтіріп қайта тірілтетін бар ма?",- де. "Алла, бастапта жаратып. сонан сон кайта тірілтелі. Сонла қайда бұрылып бара жатырсыңдар?",- де. (34) "Шеріктеріңнен тура жолға салатын бар ма?",- де. "Алла тура жолға салды. Ал сонда тура жолға салатын Аллаға бағыну лайық па? Жоқ, тура жолға салынбайынша жол таба алмайтын біреуге ме? Сендерге не болды? Калай (жансак) үкім

бересіндер?", - де. (35) Олардын көбі ой жоруга гана ілеселі. Расынла ой. шындыққа қарағанда түкке түрмайды. Күдіксіз Алла, олардың істегендерін толық білуші. (36) Осы Куран, Алладан өзгенікі деп жала жапсыруға болмайды. Ол, алдындағыны растап, Кітапты ашық баян етеді. Әлемдердін Раббы тарапынан екендігінде шәк жок. (37) Олар: "Оны, Мухаммед өзі сәйкестірді" дей ме? (Мұхаммед Ғ.С.): "Онлай шыншыл болсанлар. Алладан өзге кімге шамаларың келсе шақырып, осы тәрізді бір сүре жасап әкеліңдер!",- де. (38) Олай емес, олар білімі жетпеген сондай-ақ өздеріне мағынасы білдірілмеген нәрсені олар жасынға шығарды. Осылайша, бұларлан бұрынғылар да жасынға шығарған болатын. Енлі карашы! Залымдардың соңы не болды? (39) Олардан Куранға сенетіндер де бар. Олардан оған сенбейтіндер де бар. Раббың бұзақыларды жақсы біледі. (40) (Мухаммед Г.С.) егер сені жасынға шығарса: "Менің ісім өзіме тән, сендердің істерің өздеріне тән. Сондай-ак сендер менін істегенімнен аулақсындар, мен де сендердің істегендеріңнен аулақпын" де. (41) Олардан саған құлақ салатын біреулер де бар. Егер олар түсінбейтін болса да, саңырауларға естірте аласын ба? (42)

(Мухаммед Г.С.) олардың саған қарайтын біреулері де бар. Дегенмен көрмейтін көзсіздерді сен тура жолға саласын ба? (43) Расында Алла адамдарға еш зұлымдық кылмайды. Бірак адамдар өздеріне-өздері зұлымдық қылады. (44) Оларды жинайтын күні: (дүниеде) күндіз бір-ақ сағат түргандай болып, олар бір-бірін таныйды. Аллаға жолығуды жасынға шығарып, тура жолға түспегендер зиянға үшырайды. (45) (Мұхаммед F.C.) егер оларға уәде еткен бейнеттің кейбірін саған көрсетсек немесе сені (бұрын) дүниеден алсақ та, олардын жиналатын орны біз жак. Сонында Алла олардын не істегендеріне айғақ. (46) Әр үмметтің бір пайғамбары бар. Оларға пайғамбарлары келген заман, араларына туралыкпен үкім болады. Сондай-ак олар. зұлымдыққа ұшырамайды. (47) Олар (кәпірлер): "Егер сендер шыншыл болсандар, осы уәде қашан болады" дейді. (48) (Мұхаммед Ғ.С.): "Алланың қалауынан басқа өзіме пайда, зиян келтіру күшіне ие емеспін. Әр үммет үшін бір ажал бар. Қашан олардың белгілі мерзімі келсе, бір сәтке кешіктірілмейді де ілгерлетілмейді" де. (49) Маған айтыңдаршы! Алланың азабы

сендерге түнделетіп не күндіз келсе, күнәкарлар не нәрсені асығып тілер еді" де. (50) Азап түскеннен кейін оған иман келтіресіңдер ме? Немесе әзір ме? Расында сендер азапты асығып тілеп едіңдер. (51) Сонсоң залымдарға: "Мәңгілік азапты татыңдар! Істегендеріңнің ғана сазайын тартасыңдар" делінеді. (52) Сенен олар: "Бұл шындық па?", – деп сұрайды. "Әрине Раббыма ант етемін, сөзсіз Ол хақ. Сендер Алланы әлсірете алмайсыңдар" де (53)

Өзіне зұлымдық істеген әркім жер жүзіндегі нәрселер өзінікі болса. төлеуге беріп, азапты көргенде, іштей өкінер еді. Араларына әділдік пен YKIM етіледі. Зұлымдыққа ұшырамайды. (54) Сақ болындар! Расында көктердегі әрі жердегі нәрселер Алланікі. Біліндер! Алланың уәдесі хақ. Бірақ олардың көбі білмейді. (55) Ол тірілтеді, өлтіреді. Сондай-ақ Оның алдына кайтарыласындар. (56) Әй адамдар! Сендерге Раббыларың тарапынан бір чгіт, жүректегілерге бір шипа,

сенушілер үшін тура жол және рахмет (түрінде Кұран) келді. (57) (Мұхаммед Ғ.С.): "Олар, Алланың кеңшілігі, мәрхаметімен болған осылармен қуансын. Өйткені, Құран олардын жиған-тергендерінен хайырлы" де. (58) "Карамайсындар ма! Алланың сендерге берген несібесінен арам, халал жасадындар" де. "Сендерге Алла рухсат берді ме? Немесе Аллаға жала жауып жүрсіңдер ме?",- де. (59) Сондай Аллаға өтірік жала жапқандардың, киямет күні туралы ойы не? Расында Алла, эрине адамдарға кеншілік иесі. Бірак олардың көбі шүкірлік қылмайды. (60) (Мұхаммед F.C.) әрқандай бір жағдайда болсаң, Алла тарапынан бір Құран оқысаң және сендер бір іс істесендер, элбетте оған шомған кездерінде, сендерді көреміз. Сондай-ақ жердегі, көктегі тозаң салмағындай нәрсе Раббыңнан жасырылмайды. Тағы одан кішісі, үлкені ашық бір Кітапта бар. (61)

Біліндер! Расында Алланың достарына хауіп-қатер жоқ, әрі олар қайғырмайды. (62) Сондай иман келтіріп, такуа болғандар. (63) Оларға дүние тіршілігінде де ахиретте де куаныш бар. Алланын сөздерінде өзгеріс жок. Міне ірі кол жетушілік осы. (64) (Мұхаммед Ғ.С.) кәпірлердің сөзі сені кейітпесін, Расында бүкіл үстемдік Аллаға тән. Ол әр нәрсені естуші, білуші. (65) Естерінде болсын! Расында көктердегі, жердегі әркім Алланын иелігінде. Алладан өзге тенеген шеріктеріне шокынғандар, олар ойларына ғана ілеседі. Сондай-ақ ойларынша жорамалдайды. (66) Ол сондай Алла, сендер үшін түнді дем алыс, күндізді жарық қылды. Күдіксіз, осында тыңдайтын ел үшін дәлелдер бар. (67) Олар: "Алланың الآبات أوليات الله المخوف عليه م ولاهم يخرزوك الآبات أوليات الله المخوف عليه م ولاهم يخرزوك الآبات الله الذيب المنواوك الوايت عور الله م الذيب المنواوك الأبيد المؤاوك الأبيد المؤاوك الأبيد المؤاوك الأبيد المؤاوك الأبيد المؤاوك الأبيد المؤاوك الأبيد الله والمنطب المناسطة ا

баласы бар" десті. Ол, одан пәк. Ол, мүңсыз. Әрине көктердегі әрі жердегі нәрселер Оған тән. Бұған байланысты қастарыңда бір дәлел жоқ. Аллаға қарсы білмеген нәрселеріңді айтасыңдар ма? (68) (Мұхаммед Ғ.С.): "Расында сондай Аллаға өтірік жала жапсырғандар, құтылмайды" де. (69) Олардікі дүниеде ғана пайдалану. Сонсоң олардың қайтар орны біз жақ. Сонан кейін де қарсы болғандықтары себепті қатты азап таттырамыз. (70)

(Мұхаммед Ғ.С.) оларға Нұх (Ғ.С.) тың әңгімесін оқы. Бір заманда еліне: "Әй елім! Араларында түруым, Алланың аяттарын үгіттеуім сендерге зор келген болса, онда Аллаға тәуекел еттім. Ал енді сендер және шеріктерің не істейтіндерінде бірлесіндер. Сонсон істерін өздеріне мүн болмасын. Кейін маған мүрса бермей-ақ колдарыннан келгенін істендер!" (71)" Ал леген. жалтайсаңдар,сендерден жалақы сүрамадым ғой. Менің жалақым

Аллаға ғана тән. Сондай-ак Мусылмандардан болуға бүйырылдым...." (72) Сонда олар, оны жасынға шығарды. Сондықтан Нұх (Ғ.С.) ты әрі онымен бірге кемеде болғандарды күткарып, олардын орындарын бастырдык. Аяттарымызды жасынға шығарғандарды суға батырдық. Ескерту берілгендердің соңының не болғаның көр! (73) Сонсоң Нүх (Ғ.С.) тан кейінде елдеріне пайғамбарлар жібердік. Оларға ашық мұғжизалар келтірді. Бұрында жасынға шығарғандықтары үшін олар иман келтірмеді. Міне шектен шығушылардың жүректерін өстіп бітейміз. (74) Сонсоң олардың кейін Муса мен Һарүн (Г.С.) ды Перғауын және сыбайластарына мугжизалармен жібердік. Олар менменсіп, күнәкар ел болды. (75) Оларға біз тараптан шындық келген кезде: "Рас осы ашық жады" деді. (76) Муса (Г.С.): "Сендерге келген хакикатты сөйтіп айтасындар ма? Бүл сиқыр ма? Сиқыршылар құтылмайды" деді. (77) Олар (Мұса мен Һарүнға): "Ата-бабаларымызды тапқан жолдан бүруға әрі жер жүзінде екеуің ұлық болуға келдіндер ме? Біз, екеуіне сенбейміз" деді. (78)

Перғауын: "Бүкіл білген сиқыршыларды маған келтіріндер" деді. (79) Ал сиқыршылар келген кезде. Муса (Г.С.): "Не коймакшы болсандар, койындар" делі. (80) Олар қойғанда, Мұса (Г.С.): "Бұл келтіргендерің сиқыр, күдіксіз Алла оны бұзады. Расында Алла бұзақылардың ісін жөндемейді" деді. (81) "Егер күнәкарлар жақтырмаса да, Алла хакикатты сөздерімен шынға шығарады." (82) Мұса (Ғ.С.) ға, Перғауын мен шонжарларының өздеріне тигізетін кесірінен қорқып, елінен бір топ ғана иман келтірді. Расында Перғауын ол жерде өктем еді. Сондай-ақ ол шектен шығушылардан еді. (83) Мұса (Ғ.С.) еліне: "Әй елім! Егер Аллаға иман келтірген болсандар, сондай-ак Мұсылман болсандар онда Аллаға тәуекел қылыңдар" деді. (84) Олар: "Біз Аллаға тәуекел қылдық. Раббымыз, бізді залым елмен сынама" деді. (85) "Сондай-ақ бізді мәрхаметіңмен кәпір қауымнан құтқара көр!..." (86) Мұса мен онын туысына: "Екеуің Мысырда елдеріңе

وَقَالَ فِرْعَوْنُ اَفْتُونِ بِكُلِّ سَحِرِ عَلِيمِ فَا فَلْمَا عَا السَّحَرُهُ وَقَالَ فَرْعَوْنُ اَفْتُونِ بِكُلِّ سَحِرِ عَلِيمِ فَا فَلْمَا عَا السَّحَرُهُ وَقَالَ فَرْعَوْنُ اَفْقُوا مَا الْتَعْرَبُونَ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الل

үйлер салыңдар да үйлерінді намаз орны қылып, намаз оқыңдар. Онымен қатар мүміндерді шүйіншіле" деп уақи еттік. (87) Мұса (Ғ.С.): "Раббымыз! Расында Сен Перғауын және оның шонжарларына дүние тіршілігінде зейнет және малдар бердің жолыңнан адастырулары үшін бе? Малдарын жоқ ет, жүректерін қатайт! Жан түршігерлік азапты көргенге дейін олар иман келтірмейді" делі. (88)

Алла: "Екеулеріңнің тілектерің қабылданды. Онда тура жолда болыңдар да, білмейтіндердің жолына ермеңдер!",— деді. (89) Исраил үрпақтарын теңізден өткіздік. Сонда Перғауын және әскерлері жауыздық, дүшпандықпен оларды қуды. Ақыр ол суға батар сәтте: "Исраил үрпақтары иман келтірген Тәңірден басқа Тәңір жоқтығына иман келтірдім. Мен де бой ұсынушылардан болдым" деді. (90) "Енді ғана сендің бе? Расында сен бұрын қарсы келген

бұзақылардан болған едін...." (91) "Сенен кейінгіге үлгі болуы үшін дененді (жансыз түрде) құтқарамыз. Расында адамдардын көбі аяттарымыздан хабарсыз" (92) Расында Исраил урпақтарын жақсы жерге орналастырдық. Сондай-ақ жаксы нэрселермен ризыктандырдык. Оларға білім келгенге дейін қайшылыққа түспеді. Расында Раббың олардың таласқан нәрселері жайында қиямет күні үкім береді. (93) (Мұхаммед F.C.) егер саған түсіргенімізден күдіктенсең, сенен бұрынғы Кітап окығандардан сұра. Расында саған Раббыңнан хақиқат келді. Сондықтан күдіктенушілерден болма. (94) Сондай-ак Алланын аяттарын жасынға шығарушылардан болма. Онда зиян тартушылардан боларсың. (95) Расында өздеріне Раббыңның қарғысы лайык болғандар иман келтірмейді. (96) Сондай-ақ оларға бүкіл мұғжизалар келсе де күйзелтуші азапты көргенге дейін (олар иман келтірмейді.) (97)

Юныс (Г.С.) тың ғана елінен басқа (азаптың келгенін көріп) келтірген әрі имандары пайда берген бір кент болмаған. Олар иман келтірген заманда, өздерінен луние тіршілігіндегі корлыкты айықтырдық та, оларды бір мерзімге ләйін пайлаланлырлык. (98) (37-С.39-А.) (Мухаммед Г.С.) егер Раббың қаласа еді, әрине жер жүзіндегілердің барлығы түгелдей иман келтірер еді. Адамдарды иман келтіруге сен зорлайсың ба? (99) Алладан бүйрықсыз ешкімнің иман келтіруі мүмкін емес. Алла азапты акылдарын жүмсамайтындарга береді. (100) (Мұхаммед Ғ.С.): "Қараңдар! Көктер мен жерде не бар?",- де. Сенбейтін қауымға; дәлелдер, ескертулер пайда бермейді. (101) Олар өздерінен бұрын өткендердің бастарына келген күндер тәріздіні ғана күтеді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Онда тосындар! Расында мен де сендермен бірге тосамын!", - де. (102) Сонсон елшілерімізді, иман келтіргендерді құтқарамыз. Осылайша иман келтіргендерді құтқаруымыз бізге міндет. (103) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй адам баласы! Менің дінімнен

الناس المنوا كشفناعنهم عذاب البخري في العيوق الدُنيا ومتعنهم المنوا كشفه الفائية ويَعمل البخري والمنافق المنوا كان النفس المنوا كان النفس المنوا كان المنوا والمنافق المنافق المنوا والمنافق المنوا كان المنوا والمنافق المنوا كان المنوا كان المنوا كان المنافق والمنافق المنافق المنوا المنافق والمنافق المنافق والمنافق والمنا

күдікте болсаңдар. Ал онда мен, сен дер дің Алладан өзге табынғандарыңа табынбаймын; бірақ сендерді өлтіретін Аллаға құлшылық қыламын және иман келтірушілерден болуға бұйырылдым" де. (104) "Ал, бетінді нағыз бір ыңғай Алланы бірлеу дініне бұр. Шерік қатушылардан болма!" (105) "Және де Алладан өзге саған пайда, зиян келтіре алмайтын нәрселерге жабарынба. Сонда егер оны істесең, онда күдіксіз сен залымдардан боларсың" (106)

(Мұхаммед Ғ.С.) егер Алла саған бір зиян жеткізсе, сонда оны Алладан басқа айықтырушы жоқ. Ал егер саған бір жақсылық қаласа, оның кеңшілігін тойтарушы жоқ. Ол, оны құлдарынан қалаған кісісіне береді. Ол өте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (107) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй а дам баласы! Сендерге Раббыларыңнан хақ келді. Енді кім тура жолда болса, өзі үшін тура жолда болады. Ал енді біреу адасса, өз зиянына ғана адасады. Мен сендерге кепіл емеспін" де. (108)

Саған уақи етілгенге ер. Сондай-ақ Алла бір үкім бергенге дейін сабыр ет. Ол, үкім берушілердің хайырлысы. (109)

11-ҺҰД СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жүз жиырма үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Ұғымын Алла білелі. Бұл аяттары бекітілген бір Кітап. Сонсон аса дана, толық білуші тарапынан ашык баян етілген. (1) Алладан басқаға әсте құлшылық қылмандар. Шын мәнінде мен сендерге Оның тарапынан коркытушы. куандырушымын. (2) Раббыларыннан жарылкау тілендер. Сонан соң Оған тәубе етіндер. Ол сендерді белгілі бір мерзімге дейін көркем түрде пайдаландырады да, әрбір мәрхамет иесіне артық сыйлық береді. Егер жалтайсаңдар, расында сендер туралы ұлы күннің азабынан коркамын. (3) Кайтар жерлерің Алла жақ. Ол, әр нәрсеге күші жетуші. (4) Естерінде болсын. Олар, Одан жасырыну үшін кеуделерін бұрады! Біліндер! Олар киімдерін бүркенген кезде де, Алла көрінеу, көмес істеген нәрселерін біледі. Расында Ол, көкіректегілерді толық білуші. (5)

Жер бетіндегі әр жәндіктін көрегі Аллага гана тән. Ол. олардын турақты, турақсыз орындарын біледі. Барлығы ашық бір Кітапта. (6) Ол Алла, қайсыларың жақсы ғамал істейді деп, сынау үшін көктер мен жерді алты күнде жаратты. Оның **гаршысы** су үстінде еді... (**Гаршыдан** кейін су жаратылған. Б.М.К.Р.Т. 21-С. 30-А) (Мухаммед Г.С.) оларга: "Егер сендер өлгеннен кейін тірілесіңдер" десең, кәпірлер: "Мынау ашық жадыдан басқа дәнеңе емес" дейді. (7) Егер олардан азапты белгілі бір мерзімге дейін кешіктірсек, әрине олар: "Оны не тосты?",- дейді. Сақ болыңдар! Оларға азап келген күні солардан кайтарылмайды. Олардын мазак кылған нәрселері бастарына жетелі. (8) Егер біз алам баласына мәрхамет нәсіп етіп, сонан кейін оны одан алсак, сезсіз ол мулде кудер үзіп, ете карсы келеді. (9) Алайда оған зияннан кейін. тиген

وَمُسْتَوْدَعُهَا كُلُّ فِي كِتَبِ مُبِينِ فَيْ وَهُوالَّذِي خَلَقَ اللَّهِ وِرَفُهَا وَيَعَلَمُ مُسْنَقَرَهَا اللَّهِ عَلَى اللَّهِ وِرَفُهَا وَيَعَلَمُ مُسْنَقَرَهَا اللَّهِ عَلَى اللَّهِ وَمَا اللَّهِ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهَ عَلَى اللَّهَ عَوْدَ وَالْأَرْضِ فِي سِتَةِ أَيَّا مِ وَكَانَ عَرَشُهُ اللَّهِ عَلَى اللَّهَ أَوْلَيْنِ فَلْتَ عَلَى اللَّهَ أَوْلَيْنِ فَلْتَ عَلَى اللَّهَ أَوْلَيْنِ فَلْتَ اللَّهِ عَلَى اللَّهُ وَكَانِ فَلْتَ اللَّهِ عَلَى اللَّهُ وَكَانِ فَلْتَ اللَّهِ عَلَى اللَّهُ وَكَانِ اللَّهُ وَكَانَ اللَّيْنِ كَفَرُونَ اللَّهُ وَلَيْنَ اللَّهُ وَلَيْنِ اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَيْنَ اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ اللَّهُ وَلَى اللَّهُ ا

ныгметтерімізді таттырсақ, әрине: "Ол жамандықтар менен кетті" деп, күдіксіз ол қуанып, мақтанады. (10) Бірақ сабыр етіп, ізгі іс істегендер, міне солар үшін жарылқау және эор сауап бар. (11) (Мұхаммед Ғ.С.) бәлкім сен олардың: "Оған қазына неге түсірмейді? Яқи онымен бірге періште неге келмейді?",— деулеріне көңлің тарайып, өзіңе уақи етілген нәрсенің кейбірін тастауың ықтимал. Шынында сен бір ескертушісің. Алла әр нәрсеге кепіл. (12)

Немесе олар: "Құранды өзі жасады" дей ме? (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Егер айтқандарың шын болса, Алладан өзге көмекке шақыра алатындарынды шақырындар да сол сияқты жасама он сүре келтіріндер" де. (13) Егер ол шақырғандарың сендерге жауап бермесе, онда біліндер, шын мәнінде бұл Құран Алланың білімімен түсірілген әрі Алладан басқа ешбір Тәңір жоқ. Ал енді де бой ұсынбайсындар ма?",— де. (14) Кім дүние тіршілігін әрі оның зейнетін қаласа, дүниеде

олардың еңбектерін толық береміз; сондай-ак олар онда кемшілікке ұшыратылмайды. (15) Соларға акиретте тозак отынан баска еш нәрсе жоқ. Дүниедегі жасағандары жойылып кетті. Негізінде олардың істегендері босқа. (16) Раббынан ашык бір дәлелі болған және оған жалғас куәсы да болған сондай-ак бұрынғы жетекші әрі игілік түріндегі Мұса (Ғ.С.) ның Кітабына ие болған кісілер, міне солар, Куранга сенгендер. Әрқандай топтардан кім Куранға қарсы келсе онда оның уәделі орны от. (Мухаммед Г.С.) сен де одан кудікте болма. Расында Куран, Раббың тарапынан бір хақиқат. Бірақ адамдардың көбі сенбейді. (17) Аллаға өтірік жала жапсырғаннан кім залымырак. Міне бүлар, Раббыларының хүзырына шығарылады. Сондай-ақ айғақтары да: "Міне бұлар, Раббыларына өтірік айтқандар" дейді. Естерінде болсын! Алланың қарғысы залымдарға тән. (18) Олар сондай Алланын жолынан тосады да оны кисайтуға тырысады. Тағы олар ақиретке қарсы келушілер. (19)

Бүлар жер жүзінде Алланы нашарлата алмайлы. Әрі оларлын Алладан өзге жәрдемшілері жоқ. Оларға азап еселеніп отырады. Өйткені, олар ести алмайды да көре алмайды. (20) Міне солар, өздеріне зиян етеді. Жасама Тәңірлері олардан безіп жок болады. (21) Кудіксіз олар, акиретте өте зиянға үшырағандар. (22) Дау жоқ, иман келтіріп ізгі іс істегендер, Раббыларына бой ұсынғандар, олар жаннаттык. Олар, онда мәңгі қалады. (23) (Кәпір, Мұсылман) екі топтын мысалы: Санырау мен естуші тәрізді. Мысал тұрғысынан екеуі тең бе? Түсінбейсіндер ме? (24) Әрине біз Нұх (Ғ.С.) ты қауымына жібердік: "Мен сендер үшін ап-ашық бір ескертушімін." (25) "Аллаға ғана ғибадат қылындар, шынында мен сендерге, күйзелтуші күннің азабынан коркамын" деді. (26) Елінін қарсы келген бастықтары: "Біз сені өзіміз тәрізді ғана адам көреміз, саған тар

الْوَلْتِكُ لَمْ يَكُونُواْ مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَاكَانَ لَمُنْمِنَ وَكُونَا لَهُ مِنْ وَوَالَقَهُ مِنَ أَوْلِيَآءُ يُصُعَعُ هُمُ الْعَدَابُ مَاكَانُواْيسَ طِيعُونَ الْسَعْمِ وَمَاكَانُواْيسَ طِيعُونَ الْسَعْمِ وَمَاكَانُواْيسَ طِيعُونَ الْسَعْمِ وَمَاكَانُواْيسَ طِيعُونَ الْسَعْمِ وَمَاكَانُواْيَعَ مُرُونَ الْوَلْتِكَ اللَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمُواْ الْفَيْسَةُ مِنَ الْاَيْنِ عَامَنُواْ وَعَمُواْ الْفَيْدِ وَهُمُ الْمُخْسَرُونَ اللَّهِ الْمَالُونُ وَالْمَعِيمُ الْمَالُولُونِ اللَّهُ الْمَالُولُ وَعَمُواْ اللَّهُ الْمَالُولُونَ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ الْمَالُولُ اللَّهُ اللَّه

көзқарасты қорларымыздан басқанын ергенін көрмейміз. Сондай-ақ сендердің бізге бір артықшылықтарынды көрмейміз. Тіпті сендерді өтірікші деп ойлаймыз" деді (27) Нүх (Ғ.С.): "Әй елім! Көрдіндер ме? Раббым тарапынан ашық бір дәлел үстінде болсам және Ол, өз қасынан бір мәрхамет еткен болса, Ал ол, сендерге көрінбесе, сондай-ақ сендер оны жек көрсеңдер де сендерге оны зорлал қабылдата аламыз ба?" деді. (28)

وَينَقُومِ لاَ أَسْنُكُ مُ مَلْتُهُواْرَ بِهِمْ وَلَا كُوْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَاللّهُ وَمَا اللّهُ وَاللّهُ وَمَا اللّهُ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَال

"Әй елім! Сендерден мал страмаймын. Жалақым Аллаға ғана тән. Сондай-ақ иман келтіргендерді қуалаушы емеспін. Өйткені, олар Раббыларына жолығушылар. Бірақ мен сендерді надан көремін" (29) "Әй елім! Егер мен оларды қуаласам, мені Алладан кім қорғайды, түсінбейсіңдер ме?" (30) Мен сендерге: "Жанымда Алланың қазыналары бар демеймін де көместі де білмеймін. Мен бір періштемін де демеймін. Сондай-ақ көздеріңе ілмейтіндерге: "Алла әсте жақсылық

қылмайды" демеймін. Алла олардың ішіндегілерді жақсы біледі. Ол уақытта мен залымдардан болармын" (деді.) (31) Олар: "Әй Нүх! Рас бізбен жанжалдастын, сондыктан тартысуды көбейтіп жібердін. Егер сөзін шын болса, енді бопсалаған нәрсенді бізге келтір" деді. (32) Нұх (Ғ.С.): "Оны сенлерге каласа, Алла ғана келтіреді. Сендердің оған шамаларын келмейді" деді. (33) "Егер Алла, сендерді қаңғыртуды каласа, сендерді үгіттеуді қаласам да үгітім сендерге пайда бермейді. Ол, сендердің Раббыларың. Сол уақытта оған қайтарыласыңдар." (34)(Мүхаммед Г.С.) бәлкім кәпірлер: "Куранды өзі жасады" дей ме?. Оларға: "Егер оны жасаған болсам күнәсы маған тән. Алайда, мен сендердің істеген күнәларыннан аулақпын" де. (35) Сондай-ақ Нұх (Ғ.С.) қа: "Еліңнен иман келтіргеннен басқалары, әсте иман келтірмейді. Енді олардың істегендеріне кейіме" делінген түрде vаки етілді. (36) Көз алдымызда нускауымыз бойынша кеме жаса. Залымдар турасында маған айт па! Өйткені, олар суға батырылады. (37)

Кемені жасап жатқанда, елінің бастықтары жанынан өткен сайын оны тәлкек кыллы. Нүх (Ғ.С.) оларға: "Егер бізді сықақ қылсандар, біз де сендерді, бізді сыкак қылғандарындай сықақ етеміз" деді. (38) Ал енді жедел білесіндер: Корлайтын азап кімге келер екен және тұрақты азап кімнің басына түседі екен?" (39) Ақыр әміріміз келген заманда, тандырдан су кайналы. Нүх (Ғ.С.) қа: "Ол кемеге әр нәрседен бір жүп және бұрын чкім етілгеннен басқа семьянды орналастыр. Әрі иман келтіргендерді де ал" дедік. Негізінде онымен бірге иман келтірген өте аз ғана еді. (40) Нух (Г.С.): "Кемеге отырындар Онын жүруі де түруы да Алланың атымен. Расында Раббым өте жарылқаушы, ерекше мейірімді" деді. (41) Ол кеме оларды, таулардай толқында алып жүрді. Нүх (Г.С.) айрылуда болған **ұлына: "Әй балақайым! Бізбен бірге** кемеге отыр, қарсы болушыларлан болма!", - деп дабыстады (42) Ұлы, Кенған: "Мені судан сақтайтын тауға паналаймын" деді. Әкесі: "Бүгін Алланың әмірінен сақтаушы

النالات النالات المستخروا من المنافقة المنافقة

жоқ. Бірақ біреуге мәрхамет етсе басқа" дегенде, екеуінің арасына толқын түсіп Кенған суға батқандардан болды. (43) "Әй жер! Суыңды жүт. Аспан сен де тоқта" делінді де су тартылды. Іс бітті. Кеме Жуди тауына тоқтады. "Залымдар жоқ болсын!" делінді. (Бұл Жуди тауы Мұсылға жақын. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.Ж-Қ.) (44) Нұх (Ғ.С.) Раббына дабыстап: "Раббым! Күдіксіз ұлым семьямнан ғой. Шәксіз уәдең хақ. Сондай-ақ Сен ең тура үкім етушісің" деді. (45)

قَالَ بَدُنُوعُ إِنّهُ لِيَسَ مِنَ أَهِلِكَ إِنَهُ مَعَلُّ عَرُمَيلِجٌ فَلَا تَعَانِي فَالْمَدِي فِي الْمُلْكِ فِي عِلْمُ إِنِهَ أَعْلَكَ أَن تَكُونَ مِنَ الْجَهِلِينَ ﴿ فَالْمَدُنِ فَالْمَدُ فَالَّهُ وَالْمَدُ فَالْمَدُ فَالْمَا فَالْمَدُ فَالْمُنْ فَالْمَا فَالْمَدُ فَالْمُنْ فَالْمَدُ فَالْمَدُ فَالْمُنْ فَالْمَدُ فَالْمُ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالِكُمْ مَنْ اللّهُ مَالِمُ اللّهُ مَالِكُمْ مَنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالِكُ مَا مُنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالْمُلْكُمْ مَنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالْمُلْكُمْ مَلْمُ اللّهُ مَالِكُمْ مَنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مَالْمُلْكُمْ مَلْمُ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مَالْمُلْكُمْ مَلْمُ اللّهُ مَالِكُمْ مِنْ اللّهُ مَالْمُلْكُمْ مَلْمُ اللّهُ مِنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ اللّهُ مُنْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ

(Алла): "Эй Нүх! Ол. семьяннан емес. Өйткені, оның ісі дүрыс емес. Сондыктан білмеген бір нәрсені Менен тілеме. Сені надандардан болмауынды насихаттаймын" деді. (46) (Нүх Г.С.): "Раббым! Расында білмегенімді Сенен тілеуден өзіне сиынамын. Егер мені жарылкамасан. маган мәрхамет етпесен зиянға **ұшыраушылардан** болармын" деді. (47) "Әй Нүх! Саған, сенімен бірге болған топтарға бізден сәлеметтік, молшылыкпен кемеден түс! Бір талай топты дуниеде

пайдаландырамыз да сонан кейін олар біздің күйзелтуші азабымызға **чшырайды**" делінді. (48) (М**чхамм**ед **F.C.)** міне бұлар білінбеген еңгімелерден. Оны саған уақи етеміз. Бұдан бұрын оны сен де, каумын да білмейтін еді. Онда сабыр ет. Расында соңғы табыс такуалар үшін. (49) Ғад қаумына туыстары Һүд (Ғ.С.) ты жібердік: "Әй елім! Аллаға құлшылық қылынлар. Сендердін Одан басқа Тәнірдерін жоқ. Сендер өте жалақорсыңдар" деді. (50) "Әй едім! Бұған сендерден жалақы сұрамаймын, енбегім мені жаратқанға ғана тән. Сонда да түсінбейсіндерме?" (51) "Әй халқым! Раббыларыннан жарылкау тілендер. Сонсон Оган тәубе қылындар. Сендерге көктен жанбыр жаулырып. қуаттарынның үстіне қуат қоссын. Сондай-ак күнәкар болып. жалтармандар" деді. (52) Олар: "Әй **Ь** үд! Сен бізге ашық дәлел келтірмедің. Біздер сенің сөзің бойынша тәңірлерімізді тастамаймыз да саған сенбейміз" деді. (53)

Олар: "Саған кейбір тәнірлеріміздін киесі тиген екен" деп кана айтамыз. **Һүл** (Ғ.С.): "Расында мен Алланы айгак кыламын, сенлер ле айгак болындар. Мен сендердін Аллаға коскан шеріктеріннен аулақпын" деді. (54) "Маған Алладан басқа бәрің мекерлік қылындар да сонан кейін мұрса бермеңдер" (55) "Расында мен, менің Раббым әрі сендердін Раббыларын Аллаға тәуекел еттім. Ол. манлайынан **тстамаган** (толық меңгермеген) ешбір жандық жоқ. Күдіксіз Раббым тура жолда." (56) "Егер жалтарсандар да мен шынында өзім арқылы жіберілген нұсқауды сендерге жалғастырдым. Раббым орындарына басқа елді әкелсе, сендер оған ешбір зиян келтіре алмайсындар. Шынында Раббым әр нәрсені корғаушы" (деді.) (57) Әміріміз келген кезде, Һүд (Ғ.С.) ты және онымен бірге иман келтіргендерді мәрхаметімізбен құтқардық. Сондай-ақ оларды ауыр азаптан да босаттық. (58) Осы Ғад елі, Раббыларының аяттарына қарсы келіп. Онын елшілеріне мойындамай әрбір зөрекер тоңмойындардың әміріне бағынды. (59) Бұл дүниеде де қиямет күнінде де олардың қырсоңынан лағынет калмады. Естерінде болсын! Ғад елі Раббыларына қарсы болды. Естерінде болсын! Һүттын кауымы **Гад, (мәрхаметтен) аулақ болсын!** (60) Сэмүд еліне туыстары Саліь

إِن نَقُولُ إِلَا اَعْتَرَكُ بَعْضُ ءَالِهَ تِنَابِسُوّةً قَالَ إِنَّ اَسْهِ اُللّهَ وَالْمَهُ اللّهَ وَالشَّهُ وَالْمَهُ وَالْمَا اللّهُ وَالْمَهُ وَالْمَالَامُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَالْمَهُ وَالْمَالَامُ وَاللّهُ وَالْمُواللّهُ وَاللّهُ و

(F.C.) ті жібердік: "Әй елім! Аллаға құлшылық қылыңдар. Сендердің Одан басқа ешбір тәңірлерің жоқ. Ол, сендерді жерден жаратып әрі онда өмір сүргізді. Енді Одан жарылқау тілендер. Және Оған тәубе қылыңдар. Күдіксіз Раббым жақын тілеуді қабылдаушы" деді. (61) Олар: "Әй Саліь! Сен бұдан бұрын арамызда үміт күтілген едің. Аталарымыздың табынғанынан бізді тияасың ба? Расында сенің бізді шақырған нәрсеңе күдік ішінде әрі күмәнліміз" делі. (62)

(Саліь Г.С.): "Әй халқым! Айтыңдаршы, егер мен Раббым тарапынан ашық дәлелде болсам, өз тарапынан маған бір мәрхамет еткен болса да мен Оған қарсы келсем, сонда мені Алладан кім қорғайды? Сонда сендер маған зияннан басқаны арттырмайсындар" деді. (63) "Әй халқым! Мынау Алланың аруанасы, сендерге бір мұғжиза. Сондықтан оны қойып қойындар, Алланың жерінде оттасын. Оған жамандық тигізбеңдер. Онда сендерді жұуықта бір азап қолға

алады" деді. (64) Сонда да олар оны өлтіріп тасталы. (Саліь Г.С.): "Жүрттарында үш күн бой жасай түрындар. Бүл өтіріксінуге болмайтын бір уәде" деді. (65) Ал әміріміз келген кезде. мәрхаметімізбен Саліь (Ғ.С.) және онымен бірге иман келтіргендерді құтқардық. Сондай-ақ сол күннің корлығынан ла.... Күліксіз Раббын. Ол өте күшті, аса үстем. (66) Залымдық істегендерді ащы дауыс алып, олар өз жүртында. жалмандарынан түсіп, типыл болды. (67) Тіпті ол жерле олар отырмаған сиякты болды. Естерінде болсын! Шынында Сэмүл елі Раббыларына қарсы келді. Біліндер! Сәмүд еліне рахмет жоламасын! (68) Расынла елші (періште) леріміз Ыбырайым (Г.С.) ға хош хабармен сәлем берді. Ыбырайым (Ғ.С.) олардың сәлемін алып, сонда дереу пысырылған бузау келтірді. (69) (Ыбырайым Ғ.С.) олардын колдарын оған тигізбегенін көріп, оларды жатырқалы да олардан тіксінді. Олар: "Корықпа! Расында біз Лұт қауымына жіберілдік" деді. (70) (Ыбырайым Ғ.С.) ның түрегеп турган әйелі күліп жіберді. Сонда оны Ысхақ және артынан Яғқұп пен қуандырдық. (71)

(Ыбырайым Ғ.С. нын жұбайы): "Эттен-ай! Мен кемпір, мына ерім шал, мен туам ба? Бүл әрине таңғажайып нәрсе!",- деді. (72) (Періштелер оған): "Сен Алланың әміріне танғаласын ба? Алланын мәрхаметімен молшылығы сенлерге болсын. (Әй Ыбырайым) семьясы Шынында Алла мактауға лайык, аса жоғары." (73) Ыбырайым (Ғ.С.) нан қорқу кетіп, оған қуаныш келген кезде, Біз (елшілеріміз) бен Лұт елі жайында сөзге килікті. (74) Шынында Ыбырайым (Ғ.С.) анык жүмсак, тым камкор, бой усынушы. (75) (Періштелер): "Әй Ыбырайым! Бұдан шегін! Өйткені, Рабббыңның әмірі келген. Күдіксіз оларға қайтарылмайтын апат келеді" (деді.) (76) Елшілеріміз (жас жігіттер бейнесінде) Лут (Ғ.С.) қа келгенде (елінің сұмдығын ойлап,) олардың келуімен қынжылды да олардың салдарынан көнді тарайып: "Бүл ауыр бір күн" деді. (77) Қауымы оған жүгірісіп келді. Сондай-ақ олар бүрыннан да жаман істер істейтін еді. (Лүт Ғ.С.): "Әй халқым! Мына қыздарым, олар сендер үшін тағы таза. Енді Алладан қорқындар! Қонақтарым жайында мені қорламаңдар. Іштерінде бір де есті кісі жоқ па?",- деді. (Лүт Ғ.С. нын "мына қыздарым" дегені, елінің әйелдері еді. Өйткені, Бір пайғамбар үмметінің әкесі жерінде. Б.К.Х.Т.Ж-К) (78) Олар: "Сенде білесің. Қыздрында жұмызымыз жоқ.

Расында сен біздің нені қалайтындығымызды жақсы білесің" деді. (79) (Лүт Г.С.): "Әттең! Сендерге төтеп берер күшім болса не бір мықты бекініске паналасам" деді. (80) (Елшілер): "Әй Лүт! Расында біз Раббыңның елшілеріміз. Олар, әсте саған соқтыға алмайды. Дереу түннің бір бөлімінде үй-ішіңмен жөнел, жұбайыңнан басқа ешкім кейін қалмасын. Өйткені, еліңе келетін апат оған да жетеді. Олардың уәдесі таң. Таң жақын емес пе?", – деді. (81)

المُن النَّا النَّهِ الْمَن الْمَا الْمَن الْمَا الْمَالِمُ الْمَا الْم

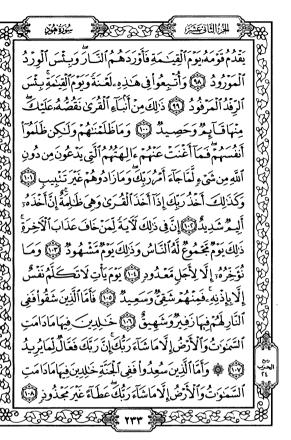
Оларға апат әміріміз келген сәтте, ол жердің үстін астына келтірдік. Сондай-ақ үстеріне ерекше әзірленіп қыздырылған тас жаудырдық. (82) Раббыңның қасында таңбаланған болатын. Бұл апат залымдардан ұзақ емес. (83) Мәдянға туыстары Шұғайыпты жібердік: "Әй елім! Аллаға құлшылық қылыңдар. Сендердің Одан басқа тәңірлерің жоқ. Сондай-ақ өлшеуді, таразыны кемітпеңдер. Расында мен сендерді молшылық ішінде көремін. Күдіксіз

мен сендерге байланысты тырп еткізбейтін күннін азабынан коркамын" деді. (84) "Әй елім! Өлшеуді, тартуды толық орындандар, адамдардың нәрселерін кемітпендер! Сондай-ақ жер жүзінде бұзғыншы болып жүрмеңдер." (85) "Егер нанатын болсандар, сендерге Алланың қалдырған халал нәрсесі хайырлы. Мен сендерге күзетші емеспін." (86) Олар: "Әй Шұғайып! Біздін аталарымыздың табынғанын тастауымызды немесе малдарымызды калауымызша істетуден тыйылуымызды саған намазын әмір ете ме? Тіпті сен өте жұмсақ, аса есті көрінесің" деді. (87) (Шұғайып **F.C.): "Әй халқым! Айтыңдаршы!** Егер мен Раббым тарапынан ашык дәлел үстінде болсам және өз қасынан маған көркем ризық берген болса, сендерді тыйған нәрсемді өзім істеп, сендерге қарсы келуді каламаймын. Шамам келгенінше түзелтуді ғана қалаймын. Табысты болуым, Аллаға ғана байланысты, Оған тәуекел еттім әрі Оған бой **чсынамын**" делі. (88)

"Әй халқым! Маған қарсы келулерін, өздеріне Нұх қауымы не Һұд кауымы немесе Саліь қауымына келген тәрізді ауыршылық келтірмесін! Сондай-ақ Лүт елі сендерден үзақ емес" (89) "Раббыларыңнан жарылқау тілендер. Сонсон Оган тәубе қылындар. Шынында Менің Раббым ерекше мейірімді, өте сүйгіш..." (90) Олар: "Әй Шұғайып! Біз сенін айтканыннын көбіне түсінбейміз. Әрі сені ішімізде әрине төмен көреміз. Егер ағайының болмаса еді, элбетте таспен атып өлтірер едік. Сондай-ак сен бізге кәдірлі емессін" деді. (91) (Шұғайып Ғ.С.): "Әй халқым! Сендерге Алладан ағайыным қадырлы ма? Алланы мулде арқаларыңның артына тастадындар. Расында Раббым не істегендерінді толық білуші" деді. (92) "Әй халқым! Қолдарыңнан келгенін істендер, мен де істеймін. (Міндетімді атқарамын.) Жақында қорлаушы азаптың кімге келетінін және кімнің өтірікші екенін білесіндер. Енді бақыландар! Әрине де сендермен бірге мен бакылаушымын" деді. (93) Әміріміз келген заман, Шүғайып (Ғ.С.) Ды және онымен бірге иман

وَيَعَوْمِ لَا يَعْرِمنَكُمْ شِعْاقِ أَن يُصِيبَكُمْ مِثْلُمَا أَصَابَ وَمَعْوَمُ لَوْطِ مِنْكُمْ أَسْفَاقِ أَن يُصِيبَكُمْ مِثْلُما أَصَابَ وَمَعْوَمُ لَوْطِ مِنْكُمْ شِعْاقِ أَن يُصِيبَكُمْ مِثْلُما أَصَابَ وَمَا قَوْمُ لُوطِ مِنْكُمْ شِعْاقِ أَن يُصِيبَكُمْ مَثْلُما أَصَابَ وَمَا قَوْمُ لُوطِ مِنْكُمْ شِعْوَا لِنَعْوِلَ مِنْكُمْ لَوْمُوا النَّهْ إِنَّ أَنْ مَنْ وَدُودُ فَى قَالُوا يَنشَعْيَبُ مَا نَفْقَهُ كَذِيرًا مِمَا تَقُولُ فَي وَالْعَلَمُ وَمَا لَوْلَا رَهُ طُلِكَ لَرَجَمْنَكُ وَمَا أَنْ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ مَا نَفْقَهُ كَذِيرًا مِمَا تَقُولُ فَي مَا عَلَيْكُومُ اللَّهُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلِمُ وَالْعَلَمُ وَلَا مُولِعُولُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَلَا الْمَلْمُ وَالْعَلَمُ وَلَا مُولِعُولُ وَلَا مُعْلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَلَا مُولِولًا الْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعُولُوالْعِلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعَلَمُ وَالْعُولُول

келтіргендерді мәрхаметімізбен құтқардық. Сондай-ақ залымдық қылғандарды бір ащы дауыс қолға алды да жұрттарында етбеттеген бойда жоққа айналды; (94) Тіпті ол жерде отырмағандай. Естерінде болсын! Сәмүд елі мәрхаметтен ұзақтасқандай Мәдян елі де ұзақтасты. (95) Расында Мұса (Ғ.С.) ны аяттарымызбен және ашық дәлелмен жібердік. (96) Перғауынға және шонжарларына жіберсек те олар Перғауынның әміріне бағынды. Перғауынның әмірі тура емес еді. (97)

Пергауын қиямет күні елінің алдына түседі. Оларды тозаққа апарады. Ол баратын жер нендей жаман бір жер. (98) Бұл дүниеде де қиямет күнінде де лағынет оның қырсоңынан қалмайды. Ол нендей жаман сыбаға! (99) (Мұхаммед Ғ.С.) осы өлкелердің хабары. Саған оны баян етеміз. Олардың кейі тұр, кейі орылып жоғалған. (100) Біз оларға зұлымдық қылмадық. Олар өздеріне зұлымдық етті. Раббыңның әмірі келген сәтте, олардың Алладан өзге жалбарынғандары өздеріне ешбір

пайда келтірмеді. Сондай-ақ зияндарын арттырғаннан басқа түкке түрмады. (101) (Мүхаммед Ғ.С.) Раббың қолға алғанда, кенттердің залым халкын өстіп алады; күліксіз Оның соққысы қатты күйзелтеді. (102) Күдіксіз осыда ақирет азабынан қорыққан кісілерге әрине дәлел бар. Киямет; адамдардың жиналатын күні. Сондай-ақ ол, әзір болатын бір күн. (103) Ол киямет күнін, санаулы бір мерзім ғана кешіктіреміз. (104) Ол күн келсе, Алланың рұқсатынсыз ешкім сөйлемейді. Олардың сорлысы да бақыттысы да бар. (105) Ал енді сорлылар, тозақта ыңыранып, шыңғырады. (106) Олар тозақ та көктер мен жердін тұруынша мүлде калады. Бірак Раббын каласа баска. Шынында Раббын калағанын толык орындаушы. (107) Ал енді бақытты болғандар, жаннатық болады. Олар жаннатта көктер мен жердің түруынша мәңгі қалады. Бірақ Раббың қаласа басқа. Бұл үздіксіз бір сыйлық. (108)

(Мухаммед Г.С.) онда олардын табынғандарына байланысты күдікте болма. Одар ата-бабаларынын бүрыннан табынғандары күсап табынады. Әрине біз олардын сыбағаларын кемітпей береміз. (109) Расында Муса (Г.С.) ға Кітап бердік. Сонда да қайшылық тудырылды. Егер Раббыннан сөз берілмеген болса еді, (бұйрық солай болмаса еді,) әрине араларына үкім берілген болар еді. Расында олар Құраннан шэк ішінде күліктенуле. (110) (Мухаммед Г.С.) күліксіз Раббын: олардың барлығының істегендерінің бодауын әрине, толық береді. Өйткені Ол. олардын істегендерін толык біледі. (111) (Мұхаммед Ғ.С.) бұйырылғанындай тура бол! Сенімен бірге тәубе еткен кісілер де. Және артық кетпендер! Өйткені Алла, не істегендерінді толық көруші. (112) Сондай зулымдык істегендерге бейім сыңай байқатпаңдар. Онда сендерге тозақ кездеседі. Сендерге Алладан басқа дос болмайды, сонсон көмекте көрмейсіндер! (113) (Мұхаммед Ғ.С.) күндіздің екі жағында, (таң және екінті намазы) Түннің күндізге таяу кезінде, (ақшам, жашыйық) намазын толық орында. Шынында жақсылықтар,

المنافقة ال

жамандықтарды жояды. Бүл түсінушілер үшін бір насихат. (114) (Мұхаммед Ғ.С.) сабыр ет. Расында Алла, жақсылық істеушілердің еңбегін жоймайды. (115) Сендерден бұрынғы ғасырлардағы ақыл иелері, жер жүзіндегі бұзықтықтан тыйса еді? Бірақ олардың азын ғана құтқардық. Зұлымдық істегендер, берілген жоғары тұрмыстың соңына түсіп күнәкар болды. (116) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббың халқы түзу болған кенттерді орынсыз жоқ етпейлі. (117)

(Мұхаммед Ғ.С.) егер Раббың қаласа, адамдарды бір-ақ ұммет қылар еді. Олар ұнемі қайшылықта тұруда. (Алла Т. сынақ үшін еркіне қойды. Б.М.Р.Т.Ж-Қ.) (118) Бірақ Раббыңның мәрхамет еткені басқа. Оларды сол үшін жаратты. Раббыңның: "Әрине тозақты бұкіл жындар және адамдармен толтырамын" деген сөзі тура шықты. (119) (Мұхаммед Ғ.С.) саған пайғамбарлардың қиссасын көңліңді орнықтыру тұрғысынан баян етеміз. Осында саған хақиқат

және мүміндер үшін бір насихат әрі түсінік келді. (120) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай иман келтірмегендерге: "Өздеріңше істеңдер. Расында біз де істейміз" де. (121) "Сендер де соңын күтіндер, біз де күтеміз" (де) (122) Көктер мен жердің сыры Аллаға тән. Істің бәрі Соған қайтады. Ендеше, Соған құлшылық қылып, Оған тәуекел ет. Раббың істейтін істеріңнен ғапыл емес. (123)

12- ЮСЫП СҮРЕСІ

Меккеде түскен, жүз он бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. Бұлар ап-айқын Құранның аяттары. (1) Расында біз мұны Арапша Құран түрінде түсірдік, әрине түсінерсіңдер. (2) (Мұхаммед Ғ.С.) саған бұл Құранды уахи етуімізбен өзіңе қиссалардың ең жақсысын баян етеміз. Негізінде сен бұдан бұрын әрине хабарсыз едің. (3) Сол уақытта Юсып (Ғ.С.) әкесіне: "Әкетайым! Рас мен түсімде он бір жұлдыз және кұн мен айды, маған сәжде қылғанын көрдім" деді. (4)

(Яғкүп Ғ.С.): "Әй балақайым! Түсінді туыстарына айтпа! Саған бір айлакерлік жасар. Расында шайтан адам баласына ашык дүшпан" деді. (5) "Міне осылайша Раббын сені **чнатады.** Саған түстердің жоруын үйретеді. Бұрынғы аталарын Ыбырайым, Ысхак (Ғ.С.) тарға ныгметтерін тамамлағанлай саған және Яғкүп (Ғ.С.) ұрпағына нығметін толықтастырады. Шәксіз Раббың толық білуші, хикмет иесі" (6) Расында Юсып әрі туыстарынын киссасында сүраушылар үшін енегелер бар. (7) Сол уақытта туыстары: "Юсып және туысы, (Бінямын) әкемізге бізден жақсы көрінеді. Біз болсақ мықты бір топпыз. Дау жоқ, әкеміз ашық адасуда" деді. (8) Олардан бір айтушы: "Юсыпты өлтіріндер немесе бір жерге апарып тастандар. Өздеріңе әкелеріңнің алды бос қалады. Артынан да түзу бір топ боларсындар" деді. (9) Іштерінен тағы бір айтушы: "Егер менін айтканымды істейтін болсаңдар, Юсыпты өлтірмендер де оны бір кудыктын түбіне тастандар. Кейбір жүргінші тауып алар" деді. (10) Олар: "Әй әкеміз! Юсып туралы бізге

اِنَ الشَّنْ الْاِنْ الْاِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْفُولِ الْمُنْ الْ

сенбейтін саған не болды? Әрине оған қамқормыз" десті. (11) "Ертең о ны бізбен бірге жібер. Тамақтансын, ойнасын. Расында біз оны қорғаушымыз" десті. (12) (Яғқұп Ғ.С.): "Расында сендердің оны алып кетулерің маған уайым салады. Әрі сендер оған кәперсіз қалып, оны қасқыр жеуінен қорқамын" деді. (13) Олар: "Біз мықты бір топ бола тұра оны қасқыр жесе, әрине сол уақытта зиянға ұшыраушылардан болармыз" лесті. (14)

المُناقانِكُمْ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّمَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّمِ اللَّهُ اللَّلِي اللَّهُ اللَّ

(Туыстары Юсыпты қырға алып шығып, әр түрлі аяусыз жапалар көрсетіп, қатты қинап өлтіруге жақындайды. Ол, оларға жылап, еңіреп жалбарынғандықтан өлтірмей әкелеріне қасқыр жеді деп, қанға бояп көрсету үшін жейдесін шешіп алып, жандары ашымай беліне жіп байлап құдыққа салбыратып тұрып, жібін кескен сәтте, Алладан Жебірейіл арқылы Юсып Ғ.С. ға п айғамбарлық келеді. Б.Ж.К.Р.Т.Ж-Қ.) Сонда олар, Юсыпты алып кеткен кезде, бәрі оны

құдықтың түбіне тастауға бірлесті. Оған: "Туыстарына әлбетте осы істерінің хабарын бересің. Олар сезбейді" деп уақи еттік. (15) Олар інірде әкелеріне жылап келді. (16) "Әй Әкеміз! Біз жарысып кеткенде, Юсыпты нәрселеріміздің жанына тастап кетсек, сонда оны каскыр жепті. Енді шын айтсақта, бізге сенбейсін ғой" лесті. (17) Сондай-ак олар оның жейдесіне өтірік қан жағып әкелді. Әкелері: "Олай емес! Сендерге нәпсілерің бір істі жақсы көрсеткен екен. Енді көркем сабыр керек. Айтқандарына Алладан жәрдем тіленеді" деді. (18) (Үш күннен кейін Мәдяннан Мысырға бара жатқан керуен адасып, кулыкка жакын түселі. Б.М.К.Ж.Р.Т.) Бір жүргінші келіп, дереу сушыларын жіберді; ол қауғасын салып: "Ой шүйінші! Міне бір еркек бала" деді. Олар оны сауда малы етіп, жасырып қойды. Алла, олардың не істегендерін толық біледі. (19) Олар оны кем бағаға бірнеше теңгеге сатып жіберді. Өйткені, Олар Юсыпка ынтык емес еді. (20) Мысырдағы оны сатып алған кісі әйеліне: "Орнын күрметтеп жаксы бак. Мүмкін бізге пайдасы тиер немесе бала қып алармыз" деді. Осылайша Юсыпты ол жерге онналастырып, оған түстердің жоруын үйреттік. Алла өз ісіне өктем, бірақ адамдардың көбі білмейді. (21) Ол ержеткенде, оған даналық, білім бердік. Жақсылық істеушілерді өстіп сыйлаймыз. (22)

(Бұл Юсыпты жүргіншіден сатып алған, Мысырдың казына уәзірі Кытпирдін әйелі Зілиха еді. Ол уакытта Мысыр патшасы Уалит ұлы Риян иман келтіреді. Б.Ж.М.К.Р.) Юсып түрган үйдін әйелі (Зілиха), онын көндін өзіне тартпақшы болды да есіктерді бекітті: "Кане кел бері!".- деді. Юсып (Ғ.С.): "Аллаға сиынамын. Ол (ерің) кожайыным, мені жақсы орынға койды. Шынында залымдар кұтылмайлы" деді. (23) Расында әйел одан ой кылды. Егер Раббының дәлелін көрмесе, Юсып та одан ой кылған болар еді. Юсыптан жамандык, арсыздыкты бұруымыз үшін өстілік. Өйткені, ол ықыласты кұлларымызлан еді. (24) Екеуі есікке жүгірді де әйел, оның жейдесін арт жағынан жыртып алып қалды. Екеуі есік алдында әйелдін қожайынына кездесіп қалып, әйел еріне: "Сенің жұбайына жамандық ойлаған біреудің жазасы сөзсіз абақты немесе жан түршігерлік азап" деді. (25) Юсып (Ғ.С): "Ол, көңлімді өзіне тартпакшы болды" деді. Әйел жағынан бір айғақ: "Егер Юсыптың жейдесі алдынан жыртылса, әйел шын айтты да ол, өтірікшілерден болады" (26) "Оның жейдесі артынан жыртылса, онда әйел өтірік айтты да وَقَالَتْ هَيْتَ لَكُ قَالَمُعُونِ بَيْنِهَاعَن نَفْسِهِ وَعَلَقَتِ الْأَبُورِ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكُ قَالَمُعَاذَ اللَّهِ إِنّهُ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكُ قَالَمُعَاذَ اللَّهِ إِنّهُ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكُ قَالَمُعَاذَ اللَّهِ إِنّهُ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكُ قَالَمُعُونِ الْقَالِمُونِ الْقَالَمُ اللَّهُ وَهَمَ عَلَا اللَّهُ وَلَقَدَ هَمَّتَ بِعَدُ وَهُمَ عَلَا اللَّهُ اللَّهُ وَالْفَدَ هَمَّتَ بِعَدُ وَهُمَ عَلَى اللَّهُ وَالْفَدَ هَمَّتَ بِعَلَى اللَّهُ وَاللَّهُ وَالْفَيْسِ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّه

Ол, шыншылдардан" деп куәлік берді... (27) Сонда оның жейдесінің арт жағынан жыртылғанын көрген ері: "Міне бұл, әйелдер, сендердің қулықтарың. Расында сендердің амалдарың үлкен" деді. (28) "Юсып, мұны қоя сал! Ханым, сен күнәң үшін жарылқану тіле! Расында сен қатәлесушілерденсің!",— (деді) (29) Қаладағы қатындар: "Бастықтың әйелі жігітінен көңіл қыпты. Расында әйелді махаббат баурапты. Әлбетте біз оны ашық адасуда көреміз" деп өсектеді. (30)

Зілиха, қатындардың өзіне сөгіс бергендіктерін естігенде; оларға шақыру жіберіп, олар үшін стйеніп отыратын диван әзірледі де әрбіреуіне бышақ беріп, Юыпқа: "Шық, оларға көрін!",-деді. (Жеміс кесіп отырған қатындар,) оны көрген сәтте, бір түрлі ірі бағалап (естері шығып,) ез қолдарын турады. Қатындар: "Ой Алла! Мынау адам емес; бұл бір құрметті періште-ақ қой" десті. (31) (Зілиха оларға): "Ал міне, мені өсектегендерің осы. Расында оның көңлін мен қаладым.

Сонда да абырой сакталы. Және де ол, әмірімді орындамаса, әлбетте абактыға салынып, кор болушылардан болады" деді. (32) (Юсып Г.С.): "Раббым! Бүлардын, мені істеуге шакырған істерінен маран зіндан сүйкімдірек. Егер бұл катындардын сүмдыктарын менен бұрмасаң, оларға бейімдеп надандардан боламын" деп тіледі. (33) Сонда Раббы тілегін қабыл етіп. одан катындардын сыгандыктарын тойтарды. Өйткені Ол Алла, толык естуші, ете білуші. (34) Сонсон оларға дәлеллер көрінгеннен кейін ле оны бір мерзімге лейін абақтыға саллы. (35) Және ле Юсыппен бірге екі жігіт абақтыға кірді. Ол екеуінің бірі: "Мен түсімде арақ сыққанымды кердім" деді. Екіншісі: "Мен тебеме нан көтеріп жүр екемін. Одан құс жегенін көрдім. Бізге бұл түстірдің жоруын айтып бер. Күдіксіз, біз сені жақсылық қылушылардан көреміз" **деді. (36) (Юсып Ғ.С. оларға):** "Сендерге көректендірілетін тамак келмей-ақ екеуіне де түстің жоруын айтып беремін. Бұл маған Раббымның үйреткендерінен. Шынында Аллага сенбеген және акирет күніне карсы келген бір еллін лінін тасталым" лелі. (37)

"Аталарым, Ыбырайым, Ысхак және ЯРКУП (Г.С.) тардың дінін кудым. Біздін Аллаға ешбір шерік косуымыз тиісті емес. Бұл бізге әрі алам баласына Алланын бір мәрхаметі. Бірақ адамдардың көбі шүкірлік қылмайды." (38) "Әй менің абақты жолдастарым! Бөлек-бөлек Раббылар жақсы ма? Немесе әр нәрсеге өктем жалғыз Алла жақсы ма?" (39) "Сендердін Одан өзге шокынған нәрселерін, сендер әрі аталарың атаған құр аттар ғана. Алла, оларға табынуға байланысты ешбір дәлел түсірмеген. Үкім Аллага гана тән. Ол. өзіне ғана құлшылық қылуларынды бұйырған. Міне осы, тұп-тура дін. Бірақ адамдардың көбі білмейді" (40) "Әй абакты жолластарым! (Бұл түс көркен екеуінін бірі патшанын сушысы, бірі ашпазы екен.) Біреуін қожайынына арақ ішкізеді. (Бұрынғы жұмысын істейді.) Ал басқа біреуің дереу асылып, басын күс шокиды. Міне екеуің жоруын сураған іс бітті." (41) Құтылады деп

ойлаған екеуінің біреуіне: "Қожайыныңның жанында мені ескер!", – деді (Юсып Ғ.С.). Сонда шайтан қожайынының алдында еске алуды ұмыттырды да сондықтан Юсып бірнеше жыл абақты да жатып қалды. (42) (Бір күні) патша: "Түсімде, жеті семіз сиырды жеті арық сиыр жеп жатқанын және жеті жасыл сабақтар, тағы сондай қурағандарын көрдім. Әй сыбайластар! Егер түс жоритын болсандар, менің түсімді жорындар" деді. (43)

قَالُوۤ اَلۡصَعۡنَٰتُ اَعۡلَيْ وَمَاعَنُ بِتَاٰوِبِلِ اَلۡاَعۡلَمِهِ بِعَلِيهِ نَ فَ وَقَالَ اَلۡمَعۡنَٰ اَعۡلَمُ مَنَ اَعۡلَمُ اَلۡمَالَاِ الْمَعۡلَمِهِ الْمَعۡلِيهِ وَمَاعَنُ بِتَاٰوِبِلِ اَلۡاَعۡلَمُ مِتَاٰوِبِلِهِ اَلۡمَعۡنَٰ اَلۡمَادِهِ فَا اَلۡمَا الْمَعۡنَٰ اَلۡمَادِهِ فَالۡمَالَانِ اللّهُ الْمَعْرَبِ مَعۡلَمُونَ الْمَالَٰ الْمَعْرَبِ مُعۡلَمُونَ الْمَالَٰ الْمَعْرِبِ الْمَعْرِبِ اللّهِ الْمَعْرِبِ اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللللّهُ الللّهُ ا

(Олар): "Бүл шым-шытырық бір түс екен. Сондықтан біз мүндай түстердің жоруын білмейміз" деді. (44) Ол екеуінің құтылғаны, Юсыпты бірталайдан кейін есіне алды да: "Мен сендерге оның жоруының хабарын беремін. Дереу мені (абақтыға) жіберіндер" деді. (45) (Ол, абақтыға барып): "Әй шыншыл Юсып! Бізге, жеті семіз сиырды жеті арық сиырдың жеуі және жеті жасыл сабақ пен қурағандары жайында жоруын бер. Олардың да оны білулері үшін адамдарға

қайтып барайын" (46) Юсып (Ғ.С.): "Жеті жыл әлеттегіше егін егесіндер ле сонда органдарынды бастырмай сабактарында койып, бірак аздап жейтіндерінді ғана аласындар." (47) "Тағы бұдан кейін жеті қатты (ашаршылық жыл) келеді. Бір аздап сақтағандарыңнан басқа бұрыннан сол үшін жинағандарынды жейсіңдер." (48) "Ал бұдан кейін адамдар жаңбырға қанып онда жемістердің суын сығатын жыл келеді" деді. (49) (Мұны естіген) патша: "Оны маған алып келіндер" лелі. Шабарман келген кезле. (Юсып F.C.): "Кожайынына қайтып бар. Ол, колдарын кескен катындардын максаттары не? Сура! Кудіксіз Раббым, олардың қулықтарын толық біледі" деді. (50) (Патша қатындарды жинап алып): "Юсыптың көңлін алмакшы болғандарында жағдай не еді?" деп сұрайды. Әйелдер: "Алла сактасын! Оған байланысты бір жамандық білмедік" десті. Уәзірдің әйелі де: "Міне шындық ортаға шықты. Оның көңлін алуды мен қалаған едім. Расында, ол анық шыншылдардан" деді. (51) (Юсып F.C.): "Осы (катындардан сүралу мәселесі) расында оған астыртын қиянат қылмағанымды патшаның білуі үшін. Күліксіз Алла. киянатшылардың қастығын оналтпайлы" делі. (52)

"Нәпсімді ақтамаймын. Расында нәпіс жамандыққа бұйырады. Бірақ та Раббым мәрхамет етсе ол баска. Кудіксіз Раббым өте жарылқаушы, ерекше мейірімді" (53) Патша: "Оны маган алып келіндер. Оны өзім үшін арнаулы алам қып алайын" лелі. Патша Юсыпка сөйлескен сәтте: "Әрине бүгін біздін алдымызда елеулі орның және сенімің бар" деді. (54) (Юсып Ғ.С. патшаға): "Мені мемлекеттін қазына бастығы қыл. Өйткені, мен оны корғауды (басқаруды) білемін" деді. (55) Міне, осылайша Юсыпты ол жерге орналастырдык. Калаған жерінде отыра алады. Калағанымызды мәрхаметімізге бөлейміз. Сондай-ак жаксылык істеушілердің еңбегін зая кылмаймыз. (56) Әрине иман келтіріп, тақуа болғандардың акиреттегі сыйлығы тағы жақсы. (57) (Ашаршылық жылдарында) Юсыптын туыстары келіп, жанына кірді. Сонда Юсып оларды танылы. Олар, оны танымады. (58) Юсып (Ғ.С.) олардың жүктерін әзірлеткен сәтте: "Маған әке бір туыстарың (Бінямын) ды ала келіндер. Шын мәнінде астық толтырғанымды және мейман достардың жақсысы екенімді көрмейсіндер ме?",- деді. (59) "Егер оны маган келтірмесендер, менде, сендерге элшеп берер жок. Сондай-ак маган жакындамандар." (60) Олар: "Біз оны әкесінен қалауға тырысамыз. Сөзсіз мүны

орындаймыз" десті. (61) Юсып (F.C.) жігіттеріне: "Олардың (астық сатып алуға әкелген) өз нәрселерін де жүктерінің ішіне қойындар. Әрине үйлеріне қайтып барған кезде, оны біліп, мүмкін олар қайтып келер" деді. (62) Сонда олар әкелеріне қайтып барғандарында: "Әй әкеміз! Біздің өлшеу тоқтатылды. (Астық бермейтін болды.) Сондықтан туысмыз (Бінямын) ды бізбен бірге жібер де (астық) өлшеп алайық. Сондай-ақ біз оны әлбетте қорғаймыз" деді. (63)

قَالَ هَلُ اَللّهُ عَلَيْهِ إِلّاكِمَ الْمِنكُمْ عَلَيْهِ إِلّاكِمَ الْمِنتُكُمْ عَلَيْ اَخِيهِ مِن اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ عَلْمُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللّهُ الللللللهُ اللللللهُ الللللهُ الللللهُ اللللهُ الللهُ الللهُ اللللهُ الللللهُ الللللهُ الللهُ الللهُ الللللهُ اللهُ الللهُ الللهُ ا

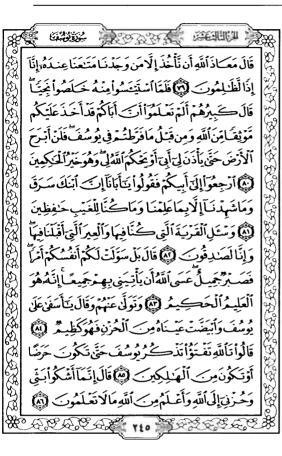
(Яғқұп Г.С.): "Бұдан бұрын туысына байланысты сендерге сенгенім сияқты бұған да сендерге сенейін бе? Дегенмен, Алла толық қорғаушы әрі Ол, мейірімділердің ең мейірімдісі" деді. (64) Олар жүктерін ашқанда, Өздеріне қайтарылған нәрселерін тапты да: "Әй әкеміз! Не іздейміз! Міне нәрселеріміз өзімізге қайтарылыпты, тағы семьямызды қамтамасыз етіп, туыстарымызды қорғаймыз. Сондай-ақ тағы бір түйе (астық) өлшеуімізге болады. Негізінен бұл

өлшеп әкелгеніміз шамалы" десті. (65) Әкелері: "Бәрін бір-ақ қолды болып кетпейінше, оны міндетті турде маған әкелулеріне байланысты Алланын атымен серт бергенге дейін оны сендермен бірге жібере алмаймын" деді. Сөйтіп олар, экелеріне серт берген сетте, әкелері: "Алла айтқанымызға уәкіл" деді. (66) Балаларына: "Әй балаларым! Калаға бір қақпадан кірмей бөлек-бөлек қақпалардан кіріңдер. Онымен қатар сендерден Алланың бүйрығынан еш нәрсені кетіре алмаймын. Үкім Аллаға ғана тән. Оған тәуекел еттім. Сондай-ак тәуекел етушілер Оған тәуекел етсін" деді. (67) Олар, әкелерінің әмірінше, кірген болса да олардан Алланың тақдырынан ешнәрсені кетіре алмайтын еді. Бірак Яғқұп (Г.С.) көңліндегі бір хажетін ғана атқарған болды. Өйткені ол. біз үйреткендіктен білім иесі еді. Алайда, оны адамдардын көбі білмейді. (68) Олар Юсыптың жанына кіргенде, Юсып туысын (Бінямынды) өз қасына алып: "Мен, сенің ініңмін. Олардың істегендеріне кейіме" деді. (69)

Юсып (Г.С.) олардың нәрселерін камдағанда, су ыдысын өз туысынын жүгінің ішіне қойып, олар жүрген сон бір айғайшы: "Әй керуенші! Сендер анық ұрысындар" деп айғайлады. (70) Олар, бұларға бүрылып: "He нэрсе жоғалттындар?". – деді. (71) Бұлар: "Патшанын су ылысын жоғалттык. Оны экелген кісіге бір түйе жүк сыйлық бар. Әрі мен оған жауаптымын" деді. (72) Олар: "Аллага ант етеміз. Расында бұл жерге бүзакылык үшін келмегенімізді әрине білдіндер. Сондай-ак біз ұры емеспіз" делі. (73) Бұлар: "Егер өтірікші болсандар, оның жазасы не?",- деді. (74) Олар: "Оның жазасы, кімнің жүгінен шыкса, сонда сонын өзі жазалы. Біз залымдарды осылайша жазалаймыз" деді. (75) Өз туысының жүгінен бұрын олардың жүгін тінте бастап, сонсон оны туысының жүгінен шығарды. Осылайша Юсыпка әдіс тйреттік. Өйткені, Алла каламайынша патшанын занында туысын алып қала алмас еді. Қалаған кісіміздің дәрежелерін

النالا النها المنها ال

көтереміз. Сондай-ақ әр ілім иесінің устінде бір білуші бар. (76) Олар: "Егер бұл ұрлық қылса, әрине туысы да бұрын ұрлық қылған болатын" деді. Сонда Юсып (Ғ.С.) ол сөзді жүрегінде сақтап, оларға әшкерелемеді. (Ішінен): "Сендер тағы жаман орындасыңдар. Алла айтқандарынды жақсы біледі" деді. (77) Олар: "Әй қожайын! Бұның кәрі әкесі бар. Сондықтан оның орнына бірімізді ал. Шын мәнінде біз сені игілік істеушілерден көреміз" деді. (78)

(Юсып Ғ.С.): "Нәрсемізді жанынан тапкан адамнан басканы алып калудан Аллага сиынамыз. Біз ол уақытта анық залымдардан боламыз" деді. (79) Олар, Юсыптан күдер тзген сәтте, онашаланып кеңесті. Олардың үлкені: "Білмейсіндер ме? Расында экелерін сендерге байланысты Алланың атымен серт алған. Сондай-ақ бұрын Юсып жайында орасан айыптысыңдар. Сондықтан маған әкем рұхсат бергенге немесе мен үшін Алла бір ткім қылғанға (өлгенге) дейін осы

жерлен әсте айрылмаймын. Ол Алла укім етушілердін ен жақсысы" деді. (80) "Сенлер әкелеріне қайтындарда: **'Әй әкеміз! Шын мәнінде ұлын урлык** кылды. Біз білгенімізге ғана айғақпыз. Сондай-ақ біз көместі білмейміз дендер." (81) "Ал біз ішінде болған қаладан және бізге кездескен керуеннен сура. Сөз жоқ, біз шын айтамыз" (82) (Яғқұп Ғ.С.): "Олай емес. Сендерді нәпсілерің бір іске кызыктырған екен. Енді маған көркем сабыр керек. Бәлкім Алла олардың бәрін маған келтірер. Өйткені. Ол толық білуші, хикмет иесі" деді. (83) (Яғқұп Ғ.С.) олардан теріс айналып: "Ой қайран Юсып!",деп күйіктен көздері ағарып, сонда ол касіреттеніп іштей тынды. (84) Олар, әкелеріне: "Аллаға ант етеміз. Күйіктен ерігенге немесе типыл болғанға дейін Юсыпты жоқтай бересің" деді. (85) (Яғқұп Ғ.С.): "Мен күйзелісімді де күйінішімді де Аллаға ғана шағамын. Әрі Алладан сендер білмеген нәрсені білемін" деді. (86)

"Әй ұлдарым! Барындар да Юсыпты және туысын іздестіріндер! Сондай-ақ Алланың мәрхаметінен күдер үзбеңдер. Өйткені, Алланың рахметінен, қарсы болған қауым ғана күдер үзеді..." (87) Олар, Юсып (Ғ.С.) қа барып, кірген сәтте: "Әй кожайын! Бізге және семьямызға ашаршылық тиді. Онымен қатар мардымсыз бір нәрсемен келдік. Сонда да толық өлшеп бер. Тіпті бізге садака да бер. Күдіксіз Алла, садака берушілерді сыйлайды" деді. (88) (Юсып Ғ.С.): "Сендер білместіктен Юсыпка және туысына не істегендерінді білесіндер ме?".деді. (89) Олар: "Сен өзің шын Юсыпсын ба?", - деді. "Мен Юсып мынау туысым. Расында Алла бізге игілік қылды. Шын мәнінде кім Алладан сақсынса, сабыр етсе, күдіксіз Алла жақсылық істеушілердің еңбегін зая қылмайды" деді. (90) Олар: "Аллаға ант етеміз. Рас Алла сені бізге ықпалды етті. Өйткені, біз күнәкар едік" деді. (91) (Юсып Ғ.С.): "Бүгін

يَكِينَ أَذْ هَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلاَ تَأْيَسُواْ فَيَكُونَ مِن رَقِعَ اللّهِ إِلّا الْفَوْمُ الْكَيْلُ وَمَسَاواْ هَلَا الْفَرْمُ الْكَيْلُ وَمَسَاواْ هَلَا الْفَرْمُ الْكَيْلُ وَمَسَاواْ هَلَا الفَّرُ فَي فَلَا الْفَرْمُ اللّهَ وَالْمُ اللّهَ عَلَيْمُ اللّهُ الْعَرْيُرُ مُسَاواً هَلَا الفَّمُ وَهِ فَلَا الْفَرْمُ اللّهُ الْعَرْيُرُ مُسَاواً هَلَا الفَّمُ الْعَلَامُ مَن وَعِينَا إِنْ اللّهُ الْعَرْيُ مُسَاواً هَلَا الفَّمُ الْعَلَامُ مَا فَعَلَمْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ ا

сендерге сөгіс жоқ. Алла сендерді жарылқайды. Ол мейірімділердің ең мейірімдісі" деді. (92) "Енді мына жейдемді абарып, әкемнің бетіне қойыңдар; көзі көруге келеді. Біртутас үй-іштеріңмен маған келіңдер" деді. (93) Керуен Мысырдан айрылып шыққан кезде, олардың әкесі (Яғқүп Ғ.С.): "Егер алжыды демесеңдер шын мәнінде мен Юсыптың исін алып отырмын" деді. (94) Ел: "Аллаға ант етеміз. Әрине сен бұрынғы жансақтықтасың" деді. (95)

Шүйіншіші келген сәтте, жейдені Яғқұп (Ғ.С.) тың бетіне қоя сала көзі көруге айналды: "Сендерге Алла тарапынан сендер білмейтін нәрсені білемін демеп пе едім?" деді. (96) Ұлдары: "Әй әкеміз! Біздің күнәларымыздың жарылқануын тіле! Расында біз кателескен едік" деді. (97) Яғқұп (Ғ.С.): "Сендер үшін Раббымнан жарылқау тілеймін. Өйткені, Ол аса жарылқаушы, ерекше мейірімді" деді. (98) Олар, Юсып (Ғ.С.) тың қасына барғанда әке-шешесін өз қасына алды да:

"Алланын калауы бойынша Мысырға бейбіт түрле кіріндер" лелі. (99) Әке-шешесін такка көтерді. Барлығы Алла үшін сәждеге жығылды. (Юсып Ғ.С.): "Әй экетайым! Міне бұрынғы көрген түсімнің жоруы. Рас оны Раббым хакикатка шығарды. Сондай-ак шайтан туыстарым мен менің арамды бүзганнан кейін, мені абақтыдан шығарып, сахарадан сендерді келтіріп, маған рас игілік етті. Күліксіз Раббым қалағанына ете мейірімді. Ол толык білуші. хикмет иесі" (100) "Раббым маған патшалық бердің және түстердің жоруын үйреттің. Көктер мен жердің жаратушысы, Сен дүние, ахиретте иемсін. Мені бой ұсынған күйде өлтіріп, игілерге қос!" (101) (Мұхаммед Ғ.С.) саған бұл киссаны көмес хабарлардан уахи етеміз. Олар іс жүзінде бірлесіп (Юсыпка) мекерлік жасағанда, жандарында болмаған едін. (102) Сен, канша ынтызар болсанда, адамдардың көбі иман келтірмейді. (103)

(Істегендеріне) олардан ақы сурамайсын. Ол Куран бүкіл әлемге тән үгіт. (104) Көктерде және жерде каншалаған ләлел бар. Аламлар оған көніл бөлмей өтелі. (105) Олардын көбі Аллаға иман келтірмейді. Сондай-ақ олар ортақ қосады. (106) Ал олар, Алланың баурап алушы азабынан немесе кенеттен сезбеген түрде қияметтің келіп қалуынан қауіпсіз болды ма? (107) (Мұхаммед Ғ.С.): "Менің жолым осы. Алла жаққа шақырамын. Мен және маған ергендер, ашық дәлел үстінде. Алланы пәктеймін. Сондай-ақ шерік қатушылардан емеспін" де. (108) Сенен бұрын да кенттердің халқынан өздеріне уақи етіп, еркектерді ғана жібердік. Ал енді олар өздерінен бұрынғылардың соңының не болғанын жер жүзін кезіп көрмей ме? Әрине ақирет жүрты тақуалар үшін хайырлы, түсінбейсіңдер ме? (109) Хатте

пайғамбарлар күдер үзіп, олар шын мәнінде жасынға шығарылдық деп ойлаған кезде, өздеріне жәрдеміміз келген еді де сонда қалағанымыз құтқарылды. Сондай-ақ бейнетіміз күнәкар қауымнан қайтарылмайды. (110) Әрине пайғамбарлардың қиссаларында ақыл иелері үшін өнеге бар. Құран бір жасама сөз емес. Бірақ өзінен бұрынғы кітаптарды растайды. Сондай-ақ иман келтірген ел үшін әр нәрсені ашықтайтын тура жол және игілік. (111)

13-РАГЫД СҮРЕСІ

Мекеде түскен. Қырық үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. Бұл Құранның аяттары. (Мұхаммед Ғ.С.) саған Раббың тарапынан түсірілген хақиқат. Бірақ адамдардың көбі сенбейді. (1) Ол сондай Алла, көктерді тірексіз көтерді; көріп тұрсыңдар. Сонсоң ғаршыны меңгеріп, күн мен айды іске қосты. Олардың әрбірі бір белгілі мерзім

үшін жүреді. Бүкіл істерді Ол, жолға койып, аяттарды ашық баян етеді. Эрине Раббыларына кездесетіндеріңе нанарсыңдар. (2) Тағы Ол сондай Алла, жерді төсеп, онда асқар таулар, өзендер жаратты. Әрі онда әр түрлі жемістерден екілен жүп етті. Түнді күндізге жабады. Шынында бүнда ойланатын кауым үшін дәлелдер бар. (3) Жер жүзінде көршілес құрылықтар, жүзім бақшалары, егіндер және ашалы, ашасыз күрманын ағаштары бар. Бәрі бір сумен суарылады да жемістерін бір-бірінен артылтамыз. Сөз жоқ, бұнда түсінген ел үшін дәлелдер бар. (4) (Мұхаммед Ғ.С.) егер танғалсан, олардың: "Біз бір топырак болған кезде, жаңадан жаратыламыз ба?",- деген сөздеріне таңырқау керек. Міне Раббыларына қарсы болғандар. Әрі бүлар мойындарында темір шынжырлар болатындар. Сондай-ақ бұлар тозақтық. Олар онда мәңгі калады. (5)

(Мухаммед Ғ.С. ажыуа түрінде) одар сенен жаксылыктан бұрын желел жамандық тілейді. Расында бұлардан бұрын ғибрат аларлық мысалдар еткен болатын. Шәксіз Раббың, адам баласының зұлымдықтарына қарсы жарылқау күшіне ие. Сондай-ақ Раббыннын азабы да катты. (6) Сондай карсы болғандар: "Оған Раббынан бір мұғжиза неге келмейді?".- дейді. Шын мәнінде сен бір ескертушісің. Сондай-ақ әр елдің бір жолбасшысы бар. (7) Алла (Т.) әр үрғашы жыныстың неге жүкті болғандығын және жатырлардың нені кемітіп, нені артылтқанын (нені туып нені қойғанын) біледі. Оның жанында әр нәрсе өлшеулі. (8) (Ол) көместі, көрнеулі білуші. Аса ұлы, өте жоғары. (9) Сендерден кім сөзді жасырса да жарияласа да және кім түнде жасырынып, күндіз шықса да Аллаға бәрі бірдей. (10) Әркімнің алды-артынан Алланың әмірі бойынша, өкшелеп, коргаушы (періштелер) бар. Расында бір кауым, өзін өзгертпейінше Алла.

وَيَسْتَعْجِلُونِكَ بِالسَّيِعَةِ فِتَلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن وَيَشْتَعْجِلُونِكَ بِالسَّيِعَةِ فِتَلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن وَيَشْتَعْجِلُونِكَ بِالسَّيِعَةِ فِتَلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن وَيَقُولُ النِّينَ كَفُرُواْلُولَا وَإِنَّ رَبِكَ لَشَدِيدُ الْمِقَابِ ﴿ وَوَيَقُولُ النِّينَ كَفُرُواْلُولَا فَي اللَّهِ مِعْلَمُ مَا تَعْمِلُ كُلُّ الْفَيْ وَمَا يَغِيضُ الْأَرْحَامُ اللَّهُ مِعْلَمُ مَا تَعْمِلُ كُلُّ الْفَيْ وَمَا يَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا يَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا يَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا يَغِيضُ الْأَرْحَامُ اللَّهُ مِعْقَدَادٍ ﴿ عَلَيْ اللَّهُ مِعْقَدُهُ وَمَا يَغِيضُ الْأَرْحَامُ اللَّهُ وَمَا يَعْمِلُ كُلُّ الْفَيْقِ مِ عَلَيْ اللَّهُ مِعْقَدُهُ وَمَا يَعْفِيفُونَهُ وَمَا يَعْمِلُ كُلُّ الْفَوْلِ وَمَن جَهَرِيهِ وَمَن خَلْفِهِ مِعْمُ اللَّهُ وَمَن خَلْفِهِ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ وَمَن خَلْفِهِ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُ وَمَا اللَّهُ مِن اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

оны өзгертпейді. Сондай-ақ егер Алла, бір қауымға бейнет тілесе, Сонда оны ешбір қайтарушы жоқ. Әрі олар үшін Алладан өзге бір жәрдемші де жоқ. (11) Ол сондай Алла, сендерге қорқу және үміт түрінде нажағайды көрсетіп, жаңбыр толы ауыр бүлттарды пайда қылады. (12) Көктің гүрілі; дәріптеп, періштелер қорқып, Алланы пәктейді. Алла, нажағайларды жіберіп, қалағанына тигізеді. Олар, Алла жайында таласады. Негізінде Алла, орасан күшке ие. (13)

A. TA. TA. TA. TA. TA. TA. TA. TA. TA.

لَهُ النّالِيَةِ وَالْمَدِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ عَلَا يَسْتَجِبُونَ لَهُم بِشَيْء إِلّا لَمَ مَعْوَةُ الْمَقِينَ الْمَدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدُعِقُونَ الْمُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدِعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُدْعُونَ الْمُونَ الْمُدُعِلَى الْمُدْعُونَ الْمُدُعُونَ الْمُحْمُونَ الْمُحْمُو

Шынайы тілек Аллаға тән. Олардың Алладан өзге тілегендері, оларға ешбір жауап бермейді. Олар судың ауыздарына келуі үшін алақандарын жайған тәрізді. Тіпті су оған жетіп келмейді. Өйткені, кәпірлердің тілегі мүлде қаңғырыс. (14) Көктердегі және жердегі әркім әрі көлеңкелері, ерікті, еріксіз түрде ертелі-кеш Аллаға сәжде қылады. (Әміріне бағынады.) (15) (Мұхаммед Ғ.С.) олардан: "Көктер мен жердің Раббы кім?", – деп сұра да: "Алла!", – деп жауап бер. "Алланы қойып,

тіпті өздеріне де пайда, зиян келтіре алмайтындарды ие қылып алдындар ма?",- де. "Көрмейтін мен көретін немесе жарық пен каранғылықтар тен бе?",- де. Я болмаса, олар: Аллаға, Онын жаратканындай жарататын; жаратулары, Алланың жаратуына чксас ортактар коса ма? (Оларға) айт: "Әр нәрсені жаратушы Алла. Ол жалғыз, аса өктем" (16) Ол көктен жаңбыр жаудырды да ойпаттар өз өлшеуі бойынша сел болып, көпірген көбікті қалқытып ақты. Сондай-ақ сәндік-бүйым немесе аспап жасау үшін оған от жағып, еріткен металдарда да сондай көбік болады. Алла, хакикат пен жасандыны осылайша мысалдайды. Ал енді көбік кеуіп. ушып кетеді де адам баласы пайдаланатын нәрсе жер бетінде турып калады. Осылайша Алла мысал береді. (17) Раббыларына бағынғандар үшін игілік бар. Ал Оған бағынбағандар, егер біртұтас жер жүзіндегі нәрселер және онымен бірге тағы сондай нәрсе олардікі болса да (өздерін құтқару үшін) төлеуге берер еді. Міне солар үшін есептің жаманы болады. Олардың орындары тозак; нендей жаман орын. (Жоғарыдағы мысалда хақиқат; Корытылған металға, жасанды нәрселер, үшып кететін көбікке үксатылып отыр. **Ж-К**.) (18)

(Мухаммед Ғ.С.) шын мәнінде Раббын тарапынан саған түсірілгенді шындық деп білген кісі, соқыр кісімен тен бе? Бұны акыл иелері ғана түсінеді. (19) Олар, сондай Алланын уәлесін орындағандар әрі серттерін бүзбағандар. (20) Олар, Алланын жалғастырылуын әмір еткен нәрсесін жалғастырып, Раббыларынан корка отырып, есебінін жаман болуынан кауіптенгендер. (21) Раббыларынын ризалығын іздеп, сабыр еткендер, намазды толық орындап, өздеріне берген несібемізден көрнеу, көмес пайдаландырғандар және жақсылық аркылы жамандыкты кетіргендер, міне ақирет жұртының табысы солардікі. (22) Олар Ғадын атты жаннаттарға кіреді. Аталарынан, жүбайларынан және үрпактарынан кім түзу болса, олар да кіреді. Періштелер әр есіктен олардың үстіне кіреді: (23) "Сабыр еткендіктерің үшін, Алланың есендігі сендерге болсын! Сонғы жүрт нендей жақсы" (дейді.) (24) Сондай, Аллаға берген серттерін бекіткеннен кейін бұзғандар және Алланың, бірлесуін бүйырған нәрселерді бөлгендер әрі жер жүзінде бұзақылық істегендер, міне лағынет осыларға. Сондай-ақ мекеннің жаманы солардікі. (25) Алла (Т.) қалаған кісісінің несібесін

النالقائية الني المنافرة المن

кеңітіп, тарылтады. Олар, дүние тіршілігіне мәз болды. Негізінде дүние тіршілігі; ақиреттің жанында тек қана бір күн көріс. (26) Қарсы болғандар: "Пайғамбарға, Раббы тарапынан бір белгі неге түсірілмеді?",— дейді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Расында Алла, кімді қаласа, адастырады да өзіне бұрылғанды тура жолға салады" де. (27) Сондай иман келтіргендер; Алланы еске алу арқылы көңілдері жай тапқандар. Естеріңде болсын; Алланы еске алумен жүректер орнығады. (28)

Сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендер; шаттық та көркем орын да солардікі. (29) (Мұхаммед Ғ.С.) осылайша, саған уахи еткенімізді, Аллаға қарсы келгендерге оқуың үшін бір елге жібердік. Одан бұрын да көптеген елдер өткен болатын. Оларға: "Ол, менің Раббым, Одан басқа тәңір жоқ. Оған тәуекел қылдым. Қайтар жерім де Сол" де. (30) Олар, егер Құран арқылы таулар жүргізіліп, жер бөлшектеніп және өліктер сөйлестірілсе де (сенбейді.) Алайда, барлық іс

Аллаға тән. Мүміндер аңғармады ма? Алла қаласа еді, адамдарды тутас тура жолға салар еді. Қарсы болғандарға Алланың уәдесі келгенге дейін қылықтарының салдарынан үнемі соққы жетеді немесе жүрттарының маңына түседі. Кудіксіз Алла серттен таймайды. (31) (Бұл соңғы үш аят, Мекке кәпірлеріне байланысты. Үйлерінің жақынындағы хауіп; Хұдайбия уақиғасы. Б.Ж.М.Р.Х.) Расынла бұрын келген пайғамбарлар сенен па тәлкек қылынған болатын. Сонда карсы болғандарға кеншілік беріп барып сонсон оларды қолға алдым. Азабым қандай? (32) Әркімнің істеген ісін бақылаушы Алла емес пе? Сонда да олар, Аллаға ортақтар косты. (Мухаммед Г.С.): "Олардың аттарын атаңдар!",- де. Аллаға жер жүзінде білмейтін бір нәрсенің хабарын беріп отырсындар ма? Немесе бос бір сөзбен (ортақ қосасындар ма?) Олай емес, кәпірлерге айлакерліктері әдемі көрсетілді де тура жолдан тосылды. (33) Оларға дүние тіршілігінде азап бар. Әрине акиретте азабы тағы қатты. Сондай-ақ оларды, Алладан ешбір корғаушы жоқ. (34)

Сондай такуалар үшін әзірленген ужмактын мысалы: Астынан езенлер агалы. Онын жемістері және көленкелері мәнгілік. Міне. Алладан корыккандардың соңы. Карсы келушілердің соңы тозак. (35) (Мухаммед Г.С.) өздеріне Кітап бергендеріміз; (иман келтіргендері; Б.Ж.М.Р.Х.Т.) саған түсірілген Куранга куанады. Онымен катар карсы топтарлан Кураннын кей жерін мойындамайтындар да бар. Оларға: "Шын мәнінде Аллаға күлшылык кылуға әрі Оған ешбір ортак коспауга бүйырылдым. Мен Ол жаққа шақырамын. Және қайтар жерім де Сол жақ" де. (36) Осылайша, Құранды, арапша үкім түрінде түсірдік. Саған ғылым келгеннен кейін, олардың көңілдері ауған тарапка ілессен, сені Аллалан арашалайтын бір дос не қорғаушы болмайды. (37) Расында сенден бурын да пайгамбарлар жібергенбіз. Оларга да жубайлар, урпактар бергенбіз. Ешбір пайғамбар, Алланың рұқсатынсыз бір аят келтіре алмайды. Әр нәрсенің мезгілі жазулы. (38) Алла (Т.) калағанын өшіреді де калдырады. Негізгі Кітап, Оның қасында. (39) (Мухаммед Г.С.) оларға уәде етілген кейбір уақиғаны, саған көрсетсек те, не саған көрсетпей өлтірсек те негізінде саған жалғастыру ғана

المنافرة ال

міндет. Есебі, бізге тән. (40) Олардың жеріне келіп, әр тараптан кеміткенімізді көрмей ме? (Исламның кеңіп, олардың кеміп бара жатқанын. Б.М.Ж.) Үкімді Алла береді. Оның үкімін тойтарушы жоқ. Ол, есепті тез көруші. (41) Расында бұларда, бұлардан бұрынғылар да мекерлік қылған. Дегенмен барлық шаралар Аллаға тән. Алла (Т.) әркімнің нә істегенін біледі. Қарсы болушылар жақында дүниенің соңғының кімдікі екенін біледі. (42)

Қарсы болғандар: "Сен Пайғамбар емессің" дейді. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Мені мен сендердің арамызға куәлік жөнінде Алла және Кітапты білгендер жетік" де. (43)

14-ІБРАЬИМ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Елу екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Ұғымын Алла біледі. (Мұхаммед Ғ.С.) бұл Құран адамдарды, Алланың рұқсатымен,

қараңғылықтардан жарыққа. сондай-ақ үстем әрі мақтауға лайық Алланын жолына шығаруын үшін біз саған түсірген бір Кітап. (1) Ол сондай Алла, көктердегі және жердегі нәрселер Онікі. Кәпірлерге болатын қатты азаптан нендей өкініш! (2) Олар, сондай акиретке карағанда, дүние тіршілігін жақсы көреді. Сондай-ақ Алланын жолынан тосып, оның қисаюын калайды. Осылар, тзак канғырыста. (3) Әр пайғамбарды ашық түсіндірсін деп; елінін тілінде ғана жібердік. Алла кімді каласа. адастырады да кімді қаласа, тура жолга салалы. Ол. өте үстем. аса дана. (Жетінші сүренің жүз елу сегізінші аяты бойынша, Мұхаммед (Ғ.С.) бүкіл адам баласына, Алла тарапынан Елші екендігі даусыз. Арап тілінде түскен Кұранның әр тіллегі аулармасы уәкіллік етелі. Б.М.Р.X.) (4) Расында Муса (F.C.) ны: "Елінді қараңғылықтардан жарыққа шығар. Алланың күндерін ескерт" деп, мугжизалармен жібердік. Шәксіз мұнда; бейнетке сабыр етіп. ныгметке шүкірлік етушілер үшін өнегелер бар. (5)

Сол уакытта Муса (Г.С.) еліне: "Алданын сендерге берген ырысын еске алыңдар. Өйткені, сендерді Пергауынның сыбайластарынан күткарды. Олар, сендерді жаман кинаумен ұстаушы еді. Ұлдарынды бауыздап, әйелдерінді тірі қоятын елі. Міне, бұнда сендерге, Раббыларын тарапынан үлкен сынау бар. (6) Сол уақытта Раббыларың: "Егер шүкір етсеңдер, арттыра беремін. Ал, егер қарсы келсеңдер, азабым тым қатты" деп, жариялады. (7) Муса (Г.С.): "Сендер және бір тутас жер жүзіндегі әркім қарсы келсендер де Алла анык мүнсыз, мақтауға лайық. (8) Сендерге өздеріннен бұрынғы Нұх, Ғад, Сәмұд және сондай-ақ олардан кейінгілердің хабары келмеді ме? Оларды Алла ғана біледі. Оларға пайғамбарлары мұғжизалармен келген еді. Олар саусақтарын ауыздарына апарып (бармақтарын тістеп): "Шынында біз сендер аркылы жіберілген нәрсеге карсымыз. Сондай-ак сен бізді шақырған нәрсеге, әлбетте шәкте

النظافات المنافية ال

және күдіктіміз" деді. (9) Олардың пайғамбарлары: "Көктер мен жерді жаратушы Алла жайында күмәнданасыңдар ма? Ол күнәларынды жарылқауға және сендерді белгілі бір мерзімге дейін кешіктіруге (кеңшілік етуге) шақырады" деді. (Олар, пайғамбарларына): "Сендер де біздей-ақ адамсыңдар. Бізді ата-бабаларымыздың табынған нәрселерінен тосқыларың келе ме? Бізге ашық бір дәлел келтіріңдер" деді. (10)

Пайгамбарлары оларга: "Эрине біз сендер құсаған адам баласымыз. Бірақ Алла (Т.) құлдарынан кімді каласа, соны сыйлыққа бөлейді. Алладан бұйрықсыз біздің сендерге бір мұғжиза келтіруіміз мұмкін емес. Муміндер Аллаға ғана тәуекел етсін" деді. (11) "Расында, бізге тура жолдарымызды көрсеткен Аллаға сенім артпайтын не болды? Бізге тарттырған жапаларына әлбетте сабыр етеміз. Ендеше, Аллаға сенім артушылар тәуекел етсін" (деді) (12) Αл карсы болғандар,

пайғамбарларына: "Әлбетте сендерді жерімізден шығарамыз немесе дінімізге қайтасындар" деді. Сондықтан оларға, Раббылары: "Әлбетте залымдарды типыл кыламыз" деп. уахи етті. (13) "Элбетте ол жерге олардан кейін сендерді орналастырамыз. Бұл хузырымнан сескеніп, ескертуімнен корыккандығы үшін..." (14) (Пайғамбарлар) Алладан көмек тіледі де зорекер қасарысқанның барлығы зиянға ұшырады. (15) Оларга оның артынан тозақ бар. Және іріңнің суы ішкізіледі. (16) Оны жүтуга тырысады, оны тамағынан өткізе алмайлы. Сондай-ақ оған әр тараптан өлім келеді. Ол өле алмайды. Тағы оның артынан ауыр азап келеді. (17) Сондай Раббыларына қарсы келгендердің ғамалдарының мысалы; Боранды күнде жел үшырган күл сиякты. Енбектерінен ешбір пайла көре алмайлы. Міне! Осы, тзак канғырыс. (18)

(Мұхаммед Ғ.С.) Алланың көктер мен жерді шындық бойынша жаратқанын көрмедін бе? Егер каласа, сендерді кетіріп, жанадан халық келтіреді. (19) Бұл Алла (Т.) **га** елеулі жұмыс емес. (20) Барлығы Алланың хүзырына шығып, сонда нашарлары, үлкенсігендерге: "Біз сендерге еріп едік. Ал сендер, бізден Алланың азабынан еш нәрсе кетіре аласындар ма?",- дейді. Олар: "Алла бізді егер онғарған болса еді. эрине біз де сендерді онгарар едік. Енді біз бай-байласақ та шыдасақ та бәрі бір. Құтылар жеріміз жоқ" дейді. (21) Іс біткен заман шайтан: "Расында Алла сендерге шындықты уәде етті. Сондай-ақ мен де сенлерге уәде етіп, опасыздық еттім. Негізінде, сендерді шақырғаннан басқа өктемшілігім жоқ еді. Сонда да шакыруымды кабыл алдындар. Ендеше, мені секпендер де өздеріңді сөгіңдер. Мен сендерді құтқара алмаймын. Сондай-ақ сендер де мені куткара алмайсындар. Расында, бұрыннан да мені Аллаға ортақ қосуларына

қарсы едім" дейді. Сөз жоқ залымдарға жан түршігерлік азап бар. (22) Сондай иман келтіріп ізгі іс істегендер, Раббыларының рұқсатымен ішінде мәңгі қалатын, астынан өзендер ағатын жаннаттарға кіргізіледі. Олардың жаннаттағы амандасулары "сәлем" болады. (23) (Мұхаммед Ғ.С.) көрмейсің бе? Алла қандай мысал берді: Көркем сөз, ("Алладан басқа ешбір Тәңір жоқ" деген сөз. Б.Ж.М.Р.Х.Т.Ж-Қ) тамыры мықты, бұтағы көктегі бір көркем ағаш тәрізді. (24)

النّالِ النّالِيَةِ الْمَثْنَالِ اللّهُ الْمَثْنَالِ اللّهُ الْمَثْنَالِ اللّهُ الْمَثْنَالِ اللّهُ الْمَثْنَالِ اللّهُ الْمَثْنَالِ اللّهُ الْمُثْنَالِ اللّهُ الْمُثْنَالِ اللّهُ الْمُثْمِلِ اللّهُ الْمُثْمِلُ اللّهُ الْمُثَلِقِ اللّهُ الْمُثْمِلُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ

Ол (ағаш) Алланың бүйрығынша, әр уақыт жемісін береді. Алла (Т.) адам баласына насихат алуы үшін мысал келтірді. (25) Ал енді (Аллаға шерік қатылған) жаман сөз, жердің бетінен қопарылған орнықсыз ағаш сияқты. (26) Алла (Т.) сондай иман келтіргендерді, дүние тіршілігінде де ақиретте де мықты сөзбен бекітеді. (Сондықтан ол мүмін өмірде қандай қатты қинау көрсе де:" Алладан басқа ешбір Тәңір жоқ. Мұхаммед Алланың Елшісі" деген сенімнен бұлжымайды әрі

қабырдағы сұрақтарға да дұрыс жауап берелі. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.Ж-К.) Алла залымдарды адастырады. Сондай-ақ Алла қалағанын істейлі. (27) (Мухаммел Ғ.С.) сондай Алланын нығметтеріне шүкір етуді, қарсы болуға ауыстырған және қауымдарын, құритын жұртқа итергендерді көрмейсін бе ? (28) Олардын жұрты жаьаннам нендей жаман орын. (29) Олар, жолдан адастыру үшін Аллаға тендестер жасайды. Оларға: "Күн көре түрындар! Қайтар орындарың тозақ" де. (30) Сондай иман келтірген құлдарыма айт: "Намазды толық орындасын. Сондай - ак бір нәрсені айырбастауға және достық болмайтын бір күннің келуінен бұрын өздеріне берген несібемізден тиісті орынға көрнеу, көмес жүмсасын. (31) Сондай Алла (Т.) көктер мен жерді жаратып, аспаннан жанбыр жаудырып, арқылы сендерге ризық үшін өнімдерді шығарды. Онымен қатар өз әмірімен теңізде жүргізу үшін кемелерді еріктеріңе берді. Әрі өзендерді де сендерге бағындырды. (32) Ол Алла (Т.) сендердің пайдаларың үшін, тұрақты түрде күн мен айды іске косып, түн мен күндізді де іске қосты. (33)

Эрі сендерге өзінен сұраған нәрселеріннің бәрінен берлі. Егер Алланын ныгметін санасандар. санына жете алмайсындар. Расында алам баласы өте енсапсыз, аса шукірсіз. (34) (Мухаммед Ғ.С.) сол уакытта Ыбырайым (Ғ.С.): "Раббым! Осы Мекке каласын бейбіт кыл! Мені және ұлдарымды бұттарға шокынудан үзак кыл!" (35) "Раббым олар, аламлардын көбін аластырды. Ал енді біреу маған ерсе, рас ол менен. Тағы біреу маған қарсы келсе, онла Сен ете жарылкаушы. ерекше мейірімдісің" (36) "Раббымыз! Ұрпақтарымның кейбірін егінсіз ойпатка, күрметті үйің (Кағба) ның жанына орналастырдым. Раббымыз! Олар намазды окитын болсын! Енді адамдардың көңілдерін оларға ауатын кыл! Сондай-ак оларды. жемістермен ризыктандыр! Әрине олар шүкірлік етер" (37) "Раббыныз! Кудіксіз, Сен жасырын, әшкерелерімізді білесің. Жердегі, көктегі нәрселер Аллаға жасырын емес" (38) "Барлық мақтау маған картайган шагымда Ысмайыл мен

Ысхақты берген Аллаға тән. Күдіксіз Раббым тілекті естуші" (39) "Раббым! Мені әрі ұрпақтарымды намазды толық орындаушы қыл! Раббымыз! Тілегімді қабыл айла!" (40) "Раббымыз! Есеп құрылатын күні, мені, әке-шешемді (9-С.114-А) және мүміндерді жарылқа!",- (деді) (41) (Мұхаммед Ғ.С.) Алла (Т.) залымдардың істегендерінен кәперсіз деп әсте ойлама! Шынында Алла, оларды көздер шарасынан шығатын бір күнге дейін кешеулетеді. (42)

(Сол күні) олар бастарын қақшитып, олардың көздері өздеріне де қайрылмай және жүректері үшып, жүгіріп бара жатады. (43) Адамдарды, оларға азап келетін күннен қорқыт! Сондай залымдық қылғандар (сол күні): "Раббымыз! Бізді жақын бір мерзімге дейін кешіктір. Шақыруынды мақұлдап, пайғамбарларына ерейік" дейді. (Оларға): "Бұрын өздеріңе ешбір зауал болмайтынына ант ішпеп пе едіндер?", — (делінеді.) (44) Сендер өздеріне зұлымдық

кылғандардың жүрттарында отырдындар. Оларға қалай істегеніміз сендерге аян болды. Сендерге өнегелі мысалдар бердік. (45) Олар түрлі мекерлік істеді. Негізінде олардың мекерліктері тіпті тауларды қозғалтатын болса да мекерліктерін Алла іске асырмайлы. **(46) (Мухаммел F.C.)** Алла пайғамбарларына еткен уәдесінен таялы леп ойлама! Шәксіз Алла өте **чстем**, өш алу күшіне ие. (47) О күні, жер басқа жерге, көктер де басқаға ауыстырылады. Әлем, жалғыз, өктем Алланың хүзырына шығады. (48) Сол күні, күнәкарлардың шынжырларға маталғанын көресің. (49) Олардың көйлектері қара майдан болады да олардың беттерін от шалады. (50) Өстіп, Алла әркімге істеген еңбегінің бодауын беру үшін. Кудліксіз Алла тез есептеуші. (51) Бүл (Құран) адам баласына бір күлактандыру. Бүл аркылы сескенсін және шын мәнінде Алланың жалғыз Тәңір екенін білсін. Әрі ақыл иелері үгіт алсын. (52)

15-ХЫЖЫР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Тоқсан тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Ұғымын Алла білелі. Бұлар Кітаптың; ап-ашық Құранның аяттары. (1) Кейде сондай карсы болғандар да: "Әттен! Мұсылман болсақ еді" деп арман қылады. (6-С.27-А.) (2) (Мухаммед Г.С.) оларды койып кой. Жесін, пайдалансын: дәмелері айналдырсын. Олар жуықта түсінеді. (3) Ешбір жұртты, белгілі бір мерзімсіз әсте жоқ етпедік. (4) Ешбір уммет ажалын ілгерлете алмайлы да кейіндете алмайды. (5) (Кәпірлер, Пайғамбарға): "Әй өзіне үгіт (Кұран) түсірілген! Сен анық жындысын" деді. (6) "Егер сен шыншылдардан болсан періштелерді неге әкелмейсің?" (7) Періштелерді бір шындык түрінде ғана түсіреміз де сол уақытта оларға мұрса берілмейді. (8) Расында Кұранды Біз түсірдік. Әрі шын мәнінде, оны Біз коргаушымыз. (9) Расында

(Мухаммед F.C.) сенен бүрын алғашқы топтарға да елші жібердік. (10) Оларға келген пайғамбарды, олар, мүлде тәлкек қылар еді. (11) Осылайша (мазақтаған нәрсесін) күнәкарлардың жүректеріне кіргіземіз. (12) Сонда да олар оған сенбейді. Расында бүрынғылар да сөйтіп өткен болатын. (13) Егер оларға көктен бір есік ашсақ, дереу жоғары шығып бара жатса: (14) "Расында көздеріміз байланды. Бәлкім біздер жадыланған елміз" леселі. (15)

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِ السَّمَاءِ بُرُوجَا وَزِينَّنَهَ الِلنَظِرِينَ فَيَ الْعَنْ فَيَ وَعَلَيْنَ فَالِمَانِ السَّمَاءِ بُرُوجَا وَزِينَّنَهَ الِلنَظِرِينَ فَيَ السَّمَاءِ بُرُوجَا وَزِينَنَهَ الِلنَظِرِينَ فَيَ السَّمَ السَّمَ الْمَيْنَ السَّمَ الْمَيْنَ السَّمَ الْمَيْنَ اللَّهُ وَبِهَا وَلَا اللَّهُ عَلَيْنَ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ الللللِّهُ اللللِّهُ اللَّهُ اللَّه

Расында біз көкте жүлдыздар жаратып, қараушылар үшін аспанды безедік. (16) Сондай-ақ ол көкті, бүкіл қарғыс тиген шайтаннан қорғадық. (17) Дегенмен кім үрлықшылап тыңдаса, оны жарық үшқын қуады. (18) Тағы жерді жайдық та оған асқар таулар орналастырдық. Сондай-ақ ол жердегі әр нәрсені мәлім мөлшерде өсірдік. (19) Және жерде сендер үшін де, сендер ризық бере алмайтындар үшін де күн көріс жасадық. (20) Өйткені, біздің қасымызда әр

нәрсенің қорлары бар. Бірақ белгілі мелшерде ғана түсіреміз. (21) Пайдалы желдерді жібердік те аспаннан жаңбыр жаудырып, сендерді сонымен сусындаттық. Әйтпесе, сендер оны жинап ала алмайсындар. (22) Күдіксіз біз тірілтеміз де өлтіреміз. Сондай-ақ барлығының мұрагері бізбіз. (28-С. 88-А.) (23) Расында сендерден бұрын келгенлерді де білеміз. Сондай-ак кейінгі келетіндер де бізге мәлім. (24) (Мухаммед F.C.) сөз жок, Раббың, оларды (кияметте) жинайды. Өйткені, Ол, хикмет иесі, толық білуші. (25) Расында адамды бейнеленген қара балшықтың сынғырлап күрғағанынан жараттық. (26) Жындарды да (адамнан бүрын) түтінсіз оттан жаратқан едік. (27) (Мұхаммед Ғ.С.) сол уақытта Раббың періштелерге: "Бейнеленген қара балшықтың кеуіп, сыңғырлағанынан адам жаратамын" деді. (28) Оның жаратылысын тамамдап, оған рұхымнан үрлеген (жан салған) сәтте, оған сәжде қылыңдар! (Бас иіндер!) (29) Сонда періштелер тутас сәжде қылды. (30) Бірак, Ібіліс сәжде қылушылармен бірге болудан бас тартты. (31)

(Алла Т.): "Әй Ібіліс! Сен неге сәжле кылушылармен бірге болмадың" деді. (32) (Ібіліс): "Сен бейнеленген кара балшықтың кеуіп. сыңғырлағанынан жаратқан адамға сәжде етуіме болмайды" лелі. (33) (Алла): "Онда сен жаннаттан шык. Өйткені, сен қуылдың" деді. (34) "Шынында саған киямет күніне дейін лағынет бар..." (35) (Ібіліс): "Енлеше, Раббым! Маған қайта тірілетін күнге дейін кеңшілік бер" пелі. (36) (Алла, Ібіліске): "Расында саған кеңшілік берілді" деді. (37) "белгілі бір мерзімге дейін" (38) (Ол): "Раббым, мені қаңғыртқандығың үшін; әлбетте адам баласына жер жүзіндегі (жаман) нәрселерді жақсы көрсетіп, олардың барлығын адастырамын" деді. (39) "Бірақ, олардың ішіндегі нағыз құлдарынды адастыра алмаймын" (деді.) (40) (Алла): "Маған келетін тура жол осы" деді. (41) "Менің шынайы құлдарыма ықпалың жүрмейді. Бірак, саған кім ерсе, адасқандардан болады" (42) "Сөз жоқ, олардың бәрінің уәделі жәрі жаһаннам" (43) Тозактын жеті какпасы бар. Әр қақпаға олардан бір бөлегі айрылады. (44) Сөзсіз тақуалар

قَالَ يَتَإِنِيسُ مَا لَكُ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّجِدِينَ ﴿ فَالَّا لَمُ أَكُن ﴾ فَالْحَيْمِ بِلَيْسُ مَا لَكُ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّجِدِينَ ﴿ قَالَ لَمْ أَكُن ﴾ فَاخُرُجُ مِنْهَ فَإِنَّ مَلَيْ مَنْ مَا لَسَنْهِ فِي قَالَ لَمْ أَكُن وَعِيمُ ﴿ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْسَةُ إِلَى وَمِ اللَّهِ فَي اللَّهِ فِي قَالَ رَبِ فَأَنظِرْ فِي إِلَى يَوْمِ الوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿ قَالَ هَا لَكُومِ مِنَ الْمُنْظِينَ ﴾ فَالْ رَبِ فَأَنظِرْ فِي إِلَى يَوْمِ الوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿ قَالَ هَا لَكُومِ مِنَ الْمُنْظِينَ ﴾ فَالْمَرْ مَنْ الْمُنْفِينَ ﴾ فَالْمَرْ مَنْ المُنْفِينَ ﴾ فَالْمَنْ فَي اللَّهُ عَلَيْهُمُ أَجْمِعِينَ ﴾ فَالْمَنْ فَي اللَّهُ وَلَيْ اللَّهُ مَا أَخْمِعِينَ ﴾ فَالْمَنْ فَي اللَّهُ عَلَيْهُمُ أَجْمَعِينَ ﴾ فَالْمَنْ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ عَلَيْهُمُ أَجْمَعِينَ ﴾ فَالْمَنْ فَي اللَّهُ عَلِيمُ اللَّهُ عَلَيْهُمُ مَنْ عَلِيمُ مُ اللَّهُ عَلَيْهُمُ مَنْ عَلِيمُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْهُمُ مَنْ عَلِيمُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْهُمُ مَنْ عَلَيْهُمُ مَنْ عَلِيمُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْهُمُ مَنْ عَلِيمُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ وَالْمَلِيمُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ الْمُعْولِينَ اللَّهُ الْمُولِيمُ وَالْمَلِيمُ فَي اللَّهُ الْمُؤْمِلِينَا اللَّهُ عَلَيْهُمُ مَن صَلِيعُ الْمِعْولِيمَ اللَّهُ الْمُؤْمِلِيمُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ الْمُؤْمِلُولُ اللَّهُ الْمُؤْمِلِيمُ اللَّهُ الْمُؤْمِلِيمُ اللَّهُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمِلُ الْمُعْولِينَ اللَّهُ الْمُؤْمِلُ اللَّهُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمِلُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمِلُولُ الْمُعْمُ عَلَى اللَّهُ الْمُؤْمِلُ الْمُؤْمُ الْمُعْمِلِيمُ اللَّهُ الْمُؤْمُ الْمُؤْمُ الْمُؤْمُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمُ اللْمُؤْمُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الْمُؤْمُ الْمُؤْمُ اللَّهُ الَ

бақшаларда және бастауларда болады. (45) Жаннатқа амандықпен кірің дер! (46) Олардың жүректеріндегі кекті шығардық. туыс болып, тақтардың үстінде бір-біріне қарсы отырады. (47) Жаннатта олар шаршамайды да одан шығарылмайды. (48) (Мұхаммед Ғ.С.) құлдарыма хабар бер. Күдіксіз Мен аса жарылқаушы, ерекше мейірімдімін. (49) Шын мәнінде азабым да күйзелтуші. (50) Оларға Ыбырайым (Ғ.С.) ның қонақтарының да жайын айт. (51)

الذرخُوا عَنْهِ فَقَالُواْ سَلَمًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿ قَالُواْ اللّهَ وَاللّهَ اللّهُ وَاللّهَ اللّهُ وَاللّهَ اللّهُ وَاللّهَ اللّهُ وَاللّهَ اللّهُ وَاللّهَ وَاللّهَ وَاللّهُ وَالْعَالَا وَاللّهُ وَ

Сол уақытта періштелер, Ыбырайым (F.C.) ның жанына кіріп: "Сәлем" дегенде, Ыбырайым (F.C.): "Біз сендерден қорқамыз" деді. (52) (Періштелер): "Қорықпа! Біз сені білімді бір үлменен шүйіншілейміз" деді (53) (Ыбырайым F.C.): "Маған кәрілік жеткенде қуантасындар ма? Мені неліктен шүйіншілейсіндер?", деді. (54) (Періштелер): "Біз, сені бір шындықпен шүйіншіледік. Енді күдер үзушілерден болма!" деді. (55) (Ыбырайым F.C.): "Раббының рахметінен, адасушылардан басқа

кім күдер үзеді?",- деді. (56) (Періштелерге): "Эй елшілер! жұмыстарың не?",- деді. (57) (Елшілер): "Расында біз бір кылмысты елге жіберілдік" деді. (58) "Лүт (Ғ.С.) тың сыбайластарын түгел құтқарамыз" (59) "Бірақ, оның жұбайы құтқарылмайды. Өйткені, оны типыл болатындардан болуын үйгардық" (60) Елшілер, Лүт семьясына келгенде: (61) "Сөзсіз сендер бөгде кісілерсіндер" деді. (Лут F.C. одарга.) (62) (Елигілер): "Жоқ, біз олардын күмәнданған азабын алып келдік" деді. (63) "Біз саған нақ шындықты келтірдік. Әрине шын айтамыз" (64) "Дереу кештің бір бөлімінде түн қатып, үй-ішінді алып жөнел. Өзін, олардың артында жүр. Сендерден ешкім артына қарамасын. Бұйырылған жерге жете беріндер" (65) (Лүт Ғ.С.ға): "Күдіксіз олардың соңы таңменен жоғалады" деген бүйрықты білдірдік. (66) Каланын халкы (арсыздык істеу үшін) қуанысып жетті. (67) (Лұт F.C.): "Рас бұлар, менін конағым. Мені қорламандар" деді. (68) "Алладан қорқыңдар. Мені ренжітпендер..." (69) (Олар): "Біз сені елді қорғаудан тыймап па едік?",деді. (70)

(Лүт Ғ.С.): "Егер айтқанымды істейтін болсандар, мыналар қыздарым" деді. (71) (Мұхаммед Ғ.С.) Өміріне серт! Олар, расында мастықтарында дел-сал еді. (72) Сонда оларды күн шыға ащы дауыс алды. (73) Оны, асты-үсті кып, үстеріне қатқан қиыршықтан тас жаудырдық. (74) Күдіксіз осыда, қырағылар үшін әлбетте өнегелер бар. (75) Өйткені, ол жер, жол устінде еді. (76) Куліксіз осыда мүміндер үшін ғыбрат бар. (77) (Шұғайып Ғ.С. ның елі) Әйкеліктер ле залым болған еді. (78) Оларды да жазаландырдық. (Садұм, Әйке) екеуі пе данғыл жол үстінде. (79) Әлбетте (Саліь елі) Хыжырлықтар да пайғамбарларды жасынға шығарған еді. (80) Оларға мұғжизаларымызды келтірдік. Алайда, олар, одан бет бүрган еді. (81) Олар, таулардан берік үйлер үңгіп алатын еді. (82) Сонда одарды да танменен ащы дауыс қолға алды. (83) Олардың істеген еңбектерінің (мықты үйлерінің) өздеріне бір пайдасы болмады. (84) Көктер мен жерді әрі екеуінің арасындағы нәрселерді бір шындық бойынша жараттық. Сөзсіз киямет келеді. Сондықтан көркем, жүмсак сынай байкат. (85) Шынында Раббын, Ол толык

قَالَ هَتُوُلَاءِ بَنَاقِتِ إِن كُنتُ وَنعِلِينَ ﴿ لَهُ لَمُ لُوَ إِنّهُمْ لِنِي سَكَرْفِيمُ وَمِن ﴿ اللّهُ عَلَيْهُمْ لِنِي اللّهُ الللللّهُ اللللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللللللّهُ الللللّهُ ا

жаратушы, аса білуші. (86) (Мұхаммед Ғ.С.) әлбетте біз саған қайталанып оқылатын жеті аятты (Фатиха сүресін) және ұлы Құранды бердік. (87) Кәпірлердің кейбіреулеріне, біз пайдаландырған нәрселерге көз сүзбе. Оларға қамықпа. Мұсылмандарға қанатыңды жай. (88) "Шын мәнінде мен сендерге ашық ескертушімін" де. (89) Сөйтіп, бөлушілерге де Кітап түсірген едік. (Кітап иелері немесе Меккеліктер. Б.Ж.М.К.Т.Х.Ж-Қ.) (90)

Олар, Құранды бөлшектегендер. (Інжіл, Тәуратқа сәйкеспейді және өлең, сиқыр, бақсылық, ертегі т.б. деп, тоғыз саққа жүгірткендер.) (91) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббыңа серт, әлбетте оларды түгел сұраққа тартамыз; (92) Олардың қылған қылықтарынан. (93) Саған берілген бұйрықты ашық ұқтыр да шерік қатушылардан бет бұр. (94) Рас сені мазақтаушыларға қарсы Біз жетіп асамыз. (95) Алламен бірге басқа тәңір қылып алғандар, әлі-ақ біледі. (96) Расында олардың айтқандарына

көңліңнің тарайғанын білеміз. (97) Енді Раббыңды пәктеп, дәріптеп сәжде етушілерден бол. (98) Раббыңа, саған өлім келгенге дейін күлшылық қыл. (99)

16- НАХЫЛ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жүз жиырма сегіз аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Алланын әмірі келді. Сондықтан онын тез келуін тілемендер. Алла, олардың қосқан шеріктерінен пәк те жоғары. (1) Алла періштелерді өз әмірлерінен бір рұхпенен (уахименен) құлдарынан қалағанына: "Рас Менен басқа ешбір Тәңір жоқ. Әрі Менен қорқындар" деп ескертіндер делінген түрде түсіреді. (2) Ол көктерді және жерді шындықпенен жаратты. Олардың қосқан шеріктерінен жоғары. (3) Адам баласын бір тамшы судан жаратты. Сонда да ол ашық жанжалшыл. (4) Тағы малдарды жаратты: Малдар да сендерді жылытатын және басқа пайдалы заттар бар. Әрі олардан жейсіңдер. (5) Сендер үшін малдарды қоралаған уақытта және өргізген кезде, бір зауық бар. (6)

Малдар; жандарың қиналып, ерең калаға жеткізетін жүктерінді кетереді. Рас Раббыларын ете жұмсақ, ерекше мейірімді. (7) Жылқыларды, қашарларды және есектерді мінулерің әрі зейнет үшін жаратты. Тағы сендер білмейтін нәрселерді жаратады. (Бірақ жылқы етін жеуге болады. Ж.Б.М.К.Т.) (8) Тура жолды түсіндіру Аллаға тән. Ол жолдың қисығы да бар. Егер Алла қаласа, барлығынды тура жолға салар еді. (9) Ол сондай Алла, сендерге көктен жаңбыр жаудырып, одан сусын және ол арқылы малдарынды жаятын орман шығарады. (10) Алла, сендерге су аркылы егін, зәйтін, құрма ағаштары, жүзімдер және бүкіл есімдіктерден өсіреді. Тақ осында түсінетін ел үшін әрине белгілер бар. (11) Ал сендер үшін түнді, күндізді әрі айды, күнді істетті.

وَتَحْمِلُ أَنْفَالُكُمْ إِلَى بَلَدِلَّةِ تَكُونُواْ بَلِنِيهِ إِلَا بِشِيقِ الْمَالُولَةِ تَكُونُواْ بَلِنِيهِ إِلَا بِشِيقِ الْمَالُولَةِ تَكُونُواْ بَلِنِيهِ إِلَا بِشِيقِ الْمَالَّةِ مَلَا تَفْسَلُوا وَرَبَّكُمْ لَرَهُ وَقُنَّ رَحِيهُ وَكَالَةُ مَالَاتِ مَلَوْنَ فَي وَكَالَةُ فَلَا اللَّهِ مَلَا اللَّهِ فَصَدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا بَالْمَ اللَّهُ مَا الْمَعْلَونَ فَي وَكَاللَّهِ وَمَنْهَا بَالْمِيلِ وَمِنْهَا بَالْمَ اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ عَلَيْ وَاللَّهُ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتِ وَلَى اللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتِلُولُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتِلُ وَاللَّهُ الْمُؤْتِلُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتُ وَلَا اللَّهُ الْمُؤْتِلُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْمُولِ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتِلُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَالْمُؤْتُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتُ وَالْمُؤْتُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتُ وَالْمُؤْتُ وَاللَّهُ الْمُؤْتُ وَالْمُؤْتُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْمُؤْتُ وَالْمُؤْتُ وَالْمُؤْتُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْتُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْتُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْتُ اللَّهُ الْ

Жүлдыздар да Оның әміріне бағынысты. Тақ осыда, ойланған қауым үшін әлбетте белгілер бар. (12) Сендер үшін жер жүзінде түрлі-түсті не жаратқан болса, шын үгіт алатын қауым үшін әлбетте үлгі бар. (13) Және де Ол, сондай Алла, жас ет жеулерің үшін және киініп, тағынатын сәндік-бойымдар шығаруларың үшін теңізді бағындырды. Алладан ризық іздеулерің үшін кеменің суды жарып бара жатқанын көресің. Әрине шүкірлік етерсіндер. (14)

Сендерді теңселтпеу үшін жер жүзінде асқар тауларды орналастырды. Жөн тауып жүрулерің үшін өзендер, жолдар жаратты. (15) Олар жол тауып жүретін белгілер және жүлдыздар (жаратты.) (16) Жаратушы біреу, жарата алмайтын біреумен тең бе? Енді де түсінбейсіңдер ме? (17) Алланың нығметін санасаңдар санына жете алмайсыңдар. Рас, Алла өте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (18) Алла (Т.) жасырын және көрнеу не істегендеріңді біледі. (19) Сондай

Аллапан баска жалбарғандары еш нәрсені жарата алмайды. Олар жаратылғандар. (20) Олар өлі, тірі емес. Сондай-ақ қашан тірілетіндерін білмейді. (21) Тәңірлерің бір-ақ Тәңір. Сондай акиретке нанбаушылардың жүректері қарсы. Сондықтан олар менменсушілер. (22) Дау жок! Алла, олардың жасырғандарын және көрнеу істегендерін біледі. Расында Алла өзін жоғары санағандарды жақсы көрмейді. (23) Қашан оларға: "Раббыларың не түсірді?",- делінсе: "Бұрынғылардың ертегілері!",- дейді. (24) Өстіп олар қиямет күні, өз күнәларын тұтас және надандықпен адастырғандарының күнәларының кейбіреуін көтереді. Байқандар! Үстіне алған нәрселері нендей жаман. (25) Расында бұлардан бурынғылар да айлакерлік істеген. Сондықтан Алла, олардың күрылыстарының ірге тастарынан келіп, төбесі жоғартынан үстеріне кулады. Сондай-ак оларға аңғармаған жерден апат келді. (Бұл, Намруттың Бабылда жасатқан, Алла тарапынан жіберілген жел құлатқан мұнараның мысалы. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.) (26)

Сонсон киямет күні Алла оларды корлайды да: "Сендердің сол жайында таласқан ортақтарым қайда?",- дейді. Сондай білім иелері: "Рас, бүгін қорлық және жаманшылық, қарсы болушылардың үстінде" дейді. (27) Сондай өздеріне зұлымдық еткендердің періштелер жандарын аларда: "Ешбір жаманық істемен елік" лен мойынсал болалы. Олай емес. Рас Алла сенлерлін істегендерінді жақсы біледі. (28) Сондыктан ішінде мүлде қалатын жаьаннамның есіктерінен кіріндер. Өзін жоғары санағандардың орны нендей жаман. (29) Сондай Алладан қоррыққандарға: "Раббыларың не түсірді?",- делінсе, олар: "Игілік" лейлі. Сондай-ак жаксылык істегендерге бұл дүниеде жақсылық бар. Әрине ақирет жұрты тағы жақсы. Әлбетте тақуалардың қонысы қандай жақсы. (30) Олар, астарынан өзендер ағатын Ғадын бақшасына кіреді. Сондай-ақ олар онда нені қаласа бар. Осылайша, такуаларды Алла сыйлайды. (31) Ол сондай такуалар, жаксы жағдайда періштелер жандарын алып: "Сендерге есендік болсын.

النوم والقيامة عنى المستخدمة النوب أوثوا المعالمة المنتهاء والمنتهاء والمنتهاء

гамалдарыңа орай жаннатқа кіріңдер" дейді. (32) Қарсы болғандар, өздеріне (жан алғыш) періштелердің келуін немесе Раббыңның бүйрығының келуін гана күте ме? Бұлардан бұрынғылар да осылайша істеген болатын. Сондай-ақ Алла оларға зұлымдық қылмады. Бірақ олар, өздеріне зұлымдық кылған еді. (33) Сондықтан істеген кесірлері өздеріне тиіп, сондай-ақ сайқы-мазақ қылған нәрселері өз бастарына жетті. (34)

Аллаға шерік қосқандар: "Егер Алла қаласа еді, біз де аталарымыз да Алладан өзге ешбір нәрсеге табынбас едік. Әрі Оның бүйрығынсыз еш нәрсені арам етпес едік" деді. Осылайша, бұлардан бұрынғылар да істеген. Сонда елшілерге ашық жалғастыру ғана міндет. (35) Расында әр ұмметке: "Аллаға құлшылық қылыңдар, бұзықтардан аулақ болыңдар" дейтін елші жібердік. Олардың кейбіреулеріне адасу тиісті болды.

Ал енді жер жүзінде кезіндер де жасынға шығарушылардың соңының не болғанын көріндер. (36) (Мұхаммел Ғ.С.) егер олардың оңғарылуына құштар болсаң да рас Алла адастырған біреуді оңғармайды. Әрі олар үшін жәрдемші жоқ. (37) Және де олар: "Алла, өлген біреуді тірілтпейді" деп, Алланың атымен қатты ант ішті. Олай емес. (Өлікті тірілту) Алланын шын уәдесі. Бірақ адамдардың көбі білмейді. (38) Алла, оларға кайшылыққа түскен нәрселерін анықтау, қарсы болғандардың өтірікші екенін білдіру үшін (өліктерді тірілтеді.) (39) Бір нәрсенің болуын қалағанда, сөзіміз тек кана оған: "Бол" деу; сонда бола қалады. (40) Сондай зулымдыққа ушырағаннан кейін Алла жолында босқандарды, дүниеде жайлы коныска орналастырамыз. Егер олар білетін болса, акиреттегі сыйлығы тағы үлкен. (41) Олар, сондай сабыр етіп. Раббыларына тәуекел еткендер. (42)

(Мухаммед Ғ.С.) сенен бұрын да ездеріне уахи етіп, еркектерді ғана елші етіп, жібердік. Егер білмесендер, кітап иелерінен сурандар. (43) Мугжизалармен, кітаптармен (пайғамбарлар жібердік.) Саған да адамдар үшін түсірілгенді ашық баян етерсің деп, Куранды түсірдік. Әрине олар түсінер. (44) Сондай мекерліктін жаманын істегендер, Алланын, өздерін жерге жұттыруынан немесе ойламаган жерден өздеріне азап келуінен хауіпсіз бе? (45) Немесе олар кезіп жүргенде, өздерін апат алуынан бейбіт болды ма? Онда олар қашып құтыла алмайды. (46) Яки олар, өздері корыккан апаттың алуынан алансыз болды ма? Шынында Раббыларын аса жүмсак. ерекше мейірімді. (47) (Сәжде аяты) олар Алланын жараткан нәрселерінің көлеңкелерінің оң және сол жақтардан ауытқып, Аллаға бас қойған түрде, олардың бой усынганын көрмей ме? (48) Көктерде және жерде болған әр жандық әрі періштелер, тәкаппарланбай Аллаға сәжде кылады. (49) Өздерінен үстем болған Раббыларынан коркады. Әрі берілген бұйрықтарды орындайды.

(50) Алла (Т.): "Екі тәңір жасап алмандар. Шын мәнінде, Ол, бір-ақ Тәңір. Ендеше, Менен ғана қорқындар" деді. (51) Көктерде және жерде болған нәрселер Оның иелігінде. Ұдайы құлшылық Аллаға тән. Алладан басқадан қорқасындар ма? (52) Сендердегі әр нығмет Алладан. Сонан кейін сендерге зиян жетсе, сонда Оған жалбарынасындар. (53) Сонан соң сендерден Ол, қиыншылықты айықтырған сәтте, бір бөлімдерің, Раббыларына ортақ қосады. (54)

Олар берген нығметтерімізге нашүкірлік етеді. Әзірше пайдалана тұрыңдар, жедел білесіңдер! (55) (Мүшріктер) өздеріне берген несібемізден, не екенін білмейтін бұттарға сыбаға арнайды. Аллаға серт! Бұл жасама қылықтарыңнан әлбетте сұраққа тартыласындар. (56) Тағы олар, Аллаға қыздарды ұйғарады. (Періштелерді Алланың қыздары дейді.) Алла, одан пәк. Өздері үшін қалағанын (ұлды) арнайды. (57) Егер, олардың біреуі қызбен шүйіншіленсе, (әйелінің

кыз тапканын естісе,) оны ашу қысып, беті қап-қара бола бастайды. (58) Өзіне берілген жаман хабардың салдарынан, елден жасырынады. Оны қордыққа шыдап устау немесе топыракка көміп тастау керек пе? Ал, олар, ненлей жаман үкім береді. (59) Сондай акиретке сенбегендер үшін мысалдын жаманы болады. Мысаллын жоғарысы. Аллаға тән. Ол. устем, хикмет иесі. (60) Алла. адам баласын, олардын кесірлері себепті колға алатын болса, жер жүзінде ешбір жәндік қалмас еді. Бірақ оларды белгілі бір мерзімге дейін кешіктіреді. Ал, қашан олардың мерзімі келсе, Олар оны, бір сәтке кейіндете алмайды да ілгерлете алмайды. (61) Одар өздері жек көрген (қыздар) ді Аллаға **үйгарып, тілдерімен, "Жақсы** нәрселер өздеріне тән" деп өтірік айтады. Шәк жоқ! Оларға тозақ бар. Рас олар, сүйреліп барушылар. (62) Аллаға серт! (Мұхаммед Ғ.С.) Расында сенен бурын да умметтерге елшілер жіберген елік. Сонла ла шайтан, оларға, өз қылықтарын әйбет көрсетті. Сондықтан бүгін де ол, олардын досы. Оларға күйзелтуші азап бар. (63) Саған Құранды, олардың қайшылыққа түскен нәрселерін анықтауын және иман келтірген ел үшін тура жол әрі игілік түрінде ғана түсірдік. (64)

Алла аспаннан жаңбыр жаудырып, өлген жерді кейін онымен жандандырды. Негізінде бұнда тындаган кауым үшін әрине үлгі бар. (65) Шын мәнінде сендер үшін малдар да, гибрат бар. Малдын карнындагы канымен жынның арасынан шыққан ішушілерге сүйкімді нағыз сүтті сендерге ішкіземіз. (66) Курма ағаштарының жемістерінен және жүзімлерлен арак әрі көркем көрек жасап аласындар. Рас мунда ойлаган елге анық улгі бар. (Араққа тыйым салынудан бұрын түскен аят. Б.Ж.М.Р.Х.Ж-К.) (67) (Мухаммед Г.С.) Раббын, араға: "Таулардан, ағаштардан және лапастардан ұялар жасап ал!",- деп, нтскады. (Жаратылыс қабілет берді.) (68) "Сонсоң әр түрлі өсімдіктен же де Раббынның қолайластырған жолына түс!" Араның қарындарынан түрлі-түсте бал шығалы. Онла алам баласы үшін шипа бар. Шынынла мүнда да ойлайтын кауым үшін әлбетте ғибрат бар. (69) Алла (Т.) сендерді жаратты және сендерді елтіреді. қейбіреулерің, білгеннен кейін білмейтін өмірдің қорына қайтарылады. Күдіксіз Алла (Т.)

толық білуші, аса күшті. (70) Алла (Т.) несібеде, біріңнен-бірінді артық қылды. Сондай несібелері артық етілгендер, қол астындағыларға бермейді. Сондай-ақ несібеде олар тең. Олар Алланың нығметіне қарсы келе ме? (71) Алла (Т.) өз жыныстарыңнан жұбайлар жаратты. Жұбайларыңнан сендерге балалар, немерелер пайда қылды. Сондай-ақ сендерді тап-таза нәрселерден ризықтандырды. Сонда да олар, бос нәрселерге сеніп, Алланың нығметіне шүкірсіздік ете ме? (72)

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُ مُرِدَقَا مِنَ السّمَوَتِ
وَالْاَرْضِ شَيْنَا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿ فَالْاَتَضْرِ وُولِقِهِ الْأَمْثَالُ وَالْمَدَيْقِ الْمَثَلُا مَبْدًا
وَالْمَاتَّ وَالْمَدَيْعَ الْمُونَ لَا يَعْبَدُونَ ﴿ فَالْاَتَضْرِ وُولِقِهِ الْأَمْثَالُ وَاللّهَ مَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُونَ ﴿ فَالْمَرَا اللّهُ مَثَلًا عَبْدًا
فَهُويُنُونُ مِنهُ مِن وَحَمَةً الْمَلْ يَسْتَوْرَنَ اللّهُ مَثَلًا رَجَّا اللّهُ مَثَلًا وَجُهَمُ اللّهُ مَلَا يَعْبَدُونَ ﴿ وَمُوصَلّ عَلَى اللّهُ مَثَلًا وَمُوكَلًا عَلَى اللّهُ مَثَلًا وَجُهُوا اللّهُ مَلْ اللّهُ مَثَلًا وَهُو عَلَى صِرَاطِ مُسْتَقِيمِ ﴿ وَهُوصَلّ عَلَى اللّهُ مَنْ وَاللّهُ اللّهُ عَلَى مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللللّه

Олар, Алладан өзге өздері үшін жер мен көктен бір ризыққа ие болмайтын, және дәнеңеге шамалары келмейтін нәрсеге (пұтқа) шоқынады. (73) Аллаға мысал бермеңдер. (Алланы еш нәрсеге теңемеңдер.) Негізінде Алла әр нәрсені біледі, сендер білмейсіңдер. (74) Алла бір мысал берді; біреудің иелігіндегі еш нәрсеге шамасы келмейтін құл мен өзіне бізден көркем ризық берген, сонда ол, одан көрнеу, көмес жұмсайтын біреулер тең бола ала ма? Барлық мақтау

Аллаға тән. Бірақ олардың көбі білмейді. (75) Тағы Алла (Т.) екі кісіні мысал келтірді; екеуінің бірі сакау, шамасы түкке келмейді. Ол. кожайынына жүк. Оны кайда жумсаса да хайыр келтірмейді. Міне осы, әділетті әмір етіп, тура жолмен жүрген кісімен тең бе? (76) Көктердегі және жердегі сыр Аллаға тән. Қиямет сағаты кірпік каккандай, тіпті одан да жакынырак. Сөзсіз, Алланың әр нәрсеге күші толық жетуші. (77) Алла (Т.) сендерді аналарынның карнынан еш нәрсе білмейтін түрде шығарды да сендерге есту, көру және ойлау қабілетін берді. Әрине шүкірлік етесіндер. (78) Олар аспан бостығындағы бағынышты құсты көрмей ме? Оларды Алладан басқа ешкім устап тура алмайды. Негізінен сонда иман келтірген кауым үшін әлбетте белгілер бар. (79)

Алла (Т.) сендерге тйлерінді тұрақ қылды. Әрі сендер үшін малдардың терілерінен; тасынған күндерінде, отырған күндерінде женіл пайдалануларына болатын баспаналар; жүндерінен, жабағыларынан әм қылдарынан бір мерзімге дейін тұтыну бұйымдарын, сауда заттарын пайда кылды. (80) Алла жаратқандарынан көлеңкелер жасап, және таулардан ықтасындар пайда кылды. Сондай-ак сендер үшін ыстықтан қорғайтын киімдер және соғыста корғанатын сауыттар пайла кылды. Осылайша сендерге нығметтерін тамамдады. Әрине бой тсынарсындар. (81) Сонда да егер олар жалтайса, саған ашық түрде жалғастыру ғана міндет. (Әй Елшім!) (82) Олар Алланың нығметтеріне мойындайды да кейін оған қарсы келелі. Негізінен оларлын көбі карсы. (83) Киямет күні. әр үмметтен бір айғақ жібереміз. Карсы

وَاللّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ يُوتِكُمْ سَكُاوَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُونِكَ مَ مَنْ يُوتِكُمْ سَكُاوَجَعَلَ لَكُمْ مِن بُونِ فَعَنَى مَا لَكُوْمَ مَعْ لَكُمْ مِن بُونِ فَعَنَى مَا لَكُمْ مَن بُونِ فَعَنَى مَا فَالْنَا وَمَعَلَ لَكُمْ مِن فَالْمَا فَعَنَى مَا الْتُنَاوَجَعَلَ لَكُمْ مَن الْفِيلَا وَجَعَلَ لَكُمْ مَن اللّهِ مَن اللّهِ مَن اللّهِ مَن اللّهُ وَمَن اللّهُ مَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ مَن اللّهُ وَالْمَنْ اللّهُ مَن اللّهُ وَمَن اللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ مِن اللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ مَن اللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَلّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَلّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَل

болғандарға рұхсат берілмейді де олардан жақсылық күтілмейді. (84) Зұлымдық қылғандар, азапты көргенде, олардан жеңітілмейді де оларға мұрса берілмейді. (85) Аллаға шерік қосқандар, қосқан ортақтарын көрген сәтте: "Раббымыз! Сенен өзге сиынған ортақтарымыз осы" дейді. Олар: "Тіпті сендер мұлде өтірікшісіңдер" деп, сөзді оларға тастайды. (86) Олар, ол күні Аллаға бой ұсынады. Олардың жасанды тәңірлері олардан ғайып болады. (87)

Сондай қарсы болғандарға және Алланың жолынан тоскандарға, бұзықтық қылғандықтары үшін; қинау үстіне қинау арттырамыз. (88) Қиямет күні әр үмметтің ішінде, өздерінен бір айғақ әкелеміз. (Мұхаммед Ғ.С.) сені осы үмметке айғақ қылып келтіреміз. Сондай-ақ саған әр нәрсені ашықтайтын және Мұсылмандар үшін тура жол, игілік әм қуаныш түрінде Құранды түсірдік. (89) Негізінде Алла әділеті, игілікті және ағайынға қарайласуды бұйырады. Және де

арсыздықтан, қарсылықтан әм зорекерліктен тыяды. Сендерге насихат береді. Әрине түсінерсіндер. (90) Кашан серттессендер, Аллаға берген серттерінді орындандар. Анттарынды, Алланы өздеріне кепіл етіп, бекіткеннен кейін бұзбандар. Кудіксіз Алла не істегендерінді біледі. (91) Бір топты басқа топтан **чстем леген сылтаумен** араларындағы анттарынды бұзып, жібін мықтап иіргеннен кейін тарқатқан қатын құсаған болмандар. Шын мәнінде Алла сендерді осымен сынайды. Сондай-ақ дүниеде қайшылыққа түскен нәрселерінді қиямет күні сендерге ашықтайды. (92) Егер Алла каласа еді, сендерді бір-ақ үммет қылар еді. Алайда, Алла кімді каласа, адастырып кімді каласа, тура жолға салады. Әлбетте істегендеріннен сураласындар. (93)

Анттарынды араларында алдауға сылтау қылмандар. Аяқ берік басылғаннан кейін тайып. Алланын жолынан тосқандықтарың үшін жамандығын татасындар. Әрі сендерге зор азап бар. (94) Алланың антын арзымайтын нәрсеге айырбастамандар. Білетін болсандар, Алланын касындағы ғана жақсы. (95) Сендердің жандарыңдағы дүниелік түгейді де Алланың қасындағы қалады. Әрине сабыр еткендердің сыйлығын, істеген істерінен де жаксырақ береміз. (96) Ер немесе әйелден кім сенген бойда түзу іс істесе, әлбетте оны жақсы тіршілікте жасатамыз. Әрі оларға істеген істерінен жақсырақ сыйлық береміз. (97) Қашан Құран оқысаң, қуылған шайтаннан Аллаға сиын. (98) Шын мәнінде иман келтіріп, Раббыларына тәуекел еткендерге шайтанның бір үстемдігі болмайды.

وَلَانَدَغِذُواْ السَّوَءَ مِمَاصَدَدَتُمْ مَنْ السَّيْفِ الْفَلْقَ الْمَعْدَ الْمُوتِهَا وَلَانَدَغِذُواْ السَّوَءَ مِمَاصَدَدَتُمْ مَن سَجِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ هَمَ عَلَيْهُ وَلَكُمْ عَذَابٌ هَمْ عَلَيْهُ وَلَكُمْ عَذَابٌ هَمْ عَلَيْهُ وَلَكُمْ عَذَابٌ هُمُ عَظِيمٌ فَي وَلَا تَشْعَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمْنَا قَلِيلًا إِنَّمَا عِندَاللَّهِ هُمُ عَلَيْهُ وَلَا تَشْعَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمْنَا قَلِيلًا إِنَّمَا عِندَاللَّهِ هُمُ عَلَيْهُ وَلَا تَعْمَلُونَ فَي مَا عَلَيْكُمْ اللَّهُ عَلَيْهُ وَلَا تَعْمَلُونَ فَي مَا عَلَيْكُمْ اللَّهُ عَلَيْهُ وَلَا عَلَيْهُ وَلَا اللَّهُ عَلَيْهُ وَلَا اللَّهُ عَلَيْهُ وَلَا اللَّهُ اللْعُلِيْ الللللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

(99) Шынында оның үстемдігі, оны дос түтып Аллаға шерік қатушыларға ғана жүреді. (100) Біз, бір аяттың орнына басқа аятты ауыстырған кезде, Алла нені түсіргенін жақсы біледі. Алайда олар Пайғамбарға: "Сен анық жалақорсың" дейді. Олай емес. Олардың көбі түсінбейді. (101) (Мұхаммед Ғ.С.) Жебірейіл Құранды; шынайы түрде иман келтіргендерді бекемдеу әм Мұсылмандар үшін туралық әрі қуаныш түрінде Раббың тарапынан түсірді. (102)

Рас білеміз. Өйткені, олар: "Құранды Мұхаммедке бір адам үйретеді" дейді. Олардың үйғарған адамының тілі бөгде. Ал бұл Құран ашық Арап тілінде. (103) Шынында Алланың аяттарына сенбегендерді, Алла оңғармайды. Сондай-ақ олар үшін күйзелтуші азап бар. (104) Шын мәнінде Алланың аяттарына сенбегендер, орынсыз жасынға шығарады. Міне солар, жалғаншылар. (105) Жүрегі иманмен орныққаннан кейін зорлық көрген біреуден басқа біреу; иман

келтіргеннен кейін Аллаға қарсы келсе, сондай-ак біреу көңлін имансыздыкка берсе, оған Алланын ашуы және оларға зор азап бар. (Бұл аят бойынша, жүрегіндегі Аллаға сенімі мықты біреудің зорлық көргенде қарсылық сөз айтуына болады. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.) (106) Бүл жағдай, олардың дүниені, ақиретке балап жақсы көрулерінің салдарынан. Шынында Алла, карсы болған елді оңғармайды. (107) Міне, бұлар сондай; Алла, олардың жүректерін, құлақтарын және көздерін бітеп қойған. Тағы олар мулде кәперсіз. (108) Сөз жоқ! Олар ахиретте зиян тартушылар. (109) (Мұхаммед Ғ.С.) негізінен Раббың; көргеннен босқандардың, соғысқандардың және сабыр еткендердін (жары.) Күдіксіз Раббың бұдан кейін аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (110)

Киямет күні әркім өзін күтқаруға тырысады. Сондай-ақ әркімге істегенінін бодауы беріледі. Оларға әділетсіздік етілмейді. (111) Алла сендерге бейбітшіліктегі жайбарақат бір кентті мысал берді: Оған әр тараптан мол ризык келуші еді. Акырында, Алланын нығметіне қарсы келді. Сондықтан Алла оларға қылықтарының салдарынан ашаршылық және хауіп-қатердің тонын кидіріп жапа тарттырды. (Бұл Мекке кенті. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.Ж-К.) (112) Расында оларға өздерінен Пайғамбар келді де олар оны жасынға шығарды. Сондықтан ол залымдарды азап қолға алды. (113) Ал. енді Алданын сендерге берген ризығынын халал, тазасынан жендер. Сондай-ақ егер Оған ғана құлшылық қылатын болсандар. Алланын нығметіне шүкірлік қылыңдар. (114) Шын мәнінде сендерге жемтік, қан, доңыз еті және Алладан басқаның атын алып бауыздалғанды арам етті. Сонда біреу зорланса, бас тартпаса, шектен шықпаса, күдіксіз Алла, аса الناس المناس ال

жарылқаушы, ерекше мейірімді. (2-С.173-А.) (115) Тілдеріңнің "бұл арам, бұл халал" деп өтірік сипаттағанын айтпаңдар. Аллаға өтірік жала жапсырған боласыңдар. Шынында Аллаға өтірік, жала жапсырғандар, құтылмайды. (116) Дүние аз бір күн көріс. Олар үшін күйзелтуші азап бар. (117) (Мұхаммед Ғ.С.) Яһудилерге арам етілген нәрселерді бұрын саған баян қылған едік. (6-С.146-А.) Біз оларға әділетсіздік істемедік. Олар өздеріне зұлымдық қылды. (118)

(Мұхаммед Г.С.) сонсоң расында Раббың, білмей жамандық істеп, содан кейін тәубе етіп, істерін түзелткендер жағында. Рас Раббың бұдан кейін де әлбетте жарылқаушы, ерекше мейірімді. (119) Шынында Ыбырайым (Г.С.) нағыз Аллаға бойсұнушы, хаққа бейім бір басшы еді. Аллаға шерік қосушылардан емес еді. (120) Алланың нығметтеріне шүкір етуші еді. Алла, оны таңдап, тура жолға салды. (121) Оған дұниеде жақсылық бердік. Сондай-ақ ол,

ахиретте де элбетте игілерден болады. (122) (Мұхаммед Ғ.С.) Сонан сон саған, хаққа бейім Ыбырайым (Ғ.С.) ның жолын кууынды уақи еттік. Ол шерік катушылардан болған емес. (123) Шын мәнінде сенбі; ол жайында таласқандарға (мереке) күні қылынды. (Мұхаммед F.C.) рас Раббын, киямет күні, олардын араларындағы таластарына **үкім береді.** (7-C.163-A.) (124) Аламларды Раббыннын жолына паналык және көркем үгіт аркылы шақыр. Әрі олармен көркем түрде күрес. Күдіксіз, Раббың Ол, жолынан адасқан кісіні де жақсы біледі. Әрі Ол, тура жол тапқандарды да жақсы біледі. (125) Егер дүшпанға жаза берсендер, өздеріңе істелген тәрізді ғана істендер. Егер сабыр қылсандар, әрине Ол, сабырлылар үшін хайырлы болады. (126) (Мүхаммед **F.C.**) сабыр ет! Сабыр етуің Алланың ғана мәрхаметі. Оларға кейіме де олардың істеген мекерлеріне тарылма! (127) Шынында Алла. такуалармен сондай-ак жаксылык істеушілермен бірге. (128)

282

Меккеде түскен. Жүз он бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Күлын (Мүхаммед Ғ.С. ды) бір түні өзіне белгілерімізді көрсету үшін Месжід Харамнан біз айналасын мубарак қылған Месжід Ақсаға апарған Алла, әр түрлі кемшіліктен пәк. Шәксіз Ол, естуші, білуші. (Мухаммед Г.С. бір түні Жебрейіл F.C. аркылы Буракка мінгізіліп. Месжід Харамнан Месжід Ақсаға апарылып, ол арадан да көкке шығарылып, бір демде адам баласының өлшеулі сезімінен тыс дәрежеге ие болып қайтқан "Миграж" уақиғасы. 53-С. 1-18-А.) (1) Муса (Г.С.) ға Кітап бердік те оны Исраил урпақтарына: "Менен өзгені ие түтпандар!",- деп жолбасшы кыллык. (2) Әй Нүх (Ғ.С.) пен бірге (кемеге) түсіргендеріміздің урпақтары! Күдіксіз ол, шүкір етуші бір құл еді. (3) Кітапта Исраил ұлдарына: "Әрине жер жүзінде екі рет бүзгыншылық қылып, өте текаппарланасындар" деп ескерттік. (4) Екі уәденің алғашқысы келген кезде, оларға, қатты жауынгер күлдарымызды жібердік те олар үйлердің араларына дейін кірді. Бұл орындалатын уәде еді. (5) Сонсоң сендерді оларға үстем қылдық. Әрі сендерді малдар, балалар арқылы қуаттап, сан жағынан да молайттық. (Олардың бірінші астамшылығы;

Тәуратқа қарсы келу, Шағяны өлтіру. Екіншісі: Зәкерия, Яхяны өлтіру және Ғисаға қастандық. Жеңілістері: Санжарып, Бахтынасар, Жалұт дәуірлері. Жақсарған дәуірлері: Данял, Дәуіт дәуірлері. Б.Ж.М.К.Р.X.Ж-K.) (6) Eгер игiлiк істесендер, өздерін үшін; Жамандық істесендер тағы өздеріне тән. Екінші уәделі мезгіл келген кезле: беттеріңді бұзып, қынжылту үшін және алғашқы кіргенлерінлей Месжід Ақсаға кіріп, тас талқан қылулары үшін (жібердік.) (7)

Мүмкін Раббыларың мәрхамет етер. Егер қайталасаңдар, Біз де қайта жазалаймыз. Сондай-ақ жаһаннамды кәпірлерге зіндан қылдық. (8) Негізінде осы Құран ең тура жолға салады. Әрі дұрыс іс істеген мүміндер үшін әрине зор сыйлық бар екендігін шүйіншілейді. (9) Рас ахиретке сенбегендер үшін күйзелтуші азап әзірледік. (10) Адам баласы жамандықты жақсылық тілегендей тілейді. Негізінен адам баласы тым шыдамсыз. (11) Күн мен түнді екі белгі жасадық. Сонда түн

белгісін кетіріп, күндізді; Раббыларынын кеншілігінен несібе іздеулерін және жылдардың санын; заманның есебін білулерің үшін жарық қылдық. Сондай-ақ әр нәрсені ашық баян еттік. (12) Әр адамнын кылығын мойнына коямыз. Сондай-ак киямет күні оның кітабын шығарамыз. Оған ашылған турде кездеседі. (13) "Кітапбыңды окы. Бүгін есеп көру түрғысынан өз-өзіңе жетесің" (делінеді) (14) Кім тура жолда жүрсе, шын мәнінде өзі үшін тура жолда жүреді. Ал кім адасса, сонда од өз зиянына ғана аласалы. Ешкім басканын күнәсын көтермейді. Біз бір пайғамбар жібермейінше ешкімге азап қылмаймыз. (15) Қашан бір өлкені жоқ еткіміз келсе, олардың дәулет мастарына әмір етеміз. Сонда олар оған қарсы келеді. Сондықтан оларға деген сөз (үкім) шындыққа айналады. Сөйтіп оларды негізінен жок етеміз. (16) Нұх (Ғ.С.) тан кейін ғасырлар бойы қаншалағанды жоқ еттік. (Мұхаммед Ғ.С.) Раббың құлдарының қылмыстарын білу, көруде жетіп асады. (17)

Кім дүниені қаласа, Біз де қалаған кісімізге дүнеде қалағанымызды береміз. Сонсон оны жаһаннамға саламыз. Ол, оған қорланып, мәрхаметке ұзақ болған түрде кіреді. (18) Ал кім мүмін болған турде, ахиретті қалап, сол үшін тырысса, міне солардың тырысулары шүкірге (қабылдануға) лайық. (19) (Мухаммед Г.С.) дуние тілеген буларга да ахирет калаган оларга да Раббыннын мәрхаметінен береміз. Негізінен Раббыннын берері тыйылмайды. (20) Олардың кейбіреулерін, кейбіреулерінен калайша үстем кылғанымызға кара! Эрине акирет, дәрежелер түргысынан тағы ірі, артықшылық жағынан да тағы зор. (21) Алламен бірге басқа тәңір жасама! Онда корланған түрде отырып қаласың. (22) Раббын, өзіне ғана ғибадат етулерінді, әке-шешеге жақсылық қылуларынды әмір етті. Ал егер ол екеуінің бірі немесе екеуі де жандарында кәрілікке жетсе: "Тұь" деме. (Кейіс білдірме.) Сондай-ақ ол екеуін зекіме де, ол екеуіне сыпайы сөз сөйле. (23) Ол екеуіне кішірейіп

مَّنَكَانَيُرِيدُ الْمَاحِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَانَشَاءُ لِمِن نُرِيدُ ثُمَّ مَعْلَىٰ لَهُ وَبِهَا مَانَشَاءُ لِمِن نُرِيدُ ثُمَّ الْمَاكِةِ وَمَعْلَىٰ لَهُ وَمِعْلَىٰ الْمُوجِهَا مَانَعُورًا ﴿ وَمَنْ أَرَادَ لَا مَعْلَىٰ لَهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَا اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْتُولًا ﴿ وَمَعْتُولُوا ﴿ وَمَعْتُولُوا ﴿ وَمَعْتُولُوا فَكُمْ مَنْ عَطَلَةِ مِنْ عَطَلَةِ مَرَا فَعَلَىٰ اللَّهُ وَمَعَلَىٰ اللَّهُ مَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعَلَىٰ اللَّهُ وَمَعَلَىٰ اللَّهُ وَمَعْتُولُوا ﴿ وَمَعْتُولُوا فَيْ الْفُلْوَكِينَ اللَّهُ وَمَاكُولُوا اللَّهُ اللَّهُ وَمَعَلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعَلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعَلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمَعْلَىٰ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَعْمَاكُولُولِ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَالِكُولِ اللَّهُ وَمِعْلَىٰ اللَّهُ وَمُعْلَىٰ اللَّهُ وَمُعْلَىٰ اللَّهُ وَمُعْلَىٰ اللَّهُ وَمُعْلَىٰ اللَّهُ الْمُعْلِقُولُ اللَّهُ وَمُعْلَىٰ اللَّهُ وَالْمُعْلَىٰ اللَّهُ الْمُعْلَىٰ اللَّهُ الْمُعْلَىٰ اللَّهُ الْمُعْلِى الْمُعْلِقُولُولُ الْمُعْلِقُولُ الْمُعْلِقُولُ الْمُعْلِقُولُ اللَّهُ الْمُع

мәрхамет құшағын жай да: "Раббым! Ол екеуі мені кішкентайда тәрбиелегендей Сен де оларды мәрхаметіңе бөлей көр!", – де. (24) Раббыларың іштеріңдегі нәрсені жақсы біледі. Егер игілерден болсаңдар, негізінде Алла, бойсұнушыларды жарылқайды. (25) Туысы жақындарға, міскіндерге, жолда қалғандарға міндетті түрде қарайласыңдар. Және мүлде ысырап қылмаңдар. (26) Шынында ысырапқорлар шайтанның туысы. Ал шайтан, Раббына өте қарсы. (27)

وَإِمَّانَعْرِضَنَّ عَنْهُمُ أَتِعْنَاءَ رَحْمَةِ مِن رَبِكَ رَجُوهَا فَقُل لَهُمْ فَوَلاً وَكَانَبُمُ أَتِعْنَاءَ رَحْمَةِ مِن رَبِكَ رَجُوهَا فَقُل لَهُمْ فَوَلاً وَكَانَبُمُ أَتِعْنَاءَ رَحْمَةِ مِن رَبِكَ رَبُكَ يَبُسُطُهَا كَالْمَ مُنْ وَكَانَبُمُ أَيْكَ يَسُمُطُ الرَّرْقَ كَلَ الْبَسْطِ فَنَقَعْدُ مَلُومًا تَعْسُورًا إِنَّ إِنَّ مَنْكَ يَبُسُطُ الرِّرْقَ كَلَ الْبَسْطِ فَنَقَعْدُ مَلُومًا تَعْسُورًا إِنَّ إِنَّ مَنْكُمْ الرَّانِ فَا لَا لَكُونَ وَلِيَاكُمُ اللَّهُ وَلِيَاكُمُ اللَّهُ وَلَيَ اللَّهُ وَلَيْكُمْ مَنْ اللَّهُ مَا وَلِيَاكُمُ اللَّهُ وَلَيْكُمُ اللَّهُ وَلَيْكُمُ اللَّهُ وَلَكُمْ وَلِيَاكُمُ وَلَوْلُوا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَيْكُمْ وَلِيَاكُمُ وَلَوْلُوا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَيْكُمْ وَلِوْلُوا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَيْكُمُ وَلَوْلُوا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَيْكُمْ وَلِوْلُوا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَيْكُمْ وَلَوْلُوا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَمُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَيْكُمُ وَلِوْلُوا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ ال

Раббыңның мәрхаметін іздеп, үміт еткен түрде жалтақтасаң, (қолыңда болмағандықтан бере алмасаң,) онда оларға сыпайы сейле. (28) Қолыңды мүлде мойныңа байлаулы қылма да бүтіндей ашпа. (Өте сараң болма да бір-ақ берме.) Онда сөгіске ұшырап, таршылықта қаласың. (29) Шынында Раббың қалаған кісісіне несібесін кеңітіп, тарылтады. Күдіксіз Ол құлдарынан толық хабар алушы, көруші. (30) Бір де кедейшіліктен қорқып, балаларыңды өлтірмеңдер. Біз оларды да сендерді де

көректендіреміз. Расында оларды өлтіру зор қателік. (Жанилиет дәурінде, араптар қыз балаларын тірідей көміп тастайтын болған. 16-С.59-А.) (31) Зинага жоламандар. Өйткені. Ол анык арсыздык және жаман жол. (Зинаға жұуымандар: "Соған бейімдететін әр түрлі әрекеттерден аулақ болындар!".деген манызда. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.Ж-К.) (32) Алла, арам еткен кісіні өлтірмендер! Бірақ тиісті болса, өлтіріледі. Ал біреу жазықсыз өлтірілсе, сонда өліктің иесін ерікті еттік. Өлтіруде шектен аспасын. Өйткені, оған жәрдем етіледі. (Өш әперіледі.) (33) Жетімнің малына жоламандар. Бірак ол. ержеткенге дейін жақсылап шығысуға болады. Сертті орындандар. Сөз жоқ, уәде суралады. (34) Өлшегенде толық өлшеп, тура таразамен тартындар! Осы хайырлы эм нэтиже түргысынан да жақсы. (35) Өзің білмеген бір нәрсенің соңына түспе. Расында, құлақ, көз және жүрек олардың барлығы одан сұралады. (36) Жер жүзінде дандайсып жүрме. Өйткені, сен жерді әсте жара алмайсың да бой жағынан да тауларға жете алмайсын. (37) Осы барлық жаман нәрселер, Раббынның қасында жек көрілген. (38)

(Мухаммел Ғ.С.) міне осы. Раббыннын саған уахи еткен хикметінен; Алла мен бірге басқа тәнір жасама: Сөгіс берілген, мәрхаметтен қуылған түрде тозаққа тасталасың. (39) Раббыларың сендерге улдарды арнап, өзіне періштелерден қыз етіп алды ма? Шынында элбетте ауыр сөз сөйлейсіндер. (40) Расында бұл Куранды насихат үшін қайта-қайта баян еттік. Дегенмен олардың жиреніштерін ғана арттырды. (41) (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер Алла мен бірге олардың айтқандарындай тәнірлер болса еді, онда әрине ғаршының иесіне бір жол іздер еді. (Не карсы шығар еді, немесе бой усынар еді.) (42) Алла (Т.) олардын айтқан нәрселерінен пәк, үстем, ірі. (43) Жеті көк және жер, сондай-ақ ондағы болғандар, Алланы пәктейді. Оны пәктеп, мақтамайтын еш нәрсе жоқ. Бірақ сендер олардың тәсбихтарын (пәктеулерін) түсіне алмайсындар. Шынында Алла өте жүмсак, аса жарылкаушы. (44) (Мұхаммед Ғ.С.) сен қашан Құран оқысаң сенімен ахиретке сенбегендердің арасына көмес бір перде жасаймыз. (45) Олардың жүректеріне Құранды түсінулеріне кедергі және құлақтарына қаға беріс жасадық. Құранда Раббынды бір ғана деп еске алған кезінде, олар жиренген түрде арттарына

бұрылып кете береді. (46) Біз, олар сені тыңдағанда, қайтып тыңдағандарын және өзара сыбырласқанда залымдардың: "Сендер, жадыланған біреуге ғана ілесесіңдер" дегендектерін жақсы білеміз. (47) Қара! Олар саған қандай мысалдар берді. (Ақын, сиқыршы, бақсы, жынды деді.) Олар, сөйтіп адасты. Олар енді жол таба алмайды. (48) Олар: "Біз, сүйектер және қоқым болған кезде, жаңа бір жаратылыспен қайта тірілеміз бе?",—деді. (49)

(Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Тас болыңдар, немесе темір болыңдар" де (50) "Әлде тіпті ойларындағы ең зор жаратылыс болыңдар. (Қайта тірілтілесіндер.)" Сонда олар: "Бізді кім қайта тірілтеді?",— дейді. "Сендерді әуелгі рет жаратқан Алла" де. Сонда олар, саған бастарын шайқап: "Ол қашан?",— дейді. "Жақында болатын шығар" де. (51) Сендерді шақырған күні, Оны дәріптей қабылдап, (қабырда) аз ғана жаттық деп ойлайсындар. (52) Құлдарыма айт! "Ең сыпайы түрде

сөйлесін. Өйткені, шайтан араларына бүзақылық салар. Расында шайтан адамдар үшін ашык лушпан" (53) Раббыларын сендерді жақсы біледі. Қаласа, мәрхамет етеді де қаласа, азап етеді. Сені оларға қорғаушы етіп, жібермедік. (54) Раббын көктер мен жердегі әркімді жақсы біледі. Расында пайғамбарлардын біреулерінен, біреулерін артық қылдық. Сондай-ақ Дауытқа Зәбүрды бердік. (55) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Алладан өзге (тәнір деп) ойлағандарынды шақырындар. Олардың, қиыншылықтарынды айықтыруға, сендерден бұрып, жіберуге шамалары келмейді" де. (56) Олардың сиынғандары; (періштелер, пайғамбарлар, жындар, К.Б.Ж.М.Р.) Раббыларына кайсылары жақын боламыз деп, құлшылық арқылы ізденеді. (5-С.35-А.) Ракметінен үміт етіп, азабынан коркады. Негізінде Раббыннын азабы сескенуге тиісті. (57) Біз қиямет күнінен бұрын жоқ етпеген немесе қатты азапқа ұшыратпаған ешбір кент болмас. Бұлар, Кітапта (Лаухыл Махфүзда) жазулы. (58)

Біздің мұғжизалар жібермеуіміз бүрынгылардың мүгжизаны жасынга шығаруы ғана болды. Сондай-ақ Сэмүд еліне көрнеу түрде аруана жібердік. Бірак оған зұлымдық кылып, өлтірді. Негізінде мүгжизаларымызды үрейлендіру үшін ғана жібереміз. (59) (Мұхаммед **F.C.)** бір кезде саған: "Негізінде Раббың адамдарды баураған" деген едік. Саған Мигражда біз көрсеткенді (Б.Ж.К.Р.Т.Ж-Қ.) және Курандағы қарғалған ағашты (44-С.43-А.) адамдарға бір сынақ кылдык. (Өйткені, Миграж уаки гасына да тозактагы Заккум ағашына да сенбеген.) Оларды қорқытуымыз, зор қателесуді ғана арттырады. (60) Сол уақытта періштелерге: "Адамға сәжде қылыңдар!", - дедік. Сонда олар дереу сәжде қылды. Бірақ Ібіліс сәжде қылмай: "Балшықтан жаратқаныңа сәжде қыламын ба?",деді. (61) Ібіліс: "Осы, менен ардакты қылғанынды көрдің бе? Егер мені киямет күніне дейін кешіктірсең, элбетте урпактарының өте азынан басқасын қырыма бір аламын" деді. (62) (Алла): "Кет! Енді олардан кім саған ерсе, сонда рас жазаларың жаьаннам болады. Толық бір жаза" деді. (63) "Олардан шаман келгенін дауысынмен әуліктір. Және оларға,

وَمَامَنَعَنَاأَن نُرْسِلَ بِالْآيَنَ اِلاَ أَن كَذَبِهِالْالْوَلُونَ الْمَالُونِ الْمَالِمُ الْمَالُونِ اللَّهُ اللَّهُ

атты, жаяу түрде келіп, байбаламдап, дүрліктір. Сондай-ақ олардың малдарына, балаларына (арамдық араластырып) ортақ бол. Оларға жалған уәде бер." Негізінде шайтан оларға алдаудан басқа уәде бере алмайды. (64) "Шынайы құлдарым болса, оларға ықпалың жұрмейді. Раббың уәкілдікте жетік." (65) Раббыларың сондай Алла; өзінің кеңшілігінен несібе іздеулерің үшін теңізде кеме жүргізеді. Өйткені, Ол, сендерге өте мейірімді. (66)

وَإِذَا مَسَكُمُ الفَّمُ وَالْبَحْرِ صَلَّ مَن ذَعُونَ إِلَّا إِيَّا فَهَا اَعْمَن كُمُ الفَّمُ وَالْمِسْنُ كَفُورًا ﴿ اَفَا أَمِن الْمَعْ الْمَا الْمَعْ الْمَالِمِ الْمَعْ الْمَالِمِ الْمَالُونِ الْمَالُونِ الْمَالُونِ الْمَالُونِ الْمَالُونِ الْمَالُونِ الْمَالُونِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الْمَالُونِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الللْحُلِي الللللِّهُ الللللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

Сендер теңізде бір қиыншылыққа душар болған сәтте, Алладан басқа сиынғандарың жоқ болады. Ал енді сендерді құтқарып, қырға шығарса, жалт бересіңдер. Негізінде адам баласы тым нәсүкір. (67) Алланың құрылықта да сендерді жерге жұттыруынан немесе сендерге тасты боран жіберуінен хауіпсізсіндер ме? Соңыра өздеріңе бір болысушы таба алмайсыңдар. (68) Не сендерді қайтадан теңізге қайтарып, қарсылықтарыңның салдарынан бір құйын жіберіп, суға батыруынан

бейбітсіндер ме? Сонда сендерге болысып, бізді қуалаушы таба алмайсындар. (69) Расында адам баласын ардактадык. Сондай-ак оларды курылыкта да теңізде де көліктендірдік. Әрі оларды жақсы нәрселермен көректендірдік. Әм оларды жаратқандарымыздың кебінен не күрлым артық жараттық. (70) (Мұхаммед Г.С.) бір күні бүкіл адам баласын бастыктарымен бірге шақырамыз. Сонда кімнің кітабы онынан берілсе, міне солар, кітаптарын оқиды. Оларға қылдай киянат болмайды. (71) Бұл дүниеле шындықты көрмегендер, ақиретте соқыр әрі жолдан адасқан болды. (72) (Мухаммел Г.С.) олар сені, саған уахи еткенімізден басқа нәрсені, бізге жала жапсыртып бүзуға жақындады. Сол уақытта олар, сені дос тутады. (73) Егер біз сені бекемдемесек еді, әрине оларға біраз бейімдеуге жақындар едің. (74) Егер ондай болса, саған тіршілікте де кайтыс болғаннан кейін де әлбетте еселеп азап таттырар едік. Сосын өзіне, бізге қарсы жәрдемші таба алмас едін. (Бұл аяттар. мүшріктердің Мұхаммед Ғ.С. ға келіп, кейбір діни ережелердің өз қалауларына сәйкес орындалуын талап еткендіктеріне баланысты түскен. Б.Ж.Р.Т.Х.Ж-Қ.) (75)

(Мұхаммед Ғ.С.) олар сені, түрткі салып, жерлен (Меккелен) шығара жаздады. Сонда олар, сенен кейін ете аз турады. (Оларға Меккенін баяны болмайды.) (76) Расында сенен бұрын жіберген елшілерімізле де жол осы еді. (Елшілерді куғандар. опа таппаған еді.) Біздін жолымызда ешбір өзгеріс таппайсын. (77) Түс киганнан, түннін каранғылығына дейін намаз оқы. (Бесін, екінті, ақшам және жашыйық намаздары.) Әрі таң намазын оқы. Күліксіз тан намазына періштелер де катынасады. (Ж.М.К.Р. т.б.) (78) (Мухаммед Г.С.) Түннен оянып (Куранмен) өзіне тән нәпіл оқы. Раббынның сені бір мактаулы орынға жеткізуінен үміт етіледі. (Бул зор шапагат орны. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.Ж-Қ.) (79) (Мұхаммед **F.C.): "Раббым! Мені (кірер жеріме)** шындықпен кіргіз де (шығар жерімнен) шындықпен шығар. Әрі маган өз касыннан женіс көмек ет" де. (80) "Хақиқат келді. Негізсіз нәрселер жойылды. Сөзсіз, бекер нәрселер жойылады" де. (81) Кураннан, муміндерге, шипа және рахмет түсіреміз. Ол. залымдардын зиянын тым арттыра түседі. (82) Біз алам баласына нығмет берген кезле.

وَإِنَ الْإِلْمَا الْمَا الْم

жалтайып, бір жағына қыңырайып алды. Қашан оған бір сәтсіздік жетсе, мүлде күдер үзеді. (83) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әркім өз жөн көргенін істейді. Сонда Раббың, кімнің тура жолда екенін жақсы біледі" де. (84) (Мұхаммед Ғ.С.) олар сенен (рұх) жан туралы сұрайды: "Ол, Раббымның әмірінен. Сендерге өте аз мәлімет берілді" де. (85) Әрине қаласақ, саған уахи еткен Құранды алып алар едік. Кейін Бізге қарсы бір жар таба алмас едің. (86)

Бірақ Раббыңның мәрхаметі бойынша қалдырдық. Өйткені, саған, Раббыңның кеңшілігі тым зор. (87) (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер адамдар, жындар осы Құранның ұқсасын келтіруге жиналса, тіпті олар, бір-біріне көмекші болса да келтіре алмайды" де. (88) Расында Біз бұл Құранда адам баласы үшін әр нәрсенің мысалынан ашалап, баян еттік. Сонда да адамдардың көбі, бас тартып, мұлде қарсы келді. (89) Олар: "Бұл жерден сен бізге, бастау ағызғанға дейін саған әсте

сенбейміз" деді. (90) "Немесе сенің күрмадан, жүзімнен бір бакшан болсын. Сонда онын араларынан өзендер ағызып қоярсың" (91) "Не ойлағанындай аспанды үстімізге кесек түрінде түсірерсің. Яки Алланы, періштелерді бетпе-бет келтірерсің." (92) "Не болмаса, алтыннан бір үйің болсын. Яқи аспанға шығарсың. Сонда да бізге окитын бір Кітап түсірмейінше, көкге шыққандығыңа әсте сенбейміз" деді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Раббымды пәктеймін! Мен бір адам баласы Пайғамбар ғанамын" де. (93) Адам баласына; Пайғамбар, тура жол (Куран) келтірген кезде, олардың: "Алла; адамды, пайғамбар қылып. жіберді ме?",- деген сөздері ғана иман келтірулеріне бөгет болды. (94) (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер жер жүзінде бейбіт жүргендер, періштелер болса еді, әрине оларға көктен періште елші жіберер едік" дегенді, айт. (95) Оларга: "Алла сендер мен менің арамда куәлік түрғысынан жетіп асады. Шын мәнінде Ол, күлдарынан толык хабар алушы, аса қырағы" де. (96)

Алла кімді оңғарса, сонда ол тура жолда. Алла кімді адастырса, оған Аллалан өзге жәрлемші таба алмайсын. Біз оларды киямет күні, бетімен жер басқан, сақау және саңырау түрде жинаймыз. Орындары тозак, толастаган сайын оларга жалынын арттыра түсеміз. (97) Бұл олардың сазайы. Өйткені, олар аяттарымызға қарсы келді. Және: "Біз сүйектер тіпті қоқым топырак болып кеткен кезде; жаңадан жаратылып, тірілеміз бе?", - деді. (98) Олар шынында көктер мен жерді жаратқан Алланың; өздері сияқтыларды да жаратуға күші жететіндігін көрмей ме? (Алла) олар үшін бір белгілі мезгіл жасаған; онда эсте шэк жок. Сонда да залымдар бас тартып, мүлде қарсы келді. (99) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Егер сендер Раббымның рахметінің казынасына ие болсандар, сол уакытта да оның жұмсалып кетуінен қорқып, әрине үнемшілдік істер едіндер. Өйткені, адам баласы тым саран" де. (100) Расында Муса (Ғ.С.) га тоғыз ашық мұғжиза берген едік. (Таяк, колдын жаркырауы шегіртке, бит, қан, тастан су шығару, теңіздің жарылуы және Түр тауының көтерілуі.Б.М.К...) (Мұхаммед Ғ.С.) Исраил урпактарынан сура: Муса оларға келген кезде; Перғауын: "Әй Муса! Әрине сені сиқырланған деп ойлаймын" деген еді. (101) Мұса

(F.C.): "Расында сен бұлардың; көктер мен жердің Раббы түсірген көрнеу мұғжизалары екенін білесің. Әй Перғауын? Шын мәнінде мен, сені типыл болады деп ойлаймын.", деген еді. (102) Ақыр (Перғауын) Исраил ұрпақтарын мемлекеттен шығарғысы келді. Сонда оны, онымен бірге болғандарды суға батырып жібердік. (103) Одан кейін Исраил ұрпақтарына: "Бұл жерге (Мысырға) орналасындар. Қашан қиямет уәдесі келсе, Сендерді жинап әкелеміз" дедік. (104)

Біз Құранды шындықпен түсірдік. Ол, шындық бойынша түсті. (Мұхаммед Ғ.С.) сені қуанту, ескерту үшін ғана жібердік. (105) Біз Құранды адамдарға тоқырап оқуың үшін бөлімдерге айырып, аз-аздап түсірдік. (106) (Сәжде аяты бар.) (Мұхаммед Ғ.С.): Құранға мейлі сеніңдер мейлі сенбеңдер; бұдан бұрын өздеріне ғылым берілгендер, оларға Құран оқылған заман, етпеттерінен сәждеге жығылады. (107) Олар: "Раббымызды

пәктейміз. Әрине Раббымыздың уәдесі орындалады" дейді. (108) Олар жылап, етпеттерінен түседі. Бұл олардын ыкыласын арттырады. (Бұлар; Кітап иелерінен Мұсылман болғандар. Ж.Р.Х.Ж-К.) (109) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Мейлі Алла леп немесе Рахман леп атанлар. Кайсысымен атасандар да ен көркем аттар Оған тән" де. Намазда; жариялап та құпиялап та оқыма да осынын арасындағы жолды ұста. (110) "Барлық мақтау, бала иемденбеген әрі мүлкінде еш серігі болмаған сондай-ақ әлсіздіктен көмекшісі болмаған Аллаға лайык" де. Және Оны, өте ұлықта. (111)

18-КЕЬФ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жүз он аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Барлық мақтау құлына, (Мұхаммед F.С.ға) Құранды түсірген Аллаға тән. Онда ешбір қыңырлық қылмады. (1) Өте түзу Құран; Алланың қасынан: Қатты азаппен үрейлендіру, түзу іс істеген мүміндерге, көркем сыйлық барлығын шүйіншілеу үшін (түсірілді.) (2) Олар, онда (жаннатта) мәңгі тұрады. (3) Сондай-ақ: "Алланың баласы бар" дегендерді ескерту үшін (түсірді.) (4)

(Алланын баласы болуына байланысты) не өздерінін не аталарынын мәліметі жок. Ауыздарынан шыққан сөз тым үлкен. Негізінде олар мүлде өтірік айтады. (5) (Мұхаммед Ғ.С.) енді олар бүл Күранға сенбесе. арттарынан кейіп, өзіңді жоя жаздайсын. (6) Біз адам баласынын кайсысы жаксы ғамал істейді деп сынау үшін жер үстіндегі нәрселерді жердің көркі қылдық. (7) Күдіксіз, біз, жер жүзіндегі нәрселерді, элбетте мулде шөл топырак ете аламыз. (8) (Мухаммел Ғ.С.) үңгірдегілерді және жазуды, таңырқарлық белгілерімізден деп ойладың ба? (Бір заманда Тарсус каласындағы Дақянұс патшаның зулымдығынан қашқан адамдар; "Кәьф"; солардың бекінген үнгірі. "Раким"; солардың аты-жөні жазылған тақтай.т.б. рауаяттар бар...) (9) Сонау заманда жігіттер үңгірге бекінді де: "Раббымыз! Бізге өз қасыңнан игілік бер! Біз үшін бұл ісімізде тура жол әзірле" деді. (10) Сонда олардын күлактарына үңгірде неше жыл бойы перде койдык. (Терең үйқы бердік.) (11) Сосын екі жақтың қайсысы олардың жатқан мезгілін есептегендігін анықтау үшін оларды ояттық. (12) (Мұхаммед **F.C.**) Біз саған олардың хабарын шынайы түрде баян етеміз. Олар

مَّالَمُهِ بِهِ مِن عِلْمِ وَلا لِآبَابِهِ مُّ كَبُرُتَ كِلمَةً عَمْرُمُ مِن الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَعْ الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالَى الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالَى الْمَالِيقِ الْمَالِيقِ الْمَالِيةِ الْمَالَى الْمَالِيقِ الْمَالَى الْمَالِيقِ الْمَالَى الْمَالِيقِ الْمِلْمِ الْمِلْمِ الْمِلْمِ الْمَالِيقِ الْمِلْمِ الْمَالِيقِ الْمَالِيقِ الْمِلْمِيقِ الْمِلْمُ الْمِلْمُ الْمَالِيقِ الْمَلْمُ الْمِلْمُ الْمِلْمُ الْمَالِيقِ الْمَلْمُ الْمَلْمُ الْمُلْمِلِيقِ الْمَلْمُ الْمِلْمُ الْمِلْمُ الْمُلِلْمُ الْمُلْمُ الْمُلْمُ الْمُلْمُ الْمُلْمُ الْمُلْمُ الْمُلْم

Раббыларына шын сенген жігіттер еді де оларға туралықты арттыра түстік. (13) Олардың жүректерін бекемдедік. Сол уақытта олар, тіке түрып: "Раббымыз, көктер мен жердің Раббы. Одан өзге тәңірге әсте жалбарынбаймыз. Әрине сол уақытта рас көкіп сөйлеген боламыз" деді. (14) "Мына еліміз, Алладан өзге тәңір түтты. Бұлар, оған байланысты ашық дәлел келтірсе еді? Енді Аллаға өтірік жала қойғаннан залымырақ кім бар?", – деді. (15)

(Олар, өзара): "Әйтеу елдеріңнен де олардың Алладан өзге табынғандарынан да айрылдыңдар; енді үңгірге бекініңдер. Сендерге Раббыларың рахметін шассын! Сондай-ақ сендер үшін істеріңде оңайлық әзірлесін" (16) (Мұхаммед Ғ.С.) қарасаң; күн шыққан сәтте, үңгірлерінің оң жағынан ауытқығанын, күн батқан сәтте, оларды сол жақта қалдырғанын көрер едің. Олар үңгірдің кең бір жерінде. Бұл Алланың белгілерінен. Алла кімді оңғарса, сол тура жолда.

Ал кімді адастырса, сонда оған әсте көмекші, жетекші таба алмайсын. (17) Олар, ояу деп ойлайсың; негізінен олар ұйқыда еді. Оларды оңға, солға аунататын едік. Иттері, екі аяғын көсілген бойда босағада. Егер оларды көрсен, олардан ішіне қорқу толып, бұрылып қашар едің. (18) Осылайша оларды, өзара бір-бірінен сұрасулары үшін ояттық. Олардан бір айтушы: "Канша жатып қалдыңдар?",- деді. Олар: "Бір күн немесе күннің бір бөлімі жатып, түрдық" деді. "Қанша жатып, түргандарынды Раббыларын жақсы біледі. Мына ақшаларынмен біреуінді қалаға жіберіндер. Сонда тамақтың қайсысы жақсы, көріп, сендерге одан көрек келтірсін. Сондай-ақ сыпайылық істеп, сендерді ешбіреуге сездірмесін" десті. (19) "Өйткені, егер қала халқы сендерге ықпал жүргізсе, не сендерді таспен атады немесе діндеріне қайтарады. Ол уақытта үнемі құтыла алмайсындар..." (20)

(Рауаят бойынша; олардың базарға барғаны, сауда алғанда берген акшасы, көне Дакянус акшасы екенін көргендер, бұл қазына тауып алған екен деп ойлап, патша сурастырғанда: сонау Дакянус пәуріндегі қашқандар екенін білген патша: елімен барып, сөйлескеннен сон үнгірдегілер өліп, сонда жерленеді. Әл Ытқан, Табари.) Осылайша. Алланын уәдесінің шындығын, қияметтің шәксізлігін әлемнің білуі үшін оларды, бұларға мәлімдедік. Сол кезде бұлар; өзара олар жөнінде тартысуда еді. Кейі: "Олардың үстіне үй салыңдар" деді. Раббылары оларды жақсы біледі. Ал бұлардың іс басындағылары: "Әрине олардын үстіне мешіт жасап алайық" деді. (21) Бұлар көрмей-ақ мөлшерменен: "Олар үшеу, төртіншісі иттері" десе, кейі: "Олар бесеу, алтыншысы иттері" деп, кейі: "Жок, олар жетеу, сегізіншісі иттері" дейді. "Олардың санын Раббым жақсы біледі. Адамдардың өте азы ғана біледі" де. Оның үшін олар жайында тартысып, олар туралы ешбіреуінен дәнеңе сұрама. (22) Еш нәрсені: "Осыны ертең істеймін" деп айтпа. (23) Бірақ: "Алла қаласа (жасаймын)" (де.) Ұмытқан заман Раббынды есіне ал да: "Раббымның мені бұдан да туралыққа жақынырақ жолға салуынан үміткермін" де. (Яьудилердің нускауы бойынша, Араптар; Мухаммед Г.С. нан: Рух. үңгірдегілер және Зүлқарнайын туралы сүрағанда: "Алла қаласа"

وَكَذَلِكَ أَعْرَنَاعَلَيْهِ لِيعَلَمُوا أَنَ وَعْدَاللَهِ حَقُواَنَى وَعَدَاللَهِ حَقُواَنَ اللّهُ اللّهَ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ الللّهُ الللهُ اللهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللّهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ اللهُ الللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الللهُ الللهُ الللهُ اللهُ اللّهُ الللهُ الللهُ اللّهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ اللل

демей; "Ертең жауап берейін" дегендіктен уахи кешіккен екен.) (24) Олар үңгірлерінде үш жүз жыл жатты. Тоғыз (жыл) арттырды. (309 жыл болды.) (25) "Олардың қанша жатқанын Алла жақсы біледі. Көктер мен жердегі көместі білу Оған тән. Ол нендей толық көруші, естуші. Оларға Алладан өзге бір көмекші жоқ. Ол, өз үкіміне ешкімді ортак кылмайды" де. (26) Раббыңның Кітабынан саған уахи етілгенді оқы. Оның сөздерін ешбір ауыстырушы жок. Әрі Одан өзге паналайтын орын да таба алмайсың. (27)

(Мұхаммед Ғ.С.) тәңертең, кешке Раббыларына, Оның дидарын іздеп, жалбарғандармен бірге өзің де сабыр ет. Дүние тіршілігінің сәнін қалап көзінді басқаға аударма. Сондай-ақ Біз; жүрегін, Бізді еске алудан кәперсіздендірген, әуесіне ерген және ісі шектен асқан біреулерге бағынба. (6-С.25-А.) (28) "Бұл хақиқат (Құран) Раббыларыңнан" де. Сонда кім қаласа сенсін, кім қаласа қарсы келсін. Расында Біз, залымдар үшін дуалдары қоршап алатын тозақ оты әзірледік. Егер

олар су сурап жалбарса, еріген кен тәрізді беттерді қуыратын бір су беріледі. Ол нендей жаман сусын, эм нендей жаман орын. (29) Иман келтіріп, дурыс іс істегендердің және жақсы ғамал істеген кісінің енбегін жоймаймыз. (30) Міне, бұлар үшін астарынан өзендер ағатын **Гадын жаннаттары бар.** Олар онда алтыннан білезіктермен безенеді; олар жұқалы-қалынды жасыл жібектен киімдер киеді де олар онда, дивандарга сүйенеді. Нендей жақсы сауап, нендей әйбет жастанатын орын! (Дүние дәулетіне мэз болып, Аллаға шерік қатып, акиретті ұмытқан Патрос деген кәпір мен тоқ мейіл Яһүза деген Мұсылманның жағдайынан мысал беріліп отыр. Б.М.Р.Ж-Қ.) (31) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға екі адамның мысалын баян ет: Біреуіне жүзімдерден екі бақша қылдық. Әрі екі бақшаның арасын құрма ағаштарымен қоршап; екі бакшанын арасына егіндер өндірдік. (32) Екі бакша да жемістерін берді. Одан еш нерсе кемітпеді. Араларынан бұлақ ағыздық. (33) Оның басқа кірімі де бар еді. Сонда ол, жолдасымен сөйлескенде: "Мен сенен мал жағынан молшылықта, әм бас жағынан да үстеммін" деді. (34)

Ол өзіне зұлымдық еткен түрде бақшасына кірді де: "Тіпті бұны жок болады деп ойламаймын" деді. (35) "Әрі кияметтін болатындығын ла ойламаймын. Мубала Раббыма қайтарылсам, әрине бұдан да жақсы орын табамын" (деді.) (36) Жолдасы оған сөйлесіп тұрып: "Сені топырактан, сонан кейін бір тамшы судан жаратып, сонан соң жөндеп адам еткен Аллаға қарсы келесін бе?",- (деді) (37) "Бірак, менің Раббым. Ол Алла: Раббыма ешбіреулі шерік коспаймын" (38) "Өз бақшаңа кірген сәтте; бұл Алланын калауы, Алладан баска ешбір қуат жоқ неге демедің? Тіпті мені мал және бала жағынан өзіңнен кем көрсең де" (39) "Раббымның: Маған сенің бақшаңнан жақсырағын беруі, сенікінің үстіне көктен апат жіберіліп, мүлде қақ топыраққа айналуы мүмкін" (40) "Немесе бақшаңның суы тартылып, оны әсте іздеп таба алмассың" (41) Оның еңбектері еш болып, бақшасына өкініп, екі алақанын үйқалауға айналды да: "Эттеген-ай! Раббыма ешкімпі серік коспасам елі" лелі. (42) Оған Алладан өзге жәрдем етер

бір топ жоқ. Сондай-ақ өзін де құтқара алмады. (43) Сол жерде иелік шынайы Аллаға тән. Ол, сыйлық беру тұрғысынан жақсы әрі нәтиже жағынан да хайырлы. (44) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға дүние тішілігінен мысал бер: (Дүние тіршілігі;) көктен біз жаудырған жаңбыр арқылы: Жердің өсімдіктері бір-біріне араласып, құлпырып, одан құрғақ үгіндіге айналып, оны желдер ұшырып кеткен тәрізді. Сондай-ақ Алла, әр нәрседен ұстем күш иесі. (45)

Мал мен балалар, дүние тіршілігінің сәні. Ал бақи қалатын жақсылықтар болса, Раббыңның қасында; табыс бойынша да жақсы әрі үміт тұрғысынан да жақсы. (46) Киямет күні, тауларды жүргіземіз де жерді жап-жазық көресің. Және де адам баласын; олардан ешкімді тастамай жинаймыз. (47) Олар, Раббыңның хұзырына қатарланып келтіріледі. Оларға: "Бастапта жаратқанымыз тәрізді келдіңдер, тіпті сендерге бір уәделі мерзім белгілемедік деп, ойладыңдар"

(делінеді.) (48) Ғамал дәптері алдарына койылады. Сонда күнәкарлардың, одан қорыққанын көресің. Олар: "Абырым-ай! Бізге нендей өкінім! Мына Кітапта. кішкенені де улкенді де тастамай-ак түгендепті" дейді. Сондай-ақ олар істегендерін дайын түрде табады. Раббың ешкімге әділетсіздік қылмайды. (49) (Мұхаммед Ғ.С.) сол уақытта періштелерге: "Адамға сәжде қылыңдар" деген едік. Ібілістен баска бүкіл періштелер сәжле кылған еді. Жыннан болған ол. Раббының әмірінен бас тартты. Сонда да Менен өзге оны және урпактарын дос етіп, аласындар ма? Олар болса, сендерге душпан. (Алла түрып, шайтанды дос көру.) Залымдар үшін нендей жаман өзгеріс! (50) Мен жер, көкті жаратқанда және олардың өздерін жаратқанда, оларды керек кылмадым. Сондай-ак ешкашан аздырушыларды көмекші еткен емеспін. (51) Қиямет күні; (Алла, кәпірлерге): "Өздеріңнің, Менің шеріктерім деп ойлағандарынды шақырыңдар" дейді. Сонда оларды шақырады. Бірақ олар өздеріне жауап бермейді. Сондай-ақ олардың араларына бір кәтерлі орын жасаймыз. (2-С. 166-А.) (52) Күнәкарлар; тозақ отын көріп, сонда өздерінің оған түсетіндіктерін сезеді. Бірақ, одан бұрылар жер таба алмайлы. (53)

Расында осы Құранда адам баласы үшін әр нәрсені ашық-ашық баян еттік. Ал адам баласы, көп нәрселерде жанжалшыл. (54) Қашан да адам баласына тура жетекші келсе, оларды иман келтірулеріне және Раббыларынан жарылқану тілеулеріне кедергі болған нәрсе, бұрынғыларға келген апаттың; өздеріне келуін немесе азаптың карсы алдарына келуін тосулары. (55) Негізінде елшілерді қуандыру, қорқыту үшін ғана жібердік. Кәпірлер, бос нәрселер арқылы шындықты төмендетуге жағаласады. Әрі апаттарымызды және ескерткен нәрселерімізді тәлкекке алады. (56) Раббыларының аяттары арқылы үгіттеліп, одан бет бүрған және бұрынғы өз қолымен істегендерін ұмытқан кісіден кім залымырақ? Расында олардың жүректеріне оны түсінбейтін қалтқы және де құлақтарына кереңдік пайда қылдық. (Мұхаммед Ғ.С.) оларды туралыққа шақырсаң да әрине мүлде жолға келмейді. (57) Раббың; өте жарылқаушы, мәрхамет иесі. Егер оларды қылықтарының салдарынан қолға алатын болса, әрине оларға азапты тездетер еді. Легенмен олар үшін белгілі бір мерзім бар. О заман олар, Алладан өзге паналайтын жер таба алмайды. (58) Олар зұлымдық еткен заманда, сол кенттерді жоқ еттік. Солардың жоқ етілулері үшін де мерзім

وَلَقَدْصَرَفْنَافِ هَذَالُقُرْءَانِ النَّاسِ مِن كُلِ مَثَلُّ وَكَانَ الْإِنسَنُ أَكُمْ مَثَلُ وَكَانَ النَّاسِ مِن كُلِ مَثَلُّ وَكَانَ الْإِنسَنُ أَكُمْ مَثَنَا فِي مِدَلًا فِي وَمَامَنَعُ النَّاسَ أَن يُوْمِئُوا الْإِنسَنُ أَكُمْ مُسَنَةُ الْإِنسَانُ أَفِيانَ أَوْيَا لِيَهُمُ الْعَدَانُ وَيَسْتَغْفِرُ وَارَبَهُمْ إِلَّا أَن الْمُرْسِلِينَ الْوَلِينَ أَوْيَالِينَ وَمُنذِرِينَ وَمُعَدِرِينَ وَمُعَدِرِينَ وَمُعَدِرِينَ وَمُعَدِرِينَ وَمُعَدِلِينَ وَمَا لَيْ سَكَفُرُوا الْمُرْسِلِينَ الْمُلْمُ مِن وَمُعَدِينَ وَمُعَدِينَ وَمَا أَنذِرُ وَاهْزُولُ وَوَى وَمَا الْمُرْسِلِينَ الْمُلْمُ الْمُؤْلِقِ وَمَا أَنذِرُ وَاهْزُولُ وَوَلَى الْمُؤْلِقِ وَمِن الْمُلْمُ اللَّهُ اللَّهُ

белгілеген едік. (Мұса Ғ.С. Алланың берген зор ғылымына ие құлы Хызыр Ғ.С. ға, екі теңіздің бірлескен жерінде кездесу үшін; Юшақ ұлы Нұн екеуі жолға шығады. Б.Ж.М.Р.К.) (59) Сол уақытта Мұса (Ғ.С.) жігітіне: "Екі теңіздің қосылған жеріне дейін тоқтамаймын. Немесе жүріспен жылдар өткіземін" деді. (60) Екеуі екі теңіздің құйғанына жеткен кезде, балықтарын ұмытты. Сонда балық, сырғып барып, теңізден жол алды. (61)

Екеуі ілгерлеп барған кезде, Мұса (Ғ.С.) жігітіне: "Азығымызды әкелші; әрине осы сапарымызда шаршадық" деді. (62) "Көрдің бе? Тасқа дем алғанда, балықты ұмытқан екемін. Маған оны айтуды шайтан-ақ ұмыттырды. Ол таңғажайып тұрде теңізде жол алды" деді. (63) (Мұса Ғ.С.): "Міне іздегеніміз осы" деп, екеуі ізінше қайта қайтты. (64) Сонда екеуі; өз тарапымыздан игілік беріп, өз қасымыздан ғылым ұйреткен құлдарымыздан бірін тапты. (65) Мұса, (Ғ.С.) о кісіге:

"Саған үйретілген даналықтан маған да үйретуің үшін саған ерейін бе?",- деді. (66) "Расында сен менімен бірге болуға шыдая алмайсың" деді. (67) "Ішкі сырын толық білмейтін нәрсеге қалай сабыр ете аласың?",- (деді.) (68) (Муса Ғ.С.): "Алла қаласа, мені сабырлы табарсың. Сондай-ақ саған ешбір істе қарсы келмеймін" деді. (69) "Ал онда маған ілессең, саған айтпайынша, менен еш нәрсе сурама" деді. (70) Сөйтіп, екеуі жолға шықты да кемеге түсіп, оны тесе бастады. (Муса Ғ.С.): "Кемедегілерді суға батыру үшін тестін бе? Рас орынсыз істедін" деді. (71) (О кісі): "Мен саған менімен бірге әсте сабыр ете алмайсың демедім бе?" деді. (72) (Мұса Ғ.С.): "Ұмытқан нәрсемді есепке алма. Маған ісімде қолайсыздық тудырма" деді. (73) Екеуі тағы жолға шықты. Бір ул бала кездесіп еді, (о кісі) оны өлтірді. (Мұса Ғ.С.): "Кісі өлтірмеген жазыксыз біреуді өлтірдің бе? Рас жаман іс істелін" делі. (74)

"Сен менімен бірге жүруге әсте шыдая алмайсын демедім бе?".- деді. (75) "Егер бұдан кейін бір нәрсе сурасам, тіпті мені жолдас қылма. Рас менен саған сылтау табылды" деді. (76) Сонда екеуі тағы жүріп, бір кент халқына барып, түргындарынан тамак сурады. Олар. екеуін конак қылудан бас тартты. Сонда да екеуі, од жердегі жығылғалы түрған тамды көріп; оны жөндеді. (Мұса Ғ.С.): "Егер қаласаң, бұған жалақы алар едің" деді. (77) "Міне осы, мені мен сен ексуміздін арамыздың айрылуы. Ал енді саған сабыр ете алмаған нәрселеріңнің сырын айтайын" деді. (78) "Кеме тенізле кәсіп істеген кембағалдардікі еді. Оны ақаулы еткім келді. Өйткені, ар жақтарында, әр (мықты) кемені тартып алатын патша бар еді" (79) "Ал баланын мүмін әке-шешесі бар еді. Онын, әке-шешесін бас тарттыруға, қарсылыққа зорлауынан қорықтық" (80) "Раббылары, оның орнына өздеріне одан тағы таза, тағы мәрхаметті бір бала беруін қаладық" (81) "Ал енді там; бұл каладағы екі жетім баланікі болып. онын астында ол екечіне тән қазына бар еді. Сондай-ақ әке-шешелері түзу кісі болғандықтан Раббың, ол екеуі ержетіп, қазыналарын шығарып

الناك عن منى عبعد ها فكر نصب على عبى صبرا في قال الناك عن منى عبعد ها فكر نصب عبد في قد بكفت من لكن عن في عبعد ها فكر نصب عبد في قد بكفت من لكن عن في عبعد ها فكر نصب عبد في قد بكفت من لكن عن في عبعد ها فكر نصب عبد في قد بكفت من لكن عن في عن في قا فكر الناك عن منى عبعد ها فكر نصب عبد في قد بكفت من لكن في قا كم فكر الناك عن في المناك المن في المناك ال

алауын қалады. Бүл Раббыңнан бір мәрхамет еді. Сондай-ақ бүны мен ездігімнен істемедім. Міне осы, сенің сабыр ете алмаған істерің" (82) (Мұхаммед Ғ.С.) олар сенен Зұлқарнайынды сұрайды: "Сендерге оның жайын түсіндірейін" де. (Бұл Зұлқарнайын "екі мұйызды" деген ұғымда. Екі тұлымы немесе тажында екі мұйызы болғандықтан атанған. Аты, Ескендер, пайғамбар емес. Батыс, шығысты кезген; Рұм, фарсы делінген, т.б. рауаяттар бар. Ж.Б.М.К.Р.) (83)

Негізінде Зүлқарнайынды жер жүзінде күшке ие қылдық. Өзіне әр істе қолайлық бердік. (84) О да бір шара қолданды. (85) Тіпті күн бататын жерге жеткен сәтте, оны қара балшықты бұлаққа батқан түрде көрді. Сондай-ақ сол маңнан бір ел тапты. "Әй Зұлқарнайын, не (ол елді) азаптарсың немесе оларға жақсылық істерсің" дедік. (86) Оларға: "Енді кім зұлымдық қылса, оны жазаландырамыз. Сосын Раббына айдалып, Раббы оған қатты жаза береді" деді. (87) "Ал енді кім

иман келтіріп, түзу іс істесе, оған жаксы сыйлык бар. Сондай-ак жеңіл іс бұйырамыз" (88) Бұдан кейін (шығысқа қарай) шара колланды. (89) Тіпті күн шығатын жерге жеткен кезде, оның бір елдің үстінен туғанын көрді. Ол елге күннен өзге перде жасамаған едік. (Баспаналары, киімдері жоқ еді.) (90) Осындай еді. Расында оның не істегенін толық білеміз. (91) Содан кейін тағы да бір шара қолданды. (92) Тіпті екі таудың арасына жеткен кезле, сезлі түсіне алмайтын бір ел тапты. (93) Олар: "Әй Зүлқарнайын! Яжүж, Мажүж бүл жерде бұзақылылық істеуде. Саған салық төлесек, олар мен біздің арамызға бір бөгет жасайсыңба?" деді. (Бұл; Азербайжан таулары. Яжүж, Мажүж; Япас үрпағынан болған бір бұзақы ел. Ж.Б.Р.К.М.Х.) (94) Зүлкарнайын: "Раббымнын маган бергені бес артык. Сендер маган күш көмегін қылындар да сендер мен олардың арасына бір бөгет жасайын" деді. (95) "Маған темір тақтайлар әкеліндер" деді. Екі беттің арасы теңелген кезде: "Көріктеңдер" деді. Ол от болған сәтте: "Маған еріген мыс әкеліндер. үстіне құяйын" деді. (96) Сонда олар, оны аса алмады да тесе алмалы... (97)

(Зүлкарнайын): "Бүл Раббымнан бір мәрхамет. Кашан Раббымның уәлесі (киямет) келсе, оны жермен-жексен қылады. Сондай-ақ Раббымның уәдесі хақ" деді. (98) Қиямет күні, оларды бір-біріне қосылған түрде қоямыз да Сүр үріліп, оларды түтас жинаймыз. (99) Ол күні тозакты кәпірлерге айқын көрсетеміз. (100) Олар насихатымнан көздері перделі және құлақтары ести алмайтындар. (101) Кәпірлер, Мені қойып, құлдарымды ие етуді ойлай ма? Расында тозакты, кәпірлерге конак үй етіп, әзірледік. (102) (Мұхаммед **F.C.): "Сендерге қылығы бойынша** зиянға ұшыраушылардың хабарын берейін бе?",- де. (103) Олар дуниедегі еңбектері зая кеткендер. Өздері болса: "Рас жақсы іс істедік" деп ойлайды. (104) Міне олар, Раббыларының аяттарына әрі Раббыларына жолығуға қарсы келгендер. Сондықтан еңбектері еш болған. Сонда оларға қиямет күні еш мән бермейміз. (105) Олар қарсы келіп, аяттарымызды, елшілерімізді тәлкекке алғандықтары себепті жазалары тозақ. (106) Расында иман келтіріп, түзу іс істегендер үшін Пердәуіс жаннаты, қонақ үй болады. (107) Олар онда мәңгі қалады да

قَالَ هَذَارَحْمَةُ مِن رَقِي فَإِذَاجَاءَ وَعَدُرِقِ جَعَلَهُ وَدَكَاةً وَكَانَ وَعَدُرَقِ مَعَلَهُ وَكَانَ وَعَدُرَقِ جَعَلَهُ وَكَانَ وَعَدُرَقِ عَنْ فَالَمَ عَنَا وَعَدُرَقِ جَعَلَهُ وَدَكَاةً وَكَانَ وَعَدُرَقِ عَنَا فَيْ الْعَسْ وَهُمْ فِي الْعَضِّ وَفَيْحَ فِي الْعَضِ وَفَيْحَ فِي الْعَضِ وَفَيْحَ فِي الْعَصْ وَمَا اللّهِ مِن عَرضًا فَي اللّهِ مِن كَانَ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ مِن عَرضًا فَي اللّهُ مِن كَانَ الْعَنْ اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ مِن عَرضًا فَي اللّهُ وَالْمَا اللّهُ عَلَيْهُ وَاللّهُ وَلَيْكُمُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ عَلَيْهُ وَلَا اللّهُ عَلَيْهُ وَلَا اللّهُ عَلَيْهُ وَلَيْكُمُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ عَلَى اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ عَلَى اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَالْمُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ

өздері одан ауысуды қаламайды. (108) (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер Раббымның сөздері (жазылу) үшін теңіз сия болса, тағы бір сондайды көмекке әкелсек те, әлбетте Раббымның сөздері таусылудан бұрын теңіз таусылар еді" де. (109) "Шынында мен де сендер сияқты адаммын. Маған Тәңірлерің бір-ақ Тәңір екендігі уахи етілуде. Сондай-ақ кім Раббына жолығуды үміт етсе, сонда түзу іс істеп, Раббына істеген құлшылығында; Оған ешкімді ортақ етпесін" де. (110)

19-МӘРЯМ СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Тоқсан сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Ұғымын Алла біледі. (1) (Мұхаммед Ғ.С.) бұл Раббыңның құлы Зәкеря (Ғ.С.) ға мәрхаметінің естелігі. (2) Ал бір заманда ол, Раббына құпя дауыспен жалбарынған еді. (3) "Раббым! Сүйегім қаусап, басым ағарған. Дегенмен саған қойған тілегім, босқа кетпеген еді" деді. (4) "Шынында мен өзімнен кейінгі

жақындарымнан (мұрагер бола алмайды деп) коркамын. Сондай-ак жұбайым кемпір. Сонда да маған өз касыннан бір мұрагер бере көр.!" (5) "Ол, маған да мұрагер болып, әрі Ягкуп урпагына да мурагер болсын. Раббым оны ризалығына бөле!" (6) (Алла): "Әй Зәкеря! Расында сені бір ұл арқылы қуантамыз. Аты Яхя. Бұрын оған ешкімді аттас қылмаған едік." (7) (Зәкеря): "Раббым! Менін улым калайша болады! Жубайым кембір. Расында өзім де кәріліктен қурадым" деді. (8) "Міне солайша" деді. Бірақ Раббың: "Ол маған онай. Өйткені, сені бұрын жаратқанымда дәнеңе емес едің" деді. (9) "Раббым маған бір белгі бер" деді. (Алла): "Сенің белгің: сап-сау бола тұра үш тәулік адамдармен сөйлесе алмайсын" деді. (10) Сонда (Зәкеря) михраптан шығып, қауымына: "Ертелі-кеш Алланы дәріптеңдер" леп нускалы. (11)

"Әй Яхя! Кітапты мыкты уста" леп. сәбилігінде-ақ даналық берген едік. (12) Әрі оған өз қасымыздан мұлайымдық, күнәдан тазалық бердік. Өзі де тақуа еді. (13) Әрі эке-шешесіне де мейірімді еді. Зоракер, күнәкар емес еді. (14) Оған туылған күні, өлетін күні және тірі түргызылатын күні амандык болсын. (15) (Мұхаммед Ғ.С.) Құрандағы Мәрямды айтып бер. Сол уакытта ол. түрган үйінін шығыс жағынлағы бір орынға жекеленіп барды. (16) Сонда олардың бер жағынан шымылдық ұстап қойған еді. Сондай-ақ оған рұхымызды (Жебірейілді) жібердік те ол, оған толық адам бейнесінде көрінді. (17) (Мәрям): "Егер сен тақуа болсан да сенен Аллаға сиынамын" деді. (18) (Рүх): "Мен саған бір таза бала беруге жіберілген Рабынның елшісімін" деді. (19) Мәрям: "Маған бір адам жүғыспаса, маған қалайша бала болады? Сондай-ақ суық жолда болмасам" деді. (20) (Жебірейіл Ғ.С.): "Ол, солайша" деді. Өйткені. Раббын: "Бул Маған онай. Мен

الناسان المناسان الم

тараптан адам баласына бір үлгі әрі бір мәрхамет. Бұл біткен бір іс еді" деді. (21) Мәрям; ол балаға жүкті болып, соныменен ұзақ бір жерге кетті. (22) Сонда оны толғақ қысап, құрма ағашының төбіне барды да: "Әттең-ай! Мен бұдан бұрын өліп қана мұлде ұмытылып кеткен болсам еді" деді. (23) (Періште) оның астынғы жағынан: "Кейіме, Раббың астыңнан бір бұлақ жаратты" деп дабыстады. (24) "Құрманың бұтағын өзіңе қарай сілк. Саған жас құрма түселі" (леген ұн келлі.) (25)

Ал енді же де іш. Көз айым бол! Егер адамдардан біреу көрсең: "Аса қамқор Алла үшін ораза атадым. Сондықтан бүгін еш адаммен сөйлеспеймін" де. (26) Сонда баланы көтеріп еліне келді. Олар: "Әй Мәрям! Расында сен өрескел бір нәрсе келтірдің" деді. (27) "Әй Һарұнның қарындасы! (Сонымен рулас қыз.) Әкең де жаман кісі емес, шешең де жаман жолда емес еді." (28) Мәрям баланы көрсетті. Олар: "Бесіктегі бір бөбекпен қайтып сөйлесеміз?", — деді. (29) (Бала): "Рас

мен Алланың құлымын. Маған кітап беріп, пайғамбар кылды" деді. (30) "Сондай-ақ мені кайда болсам да кутты етті де, тіршілігім бойынша намазды, зекетті орындауға бұйырды." (31) "(Мені) шешеме мейірімді етіп, бір зоракер және қиқар қылмалы." (32) "Маған туылған күнімде, өлер күнімде және тірілтіліп, тұрғызылатын күнім де амандық болады." (33) Міне осы: Олар шүбәланған Мәрям ұлы Ғиса (Г.С.) жайындағы Алланың хақ сөзі. (34) Алланың баласы болуы мүмкін емес. Алла (Т.) одан мүлде пәк. Ол. бір істін болуын қаласа, тек қана оған "бол" дейді. Сонда ол, бола қалады. (35) "Күдіксіз Алла, менің де Раббым әрі сендердің де Раббыларың. Онда Оған ғана құлшылық қылыңдар. Тура жол осы." (36) Алайда, (Якуди, Христиан) топтары өзара таласты. Карсы болғандарға, ұлы бір күннің келуінде нендей өкініш. (37) Олар, алдымызға келген күні, нак естиді де көреді. Бірақ залымдар, бүгін ашық түрде адасуда. (38)

(Мухаммел Ғ.С.) ол сенбей селкостыкта болғандарға, олар үшін іс бітіп кететін қасырет күнін ескерт. (39) Расында біз жерге де ондагыларга да мүрагер боламыз. Және олар біз жаққа қайтарылады. (40) (Мухаммел Г.С.) Кітаптағы Ыбырайым (Г.С.) ды есіңе ал. Негізінде ол турашыл пайғамбар еді. (41) Сол уакытта әкесіне: "Әй экетайым! Естімес, көрмес, сондай-ақ өзіңе бір пайдасы жоқ нәрсеге неге шоқынасың?",- деді. (42) "Әй әкетайым! Расында маған. саған келмеген білім келді. Сондыктан маған ілес. Сені тура жолға салайын." (43) "Әй әкетайым! Шайтанға шоқынпа! Өйткені. шайтан. Аллаға қарсы болған." (44) "Әй әкетайым! Сені Алла жағынан азап колға алып, шайтанға дос болып, қалуыңнан қорқамын." (45) Әкесі: "Әй Ыбырайым! Сен тәңірлерімнен бет бұрасың ба? Егер, муны коймасан, эрине сені таспен атамын. Сондай-ақ өзің менен аулақ бол" деді. (46) (Ыбырайым F.C.): "Саған амандық болсын. Сенi Раббымнын жарылкауын тілеймін. Өйткені, Ол, өте мейірімді" деді. (47) "Мен сендерден де Алладан өзге وَأَنذِرُهُرُومُ الْمُسْرَةِ إِذَفُتِي الْأَمْرُومُ إِنَّهُ الْمُرْوَمُ الْمُسْرَةِ إِذَفُتِي الْأَمْرُومُ الْمَنْ وَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَرْوَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَرْوَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَرْوَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَنْ وَمُ الْمَنْ وَمَا لَمْ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ الله

шоқынғандарыңнан да араны ашып, Раббыма жалбарынамын. Сондай-ақ Раббыма жалбарынсам, бос қалмауымнан үміткермін." (48) (Ыбырайым Ғ.С.) олардан; олардың Алладан өзге табынғандарынан да ажыраған кезде, оған Ысхақ пен Яғқ тпты беріп, әрқайсысын пайғамбар қылдық. (49) Оларға рахметімізден бағыш етіп, оларды әр тілде жоғары бағалаттық. (50) (Мұхаммед Ғ.С.) Кітаптағы Мұса (Ғ.С.) ны есіңе ал. Рас ол, ықыласты әрі жіберілген пайғамбар еді. (51)

وَنَدَيْنَهُ مِن جَانِهِ الطُورِ الْأَيْنِ وَقَرَيْنَهُ عِبَا اَقَ وَوَهَيْنَا اُهُ مِن الْمَارِيَّ الطُورِ الْأَيْنِ وَقَرَيْنَهُ عِبَا اللهِ مِن الْمَارِيَّ اللهُ ال

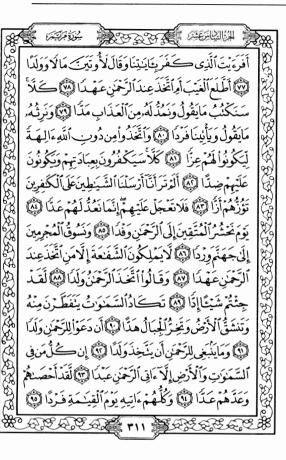
Оған Түр тауының оң жағынан дабыстап, сөйлесу үшін өзімізге жақындаттық. (52) Әрі мәрхаметімізбен туысы һарүнды, өзіне пайғамбар етіп бердік. (53) (Мүхаммед Ғ.С.) Құрандағы Ысмайыл (Ғ.С.) ды есіңе ал. Шынында ол, уәдесіне берік әрі жіберілген бір пайғамбар еді. (54) Үй-ішіне, намазбен зекетті орындауды бұйыратын еді. Сондай-ақ Раббының қасында сүйікті еді. (55) (Мұхаммед Ғ.С.) Кітаптағы Ыдырыс (Ғ.С.) ды ескер.

Өйткені, ол шыншыл бір пайғамбар елі. (56) Оны жоғары орынға көтерлік. (Пайғамбарлық дәрежесіне. Аллаға жақындауға, жаннатқа және көкке шығаруға. Ж.Б.Р.К.Х.) (57) Міне бұлар, Алла, өздерін нығметке бөлеген пайғамбарлар. Адам (Ғ.С.) нын және Нүх (Ғ.С.) пен бірге (кемеде) тасығандарымыздың үрпағынан әрі Ыбырайым (F.C.) және Исраилдың ұрпағынан тура көрсетіп, таңдаған кісілерімізден. Оларға Алланың аяттары окылған сәтте, жылаған бойда сәждеге жығылады (Сәжде бар) (58) Бұл пайғамбарлардан кейін орындарына, намазды қойып, нәпсілеріне ергендер келді. Олар жакында (кияметте) адасуларынын сазайын тарталы. (59) Бірак кім тәубе қылып, иман келтірген түрде тузу іс істесе, міне солар ешбір әділетсіздікке ұшырамай жаннатқа кіреді. (60) Ол. аса камкор Алланын құпия түрде құлдарына уәде еткен (Ғадын) жаннатары. Расында Оның уәдесі орындалады. (61) Олар жаннатта сәлемнен басқа бос сөз естімейді. Және оларға жаннатта ертелі-кеш несібе бар. (62) Құлдарымыздан біреу тақуа болса, соны мурагер ететін бейіш осы. (Бір уақ Жебірейіл Ғ.С. кешіккендіктен Мұхаммед Ғ.С. алаң болады. Ж.Б.М.Р.К. (63) (Жебрейіл Ғ.С.): "Раббымның әмірімен ғана түсеміз. Алды-артымыздағы және екі арадағы жағдайларды білу Оған тән. Сондай-ақ Раббың ұмытпайлы. (64)

Ол, көктер мен жердің ері арасындағылардың Раббы. Сондықтан Соған құлшылықта сабырлы бол. Сол аттас білетінін бар ма? (Будан баска Алла бар ма?) (65) Адам баласы: "Мен өлген уақытта тіріліп, ортаға шығарыламын ба?",дейді. (66) Ал адам баласы, өзін алғаш жаратқанымызда, дәнеңе емес екенін ойламай ма? (67) Раббына серт! Элбетте оларды да шайтандарын да жинаймыз. Сонан сон тозактын айналасына тізерлетіп, оларды әзірлейміз. (68) Сонан кейін әрбір топтан Аллаға қайсысы қатты қарсы келгенін ортаға шығарамыз. (69) Сосын әрине олардан тозаққа лайық болғанын жақсы білеміз. (70) Сендерден тозакка келмейтін (сыраттан өтпейтін) ешкім болмайды. (Бүл) Раббына түжырымды, міндетті бір үкім. (71) Соңыра тақуа болғандарды құтқарамыз да залымдарды тозақта жүгіндіріп қоямыз. (72) Өздеріне ашық түрде аяттарымыз оқылған заман; кәпірлер, (байлықтарын салғастырып) мүміндерге: "Екі топтың қайсысы жағдайда жақсы, жиналыста көркем?",- деді. (73)

Бұлардан бұрынғы нәсілден талайды жоқ еттік. Олар, дүниелікте әрі көріністе бұлардан артық еді. (74) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Кім адасқан болса, Алла оны мұлде созып қояды да ақыр өздеріне уәде етілген азапты не қияметті көрген сәтте, олар кімнің орны жаман, сыбайластары әлсіз екенін біледі" де. (75) Алла (Т.) тура жол тапқандарға туралықты арттырады. Тұрақты игілік; Раббыңның, қасында сауап тұрғысынан жақсы да нәтиже бойынша хайырлы. (76)

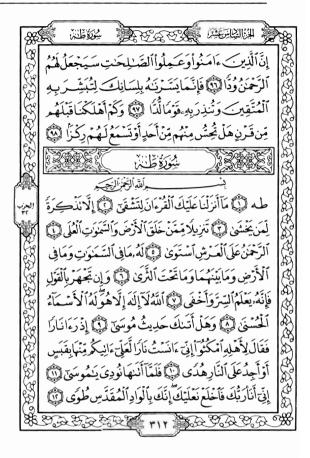
(Мұхаммед Ғ.С.) аяттарымызға қарсы келіп: "Әлбетте маған мал, бала беріледі" дегенді көрдің бе? (77) Ол, көместі білді ме? Немесе Алладан уәде алды ма? (78) Әсте олай емес. Оның айтқанын жазамыз да оған азапты арттырған сайын арттырамыз. (79) Сондай-ақ оның айтқанына Біз ие боламыз да ол бізге жалғыз келеді. (80) Олар өздеріне абырой үшін Алладан өзге тәңір жасап алды. (81) Олай емес, тәңірлері олардың табынуларына қарсы шығып, өздеріне теріс келеді. (82)

(Мухаммед Ғ.С.) көрмедің бе? Кәпірлерге, оларға түрткі салатын шайтандарды жібердік. (83) Олар үшін асықпа. Шынайы түрле олардың күнін санаудамыз. (84) Сол күні, тақуаларды Рахманның хүзырына қонақ түрінде жинаймыз. (85) Күнәкарларды шөлдеген түрде тозакка айдаймыз. (86) Рахманнын касында уәде алғаннан басқа ешкім шапағат ету күшіне ие бола алмайды. (2-С.555-А.) (87) Олар: "Алла, бала иемденді" десті. (88) Расында өрескел нәрсе сөйледіндер. (89) Бұдан көктер шатынай, жер жарыла, таулар құлап түсе жаздайды: (90) Аллаға бала үйгаргандықтарынан. (91) Негізінен Аллаға бала лайық емес. (92) Көктер мен жердегі әркім Аллаға ғана құл болып келеді. (93) Расында Алла, оларды түгендеп, бір-бірлеп санын біледі. (94) Сондай-ақ олардың барлығы Оған жеке-жеке келеді. (95)

Күдіксіз иман келтіріп, түзу іс істегендерге; Алла, сүйіспеншілік береді. (96) (Мұхаммед Ғ.С.) Құранды, ол арқылы тақуаларды қуантып, қасарысқан елді қорқытуың үшін өз тіліңде оңайластырып түсірдік. (97) Олардан қаншалаған нәсілді жоқ еттік. Енді олардың ешбіреуін сезініп, сыбдырларын естисің бе? (98)

20-TAHA CYPECI

Меккеде түскен. Жүз отыз бес аят. Аса камкор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын. (Мухаммед Ғ.С. нын бір аты.) Баска **Ұ**ғымын Алла біледі. (1) Саған Куранды машакат үшін түсірмелік. (2) Бірақ қорыққан кісіге насихат үшін түсірдік. (3) Жер мен биік көктерді жаратқаннан түсірілді. (4) Ол Рахман, гаршыны меңгерді. (5) Көктердегі, жердегі әрі екі арасындағы нәрселермен топырақтың астындағы нәрсе Оған тән. (6) Сөзіңді мейлі әшкере сөйле. Расында Ол сырды да купияны да біледі. (7) Ол Алла. Одан басқа ешбір тәңір жоқ. Ең көркем аттар Оған тән. (8) (Мұхаммед Ғ.С.) саған Муса (Г.С.) ның әңгімесі келді ме? (Мұса Ғ.С. жұбайымен Мәдяннан Мысырдағы шешесін көру үшін жолға шығады. Каранғы бір кыс

түнінде "Туа" ойпатына келгенде бір жағынан жұбайы толғатып, жолдан адасып, қарлы бораннан қойлары ығып кетеді. Ж.Б.М.Р.К.Х.) (9) Сол уақытта ол бір от көріп, үй-ішіне: "Тұрып тұрыңдар. Бір от көрдім. Бәлкім сендерге бір шоқ келтіремін немесе от жақта, бір жол көрсетуші табармын" деді. (10) Ол отқа барған сәтте: "Әй Мұса!" деп шақырылды. (11) "Рас Мен Раббыңмын. Кебісіңді шеш. Өйткені, сен қасиетті Туа ойпатындасың" (12)

"Сені үнаттым. Енді уахи етілгендерді тыңда" (13) "Рас Мен Алламын. Менен басқа тәңір жоқ. Сондықтан маған құлшылық қыл. Сондай-ақ Мені еске алу үшін намазды толық орында." (14) "Әркім істегенінің бодауын алу үшін; Мен мезгілін құпиялаған қиямет анық келеді." (15) "Ендеше, сені; қияметке сенбей, көңілдері тартқанына ілескендер, (қияметке сенуден) тоспасын. Онда жоқ боласың." (16) "Әй Мұса! Оң қолыңдағы не нәрсе?" (17) (Мұса Ғ.С.): "Ол таяғым. Оған

таянамын. Онымен койларыма жапырақ қағып беремін әрі онда басқа да істерім бар" деді. (18) "Әй Муса! Оны таста!", - деді. (19) Оны тастады. Сонда ол, жылан болып жүрді. (20) "Оны ұста, қорықпа! Оны әуелгі халына қайтарамыз" деді. (21) "Колынды койнына тык. Аппак акаусыз баска бір мұғжиза болып шықсын" (22) Саған ірі мұғжизаларымызды көрсету үшін (еді.)" (23) "Перғауынға бар. Өйткені ол, шектен шыққан." (24) (Мұса F.C.): "Раббым! Көнлімді кенейткейсін!".- делі. (25) "Ісімлі онайластырғайсың!" (26) "Тілімнің түтықпасын шеше көр." (27) "Олар сезімді түсінсін!" (28) "Маған семьямнан бір уәзір қыл!" (29) "Туысым Һарұнды," (30) "Ол арқылы арқамды қуатта!" (31) "Оны істеріме ортақ қыл." (32) "Сені көп дәріптеуіміз үшін." (33) "Сені көп еске аламыз." (34) "Күдіксіз Сен бізді көресін." (35) (Алла): "Әй Мұса! Сенің тілегің берілді" деді. (36) "Негізінде саған басқа да бір рет игілік еткен едік." (37)

"Сол уакытта ананнын көкейіне тиісті нәрселер салған едік: (38) "Оны сандыққа салып, дәрияға тастап жібер; дәрия оны қырға шығарып тастасын. Оны оған да Маған да дүшпан біреу тауып алсын." "(Әй Мұса! Саған) көз алдымызда бағылуың үшін өз тарапымнан махаббат салдым." (39) "Сол уакытта әпекен барып: Сендерге оны бағатын біреу көрсетейін бе?",- деді. Сонда сені, көз айым болып кейімеуі үшін анана қайтардық. Және бір кісі өлтірдің. Сонда сені, ол қайғыдан құтқарған едік те сынаулармен сынаған едік. Сондай-ақ жылдар бойы Мәдян елінде тұрдың. Сосын белгілі мерзімде қайтып келдің, әй Мұса!" (40) "Сені Өзіме арнадым." (41) "Сен туысың (Һарұн екеуің) мұғжизаларымды апарындар. Мені еске алуда селкостык қылмандар." (42) "Екеуің Перғауынға барындар, өйткені ол шектен шыққан." (43) "Оған сыпайы сөз сөйлендер, мүмкін үгіт алар немесе қорқар." (44) (Муса мен ьарун Ғ.С.): "Раббымыз! Оның өктемдік қылуынан немесе шектен шығуынан қорқамыз" деді. (45) (Алла Т.): "Корыкпандар! Сендермен біргемін. Естимін, көремін" деді. (46) "Екеуің барып: Біз, Раббыңның саған жіберген елшісіміз; ал енді

إِذَ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أَيْكُ مَايُوحَى ﴿ اَيَٰ اَفْذِ فِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِ فِيهِ فِي التَّابِي الْمُحْدَةُ مُعْدُولِهِ وَعَدُولُا لَقَيْدُ وَالْقَيْتُ فَلَا اللَّهِ وَقَلْنَاكُ فَلُولًا مَنْ الْعَجْ وَفَلَنَاكُ فَلُولًا مَنْ الْعَجْ وَفَلَنَاكُ فَلُولًا مَنْ الْعَجْ وَفَلَنَاكُ فَلُولًا مَنْ اللَّهُ مَلْ وَقَلَلْكَ فَلُولًا لَيْنَاكُ فَلُولًا لَيْنَا فَلُولًا لَيْنَاكُ فَلُولًا اللَّهُ فَلُولًا لِمَنْ اللَّهُ مَا اللَّهُ وَعَنْ اللَّهُ وَعَنْ اللَّهُ اللَّهُ وَعَلَا اللَّهُ وَعَنْ اللَّهُ اللَّهُ وَعَنْ اللَّهُ اللَّهُ وَعَلَاللَهُ وَعَنْ اللَّهُ وَعَنْ اللَّهُ وَعَنْ اللَّهُ وَعَلَاللَهُ اللَّهُ وَعَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَعَلَا اللَّهُ وَعَلَا اللَّهُ وَعَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ وَعَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَهُ وَعَلَالِيَا اللَّهُ وَعَلَا اللَّهُ وَاللَهُ وَعَلَى اللَّهُ وَاللَهُ وَعَلَا اللَّهُ وَاللَهُ وَعَلَى اللَّهُ وَاللَهُ وَعَلَا اللَّهُ وَاللَهُ وَعَلَى اللَّهُ وَاللَهُ وَالَهُ وَاللَهُ وَاللَهُ وَاللَهُ وَاللَهُ وَاللَهُ وَاللَهُ وَالَهُ وَالْمُ اللَّهُ وَالْمُ اللَّهُ وَالْمُولِ اللَّهُ وَالْمُ اللَّهُ وَالْمُ اللَّهُ وَالْمُولِ اللَّهُ وَالْمُ اللَّهُ وَالْمُولِ اللَّهُ وَالْمُؤْلِ اللَّهُ وَالْمُؤْلِقُولُ اللَّهُ وَالْمُؤْلِ اللَّهُ وَالْمُؤْلِقُولُ اللَّهُ وَالْمُؤْلِقُولُ الْمُؤْلِقُولُ اللَّهُ وَالْمُؤْلِقُولُ اللَّهُ وَالْمُؤْلِقُولُ اللَّهُ وَالْمُؤْلِقُولُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِلِ اللْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ وَالْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْل

Израил үрпақтарын бізбен бірге жібер. Енді оларды қинама, саған Раббыңның мұғжизасымен келдік. Есендік тура жолдағыларға болсын деңдер. (47) "Бізді жасынға шығарып, бет бұрғандарға азап болатындығы уахи етілді." (48) (Перғауын): "Әй Мұса! Раббыларың кім?", – деді. (49) (Мұса): "Раббымыз, әр нәрсеге бір бейне беріп, сонан соң оны тура жолға салған" деді. (50) (Перғауын): "Ал сонда бұрынғы деуірдегілердің жағдайы қандай?", – деді. (51)

(Мұса Ғ.С.): "Олардың мәліметі Раббымның қасындағы Кітапта бар. Раббым жаңылмайды да ұмытпайды" деді. (52) Ол сондай Алла, сендер үшін жерді бесік қылып, онда сендерге жолдар ашқан және көктен жаңбыр жаудырған. Ол су арқылы тұрлі өсімдіктерден пар-парымен шығардық. (53) Жеңдер де малдарыңды жайыңдар. Рас бұнда ақыл иелері үшін өнеге бар. (54) Одан (топырақтан) сендерді жараттық. Оған қайтарамыз да екінші рет содан шығарамыз. (55)

Расында Пергауынга барлык мугжизарымызды көрсеттік. Бірақ ол жасынға шығарып бас тартты. (56) "Әй Мұса! Сиқырың арқылы бізді жерімізден шығару үшін келдің бе?",- деді. (57) "Әрине біз де сол тәрізді сиқыр әкелеміз. Ендеше бізбен өз араңда бір уәделі жер белгіле. Біз де сен де айнымайтын ынғайлы бір орын болсын" деді. (58) (Муса Г.С.): ":Табысатын уактымыз, мереке күнгі ел жиналатын сәске болсын" деді. (59) Сонда Перғауын бұрылып кетті де сикыршыларын жинап келлі. (60) Мұса (Ғ.С.) оларға: "Күрып-ақ қалыңдар! Аллаға өтірік жала жапсырмандар. Онда сендерді азаппен жок етеді. Расында кім жала жапсырса, мүлде зиянға ұшырайды" деді. (61) Олар өзара тартысып, жасырын кеңесті. (62) Олар: "Бұл екеуі сиқыршы, сиқырлары арқылы сендерді жерлеріңнен шығаруды, ардақты діндерінді жоюды қалайды" десті. (63) "Сондықтан барлық сикырларынды жинап, сосын катарланып келіндер. Расында бүгін кім устем болса, муратқа жетеді." (64)

Олар: "Әй Мұса! Енді (асаңды) не сен таста немесе біз бұрын тастайық" деді. (65) (Myca F.C.): "Жок, сендер тастандар" деді. Сол сәтте, олардын (тастаған) жіптері мен таяқтары сиқырларының салдарынан, Мұса (Ғ.С.) ға жүрген жылан болып сезілді. (66) Сондықтан Мұса (Ғ.С.) көңлінде бір қобалжу сезді. (67) "Қорықпа! Сен үстем боласын" дедік. (68) "Оң колындағыны (таяқты) таста! Олардын жасағандарын жалмасын. Шынында олардың жасағандары, сикыршының ғана айласы. Сикыршы кайда барса да құтылмайды" дедік. (69) Сонда бүкіл сикыршылар, сәждеге жығылып: "Муса мен Һарұнның Раббына иман келтірдік" деді. (70) (Перғауын, сиқыршыларға): "Мен сендерге рүхсат беруден бүрын иман келтірдіндер ме? Әрине ол. сендерге сикыр үйреткен үлкендерің екен. Енді, әлбетте қолдарынды да аяқтарыңды да шадырлата кесемін. Және сендерді құрманың бұтақтарына асамын. Сөйтіп қайсымыздың азабымыз қатты да түрақты екенін жақсы білесіңдер" деді. (71) Олар: "Бізге келген ашық мұғжизалардан сондай-ақ бізді жаратқаннан, сені артық алмаймыз. Дереу не үкім берсең бер. Эрине сен осы дүниеде ғана ықпал жүргізе аласың" деді. (72) "Күдіксіз

біз, қателіктерімізді және сен бізді зорлаған сиқырды кешіруі үшін Раббымызға иман келтірдік. Сондай-ақ Алла (Т.) хайырлы да тұрақты." (73) Күдіксіз кім Раббына күнәкар болып келсе, рас оған тозақ бар: Онда ол, өлмейді де тіршілік өмір де сүрмейді. (74) Ал кім Оған иман келтіріп, рас ізгі іс істеп келсе, міне соларға жоғары дәрежелер бар: (75) Астынан өзендер ағатын Ғадын бақшалары; Олар, онда мәңгі қалады. Пәк болған кісінің сыйлығы осы. (76)

Расында Мүсаға: "Құлдарымды (Израил ұрпақтарын) түнделетіп, алып кет; оларға теңізде құрғақ жол аш. Олардың қуып жетулерінен қорықпа да шошыма!", — деп уахи қылдық. (77) Сонда оларды қуған Перғауын мен әскерлерін теңіз басып, ішіне алды. (78) Перғауын, елін адастырып, тура жолға салмаған еді. (79) Әй Израил ұрпақтары! Өздеріңді дұшпандарыңнан құтқарып, Тұр тауының оң жағын сендерге уәде қылдық. Сондай-ақ сендерге, Мәнна, Сәлуаны түсірдік.

(80) Біз сендерге берген таза ризықтан жеңдер. Бұнда шектен шықпандар. (Өйтсендер.) Сендерге ашуым түседі. Ал кімге ашуым туссе, расында сол жок болады. (81) Өйткені; Мен, кім тәубе етіп, иман келтіріп, игілік істеп, тура жолда болса: әлбетте жарылкаймын. (Мұса F.C. елінен сайлап алған жетпіс кісімен Түр тауына жүргенде, олардан оза жүрген екен.7-С.155-А.) (82) "Әй Мүса! Сені қауымыңнан не асықтырды?" (83) (Мұса Ғ.С.): "Олар артымда. Раббым, разы болуын үшін Саған асықтым" деді. (84) (Алла): "Рас Біз, сенен кейін еліңді сынадық. Сондай-ақ оларды, Сәміри жолдан шығарды" деді. (85) Сонда Мұса (Ғ.С.) ашуланып, кейіген турде, еліне қайтты да: "Әй елім! Раббыларың сендерге жақсы уәде қылмап па еді? Сендерге уәде ұзақ келді ме? Немесе өздеріңе Раббыларынның қаһары келуін калап, уәдемнен айныдыңдар ма?",деді. (86) Олар: "Уәденнен өздігімізден таймадық. Бірақ бізге, ол елдің сәндік-бұйымдары артылған еді. (Алып шыққан едік.) Сонда оларды отка салдык. Осылайша Сәміри де салды" деді. (87)

Сонда Сәміри, оларға; мөніреген бір бүзаудың мүсінін шығарды да олар: "Сендердің де Мұсаның да тәңірі осы. Бірак ол жаңылды" десті. (88) Олар оның өздеріне жауап қайтармағанын сондай-ақ олар үшін пайда, зиян келтіру күшіне ие емес екендігін көрмей ме? (89) Рас бүрын Һарүн да оларға: "Әй елім! Шынында сендер осы арқылы сыналдындар. Күдіксіз Раббыларын мейірімді. Сондықтан маған еріп, әміріме бой ұсыныңдар!",- деген еді. (90) Олар: "Муса бізге қайтқанға дейін бұған табынудан табжылмаймыз" десті. (91) (Мұса F.C.): "Әй Һарүн! Бүлардың адасқанын көргенде, артымнан келуіңнен сені тосқан не? Немесе әміріме қарсы келдің бе?",- деді. (92-93) (Һарұн): "Әй анамның ұлы! Сакалым мен шашымды ұстамашы. Израил урпақтарының арасына іріткі салдың, сөзімді елемедің деуіңнен қорықтым" деді. (7-C.150-A) (94) (Мұса Ғ.С.): "Әй Сәміри! Жә, сенің істегенің не?",-

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلَاجَسَدَالُهُ مُوْارُ فَقَالُواْ هَدَا إِلَهُكُمْ وَاللّهُ مُوسَىٰ فَنَسِى فَ اَفَلَا وَوَلَا لَا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ وَوَلَا وَلا نَفْعَا فَي وَلَا لَا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ وَوَلا وَلا نَفْعَا فَي وَلَقَدَ قَالَ لَهُمْ هَدُووْنُ مِن فَبْلُ يَمْ مُسَرًا وَلا نَفْعًا فَي وَلَقَدَ قَالَ لَهُمْ هَدُووْنُ مِن فَبْلُ يَنْ مَلِي فَالُواْ لَنَ نَبْرَعَ عَلَيْهِ عَكِمِينَ حَقَى يَرْجِ اللّيَانُ مُوسَى اَفُواْ لَن نَبْرَعَ عَلَيْهِ عَكِمِينَ حَقَى يَرْجِ اللّيَانُ مُوسَى اَفْرِي فَالُواْ لَن نَبْرَعَ عَلَيْهِ عَكِمِينَ حَقَى يَرْجِ اللّيَانُ مُوسَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ وَلَا اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ

деді. (95) (Сәміри): "Олар көрмеген бір нәрсе көрдім. Елшінің (Жебрейіл F.С.) ізінен бір уыс топырақ алып, оны ішіне салдым. Оны маған нәпсім жақсы көрсетті" деді. (96) (Мұса F.С.): "Енді кет! Өмірін бойынша: 'Маған жұғыспа' деп өтесің. Күдіксіз саған әсте өзгермейтін бір жаза тағы бар. Бұлжымай табынған тәңіріңе қара! Әлбетте оны өртеп сонан соң дәряға тастап жібереміз." (97) "Тәңірлерің Алла ғана. Одан басқа ешбір Тәңір жоқ. білімі әр нәрсені сидырады." (98)

(Мұхаммед Г.С.) өстіп, саған кейбір болып өткен уақиғаларды баян етеміз. Сондай-ақ саған өз қасымыздан Құранды бердік. (99) Кім Құраннан бет бұрса, сонда күдіксіз оған қиямет күнінде күнә жүктеледі. (100) Олар ол бейнетте мұлде қалады. Олар үшін қиямет күні нендей жаман жүк. (101) Сұр үрілген күні, күнәкарларды көздері көгерген тұрде жинаймыз. (102) Олар араларында: "Дүниеде он-ақ тәулік тұрдық" деп сыбырласады. (23-С. 113-А.) (103) Олардың не

айтқандарын жақсы білеміз. Олардың ең туралары: "Дүниеде бір-ақ күн тұрдыңдар" дейді. (104) (Мухаммед Г.С.) олар сенен таулардын жайынан сурайды. Сонда оларға: "Раббым тозан қылып. ушырып жібереді" де. (105) Оны теп-тегіс жазық қылалы. (106) Сен онла ешбір кия не томпак көрмейсін. (107) Олар; қиямет күні, шақырушыға еш бұрылмай ілеседі. Сондай-ақ Рахманның алдында дауыстар бәсеңдейді. Тіпті сыбдырдан басқаны естімейсің. (108) Сол күні Рахман рүксат берген, сөзін жақтырғаннан басқаның шапағаты пайда бермейді. (109) Өйткені Алла, олардын алдарындағыны да арттарындағыны да біледі. Басқалар оны толық білмейді. (110) Тірі, меңгеруші (Алла) ге бастар иіледі. Кім зулымдык аркаласа, кор болады. (111) Ал кім иман келтірген түрде тузу іс істесе, сонда ол жамандықтарының артуынан, жақсылықтарының кемуінен корыкпайды. (112) Осылайша Куранды Арапша түсіріп, онда түрлі ескертулер баян еттік. Мүмкін олар сақтанар. Немесе оларға үгіт пайда қылар. (113)

Шынайы меңгеруші Алла әр нәрседен жоғары. (Мұхаммед Ғ.С.) саған етілген уахи бітулен бұрын Куранды оқуға асықпа да: "Раббым, білімімді арттыр!",- де. (114) Рас бұрын Аламға үкім берген елік. Алайда, ол умытты. Оны төзімді таппадық. (115) Сол уақытта періштелерге: "Адамға сәжде қылыңдар!",- дедік. Сонда олар сәжде қылды. Бірақ Ібіліс сәжде қылмай бас тартты. (116) Сонда Адамға: "Күдіксіз осы, саған да жұбайыңа да дүшпан. Екеуіңді жаннаттан шығарып жібермесін. Сонда машақат тартасындар" дедік. (117) Кудіксіз сен жаннатта, аш-жаланаш қалмайсың. (118) Сондай-ак онда шөлдемейсін де күннің ыстығы өтпейді. (119) Ақыр шайтан оған азғыру жүргізіп: "Әй Адам! Саған мәнгілік ағашын және таусылмайтын салтанатты көрсетейін бе?", - деді. (120) Сонда екеуі, одан жеді. Дереу ұятты жерлері көрінді. Сондықтан екеуі де үстеріне жаннаттың жапырақтарын жаба бастады. Адам (Г.С.) Раббына күнәкар болып, жолдан тайды. (121)

فَعْعَلَى اللهُ الْمَالِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلَ بِالْفُرْءَانِ مِن فَبْلِأَن فَلْمَا اللهُ الْمَالِيَ الْمُورِةِ فَلْكَ وَلَا تَعْجَلُ بِالْفُرْءَانِ مِن فَبْلِأَن فَلْكَ وَعُرُهُ وَقُل رَبِرِدِفِي عِلْمَا شَوْ وَلِهُ قُلْنَا اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ الله

Сонан кейін Раббы оны есіркеп, тәубесін қабыл етіп, тура жолға салды. (122) Бір-біріңе дүшпан болған бойда жаннаттан түгел түсіңдер. Егер екеуің тарапымнан бір туралық келіп, кім тура жолыма ілессе, сонда ол адаспайды да машақат тартпайды. (123) Ал кім үгітімнен бет бүрса, сонда күдіксіз оған бір тар түрмыс болады. Сондай-ақ оны соқыр түрде жинаймыз. (124) "Раббым, мені неге соқыр етіп тірілттің? Расында мен көретін едім" дейді. (125)

(Алла): "Міне осылай. Өйткені саған аяттарымыз келген еді. Сонда сен оны ұмытқан едің. Сол сияқты бұгін сен де ұмытыларсың" дейді. (126) Ал міне сөйтіп, шектен шыққан, Раббының аяттарына иман келтірмеген кісіні жазаландырамыз. Әрине ахирет азабы әрі қатты әрі тұрақты. (127) Оларды жұрттарында жүріп жүрген өздерінен бұрынғы Біз жоқ еткен нәсілдер (дін ұлгісі) жолға салмады ма? Рас мұнда ақыл иелеріне өнеге бар. (128) Егер Раббыңнан бекітілген сөз:

белгіленген бір мерзім болмаса. эрине істері біткен болар еді. (129) (Мухаммед Г.С.) сонда олардың айтқандарына сабыр ет. Күн шығудан бұрын да батудан бүрын да Раббынды мақтай пәкте. Кеш мезгілдерінде және күндіздің айналасында да пакте. Мүмкін ризалыққа бөленерсің. (130) Біз олардың кейбіреуіне сынау үшін берген луние тіршілігінін ғана сәні түріндегі нәрселерге көзінді сүзбе. Раббынның несібесі хайырлы да турақты. (131) Үй-ішінді намазға бүйыр және өзің де оған көніл бөл. Біз сенен ризық тілемейміз. Сені біз ризықтандырамыз. Соңғы табыс тақуаға тән. (132) Олар: "Бұл, Раббынан бір мугжиза неге келтірмейді?", - деді. Оларға, бұрынғы кітаптарда ашық дәлелдер келмеді ме? (Бұрынғы Інжіл. Тәуратты және т.б. кітаптарды қамтыған бұл Құран, осал бір мугжиза ма? Ж.Б.К.М.Р) (133) Егер бізге бір елші жіберген болсаң, қор және сорлы болудан бұрын аяттарыңа көнер едік" дер еді. (134) (Мухаммед Г.С.) оларга: "Бәріміз де сонын күтеміз. Ал сендер де күтіндер. Таяуда кімнің тура жолға ие екендігін, кімнің тура жол тапқандығын білесіндер" де. (135)

21-ӘНБИЯ СҮРЕСІ

"Меккеде түскен. Жүз он екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Алам баласынын есеп көретін мезгілі таяды. Алайда, олар кәперсіз бет бүруда. (1) Олар, Раббыларынан өздеріне келген әр жаңа ескертуді мулде ойыншық етіп қана тыңдайды. (2) Олардың жүректері боста. Жасырын кенескен залымлар: "Бүл сендер сияқты ғана адам. Көре тура сикырга ересіндер ме?",- (деп күңкілдесті.) (3) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Раббым; жер, көктегі сөйленгенді біледі. Сондай-ақ Ол, толык еступі, білуші" деді. (4) Олар: "Олай емес. Бұл шым-шытырық түстер. Жок, өзінін жасандысы. Жок, ол акын. Әйтпесе, бізге бұрынғы елшілерше бір белгі келтірсін" деді. (5) Бұлардан бұрынғы біз жоқ еткен кент (халкы) иман келтірмеді. Енді булар иман келтіре ме? (6) Сенен

бұрын да өздеріне уахи етіп, еркектерді ғана жіберген едік. Егер білмесеңдер Кітап иелерінен сурандар. (7) Ол пайғамбарларды тамак жемейтін бір дене кылмалык. Сонлай-ак олар мәнгі калушы ла емес. (8) Сонан кейін оларға етілген уәдемізді шынға шығарып, оларды және қалаған кісілерімізді шектен күткардык та шығушыларды жоқ еттік. (9) Сендерге ішінде өздеріңе үгіт болған бір Кітап жібердік. Сонда да түсінбейсіндер ме? (10)

وَكُمْ قَصَمْنَا مِن قَرْبِةِ كَانَتْ طَالِمةً وَأَنشَأَنَا بَعْدَهَا فَوْمًا وَكُمْ قَصَمْنَا مِن قَرْبِةِ كَانَتْ طَالِمةً وَأَنشَأَنَا بَعْدَهَا فَوْمًا وَكُمْ قَصَمْنَا مِن قَرْبِينِ فَلَمَّا أَحْسُوا بَاسْنَا إِذَا هُم مِنْهَا يَرْهُنُونَ فَي الْمَتَّ وَلَهُ فِيهِ وَمَسْدِكِكُمْ لَعَلَكُمْ الْمَدَّ وَنَهُ وَيهِ وَمَسْدِكِكُمْ لَعَلَكُمْ الْمَدَّ وَنَهُ وَيهِ وَمَسْدِكِكُمْ لَعَلَكُمْ الْمَدَّ وَعُودُهُمْ حَقَيْدَ عَمَّا اللّهِمْ حَصِيدًا خَيدِينَ فَي وَمَا خَلْقَنَا وَكُمُ الْوَيْلُ مِمَا فَقَالَ اللّهُ اللّهِمُ حَصِيدًا خَيدِينَ فَي وَمَا خَلْقَنَا وَمَا خَلْقَنَا وَاللّهَ مَنْ اللّهُ مَنْ وَمُ اللّهُ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهُ وَلَا عُلَيْ اللّهُ الْوَيْلُ مِمَا يَعْفُونَ فَي اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّ

Қаншалаған халқы залым кентті талқандадық та одан кейін басқа ел жараттық. (11) Сонда олар азабымызды сезген сәтте, ол жерден қаша бастады. (12) "Қашпандар! Бақ берілген жерге, үйлеріңе қайтындар. Мүмкін сұраласындар" (деді.) (13) Олар: "Өкінішке орай біз залым екеміз" деді. (14) Осы дауыстары; біз оларды орылған шөп, сөнген отқа айналдырғанға дейін сенбеді. (15) Көк пен жерді және екі арасындағыны ойыншық қып жаратпадық. (16) Егер бір ойыншық

жасағымыз келсе де оны жасайтын болсак өз касымыздан-ак жасап алар едік... (17) Егер өтірікті, шындыкпен үрсак, миын бырк еткізер еді де сонда ол жойылып. кетер еді. Жасанды сөздеріннің салдарынан сендерге нендей өкініш. (18) Көктер мен жердегілер Алланікі. Оның қасындағылар, Оған құлшылық қылудан дандайсымайды да шаршамайды. (19) Олар күндіз-түні Алланы дәріптеуден жалықпайды. (20) Оларың жерден жасап алған тәңірлері; солар, өліктерді тірілте ме? (21) Егер жер-көкте Алладан баска да тәңірлер болса еді, әлбетте екеуі де бұзылып, кетер еді. Ғаршының Раббы Алла, олардың жасанды сипаттарынан пәк. (22) Ол, істегендерінен сұралмайды да олар суралады. (23) Немесе олар, Алладан өзге тәңірлер жасап алды ма? (Мұхаммед Ғ.С.): "Дәлелдерінді келтіріңдер. Міне менімен бірге болғандардың Кітабы және менен бұрынғылардың Кітабы" де. Олай емес, олардың көбі шындықты білмейді. Сондықтан олар жалтарады. (24)

(Мұхаммед Ғ.С.) сенен бұрын бір пайғамбар жіберсек, оған: "Күліксіз Менен баска ешбір тәнір жок. Онла Маған ғана күлшылық қылындар" деп қана уахи етіп, жібердік. (25) Сонда олар: "Алланың баласы бар" деді. Алла одан пәк. Олай емес. періштелер ардақты құлдары. (Олар періште Алланың қыздары дейтін еді.) (26) Олар, Одан оза сөз сөйлемейді. Сондай-ақ олар, Оның әмірін ғана орындайды. (27) Алла олардын өткенін де келешегін де біледі. Олар, Алланың разы болған кісісіне ғана шапағат ете алады. Олар Алладан корыкканнан тітірейді. (28) Олардан кім: "Алладан өзге мен де тәңірмін!,- десе, оны тозақпен жазаландырамыз. Залымдардың сазайын сөйтіп тарттырамыз. (29) Қарсы болғандар, негізінде көктер менен жер тиіскен елі.

Екеуін ажыратқанымызды, әр жанды нәрсені судан жаратқанымызды көрмей ме? Сондай-ақ сенбей ме? (30) Жер оларды тербетпесін деп, асқар тауларды орналастырдық. (16-С. 16-А) Және жөн табулары

وَمَآأَرْسَلْنَامِن قَبْلِكَ مِن رَسُولِ إِلّا نُوحِيَ إِلَيهِ أَنَّهُ لَا إِلَهُ وَمَآلِيهِ أَنَّهُ لَا إِلَهُ وَمَآلِيهِ أَنَّهُ لَا إِلَهُ الْمَا الْمَالِمُ الْمَا الْمَالْمِ الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَالْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَا الْمَال

тшін кең жолдар жараттық. (31) Аспанды берік бір төбе қылдық. Олар болса, мүндағы белгілерден бет бұрады. (32) Ол Сондай Алла; түнді, күндізді, күнді және айды жаратты. Әрқайсысы өз айналасында жүзеді. (33) (Мұхаммед Ғ.С.) сенен бұрын да адам балсына мәңгілік (өмір) бермедік. Ал егер сен өлсең сонда олар мәңгі қала ма? (34) Әркім өлімді татады. Сендерді сынап; жаман-жақсы күйге саламыз. Сондай-ақ бізге қайтарыласындар. (35)

(Мұхаммед Ғ.С.) қарсы болғандар, қашан сені көрсе, өзіңді мұлде тәлкектеп: "Тәңірлерінді сөз қылып жұрген осыма?", — дейді. Сондай-ақ олар өздері Рахманның зікіріне (Кітабына) қарсы. (36) Адам баласы асыққыш болып жаратылған. Белгілерімді көрсетемін. Менен тез тілемендер. (37) Олар: "Ал егер шын айтсаңдар, осы уәде қашан келеді?", — дейді. (38) Егер қарсы болғандар; оттан беттерін де арқаларын да қорғай алмайтын мезгілді білсе еді. (39) Олай емес!

Бейнет оларға кенеттен келіп. өздерін абыржытады. Сонда олар оны тойтара алмайды да өздеріне мурса да берілмейді. (40) Расында сенен бүрынғы пайғамбарлар да ажыуаланған. Сонла мазақтағандардың, тәлкектеген нәрселері өз бастарына жеткен. (41) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Сендерді күндіз-түні Алладан кім арашалай алады?".- де. Керісінше олар Раббыларының насихатынан бет буруда. (42) Немесе бізден өзге өздерін корғайтын тәңірлері бар ма? Тәңірлері өз бастарына жәрдем ете алмаумен қатар бізден де қолдау таппайды. (43) Әрине, оларды да аталарын да үзын бір өмірге дейін пайдаландырдык. Ал енді олар, жерді айналасынан (апаттар арқылы) кеміткенімізді көрмей ме? Сонда женіске солар ие бола ма? (44)

(Мухаммед Г.С.) оларға: "Шын мәнінде сендерге уахи арқылы ескертемін. Санырау ескертілсе де пауысты естімейді" де. (45) Рас, егер оларға Раббыннын азабынан азгантай гана жетсе, олар: "Нендей екініш! Біз залым екеміз" дейді. (46) Киямет күні, туралық таразысын Сонда ешкім коямыз. әділетсіздікке ұшырамайды. Егер бір **ұрық түйірінің салмағындай болса** да оны экелеміз. Есеп көруде жеткіліктіміз. (47) Рас Мұса мен hарүн (F.C.) ға жақсы-жаманды ажырататын, такуалар үшін жарық және үгіт түрінде Кітап бердік. (48) Олар Раббыларын көрмей-ақ қорқып әрі олар, қияметтен үрейленеді. (49) Бұл Құран біз түсірген мұбарак бір насихат. Енді соған да қарсы келесіндер ме? (50) Рас, бұрын Ыбырайым (Ғ.С.) ға да туралык берген едік. (51) Сол уакытта ол: әкесіне, еліне: "Мына сендер шокынған мүсіндер не?",-

деді. (52) Олар: "Біз аталарымызды осыған табынған түрде таптық.", деді. (53) (Ыбырайым Ғ.С.): "Рас сендер де аталарын да адасудасыңдар" деді. (54) Олар: "Сен бізге шындықты әкелдің бе? Ойнап, жүрсің бе?", деді. (55) "Олай емес. Негізінде сендердің Раббыларың, көктер мен жердің Раббы; соларды Ол жаратты. Сондай-ақ осыларыңа айғақ болушыларданмын" деді. (56) "Аллаға серт етемін! Сендер бұрылып кеткеннен кейін әлбетте бұттарыңа соқтығамын" (деді.) (57)

فَجَعَلَهُمْ مُجُذَا فَالِنَّا عَبِينَ الْمَالِمُ الْمَلْهُمْ الْمَلْهُمْ الْمَلْهِمِينَ الْمَلْكِمِينَ اللَّهِ الْمَلْكِمِينَ اللَّهُ الْمَلْكِمِينَ اللَّهِ الْمَلْكِمِينَ اللَّهُ الْمُلْكِمِينَ اللَّهُ الْمَلْكِمِينَ اللَّهُ الْمَلْكِمِينَ اللَّهُ الْمُلْكِمِينَ اللَّهِ الْمُلْكِمِينَ اللَّهُ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكُمُ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكُمُ الْمُلْكِمِينَ الْمُلْكُمُ الْمُلْكِمِينَ الْمُل

Сонда оларды быт-шыт қылып, бәлкім осыған айналар деп, үлкенін ғана қойды. (58) Олар: "Бүны тәңірлерімізге кім істесе де ол, анық залым екен" десті. (59) "Ыбырайым деген бір жігіттің осыларды сөз қып жүргенін естідік" десті. (60) "Оны, көрулері үшін адамдардың көз алдына алып келіңдер" десті. (61) "Әй Ыбырайым! Осыны тәңірлерімізге сен істедің бе?", десті. (62) "Бәлкім мына олардың үлкені істеген шығар. Егер сөйлей алатын болса, олардан сұраңдар"

лелі. (63) Олар өзара: "Шынында сендер залымсындар" десті. (64) Сосын олар, мусеуірей сулкійіп: "Расында бұлардың сөйлемейтінін білесін ғой" деді. (65) "Онда сендер Алланы койып, өздеріне ешбір пайда, зиян келтіре алмайтын нарсеге табынасындар ма?" (66) "Түь! Сендерге де Алланы койып. табынғандарына да. Енді де түсінбейсіндер ме?",- деді. (67) Олар: "Егер бір нәрсе істейтін болсандар, Ыбырайымды өртеп, тәңірлеріңе көмек етіңдер" десті. (Олар, Ыбырайымның қол-аяғын байлап, "мүнжанық" деген атқы арқылы отқа атарда Жебрейіл (Ғ.С.) келіп: "Бір хажетін бар ма?",- дегенде: "Саған хажетім жоқ" дейді. "Онда Раббыннан тіле!", - дегенде: "Өзіне халім мәлім. Алла маған жетеді, Ол нендей жақсы ие" деп, нағыз Алла ға ғана сиынады. Б.М.Х.) (68) "Әй от! Ыбырайымға салқын, зиянсыз бол" дедік. (69) Олардың Ыбырайым (Ғ.С.) ға қастық істегілері келді. Бірақ өздерін сәтсіздікке ұшыраттық. (70) Лүт (Ғ.С.) ты қүтқарып, әлемдер үшін мүбарак болған жерге жеткіздік. (71) Ыбырайым (Ғ.С.) ға Ысхақты артықша Яғқұпты бердік. Бәрін де түзу кісілер еттік. (72)

Оларды әміріміз бойынша, тура жол керсететін басшы қылып, оларға жақсылық істеуді, намазды орындауды, зекет беруді уахи қылдық. Олар бізге құлшылық қылушы еді. (73) Лұт (Ғ.С.) қа хикмет, ғылым бердік. Жаман істер істейтін кенттен кұқардық. Рас олар, жаман бұзық ел еді. (74) Оны рахметімізге бөледік. Рас ол жақсылардан еді. (75) Бұрын жалбарынған Нүх (Ғ.С.) тың тілегін кабыл етіп, оны әрі үй-ішін зор апаттан құтқарған едік. (76) Оны, аяттарымызды жасынға шығарған елден қорғадық. Өйткені олар, сумпайы ел еді. Сонда оларды тугел суға батырдық. (77) Дауыт пен Сулеймен (Г.С.) ді есіне ал. Екеуі бір елдін қойы түнде егінге түсіп, соған билік айтқанда, биліктерін көріп тұрдық. (Дауыт Ғ.С.: "Егін иесі қойды алсын" деп билік қылғанда; баласы, Сүлеймен: "Қой иесі егінді бағып, жетілдіргенге дейін қой егін иесінде түрсын" дейді. Б.М.Р.) (78) Сонда оны Сулейменнің көкейіне салдық. Негізінен де әрқайсысына

328

المُن المُن

әкемшілік, білім бердік. Және Дауыт (F.C.) пен бірге Алланы дәріптейтін тауларды, құсты бой ұсындырдық. Оны Біз істедік. (79) Дауыт (F.C.) қа сендерді соғыстан қорғау үшін сауыт жасау өнерін үйреткен едік. Сонда сендер шүкір етесіндер ме? (80) Сүлеймен (F.C.) ге қатты желді бағындырдық. Оның әмірімен, біз мұбарак қылған жерге жүреді. (Сүлеймен (F.C.) нің тағы желмен ұшып; Шамға, Йеменге дейін баратын еді. Б.К.Р.Х.Ж-Қ.) (34-С. 12-А. 38-С. 36-А.) (81)

Оған суға сүңгитін, басқа істер де істейтін жындардан да мойынсал қылдық. Сондай-ақ олардың бақылаушысы едік. (34-С.12-А.) (82) Әйүп (Ғ.С.) те Раббына: "Маған бір бәле келді. Сен мәрхамет етушілердің абзалысың" деп, жалбарынды. (83) Сонда тілегін қабыл етіп, өзіндегі науқасты айықтырып, Сондай-ақ құлшылық қылушыларға ғибрат үшін өзіне семьясын және олармен бірге бір есе артық мәрхамет етіп, бердік. (Алла сынамаққа балаларын, мал-мүлкін

алып, құрт ауру берсе де қабақ шытпай сабыр еткендіктен; наукасынан айықтырып, бұрынғыдан екі есе әулет, дәулет береді. Ж.Б.М.К.Р.Х.) (84) Ысмайыл. Ыдрыс, Зүлкәфил (Ғ.С.) дерге де (мәрхамет еткен едік.) Солардың барлығы да сабырлы еді. (85) Сондай-ақ оларды мәрхаметімізге бөледік. Өйткені олар, игілерден еді. (86) Юнысты есіне ал. Сол уақытта ашуланып, кетіп қалды да біздің еш тарлық қылмауымызды ойлап, сонда каранғылықтар ішінде (балықтың қарнында): "Сенен басқа ешбір тәнір жок. Пәксін. Шын мәнінде мен қателесушілерден болдым" деп, жалбарынды. (37-С. 138-А.) (Айтканына көнбеген еліне. ашуланып, бет алды кетіп, бір кемеге отырғанда балық жұтады. Б.М.К.Р.Х.) (87) Тілегін қабыл етіп, оны қайғыдан құтқардық. Міне иман келтіргендерді сөйтіп куткарамыз. (88) Зәкерияны да есіне ал. Раббына: "Раббым! Мені жалғыз қойма. Сен ең жақсы мұрагерсің" деп жалбарынды. (89) Сонда тілегін қабыл етіп, оған Яхяны бердік. Әрі жұбайын жасарттық. Өйткені бұлар, жақсылықтарға ұмтылады. Бізден үмітпен қорқу арасында тілейді де бізге бәйек болады. (90)

Сондай абыройын коргаган (Мәрям) ға рұхымыздан үрледік. Сондай-ақ өзін де ұлын да бүкіл әлемге ғибрат қылдық. (91) Осы сендердің үмметтерің бір-ақ үммет. Мен Раббыларың. Сондықтан Маған ғана құлшылық қылыңдар. (Алланы бірлеуші бүкіл пайғамбарлар келтірген дін. Ислам діні. Сондықтан бір-ақ үмметсіңдер. Ж.Б.М.Р.К.) (92) Олар араларында дін істерін бөлшектелі. Негізінде барлығы бізге қайтады. (93) Сонда кім иман келтіріп, жақсылық істесе, оның еңбегі босқа кетпейді. Кудіксіз оған жазамыз. (94) Біз жоқ еткен кент халқының бізге кайтпауы мүмкін емес. (95) Яжүж, Мажүж ағытылып, әрбір төбеден келгенге дейін. (Хадис кітаптарында заман акырга таяганда: Яжүж. Мажүж шығатындығы білдірілген. Тәпсір Мадарік.) (96) Ол шын уәде

وَالَّيْنَ اَخْصَانَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْتَ افِيهَا مِن رُّوجِتَا فَرَجَهَا فَنَفَخْتَ افِيهَا مِن رُّوجِتَا فَلَا عَلَيْهِ مِنَ الْعَلَيْمِينَ فَرْجَهَا فَنَفَخْتَ افِيهَا مِن رُوجِتَا فَلَا عَمْ الْمَنْهُمْ الْمَنْهُمْ الْمَنْهُمْ الْمَنْهُمْ الْمَنْهُمْ الْمَنْهُمْ الْمَنْهُمْ الْمَنْهُمُ الْمَنْفِحُونَ اللَّهُ الْمَنْهُمُ الْمُنْهُمُ الْمُنْهُمُ الْمُنْهُمُ الْمُنْهُمُ الْمُنْهُمُ الْمَنْهُمُ الْمُنْهُمُ الْمُنْعُمُ الْمُنْهُمُ ا

(қиямет) таяса, сол уақытта қарсы болғандардың көздері шарасынан шығып: "Әттеген-ай! Біз бұдан көперсіз залым екенміз" дейді. (97) Сендер және Алладан өзге табынған нәрселерің, тозақтың отынысыңдар. Сендер соған кіресіңдер. (98) Егер олар тәңір болса, оған кірмес еді. Барлығы онда мұлде қалады. (99) Олар, тозақта ыңыранып, олар ол жерде еш нәрсе естімейді. (100) Кұдіксіз өздеріне Бізден игілік жазылғандар, солар тозақтан аулақ болады. (101)

Олар тозақтың сыбдырын да естімейді. Сондай-ақ олар жаннаттағы көңілдері қалаған нәрселерінде мәңгі қалады. (102) Оларды қорқыныштың ең зоры уайымдатпайды да оларды періштелер: "Міне бұл сендерге уәде етілген күн" деп қарсы алады. (103) Ол күнде, көкті, кітаптың бетін бұктегендей бұктейміз де, әуел бастағыдай қайта жаратамыз. Бұл Бізге бір міндет. Шынында Біз орындаймыз. (104) Расында Тәураттан кейінгі Зәбұрде: "Жерге

игі құлдарым мұрагер болады" деп жаздық. (24-С.55-А.) (105) Күдіксіз осы Куранда, кулшылык кылған елге, эрине бір ұқтыру бар. (106) (Мухаммед Г.С.) Біз сені бүкіл әлемге рахмет етіп қана жібердік. (107) "Шын мәнінде маған, Тәңірлерің бір-ақ Тәңір деп уахи етіллі. Онда Соған бой ұсынасындар ма?", - де. (108) Ал сонда егер олар жүз бүрса: "Сендерді тегіс күлактандырдым. Сендерге уәде етілген нәрсе алыс па? Жақын ба? Білмеймін" де. (109) "Күдіксіз Алла, сөздің көрнеуін де біледі, жасырғандарынды да біледі." (110) "Білмеймін. (Бәлкім бұл (мерзім) сендер үшін бір сынау, бір заманға дейін пайдалану шығар." (111) (Мухаммед Г.С.): "Раббым, туралықпен үкім ет. Жасама суреттеулеріне, мейірімді Раббымыздан жәрдем тіленеді" деді. (112)

22-XAX CYPECI

Мединеде түскен, жетпіс сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Әй адам баласы! Раббыларыңнан қорқыңдар. Расында кияметтін сілкінісі үлкен нәрсе. (1) Ол күні, әр емізушінің емізгенін умытканын және әрбір буаз жәндіктін іш тастағанын көресің. Адамдарды мас турде көресің. Негізінде олар мас емес. Бірақ Алланың азабы қатты. (2) Адамдардың кейі, Алла жайында білмей таласады да қасарысқан шайтанға ілеседі. (3) Негізінде кім шайтанды дос көрсе; ол, оны адастырып, тозак отына бастайды деп жазылған. (4) Әй адам баласы! Егер өлгеннен кейін тірілуден күдіктенсеңдер, әрине біз сендерді топырақтан сонан соң жыныстық тамшылан, кейін ұйыған каннан

тағы бейнеленген, бейнеленбеген кесек еттен өздеріне тектерінді білдіру үшін жараттық. Сондай-ақ жатырларда қалаған мерзімге дейін қойып қоямыз. Соңында бөбек түрінде шығарамыз. Одан кейін ержетесіндер. Кейбіреулерін қайтыс болып, кейбіреулерін әр нәрсені білгеннен кейін түк білмейтін өмірлін ен нашарына қайтарыласындар. Қураған жерді көресің. Оған жаңбыр жаудырсақ, құлпырып, көпсіді де әр түрлі көркем өсімдік өндірді. (5)

الناسكان الله المواليات الموالية الموا

Осы дәлелдер бойынша, шын мәнінде Алла; Ол, хақ. Күдіксіз Ол, елікті тірілтеді. Өйткені, әр нәрсеге күші жетеді. (6) Әлбетте қиямет келеді. Онда күдік жоқ. Шәксіз Алла, қабырдағыларды тірілтеді. (7) Адамдардың кейі; білімсіз, жолбасшысыз және сәуле беруші кітабы да жоқ. Алла жайында таласады. (8) Алланың жолынан адастыру үшін тоң мойындық істейді. Оған дүниеде қорлық бар. Әрі қиямет күнінде, жандырушы азаптың дәмін таттырамыз. (9) "Бұл

бұрыннан колекі істегендеріннін сазайы." Расында Алла құлдарына зұлымдық қылушы емес. (10) Адамдардан Аллаға немқұрайды құлшылық қылатындар бар. Егер оған бір жақсылық келсе, сол себепті көңілдері орнығады да егер оған бір кесір тисе; жалтарып, дүние, ахиретте зиян тартады. Міне бұл ашық зиян. (11) Олар Алладан өзге өздеріне пайда, зиян бере алмайтын нәрселерге сиыналы. Міне сол узак адасу. (12) Сөйтіп олар, пайласынан зияны жакын біреулерге сиынады. Әрине нендей жаман қожайын! Нендей жаман сыбайлас! (13) Күліксіз Алла, иман келтіріп, түзу іс істегендерді, астарынан өзендер ағатын бақшаларға кіргізеді. Шынында Алла қалағанын істейді. (14) Кім; Алла, дуние, ахиретте пайғамбарға әсте жәрдем етпейді деп, ойласа, дереу бір жіппен төбеге асылып, сосын соны кессін де көрсін. (Буынып, өліп көрсін.) Оның бұл амалы ызаланған нәрсесін келтіре ала ма? (Ж.Б.М.К.Р.) (15)

Сөйтіп Құранды ашық-ашық аяттар турінде тусірдік. Рас Алла, калағанын тура жолға салады. (16) Расында иман келтіргендер, Яьуди болғандар, Сабилар, Христиандар, Мәжүсилер және Аллаға шерік коскандар, кудіксіз Алла, осылардың арасына билік айтады. Шын мәнінде Алла әр нәрсеге айғақ. (17) (Сәжде аяты бар.) (Мұхаммед Ғ.С.) көрмейсін бе? Аллаға; көктерде, жерде болған әркім; күн, ай, жүлдыздар, таулар, ағаш, хайуандар және адамдардың көбі сәжде қылады. Және де олардың көбіне азап тиісті болған. Алла кімді қорласа, сонда оны, ешбір құрметтеуші болмайды. Кудіксіз Алла, қалағанын істейді. (18) Осы, Раббылары жайында таласқан екі әріптес: Қарсы болғандарға, оттан киім пішілген, төбелерінің үстінен қайнап тұрған

су құйылады. (19) Онымен олардың ішіндегілері және терілері ерітіледі. (20) Олар үшін темірден күрзілер болады. (21) Қашан олар, тозақтың бейнетінен шығуды қаласа, оған қайта итеріледі де: "Жандырушы азаптың дәмін татыңдар!", – (делінеді.) (22) Күдіксіз Алла; иман келтіріп, ізгі іс істегендерді, астарынан өзендер ағатын бақшаларға кіргізеді. Олар онда алтын және інжу білезіктермен безенеді. Ондағы киімдері де жібек болады. (23)

وَهُدُوْ الْمَالِيَةِ مِنَالِيَهِ مِنَالِيَةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالَّةِ الْمَالِيةِ اللَّهِ الْمَالِيةِ اللَّهِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ اللَّهِ الْمَالِيةِ اللَّهِ اللَّهُ اللْمُلْمُ اللْمُلْعِلَى اللْمُلْمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللْمُلْمُ اللَّهُ الللْمُلْمُ اللْمُلْمُ اللَّهُ الْمُلْمُ اللَّهُ اللْمُلْمُ اللللْمُلْمُ اللْمُلْمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللْمُلْمُ اللَّهُ الْمُلْمُ اللَّلْمُلْمُ اللَّهُ اللْمُلْمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّه

Олар, көркем сөзге көндіріліп, мақтаулы Алланың жолына салынғандар. (Көркем сөз: Алладан басқа ешбір тәңір жоқ. Ж.Б.М.К.Р.) (24) Шынында қарсы болғандарға, Алланың жолынан сондай-ақ Біз; оның түрғындарымен шеттен келуші адамдарға тең қылған Месжід Харамнан тосқандарға және кім онда зұлымдықпен жолдан шығуды қаласа, оған жан түршігерлік азаптың дәмін таттырамыз. (25) Сол уақытта Ыбырайым (Г.С.) ды Кағбаның

орнына: "Маған ешбір нәрсені ортак коспа! Тауап етушілерге, тік тұрып. енкейіп және бас койып. күлшылык кылушыларга таза уста" деп, орналастырган едік. (26) Адамдарды хажға шақыр. Олар жаяу және көлік үстінде әрбір алыс жолдардан саған келеді. (27) Олар өздеріне тән пайдаларын көрсін. Сондай-ак өздеріне берілген малдардан белгілі күндерде Алланын атын алсын. (Күрбан шалсын.) Одан өздерің де жеңдер және жоқ-жітікке де жегізіндер. (28) Сонан соң олар кірлерін кетірсін. (Шаш, тырнағын алып, ыхрамнан шықсын.) Және айтқан нәзірлерін орындап, Кағбаны тауап кылсын. (29) Міне осы, кім Алланың ардақтағандарын жоғары бағаласа; сонда оган Раббыдарынын касында хайырлы. Сендерге арамдығы білдірілгеннен басқа малдар, халал қылынды. Ал енді нәжіс бұттардан сақтаныңдар. Сондай-ақ өтірік сөздерден сақтанындар. (16-C.116-A.) (30)

Нағыз құл болып, Аллаға ортақ коспандар. Кім Аллаға ортақ косса: Сонда ол, көктен түсіп, оны құс іліп, әкететін немесе оны, ұзаққа жел үшырып кеткен нәрсе сияқты. (31) Міне осы. Кім Алланын белгілерін ұлықтаса: күліксіз ол. жүректің тақуалығынан. (32) Кұбандықтан белгілі мерзімге дейін пайдалануларына болады. Сосын ол Кағбанын жанындағы орнына апарылады. (Кашан шалынғанға дейін мінуге, артуға, төлінен, сүтінен, жүнінен пайдалануға болады. Ж.Б.М.К.Р.) (33) Біз әрбір уммет ушін, өздеріне берген малдардан, Алланын ғана атын атап, күрбан шалуды бекіттік. Өйткені. Тәңірлерің бір-ақ Тәңір. Сондықтан Соған бой ұсыныңдар. (Мұхаммед!) Ықыластыларды қуандыр. (34) Олар, қашан Алла зікір етілсе, жүректері дүпілдейді. Өздеріне келген ауыршылыққа шыдап, намазды орындай отырып, берген несібемізден тиісті орынға жүмсайды. (35) Түйе, сиырды (Б.М.К.Р.) сендер үшін; Алланың белгілері (күрбандықтары) қылдық. Мүнда сендер үшін хайыр бар. Оларды түргызып қойып, оған Алланың атын айтыңдар. Сонда қашан олардың жамбастары жерге тисе (жаны шықса) жеңдер де мухтажға да мухтаж емеске де жегізіңдер. Өстіп шүкір етулерің үшін; малды еріктеріне бердік. (36) Ешқашан құрбанның еттері,

منفآء بلغ عَرَمُشْرِكِينَ بِهِ وَمَن يُشْرِكُ بِاللّهِ فَكَأَنْمَا خَرُمِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْتَهُوى بِهِ الرّبِيحُ فِي مَكَانِسَجِقِ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْتَهُوى بِهِ الرّبِحُ فِي مَكَانِسَجِقِ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْتَهُوى بِهِ الرّبِحُ فِي مَكَانِسَجِقِ السَّمَ اللّهَ عَلَى مَا مَنْعِظُم شَعَيْرِاللّهَ فَإِنَّهُ اللّهِ الْمَيْتِ اللّهُ عَلَى مَا مَنْعِظُم اللّهِ عَلَى مَا مَنْعُ إِلَيْ أَجَلِ مُسَمَّى ثُمَّ عَلَيْهَا الْمَ الْبَيْتِ اللّهُ عَلَى مَا مَنْعُ إِلَيْ أَجَلِ مُسَمَّى ثُمَّ عَلَيْهَا الْمَ الْبَيْتِ اللّهُ وَالسَّمَ اللّهُ عَلَى مَا مَنْ اللّهُ عَلَى مَا أَصَابُهُمُ وَالْمُقِيعِي الصَّلَوة وَعَلَى اللّهُ عَلَيْهَا لَكُورُ السَّمَ اللّهِ عَلَيْهَا لَكُورُ اللّهُ وَعِلَى اللّهُ اللّهُ وَعِلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ وَعِلْمَ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهَا لَكُورُ اللّهُ اللّهُ وَعِلْمَ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهَا لَكُورُ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ عَلَيْهَا لَكُورُ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ عَلَيْهَا لَكُورُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهَا اللّهُ اللّهُ عَلَيْهَا لَكُورُ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللللّهُ اللّهُ عَلَى اللللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ عَلَى الللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَى الللّهُ اللّهُ عَلَى الللّهُ اللّهُ عَلَى اللللّهُ اللّهُ عَلَى الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ عَلَى الللللّهُ اللّهُ عَلَى الللللّهُ الللّهُ اللل

қандары Аллаға үлгірмейді. Бірақ сендердің тақуалықтарың үлгіреді. (Араптар жаьилиет заманында Кағбаның қабырғасына құрбанның еттерін асып, қандарын жағатын. Б.М.К.Р.) Сендерге тура жол көрсеткен Алланы, үлықтауларың үшін; осылайша малды, еріктеріңе бердік. (Мұхаммед Ғ.С.) жақсылық істеушілерді қуандыр. (37) Күдіксіз Алла, иман келтіргендерді қорғайды. Әрине Алла, бүкіл қианатшыл, қасарысқандарды жақсы көрмейді. (38)

Шынында шабуыл жасалып, зұлымдыққа ұшырағандарға, соғысу үшін рұхсат берілді. Күдіксіз Алланың, оларға жәрдем етуге, күші толық жетеді. (39) Олар, сондай жазықсыз: "Раббымыз Алла" дегендіктерінен ғана жұрттарынан шығарылғандар. Егер Алла; адамдарды, бірін-бірі арқылы қорғамаса, Манастырлар, Чіркеулер, Яьудилердің құлшылық орындары және ішінде Алланың аты көбірек зікір етілетін мешіттер құлатылар еді. Кім Алла жолына жәрдем етсе, Алла оған жәрдем етеді. Шәксіз Алла, аса көрүші, тым үстем. (2-С. 251-А) (40) Егер оларды жер жүзіне орналастырсақ; олар, намазды орындар, зекет берер сондай-ақ дурыска қосып, бурыстан тосар еді. Негізінде істердің соңы Аллаға тән. (41) (Мухаммед Г.С.) егер олар, сені жасынға шығарса, рас олардан бұрын Нұх (Ғ.С.) тың елі және Ғад, Сэмүд елі де жасынға шығарған болатын. (42) Сондай-ак Ыбырайым (F.C.) елі және Hyx (F.C.) елі ле. (43) Сондай-ақ Мәдяндықтар да жасынға шығарып, Мұса да жасынға шығарылған еді. Сонда ол кәпірлерге мұрса беріп барып,сосын қолға алдым. Танымау қалай екен? (44) Қаншалаған залым болған кенттерді типыл қылдық. Міне ол. үсті-астына түсіп жатыр. Және иен калған құдық, ойран болған сарай. (45) Олар жер жүзінде кезіп жүрмеді ме? Сонда олардың түсінер жүректері және естір құлақтары болса еді. Негізінен көздері соқыр емес. Бірақ көкіректеріндегі жүректері соқыр. (46)

(Мухаммед Ғ.С.) олар сенен азаптың тез келуін тілейді. Алла уәдесінен әсте айнымайлы. Негізінле Алланын қасындағы бір күн, сендер санайтын мың жылмен тең. (47) Қаншалаған кенттерге ол залым бола тура мурса беріп барып сонан соң қолға алдым. Эрине барар жері де Біз тарап. (48) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй адамдар! Шын мәнінде мен сендерге ашық ескертуші ғанамын" де. (49) Ал иман келтіріп, түзу іс істегендер, оларға жарылқау әрі құрметті несібе бар. (50) Сондай аяттарымызды бүзуга тырысқандар, міне солар тозақтық. (51) (Мұхаммед Ғ.С.) Сенен бұрын да, елші не пайғамбар жіберген болсақ, қашан ол үміттенсе, үмітіне шайтан күдік салды. (Немесе кашан ол окыса, окуына шайтан күлік салды. Ж.Б.М.К.Р.) Алла шайтаннын салатынын жойып, сосын өз аяттарын бекемдейді. Алла толық білуші, хикмет иесі. (52)

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَدَابِ وَلَن يُخْلِفَ اللّهُ وَعَدَهُ، وَلِكَ يَوْمًا وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَدَابِ وَلَن يُخْلِفَ اللّهُ وَعَدَهُ، وَلِكَ يَوْمًا فَيْدَرَيِكَ كَالْفِ سَنَةِ مِمَا تَعُدُّونَ ﴿ وَكَالْفِ سَنَةٍ مِمَا تَعُدُّونَ ﴿ وَكَالْفِ سَنَةٍ مِمَا تَعُدُّونَ ﴿ وَكَالْفِ سَنَةٍ مِمَا تَعُدُّونَ فَيْدِمُ مُونَ وَاللّهُ وَلِكَ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ أُولَتِكَ السَحْدُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ أُولَتِكَ السَحْدُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ أُولَتِكَ السَحْدُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدُ اللّهُ عَلَيْدُ اللّهُ عَلَيْدَ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدُ اللّهُ عَلَيْدُ اللّهُ عَلَيْدُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْدِينَ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللللللّهُ الللّهُ ا

Шайтанның салатынын; жүректері қатайғандарға, сынақ үшін. Залымдар, әрине ұзақ бір қайшылықта. (53) (Мұхаммед Ғ.С.) ғылым берілгендер, Құранның Раббыңнан бір хақиқат екендігін біліп, оған сеніп және оған жүректері берілуі үшін. Құдіксіз Алла, иман келтіргендерді әлбетте тура жолға салды. (54) Сондай қарсы келгендер, өздеріне кенеттен қиямет келгенге немесе сәтсіз бір күннің азабы келгенге дейін үнемі Құраннан күдіктенуде. (55)

Сол күні, иелік Аллаға тән. Олардың араларына үкім жүргізеді. Сонда иман келтіргендер, ізгі іс істегендер, бақытты жаннатарда болады (56) Қарсы келіп, аяттарымызды жасынға айналдырғандар, міне соларға қорлаушы азап бар. (57) Ал Алла жолында босқандар, сосын өлтірілген немесе өлгендер, әлбетте Алла оларға көркем несібе береді. Күдіксіз Алла, әрине Ол, несібе берушілердің жақсысы. (58) Алла оларды разы болатын орынға

кіргізеді. Рас Алла, аса білуші, өте жүмсақ (59) Міне осылай; кім өзіне істелгендей ғана істеген бола тұра: ол, қайта бұған соқтыкса, әрине Алла, оған жәрдем етеді. Күдіксіз Алла, аса кешірімді, өте жарылқаушы. (60) Міне шын мәнінде Алда, түнді күндізге қосып, күндізді түнге қосады. Күдіксіз Алла, әр нәрсені естиді, көреді. (61) Міне күдіксіз Алла, Ол хақ. Расында олардың Алладан өзге сиынғандары ол, босқа. Рас Алла, Ол өте жоғары, аса ұлы. (62) Көрмейсің бе? Рас Алла, көктен жаңбыр жаудырып, жерді жасылдыққа айналдырды. Шәксіз Алла, өте мұлайым, толық білуші. (63) Көктердегі әрі жердегі нәрселер Алланікі. Шынында Алла, өте бай, аса мактаулы. (64)

Рас Алланың, жердегілерді және өз әмірімен теңізде жүрген кемені сендерге бағынышты қылғанын және де өз бұйрығынсыз көктің жерге түсуін тоқтатқанын көрмейсін бе? Күліксіз Алла, алам баласына, әлбетте өте есіргеуші, аса мейірімді. (65) Ол сондай Алла, сендерді тірілтті, сосын өлтіреді, сонан кейін және тірілтелі. Расында алам баласы нәсүкір. (66) Әр үммет үшін, олар орындайтын бір ереже жасадық. (5-С.48-А.) Ендеше (Мұхаммед Г.С.) олар, сенімен бү іс жайында тартыспасын. Раббын жаққа шақыр. Сен әлбетте тура жол үстіндесің. (67) Егер олар сенімен таласса: "Алла, не істегендерінді жақсы біледі" де. (68) Алла, қиямет күні, араларындағы қайшылыққа түскен нәрселер жайында үкім береді. (69) Алланын жер, көктегі нәрселерді білетінін білмейсін бе? Шәксіз бұлар, Кітапта жазулы. Кудіксіз бул, Аллаға оңай. (70)

Олар, Алладан өзге, оған ешбір дәлел түсірілмеген және ол жөнде өздеріне де ешбір мәлімет болмаған нәрселерге табынады. Ол залымдар үшін, бір жәрдемші болмайды. (71) Қашан оларға ашық аяттарымыз оқылса, кәпірлердің жүздерінен қарсылық сезесің. Сондай-ақ оларға аяттарымызды оқығандарды бассала жаздайды. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Енді сендерге бұдан да жаманның хабарын берейін бе? Ол, от! Алла оны, қарсы болғандарға уәде еткен нендей жаман орын!", – де. (72)

Әй адам баласы! Бір мысал келтірілді. Енді соған құлақ салыңдар: Сендердің Алладан өзге табынғандарың, барлығы жиылса да әсте бір шыбын жарата алмайды. Сондай-ақ егер шыбын олардың бір нәрсесін алып қашса, одан оны құтқара алмайды. Өйткені, іздеуші де ізделген де нашар. (73) Олар Алланың қадырын біліп, шын мәнінде бағалай алмады. Алла аса күшті, өте үстем. (74) Алла, періштелерден де адамдардан да елшілер ғана белгіледі. Шәксіз

Алла, әр нәрсені аса естуші, тым көруші. (75) Олардың алдарындағыны да арттарындағыны да біледі. Сондай-ақ барлық іс Аллаға қайтады. (76) Әй иман келтіргендер! Рүкүғ, сәжде қылып, Раббыларына ғибадат қылындар. Және хайыр қылыңдар. Әрине құтыласыңдар. (77) Алла жолында шынайы түрде күресіңдер. Сендерді Ол тандады. Сендерге дінде қиындық қылған емес. Аталарың Ыбырайым (Ғ.С.) ның жолы. Алла бурын да осы Куранда да пайғамбардың сендерге куә болуы, сендердің де адамдарға куә болуларың үшін, "Мұсылман" деп атады. Енді намазды толық орындандар, зекет беріндер де Аллаға жабысыңдар. Иелерің Сол; нендей жақсы ие. Нендей жақсы жәрдемші! (78)

23-МҮМИНҰН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жүз он сегіз аят. Аса камкор, ерекше мейірмді Алланын атымен бастаймын. Шынында иман келтіргендер құтылды. (1) Олар, сондай мүміндер, намазларында іштей жалбарынады. (2) Олар, бос нәрселерден аулақ болады. (25-С. 72-А.) (3) Олар, зекеттерін береді. (4) Олар, ұятты жерлерін сақтайды. (5) Бірақ. жубайлары немесе меншіктілері болса, оларға сөгіс жоқ. (6) Онда кім бұлардан басқаны іздесе, міне солар, шектен шығушылар. (7) Олар, аманаттарын, уәделерін қорғаушы. (8) Олар, намаздарына ұқыпты. (9) Міне солар, мурагерлер. (10) Олар онда мәнгі қалатын фердауыс жаннатына мүрагер болады. (11) Расында адамды нағыз балшықтан жараттық. (12) Сонан кейін оны жатырда түратын тамшы қылдық. (13) Сосын тамшыны үйыған кан

жасадық. Ұйыған қанды кесек ет жасап, кесек етті сүйек жасадық та сүйектерге ет қаптадық. Сонан кейін оны басқа бір жаратылыс қып, жан салдық. Жаратушылардың шебері ұлы Алла. (14) Бұдан кейін әрине сендер өлесіндер. (15) Сосын сендер қиямет күні, күдіксіз тірілтілесіндер. (16) Рас үстерінде жеті жол жараттық. Сондай-ақ жаратқандарымыздан хабарсыз емеспіз. (Жаратудан да жаратылғандардан да хабарымызбар.) (17)

Көктен бір мөлшерде жаңбыр жаудырып, оны жер жүзіне тоқтаттық. Рас оны жоғалтуға да күшіміз жетеді. (18) Міне сонымен сендерге құрма ағаштары, жүзімдер және оның ішінде сендер көректенетін көптеген жемістер бар бақшалар пайда қылдық. (19) Сондай-ақ Тұрсинадан жеушілерге қатық түрінде майлы өсетін (зейтін) ді шығардық. (20) Рас сендер үшін малдарда әлбәтте өнеге бар. Сендерге олардың іштеріндегі (сүтін) ішкіземіз. (16-С. 66-А.)

Сондай-ақ малда сендер үшін көптеген пайда бар. Және олардан жейсіндер. (21) Мал және кеме менен тасымалданасындар. (22) Рас Нүх (Г.С.) ты еліне жібердік. Сонда ол: "Әй елім! Аллаға күлшылык кылындар. Одан баска тәнірлерін жок. Сонда да корыкпайсындар ма?" деді. (23) Онда елінің қарсы болған бастықтары: "Бұл өздерің сияқты ғана адам. Сендерге үстем болғысы келеді. Егер Алла қаласа, періште жіберер еді. Бұны бұрынғы аталарымыздан естімедік" деді. (24) "Ол, жын соққан ғана бір адам. Сондыктан оны бір заманға дейін тосындар." (25) (Нүх Ғ.С.): "Раббым! Олардын мені жасынға шығаруларына қарсы маған нұсырат бер!",- деді. (26) Сонда оған: "Коздеуіміз де нұсқауымыз бойынша кеме жаса" деп уахи еттік. Қашан әміріміз келіп, тандыр (дан су) қайнаса, сонда әр жыныстан бір жүп және өздеріне қарсы бұйырық берілгендерден басқа, семьянды алып, кемеге түс. Сондай-ақ залым болғандар жайында маған түк деме. Өйткені олар, суға батуға тиісті" деп уахи еттік. (27)

Сен кашан жолдастарынмен бірге кемеге орналассан: "Барлық мақтау бізді залымдардан құтқарған Аллаға тән" де. (28) "Раббым! Мені құтты бір қонысқа қондыр! Сен ең жақсы орналастырушысың" де. (29) Рас бұнда өнегелер бар. Әрине Біз сынаймыз. (30) Бұлардан кейін баска нәсілдер пайда қылдық. (7-С.69-А.) (31) Оларға өздерінен жіберген елшіміз: "Аллаға құлшылық қылыңдар. Алладан басқа тәңірлерің жоқ. Сонда да қорықпайсыңдар ма?",- (деді.) (32) Елінің қарсы болған, ахиретті жасынға шығарған сондай-ақ Біз, өздеріне дүние тіршілігінде кеншілік берген бастықтары: "Бұл өздерін құсаған ғана бір адам. Жегендерінді жеп, ішкендеріннен ішеді" деді. (33) "Егер өздерің сиякты адамға бой ұсынсандар, рас сендер; сол уакытта зиянға чшырайсыңдар." (34) "Сендерге; өліп, топырақ және сүйек болғанда; шын тіріліп, шығатындарыңды ескерте ме?" (35) "Сендерге бұл ескертілген нәрсе; ұзақ, тым ұзақ!" (36) "Дүниедегі тіршілігіміз ғана тіршілік. Кейіміз өлеміз, кейіміз

فَإِذَا اَسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَن مَعَكَ عَلَى اَلْفُلْكِ فَقُولِ لَغَتْدُ لِلّهِ اللّذِي جَنَا الْفُلْكِ فَقُلِ الْغَنْدُ لِلّهِ اللّهِ عَنْدُونَ فَا فَالْكِ فَقُولِ لَغَيْدُ اللّهِ اللّهِ عَلَى اللّهُ اللّهِ عَلَى اللّهُ اللّهُ اللّهُ مَالكُمُ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللهُ الل

өмір сүреміз де қайта тірілтілмейміз." (37) "Ол (ьүд) Аллаға өтірік жала жапсырған адам. Біз оған сенбейміз." (38) (Һүд Ғ.С.): "Раббым! Мені жасынға айналдырғандарға қарсы, нұсрат бер!", - деді. (39) (Алла): "Олар аз бір заманда әлбетте өкінішке үшырайды" деді. (40) Шынайы түрде оларды ащы бір дауыс қолға алып, сыпырындыға айналдырдық. Залым қауым рахметтен ұзақ болсын! (41) Сосын бұлардан кейін басқа нәсіл пайда қылдық. (42)

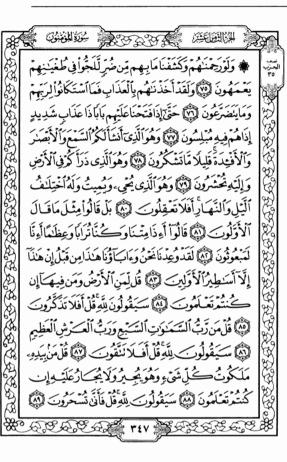
Ешбір қауым ажалын (белгілі мерзімін) ілгерлете, кейіндете алмайды. (43) Сонан кейін елшілерімізді үздік-создық жібере бердік те әр үммет; пайғамбарлары келген сайын оны жасынға шығара берді. Сондықтан оларды, бірінен кейін бірін жойып, аңызға айналдырдық. Иман келтірмеген ел рахметтен үзақ болсын! (44) Артынан Мұса мен туысы һарұнды белгілеріміз, ашық дәлелдерімізбен жібердік. (45) Перғауын мен шонжарларына. Сонда олар

дандайсыған, өр көкірек ел еді. (46) Олар: "Елі, бізге құлдық істеп жүрген, өзіміз секілді екі адамға сене кетейік пе?".- лесті. (47) Екечін жасынға шығарды. Сондықтан жоқ етілді. (48) Рас Мұса (Ғ.С.) ға; елі, тура жол табуы үшін Кітап бердік. (49) Мәрйем ұлы мен анасын бір ғибрат қылдық. Екеуін бұлақты, бір көтеріңкі жәйлі жерге орналастырдык (Бүл жер: Бәйтіл Мукаддас, Дымшык, Мысыр. Ж.Б.М.К.Р.) (50) Әй пайғамбарлар! Таза нәрселерден жендер, игілік істендер. Расында не істегендерінді жақсы білемін. (51) Рас осы топтықтар, бір-ақ топтық. Мен, Раббыларың. Менен ғана қорқыңдар. (2-С. 213-А.) (52) Алайда олар өзара (дін) істерінде бөлшектеніп, әр гүрүппа өз алдарындағысына мәз болды. (53) (Мұхаммед Ғ.С.) оларды бір мерзімге лейін аласқан бойынша тастап кой. (54) Негізінде оларды, мал және балалармен қамдағанымызды: (55) Олардың игіліктеріне ынтық болғандығымыз деп ойлай ма? Олай емес. Олар, түсінбейді. (56) Ал олар Раббыларынан коркып, үрейленеді. (57) Олар, Раббыларынын аяттарына иман келтіреді. (58) Олар, Раббыларына серік қоспайды. (59)

Расында не берсе де Раббыларына кайтуларынан, жүректері қорқып, бергендер; (60) Міне осылар, жақсылықтар да жарысады да олар, онын озаттары. (61) Кісіге шамасы келетінді ғана міндеттендіреміз. Жанымызда шындыкты сөйлейтін бір Кітап бар. (Лаухыл Махфуз не амал дәптері. Ж.Б.) Олар зұлымдық көрмейді. (62) Бірақ олардың жүректері бұл Құраннан хабарсыз және олардың бұдан өзге де істеген істері бар. (63) Олар мәз болған кезде, жазаға тартсақ, сол уақытта олар зар илейді. (64) "Бүгін зарламандар! Расында сендер, Менен жәрдем көре алмайсындар." (65) "Сендерге аяттарымыз оқылатын еді де теріс айналатын едіндер." (66) "Аяттарымызға тәкаппарсынып, мулде сандырақтаушы едіндер" (67) Олар сөзді (Құранды) зерттемей ме? Немесе одарга бурынгы аталарына келмеген нәрсе келді ме? (68) Немесе пайғамбарларын олар танымады да сондықтан оған қасарыса ма? (Негізінен олар: "Мұхаммел Әмин: сенімлі Мұхаммел" деп, бала жастан толық сенім артқан, өмірінде еш өтірік айтпаған, биязы мінезді, сондай-ақ ешкімнен оқымаған бола тұра даналықтың ең кемеліне ие екенін жақсы біледі. **Ж.Б.К.М.Р.)** (69) Немесе: "Онда бір жындылық бар" дей ме? Олай емес. Оларға шындықты әкелді де олардың көбі шындықты

жақтырмайды. (70) Егер шындық олардың көңілдері тартқан жаққа кетсе, әрине көктер мен жер және онда болған әркім бұзылып кетер еді. Олай емес. Оларға үгіт келтірдік. Сонда олар насихаттарынан жалтарды. (71) (Мұхаммед Ғ.С.) олардан жалақы сұрадың ба? Раббыңның сауабы хайырлы. Ол, ризық берушілердің ең хайырлысы. (72) Әрине сен оларды тура жолға шақырасың. (73) Ахиретке сенбегендер, әлбетте жолдан шығушылар. (74)

Егер оларға мәрхамет етіп, бейнеттерін айықтырсақ та қасаруларында абыржып кете береді. (75) Рас оларды азапқа алдық. Сонда да Раббыларына мойынсал болмады әрі жалбарынбады. (76) Тіпті оларға бір азаптың есігін ашсақ, сол уақытта олар оның ішінде күдер үзеді. (77) Ол, сендер үшін: Есту, көру және ойлау қабілетін жаратты. Сонда да аз ғана шүкірлік қыласыңдар. (78) Ол, сендерді жер жүзіне таратты. Сондай-ақ Ол Алла тарапына жиналасыңдар. (79)

Сендерді тірілтеді, өлтіреді және күндіз, түннің ауысуы Оған тән. Ал ойламайсындар ма? (80) Жоқ, олар бұрынғылардың айтқанын айтады. (81) Олар: "Біз өліп, топырақ және сүйектер болсак та рас кайта тірілтілеміз бе?".- деген (82) "Расында бұл бопса, бізге де бұрынғы аталарымызға да жасалған. Бұл бұрынғылардың ертегілері ғана." (83) (Мухаммел Ғ.С.): "Егер білсеңдер, жер жүзі және жер жүзінде болғандар кімдікі?",- де. (84) Олар дереу: "Алланікі" дейді. "Ал сонда да зер салмайсындар ма?",- де. (85) "Жеті көктің Раббы және ұлы ғаршының Раббы кім?",- де. (86) Дереу: "Алла" дейді. "Сонда да корыкпайсындар ма?", - де. (87) "Егер білсеңдер, әр нәрсенің басқаруы қолында, өзі қорғаушы, коргалмайтын (немесе Оған қарсы біреуді біреу қорғай алмайтын) кім?",- де. (88) Олар дереу: "Алла" дейді. "Ал онда қалайша жадыландындар?", - де. (89)

Жок, олай емес. Оларға шындықты экелдік. Олар мүлде өтірікші. (90) Алла еш бала иемленбелі. Онымен бірге тәңір де жоқ. Ондай болғанда, эрине эр тәңір өз жаратқаның алып кетер еді де бір-біріне устемдік қылар еді. Алла, олардын сипаттағанынан пәк. (21-С. 22-А. 17-С. 42-А.) (91) Алла көрнеуді де кеместі де біледі. Сондай-ақ олардың қосқан ортақтарынан үстем. (92) (Мұхаммед): "Раббым! Оларға уәде етілген азапты әлбетте маған көрсететін болсаң, (мен барда әкелсен.) (93) "Раббым! Мені залым елдін ішінде қылма!".- де. (94) Расында оларға деген апатты әрине саған көрсетіп, әкелуге де шамамыз келеді. (95) Жамандықты жақсылықпен кетір. Олардың баян еткен нәрсесін жақсы білеміз. (96) "Раббым! Шайтандардың түртектерінен саған сиынамын" де. (97) "Раббым! Олардың жаныма келуінен де саған сиынамын..." (98) Ақыр олардың әрбіріне өлім келген сәтте: "Раббым! Мені дүниеге қайтар!" (99) "Мүмкін мен қалдырған дүниеде жақсы ғамал істермін." Әсте олай емес. Рас бұл.

بَلْ أَنْيَنَكُمْ بِالْحَقِ وَإِنَّهُ مُلَكَيْدِ بُونَ فَي مَا أَعَىٰ ذَاللَّهُ مِن وَلَهِ وَمَا كَانَكُمْ مِاللَّهُ إِذَا لَدَهُ مَ كُلُّ إِلَاهِ مِمَا خَلَقَ وَلِعَلَا مَعَمُ مِنْ إِلَيْهِ إِذَا لَدَهُ مَ كُلُّ إِلَاهٍ مِمَا خَلْقَ وَلِعَلَا مَعَمُ مِنْ إِلَيْهِ إِذَا لَدَهُ مَ كُلُّ إِلَاهٍ مِمَا خَلْقَ وَلَعَلَى مَمَا يُسْمِعُونَ فَي عَلِيمِ مَعَمُ مِنْ اللَّهُ مِنْ وَلَهُ مَنَ اللَّهُ عَمَا يَسْمُ حَنْ اللَّهِ عَمَا يَسْمِعُونَ فَي عَلِيمِ الْفَقُومِ الفَّوْمِ الفَّلَالِمِينَ فَي وَإِنَّا عَلَى أَن زُيكَ مَا نَعِدُ هُمْ الفَّوْمِ الْفَلِيمِينَ فَي وَإِنَّا عَلَى أَن زُيكَ مَا نَعِدُ هُمْ الفَوْمِ الفَوْمِ الفَّوْمِ الْمَعْنِينَ فَي وَإِنَّا عَلَى أَن زُيكَ مَا نَعِدُ هُمْ الفَوْمِ الفَوْمِ اللَّهِ عَلَى إِلَيْ وَمِنْ فَلَا أَنْ مَن اللَّهُ وَلَا عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهُ الْمُونَ فَالْ رَبِ اللَّهُ الْمُونَ فَالْ اللَّهِ مَا اللَّهُ الْمُونَ فَالْ رَبِ اللَّهُ الْمُولِينَ فَي وَالْمُونَ فَالْ رَبِ اللَّهُ الْمُولِينَ فَي وَالْمُونَ فَالْ وَمِنْ وَلَا عَلَى اللَّهُ الْمُعْمُونَ فَي فَالْمُونَ فَالْ رَبِ اللَّهُ الْمُعْلَقِينَ اللَّهُ الْمُولِينَ فَي وَالْمُونَ فَالْ وَمِنْ وَلَا إِلَيْ الْمُعْلِمُ الْمُولِينَ فَى وَالْمُونَ فَي الْمُولِينَ فَي وَلَيْ الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَى اللَّهُ الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَيْ الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُولِمُ وَلَا الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُولِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَى الْمُعْلِمُ وَلَى اللَّهُ الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلَمُ وَلِي الْمُولِمُ وَلِي الْمُولِمُ وَلِي الْمُؤْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَى الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُؤْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُعْلِمُ وَلَى الْمُؤْلِمُ وَلَا الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلَا الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُولِمُ الْمُؤْلِمُ وَلَا الْمُعْلِمُ وَلَا الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلَا الْمُعْلِمُ وَلِي الْمُؤْلِمُ الْمُعْلِمُ وَلَالْمُولِمُ الْمُؤْلِمُ وَلِي الْمُعْلِمُ وَلِمُ الْمُؤْلِمُ الْمُل

оның бір айтқан бос сөзі. Өйткені, олардың артында қайта тірілетін күнге дейін бөгет бар. (100) Қашан Сүр үрілсе, сол күні; олардың араларында туыстық (байланыс) жоғалып, бір-бірін сүраспайды. (70-С. 10-А.) (101) Ал сол күні, кімнің таразысы ауыр тартса, міне солар құтылушылар. (102) Ал және кімнің таразысы жеңіл тартса, міне олар өздерін зиянға ұшыратқандар. Олар тозақта мүлде қалады. (103) Олардың беттерін от өртеп, олардың онда тістері ақсиып қалады. (104)

"Өздеріңе аяттарым оқылғанда оны жасынға шығармадыңдар ма?" (105) Олар: "Раббым! Сорымыз жеңіп, адасқан бір ел екеміз гой" дейді. (106) "Раббымыз! Бізді бұдан шығар! Сонда егер кайта күнәкар болсақ; Шын залымбыз." (107) Оларға: "Сонда сіңіп, жоғалыңдар! Маған сөйлеспеңдер" дейді. (108) Құлдарымнан бір бөлім: "Раббымыз! Иман келтірдік, бізді жарылқа! Және бізге мәрхамет ет. Сен мәрхамет етушілердің ең жақсысық" дейтіндер бар еді. (109) Сонда

сендер оларды келемежге алып едіндер. Хатте оларға күлулерің Мені еске алуларынды мүлде ұмыттырған еді. (110) Рас бүгiн Мен оларды сабыр еткендіктері себепті сыйлыкка бөледім. Олар анык муратка жеткендер... (111) Алла, оларға: "Сендер жер жүзінде қанша жыл түрдыңдар?",- дейді. (112) Олар: "Бір күн немесе тағы аз уақыт турдык. Санаушылардан сура" дейді. (30-С. 55-А.) (113) "Егер білген болсандар аз ғана-ақ тұрдыңдар" дейді. (114) "Шын Біз, сендерді боска жараттык та тіпті Бізге кайтарылмаймыз деп, ойлайсындар ма?",- дейді. (115) Шынайы патша Алла, өте жоғары. Одан басқа тәңір жок. Ол, ардакты ғаршының Раббы. (116) Біреу, Алла мен бірге дәлелсіз баска бір тәнірге табынса, рас онын есебі Раббының қасында. Өйткені, қарсы болғандар құтылмайды. (117) (Мұхаммед Ғ.С.): "Раббым! Жарылқа, мәрхамет ет! Сен мәрхамет етушілердің ең жақсырағысың" де. (118)

24-HYP CYPECI

Мединеде түскен. Алпыс төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Бул сурені тусірлік те онын үкімдерін парыз қылдық. Сондай-ақ үгіт алуларың үшін; мүнда ашық аяттар түсірдік. (1) Зинашы әйел мен ердің әрбіріне жүз дүре соғындар. Егер Аллаға, ахирет күніне сенсеңдер; оларға жүмсақтықтарың ұстамасын. Әрі екеуінің жазасын мүміндерден бір тобы көріп тұрсын. (2) Зинашы ер; зинашы немесе мүшрік әйелмен үйленуге лайық. Зинашы әйел де; зинашы немесе мүшрік ермен ғана үйленеді. Бұлар мүміндерге арам қылынды. (3) Сондай абыройлы әйелдерге зина жаласын жабсырғандар; кейін төрт айғақ келтіре алмаса, онда оларға сексен дүре соғындар. Және олардын куәліктерін мүлде қабыл етпендер. Міне солар, бұзықтар. (4) Бірақ содан кейін тәубе етіп, тузелгендерге; Алла, аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (5) Жұбайларына зина жаласын жауып, өздерінен басқа ешбір айғақтары болмағандардың әрбірінің куәлігі, шын айтушы екендіктеріне байланысты төрт рет Алланың атымен ант ішулері. (6) Бешінші

18-ПАРА

ретте; (ер): "Егер өтірік айтушылардан болсам, Маған Алланың лағынеті болсын!",- (дейді) (7) Ерінің өтірік айтушылардан екендігіне байланысты әйел де төрт рет Алланың атымен ант ішіп, өзінен жазаны кетіре алады. (8) Бешінші рет; (әйел): "Егер оның айтқандары шын болса, маған Алланың қаһары тисін!",- (дейді.) (9) Егер сендерге Алланың кеңшілігі, мәрхаметі болмаса, (не болар еді?) Расында Алла, тәубелерді қабылдаушы, аса дана. (10)

(Пайғамбар Ғ.С. Бану Мұсталық соғысынан қайтқанда түнеп көшкен бір жерде Ғайша Р.А. түзге отырып келсе, мойнындағы алқасы жоқ. Соны қарап келгенше, көш жөнеліп кеткендіктен жұртта отырғанда қарауылда жүрген Сапуан Мұғтал ұлы түйесіне мінгізіп, алып келеді. Сондықтан Ғабдолла Ұбай ұлы т.б. лар өсек қылады. Ж.Б.М.Р.) Шынында сендерден өсек айтып келген топтың сөзін жаман деп есептемендер. Керісінше ол, сендер үшін хайырлы. Олардың әрбіреуі

күнә тапты. Олардан басшылық еткен үлкеніне зор азап бар. (11) Егер оны естігендерінде мумін ер, әйел көңілдерінде хайыр ойлап: "Бүл бір ашық өсек" десе еді? (12) Олар, оған төрт күә келтірсе еді? Сондай-ак олар куә әкелмеді. Міне солар, Алланын касында өтірікші. (13) Егер сендерге дуние, ахиретте Алланың кеңшілігі, мәрхаметі болмаса еді, әрине өсек тартқандықтарыңның салдарынан зор азапқа душар болар едіндер. (14) Сол уакытта өсекті ауызекі жалғастырып, білмеген нәрсені айта отырып, оны женілге сайдындар. Ол. Алланын касында зор іс еді. (15) Егер оны естіген сәтте: "Бұны, біздің айтуымызға болмайды. Алла сақтасын. Бұ бір ірі жала" деген болсандар еді. (16) Егер мүмін болсандар, Алла мүндайды мүлде кайта істемеулерінді насихаттайды. (17) Алла, сендерге аяттарын ашык баян қылады. Әрі Алла толық білуші, аса дана. (18) Расында сондай мүміндердің ішінде арсыздық жайылуын жақсы көргендерге; дүние, ахиретте күйзелтуші азап бар. Алла біледі. Сендер білмейсіңдер. (19) Егер сендерге Алланын кеншілігі. мәрхаметі болмаса. Рас Алла өте жумсак, ерекше мейірімді. (20)

Әй мүміндер, шайтанның басқан іздерін баспандар. Кім шайтанның іздеріне ерсе, кудіксіз ол, уятсыздықты, жамандықты меңзейді. Егер сендерге Алланың игілігі, мейірімі болмаса еді, ешбіреуің әсте ағармайтын едіңдер. Бірақ Алла қалаған құлын ағартады. Алла әр нәрсені естуші, білуші. (21) Сендерден кеңшілік, молшылыққа ие болғандар; жақындарына, міскіндерге, муьажірлерге Алла жолында бермеуге ант етпесін. Ғапу етіп, кешірсін. Алланың сендерді жарылқауын жақсы көрмейсіңдер ме? Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (22) Расында абыройлы мүмін, ак ниет әйелдерге жала қойғандар; дүние, ахиретте қарғалды. Әрі олар үшін ірі азап бар. (23) Қиямет күні, оларға тілдері, қол-аяқтары не істегендеріне айғақ болады. (24) Сол күні Алла, оларға лайықты жазасын

مَنْ اللّهُ عَلَيْهُمْ اللّهِ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ الل

толық береді. Сондай-ақ рас Алланың ашық шындық екенін олар біледі. (25) Сүм әйелдер; сүм ерлерге, сүм ерлерге, сүм ерлерге, сүм ерлерге, сүм әйелдерге сондай-ақ игі әйелдер; игі ерлерге, игі ерлер; игі әйелдерге лайық. Бұлар, олардың айтқандарынан ақ. Олар үшін жарылқау әрі көркем несібе бар. (26) Әй мүміндер! Өз үйлеріңнен басқа үйге рұхсат алмайынша әрі үй иесіне сәлем бермейінше кірмеңдер. Бұл сендер үшін хайырлы. Әрине түсінерсіңдер. (27)

Егер үйде ешкім таппасандар, өздеріңе рүхсат бермейінше кірмендер. Егер сендерге: "Қайтыңдар" делінсе, онда қайтыңдар. Бұл сендер үшін жақсырақ. Алла не істегендерінді жақсы біледі. (28) Ішінде отырылмайтын, нәрселерің бар (конак ΥЙ сиякты. Ж.Б.М.К.Р.) үйлерге кірулеріңнің оқасы жоқ. Алла көрнеулерінді де көместеріңді де біледі. (29) (Мұхаммед Ғ.С.) Мүміндерге айт: (Бөгде әйелдерге қараудан) көздерін

сақтасын. Әрі ұятты жерлерін (зинадан) қорғасын. Бұл олар үшін өте жақсы. Рас Алла, олардың не істегендерінен хабар алушы. (30) Мумін әйелдерге де айт: "(Бөгде ерлерден) көздерін сақтасын. Әрі **ҰЯТТЫ** жерлерін (зиналан) корғасын. Сондай-ак зейнеттерін көрсетпесін. Бірақ олардың өзіндігінен көрінгендері басқа. (Беті, қол-аяқтары. Ж.Б.М.К.) Және бүркеншіктерін омырауларына түсірсін. Зейнеттерін көрсетпесін. Бірақ: Ерлеріне, әкелеріне, қайын аталарына, өз үлдарына, үгей ұлдарына, аға-бауырларына, олардың улдарына, эпеке-сіңлілерінің ұлдарына, Мусылман әйелдерге, қолдарындағы күңдеріне, әйел керек қылмайтын кызметшілерге немесе әйелдердін **чятты** жерлерін білмейтін балаларға көрсетулеріне болады. Және де көмескі зейнеттерін басқаларға білдіру үшін аяқтарын ұрып жүрмесін. Әй мүміндер, түгел Аллаға тәубе қылыңдар! Әрине кутыларсындар. (31)

354

Іштеріндегі бойдақтарды (ер жеткен ұл-қыздарды, тұл ер, әйелдерді. Ж.Б.М.К.Р.) сонлай-ак колларындағы күл. күндердін дүрыстарын үйлендіріңдер. Егер олар кедей болса ла. Алла өз кеншілігімен оларды байытады. Алла, аса кеңшілік иесі, толық білуші. (32) Үйлене алмагандар, Алла өз кеңшілігімен байытқанға дейін суык жолдан сақтансын. Колдарындағы (құл, күн) лардан хат тілегендерге, егер оларда бір хайыр білсендер, хат келісімін жасандар. Әрі оларға Алланын өздеріне берген малынан да беріңдер. (Құл, күңдердің қожайынына ақша төлеп. не бір қызмет атқарып, азаттық алу үшін келісім жасап қолынан хат алу хакысы бар. Ж.Б.М.К.Р.) (Бұларға зекет те беріледі. 9-С. 6-А.) Өздері абыройлы болуды қалаған күндерінді дүние тіршілігінің пайласы үшін жамандыкка зорламандар. Кім оларды зорласа; онда Алла, ол зорланғаннан кейін аса жарылқаушы, ерекше мейірімлі. (Күнәсы зорлаушыға болады.) (33) Рас сендерге ап-ашық аяттарды әрі сендерден бұрынғы өткендерден мысал және тақуалар үшін насихат түсірдік. (34) Алла (Т.) көктер мен жердің нұры. Оның нұрының мысалы: Ішінде жарық бар қуыс (немесе қуыста жанған жарық)

وَلَنِكُونُواْفَعُرَاءً يُعْنِيهِمُ اللَّهُ مِن فَضَلِهِ وَاللَّهُ وَالسَّعُ عَلِيمٌ اللَّهُ مِن فَضَلِهِ وَاللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ عَلَيْهُ وَمَعُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللللللِّ اللللللَّهُ اللللللِّهُ الللللللللِّ اللللللللِي اللللللللللِّ ا

сияқты. Жарық әйнектің ішінде. Ал әйнек; бейне інжудай бір жұлдыз. Шығыста батыста болмаған берекетті зәйтін майымен тамызылады. Тіпті от тимей-ақ оның майы жарық бергелі түр. Нүр үстіне нүр. Алла қалаған кісісін өз нұрына бөлейді. Алла адамдарға өстіп мысал береді. Алла әр нәрсені толық білуші. (35) (Бұл нұр) Алланың жоғары бағаланып, ішінде өз атының зікір етілуіне бұйырған үйлерде болады. Онда ертелі-кеш Оны дәріптейді. (36)

Өздерін сауда-сатық; Алланың зікірінен, намазды орындаудан, зекет беруден тоспайтын адамдар бар. Олар, жүректер мен көздердің қозғалатын күнінен қорқады. (37) Сондықтан Алла, оларға істегендерінің ең көркем сыйлығын тіпті өз касынан артылтып береді. Алла қалаған құлын есепсіз несібеге бөлейді. (38) Сондай қарсы болғандардың істері, шөлдегі сағым сияқты. Шөлдеген кісі оны су деп, ойлайды. Ақыр оған барған сәтте, еш нәрсе таба алмайды. Жанында

Алланы табады. Ол. оның есебін толық көреді. Алланың есебі, жылдам. (39) Немесе олардын мысалы: Терен теніздегі қараңғылық тәрізді. Толқын үстіне толқын, оның үстін бұлт каптаған қараңғылықтар; бір-бірінің үстінде. Кісі қолын шығарса, оны көре алмайды. Алла жарык кылмаған біреудін жарығы болмайды. (40) Көктер мен жердегі әркімнің әрі қатар-қатар ұшқан құстың Алланы дәріптегенін көрмейсін бе? Барлығы өзіне тән намазын, тәсбихын біледі. Алла олардың істегенін толық біледі. (41) Көктер мен жердің меңгеруі Аллаға тән. Және қайтар жер де Алла жақ. (42) Көрмейсің бе? Рас Алла, бұлттарды айдайды. Сосын онын араларын біріктіреді. Сонан соң оны қабат-қабат қылады. Сонда бұлттың араларынан жаңбыр шыққанын көресің. Және аспаннан ішінде бұршағы бар (бұлт) тауларын түсіреді де ол арқылы қалаған пендесіне апат жеткізіп, қалағанынан бұрып, әкетеді. Нажағайдың жарқылы; көздерді әкете жаздайды. (43)

Алла; күндізмен, түнді ауыстырады. Рас бунда, кырағылар үшін әрине ғибрат бар. (44) Алла әр жандықты судан жаратты. Сонда кейбіреуі баурымен жүреді, кейбіреулері екі аяғымен жүреді және кейбіреуі төрт аяқтап, жүреді. Алла қалағанын жараталы. Рас Алланын әр нәрсеге толык күші жетуші. (45) Расынла ашык баян етуші аяттарды түсірдік. Сонлай-ак Алла калағанын тура жолға салады. (46) Олар: "Аллаға, Пайгамбарга иман келтірдік, бой усындык" дейді де, сосын одан кейін олардан бір бөлімі жалтарады. Міне солар иман келтірмегендер. (47) Қашан олар, араларына үкім беру үшін Аллаға, Пайғамбарына шакырылса, сол уакытта олардың бір бөлімі бас тартады. (48) Егер оларга бір тиесі болатын болса, оған бой усынған түрде келеді. (49) Олардың жүректерінде дерті бар ма? Немесе кудіктенуде ме? Не ездеріне Алла, Пайғамбары әділетсіздік істейді деп, корка ма? Олай емес. Олардың өздері залым. (50) Шын мәнінде мүміндер, араларына үкім

الْمُنْ اللّهُ اللّهُ مَالَى اللّهُ اللّهُ مَالَى اللّهُ اللّهُ مَالَى اللّهُ اللّهُ مَالَى اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللهُ اللللهُ اللللهُ اللللهُ الللهُ الللهُ اللللهُ اللللهُ اللللهُ ال

беруге шақырылғанда, олардың сөздері: "Естідік, бой ұсындық" деу болады. Міне бұлар құтылушылар. (51) Кімде-кім Аллаға, Пайғамбарына бағынса, сондай-ақ Алладан қорқып, сақтанса, міне солар, қолы жеткендер. (52) (Мұхаммед Ғ.С.! Мұнафықтар): "Егер әмір етсең (соғысқа) әлбетте шығамыз" деп, Аллаға шынайы ант ішеді. Оларға: "Ант ішпеңдер! Бағынғандарың мәлім. Шәксіз Алла, не істегендеріңді толық біледі" де. (53)

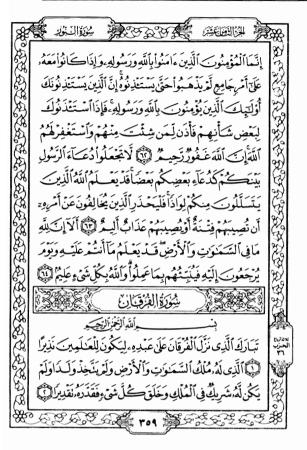
قُلْ اَطِيعُوا اللّهَ وَاَطِيعُوا الرّسُولُ فَإِن تَوَلَّوا فَإِن اَمْ الْمَعُوا اللّهَ وَاَلْمِيهُ وَالرّسُولُ فَإِن تَوَلّوا فَإِن اللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ

(Мұхаммед Ғ.С.): "Аллаға, Пайғамбарына бағын" де. Егер бағынудан бет бұрсаңдар, шын мәнінде Пайғамбар, өзіне жұктелгенге, сендер, өздеріңе жұктелгенге міндеттісіңдер. Ал егер Пайғамбарға бой ұсынсаңдар, тура жол табасыңдар. Сондай-ақ Пайғамбарға ашық түрде жалғастыру ғана міндет. (54) Алла сендерден иман келтіріп, ізгі іс істегендерге; өздерінен бұрынғы өткендердей жер жүзіне мұрагер қылуды уәде етті. Сондай-ақ олар

үшін өзі разы болған лінін нығайтып, хауіп-қатерден кейін бейбітшілікке айналдырады. Олар, Маған құлшылық қылады. Маған еш нәрсені шерік қоспайды. Кім бұдан кейін қарсы келсе, міне солар, бұзақылар. (55) Намазды толык орындандар да зекет беріндер. Әрі Пайғамбарға бой усынындар. Эрине мәрхаметке бөленесіндер. (56) (Мұхаммед Ғ.С.) сондай карсы келгендер, жер жүзінде бізді әлсіретті деп, ойлама! Олардың орны тозақ, нендей жаман орын! (57) Әй мүміндер! Меншіктеріндегі құл-күңдер, әлі ержетпеген балаларың, осы үш мезгілде (жандарына) рухсат сурап кірсін: Тан намазының алдында, түсте киімдерінді шешкен уақытта және ясту намазынан кейін. Сендер үшін осы үшеуі ұялатын мезгіл. Бұлардан кейін (басқа уақытта) сендерге де оларға да айып емес. Өйткені, сендер бір-біріңе кіріп, шығуларына керексіндер. Осылайша Алла, сендерге аяттарын баян етеді. Алла толык білуші, хикмет иесі. (58)

Ержеткен балаларың, бұрынғылар рухсат сурагандай рухсат сурап кірсін. Осылайша сендерге Алла аяттарын ашық баян етеді. Алла толық білуші, хикмет иесі. (59) Некеленуден күдер үзіп, үйде отырған кемпірлердің зейнеттерін ашпай сырт киімлерін шешулері айып емес. Егер бұлан ла сақтанса. олар үшін тағы жақсы. Алла толық естуші, әр нәрсені білуші. (60) (Бір үйден тамақ жеулерінде) соқырға кінә жоқ, ақсаққа кінә жоқ, ауруға да кінә жоқ. Сондай-ақ сендерге өз үйлеріңнен (әйелдеріңнің, балаларыңның. Ж.М.Р.) не әкелеріңнің үйлерінен, шешелеріңнің үйлерінен, я аға-інілеріңнің үйлерінен, я эпеке-карындастарыннын үйлерінен, я әкелерінмен туысқан көкелеріңнің үйлерінен, я

экелеріңмен туысқан апайларыңның үйлерінен, я нағашы агаларыңның үйлерінен, я нағашы апайларыңның үйлерінен, немесе кілттеріне ие болған не достарыңның үйлерінен тамақ жеулеріңде айып жоқ. Сондай-ақ бірлікте не жеке-жеке жеулерің айып емес. Қашан үйлерге кірсендер, өздеріңе (Мұсылмандарға) Алла тарапынан көркем берекет тіршілігін тілеп, сәлем беріңдер! (4-С. 86-А.) Осылайша Алла, сендерге аяттарын ашық баян етеді. Әрине түсінерсіндер. (61)

Шын мәнінде мүміндер, сондай Аллаға, Пайғамбарына иман келтіргендер, егер олар Пайғамбар мен бірге топты түрде бір істе болса, Пайғамбардан рұхсат алмайынша кетпейді. (Мұхаммед Ғ.С.) рас сенен рұхсат сұрағандар; міне солар, Аллаға, Пайғамбарға иман келтіргендер. Қашан олар кейбір жұмыстары үшін сенен рұхсат сұраса, олардан қалағаныңа рұхсат бер. Және оларға Алладан жарылқау тіле. Күдіксіз Алла, өте жарылқаушы, аса мейірімді. (62)

Пайғамбардың шақыруын өзара бір-бірінді шақыруға ұқсатпандар! Рас Алла, сендерден ептеп, далдаланып шығып кететіндерді біледі. Сондықтан оның әміріне қарсы келгендер, өздеріне бір апат жетуінен немесе жан түршігерлік азап келуінен сақтансын. (63) Естерінде болсын! Көктер мен жердегі нәрселер Алланікі. Расында Ол, сендердің неменеде болғандарынды біледі. Сондай-ақ олар, өз жағына қайтқан күні, оларға, не істегенін білдіреді. Алла барлық нәрсені толық біледі. (64)

25-ФҮРКАН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жетпіс жеті аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Бүкіл әлемге бір ескертуші болуы үшін құлына (жақсы-жаманды айыратын) Құранды түсірген Алла өте жоғары. (1) Көктер мен жердің патшалығы Онікі. Ол, ешкімді бала қылып алмады да Оның патшалығында ешбір ортағы жоқ. Сондай-ақ әр нәрсені жаратып, оның өлшеуін белгіледі. (2)

(Сонда да) олар Алладан өзге, бір нәрсені жарата алмайтын, өздері жаратылатын, сондай-ақ өздеріне де пайда, зиян келтіру күшіне және елтіру, тірілту тағы елгенді қайта тірілту күшіне ие болмағандарды тәңір жасап алды. (3) Сондай кәпірлер: "Бұл Құран мұлде жасанды. Оны өзі шығарды, оған баска ел де көмектесті" деп, олар орынсыз жала жапсырды. (4) Және олар: "Ол Күран бүрынгылардын аңызы. Оны, бұл жаздырып алады да, ертелі-кеш өзіне оқылады" деді. (5) (Мұхаммед Ғ.С.): "Құранды көктер мен жердің сырын білетін Алла түсірді. Рас Алла өте жарылқаушы, тым мейірімді" де. (6) Тағы олар: "Бұл қалай Пайғамбар? Тамақ жейді, базарларда жүреді. Неге оған, онымен бірге жүріп, коркытатын періште түсірмейді?".десті. (7) "Немесе оған (шаңырақтан) бір қазына тасталса не оның бір көректенетін бақшасы болса еді."

وَاتَغَذُواْمِن دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَعْلَقُونَ شَيْنَا وَهُمْ يُعْلَقُونَ وَتَعَلَقُونَ وَاتَغَذُواْمِن دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَعْلَقُونَ شَيْنَا وَهُمْ يُعْلَقُونَ وَوَلاَ يَمْلِكُونَ مَوْتَا وَلاَ يَمْلِكُونَ مَوْتَا وَلاَ يَمْلِكُونَ مَوْتَا وَلاَ يَمْلِكُونَ مَوْتَا وَلاَ يَمْلِكُونَ مَوْتَا وَالْمَافِرُولَ وَوَالْوَالْمَاطِيرُ الْأَوْلِينَ الْمَنْ الْمَافِرُولُولَ فَوَالْوَالْمَاطِيرُ الْأَوْلِينَ الْمَنْ الْمَالِمُ وَالْمُولِي الْمَالِمُ اللَّوْلِينَ اللَّهِ مَلَى اللَّهِ مَلَى اللَّهُ وَالْمَالِمُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّه

Сөйтіп залымдар: "Сендер мүлде жадыланған кісіге ересіңдер" деді. (8) (Мұхаммед Ғ.С.) Қара! Сен үшін қалай мысалдар берді. Енді олар жол таба алмайтын түрде адасты. (9) Сондай молшылық иесі Алла қаласа, бұлардан да жақсы, астарынан өзендер ағатын бақшалар бере алады. Тағы сен үшін; сарайлар жасай алады. (10) Бірақ олар қияметті жасынға шығарғандар үшін; қайнаған тозақты әзірледік. (11)

اِلْاَلْمَانَانَ مَنْ مَكَانِ مِعِيدِ سِمِعُوا لَمَا تَعَيُّطُا وَرَفِيرا هُولَا هُولَا الْمَعْوَا لَمَا تَعَيُّطُا وَرَفِيرا هُولَا هُولَا هُولَا الْمَعْوَا الْمَعْوَا لَمُ اَلْمَعُوا الْمَنْ اللّهِ عَبُولَا هُولَا هُ

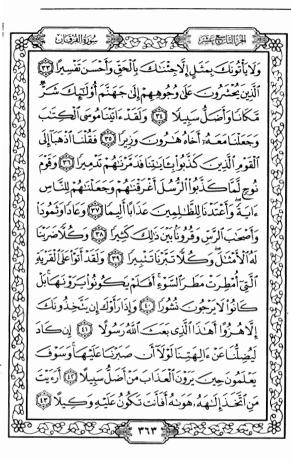
Тозақ, оларды үзақ бір жерден көрген сәтте, олар оның қайнап, күркірегенін естиді. (12) Олар, тозақтың тар бір жеріне қолдары, мойындарына байлаулы тасталғанда, сол жерде жоқ болуды қалайды. (13) "Бүгін бір-ақ жоқ болуды тілемеңдер! Көптеген жоқ болуды тілеңдер" (делінеді) (14) (Мұхаммед Ғ.С.): "Осы азап жақсы ма? Немесе тақуалар үшін сыйлық әрі барар орын түрінде уәде етілген мәңгілік жаннат жақсы ма?", – де. (15) Олар мәңгі қалатын жаннаттта, не тілесе

бар. Бұл, Раббың міндетті түрде орындайтын бір уәде. (16) Ол; сол күні, оларды және Алладан өзге табынғандарын жинайды. Сонда олардан: "Осы құлдарымды сендер адастырдындар ма? Немесе жолдан өздері адасты ма?".- деп, сурайды. (17) (Ол табынылғандар): "Сен паксін. Бізге Сенен өзгені ие кылуымыз лайык емес. Бірак Сен, оларды да аталарын да камтамасыз еттін. Тіпті Сені еске алуды ұмытты да жоғалуға лайық бір ел болды" деді. (5-С.116-117-А. 34-С.40-41-А.) (18) (Табынғандарың); рас айтқандарыңды жасынға айналдырады. Сонда оны қайтара алмайсындар да бір көмек те таба алмайсындар. Сендерден кім зүлымдық қылса, ірі азап таттырамыз. (19) (Мүхаммед Г.С.) Сенен бүрын да тамак жейтін, базарларда жүретін ғана пайғамбарларды жіберген едік. Негізінде біріңді-біріңе сынау қылдық. Сабыр етесіндер ме? Раббың әр нәрсені көруші. (20)

Сондай бізге кездесуді күтпегендер: "Бізге періштелер неге түсірілмейді? Немесе Раббымызды көрсек" деді. Расында олар өздерін-өздері жоғары санады да тым шектен шығып кетті. (21) Олар періштелерді көрген күні. күнәкарлар үшін қуанышты күн болмайды. Періштелер: "Жок, сендерге қуаныш жоқ" дейді. (Не өздері: "Махрұм қалдық" дейді.) (22) Олар нендей бір іс істеген болса, рас оны қолға алып, шашылған айналдырамыз. (23) Ол тозанға күні, жаннаттықтардың тұрар жері жақсы, тынығар жерлері өте көркем болады. (24) Ол күні, аспан бұлттарша жарылып, періштелер жалғасты түрде түсіріледі. (25) Ол күні, шын патшалық Алланікі. Ол кәпірлер үшін ете ауыр күн болады. (26) Ол күні әр залым өз қолын шайнап: "Эттеген-ай! Пайгамбармен бірге жол тұтқан болсам еді" дейді. (27) "Нендей өкініш маған; Әттең! Мен пәленбайды дос тұтпаған болса

وَقَالَ الّذِينَ الْمَتَا الْمَتَالِقُ الْمَتَالِقُولِيْنِ الْمَتِيَا الْمَتَالِقُلُولُ الْمَتَالِقُلُولُ الْمَتَالِقُولُ الْمَتَالِقُلُولُ الْمَتَالِقُلُولُ الْمَتَلِيلُولُ الْمَتَلِقُلُولُ الْمَتَلِقُ الْمَتَالِقُلُولُ الْمَتَلِيلُولُ الْمَتَلِقُلُولُ الْمَلْمُ اللَّذُى الْمَتَلِقُلُولُ الْمَلِيلُولُ الْمُتَلِقُ الْمَلْمُ اللَّلْمُ اللَّمُ الْمُتَلِقُلُولُ اللَّلْمُ اللَّمُ الْمُتَلِقُلُولُ الْمُلْمُ الْمُلْكِلِيلُولُ الْمُلْمُ اللَّمُ الْمُلْمُولُ الْمُلْمُ الْمُلْمُ الْمُلْمُولُ اللْمُلْمُ اللَّمُ الْمُلْمُ الْمُلْكِلِلْمُ الْمُلْمُ اللْمُلِ

едім..." (28) "Шынында ол, Құран келгеннен кейін мені одан адастырды. Негізінде шайтан адам баласы үшін опасыз болады." (29) Пайғамбар: "Раббым! Рас менің елім бұл Құранды тастап қойды" деді. (30) Сол Сияқты әр пайғамбар үшін күнәкарларды дұшпан қылдық. Раббың жетекшілік және көмекшілікте саған жетіп, асады. (31) Тағы кәпірлер: "Оған Құран бір-ақ жолда неге түсірілмеді?", деді. Осылайша, көкейіңе қондыру үшін оны анықтап оқылық. (32)

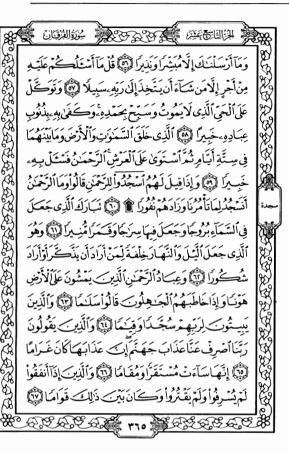

Олар саған бір мысал келтірсе; әрине саған шындықты және көркем түсінікті әкелеміз. (33) Тозаққа бетімен жер бастырылып жиналатындар; міне солар, орындары жаман, жолдары қаңғырыс болатындар. (34) Рас Мүсаға Кітап беріп, Онымен бірге туысы Һарүнды уәзір қылдық. (35) Сонда оларға: "Екеуің аяттарымызды жасынға шығарған елге барындар" дедік. Ақыры ол елді мүлде типыл қылдық. (36) Нүх (Ғ.С.)тың елін де пайғамбарларды жасынға шығарған

кезде суға батырып, оларды адам баласы үшін бір ғибрат қылдық. Сондай-ак залымдар үшін күйзелтуші азап дайындадык. (37) **Гад, Сәмүд және Рес елін; бұлардың** арасында көптеген нәсілдерді де... (38) Барлығына да мысалдар берген едік те мулде жок еттік. (39) Расында (Меккеліктер) сондай пәлекет жаңбырға ұшыраған кентке келген еді. Олар оны көрмеді ме? Олай емес. Олар қайта тірілуді де үміт етпейді. (40) (Мұхаммед Ғ.С) Олар сені көрсе-ақ болды: "Алланың жіберген Елшісі осы ма?", - деп тәлкекке алады. (41) Олар: "Erep оган шыдамасақ, тәңірлерімізден адастыра жаздады" дейді. Олар азапты көрген сәтте, кімнің жолдан адасқаын біледі. (42) (Мұхаммед Ғ.С.) ойын, тәңір жасап алғанды (ойының құлы болғанды) көрдің бе? Сонда сен оларға кепіл боласың ба? (43)

Немесе олардың көбін; тыңдайды я түсінеді деп, ойлайсың ба? Олар мүлде хайуандар тәрізді. Бәлкім олар жолдан тым адаскан. (44) Раббыннын көленкені калай ұзартқанын көрмелін бе? Егер каласа, оны туракты кылар елі. Сосың күнді көлеңкеге бір дәлел кылдык. (Көленке: күннін барлығының дәлелі. Әр нәрсе өзінің терісімен анықталады. Ж.М.Р.) (45) Сосын үзын көленкені өз жағымызға колай алдык. (46) Ол сондай Алла. сендерге түнді; киім, үйкыны; тынығу етіп, күндізді; (кәсіпке) таркау мезгілі кылды. (47) Ол сондай Алла: рахметінін (жаңбырдың) алдында қуандырып, самалдарды жіберді. Аспаннан тап-таза жаңбыр жаудырдық: (48) Ол арқылы өлы жерді жандандырып, біз жаратқан хайуандар менен көптеген адамдарды суару үшін. (49) Расында үгіт алулары үшін; жаңбырды араларына айналдыра жаудырдық. Сонда да адамдардың көбі, бас тартып, мүлде қарсы келді. (50) Егер каласак; әр кентке бір ескертуші жіберер едік. (51) (Мұхаммед Ғ.С.)

енді кәпірлерге бағынба! Олармен Құран арқылы ұлы күрес жаса! (52) Ол сондай Алла, екі теңізді қоя берді; мынау тәтті сүйкімді және анау тұзды, ащы. Екі арасына (қосылып, араласпайтын) бөгет жасады. (53) Ол сондай Алла, судан адам жаратып, оны ұрпақ және жегжат қылды. Раббың күшті. (54) Олар, Алладан өзге өздеріне пайда, зиян келтіре алмайтын нәрселерге шоқынады. Сондай-ақ кәпірдер Раббына қарсы шыққанға жәрдем етеді. (55)

сура. (59) (Сәжде аяты бар.) Оларға: "Рахманға сәжде қылындар" делінсе: "Рахман деген не? Сен әмір еткен нәрсеге сәжде қыла берейік бе?",лесті. Бұл. олардың жиренішін коздырды. (60) Сондай мол игілік иесі Алла, аспандағы жұлдыздардың орнын жаратып, онда бір жарық (күн) және сәуле беруші айды жаратты. (61) Ол, сондай үгіт алғысы немесе шүкір еткісі келген кісі үшін түн мен күндізді, бірін-біріне ертіп қойды. (62) Рахманың құлдары жерде сыпайы түрде жүріп, оларға білместер тіл тигізсе де: "Сәлеметшілік" деп, дұрыс жауап береді. (63) Олар түнді, Раббыларына сәжде қылу, тіке түрумен өткізеді. (64) Олар: "Раббымыз! Тозақ азабын аулақ қыл! Рас оның азабы тұрақты" дейді. (65) Шынында ол; орынның да мекеннің де жаманы. (66) Олар мал сарып қылғанда, ысрап та қылмай, сарандык та істемей, осы орталықта туралы. (67)

Олар Алламен бірге басқа тәңірге жалбарынбайды. Алла өлтірілуін арам еткен кісіні орынсыз елтірмейді де зина қылмайды. Кімде-кім оларды істесе, күнәға жолығады. (68) Қиямет күні, еселеніп азап болады. Олар онда қор болып, мүлде қалады. (69) Бірақ кімпе-кім тәубе кылса, Сондай-ак кім иман келтіріп, ізгі іс істесе, міне Алла олардын жамандыктарын жақсылықтарға ауыстырады. Алла ете жарылқаушы, ерекше мейірімді. (70) Кімде-кім тәубе қылып, түзу іс істесе, рас ол. Аллаға лайықты түрде қайтқан болады. (71) Олар етірікке айғақ болмайды да бос (пайдасыз) сөздерге кездессе, маңғазданып өтеді. (72) Қашан оларға Раббыларының аяттары арқылы үгіт берілсе, оған құлақ салмай, көз жүмып, кете бермейді. (73) Олар: "Раббымыз! Бізге

وَالَّذِينَ لَايِدَعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهُاءَا خَرَوَلَا يَقْتَلُونَ النَّقْسَ وَالَّذِينَ لَايِدَعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهُاءَا خَرَوَلَا يَقْتَلُونَ النَّقْسَ اللَّهِ عَلَى اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْعَالَمُ اللَّهُ الْعَالَمُ اللَّهُ اللَّهُ

жүбайларымыздан, үрпақтарымыздан көзайымдық бер. Сондай-ақ бізді тақуалардың алды қыл!", дейді. (74) Міне бұлар, сабыр еткендіктері себепті жоғарғы сыйлыққа бөленеді. Аман-сәлеммен қарсы алынады. (75) Олар онда мәңгі қалады. Ол нендей көркем тұрақ, жақсы орын! (76) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Егер құлшылықтарың болмаса, Раббым, сендерді неге бағаласын? Рас сендер жасынға айналдырдыңдар. Сондықтан азапқа душар боласындар" де. (77)

26-ШҰҒАРА СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Екі жүз жиырма жеті аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

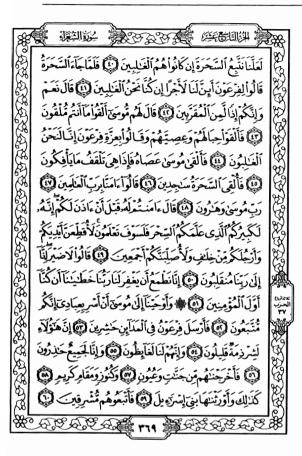
Ұғымын Алла біледі. (1) Бұл айқын Құранның аяттары. (2) (Мұхаммед Ғ.С.) олар иман келтірмеді деп, өзіңді жоя жаздадың. (3) Егер қаласақ, оларға аспаннан бір мұғжиза түсірер едік те, оған бой ұсынушыларға айналар еді. (4) Оларға Рахманнан жаңа бір үгіт

келсе-ак болды, олар одан бет бұрады. (5) Олардың жасынға шығарып, мазақтаған нәрселерінің түсінігі өздеріне жалғастырылады. (6) Олар жер жүзіне қарамай ма? Онла эр түрлі көркем өсімдіктер өсірдік. (7) Рас бүнда гибрат бар да. олардын көбі сенуші емес. (8) (Мухамиед Ғ.С.) Раббың тым үстем, ерекше мейірімді. (9) Сол уақытта Раббың Мұса (Ғ.С.) ға: "Залым елге бар" деп, үндеді: (10) "Перғауын еліне. Олар қорықпай ма?" (11) (Муса Ғ.С.): "Раббым! Рас мен олардың мені жасынға шығаруынан коркамын" деді. (12) "Көнлім тарайым, тілім жүрмейді. Сондықтан ьарунга да пайгамбарлык бер!" (13) "Мен оларға күнәкармын. Сондыктан олардын, мені өлтіруінен қорқамын!" (14) (Алла Т.): "Әсте олай емес! Екечін мугжизаларымызбен барындар. Расында Біз сендермен бірге әр нәрсені естиміз" деді. (15) "Дереу екеуің Перғауынға барып: "Біз бүкіл элемнің Раббының елшісіміз;" (16) "Израил урпактарын бізбен бірге коя бер!",- (дендер-деді.) (17) Пергачын: "Сені бала кып асырамадық па? Өміріңнен неше жыл арамызда болмадын ба?" (18) "Ол қыларыңды қылдың. Сен нәсүкірлерденсің" деді. (19)

(Муса Ғ.С.): "Мен ол істі істеген кезде, кателескен едім" деді. (20) "Сондықтан сендерден қорқып, өздеріңнен қаштым. Ақыр Раббым, маған хикмет беріп, пайғамбарлардан қылды." (21) "Сен Израил урпактарын кул кылып, маған міндетсіген игілігін осы." (22) (Перғауын): "Әлемдердің Раббы дегенің немене?",- деді. (23) (Мұса F.C.): "Егер анық сенетін болсандар, жер-көктің әрі екі арасындағылардың Раббы" деді. (24) (Перғауын) манайындағыларға: "Естімей отырсындар ма?",- деді. (25) (Муса Ғ.С.): "Ол, сендердің де Раббыларың, бүрынғы ата-бабаларынның да Раббы" деді. (26) (Перғауын): "Тақ осы сендерге жіберілген Пайғамбар, мүлде жынды" деді. (27) (Мұса Ғ.С.): "Егер түсінетін болсандар, Ол; шығыс, батыстын және арасындағылардың Раббы" деді. (28) (Пергауын): "Егер менен басқаны теңір етіп алсан, әрине сені түрмеге саламын.", - деді. (29) (Мұса Ғ.С.): "Егер саған ашық дәлел келтірсем де ме?", - деді. (30) (Перғауын): "Ал экел. Егер шын айтушылардан болсан" деді. (31) Сонда ол, таяғын тастады да сол уақытта көрнеу айдағар болды. (32) Тағы қолын

الكالمان المستاد المس

шығарды. Ол, қараушыларға аппақ көрінді. (33) (Перғауын) айналасындағы бастықтарға: "Рас мынау, тым білгіш сиқыршы екен" деді. (34) "Сиқырымен жерлеріңнен шығарғысы келеді. Ал бұған не бұйырасындар?" (35) Олар: "Бұны да туысын да тоқтата тұрып, қалаларға жинаушыларды жібер" десті. (36) "Бұкіл білгіш сиқыршыларды саған әкелсін!" (37) Сонда белгілі күндегі орынға сиқыршылар жиналды. (38) Адамдарға да: "Сендер жиналдындар ма?". – делінді. (39)

(Ел): "Егер жеңіске ие болса, әрине сиқыршыларға ереміз" (десті.) (40) Сиқыршыларға ереміз" (десті.) (40) Сиқыршылар келген сәтте, Перғауынға: "Егер біз жеңсек, әрине бізге сыйлық бар емес пе?", — деді. (41) (Перғауын): "Я, рас сендер онда маған жақындардан боласыңдар" деді. (42) Мұса (Ғ.С.) сиқыршыларға: "Немене тастасандар қане тастандар" деді. (43) Сонда олар арқандарымен таяқтарын тастап: "Перғауынның абыройы үшін біз жеңіске ие боламыз" десті. (44) Сонда Мұса (Ғ.С.) да таяғын тастады. Дереу ол,

олардың жасанды нәрселерін жалмай басталы. (45) Сондыктан сикыршылар сәждеге жығылды. (46) "Әлемнің Раббына иман келтірдік" десті. (47) "Мұса мен Һарұнның Раббына." (48) (Пергауын) оларга: "Мен сендерге рухсат беруден бұрын оған иман келтірдіндер ме? Рас ол сендерге сикыр үйреткен үлкендерін екен. Енді білесіндер: әлбетте кол-аяқтарынды шалырлата кесемін, тіпті бәрінді асамын" деді. (49) (Сиқыршылар): "Оқасы жоқ. Раббымызға қайтамыз" деді. (50) "Расында біз сенгендердің алды болғандығымыздан, Раббымыздың кателерімізді жарылқауын үміт етеміз." (51) Муса (Г.С.) га: "Құлдарымды түн қатырып әкет. Сөз жоқ, қуаланасындар" деп уахи еттік. (52) Сонда Пергауын қалаларға жинаушылар жіберді. (53) "Расында бұлар (Израил ұрпақтары) аз топ" (деді.) (54) "Сонда да олар бізді ашуландыруда." (55) "Расында біз сақ бір топпыз." (56) Сейтіп (Перғауындықтарды) бақшаларынан, бұлақтарынан шығардық. (57) Сондай-ак казыналарынан, салтанатты мекендерінен де. (58) Осылайша оларға Израил **чрпақтарын мурагер қылдық.** (59) Сонда олар, Израил урпақтарын күн шыға қуды. (60)

Екі топ бірін-бірі көрген сәтте, Мұса (Ғ.С.) ның жолдастары: "Сөз жок, колға түстік" деді. (61) (Мұса F.C.): "Эсте, шынында Раббым бізбен бірге. Маған жол көрсетеді" деді. (62) Муса (Ғ.С.) ға: "Таяғынмен теңізді ур!". – деп уахи еттік. Сонда (теңіз) жарылып, әр бөлімі асқар таудай болды. (63) Арткыларды да сол жерге жакындаттык. (64) Мұса (Ғ.С.) ны да онымен бірге болған адамдардың барлығын құтқардық. (65) Сосын басқаларды суға батырдык (66) Әрине бұнда ғибрат бар. Сонда да олардың көбі нанбады. (67) Расында Раббың Ол, аса устем, тым мейірімді. (68) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға Ыбырайым (Г.С.) нын Киссасын баян ет; (69) Сол уакытта ол экесіне, еліне: "Неменеге табынасындар?", - деді. (70) Олар: "Бұттарға шоқынамыз, оларға мүлде мүлгудеміз" деді. (71) (Ыбырайым Ғ.С.): "Олар шақырғандарында ести ме?",- деді. (72) "Немесе олар сендерге пайда, зиян келтіре ала ма?" (73) Олар: "Жок, аталарымызды осылай істеген түрде таптық" деді. (74) "Ал енді

فَلْمَاتَزَمَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَبُ مُوسَى إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿ قَالَ الْمُحَمِّنِ فَالْمَعِينِ ﴿ فَلَمَّا الْمُدَرِكُونَ ﴿ فَالْمَالُونِ الْمَالُونِ الْمَعْلِيمِ ﴿ فَالْمَالُونِ الْمَالُونِ اللَّهُ الْمَالُونِ اللَّهُ الْمَالُونِ اللَّهُ الْمَالُونِ اللَّهُ الْمَالُونِ اللَّهُ الْمَالُونِ اللَّهُ الْمَالِمُونِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمَالُونِ اللَّهُ اللَ

неменеге табынғандарыңды көрдіндер ме?", деді. (75) "Сендер де бұрынғы аталарың да." (76) "Әлемдердің Раббынан басқа, олар менің дұшпаным." (77) "Ол, мені жаратқан, маған тура жол көрсетеді." (78) "Ол, маған жегізеді де ішкізеді." (79) "Ол, қашан ауырсам, маған шипа береді." (80) "Ол, мені өлтіреді де сонсоң тірілтеді." (81) "Ол сондай Алла, киямет күні қателерімді жарылқауын үміт етемін." (82) "Раббым маған даналық беріп, мені игілерге қоса көр!" (83)

"Мені кейінгі нәсілдердің тілінде де шынайы үлгі қыла көр!" (84) "Мені, нығметті жаннаттың мүрагерлерінен қыл!" (85) "Әкемді жарылқа! Өйткені ол, адасушылардан." (9-С. 114-А.) (86) "Қабырдан түратын күні мені мүңайтпа!" (87) "Ол күні, мал да балалар да пайда бермейді." (88) "Бірақ кім Аллаға нағыз жүрекпен келсе ғана (пайда береді.)" (89) Тақуаларға жаннат жақындатылады. (90) Азғындарға тозақ көрсетіледі. (91) Оларға: "Табынатындарың қайда?", – делінеді. (92) "Алладан

өзгелер, сендерге жәрдем ете ме? Яки өздеріне жәрдем ете ада ма?" (93) Табынылғандар да азғындар да тозаққа етбетінен құлатылады; (94) Ібілістің әскерлері де тұтас. (95) Олар онда былай деп таласады: (96) "Аллаға серт, адасқан-ақ екенміз ғой!" (97) "Сендерді Әлемнің Раббына теңеуші едік." (98) "Бізді күнәкарлар-ақ адастырған екен." (99) "Енді біздін ешбір шапағатшымыз жоқ." (100) "Жан күйер достымыз да жоқ." (101) "Эттең! Қайтарылсақ, иман келтіргендерден болар едік." (102) Рас осы да бір ғибрат бар. Дегенмен олардың көбі иман келтірмеді. (103) (Мұхаммед Ғ.С.) расында Раббың тым үстем, аса мейірімді. (104) Нұх (Ғ.С.) тың елі де пайғамбарларды жасынға айналдырды. (105) Сол уақытта, олардың туысы Нұх (Ғ.С.): "қорықпайсыңдар ма?",- деді. (106) "Рас мен сендер үшін сенімді бір Елшімін." (107) "Енді Алладан қорқып, маған бағыныңдар." (108) "Бүған Сендерден ақы сүрамаймын, менің ақым әлемдердің Раббына тән." (109) "Алладан қорқып, маған бағынындар." (110) Олар: "Саған қор кісілер ерді деп, иман келтірейік пе?",- десті. (111)

(Нүх Г.С.): "Олардың не істегендерін білмеймін" деді. (112) "Егер сезетін болсандар, олардың есебі Раббыма тән." (113) "Иман келтіргенлерлі кумаймын." (114) "Сондай-ак мен ашық бір ескертушімін." (115) Олар: "Әй Нүх! Егер тыйылмасан, әрине таспен атқыланғандардан боласын" деді. (116) "Раббым! Рас мені, елім жасынға шығарды" деді. (117) "Енді менімен олардың арасына нак үкім бер! Мені де, мені мен бірге мүміндерді де күткар!" (118) Сонда оны да онымен бірге болғандарды да толы кемеде құтқардық. (119) Сосың, кейін қалғандарды суға батырдық. (120) Рас бұнда анық ғибрат бар. Сонда да олардың көбі сенбейді. (121) Рас Раббың үстем де мейірімді. (122) Ғад елі де елшілерді жасынға шығарды. (123) Сол уақытта оларға туыстары Һұд (Ғ.С.): "Корыкпайсындар ма?", - деді. (124) "Рас сендерге сенімді Елшімін." (125) "Алладан қорқып, маған бағыныңдар." (126) "Бұған сендерден ақы сұрамаймын. Ақым әлемдердің Раббына тән." (127) "Әр төбеге эншейін ескерткіш құрылыс жасайсыңдар ма?" (128) "Дүниеде мәнгі қалу үмітімен мықты сарайлар

жасайсыңдар ма?" (129) "Қашан чстасаңдар, қатты зорекерлікпен чстадыңдар!" (Аямадыңдар!" Ж.Б.М.) (130) "Енді Алладан қорқып, маған бағыныңдар." (131) "Сендерді білген нәрселеріңмен қамтамасыз еткен Алладан қорқыңдар." (132) "Сендерге малдар, балалар берді" (133) "Бақшалар, бұлақтар берген (Алладан қорқыңдар)." (134) "Сендерге болатын ұлы күннің азабынан қорқамын." (135) Олар: "Сен уағыздасаң да уағыздамасаң да бізге бірдей" десті. (136)

"Бүл бүрынғылардың ғана салты. (Яқи, бүл айтқандарыңды бүрынғылар да айтқан.)" (137) "Біз азапқа душар болмаймыз." (138) Сонда олар оны жасынға айналдырды да оларды жоқ еттік. Расында бүнда бір өнеге бар. Дегенмен олардың көбі сенбеген еді. (139) (Мүхаммед Ғ.С.) Әрине Раббың Ол, тым үстем, ерекше мейірімді. (140) Сәмүд елі де елшілерді жасынға айналдырды. (141) Сол уақытта туыстары Салих (Ғ.С.): "Алладан қорықпайсыңдар ма?",-

деді (142) "Рас мен сендер үшін сенімді бір Елшімін." (143) "Аллалан коркып, маған бағыныңдар." (144) (Бұған сендерден ақы сұрамаймын. Менін ақым әлемдердің Раббына міндетті." (145) "Сендер осы жерде бейбіт қала аласындар ма?" (146) "Бақшаларда, бұлақтарда." (147) "Егіндерде, жұмсақ қауашақты курма ағаштарында?" (148) "Сондай-ак таулардан ойып, шеберлікпен үй жасайсындар ма?" (149) "Алладан қорқыңдар да маған бағыныңдар." (150) "Шектен шығушылардың әміріне бағынбаңдар." (151) "Олар жер жүзінде бұзақылық істеп, түзүшілік қылмайды." (152) Олар, Салих (Ғ.С.) ка: " Шынында жадыланғандардансың" десті. (153) "Сен біз сияқты ғана адамсын. Егер шыншыл болсаң, бір белгі әкел." (154) (Салих Г.С.): "Міне, белгі бір аруана. Су кезегі, бір күн оныкі де бір белгілі күн сендердікі" деді. (155) "Оған жаман ниетпен соқтықпандар. Онда сендерді ұлы күннің апаты қолға алады" (156) Олар, оны өлтіріп, тастады да екініште болды. (157) Сонда оларды апат колға алды. Расында бұнда ғибрат бар. Олардың көбі сенбеген еді. (158) Расында Раббын тым үстем. ерекше мейірімді. (159)

Лут елі де елшілерді жасынға айналдырды. (160) Сол уақытта (F.C.): туыстары Лут "Корықпайсындар ма?", - деді. (161) "Мен сендерге сенімді бір Елшімін." (162) "Енді Алладан қорқындар да маған бой ұсыныңдар." (163) "Бұған сендерден акы сурамаймын. Менін акым әлемдердін Раббына міндетті." (164) "Дүниеле (катындар түрып.) еркектерге қосыласындар ма?" (165) "Раббыларынның сендер үшін жаратқан әйелдерінді тастайсындар ма? Сендер асқынған елсіндер." (166) Олар: "Әй Лүт! Егер тыйылмасан, әлбетте (жүрттан) шығарыласын" лесті. (167) Лұт (Ғ.С.): "Әрине мен сендердің қылықтарыңнан жиіркенемін." деді. (168) "Раббым, мені, семьямды бұлардың қылықтарынан құтқар!" (169) Сонда оны да үй-ішін де түтас құтқардық. (170) Жоқ болатындардың ішіндегі кемпірден басқа. (171) Сосын қалғандарды да жоқ еттік. (172) Оларға жаңбыр жаудырдық. Ескерту берілгендердің жаңбыры нендей жаман! (173) Рас бүнда бір ғибрат бар. (174) (Мүхаммед Ғ.С.) рас Раббың тым үстем, ерекше мейірімді. (175) Әйке елі де елшілерді жасынға айналдырды. (176) Сол уақытта оларға, Шұғайып

(F.C.): "Қорықпайсыңдар ма?", – деді. (177) "Рас мен сендерге сенімді бір елшімін." (178) "Енді Алладан қорқыңдар да маған бағыныңдар." (179) "Сендерден бұған ақы сұрамаймын. Менің ақым әлемдердің Раббына міндетті." (180) "Өлшеуді толықтаңдар да кемітушілерден болмаңдар." (181) "Тура таразымен тартыңдар." (182) "Адамдардың нәрселерін кемітпеңдер' (кісі хақысы жемеңдер) де жер жүзінде бұзақы болып, жүрмеңдер." (183)

"Сендер және бұрынғы нәсілдерді жаратқан Алладан қорқындар." (184) Олар: "Сен анық жадыланғансың." деді. (185) "Сен біз құсаған ғана адамсың. Әрі сені өтірікшілерден деп, ойлаймыз." (186) "Егер шын айтушылардан болсаң, онда үстімізге аспанның бір кесегін түсір." (187) (Шұғайып Ғ.С.): "Раббым не істегендерінді тағы жақсы біледі." (188) Сонда олар оны жасынға шығарды да оларды түнек күннің апаты қолға алды. Рас ол, ірі бір күннің апаты еді. (189) Рас

бұнда бір ғибрат бар. Олардың көбі сенбеген еді. (190) (Мұхаммед Ғ.С.) рас Раббын Ол, тым үстем, ерекше мейірімді. (191) Күдіксіз бұл Құран элбетте элемдердін Раббынын түсіргені. (192) Оны сенімді Рұх (Жебрейіл) келтірді. (193) Ескертушілерден болуың үшін жүрегіне қондырды. (194) Ап-ашық бір арап тілінде. (195) Рас ол, бурынғылардың кітаптарында да бар еді. (196) Израил ұрпақтарының ғалымдарының бұны білулері, олар үшін бір дәлел болмай ма? (28-С. 52-55-А.) (197) Егер ол Куранды араптан басқа бір бөгдеге түсірсек те; (198) Ол, буны оларға оқыса да олар оған және сенбес еді. (199) Осылайша Куранды күнәкарлардын жүректеріне қойдық. (Б.Р.) (Немесе күнәкарлардың жүректеріне карсылык салдык. Ж.М.К.) (200) Күйзелтуші азапты көргенге дейін оған сенбейді. (201) Азап оларға. олар сезбеген түрде кенеттен келеді. (202) Сонда олар: "Бізге бір мүрса берілер ме екен?",- дейді. (203) Ал сонда олар: Азабымыздың тездетілуін тілей ме? (204) (Мұхаммед Ғ.С.): Көрдің бе? Оларды жылдарша қамтамасыз етсек те, (205) Сонсон оларға уәде етілген апат келсе: (206)

Оларды пайдаланған нәрселері қорымайды. (207) Бір кентті жоқ еткен болсак, элбетте олар үшін ескертуші болған; (208) Ескерту берілген. Зұлымдық қылушы емеспіз. (209) Бул Куранды шайтандар түсірмеді. (210) Оларға лайық та емес. Шамалары да келмейді. (17-С. 88-А.) (211) Рас олар тыңдаудан мүлде **үзактастырылған.** (15-С. 17-18-А) (212) (Мухаммел Г.С.) Алламен бірге тәнір шақырма. Онда сен де азапка үшыраушылардан боласың. (213) Жақын ағайындарына ескерт! (214) Муміндерден саған ергендерге қанатынды жай. (215) Сонда егер олар өзіңе қарсы шықса, онда: "Сендердің істегендеріңнен бездім" де. (216) Өте үстем, ерекше мейірімді Аллаға тәуекел ет. (217) Ол, сені тіке түрған сәтте, көріп тұрады; (218) Сәжде қылушылардың арасында айналып жүргеніңді де. Түнгі (Тәьажжүт намазына түруынды да басқа да тәһажжүт намазына түргандарга айналуынды да немесе жеке не жамағатпен тіке турып, рүкүг, сәждеге көшіп, намаз окуынды Алла көреді. Ж.Б.М.К.Р.) (219) Рас Ол Алла, әр нәрсені естуші, білуші. (220) Шайтандар кімге түседі, сендерге хабар берейін бе? (221) Олар әрбір өтірікші, күнәкарға түседі. (222) Олар шайтандарға құлақ салады. Олардың көбі өтірікші. (223)

Ақындарға азғындар ереді. (224) Рас олардың ойпаттарда қаңғып, жүргенін көрмедің бе? (225) Рас олар істемеген істерін айтады. (226) Бірақ иман келтіріп, ізгі іс істегендер, Алланы көп зікір еткендер, зұлымдық көргеннен кейін кек алғандар басқа. Ол зұлымдық қылғандар, жақында қалай айналдырылатындарын біледі. (Бұл мүмін ақындар; Ғабдолла Рауаха ұлы, Хасан Сабит ұлы, Кәғап Заыр ұлы, Кәғап Малік ұлы. Б.М.Р.) (227)

27-НӘМІЛ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Тоқсан үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. Бұл ап-ашық Кітап; Құранның аяттары. (1) Мүміндер үшін тура жол әрі қуаныш. (2) Олар намазды толық орындайды, зекет береді де олар ахиретке нақ сенеді. (3) Рас ахиретке сенбегендердің өздеріне қылған істерін әдемі көрсеттік те олар сандалып жүреді. (4) Міне

сондайлар, оларға азаптын жаманы бар. Әрі олар, ахиретте де өздері зиянда болады. (5) (Мүхаммед Ғ.С.) рас. сен бүл Құранды хикмет иесі, толық білуші тарапынан алып отырсын. (6) Сол уақытта, Мұса (Ғ.С.) жұбайына: "Рас мен бір от көрдім. Тезінен сендерге бір хабар немесе жылынуларын үшін бір шоқ әкелемін" деді. (7) Ол, сол араға келген сәтте: "Отта әрі оның манында болған әркімге мубарак кылынды. Әлемперлін Раббы Алла. пәк" деп дабысталды. (8) "Әй Мұса! Рас Мен тым устем, хикмет иесі Алламын." (9) "Таяғынды таста!" Онын жыланша ирендегенін көрген сетте, бурыла жөнеліп, кайрылып карамады. "Әй Мұса! Корықпа! Рас Менмін. Менін алдымда пайғамбарлар қорықпайды." (10) "Бірак кім кесір істесе де сосын жамандыктан кейін жақсылыққа ауыстырса, онда рас Мен өте жарылқаушы, ерекше мейірімдімін." (11) "Колынды қойнына тық! Зиянсыз аппак болып шыксын; Пергауынга, оның еліне тоғыз муғжизаның ішінде көрсетуге. Рас олар бұзақы бір ел." (12) Оларға көпе-көрнеу мугжизаларымыз келгенде: "Бұл ашық жады" деді. (13)

Одар мугжизаларға көңілдері сенген бола тура зулымдык, менмендікпен карсы шықты. Бұзақылардың сонынын калай болғанын көр! (14) Рас Дәуітпен Сүлеймен (Ғ.С.) ге ғылым бердік те олар: "Барлық мақтау, бізді мүмін құлдарының көбінен артық қылған Аллаға лайық" деді. (15) Сүлеймен, Дәуіт (F.C.) ке мурагер болды да: "Эй адамдар! Бізге құс тілі үйретілді. Сондай-ақ бізге әр нәрсе берілді. Рас бүл, элбетте ашық бір артықшылық." (16) Сүлеймен (Ғ.С.) нің жыннан, адамдардан, құстардан әскерлері жиналды. Сонда олар толық басқарылуда еді. (17) (Ол, бұлармен) ақыр құмырысқаның ойпатына келген сәтте, бір күмырыска: "Әй күмырыскалар! Ұяларына кіріндер. Сүлеймен, оның әскерлері сендерді білмей жаншып, кетпесін" деді. (18) Сонда (Сүлеймен **F.C.)** құмырысқаның сөзінен жылмыйып күлді де: "Раббым, маған және әке-шешеме мәрхамет еткен игіліктеріне шүкір етуімді әрі өзің وَعَكَدُوا اِنْكُ الْمُنْ الْ

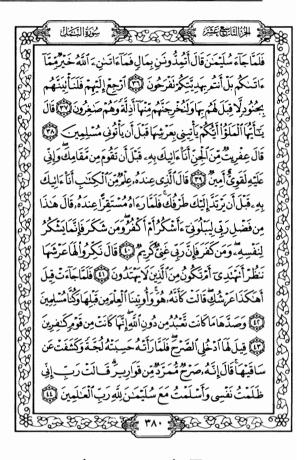
разы болатын іс істеуімді нәсіп ет те ез мәрхаметіңмен ізгі құлдарыңның арасына кіргіз!", — деді. (19) (Сүлеймен Ғ.С.) Құстарды түгендеді де: "Бәбісекті неге көрмеймін, немесе ол, жоғалып кетті ме?", — деді. (20) "Әлбетте оны қатты қинаймын не оны бауыздаймын. Немесе маған бір ашық дәлел келтірсін." (21) Сонда ол, көп кешікпей-ақ келіп: "Сен білмеген нәрсені білдім. Сондай-ақ Сәба мемлекетінен анық хабар келтірдім." деді (Сәба: Йемен мемлекеті. Ж.Б.К.) (22)

"Расында оларға патша болған бір қатын таптым. Оған әр түрлі нәрсе берілген әрі оның үлкен такты бар." (Шахыл қызы Былқыс қатын патша еді. Б.М.К.Р.) (23) "Оны да елін де Алладан өзге күнге табынғанын көрдім. Шайтан оларға істеген істерін әдемі көрсетіп, жолдан тосқан. Сондықтан тура жол таба алмайтын көрінеді." (24) (Сәжде аяты бар.) "Көктер мен жердегі көместі көрнеуге шығаратын, өсімдіктерді өсіретін, сондай-ақ олардың көрнеу, көмес істегендерін білетін Аллаға

неге сәжде қылмайды?" (25) "Ұлы ғаршының Раббы Алла, Одан басқа ешбір тәңір жоқ." (26) (Сүлеймен **F.C.): "Шын айттын ба? Немесе** етірікшілерденсін бе? Көреміз" деді. (27) "Мына хатымды алып барып; оны оларға таста да бұрылып тұрып күт. Не жауап қайтарар екен?" (28) (Былкыс): "Әй бастықтар! Маған бір елеулі хат тасталды" леді. (29) "Ол. Сулейменнен: 'Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен' (бастаймын" дейді.) (30) "Маған ұлықтық қылмандар, өзіме бағынған түрде келіңдер!",-(делінген.) (31) "Әй бастықтар! Маған ақыл беріндер. Сендер болмайынша, бір іске шешім жасамаймын" деді. (32) Олар: "Біз күшті, қатты жауынгерміз. Әмір беру саған тән. Қане не бүйырасың!",- десті. (33) (Патша, оларға): "Сөз жоқ, патшалар қашан бір мемлекетке кірсе, ол жерді бүзып, елінің құрметтілерін қор етеді. Осылайша істейді" деді. (34) "Эрине оларға бір сәлемдеме жіберіп, елшілер арқылы не жауап кайтаратындығын күтемін." (35)

(Елшілер) Сүлеймен (Ғ.С.) ге келген сәтте: "Сендер маған малмен көмек етпекшісіндер ме? Алланын өзіме бергені, сендер бергеннен жақсы. Сыйлыктарынмен өздерін-ак мәз болындар" деді. (36) "Елдеріне қайт! Эрине олар, карсы тура алмайтын ләшкермен барып, ол жерден оларды қорлап шығарамын да олардын соры кайнады." (37) "Әй бастықтар! Олар маған бой ұсынып, келуден бұрын, оның тақтын маған кайсының әкелесіндер?".- деді. (38) Жындардан бір ғыприт: "Оны орныннан түруыннан бүрын келтіремін. Шын оған күшім жетелі де сенімдімін" деді. (39) Сондай өзі кітап ғылмына ие біреу де (Бархия улы Асып, не Хызыр не Сулейменнің өзі немесе Жебрейіл. Ж.Б.М.К.Р.): "Оны кірпік қағуыңнан бұрын келтіремін" деді. (Сүлеймен F.C.) оның, жанына келтіріліп, қойылғанын көрген сәтте: "Бұл Раббымның кеңшілігі. Шүкірлік кылам ба, нәсүкірлік қылам ба, мені сынау үшін. Кім шүкірлік қылса, әрине өзі үшін қылады. Ал кім нәсүкірлік етсе, Раббым бай да (оның шүкірлігіне мүхтаж емес.) өте жомарт." (40) (Сүлеймен Ғ.С.): "Оның тағын өзгертіндер. Жолға келер ме екен, немесе жолға келмейтіндерден болар ма (Тағын тани ма, танымай ма) екен? Көрейік" деді. (41) Былкыс келгенде: "Тағың осындай ма еді?",делінді. Ол: "Осы бейне сол сиякты. Негізінде бізге бұрын мәлімет беріліп, бой ұсынған едік" деді. (42) Оны, Алладан өзге, шоқынған

нәрселері тосқан еді. Шынында олар, кәпір елден еді. (43) Оған: "Сарайға кір!" делінді. Оны көргенде, су деп ойлап, балтырын ашты. (Сүлеймен Ғ.С.): "Расында ол, әйнектен жарқыратылып жасалған сарай" деді. (Сарайдың кірісіне әйнек төселіп, астынан су ағызып, қойылғандықтан Былқыс су деп ойлап, балтырын ашады.) (Былкыс): Раббым шынында өзіме кесір еткен екенмін. Сүлейменмен бірге барша әлемнің Раббы, Аллаға бойсундым." деді. (44)

Расында Сәмүд еліне: "Аллаға құлшылық қылындар" (десін деп) туыстары Салих (F.C.) ты жібердік. Сол уақытта олар екі тап болып, тартысты. (45) "Әй елім! Жақсылықтан бұрын жамандықты тез тілейсіндер ме? Егер Алладан жарылқау тілесеңдер, әрине мәрхаметке бөленесіндер" деді. (46) Олар: "Біз, сен және сенімен бірге болғандардың салдарынан сәтсіздікке ұшырадық" деді. (Салих F.C.): "Сәтсіздіктерің Алланың қасында. Негізінде сендер

сыналатын елсіңдер" деді. (47) Калада жер жүзінде бұзақылық істеп, түзушілік істемейтін тоғыз кісі бар еді. (48) Солар Алланың атымен анттасып: "Салихты семьясымен түнде жок етіп, сосын жақындарына: "Үй-іштері елтірілгенде жоқ едік. Күдіксіз біз анық шын айтамыз дейік.",- десті. (49) Олар сондай айлакерлік жасады. Біз де одар сезбеген жерден шарасын көрдік. (50) Ал олардын айлакерліктерінің соңының не болғандығын бір көр. Оларды да елдерін де тұтас жоқ еттік. (51) Міне олардың зұлымдықтары себепті бұзылған үйлері, білген елге бір ғибрат. (52) Иман келтіріп, сақтанғандарды құтқардық. (53) Лұт (Ғ.С.) ты да жібердік. Сол уақытта еліне: "Сендер көре тұра арсыздық істейсіңдер ме?",- деді. (54) "Сендер әйелдерді қойып, еркектерге қызығып, келесіндер ме? Әрине сендер надан елсіндер!" (55)

Сонда елінің жауабы: "Лүттың семьясын кенттен шығарындар. Өйткені олар, тазасынған кісілер" деу, ғана болды. (56) Сонда Лұт (F.C.) ты да үй-ішін де жоқ болатындардан болуын үйгарган катынынан баскасын күткардык. (57) Оларға қатты жаңбыр жаудырдық. Ескерту берілгендердің жауыны нендей жаман! (58) (Мұхаммед Ғ.С.): "Барлық мақтау Аллаға лайық. Және сәлем Алланың тандаулы күлдарына лайык. Алла жақсы ма? Немесе қосқан ортақтары жақсы ма?", - деп сұра! (59) Көктер мен жерді жаратқан, сендер үшін көктен жаңбыр жаудырып, онымен сендер бір ағашын да өсіре алмайтын әдемі бақшаларды өсірген кім? Алламен бірге басқа тәңір бар ма? Жоқ, олар шектен шыққан ел. (60) Немесе жерді тұратын орын қылып, араларынан өзендер ағызып, оған асқар таулар жасаған және екі теңіздің арасына жік жасаған кім? Алла мен бірге баска тәнір бар ма?

النالغين المناسبة ال

Жоқ, олардың көбі білмейді. (61) Немесе қиналғандар, өзіне жалбарынғанда қабыл етіп, қиыншылықты айықтыратын және сендерді жер жүзіне орынбасар қылатын кім? Алламен бірге басқа тәңір бар ма? Өте аз түсінесіңдер. (62) Немесе құрылықтың, теңіздің қараңғылықтарында жолға салатын кім? Рахметтің (жаңбырының) алдынан қуаныш самалын естіретін кім? Алламен бірге басқа тәңір бар ма? Алла (Т.) олардың қосқан ортақтарынан тым жоғары. (63)

Немесе жаратылысты бастайтын сосын оны қайта тірілтетін кім? Және көк пен жерден көрек беретін кім? Алламен бірге басқа тәңір бар ма? (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер шыншыл болсандар, дәлелдерінді келтіріндер" де. (64) (Мұхаммед Ғ.С.): "Көктер мен жердегі көместі Алладан басқа ешкім білмейді. Олар қашан тірілтілетіндіктерін білмейді" де (65) Олардың ахирет туралы мәліметі жеткілікті ме? Расында олар одан күдікте, тіпті олар оған байланысты мұлде соқыр. (66) Сондай қарсы

келгендер: "Біз де аталарымыз да топырақ болғаннан кейін (қабырдан тіріліп,) шығарыламыз ба?",- деді. (67) "Расында осы құқай бізге де бурынғы аталарымызға да жасалды. Негізінде бұл бұрынғылардын анызынан баска ещ нәрсе емес." (68) (Мұхаммед Ғ.С.): "Жер жүзінде кезіндер де күнәкарлардың соңы калай болғанын көріндер" де. (69) "Оларға күйінбе де олардың айлакерліктеріне тарылма." (70) "Егер шын айтушы болсандар, бүл уәде қашан?", - дейді. (71) Оларға: "Асығып тілеген азаптарыңның кейі сендерді өкшелеп тұрған болуы мүмкін" де. (72) Күдіксіз Раббың, элбетте адамдарға кеншілік иесі. Бірақ олардың көбі шүкір қылмайды. (73) Сөз жоқ, Раббың элбетте олардың көңілдеріндегіні де көрнеуге шығарғандарын да біледі. (74) Жер-көкте ашык Кітапта болмаған ешбір көмес нәрсе жоқ. (75) Расында бұл Құран Израил урпақтарына таласқан нәрселерінің көбін баян етеді. (76)

Күдіксіз бұл Құран, мүміндер үшін анык тура жол, әрі игілік. (77) Расында Раббын олардын араларына үкім етелі. Ол өте үстем, тым білуші. (78) (Мухаммед Г.С.) онда Аллаға тәуекел кыл. Өйткені, сен ап-ашык бір шындық үстіндесің. (79) Шынында өліктерге естірте алмайсың. Әрі бұрылып, қашқан саңырауларға да дауыс естірте алмайсын. (80) Және де соқырды аласкан жағынан жолға салушы емессің. Сондай-ақ аяттарымызға иман келтіріп, өздері Мұсылман болған кісілерге ғана естірте аласың. (81) Оларға айтылған (Киямет) бастарына келген кезде, олар үшін жерден бір хайуан шығарамыз да ол, оларға адамдардың аяттарымызға мүлде сенбегендіктерін айтады... (Бұл хайуанның шығуы қияметтің белгілерінен. Б.М.К.Р.) (82) Ол күні, әр үмметтен аяттарымызды жасынға айналдырғандардан бір топ жинаймыз. Сонда олар тостырылады. (83) Олар түгел келген шақта, (Алла): "Аяттарымды толық білмей, жасынға шығардыңдар ма? Ал енді не қылдыңдар?", - дер. (84) Зулымдықтары себепті оларға айтылған сөз бастарына келді. Сонда олар сөйлей алмайды (85) Олар, ішінде тынықсын деп, түнді және көрілетін күндізді жаратқанымызды

النّهُ المُدُد وَمَدُو الْمَدْرِينَ الْعَالِيمُ الْمَرْوَينِ اللّهُ الل

көрмей ме? Сенетін ел үшін мұнда өнеге бар. (86) Сұр ұрілген күні, Алла қалаған біреулерден басқа; көктерде болғандар да жерде болғандар да үрейленеді. Сондай-ақ барлығы Алланың алдына сүмірейіп келеді. (87) тауларды көріп, табжылмай тұр деп ойлайсың. Негізінде ол бұлт тәрізді жүреді. (Бұл аят жердің айналатындығын дәлелдейді. Б.А.) Бұл әр нәрсені берік жасаған Алланың шеберлігі. Күдіксіз Ол, жасаған нәрселеріңді толық біледі. (88)

Кім бір жақсылық келтірсе, оған одан жақсы сыйлық бар. Әрі олар қиямет күнінің қорқынышынан аман болады. (89) Ал кім бір жамандық келтірсе, олар тозаққа етбетінен тасталады да: "Жә, сендер істеген істеріңнің ғана сазайын тартасыңдар" (делінеді.) (90) (Мұхаммед Ғ.С.): "Шын мәнінде мен әр нәрсенің иесі, осы құрметті қаланың Раббына құлшылық қылуға сондай-ақ Мұсылмандардан болуға бұйырылдым." (де.) (91) "Және де Құран оқуға бұйырылдым" Енді

кім тура жолда болса, рас ол өзі тшін тура жолда болады. Ал және кім адасса: "Шынында мен ескертушілерден ғанамын" де. (92) "Барлық мақтау Аллаға лайық. Ол, сендерге белгілерін көрсетеді. Сонда оларды таныйсыңдар. Сондай-ақ Раббың істеген істеріңнен хабарсыз емез" де. (93)

28-KACAC CYPECI

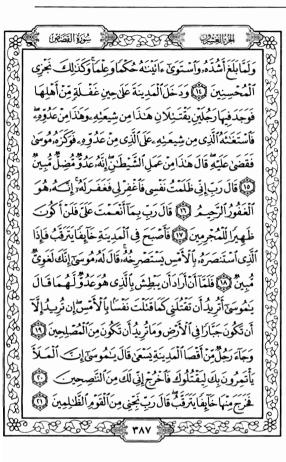
Меккеде түскен. Сексен сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. (1) Бұл ашық баян етуші Кітаптың аяттары. (2) (Мұхаммед Ғ.С.) саған Мұса (Ғ.С.) мен Перғауынның қиссасын сенетін ел үшін дұрыс оқимыз. (3) Рас Перғауын ол жерде зорекер болып, елін топтарға бөлді. Олардың бір тобын езіп, ұлдарын бауыздап, әйелдерін тірі қоятын еді. Өйткені ол, бұзақылардан еді. (4) Ол жердегі езілгендерге қамқорлық істеуді, оларды бастық жасап, өздерін мұрагер қылуды қалаймыз: (5)

Оларды жерге (Мысырға) орналастыруды; Пергауын, Һаман және екеуінің әскерлеріне, бұлардың қорыққан нәрселерін көрсетулі каладык. (6) Мұсанын анасына: "Оны еміз де оған бір нәрсе болады деп қорықсаң, онда оны дарияға салып жібер. Корыкпа ла күйінбе! Расынла оны саған қайтарамыз да оны пайғамбарлардан қыламыз" деп, қөкейіне салдық. (7) Сонда Пергауынның семьясы өздеріне қастас әрі қайғы болатын баланы тауып алды. Расында Пергауынмен Һаман әрі әскерлері қателесті. (8) Перғауынның әйелі: "Менің де сенің де көз қарашығымыз, оны өлтірмеңдер! Бәлкім бізге пайдасы тиер; немесе бала қып аламыз" деді. Өйткені олар, сезбеді. (9) Мұсаның анасы бос ойларға батып, таң атырды. Егер жүрегін сенушілерден болуға бекемдемесек, оны білдіріп ала

وَنُمَكِنَ لَمُهُمْ فِي الأَرْضِ وَفُرِي فِرْعُونَ وَهَمْ مَنْ وَجُنُودَهُمْ مَا وَنُمُونَ فَهُودَهُمْ الْمَرْسَالِينَ وَمُوْرَفَقَ الْمَرْسَالِينَ وَمُودَهُمُ الْمَرْسَلِينَ وَلَا عَرَفِينَ إِنَّا الْمَرْسَلِينَ وَلَا عَرَفِينَ إِنَّا الْمَرْسَلِينَ وَكَا عَلَيْهِ وَالْمَالِينِ وَمَا عَلَيْهِ وَالْمَالِينَ وَكَا عَلَيْهِ وَالْمَالِينَ وَكَا عَلَيْهِ وَالْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَالِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَوْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فِي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسَلِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فِي الْمَرْسِينَ فِي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ فَي الْمَرْسِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمَالِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمَوْسُونَ فَي الْمَالِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُومِنَ فَي الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِينَ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ

жаздады. (10) Анасы, Мусаның әпекесіне: "Оның соңына тус" деді. Ол, олар сезбеген жақтан оны көздеді. (11) Бурын емізушілерді оған арам еттік. (Бала бөтен омырауды ембей қойды.) Сонда оның әпекесі, оларға: "Сендерге, оны сендер үшін бағатын, оған қамқор бір үйдің ішін көрсетейін бе?", деді. (12) Сөйтіп оны, анасына көзайым болып, күйінбеуі, сондай-ақ Алланың уәдесінің хақ екендігін білу үшін қайтардық. Бірақ олардың көбі білмейді. (13)

(Муса F.С.) ержетіп, теңелген кезде, өзіне хикмет, ғылым бердік. Жақсылық істеушілерді өстіп сыйлыққа бөлейміз. (14) (Муса F.С.) елдің көперсіз уақтында қалаға кірді де онда төбелесіп жатқан екі адам көрді. Бірі өз тобынан, біреуі дүшпан жақтан еді. Сонда өз тобынан болғаны дүшпанына қарсы Мұсадан көмек тіледі. Сонда Мұса (F.С.) оны жұмырықпен ұрғанда оған қаза жетті. (Мұса F.С.): "Бұл шайтан ісі. Өйткені ол ашық адастырушы дүшпан" деді. (15) "Раббым! рас өзіме

кесір істедім. Мені жарылка!", - деді. Сондыктан Алла, оны жарылкады. Өйткені Ол, тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (16) "Раббым! Маған берген нығметіне серт! Енді күнәкарларға жәрдем етпеймін" деді. (17) Калада коркып, аландыкпен тан атырды. Ал және кешегі өзінен көмек тілеген кісі, тағы жалбарынып жатыр. (Тағы төбелесіп жатыр.) Мұса (Г.С.) оған: "Сен анық адасқан екенсін" деді. (18) Сонда Мұса (Ғ.С.) екеуінің де дүшпанын ұстағысы келген сәтте: "Әй Мұса! Кеше бір адамды өлтіргеніндей бүгін мені өлтіресін бе? Сен бұл жерле турашылдардан болмай бір зорекер болуды қалайсың ба?", - деді. (19) Қаланың шетінен бір адам жүгіріп келіп: "Әй Мұса! Бастықтар сені өлтіруге кеңесіп жатыр. Дереу шығып кет! Шынында мен саған қамқорларданмын" деді. (20) Сонда Муса (Г.С.) корка байкастап. каладан шыкты да: "Раббым! Мені залым елден күткар!", - деді. (21)

Ол, Мәдян жаққа жөнелген сәтте: "Раббымның, маған тура жол көрсетуін үміт етемін" деді. (22) Мәдян суына барған кезде, ол жерде мал суарған бір топ адам көреді. Тағы оларлан өзге малларын сулан кайырып түрган екі әйел көрді де: "Екеуіннің бұйымтайларын не?",деді. Екеуі: "Малшылар малдарын алып кеткенге дейін суара алмаймыз. Әкеміз кәрі шал" деді. (Бұлар Шұғайып (Ғ.С.) тың қыздары еді) (23) Мұса (Ғ.С.) олардың малдарын суарды да сосын көлеңкеге бұрылып: "Раббым! Сен маған хайырдан не жіберсен мұхтажбын" деді. (24) Сонда екі әйелдің бірі, ұялған түрде келіп: "Әкем, бізге мал суарып берген ақынды беруге сені шақырады" деді. Муса (Г.С.) Шуғайып (Г.С.) ка келген сәтте, оған қиссаларын баян қылды. Шұғайып (Ғ.С.): "Қорықпа! Залым елден құтылдың" деді. (25) Екі қыздың бірі: "Әкетайым! Оны жалдап ал! Рас ол. жалдаған

وَلَمَا اَوَمَهُ وَلَقَاءَ مَذِيكَ قَالَ عَسَىٰ رَدِّتَ أَن يَهْدِينِ سَوَاءً السَّيدِلِ فَي وَلَمَا وَرَدَمَاءَ مَذِيكَ وَجَدَعَلَتِهِ أَمْ أَمَةُ مِن السَّيدِلِ فَي وَلَمَا وَرَدَمَاءَ مَذِيكَ وَجَدَعَلَتِهِ أَمْ أَمَةُ مِن السَّيدِلِ فَي وَلَمَا وَرَدَمَاءَ مَذِيكَ وَجَدَعَلَتِهِ أَمْرَأَتَ مِن تَدُودَانِ السَّي مَقَى لَهُ مَا ثُمَّ تَوَلَّيَ إِلَى الْفَلِ فَقَالَ مَن عَيْرُ فَي مَن عَن يُصَدِر الرِّعَاءُ وَالُوكَ السَّيْحَ مَقَى لَهُ مَا ثُمَّ تَوَلِّيَ إِلَى الْفِلْ لِفَقَالَ مَن عَيْرُ فَي مَن عَيْرُ فَي فَلَا مَا عَلْمُ اللَّهُ وَلَي اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ وَلَي اللَّهُ وَلَى اللَّهُ اللَّهُ وَلَي اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَا اللَّهُ مِن اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَاللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللْهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللْهُ وَلِي اللَّهُ وَلِي اللَّهُ وَلَى اللَّهُ اللَّهُ وَلَى الللَّهُ وَلَى اللَّهُ اللَّهُ اللِهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

адамдардың хайырлысы да, күшті, сенімдісі" деді. (26) (Қыздардың әкесі Мұса Ғ.С. ға): "Маған сегіз жыл жалға жүруіңе орай мына екі қызымның бірін саған некелендіргім келеді. Егер он жылға толтырсаң, ол сенің өз жаныңнан болады. Саған машақат қылуды қаламаймын. Алла қаласа, мені ізгілерден табарсың" деді. (27) (Мұса Ғ.С.): "Осы, мені мен сенің арамыздағы келісім бойынша, екі мезгілдің қайсысын орындасам да маған қарсылық жоқ. Айтқанымызға Алла кепіл" деді. (28)

Муса (F.C.) мерзімді бітіріп, жубайымен жолға шыққанда, Түр жақтан бір от көріп, жубайына: "Түра түрыңдаршы. Рас бір от көрдім. Бәлкім бір хабар немесе оттан бір шоқ әкелермін. Әрине сендер жылынарсыңдар" деді. (29) Ол жерге келген сәтте, мубарак жердегі ойпаттың оң жағандағы ағаштың жанынан: "Әй Мүса! Рас Мен, әлемдердің Раббы Алламын" деп, дабысталды. (30) "Таяғыңды таста!" Сонда оны иреңдеген жылан тәрізді көріп, бұрыла артына

қарамай жөнелді. "Әй Мұса! Бері бурыл, корыкпа! Шынынла сен амандыкта болғандардансын!" (31) "Колынды қойнына тық. Кесірсіз аппак болып, шығады. Қорқудан салбыраған қолынды жина! (Сүлкиме!) Бүл екеуі, Перғауынға да адамдарына да Раббыннын екі дәлелі. Өйткені олар бұзақы ел..." (32) (Муса Ғ.С.): "Раббым! Расында олардан кісі өлтірдім. Сондықтан олардың мені өлтіруінен қорқамын" деді. (33) "Туысым Һарұн тілде менен жаттығырақ. Сондықтан оны, менімен бірге көмекші етіп жібер де, мені жөптесін. Расында олардын жасынға шығаруынан қорқамын!" (34) (Алла Т.): "Туысың арқылы білегінді күшейтіп, екеуіне олар жете алмайтын күш беремін. Аяттарымызбен екеуін де сендерге ергендер де жеңіске ие боласынлар" деді. (35)

Муса (Г.С.) оларға ашық аяттарымызбен келгенде: "Бүл жасанды бір жады ғана. Бұрынғы аталарымыздан бүны естігеміз жоқ" десті. (36) Mұса (F.C.): "Өзінің касынан кімнің туралықты экелгенін және соңғы қоныс (жаннат) кімлікі боларын Раббым жақсы біледі. Шынында залымдар құтылмайды" деді. (37) Перғауын: "Әй бастықтар! Мен сендер үшін менен басқа тәңір барлығын білмеймін. Әй Һаман! Мен үшін балшыққа от жағып, (өрте!) Бір мүнара жаса. Белкім Мүсаның Тәнірін көрермін. Расында оны етірікші деп ойлаймын" деді. (38) Ол және әскерлері сол жерде орынсыз дандайсыды. Расында олар, Біз жаққа қайтарылмаймыз деп, ойлады. (39) Оны да әскерлерін де

қолға алып, теңізге тастадық. Залымдардың соңының не болғанын көр! (40) Оларды тозақ қа шақыратын бастық қылдық. (Оларға ерген тозаққа түседі.) Сондай-ақ олар қиямет күні, жәрдем көрмейді. (41) Олардың соңынан бұл дүние де қарғыс ертіп, қойдық. Әрі қиямет күні сүркейлерден болады. (42) Расында бұрынғы ұрпақтарды жоқ еткеннен кейін Мұса (Ғ.С.) ға адамдардың түсінулері үшін Кітапты көрнеу дәлелдер, туралық және мәрхамет түрінде бердік. (43)

(Мұхаммед F.C.) Біз Мұса (F.C.) ға әмір бергенде, сен батыс тарапта емес едің. Сондай-ақ көріп тұрғандардан да емес едің. (44) Алайда бірқанша нәрселер жараттық. Оларға ұзын өмірлер өтті. Аяттарымызды оку үшін Мәдян елінің ішінде болмадың; бірак ол хабарларды жолдаушы Бізбіз. (45) Біз Мұса (F.C.) ға дабыстаған кезде, Тұр жақта емес едің. Бірақ саған мәрхамет тұрінде, сенен бұрын ездеріне ескертуші келмеген елге ескертуің үшін жіберілдің. Мұмкін

олар түсінер. (46) Егер оларға колекі істегендерінің салдарынан өздеріне бір бейнет жетсе, сонда олар: "Раббымыз! Бізге бір Пайғамбар неге жібермедін? Онда аяттарына бой усынып, мумін болар едік" дейді. (47) Ал оларға өз қасымыздан хакикат келгенде, олар: "Мусаға берілген кұсаған неге бұған берілмейді?" десті. Олар бұрын Мұса (Ғ.С.) ға берілгенге карсы келмеп пе еді? "Бірін-бірі сүйемелдеген екі сиқыр" десті. "(Құран мен Тәурат:) беріне де қарсымыз" десті. (48) (Мұхаммед Ғ.С.): "Егер рас айтушы болсандар, Алла тарапынан ол екеуінен турарақ бір кітап экеліндер. Мен де соған ілесемін" де. (49) Сонда да саған жауап бермесе, шын мәнінде олардың өз көңілдері тартқан жаққа кеткенін біл. Алладан бір жол-жорықсыз өз көңілдері ауған жаққа ілескеннен әрі адасқан кім бар? Әрине Алла, залым елді тура жолға салмайды. (50)

Расында оларға түсінүлері үшін сөзімізді жалғастырдық. (51) Бұрын өздеріне кітап бергендеріміз, Куранға сенеді. (5-С. 83-А.) (52) Оларға Құран оқылғанда: "Біз бұған сендік. Рас од. Раббымыз тарапынан түсірілген хақ сөз. Негізінде бұрыннан-ақ бой ұсынған едік" деді. (Бұлар Яьуди, Христиандардан Мұсылман болғандар, Б.Ж.М.К.) (53) Міне соларға сабыр еткендіктері себепті сыйлықтары екі есе беріледі. (Екі кітапқа па иман келтіргендіктері үшін. Б.Ж.М.К.Р.) олар жамандықты жақсылықпен жойып, өздеріне берген несібемізден тиісті орынға жүмсайды. (54) Кашан олар бос сөз естісе, одан бет бұрып: "Біздің ісіміз өзімізге, сендердін істерін өздеріне тән. Сендерге сәлем. (Кош енді.) Надандарды қаламаймыз" дейді. (55) (Мұхаммед Ғ.С.) расында жақсы көргеніңді тура жолға сала алмайсың. Бірақ Алла кімді қаласа, оны тура жолға салады. Сондай-ақ Ол, тура жол табатындарды жаксы біледі. (Бұл аят Мұхаммед Ғ.С. ның әкесімен туысқан Әбу Таліпқа байланысты. Ж,М.К.Р.Х.) (56) (Құрайш тобы): "Егер сенмен бірге тура жолға түссек, жерімізден дереу шығарыламыз" деді. Оларды өз жанымыздан, әр нәрсенің өнімдері

несібе түрінде шоғырланатын, қастерлі де бейбіт бір жерге (Меккеге) орналастырмадық па? Бірақ олардың көбі түсінбейді. (57) Қаншалаған тіршілігіне мас болған кенттерді типыл қылдық. Міне олардан кейін өте аз отырылған қоныстары; Ақыр Біз мүрагер болдық. (58) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббың кенттердің орталығына, оларға аяттарымызды оқитын бір елші жібермейінше жоқ етуші емес. Халқы залым болған кентті ғана жоқ етеміз. (59)

Сендерге берілген нәрсе, дүние тіршілігінің бұйымы, зейнеті ғана. Ал Алланың қасындағы нәрсе хайырлы да тұрақты. Енді де ойламайсындар ма? (60) Ал енді өзіне жақсы уәде беріп, соған қауышатын біреу; өзін дүние тіршілігінде пайдаландырып, сосын қиямет күні жазаға әзірленетін кісілер тәрізді ме? (61) (Алла Т.) ол күні, оларға: "Сендердің Маған серік деп ұйғарғандарың қайда?",— деп, дабыстайды. (62) Өздеріне сөз келгендер: "Раббымыз! Бұлар, біз

адастырғандар; одарды өзіміз адаскандай адастырдык. Олардан безіп, Саған келдік. Олар негізінен бізге табынбайтын еді" дейді. (63) Ал оларға: "Қосқан ортақтарынды шақырыңдар" делінеді. Сонда олар шақырады. Олар жауап бермейді. Олар тозақты көреді. (Қап!) Олар тура жолда болған болса еді. (64) (Алла Т.) ол күні, оларға: "Елшілерімізге не жауап бердіндер?", - деп, дабыстайды. (65) Сол күні оларға хабарлар естілмейді ле (өзара да) сүраспайды. (66) Ал енді кім тәубе етіп, иман келтіріп ізгі іс істесе, құтылушылардан болуы үміт етіледі. (67) Раббың калағанын жаратады да сұрыптайды. Оларда ерік болмайды. Алла (Т.) олардың қосқан серіктерінен пәк, ете жоғары. (68) Раббың олардың көңілдеріндегі жасырған нәрселерін де көрнеу істеген нәрселерін де біледі. (69) Ол сондай Алла, Одан баска ешбір тәңір жоқ. Дүние, ахиретте барлық мақтау Оған лайық. Үкім Оған тән. Және Сол жаққа қайтарыласындар. (70)

(Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Көрдіндер ме, егер Алла (Т.) сендерге киямет күніне дейін ұдайы қараңғы қылса, Алладан баска сендерге жарык келтіретін тәңір кім? Естімейсіндер ме?",- де. (71) "Көрдіңдер ме, егер Алла (Т.) сендерге киямет күніне дейін ұдайы күндіз қылса, Алладан баска сендерге онда тынығатын түн келтіретін тәнір кім? көз салмайсындар ма?",- де. (72) Алла, сендерге өз мәрхаметінен түнді тынығу, күндізді кеңшілігін (ризық) іздеулерің үшін жаратты. Әрине шүкірлік етерсіндер. (73) Сол күні, оларға: "Менің серігім деп, ойлағандарың қайда?".- деп. дабыстайды. (74) Ол күні, әр умметтен бір айғақ шығарып: "Дәлелдеріңді әкеліңдер" дейміз. Сонда олар, рас хакикат, Аллаға тән екенін біледі де олардың жасанды нәрселері жоқ болады. (75) النالفيد المناسبة ال

Рас Қарұн, Мұса (Ғ.С.) ның елінен еді де, оларға қарсы келді. Сондай-ақ оған, кілттерін күшті бір топ әрең көтеретін қазыналар берген едік. Сонда оған халқы: "Елірме! Расында Алла, еліргендерді жақсы көрмейді" деді. (76) "Алланың саған берген дәулетімен ахирет жұртын ізде де дүниедегі несібенді де ұмытпа. Алла, саған жақсылық еткендей сен де жақсылық істе, сондай-ақ жер жүзінде бүліншілік ізденбе! Алла бұзақыларды сүймейлі. (77)

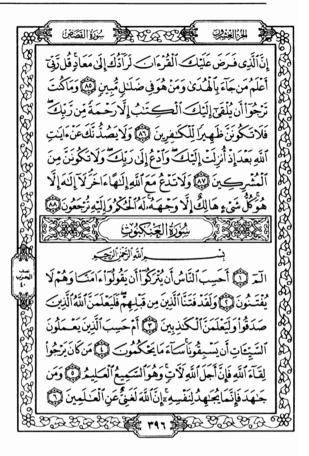
Қарүн: "Шын мәнінде бұл, маған мендегі білімге берілді. (Баюдың жөнін білуші едім)" деді. Негізінде Алланың бұдан бұрын, бұдан да күшті, тобы көп нәсілдерді жоқ еткенін білмеді ме? Күнәкарлар, күнәларынан сұралмайды. (Бәрі жазулы. 82-С. 10-11-А.) (78) Ол, қауымына сән-салтанат ішінде шықты; дүние тіршілігін қалағандар: "Әттең! Бізге де Қарұнға берілген тәрізді болса; өйткені ол, зор ырыс иесі" деді. (79) Өздеріне білім берілгендер:

"Алланын сыйлығы; иман келтіріп ізгі іс істегендерге тағы жақсы. Ал оған сабырлылар ғана жетелі" делі. (80) Акыр оны да үйін де жерге жүтқыздық. Алладан өзге оған жәрдем етер бір топ болмады әрі оған көмек етілмеді. (Бұл атақты Карүн; бай, Муса (Г.С.) ның жақыны, асқан сараң, мың да бір зекет бер десе; бермей, Муса (Г.С.) ны ел алдында қорлау үшін жала жапсырып, көп іренжітеді. Б.М.Р.) (81) Кеше оның орнында болуды көксегендер: "Сірә, Алла құлдарынан кімді қаласа, соның несібесін кенітіп, таралтады екен. Егер Алла, бізге қамқорлық қылмаса, әрине бізді де жерге жүтқызар еді. Айтқандайын, кәпірлер құтылмайды." (82) Міне ахирет жүрты: Оны, жер жүзінде өзін-өзі көтеріп, бүліншілік ізденбегендерге нәсіп етеміз. Негізінде соңғы табыс тақуалар үшін. (83) Кім бір жақсылық келтірсе; оған одан жақсы сыйлық бар. Ал кім бір жамандық келтірсе; ол жамандықты істегендерге, істегендерінің ғана сазайы беріледі. (84)

(Мухаммед Ғ.С.) шәксіз саған Куранды міндетті қылған Алла. эрине сені кайтар жеріне (Меккеге) қайтарады. "Раббым, Туралық келтірген кісіні де ашық адасудағы кісіні де жақсы біледі" де. (85) Саған Кітап түсірілетінін үміт етпеген едін. Бірақ Раббынның мәрхаметі. Сондыктан карсы болғандарды сүйемелдеме! (86) Алланын аяттары саған түсірілгеннен кейін олар сені одан (аяттарға ғамал қылудан) тоспасын. Оларды Раббына шақыр да әсте серік қатушылардан болма! (87) Алла мен бірге басқа тәнір шакырма! Одан баска ешбір тәнір жоқ. Оның өзінен басқа әр нәрсе жок болады. Үкім Оған тән. Сондай-ақ Оған қайтарыласындар. (88)

29-ГАНКӘБҮТ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Алпыс тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланыр атымен бастаймын. Ұғымын Алла біледі. (1) Адамдар: "Сендік" деумен сыналмай қойып

қойылатындықтарын ойлай ма? (2) Рас олардан бұрынғыларды да сынаған едік. Сондай-ақ Алла, әлбетте шыншылдарды да біледі, етірікшілерді де біледі. (3) Немесе жамандық істегендер, Бізден қашып құтыламыз деп, ойлай ма? Олар нендей жаман үкім береді! (4) Кім Аллаға жолығуды үміттенсе, әрине Алланың белгілі мезгілі келеді. Ол, аса естуші, толық білуші. (5) Біреу игілік үшін күрессе, сөзсіз өзі үшін күреседі. Әрине Алла, әлемнен бай. (6)

Сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендердің жамандықтарын әлбетте жоямыз да өздерін істегендерінен көрі жақсырақ сыйлыққа бөлейміз. (7) Адам баласына әке-шешесіне жақсылық қылуды нұсқадық. Егер екеуі саған білмеген нәрсенді Маған ортақ қосуына тырысса, онда ол екеуіне бағынба. Қайтар жерің Мен жақ. Сол уақытта сендерге не істегендерінді түсіндіремін. (8) Ал иман келтіріп, ізгі іс істегендерді игілерге қосамыз. (9) Адамдардың

кейбірі: "Аллаға иман келтірдік" дейді де олар Алла жолында жапа тартса, адамдардың кесірін, Алланың азабындай көреді. Әлбетте Раббыннан бір нұсырат келетін болса: "Эрине біз сендермен бірге едік" дейді. Алла әлемдегілердің көнілдеріндегіні жақсы біледі емес пе? (10) Элбетте Алла иман келтіргендерді де біледі. Әрине мұнафықтарды да біледі. (11) Сондай кәпірлер, иман келтіргендерге: "Біздің жолымызға ілесіндер, кателіктерінді біз көтерейік" деді. Негізінен олар, бұлардың күнәларынан еш нәрсе кетеруші емес. Расында олар суайт. (12) Әрине олар, өз жүктерін де онымен бірге басқа жүктер де көтереді. Әлбетте олар қиямет күні, жасама істерінен суракка тартылады. (13) Рас Нух (Г.С.) ты еліне жібердік. Сонда олардың ішінде тоғыз жүз елу жыл түрды. Сол уақытта оларды топан басып алды, олар; залым еді. (14)

Оны және кемедегі жолдастарын құтқарып, ол уақиғаны әлемдерге ғибрат қылдық. (15) Ыбырайым (Ғ.С.) ды да. Сол уақытта еліне: "Аллаға күлшылық қылындар да Одан коркындар. Егер білсендер, оларың сендер үшін хайырлы" деді. (16) "Алладан өзге табынғандарын. сендерге ризык бере алмайды. Онда ризықты Алланың қасынан іздендер. Оған құлшылық қылыңдар да Оған шүкір етіңдер. Сол жаққа қайтарыласындар." (17) "Егер сендер жасынға шығарсандар, расында бүрынғы үмметтер де жасынға айналлырған. Пайғамбардың міндеті ашық жалғастыру ғана." (18) Олар көрмеді ме? Алла жаратуды қалай бастайды, сосын оны қайтарады. Расында бұл Аллаға оңай. (19) (Мұхаммед Ғ.С.): "Жер жүзінде кезіндер де жаратуды қалай бастап, сосын екінші жасауды

الْبَالِنَيْ الْمَالِيْنِ الْمَالِمِيْنِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالَةِ الْمَالِيَةِ الْمِينِ اللَّهِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمِينِ اللَّهِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمِينِ اللَّهِ الْمِينِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللللِّهُ الللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللللِّهُ الللْلِي الللللِّهُ اللللْمُ الللللِّهُ اللللْمُ الللللْمُ اللللِلْمُ اللللْمُ الللللْمُ الللللْمُ اللللْمُ اللللْمُ اللللْمُ اللللْم

да жасайды. Көріңдер! Расында Алланың әр нәрсеге күші жетеді" де. (20) Кімді қаласа, азап қылады да кімді қаласа, мәрхамет етеді. Сондай – ақ Сол жаққа бұрыласыңдар. (21) Сендер жерде де көкте де Алланы әлсірете алмайсыңдар. Сондай – ақ сендерге Алладан өзге не дос не жәрдемші жоқ. (22) Сондай Алланың аяттарына әрі өзіне қауышуға қарсы келгендер; міне солар, рахметімнен күдер үзді. Сондай – ақ олар үшін күйзелтуші азап бар. (23)

Сонда елінің жауабы: "Ыбырайымды елтіріндер немесе оны ертендер" деу гана болды. Алла оны оттан күтқарды. Сөз жоқ, бүнда сенген елге ғибраттар бар. (24) (Ыбырайым Ғ.С.): "Шын мәнінде сендер дүние тіршілігінде өзара достық үшін Алладан өзге бүттар жасап алдыңдар. Сосын қиямет күні бір-біріне қарсы шығып, бір-бірінді қарғайсыңдар да орындарың тозақ болып, сендерге ешбір жәрдемші болмайды" деді. (25) Сонда Лүт (Ғ.С.) оған иман келтірді. (Ыбырайым F.C.): "Шын мәнінде мен Раббым жаққа жөнелемін. Күліксіз Ол. устем, хикмет иесі" лелі. (26) Оған Ысхакты, Ягкупты бердік те оның урпақтарына кітап, пайғамбарлық мәрхамет еттік. Әрі өзіне дүние сыйлығын бердік. Әрине ол, ахиретте де ізгілерден. (27) Лут (Г.С.) ка да (Пайгамбарлык бердік.) Сол уакытта еліне: "Рас өздеріннен бұрын әлемде ешкім істемеген арсыздықты істедіндер" деді. (28) "Рас сендер еркектерге жақындасасындар да жол кесіп, және мәжілістеріңде жамандық істейсіндер ме?" (27-С. 54-А.) Сонда елінің жауабы: "Егер шыншылдардан болсаң, қане бізге Алланын азабын келтірші" дегеннен баска болмады. (29) (Лүт Ғ.С.); "Раббым! Бузакы елге қарсы маған жәрдем бере көр!",- деді. (30)

Елшілеріміз (періштелер), Ыбырайым (Ғ.С.) ға шүйіншімен келген сәтте: "Осы халқы залым болған кентті рас жоқ етеміз" десті. (31) (Ыбырайым Ғ.С.): "Әрине онда Лут та бар" деді. (Елшілер): "Ол жерде кімнің болғанын жақсы білеміз: кейін қалушылардан болатын катынынан баска өзін де үй-ішін де әлбетте құтқарамыз" лелі. (32) Елшілеріміз Лут (F.C.) қа келген сәтте, олардың салдарынан қынжылып, көңлі тарайды. (Періштелер; көркем жас жігіттер суретінде еді. Б.Ж.Р.) Олар: "Корыкпа да кейіме. Сөз жоқ, кейін қалушылардан болатын жұбайыннан баска өзінді де семьянды да құтқарамыз" деді. (33) "Бұл кент халқына бұзықтықтарының салдарынан көктен пәле жаудырамыз." (34) Расында ойлаған елге; одан ашық өнеге қалдырдық. (35) Мәлянға туыстары Шұғайып

(F.C.) ты жібердік те: "Әй елім! Аллаға құлшылық қылыңдар да ахирет күнінен үміт етіңдер. Жер жүзінде бұзақылық істеп, жүрмеңдер" деді. (36) Сонда елі оны жасынға шығарды. Сондықтан жер қатты сілкініп, жұрттарында типыл болды. (37) Сондай-ақ Ғад, Сәмүд (елі де жоқ болған). Расында сендерге олардың жұрттарынан-ақ байқалады. Шайтан олардың қылықтарын әдемі көрсетіп, оларды жолдан тосты; олар көріп, біліп тұрса да. (38)

Қарұн, Перғауын және Һаманды да (жоқ еттік.) Расында Мұса (Ғ.С.) оларға ашық белгілер келтірген еді де олар жер жүзінде дандайсыған еді. Сонда да олар қашып құтыла алмады. (39) Олардың күнәларының салдарынан кейбіреулерін; үстіне тас жаудырып, кейбіреулерін; ащы дауыспен, кейбірлерін; жерге жұттырып және кейбіреулерін де суға батырып, бәрін қолға алдық. Алла оларға зұлымдық етпеді. Бірақ олар өздеріне зұлымдық етті. (40) Алладан өзгені ие етіп алғандар; ұя

жасап алған өрмекшінің мысалы сиякты: Шын мәнінде үйлердін ен осалы өрмекшінің ұясы. Егер олар білетін болса. (41) Сөз жоқ, Алла (Т.) олардын өзінен өзге кімге жалбарынғанын біледі. Ол. өте **үстем**, хикмет иесі. (42) Міне осы мысалдарды адамдар үшін келтіреміз. Бірақ оларды білгендер ғана түсінеді. (43) Алла көктер мен жерді хакикат бойынша жаратты. Расында бүнда иман келтіргендер үшін бір дәлел бар. (44) (Мұхаммед **F.C.) Кітаптан саған уахи етілгенді** ғана оқы да намазды орында. Күдіксіз намаз; арсыздықтан, жамандықтан тыяды. Әрине Алланы еске алу, аса ірі нәрсе. Сондай-ак Алла (Т.) не жасағандарынды біледі. (45)

Іштеріндегі зүлымдык кылгандарынан баска Кітап иелерімен көркем түрде сөз таластырындар. (Сыпайы, дәлелді турде канагаттандырындар.) Оларға: "Бізге түсірілгенге де сендерге тусірілгенге ле иман келтірлік. Және біздің Тәңіріміз де сендердің Тәнірлерін де біреу-ақ. Біз Оған бой усынгандармыз" дендер. (46) (Мухаммед Г.С.) осылайша саған Кітап түсірлік. Сондықтан өздеріне кітап бергендеріміз оған сенеді. Және осылар (араптар) дан да оған сенетіндер бар. Аяттарымызға кәпірлер ғана қарсы келеді. (47) Сен бұдан бұрын бір кітап оқымаған едін де оны қолын мен жазбаған едін. Егер ондай болса еді, әрине бұзықтар; күдіктенер еді. (48) Олай емес. Негізінде Құран, өздеріне ғылым берілгендердің көңілдерінде айкын аяттар. Аяттарымызға залымдар ғана қарсы келеді. (49) Олар: "Оған Раббынан неге муғжизалар түсірілмейді?",- десті. "Мүгжизалар; Алланын ғана

жанында. Шын мәнінде мен ашық ескертуші ғанамын" де. (50) Әрине оларға оқылып жатқан Кітапты саған түсіргеніміз өздеріне жетіп аспай ма? (Одан артық мұғжиза бола ма?) Сөз жоқ. Құранда, иман келтірген ел үшін әрине игілік және үгіт бар. (51) Алла, мені мен сендердің арамызда куәлікте жеткілікті. Өйткені Ол, көктердегі әрі жердегі нәрселерді біледі. Сондай бос нәрселерге сеніп, Аллаға қарсы келгендер, міне солар; зиянға ұшыраушылар. (52)

(Мұхаммед Ғ.С.) олар, сенен азапты тездетіп тілейді. Егер мерзім белгіленген болмаса, әлбетте оларға апат келер еді. Әрине, олар сезбеген түрде азап келеді. (53) Олар, өзіңнен апаттың жедел келуін сұрайды. Сөз жоқ! Тозақ кәпірлерді әрине орап алады. (54) Сол күні апат, оларды төбелерінің үстінен де аяқтарының астынан да қоршап алады да: "Қылықтарыңның дәмін татыңдар" дейді. (55) Әй иман келтірген құлдарым! Әрине жерім кең. Сондықтан Маған ғана ғибадат

қылыңдар. (56) Әрбір жан иесі өлімді татады. Сосын Біз жаққа қайтарылады. (57) Иман келтіріп, ізгі іс істегендер, әлбетте оларды жаннаттын астынан өзендер ағатын жоғарғы орындарына орналастырамыз да олар онда мәңгі қалады. Ғамал істеушілердің сыйлығы ненлей әйбет. (58) Сонлай сабыр етіп. Раббыларына тәуекел етеді. (59) Қаншалаған жан-жаныуар бар; көрегін көтеріп жүрмейді. Алла (Т) оларды да сендерді де көректендіреді. Ол тым естуші, білуші. (60) Егер олардан: "Көктер мен жерді кім жаратты және күн мен айды кім іске қосты?",- деп сүрасаң, әлбетте: "Алла" дейді. Сонда олар кайда лағып барады. (61) Алла күлдарынан кімді каласа, несібесін кенітелі де тарылтады. Кудіксіз Алла әр нәрсені толық біледі. (62) Ал егер олардан: "Көктен жаңбыр жаудырып, онымен жерді өлімнен кейін жандандырған кім?",деп сүрасаң, әлбетте: "Алла" дейді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Барлық мақтау Аллаға лайық" де. Бірақ олардың көбі түсінбейді. (63)

Бұл дүние тіршілігі бір ойыншық, ермек ғана. Күдіксіз ахирет жүрты анык тіршілік. Әттен! Олар білсе. (64) Кашан олар кемеге отырса. дінін Аллаға арнаған түрде жалбарыналы да, оларды күткарып қырға шығарса, сол уақытта олар; Аллаға серік қосады. (65) Өздеріне берген нәрселерімізге қарсы бола түрсын әрі олар пайдалана түрсын. Бірақ жедел олар біледі. (66) (Мекке халқы) маңындағы адамдар қағып әкетіліп тұрғанда. Меккені ардақты және бейбіт орын еткенімізді кермеді ме? Сонда бос нәрсеге сеніп Алланың нығметіне нәсүкірлік қыла ма? (67) Аллаға жасанды жала жапканнан немесе келген шындыққа қарсы болғаннан залым бар ма? Кәпірлердің орны тозақ емес пе? (68) Сондай жолымызда курескендерді әлбетте тура жолдарымызға саламыз. Рас Алла жаксылык істеушілермен бірге. (69)

30-PYM CYPECI

Меккеде түскен. Алпыс аят. (Ирандық мәжүсилер, Христиан Рұмдарды жеңіліске ұшыратқанда Мекке араптары: "Біздің мәжүсилер, Христиандарыңды жеңді" деп, масаттанады. Б.Ж.М.К.Р.)

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. (1) Рұм жеңілді. (2) Ең жақын жерде олар жеңілгеннен кейін жедел жеңіске ие болады. (3) Бірнеше жылдың ішінде. Іс бұрын да кейін де Алланың еркінде. Сол күні мұміндер де қош болады. (Сол күндерде Мұсылмандар Бәдірде жеңіске ие болады...) (4) Алланың жәрдемімен. Ол, кімді қаласа, жәрдем етеді. Ол аса үстем, ерекше мейірімді. (5)

Бұл Алланың уәдесі. Алла уәдесінен айнымайды. Бірақ адамдардың көбі түсінбейді. (б) Олар дүние тіршілігінен көрініп тұрғанын біледі де өздері ахиреттен кәперсіз. (7) Алла (Т.) Көктер мен жерді әрі екі арасындағыларды шындықпен белгілі бір мерзім үшін жаратты. Өздері жайында ойламай ма? Шынында адамдардың көбі Раббыларына жолығуға қарсы келеді. (8) Олар жер жүзінде кезіп, өздеріне бұрынғылардың соңының не болғанын көрмей ме? Негізінен

олар, бұлардан күштірек еді де олар, жерді копарып, олар оны; бұлардын дамытуынан көрі көбірек дамытқан еді. Оларға ашық дәлелдер мен елшілер де келген еді. Сонда Алла, оларға зұлымдық еткен емес. Бірақ олар өздеріне зұлымдық етті. (9) Сосын жамандық істегендердің соны; Алланын аяттарын жасынға шығарып. оны мазак кылғандықтары үшін жаман болды. (10) Алла (Т.) баста жараталы ла сосын қайтаратын да өзі. Және Ол жаққа қайтарыласындар. (11) Киямет-кайым болған күні күнәкарлар күдер үзеді. (12) Оларға, Аллаға қосқан ортақтарынан шапағатшы болмайды да өздері ортактарына карсы шығады. (13) Киямет-кайым болған күні, сол күні; (Кәпір, Мұсылман) айрылады. (36-С. 59-А.) (14) Ал енді иман келтіріп, ізгі іс істегендер; бір бакшада сыйланады. (15)

Ал енді сондай қарсы келіп, ахиретте Маган жолыгуды жасынга шығарғандар, міне солар; тозаққа әзір түрде қойылады. (16) Ендеше түнеген мезгілде әрі тан атырған vакытта Алланы пәктендер. (Түнгi. таңғы намаз.) (17) Көктер мен жерде, кешке және түскі уақытқа кіргенде, барлық мақтау Аллаға лайық. (Түскі, кешкі намаздар.) (18) Ол, өліден тіріні шығарып, тіріден өліні шығарады да жерді өлгеннен кейін жандандырады. Сол сиякты сендер де (кабырдан) шығарыласындар. (19) Онын белгілерінен бірі; сендерді топырактан жаратуы. Сосын сендер адам болып, таркаласындар. (Өсіп, өнесіндер.) (20) Сендерге, оған түрақтауларың үшін өз жыныстарыннан жүбайлар жаратып, араларына сүйіспеншілік, мейірімділік пайда қылғандығы да Оның белгілерінен. Сөз жоқ, осыларда ойланған елге белгілер бар. (21) Көктер мен жерді жаратуы, тілдеріннің түстеріннің.

қарама-қарсылығы да Оның белгілерінен. Шәксіз бұларда білгендер үшін белгілер бар. (22) Күндіз-түнде ұйықтауларың, сондай-ақ Алланың кеңшілігін іздеулерін де, Оның белгілерінен. Күдіксіз бұларда тыңдаған қауым үшін белгілер бар. (23) Сендерге үрейлену, дәмету түрінде нажағайды көрсетуі, көктен жаңбыр жаудырып онымен өлгеннен кейін жерді жандандыруы да Оның белгілерінен. Рас бұлар да ақыл жұмсаған халыққа үлгілер бар. (24)

Көк пен жердің Оның әмірінде тұруы да Оның белгілерінен. Сосын сендерді жерден бір шақырумен шақырған сәтте, дереу сендер шыға келесіндер. (25) Көктер мен жердегі әркім Онікі. Тұтас Оған бой ұсынады. (26) Сол, сондай жоқтан бар етіп, сосын қайта жаратады. Бұл Оған оңай. Әрі көктер мен жердегі жоғары сипат Оған тән. Ол өте ұстем, хикмет иесі. (27) Ол, сендерге өздеріңнен мысал келтіреді: Сендерге Біз берген несібе де қол астарыңдағы құлдар да сендер мен

тен ортак болып, олардан өздеріннен жасқанғандай жасканасындар ма? Осылайша аяттарымызды ақыл жүмсаған елге егжей-тегжейлі баян етеміз. (28) Эрине залымдар, білмесе де көнілдері тартқан жаққа кеткен. Алла адастырған кісіге кім тура жол көрсетеді. Сондай-ақ оларға ешбір жәрдемші жок. (29) (Мұхаммед Ғ.С.) бәрінен бет бұрып, жүзінді Ислам дініне жөнелт. Алла жаратылыста адам баласын соған арнап жараткан. Алланың жаратуында өзгеріс болмайды. Осы тұп-тура дін. Бірак адамдардың көбі түсінбейді. (15-С. 56-А.) (30) Аллаға бой ұсынған турде Одан қорқа отырып, намазды орындандар. Әрі ортақ қосушылардан болмандар. (31) Сондай олар діндерін бөлшектеп. топтарға бөлініп, әрбірі өз алдындағыларына мәз болғандар. (32)

Кашан адам баласына бір бейнет жетсе, олар Раббыларына ықыласпен жалбарынады. Сосын Алда, кашан оған өз тарапынан бір мәрхамет таттырса, сонда олардың кейбіреулері, Раббыларына ортак косады. (33) Бұны, оларға берген несібемізге нәсүкірлік ету үшін істейді. Я енді пайдалана тұрындар, таяуда түсінерсіңдер. (34) Немесе оларға, Аллаға ортақ қатуларын айтатын бір дәлел түсірдік пе? (35) Қашан адам баласына бір жақсылық татырсақ; сонда ол, оған мәз болады да егер өздерінін колекі істегендерінін салдарынан бір жамандық келсе, сонда олар күдер үзеді. (36) Расында Алла қалаған құлына несібесін кеңітіп. тарайтканын көрмей ме? Күліксіз бұнда сенген қауымға белгілер бар. (37) Ендеше жақындарға, міскіндерге жолда қалғандарға хақысын бер. Алланың ризалығын көксегендер үшін осы жақсы. Міне солар күтылушылар. (38) Сендердін адамдардын малына берген есімдерің Алланың қасында еспейді де Алланың ризалығын тілеп

وَإِذَا مَسَ النَّاسِ صُرِّدَ عَوْارَتُهُم مُنِيدِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَا قَاهُم وَإِذَا مَسَ النَّاسِ صُرِّدَ عَوْارَتُهُم مُنِيدِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَا قَاهُم وَيَهُمُ مَرِيعِمْ يُشْرِكُونَ ﴿ الْيَنْهُمْ فَاسَتَعُوا فَسَوفَ تَعْلَمُونَ ﴿ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمُؤْلِيهِ مِنْ مُرَوِي مَنْ مُرَوَ الْمَا الْوَلْمَ الْمَنْ الْمُؤْلِيهِ مِنْ مُرَوَّا أَنَّ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهُ الْمُؤْلِيهِ مِنْ مُرَوَّا أَنَّ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهُ الْمُؤْلِيقِ مَنْ اللَّهِ اللَّهُ اللَّلْ اللللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللللِّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

берген зекеттерің өседі. Ал сонда, міне солар; артықша сауапқа бөленушілер. (39) Ол Алла, сендерді жаратып, сосын ризық береді, одан кейін өлтіреді, соңыра тірілтеді. Ал сендерді ң Аллаға қосқан ортақтарыңнан, осылардан бір нәрсе істейтін кім? Алла олардың қосқан ортақтарынан пәк әрі жоғары. (40) Адамдардың қолекі істегендерінің кейбірінің сазайын татыру үшін құрылықта әрі теңізде бұзықтық шықты. Мүмкін олар, бағыттарынан қайтар. (41)

(Мұхаммед Ғ.С.): "Жер жүзінде кезіңдер де бұрынғылардың соңы не болды көріңдер" де. Олардың көбі Аллаға серік қосушы еді. (42) Алладан тойтарылмайтын күн келуден бұрын жүзіңді тұп-тура дінге жөнелтіп, мықты тұр. Ол күні олар айрылады. (36-С. 59-А.) (43) Кім қарсы болса, қарсылығы өзіне. Ал және кім түзу іс істесе, сонда ол өзі үшін рахат орын әзірлеген болды; (44) Өстіп Алла иман келтіріп, түзу іс істегендерге өз кеңшілігінен сыйлық береді. Рас

Ол, қарсы келгендерді жақсы кермейді. (45) Сендерге игілік татыру үшін қуантушы самалдар жіберуі, кеңшілігінен несібе іздеулерің үшін өз әмірімен кемені жүргізуі Оның белгілерінен. Әрине шүкір етерсіндер. (46) Әрине сенен бурын да олардын елдеріне елшілер жібердік; оларға дәлелдер келтірді. Сонда олардың күнәкарларының сазайын тарттырдық. Сондай-ақ мүміндерге жәрдем ету бізге міндет. (47) Ол сондай Алла, желдерді жібереді де бұлттарды жүргізіп, оны калауы бойынша аспанда жаяды. Және бұлтты бөлшектейді. Сонда оның араларынан жаңбырдың шыққанын көресің. Сонда ол, жанбырды күлдарынан калағанына жеткізеді. Сол уақытта олар куанышка ие болады. (48) Негінен олар өздеріне жаңбыр келуден бұрын әлде қашан күдер үзген болатын. (49) Алланың рахметінің әсерлеріне қара. Жер жүзі өлгеннен кейін оны қалай жандандырды. Рас Ол, өлілерді тірілтеді, Оның әр нәрсеге күші толық жетеді. (50)

Элбетте бір жел жіберсек те сонла егіннің сарғайғаның көрсе, әрине олар, одан кейін қарсы шығады. (Апатқа сабыр етпейді.) (51) (Мухаммед F.C.) рас сен еліктерге естірте алмайсын. Сондай-ақ бет бүрып, кетіп бара жатқан санырауларға да дауыс естірте алмайсын. (52) Сокырды да адаскан жағынан тура жолға сала алмайсын. Аяттарымызға иман келтіріп өздері бой усынған кісілерге ғана естірте аласың. (53) Ол сондай Алла: сендерді әлсіз жаратып, сосын элсіздіктен кейін күш беріп, сосын күштен кейін нашарлатып. кәртейтті. Ол, қалағанын жаратады. Сондай-ақ Ол, аса естуші, тым күшті. (54) Қиямет-қайым болатын күні, күнәкарлар, (өлгеннен кияметке дейін) бір сағаттан басқа түрмадық деп, ант ішеді. Осылайша олар, (дүниеде де алданып,) адаскан елі. (55) Ал ғылым және иман берілгендер: "Расында Алланың жазуындағы тірілетін күнге дейін түрдындар, тірілетін күн осы. Бірақ

وَلَينَ أَرْسَلْنَا رِعِمَا فَرَاوَهُ مُصْفَرًا لَظُلُوا مِنْ بَعْدِهِ مِيكُفُرُونَ وَلَينَ أَرْسَلْنَا رِعِمَا فَرَاوَهُ مُصْفَرًا لَظُلُوا مِن بَعْدِهِ مِيكُفُرُونَ وَلَا فَسْمِعُ الصَّمِّ اللَّهُ عَلَى وَلَا فَسْمِعُ الصَّمِّ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى مَن مُؤَوِنُ وَكَالَا الْعَمْي عَن صَلَالِهِم إِن شَيْعُ إِلَا مَن مُؤْوِنُ وَنَ وَاللَّهُ اللَّهِ عَلَى مَن مُؤَونَ وَاللَّهُ اللَّهِ عَلَى مَن مُؤَونَ وَكَالَا اللَّهِ مَن صَلَالِهِم إِن شَيْعُ إِلَّا مَن مُؤْونَ وَمُ اللَّهُ اللَّهِ عَلَى مَن مَلِكُونَ فَي وَاللَّهُ اللَّهِ مُؤَا فَكُونَ وَاللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ عَلَى مَن مُؤَونَ اللَّهِ عَلَى مَن مَلَا مَا اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ عَلَى مَن مَلَا اللَّهِ مَن اللَّهِ عَلَى مَن اللَّهِ عَلَى مَن اللَّهِ اللَّهِ عَلَى مَن اللَّهُ وَالْمَامِ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى مُن اللَّهُ عَلَى مُن اللَّهُ عَلَى مُن اللَّهُ مَن مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن مَن اللَّهُ مِن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مِن اللَّهُ مَن اللَّهُ مِن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ مَن اللَّهُ م

сендер білмейтін едіндер" дейді. (56) Енді сол күні, зұлымдық қылғандардың сылтаулары пайда бермейді. Олардан бір игілікте күтілмейді. (57) Расында бұл Құранда адам баласы үшін әр түрлі мысал бердік. Оларға бір белгі келтірсең де қарсы келгендер: "Сендер бұзушы ғанасындар" дейді. (58) Осылайша Алла, білмегендердің жүректерін бітейді. (59) (Мұхаммед Ғ.С.) енді сабыр ет. Алланың уәдесі хақ. Сенбегендер сені оңай көрмесін. (60)

31-ЛҮКМАН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Отыз төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. (1) Міне бұл, хикметті Кітаптың аяттары. (2) Тура жол; мәрхамет, жақсылық істеушілер үшін. (3) Сондай олар намазды толық орындап, зекет береді. Сондай-ақ олар ахиретке толық нанады. (4) Міне солар, Раббылары тарапынан тура жолда, сондай-ақ олар құтылушылар. (5) Адамдардың

түк білмесе де Алланың жолынан адастыру және тәлкекке алу үшін ертегіге айырбастап алғандар бар. Міне солар, үшін қорлаушы азап бар. (6) Оған аяттарымыз оқылған сәтте, оны естімегендей тіпті құлақтарында тығын бардай паңсып теріс айналады. Оны күйзелтуші азаппен қуандыр. (7) Күдіксіз иман келтіріп, түзу іс істегендер, олар үшін нығметі түгемейтін бақшалар бар. (8) Онда олар мәңгі қалады. Алланың уәдесі хақ. Ол, өте үстем, хикмет иесі. (9) Сендер, тіреусіз көрген көкті жаратты да сендерді теңселтеді деп, жер бетіне асқар тауларды қойды. Сондай-ақ бүкіл жандықты өргізді де көктен жаңбыр жаудырып, онда әр түрлі көркем парымен өсімдіктерді өсірдік. (10) Бүл Алланың жаратқаны. Ал Алладан өзгенің не жаратқанын Маған көрсетіндерші! Әрине залымдар ашык адасуда. (11)

Рас Лукманға шүкірлік етуі үшін даналық бердік. Кім шүкір етсе, өзі үшін шүкір етеді. Ал кім нәсүкірлік етсе, сонда да Алла мунсыз, мактауға лайық. (Лұқман аса дана, табип болған кісі. Жалпы көз қарас бойынша, Лукман пайғамбар емес, ләрігер. Б.Ж.М.Р.) (12) Сол уақытта Лукман ез улына угіт бере отырып: "Әй үлым! Аллаға серік қоспа! Күдіксіз ортақ қосу зор зұлымдық" деді. (13) Адамдарға; ата-анасына қарайласуды бұйырдық. Ананың оған мешеулік үстіне мешеулікпен жүкті болып, екі жылда омыраудан айыруы бар. Маған және эке-шешене шүкір ет. Қайтар орнын Мен жак. (14) Егер екеуі білмеген нәрсенді Маған ортақ косуға зорласа, оларға бағынба! Олармен дүниеде дүрыс жолдас бол да Маған құштар адамдардың жолына түс. Сосын барар орындарын Мен жақ; сонда істеген істерінді баян етемін. (15) (Лұқман): "Әй улым! Тарынын салмағындай болса ла бір жар тастын ішінде болса да кектерде не жерде болса да Алла

وَلَقَدْ ءَالَيْنَا لُقْمَنَ الْحِكُمةَ أَنِ اللّهُ عَنِي حَمِيدٌ فَي وَلِقَالَا اللّهُ وَمَن يَشْكُرُ لِنَقْ الْحِنْمَ اللّهُ عَلَى حَمِيدٌ فَي وَلِهْ قَالَ اللّهُ عَنَى حَمِيدٌ فَي وَلِهْ قَالَ اللّهُ عَلَى وَهُوا عَلْمُهُ اللّهُ عَنَى حَمِيدٌ فَي وَلِهْ قَالَ اللّهُ عَنَى حَمِيدٌ فَي وَلِهْ قَالَ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ

оны (қиямет күні) келтіреді. Расында Алла ете мұлайым, толық білуші." (16) "Әй ұлым! Намазды толық орында. Дұрыстыққа бұйырып, бұрыстыққа сабыр ет. Рас бұлар маңызды істерден." (17) "Адамдарға паңсып, қырындама да жерде кердендеп, жүрме. Расында Алла, бүкіл дандайсыған мақтаншақты жақсы кермейді." (18) "Жүрісінде орташа бол да даусынды бәсеңдет. Сөз жоқ, дауыстардың ең жаманы есектің дауысы." (19)

Көрдіңдер ме? Рас Алла (Т.) сендерге көктердегі, жердегі нәрселерді бой ұсындырды. Және сендерге көрнеу, көмес нығметтерін толықтасырды. Сонда да ешбір білімі, тура жолы не нұрландырушы кітабы болмаған кейбір адамдар, Алла жайында таласады. (20) Қашан оларға: "Алланың түсірген нәрсесіне ілесіңдер" делінсе, олар: "Жоқ, аталарымызды тапқан нәрсеге ілесеміз" дейді. Егер шайтан оларды жалындаған азапқа шақырса да ма? (21) Кім өзін Аллаға тапсырып,

игілік істесе, сонда ол; расында берік тұтқаны ұстаған болады. Бүкіл істердін соны Аллаға тән. (22) (Мұхаммед Ғ.С.) кім қарсы келсе. сонда онын карсылығы сені кейітпесін. Олардың қайтар жері Біз. Сонда оларға не істегендерін баян етеміз. Расында Алла, көкіректегілерді толық біледі. (23) Оларды аз пайдаландырып, сосын ауыр азапқа зорлаймыз. (24) (Мұхаммед Ғ.С.) Егер олардан: "Көктер мен жерді жаратқан кім?",деп, сурасан, әлбетте: "Алла" дейді. "Барлық мақтау Аллаға тән" де. Эрине олардың көбі түсінбейді. (25) Көктер мен жерде болған нәрселер Алланікі. Рас Алла бай, мактауға лайық. (26) Рас егер жер жүзіндегі ағаш атаулы; калам, тәңіз (сия болып), одан кейін оған тағы жеті теңіз көмектесіп, (жазса да) Алланың сөздері таусылмайды. Кудіксіз Алла, өте устем, хикмет иесі. (27) Сендердің жаратылуларын да тірілтілулерін де бір-ак кісілей ғана. Расында Алла, аса естуші, тым көруші. (28)

Көрмедің бе? Расында Алла, түнді күндізге қосып, күндізді түнге косады. Сондай-ақ күн мен айды бағындырды. Барлығы белгілі бір мерзімге дейін жүреді. Рас Алла. олардың істегендерін толық білуші. (29) Міне шәксіз Алла Ол, хақ. Сөз жок, олардың Алладан өзге жалбарынғандары босқа. Күдіксіз Алла, Ол өте жоғары, аса ұлы. (30) Кермедің бе? Рас кеме тенізле Алланын ілтипатымен сендерге Онын деректерін көрсету үшін жүреді. Рас осыларда тым сабырлы. ете шүкір етушілердін бардығына белгілер бар. (31) Қашан оларды таулардай толкын орап алса, дінге деген нағыз ықыласпен Алладан тілейді. Ал қашан Алла, оларды құтқарып, қырға шығарса, олардың кейбіреуі орташа болады. Негізінде аяттарымызға біртұтас опасыз қасарысқандар ғана қарсы келеді. (32) Әй адам баласы! Раббыларыннан қорқындар және ешбір әке; баласы тарапынан бодау төлемейтін сондай-ақ ешбір бала المُن الله عَلَيْ النّه الله عَلَيْ الله عَلْ الله عَلَيْ الله عَ

да; әкесі тарапынан түк бермейтін күннен де қорқыңдар. Күдіксіз Алланың уәдесі хақ. Сондықтан сендерді дүние тіршілігі әсте алдамасын. Сондай-ақ өте алдаушы ол, (шайтан да) Алла турасында алдамасын (33) Әрине қиямет мерзімінің мәліметі Алланың қасында. Жаңбырды Ол жаудырады, Ол жатырлардағыны біледі. Ешкім ертең не істейтінін білмейді әрі ешкім қай жерде өлерін де білмейді. Күдіксіз Алла (Т.) толық білуші, хабар алушы. (34)

32-СӘЖДЕ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Отыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. (1) Бұл Кітап, әлемдердің Раббы тарапынан түсірілген. Мұнда шәк жоқ. (2) Олар: "Оны өзі жасады" дей ме? Олай емес, сенен бұрын ескертуші жіберілмеген елге ескертуің үшін ол, Раббыңнан бір шындық. Әрине олар, тура жол табар. (3) Ол сондай Алла, көктер мен жерді әрі екі

арасындағыларды алты күнде жаратып, сосын ғаршыны меңгерді. Сондықтан сендердің Одан өзге ешбір иелерін де шапағатшыларын ла жок, ойламайсындар ма? (4) Ол. көктен жерге дейін істі игереді. Сосын сендердің санауларың бойынша, мын жыл шамасындағы бір күнде Оған көтеріледі. (5) Ол кеместі де кернеуді де білуші. Өте устем, тым мейірімді. (6) Ол сондай Алла, әр нәрсенің жаратылысын көркемдестірді. Адам баласын жаратулы балшыктан бастайды. (7) Сосын оның нәсілін бір жайсыз сулын негізінен жаратты. (8) Сосын оны бейнелеп, ішіне өз рұхын урледі. Сондай-ақ сендерге есту, көру және түсіну қабілетін берді. Аз шүкір етесіндер. (9) Олар: "Кашан топыраққа араласып, жоғалсак, шын-ақ жаңа жаратыламыз ба?",дейді. Әрине олар, Раббыларына кауышуға қарсы келгендер. (10) (Мұхаммед Ғ.С.): "Сендерге уәкіл етілген өлім періштесі жандарынды алалы. Сосын Раббыларына қайтасындар" де. (11)

Күнәкарлардың, Раббыларының жанында бастарын иіп: "Раббымыз! Көрдік, естідік, енді бізді (дүниеге) қайтар, түзу іс қылайық. Рас нандык" дегендерін бір көрсен! (12) Егер қаласақ еді, әркімді тура жолға салар едік. Бірақ Менен: "Тозақты бүтіндей жындар, адамдармен толтырамын" деген сөз болған. (Бұлар, шайтандармен оларға ерген адамдар. 38-С. 84-85-А.) (13) "Бүгінге кездесуді ұмытудың демін татындар. Рас біз де сендерді умыттык. Істегендеріңнің салдарынан мәңгі азапты татындар" (14) (Сәжде аяты бар.) Шын мәнінде аяттарымызға, өздеріне үгіт берілген кезде, сәждеге жығылып; Раббыларын мақтап, пәктейді. Сондай-ақ тәкаппарланбай иман келтіреді. (15) Олардың жамбастары тесектерінен ажырап, (түнде үйкыдан түрып,) Раббыларына корка-дәмете жалбарынады. Сондай-ақ олар берген несібемізден тиісті орынға жүмсайды. (16) Ешкім

وَلُوتَرَى إِذِ الْمُجْرِمُونَ عَلَا الْمُعْلَا الْمُعْلِدَةِ الْمُجْرِمُونَ عَلَا الْمُعْلِدَةِ الْمَعْلَا الْمَعْلِدَةِ الْمُعْلِدَةِ الْمَعْلَا الْمَعْلِدِي الْمُعْلِدِةِ الْمُعْلِدِي الْمُعْلِدُولِ الْمُعْلِدِةِ الْمُعْلِدِي الْمُعْلِدِي الْمُعْلِدِةِ الْمُعْلِدِ

қылмысы жаққандықтан өздеріне көмес сақтаулы қуанышты сыйлықты білмейді. (17) Мүмін болған кісі, бұзық болған кісі сияқты бола ма? Әрине тең болмайды. (18) Өйткені иман келтіріп, ізгі іс істегендер; олардың істеген ғамалдарына жарай қонақ үй түрінде жаннаттар да орын бар. (19) Ал енді бұзақылардың орны тозақ. Әрқашан олар одан шығуды қаласа, оған қайтарылады да: "Өздерің жасынға шығарған оттың азабын татыңдар" делінеді. (20)

Эрине оларға зор азаптан бері дүниенің азабын татырамыз. Мүмкін олар райдан қайтар. (21) Раббыңның аяттары арқылы үгіт берілгеннен кейін олардан бет бүрғаннан кім залымырақ? Әрине күнәкарлардың лайықты жазасын береміз. (22) (Мұхаммед Ғ.С.) әрине Мұса (Ғ.С.) ға Кітап берген едік. Енді сен де оған қауышудан күдіктенбе... Оны Израил ұрпақтарына тура жол қылдық. (23) Әрі олар сабыр етіп, аяттарымызға нақ сенген кезде, араларынан бұйрығымызбен тура

жол көрсететін бастықтар қылған елік. (24) (Мұхаммел Ғ.С.) Әрине Раббын киямет күні, олар кайшылыққа түскен нәрселер жайында араларына шешім жасайды. (25) Бұлардан бұрын, қаншалаған нәсілдерді жоқ еттік. Бұлардың, олардын жүрттарында жүріп жүргендігі бұларға жол көрсетпей ме? Расында мунда ғибраттар бар. Сонда да тындамай ма? (26) Одар кормей ме? Рас сулы, шол жерге апарамыз да ол аркылы малдары әрі өздері жейтін өнім шығарамыз. Олар сонда да көрмей ме? (27) Олар: "Егер шыншыл болсаңдар, бұл шешім кашан болады?",- дейді. (28) "Шешім күні, кәпірлерге имандары пайда бермейді әрі оларға мурса да берілмейді" де. (29) Енді олардан бет бур да күт! Расында олар да тосуда. (30)

33-AX3AII CYPECI

Мелинеле түскен. Жетпіс үш аят. Аса камкор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын. Әй нәби! Аллаға тақуалық істе ле кәпірлермен мұнафықтарға бағынба. Рас Алла тым білуші, аса дана. (1) Раббыннан өзіне уахи етілгенге ілес. Әрине Алла не істегендерінді толык білуші. (2) Аллаға тәуекел ет. Ол. уәкіллікте жеткілікті. (3) Алла (Т.) ешбір адамның кеудесінде екі жүрек жасаған емес. (Анамның аркасындайсын деп.) серт кылған жұбайларың, аналарың болмайды. (Араптар; әйелін анасының бір мушесіне ұқсатып, серт қылса; анам боп қалды деп, ажырасатын болған. Ислам дінінде садака теленеді. Бұны "Зіьар" деп, атайды.) Және асырандыларын; бел балаларын бола алмайлы. Бұларын ауызша сөздерін гана. Алла шындыкты айтады да Ол тура жол көрсетеді. (4) Оларды әкелерімен шақырыңдар. Сол Алланың қасында турарақ. Егер экелерін білмесендер, сонда олар;

يَّنَايُّهُ النَّيُ اَتَّقِ اللَّهُ وَلا تُعْلِمُ الْكَفِرِينَ وَالْمُنْفِقِينُ إِلَيْكَ اللَّهُ النَّيُ الْقَ النَّعُ المَّكُونِينَ وَالْمُنْفِقِينُ إِلِيَّ اللَّهُ اللَّهُ كَانَ مِما تَعْمَلُونَ خَيْرا ﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَالْمُنْ اللَّهُ كَانَ مِما تَعْمَلُونَ خَيْرا ﴿ وَتَوَكَّلْ عَلَاللَّهُ وَكِيدًا وَكَا اللَّهُ الرَّعُلِمُ اللَّهُ الرَّعُلِمُ اللَّهُ الرَّعُلِمُ اللَّهُ الرَّعُولِينَ قَلْنَيْدِ فِي وَلَيْكُمُ وَلَكُمْ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ وَمَوْلِيكُمْ وَلَكُمْ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْكَلِي اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْكَلِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ اللْمُؤْمِنِينَ وَالْمُولِي اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ الللْمُ عَلَى الْمُؤْمِعُ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اللْمُؤْمِينَ اللَّهُ عَلَى ال

дінде туыстарың, достарың. Ол жөнде қателессеңдер, сендерге кінә емес. Бірақ әтейге жүректеріңмен болса, (болмайды.) Алла өте жарылқаушы, тым мейірімді. (5) Пайғамбар, мүміндерге өздерінен артық. Оның жұбайлары олардың аналары. Алланың Кітабында; туысқандар бір-біріне мүміндерден де мұһажірлерден де (мираста) жақын. Бірақ достарыңа (мүміндерге) қамқорлық жасауларыңа болады. Осылар Кітапта жазылған болатын. (6) وَرُوْمَوْمَنَ وَعِسَى اَنِ مَرْمَعُ وَاَحْدُنَا مِنْ فَعُمْ وَمِنكَ وَمِن فُح وَاِبْرَهِمَ وَمُوْمَن وَعِسَى اَنِ مَرْمَعُ وَاَحْدُنَا مِنْ فَهُم وَمِنكَ وَمِن فُح وَاِبْرَهِمَ وَمُومَن وَعِسَى اَنِ مَرْمَعُ وَاَحْدُنَا مِنْ فُهُم مِيْمَ قَاعَلِيظُ الْكِيمَ اللّهِ عَلَيْهُ اللّهِ اللّهُ وَلَوْلُولُ اللّهُ اللللللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللللّهُ الللللّ

(Мұхаммед Ғ.С.) сол уақытта, пайғамбарлардан уәде алған едік. Сенен, Нұх, Ыбырайым, Мұса және Мәрйем ұлы Ғиса (Ғ.С.) лардан, солардан берік уәде алған едік. (7) Алла шыншылдардың шындығынан сұрау үшін еді. Кәпірлерге қинаушы азап әзірледі. (8) Әй мұміндер! Алланың сендерге болған нығметін еске алыңдар. Сендерге ләшкерлер келген еді. Сонда оларға боран және сендер көрмеген ләшкерлер жіберген едік. Алла не істегендеріңді толық көруші.

(Һіжіреттін бешінші жылы көптеген рулардан күралған он екі мың кісілік қалын қол. Мединеге шабуыл жасайды. Мұхаммед (Ғ.С.) үш мың кісімен ор қазып, қорғаныс соғысын жасайды. Бір айға жақын болған соғыста, Мұсылмандар тым күйзелгендіктен, Күдыретше қатты боран шығып, жау абыржып, кашады. Б.Ж.Р.М.К.) (9) Сол уакытта олар сендердің жоғарғы жақтарыннан да төменгі жақтарыннан да келген еді. Көздерін алайып, жүректерін ауызға келген еді. Сондай-ақ Аллаға байланысты әр түрлі ойлар ойланған еді. (10) Міне сол арада мүміндер сыналып, қатты теңселген елі. (11) Сол уакытта Мұнафықтармен жүректерінде дерті болғандар: "Бізге Алла да Елшісі де алдап кана уәде берген екен" деді. (12) Сол уакытта олардан бір бөлімі: "Әй Мединеліктер! Енді сендерге түруға болмайды. Дереу қайтындар" десе, олардың тағы бір бөлімі, Пайғамбардан: "Үйлеріміз иен еді" деп, рухсат сурайды. Негізінде олар (үйлері) иен емес, олар қашуды ғана ойлайды. (13) Егер оларға әр тараптан кіріліп, сосын өздерінен пітіне талап етілсе, әрине кешіктірмей-ак белсене кірісер еді. (14) Негізінде бұрыннан қайта қашпауға Аллаға уәде берген. Аллаға берген уәдесіне жауапкер. (15)

(Мухаммед Г.С.) оларга: "Егер өлімнен немесе өлтірулен қашсандар, сендерге еш пайда бермейді. Қашқан уақытта да аз-ақ пайдаланасыңдар" де. (16) "Егер Алла сендерге бір жамандық қаласа немесе жаксылык каласа, сенлерлі Алладан корғайтын кім?".- де. Негізінде олар, өздеріне Алладан өзге бір дос не бір көмекші таба алмайды. (17) Әрине Алла, сендерден (соғысқа шығуға) кедергі болғандарды да туыстарына: "Бізге келіңдер" деушілерді де біледі. Олардың өте азы ғана соғысқа катынасады. (18) Сендерге(келсе де) тым саран. Ал кашан бір хауіп төнсе, олардың саған, өздерін өлім есірігі басып бара жатқандай көздері төңкеріліп қарағаның көресің. Сонда хауіп-катер кетсе, қылған хайырларына іштері ашып, сендерге өткір тілдерін тигізеді.. (100-С. 8-А.) Міне осылар иман келтірмегендер. Сондықтан Алла, олардын ғамалдарын жойды. Бұл Аллаға оңай. (19) Олар руларды (жауларды) кетпеді деп, ойлады. Егер ол рулар келсе, өздері сахарадағы бәдеуилердің ішінде

الناس المعالمة المعا

болып, сендердің хабарларынды сурап туруды көксейді. Егер олар іштерінде болса да өте аз соғысады. (20) Расында сендер үшін, Алланы да ахирет күнін де үміт еткендер және Алланы көп еске алған кісілер үшін; Алланың Елшісінде көркем өнегелер бар. (21) Мүміндер жау топтарын көрген сәтте: "Міне бізге Алланың да Елшісінің де уәде еткен нәрсесі. Алла да Елшісі де рас айтқан" десті. Сондай-ақ олардың сенімдерін, бой ұсынуларын одан ары арттыра түсті. (22)

مِنَ الْمُوْمِدِينَ رِعَالُّ صَدَقُواْ مَا عَهِ دُوااللَّهَ عَلَيْتِهِ فَمِنْهُم مَن الْمُوْمِدِينَ رِعَالُّ صَدَقُواْ مَا عَهِ دُوااللَّهَ عَلَيْتِهِ فَمِنْهُم مَن يَنظِرُ وَمَابِذَلُواْ بَدِيلَا ﴿ يَكِبَخِرِي السَّهَ الصَّارِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِبَ الْمُنْفِقِينَ اِن شَاءً الْمُؤْمِنِ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهُ الصَّابَةِ فَاللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهِ مُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهِ مُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهِ مُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهِ مُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ اللَّهُ

Мүміндерден, Аллаға деген уәделерін шындыққа шығарған ерлер бар: Олардан кейбіреуі жанын құрбан қылды. Және кейбіреуі күтуде. Олар серттерін әсте ауыстырмады. (23) Алла ш ы Л шыншылдықтарыменен сыйлар. Ал мунафыктарды қаласа, азаптайды да немесе оларға тәубе нәсіп етеді. Күдіксіз Алла, өте жарылқаушы, тым мейірімді. (24) Алла ол кәпірлерді долданған бойларынша кайтарады. Олар игілікке жете

алмады. Алла соғыста мүміндерге жетіп асалы. Алла аса күшті, тым үстем. (Бүрынғы тоқтамды бұзып, бұл соғыста жауға болысқан Яьуди Курайза тайпасының бекіністері коршалып, кейі өлтіріліп, кейі түткынға алынады. Б.Ж.М.К.) (25) Алла (Т.) кітап иелерінен жауға болысқандарды бекіністерінен түсірді. Сондай-ақ олардың жүректеріне үрей салды. бөлімін өлтіріп, бір бөлімін түткынга алып жаттындар. (26) Олардың жерлеріне, үйлеріне, малдарына және сендер аяк баспаған жерге сендерді мұрагер қылды. Әр нәрсеге Алланың толық күші жетеді. (Бұл аяқ баспаған жерден максат; Иран, Рум т.б. кияметке лейін алынатын мемлекеттер. Б.Ж.М.Р.Х.) (27) Әй Пайғамбар! Жұбайларыңа: "Дүние тіршілігін онын сәнін көксесендер. дереу келіңдер, сендерге бір нәрселер беріп, көркем түрде ажыратайын" де. (28) "Егер Алланы, Елшісін және ахирет жұртын каласандар, әрине Алла сендерден жаксылык істегендерге зор сыйлык дайындайды." (29) Әй Пайғамбардың әйелдері! Сендерден біреу ашық бір **чятсыздык** істесе, оның азабы екі есе арттырылады. Бұл Аллаға оңай. (30)

Сендерден кім Аллаға. Пайгамбарына бой усынып, ізгі іс істесе, оған да екі есе сыйлық береміз. Сондай-ақ оған мол несібе береміз. (31) Әй Пайғамбардың әйелдері! Сендер әйелдерден әлде біреу сияқты емессіңдер. Егер такуалык кылсандар, кылымсып сөйлемендер. Онда жүрегінде дерті бар әлде кім дәмеленеді. Әдеттегі сөзді сөйлендер. (32) Үйлерінде отырындар, кәдімгі надандық дәурінше ашылмаңдар. Сондай-ақ намазды орындап, зекет беріп, Аллаға, Пайғамбарына бағынындар. Пайғамбардың үй-іші! Шын мәнінде Алла сендерден арамдықты аулак кылып, өздерінді тап-таза кылуды калайды. (33) Үйлерінде оқылған Алланың аяттары мен хикметтерін еске алыңдар. Шәксіз Алла (Т.) өте жүмсақ, толық білуші. (34) Сөз жок, Мұсылман ерлер және Мусылман әйелдер, мүмін ерлер

وَمَن يَقَنْتُ مِن كُنَّ لِلَهُ وَرَسُولِهِ، وَتَعْمَلُ صَلِحَاتُوْتِهَا الْجَهَامَرِّ يَتِن وَأَعَدَدُناهُا رِزَقًا كَرِيمًا ﴿ يَنِسَاءَ النِّي السَّهُ اللّهَ عَلَمَ عَلَيْ وَاعْدَدُناهُا رِزَقًا كَرِيمًا ﴿ يَنِسَاءَ النِّي السَّهُ اللّهَ عَلَمُ عَلَيْ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهُ اللّهَ عَلَيْهِ وَمَنْ وَقُلْنَ قَوْلاَ مَعْوُوفًا ﴿ وَقَرْنَ لَا عَنْصَعْمَ اللّهَ اللّهِ وَوَقَرْنَ السَّهُ وَاللّهَ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّه

және мүмін әйелдер, бой ұсынушы ерлер және бой ұсынушы әйелдер, шыншыл ерлер және шыншыл әйелдер, сабырлы ерлер және сабырлы әйелдер, ықыласты ерлер және ықыласты әйелдер, садақа беруші ерлер және садақа беруші әйелдер, ораза ұстаушы ерлер және ораза ұстаушы әйелдер, ұятты жерлерін қорғаушы ерлер және әйелдер, Алланы көп зікір етуші ерлер және әйелдер; Алла (Т.) бұлар үшін жарылқау және ірі сыйлық әзірледі. (35)

Алла (Т.) және Елшісі, қашан бір іске үкім берсе, мүмін ер және мүмін әйел үшін олардың істерінде ерікті болуларына болмайды. Сондай-ақ кім Аллаға, Елшісіне қарсы келсе, сонда рас ашық адасқан болады. (Жахыш қызы Зейнеп Мұхаммед Ғ.С. ның әкесімен туысқан апайының қызы еді. Ал Харис ұлы Зәйіт құлдықтан азат еткен асыранды ұлы еді. Пайғамбар Ғ.С. Зейнепті Зәйітпен үйлендіргенде, Зейнеп те жақындары да қаламаған еді.

Аралары жараса алмай Зәйіт Пайғамбар Ғ.С. ға келіп. айрылатындығын айтады. К.Х.А.Ж.К.Т-К.) (36) (Мухаммед Г.С.) сол уақытта өзіне Алла да бақ берген, сен де бак берген Зәйітке: "Жүбайынды ажыратпа, Алладан корық!", - деуде едін; Алланың жариялайтын нәрсесін көңліңде жасыруда едің. Адамдардан коркасын. Негізінде қорқуға Алла лайык. Сонда одан Зәйіттін жұмысы біткен (ажыраған) кезде оны саған некелендірдік; мүміндерге, асырандыларынан босаған әйеллерді алуда бір кінә болмауы үшін. Алланын әмірі орындалады. (37) Пайғамбарға Алланың оған парыз еткен нәрсесінде оған айып жоқ. Бурынғы өткендерге де Алланың жолы осы еді. Алланың әмірі түжырымды бір үкім. (38) Сондай пайғамбарлар, Алланын нускауларын жалғастырып, Одан коркады да Алладан баска ешбіреуден қорықпайды. Алла есеп көруде жетіп асады. (39) Мұхаммед (Ғ.С.) сендерден ешбір еркектің әкесі емес. Бірақ Алланың Елшісі және пайғамбарлардың соны. Алла эр нэрсені толык білуші. (40) Әй мүміндер! Алланы өте көп зікір етіңдер. (41) Оны ертелі-кеш пәктеңдер. (42) Ол сондай Алла, сендерді қараңғылықтардан жарыққа шығу үшін өзі рахмет қылып, періштелері дұға қылады. Сондай-ақ мүміндерге ерекше мейірімді. (43)

Олар Аллаға жолыққан күні амандары, "сәлем" болады. Және оларға қымбатты сыйлық әзірледі. (44) Әй Пайғамбар! Сөз жоқ, сені бір куә әрі куантушы, ескертуші етіп. жібердік. (45) Алла жаққа. Онын нұсқауымен шақырушы бір нүрлы шырақ түрінде жібердік. (46) (Мухаммел F.C.) муміндерді рас оларға Алладан, ірі игілік барлығын шүйіншіле. (47) Кәпірлер мен мұнафықтарға бой ұсынба. Олардың жәбір-жапаларын елеме. Аллаға тәуекел ет. Алла кепілдікте жетеді. (48) Әй мүміндер! Егер мүмін әйелдерді; некеленіп, оларға косылмай турып ажыратсандар. сонда одарға сендердің санайтын бір мерзімдерің болмайды. (Ғиддат күтпей-ақ үйлене беруіне болады.) Онда олардын мәкер хақтарын беріп, көркем түрде ажыратындар. (Егер мәьер белгіленген болса, жартысы, болмаса азды-көпті бір нәрсе беріледі.2-С. 236-237-А.) (49) Әй Пайғамбар! Расында саған мәкерлерін берген жұбайларынды, Алла саған нәсіп етіп, иелігінде болған күңдерді, сенімен бірге көшіп келген әкенмен туысқан

ерлердің, әкеңмен туысқан әйелдердің, шешеңмен туысқан ерлердің әрі шешеңмен туысқан әйелдердің қыздарын халал қылдық. Сондай-ақ егер мүмін бір әйел өзін Пайғамбарға бағыштаса; Пайғамбар оны некеленгісі келсе, бүны; өзге мүміндерден ерекше саған халал еттік. Мұсылмандарға жұбайлары, қол астарындағы күңдері хаққында нені парыз еткенімізді білдік; Саған тарлық болмауы үшін. Алла, аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (50)

(Мұхаммед Ғ.С.) жұбайларыңнан кімді кейін қалдырып, қалағанынды жанына аласын. Бөлек қойғандарыңнан біреуін қаласаң да саған бір кінә жоқ. Бұл олардың көзайым болып, кейімеулеріне және оларға берген нәрсенде түгел разы болуларына тағы жақын. Алла жүректеріндегіні біледі. Алла (Т.) толық білуші, тым жүмсақ. (51) Саған бұдан кейін әйелдер халал емес, сулулыктары кызыктырса да. Жұбайларыннан ауыстыруына; (бұлардан бірін ажыратып, орнына

басқа әйел алуыңа) болмайды. Бірақ кол астындағы күндер бір сәрі. Алла бардык нәрсені бақылаушы. (52) Әй мүміндер! Пайғамбардың үйлеріне сендерге рухсат берілмейінше кірмендер де тамақтың пысуын күтпендер. Бірақ қашан шақырылсандар; кіріндер де тамақ жеген кезде, дереу тарқандар, сөзге айналмандар. Расында бұларың Пайғамбарды қынжылтады әрі сендерден ұялады. Бірақ Алла (Т.) шындықтан ұялмайды. егер Пайғамбар (Ғ.С.) дын жұбайларынан бір нәрсе сұрасандар, далданың артынан сүраңдар; бүларың, сендердің де олардың да жүректерінің тазалығы. Сондай-ақ сендердің Алланың Елшісін қынжылтуларыңа және одан кейін жүбайларымен әсте некеленулеріңе болмайды. Сондай істеулерің Алла қасында зор күнә. (53) Бір нәрсені әшкерелесендер де жасырсандар да эрине Алла (Т.) эр нәрсені толық біледі. (54)

(Пайғамбар Ғ.С. нын) жұбайларына: әкелері, ұлдары, туыстары, олардын ұлдары, қыз туыстарынын ұлдары, Мұсылман әйелдер және кол астарындағы күндері жайында бір айып жоқ. (Бұларға көрінулеріне болады.) (Әй әйелдер!) Алладан қорқыңдар! Алла (Т.) әр нәрсені көреді. (55) Расында Алла, Пайғамбарға рахмет етеді. Және періштелер салауат айтады. Әй мүміндер! Оған салауат және ыкыласпен сәлем келтіріндер. (56) Расында Аллаға, Елшісіне ренш бергендер, соларға диние, ахиретте Алла қарғыс беріп, оларға қорлаушы азап дайындады. (57) Сондай мүмін ер, мүмін әйелдерді жазықсыз кейіткендер, әрине олар; жала жауып, ашық күнә жүктеп алды. (58) Әй Пайғамбар! Жұбайларыңа, қыздарыңа және мумін әйелдерге айт: "Үстеріне бүркеншіктерін орансын. Бұл. المنافعة ال

олардың танылуларына, сондай-ақ кейітілмеулеріне жақынырақ. Алла (Т.) аса жарылқаушы, тым мейірімді. (59) Егер мүнафықтар, жүректерінде дерті болғандар және қалада уайымды өсек тарқатқандар тыйылмаса, әрине сені оларға үстем етеміз. Сосын олар қалада саған аз заман көрші бола алады. (60) Олар қарғысқа ұшырап, қайдан табылса да ұсталып, өлтіріледі. (61) Алланың бұрынғы өткендерге жолы осы. Алланың жолынан әсте ауыс-күйіс таба алмайсын. (62)

(Мұхаммед Ғ.С.) адамдар сенен қиямет мерзімінен сұрайды. Оларға: "Оның білімі Алланың қасында; қайдан білесің, мұмкін мерзімі жақын шығар" де. (63) Расында Алла кәпірлерге лағынет етті. Және оларға жалындаған тозақты әзірледі. (64) Олар онда мәңгі қалады. Не дос не көмекші таба алмайды. (65) Олардың беттері от ішінде аударылатын күні: "Әттең! Бізге не болды? Аллаға бой ұсынып, Елшісіне көнген болсақ еді" дейді. (66) "Раббымыз! Басшыларымызға,

үлкендерімізге бой ұсындық та бізді солар адастырды" дейді. (67) "Раббымыз! Оларға азаптан екі есе бер. Және оларды рахметіннен мүлде аулақ қыл." (68) Әй мүміндер! Сендер де Муса (Ғ.С.) ны ренжіткендер сияқты болмандар. Бірақ оны Алла, олардың айтқандарынан ақтады. Ол, Алланың қасында беделді еді. (69) Әй мүміндер! Алладан қорқындар да дурыс сөз сөйлеңдер. (70) Алла істерінді оңалтып, күнәларынды жарылқайды. Сондай-ақ кім Аллаға, Елшісіне бой усынса, әрине ол; улы табыска ие болады. (71) Рас аманатты. (лінлі. Ж-К.Ж.М.К.Р.Х.) көктер мен жерге және тауларға чсындык; сонда олар оны жүктелуден бас тартып, одан корықты. Оны адам баласы жүктелді. Өйткені ол, өте залым, тым білімсіз... (72) Нәтижеде Алла мұнафық ерлер мен әйелдерді және мүшрік ерлермен әйелдерді азапқа салады да мүмін ерлер мен әйелдердің тәубесін қабыл етеді. Алла (Т.) аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (73)

34-СӘБӘ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Елу төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Кектер мен жерле болған нәрселер: өзіне тән болған Аллаға, барлық мақтау лайық. Әрі ахиреттегі мактау да Оған лайық. Ол. хикмет иесі, толық хабар алушы. (1) Ол. жерге кіргенді, одан шықанды әрі көкге шыкканды, одан түскенді біледі. Ол, тым мейірімді, аса жарылқаушы. (2) Қарсы болғандар: "Бізге қиямет келмейді" деді. (Мухаммед Ғ.С.): "Олай емес, көместі білетін Раббыма ант етемін! Әлбетте сендерге ол мезгіл келеді. Көктердегі, жердегі тозаңның түйірінің салмағындай нәрсе Одан тасаланбайды. Сондай-ақ одан улкені де кішкенесі де белгілі бір Кітапта жазулы" де (3) (Ол күні) иман келтіріп, ізгі іс істегендерге сыйлық берілуі үшін. Міне солар үшін; жарылқау, көркем несібе бар.

(4) Ал аяттарымыз жайында оны күшінен қалдыруға тырысқандар, міне соларға жаман бейнетті азап бар. (5) Өздеріне білім берілгендердің, саған Раббыңнан түсірілгеннің хақ екендігіне және мақтаулы, үстем Алланың жолына салатындығына көздері жетеді. (6) Сондай қарсы болғандар, (өзара): "Қашан сендер бөлшектеліп, тозаңға айналғаннан кейін, шын жаңадан жаратылатындарыңнан сендерге хабар беретін адамды көрсетейік бе?",- деседі. (7)

الْمُرْفِي عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ الْمَرِيةِ عِنْةً الْمِ الَّذِينَ لَا يُوْمِنُونَ وَ الْآخِرَةِ وَمَاخَلَفَهُم مِن السَّماءِ وَالْفَرَسِ اللَّهِ عِنْقَالِيَ مَا اللَّهِ عَلَيْهِمُ اللَّهُ الْمَرْفِ اللَّهُ الللَّهُ الللَّهُ اللللْهُ اللللَّهُ اللللْمُ اللَّهُ اللللَّهُ اللللْمُ الللللْمُ اللَّهُ اللللَ

"Ол, Аллаға байланысты өтірік жала қоя ма? Немесе оның жындылығы бар ма?" Жоқ олай емес. Ахиретке сенбегендер, азапта және ұзақ адасуда. (8) Олар, көктен және жерден алды-артындағы нәрселерді көрмей ме? Егер қаласақ, оларды жерге жұтқызамыз не ұстеріне көктен кесектер түсіреміз. Рас мұнда Аллаға берілген әр құл үшін ғибрат бар. (9) Расында Дәуіт (Ғ.С.) ке өз жанымыздан ізгілік бердік: "Әй таулар, құстар! Онымен бірге ұн қосыңдар" (дедік.) Және оған темірді

жүмсаттық: (21-С. 79-А.) (Дәуіт Ғ.С. ның муғжизалары; ол тәсбих айтканда, таулар, күштар ән косып. қолында; қара темір жұмсап, одан аспаптар жасайды. Б.Ж.К.М.Р.) (10) "Кең сауыттар жаса, оны токығанда мелшерле. Оң істеңдер. Әрине не істегендерінді толық көрушімін." (11) Сулеймен (Ғ.С.) ге де ерте кетуі бір айлық, кешке қайтуы бір айлық (жол алатын) желдерді бағындырдық. Ол үшін еріген мыстан бұлақ ағыздық. Я, Раббының бұйрығымен оның алдында жүмыс істейтін жындарды да бағындырдық. Олардан кім әмірімізден тайса, оған жалындаған азаптан таттырамыз. (12) Олар. Сүлеймен (Ғ.С.) нін қалауынша, құрылыстар, мүсіндер, көлдей ыдыстар және орнатылған қазандар жасайтын еді. "Ей Дәуіт (Ғ.С.) тің үй-іші! Шүкірлік етіндер!" Кулдарымнан шүкір етуші аз. (13) Біз онын (Сүлеймен Ғ.С. нін) еліміне үкім берген заманда, жындарға оның өлімін; оның таяғын жеген бір жердің күрты ғана көрсетті. Сонда ол жығылған сәтте, жындарға аян болды. Егер жындар, көместі білген болса еді, олар, ауыр машақатта қалмас еді. (Сүлеймен F.C. Месжид Аксаны жындарға салғызып жатқанда; өлсе де таяғына сүйеніп түрғандықтан жындар. білмей істей беріп; таяғын құрт жеп жығылғанда бір-ақ біледі. Б.Ж.М.К.) (14)

Расында Сәбә елдерінін коныстарында бір ғибрат бар. Оннан, солдан екі бақша (бар еді. Оларға): "Раббыларынның несібесін жендер де Оған шүкір етіндер. Бір көркем қала, Раббыларың да аса жарылқаушы" (делінді.) (27-С. 22-А.) (15) Олар бас тартты. Сондыктан оларға күшті сел жібердік те ол бакшаларын ащы мәуелі, жыңғылды бір азғантай жеміс ағашы бар; екі бакшаға айналлырлық. (16) Өстіп оларды нәсүкірліктері себепті жазаландырдык. Карсы келгендерді ғана жазаландырамыз. (17) Оларменен сондай біз берекет берген кенттер арасында көрініп түрган ауылдар бар. Онда кезілетін жер белгіледік: Ол жерде күндіз-түні аман-есен кезіндер." (Бұлар, Шам мен Йеменнін арасындағы ауылдар. Бірақ олар бұған қанағат қылмалы.) (Б.Ж.М.) (18) Сонда олар: "Раббымыз! Сапарларымыздың араларын ұзақтастыр!",- деп, өздеріне кесірлері тиді. Сонда оларды аңызға айналдырып, быт-шыт қылып, мулде тозғындыққа ушыраттық. Сөз жок, бұнда әр сабыр етуші, шүкір етушілерге үлгі бар. (19) Расында оларға деген Ібілістің ойы шынға

шығып, бір-ақ топ мүміндерден басқасы саған ілесті. (20) Негізінде Ібілістің оларға ешбір ықпалы жоқ еді. Бірақ ақиретке сенген кісімен, одан күдікте болғанды ажырату үшін ғана. Раббың әр нәрсені қорғаушы. (21) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Алладан өзге, көктерде де жерде де тозаңның салмағындай түкке ие бола алмайтын, екеуінде де бір ортақтығы жоқ. Сондай-ақ Аллаға олардың ешбіреуі көмекші де емес. Тәңір деп ойлағандарынды шақырындар" де. (22)

Алланың қасында, рүхсат берілген біреуден басқаның шапағаты пайда бермейді. Ақыр жүректерінен шошыну кеткен кезде, өзара: "Раббың не айтты?", — десе: "Хақты айтты" деседі. Ол Алла, аса жоғары, тым үлкен. (23) (Мұхаммед Ғ.С.) олардан: "Сендерге көктерден және жерден кім несібе береді?", — деп сұра да: "Алла" де. Негізінде біз немесе сендер әлбетте тура жолда не ашық адасудамыз. (24) Оларға: "Біздің кесірімізден сендер сұралмайсыңдар да сендердің

істегендеріннен біз суралмаймыз" де. (25) Оларға: "Раббымыз арамызды косып, сосын арамызға шындыкпен үкім етеді. Ол, қара қылды қақ жарған, аса білгіш" де. (26) "Оған ортақтар етіп, қосқандарынды маған көрсетіңдерші. Әсте мүмкін емес. Эрине Ол Алла, ете устем, аса дана" де. (27) Сені біртутас адам баласына куандырушы, коркытушы етіп кана жібердік. Бірақ адамдардың көбі түсінбейді. (28) Олар: "Егер шыншыл болсандар, осы құқайлаған уәделерің қашан?",**дейді.** (29) (Мұхаммед Ғ.С.): "Сендерге уәде етілген бір күн бар. Одан бір сәтке кейін калмайсындар да ілгері кете алмайсындар" де. (30) Сондай карсы келгендер: "Біз әсте бұл Құранға сенбейміз әрі бұнын алдындағы (кітап) ларға да сенбейміз" деді. Ол залымларды. Раббыларының хүзырында тургызылып, бір-бірлеріне сөз қайтарып түрғанда бір көрсең: Езілгендер; өздерін ірі санағандарға: "Сендер болмасандар, иман келтіретін едік" дейді. (31)

Өздерін ірі санағандар, езілгендерге: "Сендерге тура жол келгеннен кейін, сендерге біз бөгет болдық па? Керісінше өзлерін күнәкар еліндер" дер. (32) Езілгендер, өздерін ірі санағандарға: "Күндіз-түні қулықпен, Аллаға қарсы келуімізді, Оған теңеулер жасауымызды әмір етуші едіңдер" дер. Сондай-ақ азапты көрген кезде, ішінен өкінеді; қарсы келгендердің мойындарына боғаулар жасадық. Оларға істегендерінің ғана жазасы беріледі. (33) Бір кентке ескертуші жіберген болсақ, әсіресе олардың байлары: "Рас сендер арқылы жіберілген нәрселерге қарсымыз" деді. (34) Сондай-ақ олар: "Біздер, көп малдар, балаларға иеміз. Сондықтан да азапқа душар болмаймыз" деді. (35) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Сөз жоқ, Раббым элде кімге тілесе, несібесін кеңітіп, тарайтады; бірақ адамдардың көбі түсінбейді" де. (36) Малдарың да балаларын да сендерді жанымызға жақындастырмайды. Бірақ кім иман келтіріп, оң іс

істесе, міне соларға істегендерінің салдарынан неше есе сыйлық бар. Сондай-ақ олар аман-есен жоғары орындарда болады. (37) Сондай-ақ аяттарымызды күшінен қалдыруға тырысқандарға келсек, міне солар; азапқа душар болатындар. (38) (Мұхаммед Ғ.С.): "Рас Раббым, несібені құлдарынан кімге қаласа; кеңітеді де оған өлшеп-тамап та береді. Тиісті орынға бір нәрсе жұмсасаңдар, сонда Алла, тағы есесін береді. Ол, ризық берушілердің ең жақсысы" де. (39)

Ол күні, Алла оларды түтас жинайды. Сосын періштелерге: "Осылар, сендерге табынушы ма еді?", — деп сүрайды. (25-С. 17-А.) (40) (Періштелер): "Сен пәксің! Біздің иеміз олар емес, Сенсің. Бәлкім олар жынға табынатын еді. Олардың көбі соларға сенуші еді" дейді. (41) Бүгін бір-бірлеріңе пайда, зиян тигізу күшіне ие емессіңдер. Залымдарға: "Жасынға айналдырған тозақтың азабын татыңдар" дейміз. (42) Оларға түсінікті аяттарымыз оқылған кезде,

олар: "Бұл адам, сендерді аталарын табынған нәрселерден тыюды ғана қалайды" деді. Және: "Бұл Құран, жасанды бір өтіріктен басқа дәнеңе емес" деді. Сондай-ақ өздеріне келген шындыкка карсы болғандар: "Бұл ашық бір жады ғана" деді. (43) Оларға окитын бір кітап бермедік те өздеріне сенен бұрын бір ескертуші жібермелік. (Олар пәлелсіз қасарысуда.) (44) Олардан бұрынғылар да жасынға шығарған еді. Бұлар, оларға бергеніміздің оннан біріне де жеткен жок. Сонда да олар, елшілерімді жасынға шығарды. Менің соққым қалай екен? (45) (Мухаммед Г.С.) оларга: "Шын мәнінде сендерге бір үгіт беремін; Алла үшін екі-екіден, бір-бірден тұрыңдар да сосын ойланындар. Жолдастарында бір жындылық жоқ. Ол, сендер үшін келетін қатты азапты алдын ала ескертуші ғана" де. (46) Оларға: "Сендерден акы тілемедім. Ол сендердікі болсын. Менін ақым Аллага гана тән. Ол әр нәрсеге куә" ле. (47) Оларга: "Негізінде шындықты Раббым ортаға атады. Ол. кеместерді толық білуші" де. (48)

(Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Шындық келлі. Енлі бұзықтық бастамайлы да қайтып келмейді" де. (49) "Егер адассам, шын мәнінде адасуым өз зияныма болалы. Ал егер тура жолла болсам, сонда од. Раббымнын уахи еткенімен болады. Күліксіз Ол. толық естуші, аса жақын" де. (50) Олардың үрейленіп қашар жер жоқ, жақын жерден ұсталғанын бір көрсен. (51) "Оған иман келтірдік" дейді, олар; бірақ ұзақ жерден олардың қолдарына қалайша келеді? (52) Расында олар, оған бұрын қарсы келген еді. Олар ұзақ жерден көрмей сілтейді. (53) Олармен олардын калаган нәрселерінің арасына кедергі түседі. Бұрын ұқсастарына да сөйтілген еді. Сөз жоқ, олар шәк ішінде күдіктенуші.(54)

35-ФАТЫР СҮРЕСІ

"Меккеде түскен. Қырқ бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Көктерді және жерді жасаған сондай-ақ екі, үш және төрт қанатты періштелерді елші қылған

Алла (Т.) ға барлық мақтау лайық. Ол, жаратуда қалағанын арттырады. Күдіксіз Алланың әр нәрсеге толық күші жетуші. (1) Алла (Т.) ның адам баласына берген мәрхаметін тосушы жоқ. Алланың тосқан нәрсесін артынан жіберуші жоқ. Ол аса үстем, тым хикмет иесі. (2) Әй адам баласы! Алла сендерге берген ырысын еске алыңдар: Сендерге көктен, жерден несібе беретін бір жаратушы бар ма? Одан басқа ешбір тәңір жоқ. Сонда қалай тентіреп, бара жатырсындар? (3)

(Мухаммед F.C.) олар сені жасынға шығарса, расында сенен бүрынғы елшілер де жасынға шығарылған еді. Барлық іс Аллаға қайтады. (4) Әй адам баласы! Сөз жоқ, Алланың уәдесі хақ. Ендеше дүние тіршілігі сендерді әсте алдамасын. Сондай-ақ аса алдағыш та сендерді Алла туралы алдамасын. (5) Шәксіз сендерге шайтан дүшпан. Сондықтан сендер де оны дүшпан тұтыңдар. Шын мәнінде шайтан өз тобын тозақтықтардан болуға шақырады. (6) Сондай қарсы

болғандар, оларға қатты азап бар. Ал иман келтіріп, оң іс істегендер, олар үшін жарылқау әрі ірі сыйлық бар. (7) Сондай жаман ісі өзіне әлемі көрсетіліп, оны жақсы көрген біреу (жақсымен тең бе?) Алла қалағанын адастырып, калағанын тура жолға салады. Ендеше (Мухаммед Ғ.С.) оларға қайғырып, өзінді жойма. Әрине Алла, олардың қылған істерін толық біледі. (8) Ол сондай Алла, желдерді жіберіп, сонда ол; бұлтты қозғап, оны өлі бір жерге айдаймыз. Және жаңбыр арқылы жансыз қалған жерді қайта жандандырамыз. Өліктің тірілуі де осы сияқты. (9) Кім күрмет көксесе, негізінде бүкіл кәдір-күрмет Аллаға тән. Көркем сөз Алла жаққа шығады. Сондай-ақ жақсы ғамал оны көтереді. (Көркем сөз: Иман, сенім. Жаксы ғамал: Сенім бойынша істеген құлшылық. Екеуі бір-бірін көтереді. Бірінсіз-бірі қабылданбайды. Б.М.К.Р.Х.) Ал сондай жамандықтың тәсілін істегендер, олар үшін қатты азап бар. Олардын тәсілдері ол. өзінен-өзі жоқ болады. (10) Алла (Т.) сендерді топырақтан сосын мәниден жаратып, кейін сендерді жүп-жүп қылды. Ешбір ұрғашы Алланың білімінен тыс жүкті болмайды да тумайды. Алланың Кітабында жазылған өмір ұзартылмайды да кыскартылмайды. Әрине бұл Аллаға онай. (11)

Екі теніз тен емес: Бұл тәтті шөл канлыралы: ішілуі сүйкімлі. Ол. түзды ащы. Әрбірінен жас ет (балық) жейсіндер әрі тағатын сәндік-бұйымдар (інжу-маржан) шығарасындар. Сондай-ақ Алланын кеңшілігінен несібе іздеу үшін; кеменің теңізде суды жарып бара жатканын көресін. Әрине шүкір етерсіндер. (12) Ол Алла, түнді күндізге кигізіп, күндізді де түнге кигізелі. Сонлай-ак ай мен күнді игерді. Бәрі де белгілі бір мерзімге дейін жүріп тұрады. Біртұтас осылар, Раббыларын Алланікі. Иелік Соган тән. Одан табынғандарың бір ұрық қабығына да ие емес. (13) Егер оларға жалбарынсандар, дауыстарынды естімейді. Мубада олар естісе де сендерге жауап кайтара алмайды. Сондай-ақ қиямет күні олар сендердің ортак қосқандықтарыңнан танады. Толық хабар беруші Алладай саған ешкім түсіндірмейді. (14) Әй адам баласы! Аллага мухтажсындар. Алла (Т.) Ол, эр нәрседен мұнсыз, өте мақтаулы.

وَمَايَسَتُوى اَلْبَحْرَانِ هَذَاعَذَبُّ وُرَاتُ سَآيَةٌ مُسَرَابُهُوهِ هَذَا وَمَايَسَتُوى اَلْبَحْرَانِ هَذَاعَذَبُ وُرَاتُ سَآيَةٌ مُسَرَابُهُوهِ هَذَا مِنْ اللّهُ وَمِنْ كُلُونَ لَحْمَا طَرِيَا وَتَسْتَخْرِهُونَ وَمَنْ اللّهِ عَلَيْهُ وَمِنْ كُونَ اللّهُ اللّهُ وَمِنْ كُونَ اللّهُ ال

(15) Қаласа сендерді жоқ етеді де жаңа ел әкеле алады. (16) Я, бүл Аллаға қиын емес. (17) Ешбір күнәкар, басқаның күнәсын көтермейді. Күнәсы ауыр болған біреу көтеруге шақырса, егер жақыны болса да олан еш нәрсе жүктелмейді. (Мұхаммед Ғ.С.) шын мәнінде Раббыларынан көрмей-ақ қорық қандарды, намазды орындағандарды ғана үгіттей аласың. Ал кім күнәдан тазарса, езі үшін тазарады. Және барар жері Алла жак. (18)

وَمَايِسۡتَوِى ٱلْأَعۡمَى وَٱلْبَصِيرُ ﴿ وَلَاالظُلُمۡنَةُ وَلَاالنَّوْرُ وَهُومَايِسَتُوعِ ٱلْأَعْمَاءُ وَلَاالنَّوْرُ وَهُومَايِسَتُوعِ ٱلْأَعْمَاءُ وَلَاالنَّوْرُ وَهُومَايِسَتُوعِ ٱلْأَعْمَاءُ وَلَاالنَّوْرُ فَيَ وَمَايَسَتُوعِ ٱلْأَعْمَاءُ وَلَاالنَّوْرُ فَيَ وَمَايَسَتُوعِ ٱلْأَعْمَاءُ وَلَاالنَّوْرُ فَيَا الْمَوْرِ فَيَا الْمَوْرِ فَيَا الْمَوْرِ فَيَا الْمَوْرِ فَيَا الْمَوْرِ فَيَا الْمَوْرِ فَيَا الْمَوْرُ فَيَا الْمَوْرُ فَيَا الْمَوْرُ فَيَا الْمَوْرُ فَيَا الْمَوْرُ فَيَا اللَّهُ اللَّهُ الْمَوْرُ فَيَا الْمُورُ وَالْمَوْرُ فَيَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمَوْرُ فَيَالِمُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الل

Соқыр мен көруші тең емес. (Кәпір мен Мұсылман, надан мен ғалым. Ж.М) (19) Қараңғылық пен жарық тең емес. (Шындық пен өтірік. Б.) (20) Көлеңке мен ыстық тең емес. (Жаннатпен тозақ. Ж.М.) (21) Тірілер мен өліктер тең емес. Рас Алла (Т.) әлде кімді қаласа, естіртеді. (Мұхаммед Ғ.С.) сен, қабырлардағы біреулерге естірте алмайсың. (Қарсылықта қасарысқандар, қабырлардағы өліктерге теңеліп отыр. Б.Ж.М.Р.) (22) Сен, бір ескертуші ғанасың. (23) Сөз жоқ,

сені шындықпен қуантушы, коркытушы етіп жібердік. Негізінде бір ескертуші болмаған бір үммет жоқ. (24) Егер сені жасынға шығарса, расында бұлардан бұрын мүгжизалар, нүскаулар және нүрландырушы Кітап келтірген пайғамбарларды да жасынға шығарған. (25) Сосын қарсы келгендерді колға алдым. Сонда соккым калай екен! (26) Шын Алланын көктен жаңбыр жаудырғанын көрмейсін бе? Сонда онымен түрлі-түсті жемістер шығардық. Сондай-ақ таулардан да ақ, қызыл әрі қап-қара түрлі-түсті жолақтарды көрмейсің бе? (27) Адамдардан, құрт-құмырсқа және ірі жәндіктерден түрлі-түстегілер осындай. Шын мәнінде күлдарынан ғалымдары; Алладан қорқады. Рас Алла өте үстем, аса жарылқаушы (28) Әрине Алланың Кітабын оқып, намазды толық орындағандар және өздеріне берген несібемізден көрнеу, көмес түрде тиісті орынға жүмсағандар, еш түгемейтін бір сауда (сауап) үміт ете алады. (29) Өйткені Алла, олардың сыйлықтарын толық беріп, әрі өз кеңшілігінен артылтып береді. Әрине Ол, өте жарылқаушы, аса калыр білуші. (30)

(Мұхаммед Ғ.С.) сондай саған біз уахи еткен Куран, ол хак. Алдынғыны растаушы. Әрине Алла, құлдарынан анық хабар алушы, тым қырағы. (31) Сосын ол Кітапты КҰЛДАРЫМЫЗДАН ТАНДАҒАНЫМЫЗҒА мұра қылдық. (Бұлар; сахабалар, оған ергендер, тіпті қияметке дейінгі ғалымдар. Б.М.К.Р.) Және олардан әлде кім өзіне кесір тигізеді де кейі ортада болады. Ал тағы біреулері, Алланың бұйырығынша жақсылықтарға ілгерлеуші болады. Міне осы, улы мәрхамет. (32) Олар, ғадын жаннаттарына кіреді. Онда алтын және інжу білезіктермен безенеді де олардың онда киімдері жібектен болады. (33) Олар: "Барлық мактау бізден қайғыны жойған Алла (Т.) ға лайық. Әрине Раббымыз аса жарылқаушы, қадыр білуші" дейді. (34) "Ол өз кеншілігінен бізді тұрақты орынға орналастырды. Бізге бүл жерде шаршау да жалығу да болмайды" (пеп бата кылады.) (35) Ал енді қарсы келушілер үшін тозақ оты бар. Оларға өлім үкімі берілмейді.

Олардан азап жеңітіпмейді. Әрбір қарсы келушілерді өстіп жазалаймыз. (36) Олар тозақта: "Бізді тозақтан шығар! Істеген ғамалдарымыздан басқа жақсы ғамал істейік" деп шыңғырады. "Сендерге; үгіт алғысы келген кісі, үгіт алатын өмір бермедік пе? Әрі сендерге ескертуші де келген еді. Енді татыңдар Залымдар үшін ешбір көмекші жоқ" (делінеді.) (37) Әрине Алла (Т.) көктер мен жердің көмесін біледі. Шәксіз Ол, көңілдердегіні де білелі. (38)

Ол сондай Алла сендерді жер жүзінде орынбасар қылды. Сонда кім қарсы келсе, қарсылығының обалы өзіне. Қарсы болушылардың қарсылығы Раббыларының ызасынан басқаны арттырмайды әрі қарсы болушылардың қарсылы зиянды ғана арттырады. (39) (Мұхаммед Ғ.С.): "Алладан басқа табынған ортақтарынды көрдіндер ме? Маған көрсетіндерші. Олар, жер жүзінде не жаратты? Немесе олардың көктерде бір одақтығы бар ма? Не Біз оларға кітап беріп, олар бір дәлел үстінде

ме? Жок олай емес. Залымдар бірін-бірі алдауды ғана уәде етеді" ле. (40) Рас Алла (Т.) кектер мен жерді бүүлжытпай ұстайды. Мұбада екеуіне бір зауал болса, Одан кейін оны ешкім устап тура алмайды. Шәксіз Ол, тым жүмсақ, аса жарылқаушы (41) Олар, өздеріне ескертуші келсе, әлде бір үмметтен көрі тағы туралықта болатындықтарына Аллаға шынымен ант кылған. Бірак, оларға ескертуші келген заман, олардын жиренулерін ғана қоздырды. (6-С. 26-А.) (42) Олар жер жүзінде пансып жаман тәсіл жасалы. Негізінде айлакерліктің кесірі иесіне ғана болады. Олар, бұрынғылардың жолынан басканы күте ме? (Олардын басына келгенді ғана күтеді.) Алланың жолынан әсте бір өзгеріс таба алмайсын да Алланын жолынан бір бұрылыс көре алмайсың. (43) Олар, жер жүзінде кезбей ме? Сонда олар, өздерінен бұрынғылардың соңының не болғанын көрер еді. Тіпті олардың күші, бұлардан артық еді. Көктердегі және жердегі нәрселер Алланы осалдата алмайды. Шексіз Ол, толық білуші, аса күшті. (44)

Егер Алла (Т.) адам баласын қылықтары себепті қолға алатын болса, жер жүзінде ешбір жәндік қалдырмас еді. Бірақ оларды белгілі бір мерзімге дейін кешіктірді. Қашан олардың мезгілі жетсе, сонда Алла құлдарын толық көрелі. (45)

36-ЯСІН СҮРЕСІ

Меккеде түскен, сексен үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұгымын Алла біледі. (1) Терең сырлы Құранға серт. (2) (Мұхаммед F.C.) шәксіз сен елшілерденсін. (3) Тура жолдасын. (4) Өте үстем, ерекше мейірімді Алла түсірген (Кұран жолы.) (5) Аталары ескертілмей өздері кәперсіз қалған елге ескертуің үшін. (6) Расында олардың көбі зиянына берілген қаулыға лайық болды. Сондықтан олар иман келтірмейді. (2-С. 7-А.) (7) Рас олардын мойындарына боғаулар салдық. Сонда ол. иектеріне дейін; сондыктан олардын бастары кекжиіп қалған. (Бұл бір мысал: Қасарысып, шындыққа бас имейді. Ж.) (8) Олардың арттарынан да бөгет алдарынан да бөгет жасап, көздерін қаптадық. Олар көрмейді. (9) (Мухаммед Г.С.) Оларға ескертсен де ескертпесен де бәрі бір. Олар иман келтірмейді. (10) Шын мәнінде сен, үгітге еріп, Рахманды көрмей-ақ

қорыққан кісілерге ескерте аласың. Ал оларды жарылқау және құрметті сыйлықпен қуант! (11) Рас Біз өліктерді тірілтеміз. Сондай-ақ олардың ілгері жіберген, кейін қалдырған нәрселерін жазамыз. Әр нәрсені ашық бір Кітапта түгендеп қойдық. (Адамның; үйретілген ғылым, жаряланған кітап және жасалған хайыр құрылыстарының сауабы немесе қалдырған жаман өнегелерінің күнәсы; өлгеннен кейін де ғамал дәптеріне жазылып, отырады. Б.М.К.Р.) (12)

(Мұхаммед Ғ.С.) оларға, елшілер келген кент халқын мысал көрсет: (Антақя кенті. Ғиса Ғ.С. ның елшілері. Б.Ж.М.) (13) Оларға екі елші жібердік. Сонда олар екеуін жасынға шығарды. Үшінші елшімен қуаттадық. Сонда елшілер: "Рас сендерге елшіміз" деді. (14) (Кент халқы): "Сендер біз сияқты ғана адамсыңдар. Сендерге Рахман, еш нәрсе жіберген жоқ. Сендер мұлде етірік айтасыңдар" деді. (15) (Елшілер): "Раббымыз біледі. Расында сендерге елшіміз." (16)

"Бізге ашық түрде жалғастыру ғана міндет" деді. (17) Олар: "Расында сендер себепті сәтсіздікке ушырадық. Егер айтқандарыңнан кайтпасандар, элбетте сендерді таспен аткылаймыз. Сондай-ак сезсіз сендер бізден жан түршігерлік қинау көресіндер" деді. (18) (Елшілер): "Сәтсіздіктерін бірге. өздерінмен қылықтарыңнан.) Берілген үгітті ырым кыласындар ма? Олай емес. Сендер шектен шыккан елсіндер" деді. (19) Қаланың шетінен біреу жүгіріп келіп: "Әй қаумым! Елшілерге ілесіндер" деді. (20) "Сендерден ақы сұрамайтын кісілерге еріндер. Олар тура жолда." (21) "Өзімді жаратқанға неге құлшылық қылмаймын? Және сендер де Соған қайтарыласындар." (22) "Одан өзге тәнірлер етіп алайын ба? Мубала Алла маған зиян келтіргісі келсе, Олардын қолдаулары маған ешбір пайда бермейді де олар мені құтқара алмайды." (23) "Сөз жок, онда мен ашық адасуда боламын." (24) "Күдіксіз Раббыларына иман келтірдім. Енді маған құлақ салындар" (дегендігі үшін елі таспен атып өлтіреді. Б.Ж.К.М.Р.) (25) "Жаннатқа кір" делінді де ол: "Эттен! Елім білген болса елі:" (26) "Раббымның мені жарылқап, ардақтылардан еткенін" деді. (27)

Одан кейін оның еліне, көктен бір эскер түсірмедік әрі түсіруші де емеспіз. (28) Ол бір ғана дауыс еді. Сонда олар сөніп, жок болды. (29) Өздеріне келген елшіні ұдайы мазак қылған құлдарға нендей өкініш! (30) Олардан бұрын қаншалаған нәсілдерді жоқ еткенімізді; олардын бұларға қайтып келмейтінін көрмей ме? (31) Біртутас барлығы алдымызға жиналады. (32) Оларға өлі жер; бір белгі. Оны жандандырып, одан дән шығарамыз да сонда олар одан жейді. (33) Сондай-ақ онда құрмалардан, жүзімдерден бақшалар кылып, онда бастаулар ағыздық. (34) Онын жараткан өнімінен әрі өздері қолекі істеген нәрселерінен жесін. Сонда да шүкір қылмай ма? (35) Сондай пәк Алла, барлық нәрсені жүп-жүбімен жаратты. Мейлі ол жердің өсірген нәрселерінен болсын, мейлі өздері өндірген және тағы

білмегендерінен болсын. (36) Оларға түн бір белгі. Одан күндізді ажыратамыз. Сонда олар, қараңғылықта қалады. (37) Сондай-ақ күн белгіленген көлемінде жүреді. Міне осы аса үстем, әр нәрсені білуші Алланың өлшеуі. (38) Тағы айдың орындарында өлшеп қойдық. Ескі құрманың қураған бұтағындай болғанға дейін. (39) Күннің айға жетуі мүмкін емес. Және түнде күндізден ілгерлемейді. Әрбірі көкте жүзелі (40)

Олардың нәсілдерін толы кемеде (Нұх кемесінде) тасуымыз, олар үшін бір белгі (Б.Ж.К.М.) (41) Әрі олар үшін сол сияқтыдан мінетін көліктер жаратуымыз (да бір белгі.) (42) Қаласақ, оларды суға батырамыз. Сонда оларға болысушы да жоқ, олар құтқарылмайды да. (43) Бірақ Біздің тарапымыздан бір мәрхамет және бір мерзімге дейін пайдалану болады. (44) Қашан оларға: "Алдарыңдағы және арттарыңдағы жағдайлардан сақтаныңдар. Әрине мәрхаметке

бөленесіңдер" делінсе; (45) Сондай-ақ оларға Раббыларының белгілерінен бір белгі келсе-ақ олар одан жалтарады. (46) Кашан оларға: "Алланын сендерге берген несібесінен тиісті орынға жүмсаңдар" делінсе, сондай қарсы болғандар: "Алла қаласа, тамақтандыратын біреулерді біз тамақтандырамыз ба? Сендер мүлде адаскансындар" деді. (47) Олар: "Егер шын айтсаңдар, бүл құқайларың қашан?" дейді. (48) Олар таласып түрганда, оларды колға алатын бір-ақ ащы дауыс күтіп тұрады. (49) Сонда олар өсиет айталмайды да үйлеріне де қайта алмайды. (50) Сүр үрілсе, сонда олар кабырларынан Раббыларына жүгіреді: (51) "Әттен-ай, бізді жатқан жерімізден кім тұрғызды?",дейді. "Міне мейірімді Алланың уәдесі.Пайғамбар да шын айтқан" (делінеді.) (52) Бір ғана айғай болады да сонда тутас алдымызға әзір болады. (53) Ал енді бүгін ешкімге зұлымдык етілмейді. Сондай-ақ істегендеріңнің ғана болауын көресіндер. (54)

Расында жаннаттыктар, ол күні зауықты шұғылдануда болады. (55) Олар жүбайлары πа көленкелердегі дивандарға жастанған түрде болады. (56) Олар үшін онда жемістер және өздеріне не тілегендері бар. (57) Ерекше мейірімді Раббыларынан оларға: "Сәлем" сөзі болалы. (58) "Әй күнәкарлар! Бүгін араны ашындар!" (59) Әй алам баласы! Сендерге: "Шайтанға табынбандар. Әрине ол, өздеріңе ашық дүшпан" деп, серт бермедім бе? (60) "Маған құлшылық қылындар. Тура жол осы!" (61) Расында ол, сендерден көптеген топты адастырды. Сонда да түсінбейсіндер ме? (62) Сендерге уәде етілген тозақ осы. (63) Карсы келулерің себепті бүгін оған кіріндер. (64) (Олар қылмыстарынан танғандықтан. Б.Ж.М.К.Р) Ол күні олардың ауыздарын мөрлейміз. Бізге олардын колдары сөйлеп, не істегендеріне аяқтары айғак болады. (24-С. 24-А. 41-С. 20-А) (65) Мубада каласак, олардын көздерін мүлде сокыр кылар едік те сонда одар жол

اِنَّا أَسْحَبَ الْمِنْ الْمُوْمِ فِي شُعُلُونَ كِهُ هُونَ هُمْ وَاَوْرَجُعُمُ وَفَا الْمَرْمِ الْمُعْلُونَ كِهُ هُونَ هُمْ وَاَوْرَجُعُمُ وَفَا الْمَرْمِ الْمُعْلُونَ كُهُ الْمُعْلُونَ كُهُ الْمُعْلِقَ الْمَرْمِ الْمُعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعِلَمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمَعْلِمُونَ وَالْمَعْلِمُونَ وَالْمَعْلِمُونَ وَالْمَعْلِمُونَ وَالْمَعِلَمُونَ وَالْمُعْلِمُونَ وَالْمَعْلِمُونَ وَالْمُعْلِمُ وَالْمَعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَلَمْ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ

іздесе, қайтып көрер еді? (66) Егер қаласақ, олардың мекендерінде әлбетте бейнелерін өзгертер едік. Сонда олар ілгері де кейін де кете алмас еді. (67) Әлде кімге өмір берсек, жаратылыста оны қайта бастырамыз. Олар түсінбей ме? (16-С. 70-А. 30-С. 54-А.) (68) (Мұхаммед Ғ.С. ға) өлең үйретпедік әрі оған ол, лайық емес. Ол, бір үгіт және ашық Құран ғана: (26-С. 224-А.) (69) Тірі кісілерге ескерту, қарсы болғандарға байланысты сөз шынға шығу үшін. (70)

Олар үшін рас құдыретімізпен хайуандарды жаратқанымызды көрмей ме? Сондай-ақ өздері оларға иелік етеді. (71) Малды, оларға бойсұндырдық. Олар кейіне мінеді, кейінің етін жейді. (72) Олар үшін малдарда түрлі пайдалар, сусындар бар. Сонда олар шүкірлік қылмай ма? (16-С. 80-А) (73) Олар Алладан өзге тәңірлер жасап алып, олардан көмек көретіндіктерін үміт етеді. (74) Олар (бұттар), оларға көмек ете алмайды. Олардың өздері ол бұттарды қорғау үшін әзір әскер.

(75) (Мұхаммед Ғ.С.) олардың сөздері сені кейітпесін. Әрине Біз олардын көрнеулерін де көместерін де білеміз. (76) Алам баласы өзлерін бір тамшы судан жаратқанымызды көрмей ме? Сонда да ашық кикарлык істейді. (77) Олар өз жаратылысын үмытып, Бізге мысал берді: "Міне шіріген сүйектерді кім тірілтеді?", - деді. (78) (Мұхаммед F.C.): "Оны, сондай алғаш жаратқан тірілтеді. Ол, барлық жаратылысты біледі" де. (79) Ол сондай Алла. сендерге жасыл ағаштан от жаратты. Сол уақытта сендер оны жағасындар. (Марых, Ғафар деп аталатын екі жасыл ағаш. Бір-біріне үйкелсе жанады. Б.Ж.М.К.Р.) (80) Сондай көктер мен жерді жаратқан Алла, олар сияқтыны жаратуға күші жетпей ме? Әлбетте күші жетеді. Ол, әр нәрсені жаратушы, толық білуші. (81) Шын мәнінде Ол. бір істің болуын қаласа, Оның бұйырығы оған "бол" деу, сонда ол бола қалады. (82) Барлық нәрсенің билігі қолында болған әрі сендер Соған қайтарылатын Алла; кемпліктен пәк. (83)

37-САФФАТ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жүз сексен екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Сап-сап турушы (періштелерге) серт, (1) Айдаған сайын айдаушы (періштелерге) серт, (2) Үгіт оқушы (періштелерге) серт. (Алладан баскамен ант ету дурыс емес. Бірак, Алла тарапынан басқаға ант етілуі; ант еткен нәрселерде; ант етілген нәрселерге күәлік бар деген ұғымды береді. Т-Қ) (3) Тәңірлерің біреу. (4) Көктер мен жердің әрі араларындағылардың және шығыс жақтардың Раббы. (70-С. 40-А.) (5) Рас дүние көгін жұлдыздармен безедік. (6) Бүкіл шектен шыққан шайтаннан коргалык. (7) Олар. жоғарғы әлемді тыңдай алмайды. Олар, әр тараптан атылады. (8) Куылған түрде олар үшін ұдайы азап бар. (9) Алайда әлде біреу бір сөз үрлайтын болса, оны өткір бір жалын қуалайды. (10) Енді олардан сүра: "Оларды жарату қиын ба? Басқа жаратқандарымыз қиын ба? Шын мәнінде оларды (адам баласын) бір жабысқақ балшықтан жараттық. (11) (Мухаммед Г.С.) Әрине (Бул жаратылысқа) таңырқадың, олар мазақтайды. (12) Қашан оларға ескертілсе де олар ескермейді. (13) Бір мұғжиза көрсе, олар тәлкек кылады. (14) "Бүл мүлде ашык жалы" леселі. (15) "Біз өліп топырак және сүйектер болған кезде, рас тірілтілеміз бе?" (16) "Әуелгі

аталарымыз да ма?", — дер. (17) "Әрине сендер кор боп тірілесіндер" де. (18) Шын мәнінде ол бір үрейлі дауыс. Сонда олар қарап қалады. (19) "Әттеген-ай! Бұл есеп күні екен гой!", — деседі. (20) "Бұл сендер жасынға шығарған билік күні!" (21) "Жинаңдар! Ол залымдарды да сыбайластарын да олардың табынғандарын да:" (22) "Алладан өзге. Оларға тозақтың жолын көрсетіңдер;" (23) "Оларды тоқтатыңдар. Өйткені олар сұраққа тартылады" (делінеді.) (24)

Оларға: "Бір-бірлеріңе неге болыспайсыңдар?",- (делінеді.) (25) Әрине бүгін олар еріксіз бой ұсынғандар. (26) Олар бір-біріне қарсы сұрақ қойысады. (27) (Олар бастықтарына): "Сендер бізге оң жақтан келуші едіндер" дейді (28) Олар: "Олай емес, өздерің сенбеуші едіндер" дейді. (29) "Өйткені, сендерге бір өктемдігіміз жоқ еді. Әрине өздерің азғын ел едіндер." (30) "Раббымыздың бізге деген сөзі шынға шықты. Біз расында дәмін татамыз." (31) "Сонда сендерді

аздырған едік. Рас өзіміз де азғын едік." (32) Ал рас сол күні, олар азапка ортак болады. (33) Сөз жок, күнәкарларға солайша істейміз. (34) Расында оларға: "Алладан басқа ешбір тәңір жоқ" делінген кезде, менменсіген еді. (35) Олар: "Жынды бір ақын үшін рас тәңірлерімізді тастайык па?",- десті. (36) Әрине ол, шындықты әкелген әрі елшілерді мойындаған еді. (37) Сөз жоқ, сендер күйзелтуші азапты татасындар. (38) Сендер істегендеріннің ғана сазайын тартасындар. (39) Бірак Алланын ыкыласты күлдары бір сәрі. (40) Міне бұлар үшін белгілі бір несібе бар. (41) (Түрлі) жемістер де. Олар күрметке бөленеді: (42) Нығымет бақшаларында, (43) Дивандардың үстінде ерсілі-қарсылы болады. (44) Оларға қайнаған көзден кәселер айналлырыла ұсынылалы. (45) Ішушілер үшін аппак, тәтті. (46) Ол бас ауыртпайды да әрі мас қылмайды. (47) Олардың қасында телмірген ботакөздер бар. (48) Рас олар жарылмаған жұмыртқадай. (49) Олар қарама-қарсы отырып, сурасады. (50) Олардан бір айтушы: "Расында бір ағайыным бар еді" лейлі. (51)

(Ол. маған): "Шын-ак растаушылардансың ба?", - дейді. (52) "Өліп, топырақ және сүйек болсақ та жазаландырыламыз ба?" (53) (деп касындағыларға): "Оны көргілерін келе ме?",- дейді. (54) Сонда өзі карап оны тозақтың ортасында көреді де: (55) "Аллаға ант етемін! Мені де жок ете жаздадын" дейді. (56) "Егер Раббымның игілігі болмаса еді, әрине мен де тозаққа келтірілгендерден болар едім." (57) "Біз өлмейміз бе?" (58) "Алғашқы өліміміз ғана. Біз азапқа да душар болмайыз." (59) Сөз жок, бүл (жаннат) ірі кол жетушілік. (Бұл сөздерді жаннаттықтар айтады. Ж.Б.М.К.) (60) Гамал кылуға тиісті. (61) Осы конак асы жаксы ма? Не заккүм ағашы жақсы ма? (Зақкүм; тозақтықтарға берілетін улы, сасық бір ағаш түрі. Сөздік Әлмауарит.) (62) Рас заққұм ағашын залымдарға сүмдық қылдық. (63) Рас ол, тозақтың түбінде шығатын бір ағаш. (64) Оның қауашақтары, шайтандардын бастары сиякты. (Өте жаман бейнеле леген уғымла. Б.Ж.М.К.Р.) (65) Сондай-ақ олардан жеп, қарындарын толтырады. (66) Сосын оларға қайнап түрған судан сусын беріледі. (67) Сосын олардың қайтар жерлері әлбетте тозақ болады. (68) Рас олар, аталарын

يَقُولُ أَوْنَكُ لَيْنَ الْمُصَدِّقِينَ آَنَ اَوْنَدَا مِنْنَا وَكُنَا تُرَابِا وَعِطَاعًا أَوْنَا لَكُنْدُ مِنَ الْمُصَدِّقِينَ آَنَ اَوْنَا الْمُنْدُ وَيَنَ آلْمُصَدِّقِينَ آَنَا الْمُعَلِّمُ وَالْمُونَ وَهُ فَاطَلَعُونَ آَنَ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَفِي اللَّهُ مِنَا الْمُحْوَمَ اللَّهُ وَالْمَا الْمُولِدُ وَهُ وَلُولَا نِعْمَةُ رَفِي اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَوْلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَوْلَ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَاللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَاللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ وَلَا الللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَالِولَا اللَّهُ اللَّهُ الللْلِلْ اللْلَالِ الللْلَالِي اللَّهُ الل

адасқан түрде тапқан болатын. (69) Сонда олар, аталарының ізінше жүгіре берді. (70) Олардан бүрың, алғашқылардың көбі адасқан еді. (71) Расында олардың ішіне де ескертуші жіберген едік. (72) Ескертілгендердің соңының не болғанын бір көр! (73) Бірақ Алланың ықыласты құлдары басқа. (74) Расында Нүх (Ғ.С.) Бізге жалбарынды. Біз нендей жақсы қабылдаушымыз! (75) Оны да семьясын да зор қиыншылықтан құтқардық. (76)

Нүх (F.C.) тың үрпақтарын қалдырдық. (Жалғасты түрде өрбіттік.) (77) Оны кейінгілерге дәріптеттік. (78) Нүх (F.C.) қа бүкіл әлемнен сәлем болсын. (79) Рас Біз, ізгі іс істеушілерді өстіп сыйлыққа бөлейміз. (80) Өйткені ол, сенуші құлдарымыздан. (81) Сосын басқаларын суға батырдық. (82) Күдіксіз Ыбырайым (F.C.) де Нүх (F.C.) тың даңғыл жолында. (83) Өйткені, Ыбырайым (F.C.) Раббына, ынталы жүрекпен келген еді. (84) Сол уақытта әкесіне де еліне де:

"Нелерге табынасындар?",- деді. (85) "Алладан өзге өтірік тәңірлер қалайсындар ма?" (86) "Әлемнің Раббына байланысты не ойларын бар?" (87) Сонда Ыбырайым (Ғ.С.) жүлдыз жаққа назар аударып: (88) "Мен наукаспын" деді. (89) Сонда ел олан бұрылған бойла кете берлі. (90) (Ыбырайым Г.С.) олардың тәңірлерінің жанына онаша барып: "Жемейсіңдер ме?",- деді. (91) "Неге сөйлемейсіндер?" (92) Сонда андып барып, оң қолымен ұрды. (93) Олар, оған жүгірісіп келді. (94) "(Қолмен) жонып, алғандарына шоқынасындар ма?", - деді. (95) "Алла сендерді де жасаған нәрселерінді де жаратты." (96) Олар: "Ол үшін бір бина жасап, оны отқа тастап жіберіндер" десті. (97) Сонда одар оған бір айлакерлік жасауды ойлады да оларды төмендетіп жібердік. (98) (Ыбырайым **Г.С.): "Раббым жакка кетемін. Ол.** маған жол көрсетеді" деді. (99) "Раббым, маган жақсысынан бір үл бер!" (100) Оны өте мүлайым бір тлмен куанттык. (101) Ұлы (Ысмайыл) өзімен бірге жүруге жеткен кезде: "Балакайым! Сені түсімде бауыздағанымды көремін: назар аудар, көзқарасың не?",- деді. Ол: "Әй әкетайым! Өзіңе не әмір етілсе, оны орында. Алла каласа, мені сабырлылардан табарсың" деді. (102)

(Ыбырайым Ғ.С. құрбан айының 8-ші күні; баласын құрбан шалатын бір түс көріп, күдіктенгендіктен: "Таруя"; күдікті күн деп, 9-шы күні; және қайта көріп, рас деп танығандықтан: "Гарифа"; тану күні деп. 10-шы күні және көріп, күрбан шалғандықтан: "Нахыр" деп аталады. Б.М.) Сөйтіп екеуі де тнап, әкесі оны мандайының үстіне жатқызады. (Кулыретше бауыздаған бышақ кеспеді. Ж.М.) (103) Біз, оған: "Әй Ыбырайым!", - деп, дабыстадық: (104) "Рас түсінді шынға шығардын. Куліксіз ізгі іс істегенлерлі осылайша сынаймыз" (дедік.) (105) Шын мәнінде бұл бір ашық сынау еді. (106) Оны ірі бір құрбандыққа ауыстырдык. (Күдыретше бір күрбандык кошкар беріледі. Б.Ж.М.К.) (107) Кейінгі нәсілдерде, оған (жақсы даңқ) қалдырдық. (108) Ыбырайым (Г.С.) ға сәлем. (109) Рас. ізгі істер істеушілерді осылайша сыйлыкка бөлейміз. (110) Өйткені ол, сенген құлдарымыздан еді. (111) Оны пайгамбарлардың ізгілерінен; Ысхаклен шүйіншіледік. (112) Өзіне ле Ысхак (Г.С.) ка да береке бердік. Сондай-ак екеуінің ұрпақтарынан жақсы болғандар да өздеріне ашық зулымдык еткендер де бар. (113) Расында Муса, Һарүн (Ғ.С.) ға да игілік бердік. (114) Екеуін әрі елін зор апаттан құтқардық. (115) Оларға жәрдем еттік те сонда олар, жеңіске ие болды. (116) Екеуіне түсінікті кітал бердік. (117) Екеуіне тура жол керсеттік. (118) Екеуіне, кейінгі

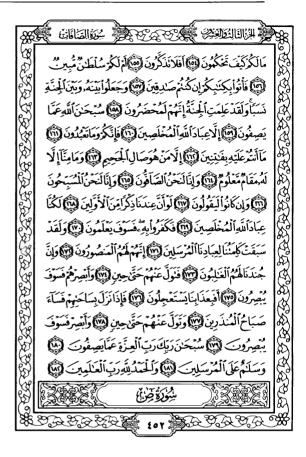
нәсілдерде (жақсы даңк) қалдырдық. (119) Муса және Һарүн (Ғ.С.) ға сәлем. (120) Рас ізгі іс істегендерді естіп сыйлыққа бөлейміз. (121) Өйткені, екеуі де сенген кұлдарымыздан еді. (122) Әрине Іляс (Ғ.С.) елшілерімізден еді. (123) Сол уакытта еліне: "Алладан қорықпайсындар ма?", - деді. (124) "Ерекше жаратушыны қойып, "Бағыл" атты бутка жалбарынасындар ма?" (125) "Алла, сендердің де бұрынғы аталарынның да Раббы!" (126)

Сонда елі оны жасынға шығарды. Рас олар, жазаға келтіріледі. (127) Бірақ Алланың ықыласты құлдары басқа. (128) Кейінгі нәсілдерге оған (жақсы даңқ) қалдырдық: (129) "Іляс (Ғ.С.) қа сәлем." (130) Рас Біз, ізгі іс істегендерді осылайша сыйлыққа бөлейміз. (131) Өйткені, ол сенімді құлдарымыздан еді. (132) Күдіксіз Лұт (Ғ.С.) елшілерден еді. (133) Сол уақытта оны да семьясын да түгел құтқардық: (134) Бірақ қалғандардың ішіндегі бір кемпірден басқа. (135) Сосын

өзгелерін жоқ еттік. (136) Әрине тәңертең, олардан өтіп жүресіндер. (137) Әрі түнде де. Сонда да түсінбейсіндер ме? (138) Күліксіз Юныс (Г.С.) елшілерлен еді. (139) Сол уакытта ол, толы кемеге қашқан еді. (Еліне кейіп, кемеге барып түскенде; кеме ауырлап, жүре алмай, шар салғанда соған шығады. Б.Ж.М.) (140) Шар салғанда ол, жеңіліске ұшырады. (Қарғып теңізге түсті.) (141) Сонда оны балық жұтты. Ол. айыпталған елі. (142) Егер ол. Алланы рас дәріптеушілерден болмаса еді: (143) Әрине қайта тірілетін күнге дейін балықтың қарнында қалған болар еді. (144) Сонда оны кырга шығарып, тастадық. Ол науқас еді. (145) Онын үстіне жапырақты бір ағаш өсірдік. (146) Оны жүз мың не тағы артығырақ елге жіберген едік. (147) Сонда олар иман келтірді де бір мерзімге дейін пайдаландырдық. (148) Енді олардан сұра: "Қыздар Раббыларынікі де, улдар олардікі ме? (149) Немесе періштелерді үргашы жаратканымызга олар куә ме? (150) Сак болындар! Олар жалғандарын айта береді: (151) "Алланың баласы бар" деп, олар мулде өтірік айтады. (152) Алла ұлдардан көрі қыздарды артық көре ме? (153)

Сенлерге не болды? Калай шешім етесіндер? (154) Түсінбейсіндер ме? (155) Немесе сендердін ашық бір ләлеллерін бар ма? (156) Шыншыл болсандар кітаптарынды әкеліндер. (157) Олар Алла мен періштелер (Б.Ж.М.К.Р.) арасында ұрпақтық байланыс үйгарды. Расында періштелер; олардын Алланың аллына келтірілетінін біледі. (Немесе Алла мен жын арасында жег-жаттык үйгарды.) (158) Алда (Т.) одардын сипаттауларынан пәк. (159) Бірак Алланын нагыз күллары өйтіп сипаттамайлы. (160) Сонда сендер де табынған нәрселерін де, (бірлесіп;) (161) Сендер Аллаға қарсы бұзақылық шығара алмайсыңдар. (162) Бірақ кім тозаққа түсетін болса, ол баска. (163) (Періштелер, былай дейді. Б.Ж.): "Бізден орны белгіленбеген ешкім жок." (164) "Шын мәнінде біздер қатарланып турушыларданбыз." (165) "Әрине Алланы дәріптеушілерденбіз." (166) Олар былай дейтін еді: (167) "Егер бізде бұрынғыларға түсірілген үгіт болса еді," (168) "Элбетте Алланың ыкыласты күлдарынан болар едік." (169) Сонда одар, келген Кітапка дереу қарсы шықты. Жақында (нәтижені) біледі. (170) Расында елші құлдарымызға сөзіміз бұрын бекіген болатын: (171) "Сөз жоқ, оларға жәрдем болады." (172) "Сөзсіз женіске ие болатын біздің әскер." (173) (Мухаммед Г.С.) сонда олардан

бір мезгілге дейін бет бұра тұр. (174) Оларды көре тұр, олар да жақында көреді. (175) Олар азабымыздың жедел келуін қалай ма? (176) Қораларына (азап) түскен кезде, ескерту берілгендердің таңы нендей жаман. (177) Сонда олардан бір уаққа дейін аулақ бол. (178) Тағы оларды байқай тұр. Жақында олар көреді. (179) Қастерлі Раббың олардың сипаттағандарынан пәк. (180) Елшілерге сәлем! (181) Барлық мақтау бұкіл әлемнің Раббы, Алла (Т.) ға лайық. (182)

38-САД СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Сексен сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. Үгіт толы Құранға серт. (1) Әрине қарсы болғандар, дандайсып, тартысуда. (2) Олардан бұрын қаншалаған нәсілді жоқ еттік. Сонда олар ойбайлады да; бірақ құтылар заман емес еді. (3) Олар өздерінен бір ескертуші келгеніне таңырқады да қарсы болғандар: "Бұл бір сиқыршы,

барып түрган суайт" деді. (4) "Тәңірлерді бір-ақ тәңір қыла ма? Эрине бұл тым таңғажайып нәрсе." (5) Олардың бастықтары келіп: "Жүріндер, өз тәңірлерінде сабыр ете түрындар. Сөз жок, бүл бір максатты нәрсе." (6) "Тіпті бұны біз өзге дінде естіген емеспіз. Бұл мүлде бір жасанды жол." (7) "Арамыздан осыға ғана үгіт түсірілді ме?.- (десті) Олай емес, олар Менін үгітімнен күліктенуле. Әрине олар азабымды таткан жок. (8) (Мұхаммед **F.C.**) немесе өте үстем, аса жомарт Раббынның мәрхаметінің қазынасы олардың қасында ма? (9) Не көктер мен жердің әрі арасындағылардың иелігі олардікі ме? Ендеше, ыңғайын тауып, көтеріліп көрсін. (10) (Олар) мүнда соққы жеген рулардан бір қол. (11) Олардан бұрын Нұх. Ғал елі және салтанат иесі Перғауын да жасынға шығарған еді. (12) Сондай-ақ Сәмүд, Лұт және Әйке халкы да. Міне осы топтар: (13) Барлығы да елшілерді жасынға шығарғандықтарынан, азап лайық болды. (14) Ал енді бұлар да токтаусыз бір ғана ащы дауысты күтеді. (15) Олар: "Раббымыз, есеп күнінен бұрын көресімізді тез көрсет" десті. (16)

(Мухаммел F.C.) олардын айткандарына сабыр ет. Мыкты кулымыз Дәуіт (Ғ.С.) ті есіне ал! Өйткені ол. өте бой ұсынушы. (17) Рас оған тауларды бағындырдық. Олар онымен бірге іңірде әрі сәскеде Алланы дәріптейтін еді. (21-С. 79-А.) (18) Оған құсты тобымен бағындырдық. Барлығы Алланы дәріптуші еді. (19) Оның патшалығын күшейтіп, оған даналык, сондай-ақ дауға билік айту қабілетін бердік. (20) Саған даушының хабары келді ме? Сол уакытта дуардан асып бөлмеге кіріп келген еді. (21) Олар Дәуіт (Ғ.С.) ке кірген сәтте, сонда олардан абыржып қалды. Олар: "Қорықпа, бір-біріне өктемдік еткен екі даушымыз. Арамызға туралықпен билік қыл. Шатаспа да бізді тура жолға сал" деді. (22) "Рас мына туысымның тоқсан тоғыз саулығы бар еді де менің бір саулығым бар еді. Сонда да ол, "Оны маған тапсыр" деп, сөз бойынша өзіме өктемдік істеді." (23) Дәуіт (Ғ.С.): "Шынында сенің саулығынды өз саулықтарыңның үстіне сұраумен саған зұлымдық еткен екен. Расында қарым-қатынаста болғандардың көбі, әрине бір-біріне қаралық істейді. Бірақ иман келтіріп, турашылдық істегендер басқа. Олар азғантай" деді. Дәуіт (Ғ.С.) шын мәнінде өзін сынағанымызды сезді. Сондықтан Раббынан жарылқау тілеп, сәждеге

المسترعَلَى مَايَقُولُونَ وَاذَكُرْ عَبَدَنَا دَاوُودَذَا الْأَيْدِ إِنّهُ وَالْكَبْرِ اللّهِ الْمَالَةِ اللّهُ وَالْطَيْرِ الْمَاسَخِرْنَا الْجِبَالُ مَعَهُ وَيُسَبِحْنَ وَالْعَشِي وَالْإِشْرَاقِ فَيْ وَالطَيْرِ فَيْ وَالطَيْرِ فَيْ وَالطَيْرِ وَوَهَلَ الْخِيْرَا الْجِبَالُ مَعَهُ وَهَلَ السّكَ سَوْا الْخَيْمِ إِذَ سَوْرُوا اللّهِ مَلَا الْمِحْرَابِ فَي وَهَلَ السّكَ سَوْا الْحَصِمِ إِذَ سَوَرُوا اللّهِ اللّهِ وَهَلَ السّكَ سَوْا الْحَصْمِ إِذَ سَوْرُوا اللّهِ اللّهِ وَهَلَ السّكَ سَوْا الْحَصْمِ إِذَ سَوْرَوُوا اللّهِ اللّهِ وَهَلَ السّكَ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَالْمُ اللّهُ وَاللّهُ و

жығылып, бой үсынды. (24) Сонда оны жарылқадық. Шәксіз оның Біздің қасымызда әлбетте жақындығы, көркем келешегі бар. (Бұл дауа мәселесі, мысал үшін келтірілген. Б.М.К.Х.) (25) Әй Дәуіт! Сені жер жүзінде меңгеруші қылдық. Сондықтан адамдардың арасына хақиқатпен үкім ет, ойға ерме. Онда сені Алланың жолынан адастырады. Шәксіз Алланың жолынан адасқандар, есеп күнін ұмытулары себепті оларға қатты азап бар. (26)

Кек пен жерді əpi арасындағыларды босқа жартпадық. Ол қарсы келгендердің ойы. Сондыктан оттан азап болатын карсы келгендерге не өкініш! (27) Немесе иман келтіріп, ізгі іс істегендерді, жер жүзіндегі бұзақылардай қыламыз ба? (28) (Мұхаммед Ғ.С.) саған бір мұбарак Кітап түсірдік; аяттарын түсінсін әрі акыл иелері үгіт алсын. (29) Дәуіт (Ғ.С.) ке Сүлеймен (Ғ.С.) ді бердік. Ол не деген жаксы күл еді. Рас ол ете бағынышты. (30) Сол уақытта

бір кеште Сулеймен (Ғ.С.) ге сәйгүлік жүйріктер келтірілді (31) "Сөз жок, мен Раббымды еске алу үшін атты өте жақсы көремін" деді. Акыр түлпарлар көзден ғайып болған сәтте: (32) "Оны маған қайтарып әкеліңдер" (деп,) сонда аяқтарын, мойындарын сипай бастады. (Күран Кәрим түрікше уғымы, Диянат істері Түркия Құран уғымы. Т-К.Пакістан.) (33) Расында Сулеймен (Ғ.С.) ді сынап тағынын үстіне бір дене қойдық. (Б.Ж.М.А.) Сосын ол. тәубе қылды. (34) "Раббым! Мені жарылка. Маған, менен кейін ешкімге нәсіп болмайтын патшалык бер. Әрине Сен өте жомартсың" деді. (35) Сондықтан қалаған жерге жетуге, бұйрығымен оңай жүретін желді бағындырдық. (36) Әр түрлі құрылыс жасаушы және сүңгігіш шайтандарды бағындырдық. (21-С. 82-А.) (37) Ал басқа біреулері шынжырларда матаулы еді. (38) "Бұл Біздін бергеніміз. Ал енді қалағаныңа бер. Немесе бермей чстап тур, есеп емес. (Ерк өзiнде.)",-(дедік.) (39) Күдіксіз ол үшін қасымызда жақындық әрі көркем келешегі бар. (40) (Мұхаммед Ғ.С.) кулымыз Әйүп (Ғ.С.) ті есіне ал. сол уақытта Раббына: "Рас мені шайтан бейнет және қинауға ұшыратты" деп жалбарынды. (41) Оған: "Аяғыңмен жерді теп. Міне саған шомылатын әрі ішетін суық су" (пелік.) (42)

(Әйүп Ғ.С. колынан бала-шаға. мал-мүлкі кетіп, құрт ауруға чшыраса да қабақ шытпай сабырмен құлшылық қыла бергендіктен, Алланың мәрхаметімен сақайып бұрынғылан ла артык халге келелі. Б.М.К.Р.) Бізден бір мәрхамет сондай-ақ ақыл иелеріне бір үгіт түрінде оған семьясын; олармен бірге бір есе артығымен бердік. (Әйүп Ғ.С. әйеліне кейіп, жазылсам, жүз дүре соғамын деп ант етеді. Б.Ж.М.Р.) (43) "Колына бір топ ши алып, сонымен бір үр. Сертіңнен қайтпа!" Шынында оны сабырлы көрдік. Ол недеген жақсы құл. Өйткені ол, өте бойсчнушы. (44) (Мухаммед Г.С.) құлымыз Ыбырайым, Ысхак және Ягкуп (Г.С.) ты есіне ал. Олар мықты да қырағы еді. (45) Расында Біз оларды нағыз ахиретті еске алуға арнадық. (46) Сөз жоқ, олар, касымызда тандаулы игі-жақсылардан. (47) (Мұхаммед F.C.) Ысмайыл, Іляс және Зүлкәфіл (Ғ.С.) ді де есіне ал. Барлығы жақсылардан еді. (48) Бұл бір насихат. Күліксіз тақуалар үшін тым көркем келешек бар. (49) Олар үшін есіктері ашық Ғадын жаннаттары бар (50) Олар онда жастанып отырады. Ол жерде мол жемістер, сусындар тілейді. (51) Олардың қасында телмірген жасыт қор қыздары бар. (52) Есеп күні үшін сендерге уәде етілгендер осы. (53) Сөзсіз, таусылмас берген несібеміз осы; (54) Я. осы! Ал расында азғындар үшін жаман орын

бар: (55) Олардың кірер жерлері тозак. Сонда нендей жаман орын: (56) Я, осы! Енді олар, кайнар су. ірің татсын! (57) Тағы басқа осы сияқтылардың неше түрлісі бар. (58) (Кылмыстылардын бастыктарына): "Мына топ, сендермен бірге тозаққа кірушілер" (делінеді. Олар): "Оларға жақсылық жоқ. Олар тозаққа кіреді" (дейді.) (59) Олар: "Олай емес. сендерге жаксылык болмасын! Бүны бізге сендер келтірдіңдер. Нендей жаман орын" (дер.) (60) Олар: "Раббымыз! Бізге бұны кім келтірген болса, оның тозақтағы азабын неше есе арттыра түс!",- дейді. (61)

Олар: "Бізге не болды? Өздерін жамандардан санаған адамдарды көрмейміз ғой" деседі. (62) "Оларды сықаққа алушы едік. Немесе олар көздерімізге түспей ме?" (63) Күдіксіз, міне осы; тозақтықтардың тартысулары бір шындық. (64) (Мухаммел Ғ.С.) оларға: "Шын мәнінде мен бір ескертуші ғанамын. Өте ектем бір Алладан басқа ешбір тәңір жоқ" де. (65) "Ол, көктер мен жердің әрі екі арасындағылардың Тым Раббы. устем, аса жарылқаушы..." (66) "Бұл бір ірі

хабар" де: (67) "Сендер Одан бет бүрсаңдар." (68) "Жоғары элемдегілердің тартыспаларынан мәліметім жоқ еді." (69) "Шын мәнінде ашық бір ескертуші болғандығынан ғана маған уахи етілуде" (де.) (70) Сол уақытта Раббың, періштелерге: "Мен балшықтан бір адам жаратамын" деген. (71) "Кашан оны жасап, оған рухымнан үрлеген сәтте, оған сәждеге жығылындар" (делінді.) (72) Сонда періштелердін бәрі түгел сәжде қылды. (73) Бірақ Ібіліс сәжде етпей тәкаппарланып, қарсылардан болды. (74) (Алла Т.): "Әй Ібіліс! Кудырет колыммен жаратқаныма сәжде етуден сені не тосты? Тәкаппарландың ба?", - деді. (75) Ол: "Мен одан артықпын. Өйткені, мені оттан жараттың да оны топырақтан жараттың" деді. (76) (Алла Т.): "Дереу ол жерден шық. Шын мәнінде сен рахметімнен қуылдың" деді. (77) "Шынында қиямет күніне лейін лағынетім саған болсын." (78) Ол: "Раббым, онда кайта тірілетін күнге дейін маған мүрса бер" деді. (79) (Алла Т.): "Рас сен мүрса берілгендерденсін!" (80) "Белгілі бір күнге дейін." (81) Ол: "Үстемдігіне серт! Әлбетте олардың барлығын аздырамын" деді. (82) "Бірақ олардан ыкыласты күлдарын ғана қалады." (83)

(Алла Т.): "Хақиқат осы. Мен хақиқаты айтамын." (84) "Әлбетте тозақты сеніменен және саған ілескендермен, солардың барлығымен толтырамын." (85) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Сендерден оған ақы сұрамаймын. Өз ойымнан шығарушылардан емеспін" де. (86) "Бұл Құран бұкіл әлем үшін бір насихат!" (87) "Әлбетте оның хабарын бір заманнан кейін түсінесіндер." (88)

39-3YMƏP CYPECI

Меккеде түскен. Жетпіс бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Бұл Қітаптың түсірілуі, тым үстем, аса дана Алла (Т.) дан. (1) (Мұхаммед Ғ.С.) расында саған бұл Кітапты бір шындықпен түсірдік. Сонда Аллаға дінді нағыз арнап, құлшылық қыл. (2) Көңіл бөліндер! Дін нағыз Аллаға тән. Сондай Алладан өзгені дос тұтқандар: "Біз бұларға, Аллаға жақындастырсын деп қана табынамыз" (дейді.) Күдіксіз олардың араларындағы таласқан нәрселеріне Алла (Т.) үкім

береді. Расында Алла, кім өтірікші, ете қарсы болса, оны тура жолға салмайды. (3) Егер Алла бала иемденуді қаласа еді, жаратқанынан тілегенін таңдар еді. Ол одан пәк. Ол Алла жалғыз, өте үстем. (4) Кектерді, жерді шындық бойынша жаратты. Түнді күндізге айналдырады, күндізді түнге айналдырады және күн мен айды меңгереді. Әрбірі белгілі бір мерзімге дейін жүріп тұрады. Абайлаңдар! Ол тым үстем, аса жарылқаушы. (5)

Алла (Т.) сендерді бір кісіден жаратты. Сосын одан жұбайын жаратты. Тағы сендер үшін малдардан (түйе, сиыр, қой, ешкі.6-С. 143-А.) сегіз түр пайда қылды. Және сендерді аналарыңның ішіндегі (құрсақ, жатыр, қағанақ) үш қараңғылықта бір жаратылыстан кейін бір жаратылыспен жаратты. (22-С. 5-А. 23-С. 14-А.) Міне осы Раббыларың Алла (Т.) Патшалық Оған тән. Одан басқа еш тәңір жоқ. Қайтып бұрылып барасыңдар? (б) Егер қарсы келсеңдер, сонда Алла

сендерден мүңсыз. Күлдарынын қарсылығын ұнатпайды. Егер шүкірлік етсеңдер, сендерге разы болады. Ешбір күнәкар, басқаның күнәсын көтермейді. Сосын қайтар жерлері Раббылары жақ. Сонда сендерге істеген істерінді түсіндіреді. Өйткені, Алла көкіректегілерді толық біледі. (7) Кашан алам баласына бір таршылық келсе. Раббына жалбарып, Оған бейім ынта байкаталы. Сосын қашан Алла оған бір игілік берсе, бүрынғы Оған жалбарғанын умыталы да жолынан адастыру үшін Аллаға тенлес жасайлы. (Мұхаммел F.C.) оларға: "Қарсылығынмен біраз мэз бола түр. Сөз жоқ сен тозақтықсың" де. (8) (Ал осылар,) бой усынып, түн ішінде сәжде етіп, тіке тұрып, сондай-ақ ақиреттен коркып Алланын рахметінен үміт еткен кісі сиякты ма? (Мухаммед F.C.) оларға: "Білгендер мен білмегендер тең бола ма?",- де. Шын мәнінде ақыл иелері ғана үгіт ала алады. (9) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй иман келтірген күлдарым! Раббыларыңнан қорқыңдар! Бұл дүниеде жақсылық істегендерге жақсылық бар. Алланың жері кең. Шын мәнінде сабыр етушілерге сыйлықтары есепсіз орындалады" леп айт. (10)

(Мұхаммед Ғ.С.): "Шәксіз мен дінді нағыз Аллаға арнап, құлшылық қылуға бүйрылдым." де. (11) "Сондай-ак бой ұсынушылардын алды болуға бүйрылдым" (12) "Шынында мен Раббыма карсы келсем, улы күннің азабынан қорқамын" де. (13) "Дінімді нағыз Аллаға арнап құлшылық қыламын" де. (14) "Сендер Алладан өзге калағандарына табынындар. Расында, зиянга үшырагандар, киямет күні өздерін де үй-іштерін де зиянға ұшыратқандар болады. Сак болындар! Міне осы анык зиянга ушырагандык" де. (15) Олардың үстерінде де оттан түнектер; астарынан да түнектер болады. Міне Алла құлдарын осы аркылы коркытады. Әй күлдарым! Менен қорқыңдар. (16) Сондай бұттан, оларға табынулан аулақ болғандар, сондай-ақ Аллаға ынтамен бой үсынғандар, олар үшін құаныш бар. сонда құлдарымды шүйіншіле. (17) Сондай сөзге күлак салып, сонда оның ең көркеміне ілесетіндер, міне солар, Алла ездерін тура жолға салғандар. Ал міне солар, ақыл иесі. (18) (Мұхаммед F.C.) өзiне азап лайық болу сөзi

бекіген біреуді және тозақтағы біреуді сен құтқарасың ба? (19) Раббыларынан қорыққандар үшін астарынан өзендер ағатын қабат-қабат салынған сарайлар бар. Бұл Алланың уәдесі, Алла (Т.) уәдесінен таймайды. (20) Көрмейсің бе? Алла көктен жаңбыр жаудырып, оны жер жүзіндегі қайнарларға салды. Сосын ол арқылы түрлі-түсті егіндер шығарды. Сосын қуқыл тартып, оның сарғайғанын көресің. Сосын оны қоқымға айналдырады. Бұнда ақыл иелеріне үгіт бар. (21)

Алла (Т.) әлде кімнің көкірегін Ислам үшін ашса, сонда ол, Раббы тарапынан нүр үстінде емес пе? Жүректері Алланы еске алудан қатайғандар құрысын! Міне олар, ашық адасуда. (22) Алла (Т.); аяттары бір-біріне ұқсас қайталанып отыратын, сөздің ең көркемін Кітап түрінде түсірді. Одан Алладан қорыққандардың түктері үрпиеді. Сосын олардың терілері, жүректері Алланың зікіріне жұмсайды. Бұл (Құран) Алланың тура жолы. Онымен кімді қаласа,

тура жолға салады. Алла әлде кімді адастырса, сонда оған тура жол көрсетуші болмайды. (23) Киямет күні, жүзін жаман азаптан коруға тырыскан кісі кандай?... Залымдарға: "Істегендеріңнің жазасын татындар" делінеді (24) Олардан бұрынғылар да жасынға шығарған. Сонда оларға күтпеген жерден апат келген. (25) Егер олар білген болса, Алла оларға дүние тіршілігінің қорлығын тарттырған. Әрине ахирет азабы тағы зор. (26) Расында Біз бұл Куранды адам баласына әр түрлі мысалды, олар үгіт алу үшін келтірдік. (27) Бұл мүлтіксіз бір арапша Куран. Әрине олар сақсынар. (28) Алла бір мысал берді: Өзара шығыса алмаған ортақтардың меншігіндегі біреумен бір адамның меншігіндегі біреу; мысалда, екеуі тең бе? Барлық мақтау Аллаға лайық. Бірақ олардың көбі түсінбейді. (29) (Мұхаммед Ғ.С.) шынында сен де өлесін. Олар да еледі. (30) Сосын сендер, киямет күнінде Раббыларыңның хүзырында дауласасындар. (31)

Ал енді Аллаға өтірік айтқан. сондай-ак өзіне шындық келген кезде, оны жасынға шығарған біреулен залымырак кім бар? Карсы келушілерге тозақта орын бар емес пе? (32) Сондай шындықты әкелген және оны мойындаған міне солар; такуалар. (33) Оларға Раббыларының қасында қалағандары бар. Жақсылық істеушілердің сыйлықтары осы. (34) Өйткені Алла (Т.) олардың істеген істерінің жаманын жояды да оларды істеген істерінің ең жақсысымен сыйлайды. (35) Алла құлына жеткілікті емес пе? (Мухаммед Г.С.) олар сені Алладан өзгелермен коркытады. Кімді Алла адастырса, оған тура жол көрсетуші жоқ. (36) Ал кімді Алла тура жолға салса, сонда оны адастырушы жоқ. Алла (Т.) өте устем, ош алу күшіне ие емес пе? (37) (Мухаммед Г.С.) расында олардан: "Көктерді жерді кім жаратты" деп сүрасаң, әрине олар: "Алла" дейді. "Көрдіңдер ме? Егер النافرة الناف

Алла маған бір зиян беруді қаласа, Алладан өзге шоқынғандарың Оның апатын айықтыра ала ма? Немесе Алла маған бір игілік қаласа, олар Оның игілігін тоса ала ма?",— де. "Алла маған жетеді. Тәуекел етушілер Оған тәуекел етсін" де. (38) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй елім! Өз орындарында істей беріндер. Әрине мен де істеймін. Жақында білесіндер" де. (39) "Қорлаушы азап кімге келеді? Үстіне тұрақты азап түсетін кім? (Жақында білесіндер" де.) (40)

(Мұхаммед Ғ.С.) расында саған Құранды адам баласы үшін шындық бойынша түсірдік. Сонда кім тура жолға түссе, өзі үшін. Ал кім адасса, ол өз зиянына. Сен оларға кепіл емессің. (41) Өлер уақытта жанды Алла алады. Сондай-ақ елмегендердің жанын үйқыда алады. (Сезім қабілеттері тоқтайды.) Сосын елуіне үкім берілгендердікін тоқтатады да басқалардікін белгілі бір мерзімге дейін жібереді. Сөз жоқ, мұнда түсінетін елге ғибраттар бар. (42) Немесе олар Алладан өзгені

шапағатшы етіп аллы ма? (Мухаммел Г.С.): "Егер олар еш нарсеге ие болмаса да арі еш нарсені тусінбесе де ме?".- де. (43) (Мухаммел Ғ.С.): "Барлық шапағат Алла үшін. Көктер мен жердің иелігі Онікі. Сонсон Ол жаққа қайтарыласындар" де. (44) Бір Алла зікір етілсе, ахиретке сенбегендердің жүректері жиренеді. Ал қашан Алладан өзгелер зікір етілсе, олар куанады. (45) (Мұхаммед **Г.С.): "Әй көктерді және жерді** жаратушы, көрнеу, көместі білуші Алла! Кайшылыкка түскен нәрселерде құлдарыңның арасына Сен төрелік етесің" де. (46) Егер біртутас жер жүзінде болған нәрселер және онымен бірге сондай тағы залымдардікі болса еді, киямет күнінің қатты азабынан (құтылу үшін) оны төлеуге берер еді. Олар. Алла тарапынан еш күтпеген нәрселерді көреді. (47)

Оларға істеген жамандықтары мәлім болады. Әрі олардың ажыуалаған нәрселері өздерін баурап алады. (48) Адам баласына бір қиыншылық лушар болса. Бізге жалбаралы. Сосын оған жанымыздан бір игілік берген сәтте: "Бұл маған білгіштігіме ғана берілді" дейді. Жоқ олай емес, ол бір сынақ. Бірақ олардын көбі түсінбейді. (49) Расында олардан бұрынғылар да соны айткан болатын. Бірак олардын істегендері кәдеге жарамады. (50) Сонықтан олардын кесірлері өздеріне тиеді. Сондай-ак олардан залым болғандардын сумдығы жедел өз бастарына жетеді. Олар Алланы осалдата алмайды. (51) Олар білмей ме? Расында Алла (Т.) кімді қаласа, оның несібесін кенітеді де тарайтады. Сөз жок, осыларда сенген ел үшін өнегелер бар. (52) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй өздеріне зиян қылған құлдарым! Алланын рахметінен күлер

табендер. Алла бірттас күнәларды жарылқайды. Өйткені Ол тым жарылқаушы, төтенше мейірімді" де. (53) "Өздеріңе апат келуден бұрын Раббыларына қайтындар, Оған бой ұсыныңдар. Кейін жәрдем көре алмайсындар." (54) "Сендерге кенеттен, хабарсыз азап келуден бұрын өздеріңе түсірілген жақсы нәрсеге еріңдер!" (55) Біреудің: "Алла туралы кемшілік еткендігіме және мазақтаушылардан болғандығыма маған нендей өкініш" дейтін (күнді еске алындар.) (56)

Немесе: "Егер Алла, мені тура жолға салса еді, әрине мен тақуалардан болар едім" (дейтүғын.) (57) Не олар азапты көрген сәтте: "Әттеген-ай! Маған қайта қайту болса еді, сонда жақсылық істеушілерден болар едім" (дейтүғын күннен сақтанындар.) (58) "Олай емес, расында саған аяттарымыз келді де оны жасынға шығардың. Сондай-ақ менменсіп, қарсы келгендерден болдың" (делінеді.) (59) (Мұхаммед Ғ.С.) қиямет күні Аллаға өтірік айтқандардың беттері қап-қара

болғанын кересің. Менменсігендердін орны тозак емес пе? (60) Алла (Т.) такуаларды табысты болғандықтары себепті күткарады. Оларға жамандық тиіспейді де олар күйзелмейді. (61) Алла (Т.) әр нәрсеге кепіл. (62) Көктер мен жердің кілттері Оның иелігінде. Алланың аяттарына карсы келгендер, міне солар; зиянға чшыраушылар. (63) (Мухаммед): "Маған Алладан басқаға құлшылық кылуды бүйырасындар ма? Әй надандар!",- де. (64) Расында саған да сенен бұрынғыларға да: "Егер Аллаға ортақ қоссаң әлбетте ғамалын жойылып кетелі де анык зиянға ұшыраушылардан боласын" деп уахи етілді. (65) Жоқ олай емес. Аллага гана күлшылык кыл. Және шүкірлік етушілерден бол. (66) Олар Алланы шын мәнінде қадырлай алмады. Негізінде киямет күні жер бүтіндей Оның уысында. Және көктерде он колымен бүктеледі. (Алланын күдыреті бойынша ашса; алақанында, жұмса; уысында. Б.Ж.М.) Ол олардын коскан ортактарынан пәк. Әрі жоғары. (67)

Стр трілгенде Алланың калағанынан басқа көктердегі жан иелері, жердегі жан иелері жығылып өледі. Бірақ Алланың қалағандары қалады. (Б.Ж.М.) Сосын екінші рет сур уріледі де сонда олар турған бойда қарап қалады. (Немесе не істелетіндігін күтеді. Ж.) (68) Жер жүзі Раббынын нұрымен жарық болады. Кітап (ғамал дәптер ортаға) қойылады. Пайғамбарлар, куәлер келтіріледі. Олардың араларына хакикат бойынша үкім етіледі. Олар әлілітсізлікке ұшырамайлы. (69) Эркімге не істегені толық төленеді. Алла олардың не істегендерін жақсы біледі. (70) Қарсы келгендер топ-топ тозакка айдалады. Сондай-ақ оған барғандарында онын есіктері ашылады. Оларға оның күзетшілері: "Сендерге іштеріңнен, өздеріне Раббыларыннын аяттарын окитын және бүл күнге жолығатындықтарынды ескертетін елшілер келмеді ме?",- дейді. Олар: "Әрине келді. Бірақ азап үкімі қарсы болушыларға шындыққа айналды" дейді. (71) Оларға: "Ішінде Мәңгі қалатын тозақтың есіктерінен кіріндер" делінеді. Тәкаппарлардың орны нендей жаман. (72) Ал

وَنُفِخَ فِ الصَّورِ فَصَعِقَ مَن فِ السَّمَوْتِ وَمَن فِ الأَرْضِ

وَنُفِخَ فِ الصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِ السَّمَوْتِ وَمَن فِ الأَرْضِ

إلَّا مَن شَآءَ اللَّهُ ثُمَّ فَعُخ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَاهُمْ قِيامٌ يُنظُرُونَ

إلَّنَيْتِنَ وَالشَّهَدَةِ وَقُعِنَى يَنْهُم إِلَّحِقِ وَهُم الْكِنْكُ وَجِاءَة وَسُعِيقَ الْكِنْكُ وَجِاءَة وَسُعِيقَ الْكِنْكُ وَجِاءَة وَسُعِيقَ الْكِنْكُ وَاللَّهُم إِلَّا لَحَقَ وَهُمُ الْكِنْكُ وَجِاءَة وَسُعِيقَ الْكِنْكُ وَاللَّهُم إِلَّا لَحَقِ وَهُمُ الْكِنْكُ وَجِاءَة وَسُعِيقَ الْكَنْدُ وَاللَّهُم بِمَا عَقَعَلُونَ ﴿ وَسِيقَ اللّذِينَ كَعَرُوا إلَى جَهِمَ مُرَدِّ حَقَى إِذَا جَاءُوهَا وَفَيتَ كُمْ اللَّهُ اللَّهِ يَعْلَمُ وَسُدِ وَلَنَاكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ وَاللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ وَمُعُمَّ الْمُؤْلُونَا الْحَنْفُولُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى الْعَلَمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُولُوا الْعَلَمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَى ا

Раббыларына қарсы келуден сақсынғандар, топ-топ жаннатқа жолданады. Сондай-ақ олар оған барғанда оның есіктері ашылады. Оларға оның сақшылары: "Сендерге сәлем. Қош келдіңдер, жаннатқа мәңгі қалатын түрде кіріңдер" дейді. (73) Олар: "Бізге берген уәдесін шынға шығарған және бізді жаннаттың жеріне мұрагер еткен Аллаға барлық мақтау лайық. Жаннаттан қалағанымызша орын аламыз. Ғамал қылушылардың сыйлығы қандай жақсы" дейді. (74)

(Мұхаммед Ғ.С.) періштелерді гаршының айналасында Раббыларын дәріптеген түрде көресің. Олардың арасында хақиқат бойынша үкім етіледі. Барлық мақтау бүкіл әлемнің Раббына лайық делінеді. (75)

40-ҒАФЫР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Сексен бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Ұғымын Алла (Т.) біледі. (1) Кітаптың түсірілуі, өте үстем, аса

білуші Алла тарапынан. (2) Күнәны жарылқаушы, тәубені қабыл етуші, азабы да қатты және кеңшілік иесі. Одан баска ешбір тәңір жоқ. Әрі кайтар орын Сол жак. (3) Алланын аяттары турасында қарсы болғандар ғана тартысады. (Мұхаммед Ғ.С.) сені, олардын мемлекеттерде кезіп жүрулері алдамасын. (3-С. 196-А.) (4) Олардан бұрында Нұх (Ғ.С.) тың елі әрі одан кейінгі топтар да жасынға шығарған болатын. Әр үммет өз елшілерін қолға алуға бел байлады. Сондай-ак хакикатты бос нәрселер арқылы құлатуға тырысты. Сондыктан оларды колга алдым. Жазаландыруым калай екен? (5) Осылайша карсы болушыларға байланысты Раббыннын сөзі шындыкка айналды. Сөз жок, олар тозақтық. (6) Сондай ғаршыны көтерген және оның маңындағы періштелер, Раббыларын мақтаумен дәріптейді, Оған сенеді. Сондай-ақ иман келтіргендер үшін: "Раббымыз! Мәрхаметің, білімің әр нәрсені сидырып, ішіне алған. Сондықтан тәубе етіп, жолына түскендерді жарылқа! Әрі оларды тозақтан сақтай көр!",- (деп тілейді.) (Ғаршыны көтеруден мақсат; қорғау, баскаруға міндеттендірілген періштелер: Олар сап-сап болып, Алланың бірлігін, ұлықтығын баян етіп, дәріптей құлшылық қыла отырып Мусылмандар үшін де хайыр дүга етеді. Б.Ж.М.К.Р.) (7)

"Раббымыз! Оларды әрі аталарынан. жұбайларынан және ұрпақтарынан кім түзу болса, оларды өзің уәде еткен Ғадын жаннаттарына кіргізе көр. Күдіксіз Сен өзің тым үстем, аса данасын..." (8) "Оларды жамандықтардан қорға. Ол күні кімді жамандықтан корғасан, сөз жоқ, оны мәрхаметіңе бөлеген боласың. Міне сол, зор колы жеткендік." (9) Расында сондай карсы болғандарға (қиямет күні): "Алланын ашуы, сендердің өз ашуларыннан зорырак. Өйткені, сенлер иманга шакырылган кезле. қарсы болдыңдар" деп дабысталады. (10) Олар: "Раббымыз! Бізді екі рет тірілтіп екі рет өлтірдің. Енді күнәларымызға мойындадық. Ал енді бізге шығар жол бар ма?",дейді. (2-С. 28-А.) (11) Оларға: "Бір ғана Аллаға шақырылғанда қарсы шықтындар да ал Оған ортақ косылса, сенетін едіндер. Ал енді чкім өте жоғары, аса члы Аллаға тән" (делінеді) (12) Ол сондай Алла, сендерге дәлелдерін көрсетті. Тағы сендерге көктен несібе түсірді. رَبِّنَا وَأَذَخِلُهُمْ جَنَّتِ عَدْنِ النِّي وَعَدِيَّهُمْ وَمَن صَلَحَ الْحَكِيمُ فَ وَفَهِمُ السَّيَعَاتِ وَمَن تَنِ السَّيِعَاتِ وَمَن السَّيَعِاتِ وَمَن السَّيَعِاتِ وَمَن السَّيَعِاتِ وَمَن السَّيَعِاتِ وَمَن السَّيَعِاتِ وَمَن السَّيَعِيَاتِ وَمِن السَّيْقِ وَالْمَوْرُ الْمَقْلِيمُ فَي السَّيَعِيَاتِ الْمُنْفِيلِمُ فَي السَّيْعِيلِ فَا عَمْرَ فَن اللَّهُ وَمَن السَّيْعِيلِ فَا عَمْرَ فَن السَّيْعِيلِ فَا عَمْرَ فَن اللَّهُ وَمَن السَّيْعِيلِ فَا عَمْرَ فَن السَّيْعِيلِ فَا اللَّهُ وَمَدُهُ وَمِن سَيِيلِ فَي ذَلْ كُمْ إِلَنَّهُ وَلِيكُمْ اللَّهُ فَي السَّيْعِيلِ فَى ذَلْ السَّيْعِيلِ فَى الْسَلِيلِ فَى السَّيْعِيلِ فَى السَّيْعِيلِ فَى السَلِيلِ فَى السَلِيلِ فَى السَلِيلِ فَى السَلِيلِ فَي السَّيْعِيلِ فَى السَلِيلِ فَي السَلِيلِ فَي السَلِيلِ فَي السَلِيلِ فَي السَّيْعِيلِ فَي السَلِيلِ فَي السَلِيلِ فَي السَلِيلِ فَي السَلِيلِ فَي السَلِيل

Бірақ бой ұсынған кісі ғана үгіт алады. (13) Егер қарсы болғандар, жек көрсе де дінді өзіне ғана арнап, нағыз Аллаға жалбарындар. (14) Ол, дәрежелерді көтеруші, ғаршының иесі. Жолығатын күнді ескерту үшін құлдарынан кімді қаласа, өз бұйрығымен уахи түсіреді. (Бұл жердегі "Рүх"; уахи мағнасында. Б.Ж.М.) (15) Ол күні; олар, көрнеуге шығарылады. Олардан ешбір нәрсе Аллаға жасырын болмайды. "Бүгін патшалық кімдікі? Тек қана жалғыз, тым өктем Алланікі" (делінеді.) (16)

Бүгін әркім істегені бойынша жазаланады. Бүгін зұлымдық болмайды. Күдіксіз Алла (Т.) тез есеп көруші. (17) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға жақындаған қиямет күнін ескерт. Сол уақытта, жүректер жұтқыншаққа келіп, қылғынып, лоқсушылар болады. Залымдар үшін бір дос та ықбалды болушы да болмайды. (18) Алла көздердің қиянатын және көкіректердегі құпияны біледі. (19) Алла (Т.) туралық бойынша үкім береді. Олардың Алладан өзге

жалбарынғандары, еш нәрсеге үкім бере алмайды. Күдіксіз Алла (Т.) толык естуші, тым қырағы. (20) Олар жер жүзінде кезіп, өздерінен бұрынғы, тағы күшті әрі жер жүзінде кеп деректер калдырғандардың соңдарының калай болғанын көрмей ме? Сонда Алла, оларды күнәлары себепті колға алған. Сондай-ақ оларды Алладан қорғаушы жоқ. (21) Осылар, расында өздеріне ашық белгілермен келген елшілеріне карсы келулерінің салдарынан; Алла, оларды колға алды. Өйткені Ол. тым күшті, азабы өте катты. (22) Расында Муса (Г.С.) ны мүгжизаларымыз әрі ашық дәлелмен жібердік. (23) Перғауын, Һаман және Карунға жібердік. Олар: "Өтірікші жадыгер" деді. (24) (Мұса Ғ.С.) оларға жанымыздан шындық келтірген кезде: "Онымен бірге иман келтіргендердің ұлдарын өлтіріндер, әйелдерін тірі қойыңдар" деді. Бірақ кәпірлердің әдістері мүлде зая болар. (25)

Перғауын: "Мені қоя беріндер. Мусаны өлтірейін. Ол. Раббына жалбарынсын. Расында мен онын. діндерінді өзгертуінен немесе жер жүзінде бір бұзақылық шығаруынан қорқамын" деді. (26) Мұса (Ғ.С.): "Мен, есеп күніне сенбеген әр текаппардан, менің де Раббым, сендердің де Раббыларына сиындым" деді. (27) Перғауын семьясынан иманын жасырған бір мүмін: "Раббым Алла, деген кісіні елтірмендер. Расында ол, сендерге Раббыларыннан мүгжизалармен келді. Егер өтірікші болса, өтірігі өзіне, ал егер шыншыл болса, сендерді қорқытқан апаттың кейі бастарына келер. Расында Алла, шектен шыққан суайт біреуді тура жолға салмайды" деді. (28) "Әй елім! Бүгін патшалық сендердікі. Бұл жерде өктемсіндер. Ал егер (Алланын ашуы) бізге келсе, сонда бізді Алланың апатынан кім қорғайы?",- деді. Перғауын: "Мен сендерге өз көзқарасымды ғана айтамын. Сондай-ақ сендерді тура жолға ғана саламын" деді. (29) Иман келтірген кісі: "Әй елім! Расында

وَقَالَ فِرَعُونُ ذَرُونِ آفَتُلُ مُوسَى وَلَيَدَعُ رَبَّهُ أِنِ آخَافُ وَقَالَ مُوسَى وَلَيَدَعُ رَبَّهُ أِنِ آخَافُ وَقَالَ مُوسَى وَلَيَدَعُ رَبَّهُ أِن آخَافُ وَقَالَ مُوسَى وَلَيَدَعُ رَبَّهُ أِن آخَافُ وَقَالَ مُوسَى إِنِي عُدْتُ بِرَقِ وَرَبِكُم وَيَ الْأَرْضِ الْفَسَادَ فَي وَقَالَ رَجُلُ مُتُوفِينُ مِن كُلِ مُتَكَبِّرِ فَعَنْ بِيقَ مِلْ الْمَيْسَابِ فَي وَقَالَ رَجُلُ مُتُوفِينُ مِن عَلَيْ اللهُ وَقَدْ جَآءَ كُمُ إِلْمَيَسَنَتِ مِن رَبِيكُمْ وَإِن يَكُ كَذِبًا فَي فَولَ رَبِي لَكُ اللهُ وَقَدْ جَآءَ كُمُ إِلْمَيَسَنَتِ مِن رَبِيكُمْ وَإِن يَكُ كَذِبًا فَي فَولَ رَبِي لَكُ مُ اللّهُ وَقَدْ جَآءَ كُمُ إِلْمَيَسَنِينَ مَن هُو مُسْرِفُ كَذَابُ فَي اللّهُ وَي مَن اللّهُ وَي مَن اللّهُ وَي مَن هُو مُسْرِفُ كَذَابُ فَي اللّهُ وَي مَن اللّهُ وَي مَن اللّهُ وَي مَن اللّهُ وَي مَن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ وَقَالَ اللّهِ عَلَى مَن اللّهُ وَي مَن اللّهُ مِن عَلَى اللّهُ وَي مَن اللّهُ مِن عَلَي مُن عَلَي مُن عَلَي مَن عَلَي مَن عَلَي مَن عَلْمَ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ اللّهُ مَن اللّهُ مِن اللّه مِن عَلْمَ اللّهُ اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّه مِن عَلْمَ اللّهُ مُن اللّهُ مِن اللّه مِن عَلْمَ اللّهُ مَن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ اللّهُ مُن اللّهُ مِن عَلْمَ اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلَي مُن عَلَى اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلَي مُن عَلَى اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلَى اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلَي مُن عَلَى اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلَي مَن عَلْمَ اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلَى اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلْمُ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلَى مُن اللّهُ مِن عَلْمُ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن عَلْمَ مَن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّهُ مِنْ اللّهُ مِن اللّهُ مِن اللّ

мен сендерге (өткен) топтардың күні сияқты күн (келуі) нен қорқамын" деді. (30) "Айталық: Нүх (Ғ.С.) елінің, Ғад, Сәмүд және олардан кейінгілердің әдеттері тәрізді. Алла (Т.) қүлдары на зүлымдық қаламайды!" (31) "Әй елім! Расында мен, сендерге келетін ойбайласу күнінен қорқамын!" (32) "Сол күні арттарыңа бүрылып қашасыңдар. Сендерді Алладан қорғаушы болмайды. Алла кімді адастырса, оған тура жол көрсетуші болмайды." (33)

وَلَقَدْجَآءَ كُمْ بُوسُفُ مِن مَّنَّ لُوبِالْبَيْنَتِ مَا زِلْمُ فِي شَكِ

وَلَقَدْجَآءَ كُمْ بِهِ مَعَنَّ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ اللهُ مِن مَعْ لَوبِالْبَيْنَتِ مَا زِلْمُ فِي شَكِ

مِنْ بَعْدِهِ. رَسُولًا حَكَذَ لِكَ يُضِلُ اللهُ مَنْ هُومُسْرِثُ مُن مَنْ اللهُ مَن هُومُسْرِثُ اللهُ مَن هُومُسْرِثُ اللهِ وَعِندَ اللّذِينَ ءَامنُوا كَذَلِكَ يَضِلُ اللهُ مَن هُومُسْرِثُ اللهُ مَن اللهِ وَعِندَ اللّذِينَ ءَامنُوا كَذَلِكَ مَنْ اللهِ وَعِندَ اللّذِينَ ءَامنُوا كَذَلِكَ مَنْ اللهُ عَلَى حَلَى اللهُ مَن كَبِرِجَبَادٍ ﴿ وَهُ وَقَالَ فِرَعَوْنُ لَكُ اللّهُ عَلَى حَبْرَ مَنْ اللّهِ مُوسَى وَ إِن لَا لَمْتَبَ ﴾ وقالَ فِرَعَوْنُ اللهُ عَلَى اللهُ اللهُ اللهُ عَلَى اللهُ عَلَى اللهُ اللهُ عَلَى اللهُ اللهُ عَلَى اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ عَلَى اللهُ اللهُ اللهُ عَلَى اللهُ اللهُ

"Расында Мүса (F.C.) дан бүрын Юсып (F.C.) сендерге дәлелдермен келген еді. Алайда сендерге келтірген нәрседен үнемі күдікте едіндер. Ақыр Юсып (F.C.) қайтыс болғанда: "Алла одан кейін ешбір елші жібермейді" деген едіндер. Осылайша Алла, шектен шығушы, күдіктенуші кісіні адастырады." (34) "Олар, өздеріне келген ешбір дәлел болмаса да, Алланың аяттары жайында тартысады. Бұл Алланың қасында да зор кейіс. Өстіп Алла, әрбір

тәкаппар, зорлықшылдардың жүрегіне мер басады. (Бітейді.)" (35) Пергауын: "Әй Һаман! Маған бір мунара жаса. Бәлкім жолдарға жетермін" дейді. (36) "Көктердің жолдарына жетіп, Мұсаның Тәңірін байкаймын. Расында мен оны етірікші деп ойлаймын." Осылайша Пергауынга жаман істері көркем көрсетіліп, жолдан тосылды. Пергауынның тәсілдері, мүлде жойылуда. (37) Иман келтірген кісі: "Әй елім! Маған ілесіндер. Сендерді тура жолға саламын" деді. (38) "Әй елім! Шын мәнінде бүл дүние тіршілігі, уақытша пайдалану. Сезсіз ахирет, ол; турақты жүрт." (39) "Элде кім бір жамандық істесе, сонда ол. сонын өзіндей ғана жаза көреді. Ал және ер, әйел кімде-кім сенген турде ізгі іс істесе, ал міне солар; жаннатқа кіреді. Сондай-ак олар онда есепсіз ризыкка бөленеді." (40)

"Әй елім! Маған не болды? Мен сендерді құтылуға шақырамын. Сендер мені тозакка шақырасыңдар." (41) "Әрі сендер мені Аллаға қарсы болуға сондай-ақ білмеген нәрсені Оған ортак косуға да шақырасындар. Мен, сендерді өте устем, аса жарылқаушы Аллаға шақырамын..." (42) "Күдік жоқ, шын мәнінде сендердің мені шақырған нәрселерін, дүниеде де ахиретте де шакыруға лайык емес. (Немесе олар шақыру күшіне ие емес.) Сөзсіз бәріміздің қайтар жеріміз Алла жақ. Расында шектен шығушылар, олар тозақтық." (43) "Таяуда менің айтканымды түсінесіңдер. Мен ісімді Аллаға тапсырамын. Күдіксіз Алла, күлдарын толык көруші" деді. (44) Енді Алла, оны, олар жасаған сүмдықтарынан қорғады. Пергауындықтарды сүркей азап баурап алды. (Дүниеде суға батты. Ахиретте тозаққа кіреді. Ж.) (45) Олар ертелі-кеш отқа ұсынылады. Киямет-қайым болған күні: "Пергауындықтарды азаптың ең

وَيَنقُوْمِ مَالِيَّ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجُوْةِ وَيَدْعُونِيَ إِلَى النَّهُو اللَّهِ وَالْشَرِكَ بِهِ. مَالِيسَ النَّارِ فِي تَدْعُونَنِي الْمَالَّةُ عُوكُمْ إِلَى النَّجُوْةِ وَيَدْعُونَيَ إِلَى النَّهُ وَالشَّرِكَ بِهِ. مَالَيسَ لَهُ مُدَعُوهُ فِي اللَّهُ وَالشَّرِكَ بِهِ. مَالَيسَ لَهُ مُدَعُوهُ فِي اللَّدُيْ وَلَا فِي الْاجْرَةِ الْمَنْفَرِ فِي الاجْرَةِ الْمَنْفَرِ فَي اللَّهُ اللَّهُ وَالْمَالَةُ مُوكِمُ إِلَى الْمُحْرِقِينَ الْمُتْمَ الْمَحْدُ النَّارِ فَي وَلَنَّ مَرَدِّنَا إِلَى اللَّهُ وَاللَّهُ مَا مَحْدُ النَّارِ فَي وَلَيْ اللَّهُ اللَّهُ

қаттысына кіргізіңдер." (46) Сол уақытта олар тозақта керкілдеседі. Нашарлары, паңсығандарына: "Расында біз сендерге ерген едік. Ал енді сендер, бізден оттың бір бөлімін кетіре аласыңдар ма?", дейді. (47) Паңсығандары: "Расында бәріміз тозақтамыз. Күдіксіз Алла, құлдарының арасына үкім беріп қойған" дейді. (48) Оттағылар, тозақтың сақшысына: "Раббыларыңнан тілеңдер. Азабымыздан бір күн жеңілтсін" дейді. (49)

قَالُوْا اَوَلَمْ مَكُ مَا أَيْكُمْ رُسُلُكُمْ مِالْبَيْنَتِ قَالُواْ وَالْمَ مَكُ مَا أَيْكُمْ رُسُلُكُمْ مِالْبَيْنَتِ قَالُواْ وَالْمَادُعُواْ الْمَكْمُ مِالْبَيْنَتِ قَالُواْ وَالْمَادُعُواْ الْمَكْمُ مِالْبَيْنَتِ قَالُواْ وَالْمَكُمُ وَسُلَالٍ بَنَّ قَالُواْ وَالْمَكُمُ وَسُلَالٍ بَنَ عَلَوْاللَّهُ فَالطَّلِمِينَ مَعْذِرَ اللَّهُ فَالطَّلِمِينَ مَعْذِرَ اللَّهُ فَالطَّلِمِينَ مَعْذِرَ اللَّهُ مَا اللَّهُ مِنْ الْمُعْلِقُوا عَلَالِمُ اللْمُلِكُ مِن اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا الللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَ

(Тозақ сақшылары): "Сендерге елшілерің мұғжизалармен келмеді ме?",— дейді. Олар: "Әрине!",— дейді. (Сақшылар): "Ендеше жалбарыныңдар, кәпірлердің тілегі мұлде зая кетуде" дейді. (50) Расында елшілерімізге иман келтіргендерге дүние тіршілігінде де куәлікке тұратын (қиямет) күні де әлбетте жәрдем етеміз. (51) Ол күні залымдардың желеулері кәдеге аспайды. Оларға қарғыс болады. Және жұрттың жаманы да солардікі. (52) Расында Мұса (Ғ.С.) ға тура жол

беріп, Израил ұрпақтарын Тәуратқа мурагер кылдык. (53) Акыл иелеріне тура жол әрі үгіт. (54) (Мухаммед Ғ.С.) ендеше сабыр ет. Шын мәнінде Алланын уәлесі хак. Ертелі-кеш күнәнның жарылқануын тіле. Раббынды дәріптеп, макта. (48-С. 2-А.) (55) Алланың аяттарына байланысты өздеріне бір дәлел келмесе де тартыскандардын көкіректерінде өздері әсте жете алмайтын бір менмендік бар. Енді Аллаға сиын. Күліксіз Ол. толык естуші, аса қырағы. (56) Әлбетте көктер мен жерді жарату, адамдарды жаратудан зор. Бірак адамдардың көбі түсінбейді. (57) Соқыр мен көруші тең емес. Сондай-ақ иман келтіріп, ізгі іс істегендер мен жамандық істеушілер де тең емес. Аз ғана түсінесіндер. (58)

Расында киямет сағаты келеді. Онда шәк жоқ. Бірақ адамдардың көбі сенбейді. (59) Раббыларың: "Маған жалбарыңдар! Тілектеріңді кабылдаймын. Расында Маған құлшылық қылудан паңсығандар, олар қор болып, тозаққа кіреді" дейді. (60) Ол сондай Алла, сендерге түнді тынығу, күндізді көру үшін жаратты. Күдіксіз Алла, тым кеңшілік иесі. Бірақ адамдардың көбі шүкірлік қылмайды. (61) Міне осы Алла Раббыларын. Әр нәрсені жаратушы; Одан басқа ешбір тәңір жок. Кайтып адастырыласындар? (62) Осылайша Алланын аяттарына карсы келгендер адастырылады. (63) Ол Алла сендерге жерді тұрақ, көкті күмбез кылды. Сондай-ак сендерді бейнелегенде көркем бейнеледі. Және де таза нәрселерден көрек اِنَّ السَّاعَة لَاَنِيةُ لَارَيْبَ فِيهَا وَلَيْكِنَّ أَكُثَرَ النَّاسِ الْمَائِفِيةُ لَارَيْبَ فِيهَا وَلَيْكِنَّ أَكْثَرُ النَّاسِ الْمَائِفِيةُ لَارَيْبَ فِيهَا وَلَيْكِنَّ أَكْمُ النَّاسِ الْمَائِفِيةُ لَارَيْبَ فِيهَا وَلَيْكِنَّ أَكْمُ النَّاسِ الْمَائِفِيةِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْيَلْ لِلسِّنْكُولُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْيَلْ لِلسِّنْكُولُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْيَلْ لِلسِّنْكُولُ اللَّهِ وَالنَّهَا لَكُولُ اللَّهُ اللَّذِي عَمَلَ لَكُمُ النَّيْلِ اللَّهِ اللَّهُ وَالْمَائِلُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَيْفَ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ الللَّهُ

берді. Міне осы Алла, Раббыларың. Төтенше үлы Алла, бүкіл әлемнің Раббы. (64) Ол тірі Алладан басқа ешбір тәңір жоқ. Ендеше дінді Оған арнап, нағыз ынтамен өзіне жалбарыныңдар. Барлық мақтау бүкіл әлемнің Раббына лайық. (65) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Маған Раббымнан ашық дәлелдер келген заман; сендердің Алладан өзге жалбарынғандарына құлшылық қылуыма тыйым салындым. Сондай-ақ әлемдердің Раббына бой ұсынуға бұйрылдым" де. (66)

Сондай Алла сендерді топырақтан, сосын мәниден, сосын үйыған қаннан жаратып, кейін бөбек қып шығарып, соңыра ержеткізіп, кәртейтеді. Кейбіреулеріңді (ержетуден) бүрын өлтіреді. Кейбірің белгілі мерзімге жетесіңдер. Әрине ойланарсыңдар. (67) Ол сондай Алла, тірілтеді әрі өлтіреді. Қашан бір істі бүйырғысы келсе, шын мәнінде оған: "Бол" дейді. Сонда ол бола қалады. (68) (Мұхаммед Ғ.С.) Алланың аяттары турасында тартысқандарды

көрмейсің бе? Қалайша айналлырылалы? (69) Сондай осы Кітапты, елшілерімізге жібергендерімізді жасынға шығарғандар, олар жедел біледі. (70) Сол уакытта олардың мойындарында ажыргылар, боғаулар болған түрле сүйреледі. (71) Қайнап тұрған суда болып, сосын отқа жағылады. (72) Сосын оларға: "Алладан өзге ортақ қосқан нәрселерің қайда?",делінеді. (73) олар: "(Өзгелер) бізден ғайып болды. Бәлкім біз бұрын еш нәрсеге шоқынбаушы едік" дейді. Алла кәпірлерді өстіп тентіретеді. (74) "Бұл сендердің жер жүзінде орынсыз мәз болып. масайрауларыңның салдарынан." (75) Оларға: "Ішінде мәңгі қалатын тозақтың есігінен кіріңдер. тәкаппарлардың орны нендей жаман!" (76) (Мұхаммед Ғ.С.) енді сабыр ет. Алланың уәдесі хақ. Ал енді мейлі оларға еткен уәдеміздің кейбірін саған көрсетсек те(көзін тірісінде болса да) немесе саған өлім берсек те (бұрын қайтыс болсан да) олар Біз жаққа қайтарылады. (77)

Расында сенен бурында елшілер жібердік. Олардың кейбірін саған еттік те кейбірін баян етпелік. Ешбір елші Алланын рухсаты болмайынша бір муғжиза келтіре алмайды. Кашан Алланын әмірі келсе, хакикат бойынша үкім етіледі. Бұл жерде бұзақылар зиянға үшырайды. (78) Ол сондай Алда. Сендер үшін малдарды жаратты. Кейбірін мінесіндер де кейбірін жейсіңдер. (79) Оларда сендерге түрлі пайдалар бар. Олардың үстінде көңілдеріндегі хажетті жерге жетулерін үшін; оларға мініп және кемеде тасымалданасындар. (80) Алла сендерге белгілерін көрсетеді. Ал сонда Алланын кайсы белгілеріне қарсы келесіндер? (81) Олар жер жүзінде кезбеді ме? Сонда өздерінен бұрынғылардың соңының не болғанын көрер еді. Олар, бұлардан көп және күшті әрі жер жүзінде қалдырған деректері мықты еді. Сонда да табыстары олардын

وَلَقَدَ أَرْسَلْنَا رُسُلَا مِن قَبْلِكَ مِنْهُ مِن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمَا كَانِ لَوْسُولِ اَن يَأْوَلَ وَمِنْهُم مَن لَمْ نَقَصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَان لِرَسُولٍ اَن يَأْوَلَ وَمِنْهُم مَن لَمْ نَقَصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَان لِرَسُولٍ اِن يَأْوَلَ وَمِنْهُم مَن لَمْ نَقَصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَان لِرَسُولٍ اِن يَأْوَلَ وَخَسِرَ وَمِنْهَا وَاللَّهُ اللَّهِ فَضِي بِالْمَقِ وَخَسِرَ وَهُ اللَّهُ اللَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَنَمُ اللَّهُ اللَّهِ فَضِي بِاللَّهِ فَي وَحَسِرَ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُم اللَّهُ اللَّهُ وَلَكُمْ فِيهِ اللَّهُ اللَّهُ وَعَلَيْهُ وَمَنْهَا وَمِنْهَا تَأْ كُولُ اللَّهُ اللَّهُ وَعَلَيْهُ وَمَا عَلَيْهُ اللَّهُ وَمُولِكُمْ اللَّهُ وَمُولِكُمْ وَعَلَيْهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمُولِكُمْ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَلَى اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَلَا اللَّهُ وَمُولِكُمْ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَلَى اللَّهُ اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ وَمَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُعْمُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُعْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ

істеріне жарамады. (82) Өйткені оларға, елшілері, мұғжизалармен келгенде, өз қастарындағы білімге мардамсыды да ажыуалаған нәрселері бастарына жетті. (83) Ал енді азабымызды көргенде: "Жалғыз ғана Аллаға сендік. Сондай-ақ Оған ортақ қосқан нәрселерімізге қарсы келдік" дейді. (84) Бірақ, азабымызды көргендегі сенімдері оларға пайда бермейді. Өйткені, Алланың құлдарына байланысты болып, келе жатқан жолы осы. Бұл жерде кәпірлер зиян көреді. (85)

41-ФҰССИЛАТ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Елу төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. (1) Аса қамқор, ерекше мейірімді Алла тарапынан түскен. (2) Бұл Кітап, білген ел үшін аяттары ашық-ашық баян етілген арапша Құран. (3) Қуандырушы, қорқытушы. Алайда олардың көбі жалтарады. Сондықтан олар құлақ салмайды. (4) (Мұхаммед Ғ.С.) олар: "Сен бізді шақырған

нәрсеге жүрегімізде бір перде, құлақтарымызда бір кереңдік бар. Сондай-ақ біз бен сенің арамызда далда бар. Сондықтан сен өзіңше істе де біз өзімізше істейік" деді. (5) (Мухаммед Ғ.С.): "Мен де сендер сиякты ғана адаммын. Маған: Тәңірлерің бір-ақ Тәңір екендігі уахи етілуде. Сондықтан сол бағытқа жөнеліндер әрі Одан жарылқау тілеңдер. Аллаға серік қосқандарға нендей өкініш" де. (6) Сондай зекеттерін өтемегендер, солар; өздері ахиретке де қарсы. (7) Расында иман келтіріп, ізгі іс істегендер, олар үшін; таусылмайтын сыйлык бар. (8) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Сендер жерді екі күнде жаратқанға қарсы келесіндер ме? Сондай-ақ Оған теңеулер жасайсындар ма? Бүл бүкіл әлемнің Раббы" де. (9) Жерге үстінен асқар таулар жаратты да күт-береке койып, жер жүзіндегілердің ризықтарын төрт күнде шамалады. Бұл сұраушылар үшін тура жауап. (10) Сосын көкке жөнелді. Ол, бір түтін еді. Сонда оған әрі жерге: "Екеуіңде ерікті немесе еріксіз түрде келіндер" деді. Екеуі де: "Бой ұсынған түрде келдік" деді. (30-С. 31-А.) (11)

Оларды жеті көк етіп, екі күнде жасады. Сондай-ақ әр көктің міндетін өзіне білдірді. Жақын көкті жұлдыздармен әшекейледік әрі қорғауға алдық. Осы тым үстем, толық білуші Алланың тақдыры. (Баска: 7-С. 54-А. 10-С. 3-А. 11-С. 7-A. 25-C. 59-A. 32-C. 4-A. 50-C. 38-А. 57-С. 4-А. болып, жеті жерле жер, көк бүкіл әлемнің алты күнде жаратылғандығы баян етіледі. Бірак Алланын касында бір күн елу мын жыл.70-С. 4-А.) (12) (Мұхаммед Ғ.С.) олар бет бурса: "Сендерге Гад, Сэмүд елінің басына келген нажағай сияқты апатты ескертемін" де. (13) Сол уакытта оларға ілгері кейін елшілер келіп: "Аллаға ғана күлшылык кылындар" дегенде. олар: "Егер Раббымыз қаласа, элбетте періштелер түсірер еді. Расында біз сендер арқылы жіберілген нәрсеге қарсымыз" деді. (14) Сонда Гад елі жер жүзінде орынсыз өздерін жоғары санап: "Бізден артық күшті кім бар?",деген еді. Олар өздерін жаратқан Алланың олардан көрі күштірек екендігін білмеді ме? Олар, аяттарымызға қарсы келді. (15) Оларга дүниеде қорлық азабын таттыруымыз үшін өздеріне сәтсіз күндерде суық дауыл жібердік. Эрине ахирет азабы одан да қорлаушы. Оларға көмек етілмейді. (16) Ал енді Сәмүд еліне келсек,

فَقَضَهُنَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي وَمَيْوِ وَأَوْحَى فِي كُلِ سَمَاءٍ أَمْرِها وَرَيَّنَا السَمَاءَ الدُّنِيا بِمَصْبِيح وَحِفْظاَ ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَرِيزِ الْعَرِيزِ الْعَرِيزِ الْعَرِيزِ الْعَرْفِ الْعَلَيْدِ (آ) فَإِنْ أَعْرَضُواْ فَقُلْ الْذَرْتُ كُوْصِعِقَةً مِثْلَ صَعِقَةِ وَمِنْ الْعَيْدِ الْعَيْدِ الْعَيْدِ الْعَيْدِ اللَّهِ اللَّهُ قَالُوالْوَ اللَّهُ الْدَرْقِ الْمَالَ اللَّهُ الْمُسَلِّمِ الْمَيْدِ اللَّهِ اللَّهُ الللللَّهُ الللللَّهُ اللَّه

оларға тура жол көрсеттік; бірақ олар туралықтан көрі көзсіздікті жақсы көрді. Сондықтан оларды қылықтарының салдарынан қорлық азабының нажағайы қолға алды. (17) Сондай иман келтіріп, сақсынғандарды құтқардық. (18) Сол күні Алланың дүшпандары тозаққа айдалуға жиналып, сонда олар алды-артын тосады. (19) Ақыр олар оған барған кезде; оларға құлақтары, көздері және терілері олардың не істегендеріне айғақ болады. (36-С. 25-А.) (20)

وَقَالُوالِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدَةً عَلَيْنَا قَالُوا اَنطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدَةً عَلَيْنَا قَالُوا اَنطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي اَنطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي النَّهُ اللَّهِ اللَّهِ الْمَعْدُونَ ﴿ وَمَا كُمْتُمْ وَمَعُونَ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الللَ

Олар терілеріне: "Не үшін бізге куә болдыңдар?", — дейді. (Терілері): "Бізді әр нәрсені сөйлеткен Алла сөйлетті; сендерді алғаш рет жаратқан және Сол жаққа қайтарыласындар" деп жауап береді. (21) Сендер өздеріңе құлақтарың, көздерің және терілерің айғақ болады деп жасырынбаушы едіңдер. Тіпті Алла, істегендеріңнің көбін білмейді деп ойлаушы едіндер. (22) Міне осы Раббыларың туралы ойлаған ойларың, өздерінді жойды да сонда зиянға ұшыраушылардан

болдындар (23) Егер олар, енді шыдайтын болса, олардын орны от. Олар, кешірім тілесе де кабыл етілмейді. (24) Оларға сыбайластар қостық. (Шайтандарды ерікті қылдық. Б.М.) Сонда оларға алды-артындағы нәрселерді әдемі көрсетті. Сондықтан бұлардан бүрын өткен, жын және адам баласынан болған елдерге берілген азап әмірі бұлардың басына да келді. Өйткені олар, зиянға ұшыраушылардан еді. (25) Және карсы келушілер: "Бұл Құранды тыңдамаңдар, оқылғанда шуылдаңдар. Бәлкім жеңіске ие боларсындар" десті. (26) Әрине карсы келгендерге қатты азап таттырамыз. Сондай-ақ істеген жамандықтарының сазайын береміз. Міне осы Алланын дүшпандарынын сазайы от. Одар үшін онда мәнгілік орын бар. Аяттарымызға қарсы келгендердің жазасы (осы). (28) Карсы болғандар: "Раббымыз! Жыннан да адамдардан да бізді адастырғандарды көрсет! Оларды табандарымыздын астына салайық. Ең төмендегілерден болсын" дейді. (29)

Расында: "Раббымыз Алла" леп. сосын мыкты түргандар, оларга періштелер туседі "Корықпандар, кейімендер! Сендерге уәде етілген жаннат аркылы куанышка бөленіндер" дейді. (30) "Біз, дүние тіршілігінде де акиретте де достарынбыз. Сендерге ол жаннатта көңілдерің көксеген нәрселер бар. Сондай-ақ сендерге не тілесендер бар." (31) Бұл аса жарылкаушы, тым мейірімді Алла тарапынан бір сыйлық. (32) "Шын! Мен Мұсылмандарданмын." деп, Аллаға шақыра отырып ізгі іс істеген кісіден сөз түрғысынан жақсы кім бола алады? (33) Жақсылық пен жамандық тең емес. Жамандықты ең көркем түрде жолға сал. (Жамандыққа қарсы жақсылық қыл.) Сол уақытта сені мен екеуің аранда дүшпандық болған біреу, өте жақын достай болып кетеді. (34) Бұл касиет; сабыр еткендерге ғана нәсіп болады. Сондай-ак бүл сипатка зор несібелілер ғана ие бола алады. (35) اِنَّالَيْنِ َ قَالُواْرَبُنَااللَهُ مُّمَ اسْتَعَدُمُواْ تَمَنَزُلُ عَلَيْهِمُ الْمَنْ َ الْمَكَيْمِ عَلَى الْمُكَيْمِ عَلَى الْمُكَيْمِ عَلَى الْمَكِيمِ عَلَى الْمَكِيمِ عَلَى الْمَكِيمِ عَلَى الْمَكِيمِ عَلَى الْمَكِيمِ عَلَى الْمَكِيمِ وَالْمِلْمُ اللَّهُ عَلَى الْمُكْمِ فِي الْمَكْمِ فِي الْمَكْمِ فِي الْمَكْمِ فِي الْمَكْمِ فِي الْمَكْمُ فِي الْمَكْمُ فِي الْمَكْمُ فِي الْمَكْمُ فَي الْمَكْمُ فَي الْمَكْمُ فِي الْمَكْمُ فِي الْمَكْمُ فِي الْمَكْمُ فَي الْمَكْمُ وَلِمَا اللَّهُ وَعَمِلَ صَلِيحُ وَقَالِ اللَّهِ وَعَمِلَ صَلِيحُ الْمَكْمُ وَلَا اللَّهُ عَلَى مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَي وَمَا يُلْقَالُهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمَكْمُ وَاللَّهُ اللَّهُ الللللَّهُ الللَّهُ الللللَّهُ الللللَّهُ اللَّهُ اللللِّهُ الللللَّهُ اللَ

Ал енді сені шайтаннан бір түлен түртсе, сонда Аллаға сиын. Өйткені, Ол әр нәрсені толық естуші, білуші. (36) (Сәжде бар.) Түн мен күндіз және күн мен ай Алланың дәлелдерінен. Күнге де айға да сәжде қылмаңдар. Оларды жаратқан Аллаға сәжде қылындар; егер Оған құлшылық қылатын болсандар. (37) (Мұхаммед Ғ.С.) егер олар тәкаппарланса, Раббыңның қасындағылар, (періштелер) Оны, күндіз-түні дәріптеуден жалықпайлы. (38)

(Мұхаммед Ғ.С.) расында жердің құрғап қалғанын көресің. Сонда Біз оған жаңбыр жаудырған мезгілде құлпырып көпсуі Алланың дәлелдерінен. Күдіксіз оны тірілткен Алла, өліктерді де тірілтеді. Өйткені Оның әр нәрсеге толық күші жетуші. (39) Шын мәнінде сондай аяттарымызда бұрмалаушылық жасағандар, Бізге жасырын емес. Ендеше отқа тасталған біреу жақсы ма? Немесе қиямет күні аман-есен келген біреу жақсы ма? Қалағандарыңды

істендер. Сөзсіз Алла, не істегендерінді толық көруші. (40) Расында өздеріне Куран келген кезде, карсы болғандар бар. Шын мәнінде од. ардақты бір Кітап.(41) Оның алдынан да артынан да бос сөз келмейді. (араласпайды.) Аса пана, өте мактаулы Алла тарапынан түсірілген. (42) (Мұхаммед Ғ.С.) саған сенен бұрынғы елшілерге айтылған ғана айтылды. Күдіксіз Раббың жарылқау әрі күйзелтуші азап иесі. (43) Мұбада оны бөгде тілле бір Кұран қылсақ, әлбетте олар: "Аяттары неге ашық баян етілмеген? Арапқа бөгде тілде айтыла ма?",- дер еді. "Ол Құран иман келтіргендерге бір тура жол және шипа" де. Ал иман келтірмегендердің құлақтарында керендік бар. Сондай-ақ Құран оларға бір соқырлық. (Қараңғылық.) Олар **үзак бір жерлен** шакырылғандай. (44) Расында Мұса (F.C.) ға кітап бердік. Сонда ол туралы да таласылды. Раббыннан алдын ала бір үкім болмаса еді, әріне араларында іс біткен болар еді. Анығында олар, шәк ішінде одан күдіктенуде. (45) Кім ізгі іс істесе, сонда өзі үшін. Ал кім жамандык істесе де өзіне тән. Раббың күлдарына зүлымдык істеуші емес. (46)

Киямет мезгілінің мәліметі Аллаға тән. Оның білуінен тыс, жемістердің ешбірі қауашағынан шықпайды. Және ешбір ұрғашы жүкті болмайды да тумайды. Оларға: "Менің ортактарым кайда?",- деп суралған күні, олар: "Саған ұсындық; бізден оған куә болушы жоқ" дейді. (47) Бұрынғы шоқынғандары олардан ғайып болды. Өздерінің қашар жерлері болмағанын түсінді. (48) Адам баласы жақсылық тілеуден жалықпайды да егер оған бір жамандык душар болса, сонда мүлде күдер үзіп, үмітсізденеді. (49) Ал егер оған шалдыққан бейнеттен кейін өзіне жанымыздан мәрхамет етсек: "Бүл менің ақым; тіпті киямет-кайым боларын да ойламаймын" дейді. Мұбада Раббыма кайтарылсам да сөзсіз мен үшін Оның жанында тағы жақсырағы бар" лейлі. Әлбетте осынлай карсы болғандардың не істегендерін тусіндіреміз. Сондай-ақ оларға азаптың ауырын таттырамыз. (50) Кашан адам баласына бір нығмет берсек, бет бұрады да өз жағына қыңыраяды. Қашан оған бір сұмдық душар болса, сонда ол, көлемді түрде жалбарынады. (51) (Мұхаммед F.C.): "Көрдiндер ме? Я, осы Құран

المناف ا

Алланың қасынан келген болып, сосын оған қарсы келсеңдер, ол үзақ қайшылыққа түскен біреуден артық адасқан кім бола алады?" (52) Құранның мұлде шын екендігі айқындалғанға дейін әлемдегі және өздеріндегі белгілерімізді жедел көрсетеміз. Расында Раббыңның әр нәрсеге куә екендігі саған жеткілікті емес пе? (53) Абайландар! Расында олар Раббыларына жолығудан күдіктенуде. Көңіл бөліндер. Әрине Алла әр нәрсені толық меңгеруші. (54)

42-ШУРА СҮРЕСІ

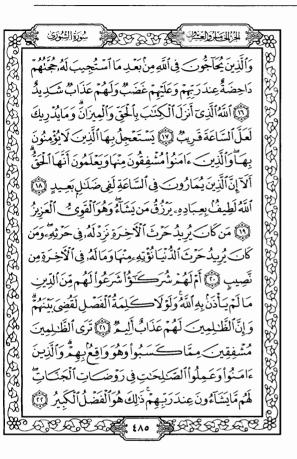
Меккеде түскен. Елу үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла (Т.) біледі. (1-2) (Мұхаммед Ғ.С.) тым ұстем, аса дана Алла (Т.) саған да сенен бұрынғыларға да осылайша уахи етті. (3) Көктердегі, жердегі барлық нәрсе Онікі. Ол тым жоғары, өте зор. (4) (Алладан қорқып) көктер үстінен жарыла жаздайды. Періштелер Раббыларын дәріптей мақтап,

жердегілерге жарылқау тілейді. Көңіл бөліндер. Күдіксіз Алла, тым жарылқаушы, төтенше мейірімді. (40-С. 7-А.) (5) Сондай Алладан өзге ие жасап алғандарды; Алла бакылайлы. (Мұхаммел Ғ.С.) Сен оларға кепіл емессін. (6) Осылайша калалардың орталығы (Мекке халкын) әрі маңындағыларды коркытуын және де болуында шәк жок күні, жиналуды ескертуін үшін; саған арапша Бір Құран уахи еттік. Ол күні; бір топ жаннатта, бір топ тозақта. (7) Мұбада Алла қаласа оларды бір-ақ үммет қылар еді. Алайда Алла, кімді қаласа, мәрхаметіне бөлейді. Залымдарға дос та көмекші де жок. (8) Я, олар Алладан өзге ие жасап алды ма? Негізінде Алла, өзі ие; Ол өліні тірілтеді. Және Оның әр нәрсеге толық күші жетуші. (9) Сендер тартыскан нәрсе турасында шешім жасау Аллаға тән. Міне осы Алла. менің Раббым. Оған тәуекел еттім әрі Оған мойынсал болдым. (10)

Көктер мен жердін жаратушысы; сендер үшін өз жыныстарыннан жүбайлар жаратып, хайуандар үшін де жүптер жаратушы. Өстіп сендерді есірді. Еш нәрсе Ол сияқты емес. Ол Алла, әр нәрсені естуші, толық көруші. (11) Көктер мен жердің (қазыналарының) кілті Оған тән. Кімді каласа, несібесін кеңітеді де шамалайды. Өйткені Ол, әр нәрсені толык білуші. (12) (Мұхаммел Ғ.С.) Алла Нүх (Ғ.С.) қа нүсқау берген нәрселерді және саған уахи еткенімізді сондай-ақ Ыбырайым, Муса және Ғиса (Ғ.С.) ға нұсқау берген нәрселерімізді сендерге діни жол қылды: Дінді мықты орындандар да дінде бөлінбеңдер. Сенің шақырған нәрсең мүшріктерге ауыр келді. Алла оған (сен шакырған дінге) кімді қаласа, оны сайлайды. Кім Оған бейімдесе оны тура жолға салады. (13) Олар өздеріне білім келгеннен кейін араларындағы көре алмастықтың салдарынан ғана бөлінді. Егер Раббың тарапынан, белгілі бір мерзімге дейін сөз бекіген болмаса еді, әлбетте араларында іс біткен болар еді. Расында олардан кейін Кітапка мурагер етілгендер де قَاطِرُ السَّمُونِ وَالأَرْضِ جَعَلَ الكُرُ مِن اَفْسِكُمْ اَزَوْ بَا اللَّهُ الْمَالِمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمَالِمُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ

әлбетте одан шәк ішінде күдүктенуші. (14) (Мұхаммед Ғ.С.) міне сол үшін хақиқатқа шақыр да бұйрылғаныңдай мықты тұр. Олардың ойларына ілеспе және оларға: "Алла түсірген Кітапқа иман келтірдім. Сондай-ақ араларыңда әділдік қылуға бұйрылдым. Алла, біздің де Раббымыз, сендердің де Раббыларың. Біздің ісіміз бізге, сендердің істерің сендерге тән. Сендер мен біздің арамызда тартыс жоқ. Алла арамызды қосады. Және қайтар орын сол жақ" де. (15)

Дін қабылданғаннан кейін Алла турасында дауласқандардың даулары Раббыларының қасында босқа. Оларға ашу және қатты азап бар. (16) Ол сондай Алла, Кітапты және елшеуді шындықпен түсірді. Қайдан білесің? Қиямет жақын шығар. (17) Оған сенбегендер, асығыс тілейді. Сенгендер, одан үрейленіп, оның хақ екенін біледі. Сақ болыңар! Ол мезгіл жайында тартысатындар, әлбетте үзақ адасуда. (18) Алла (Т.) құлдарын өте аяушы. Кімді қаласа, несібе береді. Ол өте

күшті, тым үстем. (19) Кім ахирет пайдасын каласа, оған оның пайдасын арттыра түсеміз. Ал және дүниенің пайдасын іздесе, оған кім одан береміз. Оған ахиретте несібе жоқ. (20) Немесе дін тұрғасынан Алла бүйырмаған нәрсені оларға шариғат қылатын ортақтары бар ма? Егер Алланын шешімі бекіген болмаса еді, әрине араларында іс бітер еді. Күдіксіз залымдар үшін күйзелтүші азап бар. (21) (Мұхаммед **F.C.)** залымдарды, қылмыстарының жазасы келуінен шошығандарын көресің. Ал сондай иман келтіріп, түзу іс істегендер, жаннат бақшаларында болады. Олар үшін Раббыларының қасында не тілесе бар. Міне сол, ұлы кеңшілік. (22)

Міне Алла, иман келтіріп, түзу іс істеген құлдарын қуанышқа бөлейді. (Мұхаммед Ғ.С.): "Сендерден бұған жақындық махаббаттан басқа ешбір ақы тілемеймін" ле. Кім бір жаксы табыска ие болса, онын бүндағы жақсылығын арттыра тусеміз. Куліксіз Алла, тым жарылкаушы, шүкірлікті бағалаушы. (Бұл аяттағы, жақын сүйіспеншілік: "Құлшылық арқылы Аллаға жақындау. Немесе Құрайштан болғандығым үшін жақындық көрсетіп жапа бермеулерінді калаймын" деген уғымдарда. Б.Ж.М.К.Р.) (23) (Мухаммед F.C. одар сені): "Аллаға өтірік жала қойды" дей ме? Алла қаласа, сенің жүрегінді де бітер еді. Алла, өтірікті жойып, өз сөздерімен шындықты шынға шығарады. Өйткені Ол, жүректегілерді толық біледі. (24) Ол, күлдарының тәубесін қабыл етеді де күнәларын кешіреді. Әрі не істегендерінді біледі. (25) Сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендердің тілегін қабыл етіп, кеншілігімен арттыра түседі. Ал қарсы болғандар үшін қатты азап бар. (26) Егер Алла құлдарына несібені кеңітіп жіберсе, элбетте жер жүзінде бүліншілік шығарады. Бірақ қалаған мөлшерде несібе береді. (43-С. 32-А.) Өйткені Ол, күлдарынан толык хабар алушы, көруші. (27) Ол сондай Алла, олар күдер үзгеннен кейін

الناك الذي المناف المن

жаңбыр жаудырып, рахметін шашады. Ол мақтаулы ие. (28) Көктер мен жердің жаратылуы және ондағы жәндіктердің таралуы Оның белгілерінен. Ол, оларды қашан қаласа да жинауға күші толық жетеді. (29) Бастарыңа келген бір ауыршылық, қолекі істегендеріңнің салдарынан болады. Және де Алла көбін кешіп жібереді. (30) Сендер Оны жер жүзінде осалдата алмайсыңдар. Сондай-ақ сендерге Алладан өзге ие де жәрдемші де жок. (31)

Теңізде таулардай кемелердің жүруі де Алланың белгілерінен. (32) Егер Ол қаласа, желді тоқтатар еді де кемелер су үстінде тұрып қалар еді. Даусыз бұнда өте сабырлы, толық шүкір етушілерге өнегелер бар. (33) Немесе оларды қылмыстарының салдарынан жоқ етеді; көбін кешірім етеді. (34) Аяттарымыз турасында тартысқандар, өздеріне бір қашатын жер болмағанын білсін. (35) Ал енді сендерге берілген нәрсе, дүние тіршілігінің ғана пайдасы. Алланың қасындағы нәрселер иман келтіріп,

Раббыларына тәуекел етушілер үшін хайырлы да туракты. (36) Сондай зор күнәлардан, арсыздықтардан сақтанған сондай-ақ ашу кернеген кезде өздері кешірім еткендер; (37) Ал және сондай Раббыларына макұл дегендер, намазды толық орындағандар сондай-ақ өзара істерін кеңеспен жүргізгендер және өздеріне берген несібемізді тиісті орындарға жұмсағандар. (3-С. 159-А.) (Т-К.) (Өзара ақылдасып, іс жүргізу Мұсылманшылықтын елеулі бір сипаты боп, саналады.) (38) Және де егер оларға бір зұлымдық болса, олар жәрдемдеседі. (39) Бір жамандықтын жазасы өзіндей ғана жамандық. Сонда кім кешірім етіп, жарасса; онда оның сыйлығы Аллаға тән. Күдіксіз Ол, залымдарды жақсы көрмейді. (40) Әлбетте біреу зулымдык көргеннен кейін өшін алса, сонда оларға сын жоқ. (41) Шынында сөгіс, адамдарға зұлымдық қылып, жер жүзінде орынсыз шектен шыққандарға лайық. Міне солар үшін жан түршігерлік азап бар. (42) Әрине кім сабыр етіп, кешірімді болса, дау жоқ, істердің ең маңыздысы осы. (43) Әлде кімді Алла адастырса, сонда одан кейін онын ешбір жәрдемшісі болмайды. Залымдар азапты көрген сәтте: "Қайтатын бір жол бар ма?",дегенін көресің. (44)

Олар тозакка тендірілгенде, корлыктан сүмірейіп, жасырын көз күйрыгымен қарағанын көресің; иман келтіргендер оларды: "Зиянда болғандар, қиямет күні; өздерін де семьяларын зиянға па ұшыратқандар" дейді. Байқаңдар! Дау жоқ, залымдар тұрақты азапта болады. (45) Олардың өздеріне Алладан басқа жәрдем ететін достары жоқ. Әлде кімді Алла адастырса, сонда оған ешбір жол жок. (46) Алла тарапынан, кейін қайтарылмайтын бір күн келуден бұрын Раббыларына мақұл деңдер. Ол күні сендерге паналар жер жок әрі тана алмайсындар! (47) (Мұхаммед Ғ.С.) енді егер олар бет бурса, сені оларға күзетші етіп, жібермедік. Саған жалғастыру ғана міндет. Расында қашан адам баласына өз мәрхаметімізден таттырсак, сонда оған мәз болады. Ал егер колекі істеген кесірлерінің салдарынан бастарына бір жамандық келсе, сонда сөз жоқ, адам баласы мулде қарсы келеді. (48) Көктер мен жердің иелігі Аллаға тән. Калағанын жаратады. Кімге қаласа, қыздар, кімге қаласа ұлдар береді. (49) Немесе ұлдармен қыздарды жүп-жүбімен береді. Сондай-ак қалағанын бедеу қылады. Күдіксіз

وَمَرَكُمْ مِنْ طَرُفُ وَمَا كَالِمَ الْمَالِيَّةِ الْمَالِيْنِ الْمَنْ الْدُلِينَ الْمَنْ الْلَالِينَ الْمَلْكِمِ مِنْ الْلِينَ الْمُلْلِينِ اللَّهُ مَالَكُمُ مِن الْلِينَ الْمُلْلِينِ اللَّهُ مَالَكُمُ مِن اللهِ مَن اللهِ مَالِكُمُ اللهِ مَن اللهِ مَالِكُمُ اللهُ مَن اللهِ مَن اللهِ مَن اللهِ مَالِكُمُ مِن اللهِ مَن اللهُ مَالِكُمُ مِن اللهِ مَن اللهُ مَالِكُمُ مِن اللهُ مَن اللهُ اللهُ مَن اللهُ اللهُ مَن اللهُ الله

Ол, толық білуші, аса күшті. (50) Алла (Т.) бір адам баласымен көкейіне салу түрінде немесе перде артынан ғана сөйлеседі: Не бір елші жіберіп, өз бүйрығымен қалағанын уахи етеді. Күдіксіз Ол, өте жоғары, хикмет иесі. (Мысалы: Ыбырайым Ғ.С. ға баласын қүрбан шалу түсінде аян берілген.27-С. 12-А. Алла (Т.) Мұса Ғ.С. ға көрінбей, сөзі естілген түрде сөйлескен. 7-С. 143-А. Көбінесе пайғамбарларға уахи арқылы нұсқау берілген.4-С. 163-А.) (51)

(Мұхаммед Ғ.С.) саған осылайша әмірімізден бір "Рұх" (Құран. Ж.М.Р.) уахи еттік. Сен, Кітап не? Иман не? Білмейтін едің. Бірақ Құранды нұр қылып, онымен құлдарымыздан кімді қаласақ, тура жолға саламыз. Расында сен тура жолға бастайсың. (52) Ол, көктер мен жердегі нәрселер өзіне тән Алланың жолы. Сақ болыңдар! Істер Аллаға қайтады. (53)

43-ЗҰХРҰФ СҮРЕСІ

Меккеле түскен. Сексен тоғыз аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Ұғымын Алла біледі. (1) Ашык Кітапқа серт. (2) Расынла түсінулерің үшін оны Арапша Куран қылдық. (3) Күдіксіз ол касымыздағы негізгі Кітапта өте жоғары, терең сырлы. (4) Сендер шектен шыққан ел екен деп, үгіт баян етуден айнып кетейік пе? (5) Бұрынғыларға қаншалаған пайғамбар жібергеміз. (6) Олар өздеріне келген пайғамбарды ұдайы мазак кылды. (7) Сондыктан олардан күштіректерді типыл қылдық. Бұрынғылардың мысалы етті. (8) (Мұхаммед Ғ.С.) егер олардан: "Көктер мен жерді кім жаратты?",- деп сурасан, әрине: "Оларды өте үстем, аса білуші Алла жаратты" дейді. (9) Сондай Алла. сендерге жерді бесік қылды да онда тура жүрулерің үшін жолдар жаратты. (10)

Ол сондай Алла, көктен мөлшермен жанбыр жаудыруда. Сонда онымен өлі бір жерді құлпырттық. Сол сияқты тірілтіліп, шығарыласындар. (11) Ол сондай Алла, барлык жүптерді жаратты. Сондай-ак сендерге кемеден хайуандардан мінетін көлік жаратты. (12) Олардың үстіне мінсендер, сосын Раббыларыңның нығметін еске алып: "Бұны бізге бағындырған Алда пәк. Өйткені біз бұған жақындаса алмайтын елік" дейсіндер (13) "Күдіксіз Раббымызға қайтарыламыз." (14) (Мұхаммед Ғ.С.) олар Аллаға құлдарының бір бөлімін арнады. (Періштелерді Алланың қыздары дейді.) Расында адам баласы ашық нәсүкір. (15) Немесе Ол, жаратқандарынан қыздарды өзі алып, ұлдарды сендерге арнады ма? (16) Олардын біреуіне Аллаға арнағанынын үксасы шүйіншіленсе, (қатының кыз тапты делінсе.) беттері қарайып, оны ашу кернейді. (17) Моншак ішінде тәрбиеленіп, өз дауында баян ете алмайтын біреу ме? (Осындай нәзік жаралған кыздар Алланікі бола ма?) (18) Олар, Алланың құлдары періштелерді өздерінше әйелдерге балайды. Олар,

олардың жаратылуын көріп пе еді? Олардың бұл куеліктері жазылып жене сұралады. (19) Тағы олар: "Мейірімді Алла, қаласа еді, біз періштелерге табынбас едік" деді. Олардың оған байланысты мәліметтері жоқ. Олардікі мұлде межелеу ғана. (20) Немесе оларға бұдан бұрын бір кітап бердік те соған жабысуда ма? (21) Керісінше, олар: "Аталарымызды бір жол ұстінде таптық. Расында біз де олардың іздеріне түсіп, тура жол табамыз" лейлі. (22)

Осылайша (Мұхаммед Ғ.С.) сенен бұрын бір мемлекетке пайғамбар жіберген болсақ, олардың беделділері: "Расында біз аталарымызды бір жол үстінде таптық. Біз де солардың ізіне түсеміз" деді. (23) (Әр пайғамбар): "Егер сендер аталарынды тапқан жолдан турарағын әкелсем де ме?", деді. Олар: "Расында сендер арқылы жіберілген нәрселерге қарсымыз" деді. (24) Сонда Біз де олардың тиісті жазасын бердік. Енді қара, жасынға шығарушылардың соңы

қалай болды? (25) Сол уақытта Ыбырайым (Ғ.С.) әкесіне әрі еліне: "Шын мәнінде мен сендердің табынған нәрселеріннен бездім" деді. (26) "Бірақ мені жаратқан Алла басқа. Өйткені Ол, мені тура жолға салады..." (27) Ыбырайым (Ғ.С.) бұл (Алланы бірлеу) сөзін кейінгі урпақтарына мура етіп, қалдырды. Эрине олар осыған қайта оралар. (28) Сонда да оларды әрі аталарын Күран және ашық баян етуші Елші келгенге лейін камтамасыз еттім. (29) Оларға Құран келген сәтте. олар: "Бұл бір сиқыр. Шынында бұған қарсымыз" деді. (30) Олар: "Бүл Күран (Мекке, Тайып) екі қаладан ірі бір адамға түсірілсе еді" **деді.** (31) (Мұхаммед **F**.C.) Раббынның мәрхаметін олар бөліп бере ме? Олардын дүние тіршілігіндегі несібесін арадарына Біз үлестірдік. Сондай-ақ бір-біріне бағынсын деп, бірін-бірінен дәрежеде көтердік. Раббыңның мәрхаметі олардың жиған-тергендерінен артық. (32) Егер бүкіл адам баласы біріңғай болып, азбайтын болса еді, әрине Аллаға қарсы болғандардың үйлерінің төбесін әрі жоғары шығатын баспаллақтарын күмістен жасар едік. (33)

Үйлерінің есіктерін және сүйеніп устеріне отыратын дивандарын да күмістен жасар едік. (34) Сондай-ак алтынға бөлер едік. Бұлардың барлығы дүние тіршілігінің ғана пайдасы. Раббыннын қасындағы ахирет, такуалар үшін. (35) Әлде кім Рахманды еске алудан көз жүмса, оған шайтанды ерікті қыламыз да сонда ол, онын жолдасы болады. (36) Күдіксіз шайтандар оларды жолдан тосады. Одар өздерін тура жолға түсірілдік деп ойлайды. (37) Акыр (киямет күні) бізге келгенде (шайтанға): "Әттең! Менімен сенің араң батыс, шығыстың ұзақтығы болсашы! Нендей жаман жолдассын" деді. (38) Әрине сендерге бүгінгі екініш пайда бермейді. Сол уақытта зұлымдық істегенсіндер. Сондықтан азапка да ортаксындар. (39) (Мұхаммед Ғ.С.) саңырауларға сен естіртесің бе? Немесе соқырды және ашық адасқан біреуді тура жолға саласын ба? (40) Ал. мүбала сені алып, кетсек (қайтыс болсаң) те оларға лайықты жазаларын береміз. (41) Немесе оларға уәде етілген азапты (көзін тірісінде келтіріп.) әрине саған да көрсетеміз. Күдіксіз оларға күшіміз жетеді. (42) (Мухаммед Г.С.) сен сондай өзіңе уахи етілген Құранға жабыс. Сен шын мәнінде тура жолдасың.(43) Кудіксіз Құран, сен үшін әрі елің үшін бір үгіт. Келешекте

وَلِمُوتِهِمْ أَوْبَاوَمُورُا عَلَهَا يَتَكُونَ ۞ وَرُخُوفًا وَإِن ﴾ وَلِمُوتِهِمْ أَوْبَاوَهُ هُمُولَا عَلَهَا يَتَكُونَ ۞ وَرُخُوفًا وَإِن ﴾ والمُعْتِهِمْ أَوْبَاهُمْ لَعْتَهُا يَتَكُونَ ۞ وَرُخُوفًا وَإِن ۞ وَلَن يَعْشَى مَا لَعْيَوْهِ اللَّهُ نَبِالْاَعْمِن فَعَيْضَا لَهُ مَسْبَطُونَ ﴾ فَهُولَهُ وَقَرِينَ ۞ وَمَن يَعْشَى عَن ذِكْرِ الرَّحْمِن فَقَيضَ لَهُ هَمَعِنَا لَمَا يَعِيلُونَ ۞ وَمَن يَعْشَى عَن السَّيِدِلِ وَيَعْسَبُونَ ﴾ فَهُولَهُ وَقَرْمَ عَن السَّيِدِلِ وَيَعْسَبُونَ ﴾ فَهُولَهُ وَقَرْمَ وَمَن المَّاتِيمِ وَمَن السَّيِدِلِ وَيَعْسَبُونَ ﴾ فَهُولَهُ وَقَرْمَ وَمَا الْقَرِينَ ۞ وَلَن يَنفَعَ كُمُ الْيُومَ وَمَن السَّيدِيلُ وَيَعْسَبُونَ ﴾ فَهُولَهُ وَمَن المَعْرَا وَالْمَعْمُ اللَّوْمُ مَنْ المَعْمَلُونَ ۞ وَمَلَا يَعْمُ وَمَن كَانَ فِي صَلَالِ مُعِينٍ ۞ وَمَلَا يَعْمُ مَا أَيْوَمُ مَن اللَّهُ وَمَن كَان فَي صَلَالٍ مُعْمِينٍ ۞ وَمَلَا يَعْمُ وَلَيْ اللَّهُ عَلَى مَن رُسُولُ ﴾ فَوَمَن عَلَى اللَّهُ عَلَى مَن اللَّهُ وَعَلَى مَن اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى مَن اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى مَن اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى مَن اللَّهُ عَلَى مَن اللَّهُ عَلَى مَن اللَّهُ عَلَى مَن اللَّهُ عَلَى مَنْ اللَّهُ عَلَى مَنْ اللَّهُ عَلَى ا

сүраласыңдар. (Оны бағалау, ардақтау және оның шүкірлігін орындауға жауапкерсіңдер. Б.Ж.М.) (44) Сенен бүрын жіберген елшілерімізден сүра: Алладан өзге құлшылық қылатын тәңірлер жасадық па? (45) Күдіксіз Мүса (Ғ.С.) ны да мұғжизаларымызбен Перғауынға сыбайластарына жібердік. Сонда ол, оларға: "Шын мәнінде мен әлемдердің Раббының Елшісімін" деді. (46) Оларға мұғжизаларымызды келтірген сәтте, олар, оған күлген еді. (47)

وَمَانُرِيهِ مِنْ اَيَةٍ إِلَاهِي أَكْبُرُ مِن أُخْتِهَ أَوَاخُذَتُهُم وَمَانُرِيهِ مِنْ اَيَةٍ إِلَاهِي أَكْبُرُ مِن أُخْتِهَ أَوَاخُذَتُهُم اللّهِ عَدُونَ فِي وَقَالُواْ يَتَانُهُ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا اللّهُ مَدُونَ فِي فَلَمَا كَشَفْنَا عَنْهُم اللّهُ مِنْ مَعُونَ فِي وَقَالُواْ يَتَانُهُ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا اللّهُ مَدُونَ فِي فَلَمَا كَشَفْنَا عَنْهُم اللّهُ مِنْ الْعَلَى اللّهُ مِنْ الْعَلَى اللّهُ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهِ مُورَةً مِن هَوَ اللّهُ مَنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ مِن اللّهُ مَنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ اللّهُ مُنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مُنْ ال

Оларға көрсеткен мұғжизалар, бір-бірінен үлкен еді. Бәлкім райдан қайтар деп азапқа ұшыраттық. (48) (Олар Мұса Ғ.С.ға): "Әй сиқыршы! Раббыңа өзіңе берген уәде бойынша жалбарын. Біз шын мәнінде тура жолға келейік" десті. (49) Сонда олардан азапты Біз айықтырған кезде олар дереу сөздерінен айниды. (50) Перғауын, елінің ішінде: "Әй қаумым! Мысырдың патшалығы және астымнан ағатын міне өзендер менікі емес пе? Көрмейсіндер ме?",-

деп, даурықты. (51) "Немесе мен осы өзі қор, сөзін түсіндіре алмайтын Мұсадан жақсы емеспін бе?" (52) "Оған алтыннан білезіктер неге салынбаған немесе онымен бірге періштелер неге жолдас болып келмеген?" (53) Сөйтіп (Перғауын) елін менсінбеді. Сонда да олар оған бағынды. Расында олар, бұзық ел еді. (54) Сөйтіп олар Бізді кейіткен кезде, олардың тиісті жазасын беріп, суға батырдық. (55) Оларды кейінгілер үшін бір өтіп кеткен үлгі қылдық. (56) (Мұхаммед Ғ.С.) Мәрйем ұлын мысал келтіргенде. оған, елін қарқылдап құлді. (57) Олар: "Біздін тәнірлеріміз жақсы ма? Не Ғиса жақсы ма?",- деді. Олардың саған бұны айтулары, жанжал үшін ғана. Өйткені олар, қиқар ел. (58) Ол Гиса (Г.С.) Біз өзіне игілік берген сондай-ақ Израил урпактарына бір мысал кылған күл ғана. (59) Егер қаласақ, сендерден періште жаратар едік те олар орындарынды басар еді. (60)

Куліксіз (Ғиса Ғ.С.) киямет мезгілінін белгісі. Сондықтан оған күдіктенбей Маған еріндер. Міне осы тура жол. (61) Сендерді шайтан тура жолдан тоспасын. Өйткені ол, сендер үшін ашық дүшпан. (62) Fиса (F.C.) мугжизалармен келген заман, оларға: "Мен сендерге хикметті келтірдім. Алладан коркындар, Маған бой ұсыныңдар" деді. (63) "Дау жоқ, Алла, менің де сендердің де Раббыларын. Сондыктан Оған құлшылық қылыңдар. Осы тура жол!" (64) Легенмен топтар өзара қайшылыққа түсті. Жан түршігерлік күннің азабынан сондай залымдарға нендей өкініш! (65) Олар, өздеріне қиямет мезгілінің кенеттен өздері анғармаған түрде, келуін ғана күте ме? (66) Сол күні тақуалардан басқа достар, бір-біріне дүшпан болады. (67) (Алла, тақуаларға): "Әй құлдарым! Бүгін сендерге وَإِنّهُ رَقِيلَمُ لِلسَّاعَةِ فَلاَتَمْ تَرُكَ بِهَا وَالنّبِعُونُ هَنَاصِرَطُ مُسْتَقِيمٌ ﴿ وَلاَيصُدُ تَكُمُ الشَّيْطِنَ إِنّهُ رَكُمُ عَدُوْمُبِنُ وَسَاعَةِ عَلِيسَ بِالْبَيْنَتِ قَالَ قَدْحِمْتُكُمُ وَالْحَكْمَةِ وَلَاَيْسِكَ اللّهَ عَصَ اللّهَ يَعْضَ اللّهَ يَعْضَ اللّهَ يَعْضَ اللّهَ يَعْفَى اللّهَ وَاللّهُ وَا اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ

хауіп — қатер жоқ әрі қайғырмайсыңдар" (дейді) (68) Олар сондай иман келтіріп, бой үсынушылар. (69) "Жаннатқа кіріңдер. Сендер де жубайларың да шаттыққа бөленесіңдер!" (70) Оларға алтыннан табақтар, кәселер үсынылады. Сондай—ақ онда көңілдері қызығатын, көздері куанатын нәрселер бар. Сендер онда мәңгі қаласыңдар. (71) Міне осы сендердің ғамалдарыңменен мурагер болған жаннат. (72) Онда сендерге жемістер көп, одан жейсіңдер. (73) اِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَمَّ خَلِدُونَ الْ الْمُعْرَعِينَ فِي عَذَابِ جَهَمَّ خَلِدُونَ الْ الْمُعْرَمِينَ فِي عَذَابِ جَهَمَّ خَلِدُونَ الْ الْمُعْرَمِينَ فَي عَذَابِ جَهَمَّ خَلِدُونَ الْمَا الطّلالِمِينَ الْ فَي وَلَا كُونَ الْمُعْلَمُ الطّلالِمِينَ اللهِ وَالْمَعْرَافُهُمُ الطّلالِمِينَ اللهِ وَالْمَعْرَافُهُمُ الطّلالِمِينَ اللهِ وَالْمَعْرَافُهُمُ الطّلالِمِينَ اللهُ وَالْمَعْرَافُهُمُ وَلَا الْمَا اللهُ وَالْمَوْنَ اللهُ اللهُ

Сөзсіз күнәкарлар тозақтың азабында мәңгі қалады. (74) Олардың азабы жеңілтілмейді де олар онда күдер үзген түрде қалады. (75) Оларға зұлымдық қылмадық, олар өздеріне зұлымдық қылды. (76) Тозақтықтар: "Әй сақшы! Раббың ісімізді бітірсін" дейді. Сақшы: "Расында сендер тұрасындар" дейді. (77) (Алла оларға): "Шынында сендерге шындықты келтірдік. Бірақ көбің шындықты жек көрдіңдер." (78) Немесе олар (Пайғамбарға қарсы) шара қолданды ма? Шын

мәнінде Біз шара колданушымыз. (79) Немесе олар сырларын, сыбырларын Біз естімейді деп ойлай ма? Эрине періштелеріміз алдарында жазула. (82-С. 10-11-А.) (80) (Мухаммед Г.С.) оларға: "Мубада Алланын баласы болса, сонда мен құлшылық қылушылардың алды болар едім" де. (81) Көктер мен жердің Раббы әрі ғаршынын Раббы, олардың сипаттаған нәрселерінен пәк. (82) Енді оларды қойып қой. Өздеріне уәде етілген күнге дейін сүнгісін. ойнасын. (83) Ол сондай Алла, көкте де Тәңір, сондай-ақ жерде де Тәңір. Және Ол, аса дана толық білуші. (84) Ол сондай өте жоғары Алла (Т.), көктер мен жердің әрі екі арасындағы нәрселердің игілігі Оған тән. (Оның меншігінде.) Сондай-ақ қиямет мезгілінін мәліметі Онын касында әрі Оған қайтарыласындар. (85) Олардың Алладан өзге құлшылық қылғандары шапағат ету күшіне ие емес. Бірақ хақиқатты біліп, куә болғандар басқа. (Шапағат ете алады.) (86) Егер олардан: "Кім жаратты?",- деп сурасан, элбетте: "Алла" дейді. Сонда, қалай бұрылып, барады? (87) Пайгамбардың: "Раббым! Бұлар иман келтірмейтін ел" дейтінін (Алла білелі.) (88) (Мұхаммел Ғ.С.) олармен шығыс, сәлем бер. Олар жедел түсінеді. (89)

44-ДҰХАН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Елу тоғыз аят. Аса камкор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын. Ұғымын Алла (Т.) білелі. (1) Ашык баян етуші Кұранға серт. (2) Шын мәнінде оны күтты бір кеште тусірдік. Расында Біз ескертушіміз. (97-С. 1-А.) (3) Ол кеште барлык хикметті істер айрылады. (4) Бұл өз касымыздан бір бүйрык. Расында елшілерді жіберушіміз. (Мұхаммед Ғ.С.) Раббыңның игілігі. Кудіксіз Ол, әр нәрсені естуші, толық білуші. (6) Егер анық сенетін болсандар, көктер мен жердің әрі екі арасындағылардың Раббы. (7) Одан баска ешбір тәңір жоқ. Тірілтеді, өлтіреді. Сендердің де Раббыларын, бүрынгы аталарынның ла Раббы. (8) Бірак олар, бір күлік ішінде ойнауда. (9) (Мұхаммед Ғ.С.) ендеше аспанның бір ашық түтін келтіретін күнін (Қуаншылықтан аш қалған елдің көздері бұлдырап, жер, көктің бұлыңғыр көрінетін күні. Немесе қиямет белгілері түрінде қаптайтын кара түнек. Б.Ж.М.К.Р.) (10) Адамдарды қаптап алады; Бұл жан түршігерлік азап. (11) Олар: "Раббымыз! Бізден бұл азапты айықтыр. Шынында иман келтіргенміз." (12) Оларға үгіт алу қайда? Расында оларға ашық

түсіндіруші бір Пайғамбар келген. (13) Сосын олар одан бұрылды да: "Үйретілген бір жынды" деді. (14) Расында бейнетті біраз айықтырамыз. Дау жоқ! Сендер қайталайсыңдар. (15) Өте қатты ұстаумен ұстаған күні, әрине тиісті жазасын береміз. (16) Расында бұлардан бұрын Перғауын елін де сынаған едік. Оларға ардақты пайғамбар келген. (17) "Алланың құлдарын маған тапсырыңдар. Өйткені мен сендерге сенімді бір пайғамбармын" деді. (18)

وَانَلَاتَعْلُواعَلَاسِّ إِنِّ عَاتِيكُرِ سِلُطَنِ مُعِينِ الْعَوْلَاثِ عَادَتُ وَانَلَاتَعْلُواعَلَ اللَّهِ الْمَالِيَ عَلَيْ اللَّهِ الْمَالِيَ عَلَيْهُ اللَّهِ الْمَالِيَ عَلَيْهُ اللَّهِ اللَّهِ الْمَالِيَ عَلَيْهُ اللَّهِ اللَّهُ الللللللِلْمُ الللللِّهُ الللللِّهُ الللللِّهُ اللللللْمُ اللللللِّهُ الللللِللْمُ اللللْمُ اللللْمُ الللللِّهُ الللللِّهُ الللللِّهُ اللل

"Аллаға астамшылық қылмаңдар. Шын мәнінде сендерге ашық дәлелмен келдім." (19) "Күдіксіз мен сендердің таспен атуларыңнан Раббыма және сендердің де Раббыларың (Аллаға) сиындым." (20) "Егер маған иланбасаңдар, менен аулақ болыңдар." (21) Сонда (Мұса Ғ.С.): "Бұлар қылмысты ел" деп, Раббына жалбарынды. (22) (Алла Т.): "Құлдарымды тұнде алып кет. Сөз жоқ, арттарыңа құғыншы тұседі." (23) "(Теңізден өтіп алғаннан кейін) теңізді ашық қойып қой. Өйткені

олар суға бататын ләшкер! (24) Олар каншалаган бақшалар, бұлақтар каллырды; (25) Каншалаған егіндер. көркем мекендерді де. (26) Сондай-ак ішінде қарқ болып кенелген дәулеттерді де. (27) Осылайша оларға басқа бір елді мурагер қылдық. (28) Сонда оларға кек те жер де жыламады. Әрі олар тостырылмады. (Оларға қайғырған да болмады және мұрса да берілмеді.Б.) (29) Расында Израил **ұрпақтарын қорлаушы бейнеттен** құтқардық; (30) Перғауыннан. Өйткені ол. тым шектен шығушылардан еді. (31) Расында Израил урпактарын біле тура әлемге ықпалды қылдық. (32) Сондай-ақ оларға мұғжизалар бердік. Онда ашық сынау бар еді. (33) Күдіксіз олар, бүйдейді: (34) "Бізге осы алғашқы өлімнен басқа түк жоқ. Сондай-ақ біз қайта тірілмейміз;" (35) "Мубада рас айтушы болсандар, аталарымызды алып келіндерші:" (36) (Мұхаммед Ғ.С.) олар артық па? Немесе Тұббағ елі ме? Олардан бұрынғы елдер ме? Оларды да жоқ еттік. Өйткені олар қылмысты еді. (37) Кектерді де жерді де әрі екі арасындағы нәрселерді де ойыншық қып жаратпадық. (38) Екеуін хақиқат бойынша жараттық. Бірақ олардын көбі білмейді. (39)

Расында олардың бір араға жиналатын билік күні. (40) Ол күні постын доска еш пайдасы болмайды әрі оларға жәрдем етілмейді. (41) Бірақ Алла мәрхамет еткен кісі ғана пайдалана алады. Күдіксіз Ол Алла, тым устем, ерекше мейірімді. (42) Шынында заккум агашы; (23-С. 62-А.) (43) Күнәкарлардың тамағы. (44) Балкыған кен сияқты қарындарында қайнайды. (45) Кайнаған су құсаған." (46) "Оны устандар да сүйретіп, тозақтың ортасына тастандар." (47) "Сосын басынын үстіне азап ретінде қайнар су койындар." (48) "(Азапты) тат. Расында сен өзіңше үстем, құрметті едін." (49) "Шынында күдіктенген нәрселерің осы." (50) Шын мәнінде тақуалар аман бір орында болады; (51) Бақшаларда бұлақтарда, (52) Жұқа қалың жібектер киіп,

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَنَّ مُهُمْ الْمُعِيدِ فَي الْمَالِيَةِ مَالَفَ مَلْ الْمُعْنِي مَوْلُ الْمَا مَيْعَمُ الْمُعْيِدِ فَي الْمَا مَلِيعُمْ اللهُ عَن مَوْلُ الْمَيْعَا وَلَاهُمْ الْمُعُمُونَ الْمَيْعِيدِ فَي الْمَا مُلَا اللهُ الْمَيْدِ فِي كَالْمُهُ اللهِ اللهِ اللهُ اللهُ

ерсілі-қарсылы отырады. (53) Осы сияқты, сондай-ақ оларды бота көз хүрлармен үйлендіреміз. (54) Ол жерде бейбіт түрде әр түрлі жемісті сүрай алады. (55) Ол жерде дүниедегі алғашқы өлімнен басқа ешбір өлім татпайды. Алла оларды тозақтың азабынан сақтаған. (56) Раббыңнан кеңшілік, міне осы зор қол жеткендік. (57) (Мұхаммед Ғ.С.) шын мәнінде олардың үгіт алулары үшін Құранды сенің тіліңнен ғана оңайластырдық. (58) Нәтижені сен де күт. Расында олар да күтуде. (59)

45-ЖАСИЯ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Отыз жеті аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Ұғымын Алла (Т.) біледі. (1) Бұл Кітап тым үстем, хикмет иесі Алла тарапынан түсірілді. (2) Күдіксіз көктерде де жерде де белгілер бар. (3) Сендердің жаратылуларында сондай-ақ жәндіктердің өрбіп таралуында нак сенген ел үшін белгілер бар. (4) Тұн мен күндіздің ауысуында сондай-ақ Алланың

көктен жаңбыр жаудырып, өлгеннен кейін жерге сонымен жан беруінде және желдерді игеруінде түсінген елге ғибрат бар. (5) (Мұхаммед Ғ.С.) осылар Алланың аяттары. Саған бұларды хақиқат бойынша оқимыз. Енді олар Алланын аяттарынан кейін қай сөзге сенеді? (6) Бардық өтірікші, күнәкар құрысын! (7) Оларға оқылған Алланын аяттарын тындайды да сосын қасарысып, тәкаппарланған бойда естімегендей болады. Енді оны күйзелтуші азаппен қуандыр. (8) Мүбада ол, аяттарымыздан бір нәрсе білсе, оны келемежге алады. Міне соларға қорлаушы азап бар. (9) Артынан тозақ дайын. Олардың істері де Алладан өзге жасап алған достары да ешбір пайда бермейді. Сондай-ақ оларға зор қинау бар. (10) Бұл Құран бір жетекші. Сондай Раббыларының аяттарына қарсы болғандар үшін күйзелтуші азаптын ең қоры бар. (11) Ол сондай Алла, теңізді еріктеріне берді. Оның бүйрығымен теңізде кемелерді жүргізіп, Оның кеншілігінен несібе іздейсіндер. Әрине шүкірлік етерсіндер. (12) Және де Ол, өз тарапынан сендер үшін көктердегі әрі жердегі барлық нәрсені іске косты. Шын мәнінде осыларда түсінген ел үшін белгілер бар. (13)

(Мухаммел F.C.) иман келтіргенлерге айт: "Алланын ауыр күнін үміт етпегендерді кешірім етсін. Өйткені Алла, бір елдің қылықтарының жазасын береді. (14) Әлде кім ізгі іс істесе, сонда өзі үшін. Ал кім жамандық істесе, о да өзіне. Сосын Раббыларына қайтарыласындар. (15) Расында Израил урпақтарына кітап, патшалық, пайғамбарлық және өздеріне таза ризық беріп сондай-ақ элемдерге үстем қылған едік. (16) Және де дін істерінде оларға ашық түсініктер берлік. Легенмен өзлеріне мәлімет келгеннен кейін өзара күншілік қылып, мүлле талас-тартыска түсті. Шын мәнінде Раббың қиямет күні араларындағы қайшылыққа түскен нәрселері турасында үкім береді. (17) Сосын (Мұхаммед Ғ.С.) сені шариғат ісіне қойдық. Енді сонымен жүр. Білмегендердің ойларына ілеспе. (18) Өйткені олар сені Алладан еш корғай алмайды. Шынында залымдар бір-бірінің досы. Сондай-ақ Алла тақуалардың досы.

قُرْمَابِماكَانُوابِكِيْسِوْنَ فَيْ مَنْ عَمِلَ صَلِيحًا فَلِيَةِ فِي وَالْمَالِيَّةِ فِي وَالْمَالِيَّةِ فِي وَالْمَالِيَّةِ فِي وَالْمَالِيَّةِ فِي وَالْمَالِيَّةِ فِي وَالْمَاكِةِ فِي وَالْمَاكَانُوابِكِيمِسُونَ فَيْ مَنْ عَمِلَ صَلِيحًا فَلِنَفْسِيةٍ وَمَنْ الْمَاكِةِ فَيْكُمْ اللَّهُ وَمَنْ وَالْمَاكِةُ وَوَرَدَ فَنَهُم مِنَ الطَّيْسَةِ فَي الْمَاكِينَ فَي وَمَالَيْنَهُم بِيَنَالِيَّ مِنَ الْأَمْرِ فَي وَمَالَيْنَا فَي وَمَالِيَّا الْمَاكِينَ فَي وَمَالَيْنَا فَي وَمَالِيكُمْ وَالنَّبُونَ وَرَدَ فَنَهُم مِنَ الْأَمْرِ فَلَيْسَابِينَا فَي وَمَالَيْنَا فَي وَمَالَيْسَابِينَا فَي وَمَالِينَا اللَّهُ مِنَ الْأَمْرِ فَالْمَالِينَ فَي وَمَالِينَا اللَّهُ مِنَ الْأَمْرِ فَالْتَعْمَ وَمَا الْمَلِينَ فَي وَمَالَيْكُمُ وَاللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَيْسَابِينَا فَي اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ مَنْ اللَّهُ وَمَا الْمَلْوِي مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَيْسَالِينَا الْمَلْوَى اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَيْلُولُونِ اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَى الْمَلْوَلِي اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَيْلُولُولِ النَّيْسِ وَهُدُى وَرَحْمَةُ وَلَيْلُولِ اللَّهُ وَلِي اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَيْسُولِ اللَّهُ وَلَى اللَّهُ وَلَيْسُولِ الْمَلْوِي وَمِنْ وَاللَّهُ وَلَيْسُولِ الْمُنْ وَلَيْسُولِ وَالْمُولِ الْمَلْوِي وَلِي وَلَيْلُولِ اللَّهُ وَلَى الْمُؤْلُولُ الْمُنْ وَلَا الْمَلْولِ اللَّهُ وَلَى الْمُؤْلُولُ الْمُنْ الْمُولِ الْمُنْ اللَّهُ وَلِي الْمُنْ الْم

(19) Бұл Құран адамдар үшін көрнеу дәлелдер және нақ сенген елге жетекші әрі рахмет. (20) Немесе жамандықтарды істегендер, өздерін; иман келтіріп, ізгі іс істегендер сияқты қылатындығымызды, тіршіліктерінде, өлімдерінде тең боларын ойлай ма? Олардың берген үкімі нендей жаман. (21) Негізінде Алла (Т.) көктерді әрі жерді шындық бойынша жаратты. Әркімге қылығының бодауы беріледі. Сондай-ақ олар әділетсіздікке ұшырамайлы. (22)

(Мұхаммед Ғ.С.) көңлі тартқанын тәңір жасап алған, сондай-ақ Алла, өзін біліп адастырған және құлағын, жүрегін бітеп, көзіне қалтқы жасаған біреулерді көрдің ме? Енді Алладан кейін оны тура жолға кім салады? Түсінбейсіңдер ме? (23) Олар: "Тіршілігіміз дүниедегі ғана. Өлеміз, өмір сүреміз. Бізді заман ғана өлтіреді" дейді. Негізінде олардың бұған байланысты мәліметі жоқ. Олардікі межелеу ғана. (Құбылыстар; заманның айналуынан ғана болады дейді. М.Р.К.) (24)

Оларға аяттарымыз ашықша оқылған кезде: "Егер сөздерің шын болса, аталарымызды тірілтіп, келтіріндер" деулерінен басқа дәлелдері болмады. (25) (Мұхаммед **F.C.): "Сендерді Алла тірілтеді сосын** елтіреді. Сосын сендерді болуы шәксіз қиямет күнінде жинайды. Бірак адамдардын көбі түсінбейді" де. (26) Көктер мен жердің иелігі Аллаға тән. Киямет-кайым болған күні, я сол күні; бұзық құмарлар зиянга үшырайды. (27) (Мүхаммед **F.C.)** барлық үмметті жүгінген түрде көресің. Әр үммет ғамал дәптеріне шақырылады да: "Бүгін қылмыстарыңның бодауы беріледі." (28) "Бул Кітабымыз сендерге шындықты сөйлейді. Өйткені, сендердін істегендерінді жаздырушы едік." (29) Ал енді иман келтіріп. ізгі іс істегендер, сонда оларды Раббылары мәрхаметіне бөлейді. Міне сол айқын қол жеткендік. (30) Карсы болғандарға: "Сендерге аяттарым оқылмап па еді? Сонда тәқаппарландыңдар. Сондай-ақ қылмысты ел, сендер едіндер." (31) "Расында Алланың уәдесі хақиқат әрі қияметтің келуінде шәк жоқ" делінген уақытта: "Қияметтің не екенін білмейміз. Бір ой жору ғана деп ойлаймыз. Сондай-ак біз анык нанушы емеспіз" (дер едіндер.) (32)

(Дегенше) істеген істерінің жамандықтары әшкереленіп. олардың мазақтаған нәрселері бастарына жетті. (33) Оларға: "Сендер осы күнге жолығуды умытқандай сендерді Біз де чмытамыз. Орындарың от. Сондай-ақ сендер үшін бір жәрдемші болмайды" делінеді. (34) Бұларың, Алланың аяттарын мазақтағандықтарыңның салдарынан. Әрі сендерді дүние тіршілігі алдады. Сондықтан олар тозактан шығарылмайды да ғұзырлары қабыл етілмейді. (35) Барлық мақтау, көктер мен жердің және әлемдердің Раббы Аллаға тән. (36) Сондай-ак Көктерде, жерде улыктык Онікі. Ол тым устем, аса лана. (37)

46-AXKAΦ CYPECI

Меккеде түскен. Отыз бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Ұғымын Алла (Т.) біледі. (1) Бұл Кітап тым үстем, хикмет иесі Алла тарапынан түсірілді. (2) Көктер мен жерді ері екі арасындағыларды шындық бойынша, бір мерзім белгілеп қана жараттық. Ал сондай

карсы болғандар, ескертілген

нәрседен жалтаруда. (3) (Мұхаммед F.С.) оларға: "Алладан өзге шоқынған нәрселерінді көрдіндер ме? Олар жер жүзінде не жаратты, маған көрсетіндерші. Немесе олардың көктерде ортақтығы бар ма? Егер шыншыл болсандар, маған бұдан бұрынғы бір кітап яки ғылми деректер келтіріндер" де. (4) Алладан өзге қияметке дейін өзіне жауап бере алмайтын біреуге табынғаннан кім залымырақ? Әрине табы нған дары олардың жалбаруларынан хабарсыз. (5)

Адамдар жиналған кезде, оларға табынғандары дүшпан болып, олардың өздеріне құлшылық қылғандықтарына қарсы шығады. (19-С. 80-81-А.) (6) Оларға ап-ашық аяттарымыз оқылған кезде, сондай өздеріне келген шындыққа қарсы болғандар: "Мынау ашық бір сиқыр" дейді. (7) Немесе олар: "Оны өзі жасады" дей ме? (Мұхаммед Ғ.С.): "Мұбада өзім жасаған болсам, сонда мені Алладан еш қорғай алмайсыңдар. Алла, ол жөнде не көкігендеріңді жақсы біледі.

Сондай-ак Ол, мені мен сендердің арамызға куәлікте жетіп асады. Және Ол, тым жарылқаушы, ерекше мейірімді" де. (8) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Мен елшілердің тұңғышы емеспін. Сондай-ақ маған әрі сендерге не істелетінін де білмеймін. Өзіме уахи етілгенге ғана ілесемін. Және ашық бір ескертуші ғанамын" де. (9) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Көрдіңдер ме? Егер де Куран Алланын касынан болып, сендер оған қарсы болсандар; сондай-ак Израил **ұрпақтарынан** бір куә, осы сияқты (Тәурат) ға қуә болып, кейін иман келтірсе де сендер менмесісендер, кудіксіз Алла залым елді тура жолға салмайды." (10) Сондай қарсы келгендер, иман келтіргендер үшін: "Егер (бұл дінде) игілік болса еді, олар бізден озбас еді. (Алдымен біз Мұсылман болар едік.)" деді. Онымен тура таппағандықтан: "Бүл көне бір өтірік" деседі. (11) Құраннан бұрын жолбасшы әрі игілік түрінде Мұса (Ғ.С.) ның кітабы бар еді. Міне осы Куран зулымдық қылғандарға ескерту, жақсылық істеушілерді қуанту үшін арап тіліндегі растаушы бір Кітап. (12) Күдіксіз сондай: "Раббымыз Алла" деп, сосын туп-тура кеткендер, оларға; хауіп-қатер жоқ. Әрі олар күйінбейді. (13) Міне осылар жаннаттық. Ғамалдарының бодауы түрінде онда мәңгі қалады. (14)

Алам баласына, эке-шешесіне жаксылык істеуді нүскадык. Өйткені шешесі оны зорға көтеріп, әрең босанады. Сондай-ак оған жүкті болу, (сүттен) айыру отыз ай. Ақыр ол, ержетіп, қырық жасқа уласкан кезде: "Раббым! Өзіме эке-шешеме берген ныгметтеріне шүкірлік етуімді, өзің разы болатын түзу ғамал істеуімді маған нәсіп ете көр! Менін ұрпақтарымды да түзелт. Шын мәнінде, мен тәубе қылдым. Эрине мен бой ұсынушыларданмын" деді. (15) Міне бұлар, Біз жақсы ғамалдарын қабыл етіп. жамандықтарын кешіретін жаннаттық тардың ішінде болады. Бұл, оларға етілген шынайы уәде. (16) Ал енді әлде кім, әке-шешесіне: "Түь! Екеуін де мені қайта тірілтіп, шығумен қорқытасындар ма? Расында менен бүрын қаншалаған нәсілдер өтіп кетті. (Олар тірілмеді)" пепі. Әке-шешесі Аллаға жалбарынып: "Саған нендей өкініш! Иман келтір. Күліксіз Алланын уәдесі хақ" дегенде, ол: "Бұл, бұрынғылардың ғана ертегісі" деді. (17) Міне осылар, бұрынғы өтіп кеткен, өздеріне делінген сөз бойынша азапка душар болған وَوَصَّيْنَا الْإِنسَنَ بِولِدَيْهِ إِحْسَنَا حَمَلَتُهُ أُمُهُ كُرُهُا وَوَضَعَتُهُ كُرُها وَوَصَعَتُهُ كُرُها وَوَصَعَتُهُ كُرُها وَوَصَعَتُهُ كُرُها وَوَصَعَتُهُ كُرُها وَوَصَعَتُهُ كُرُها وَوَصَعَتُهُ كُرُها وَحَمَلُهُ وَلَكُونَ شَهُ وَالْحَقَّ إِذَا بَلَغُ أَشُدُ وَوَصَعَتُهُ وَكُمْ وَكُمْ وَكُمْ وَكُمْ وَكُمْ اللّهِ مَنَ اللّهُ مُونِيْ عَنَ اللّهُ كُرُفِعَمَتُكَ اللّهِ اللّهِ عَلَى وَكُلُونَ وَاللّهُ الللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ الللللّهُ وَاللّهُ اللللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ الللللّهُ وَاللّهُ وَاللّه

жындар мен адамдар тобынан болады. (18) Әркімнің ғамалы бойынша дәрежелері бар. Сондай-ақ өздеріне ғамалдарының бодауы толық беріледі де оларға әділетсіздік етілмейді. (19) Сондай қарсы болғандар, отқа төндірілген күні: "Дүние тіршілігінің қызығын көріп, одан пайдаландыңдар. Ал енді бүгін жер жүзінде орынсызмен мен сіп, бүзақылық қылғандықтарың себепті қорлаушы азаппен жазаланасыңдар" (делінеді.) (20)

(Мұхаммед Ғ.С.) Ғад елінің туысын (Һұд Ғ.С. ды) есіңе ал; сол уақытта Ахқафтағы еліне ескерткен еді. Расында одан бұрын да кейін де ескертушілер өткен еді. Ол, еліне: "Алладан басқаға құлшылық қылмаңдар. Шын мәнінде мен сендерге (келетін) зор күннің азабынан қорқамын" (деді.) (21) Олар: "Сен, бізді тәңірлерімізден айныту үшін келдің бе? Мұбада шын айтушылардан болсаң, дереу бізге, бопсалаған нәрсеңді келтір" деді. (22) "Шын мәнінде мәлімет

Алланың қасында. Мен сендерге менімен жіберілген нәрсені жалғастырып, отырмын. Дегенмен сендерді надан ел көремін" деді. (23) Сонда олар, апатты, ойпаттарына карай жайылып, келе жаткан бүлт түрінде көрген сәтте: "Бұл бізге жаңбыр жаудыратын бүлт" деді. (Һұд F.C.): "Жок, ол, сендердін асыға тілегендерің; ішінде жан түршігерлік азабы бар бір боран" (деді.) (24) Раббынның әмірімен әр нәрсені тас-талкан қылады. Сонда олардың жүрттарынан басқа еш нәрсе көрінбей қалады. Қылмысты елге осылай жаза береміз. (25) Расында оларға, сендерге берген мүмкіншілікті берген едік. Сондай-ақ оларға есту, көру және ойлау қабілетін берген едік. Бірақ олардын күлактары, көздері және жүректері ешбір пайда бермеді. Өйткені олар, Алланың аяттарына қарсы келетін еді. Олардың мазақтаған нәрселері бастарына жетті. (26) Расында мандарындағы кенттерді жоқ еттік. Райдан қайтуларың үшін аяттарды егжей-тегжейлі түсіндірдік. (27) Сонда Алладан өзге, Оған жақындық үшін жасап алған тәңірлері өздеріне неге болыспады. Керісінше олардан ғайып болып кетті. Осы, олардың өтіріктері және жасандылары. (28)

(Мухаммед Г.С.) Сол уақытта саған жындардан Күран тыңдайтын бір топты келтірген едік. (Мұхаммед **F.C.** Тайып пен Меккенін арасындағы "Нахла" ойпатында таң намазында Құран тыңдауға жындар келген.Б.Ж.М.Р.К.) Олар жетіп келген сәтте: "Үндемендер" десті. Сонда окылуы біткен кезде, елдеріне ескертуші болып қайтты. (29) Олар: "Әй еліміз! Шын мәнінде біз Муса (Г.С.) дан кейін түсірілген алдынғыны растаушы, сондай-ақ шындыққа және тура жолға салатын бір Кітап тыңдатық" деді. (30) "Әй халқымыз! Алланың шақырушысын (Мұхаммед Ғ.С. ды) қабылдандар. Және Аллаға иман келтіріңдер. Күнәларынды жарылқап. күйзелтүші азаптан корғайды..." (31) Элде кім Алланын шақырушысын кабылдамаса да жер жүзінде Алланы осалдата алмайды. Әрі оған, Одан өзге болысушы да болмайды. Міне осылар ашық адасуда. (32) Олар көрмей ме? Шәксіз Ол сондай Алла, көктер мен жерді жаратты. Сондай-ақ оларды жаратқанда болдырмаған Алланың өліктерді тірілтуге шамасы келеді. Әрине Оның әр нәрсеге күші толық

жетуші. (33) Сондай кәпірлер, отқа әкелінетін күні, оларға: "Осы шындық емес пе екен?",- (делінеді) Олар: "Әрине Раббымызға серт" дейді. Сонда оларға: "Қарсы келгендіктерің себепті азапты татыңдар" делінеді. (34) (Мұхаммед Ғ.С.) пайғамбарлардан майталмандар, сабыр еткендей сабыр ет. Олар үшін асықпа; олар өздеріне уәде етілгенді, көрген күні, дүниеде күндізден бір дем ғана тұрғандай білінеді. Бұл бір ұқтыру. Бұзақы ел ғана жоқ етіледі. (35)

47-МҰХАММЕД СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Отыз сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Сондай қарсы болып, Алланың жолынан тосқандардың, Алла гамалдарын босқа жібереді. (1) Ал иман келтіріп, ізгі іс істегендердің сондай-ақ Мұхаммед (Ғ.С.) ке Раббы тарапынан ол шындықпен түсірілгенге иман келтіргендердің Алла, жамандықтарын жойып, жағдайларын түзелтті. (2) Бұның себебі: Шынайы қарсы

болғандардың бос нәрсеге ілесіп анык иман келтіргендердің Раббыларынан келген хакикатка ілескендіктері. Осылайша Алла адам баласына өз мысалдарын келтіреді. (3) Соғыста кәпірлермен кездессендер, мойындарына шабындар; оларды жаныштағанға дейін. Сонда берік байландар (түткынга алындар) да сосын қамқорлық қылып (қоя беріңдер.) Немесе бодау алындар; Соғыс құралдарын қойғанға дейін (сейтіндер.) (2-С. 193-А.) Егер Алла каласа, олардан өш алар еді. Бірак бірінді-бірін арқылы сынау үшін. Сондай Алла жолында өлтірілгендер болса, Алла олардың ғамалдарын әсте зая қылмайды. (4) Оларды тура жолға салып жағдайларын түзелтеді. (5) Оларды өздеріне таныстырылған жаннатқа кіргізеді. (6) Әй мүміндер! Егер Аллаға (дініне) жәрдем етсендер, Ол сендерге жәрдем етіп, табандарынды бекітеді. (7) Сондай карсы келгендерге келсек, олар жанышталсын. Алла олардың ғамалдарын зая қылды. (8) Бұның себебі: Шынында олар Алланың түсірген нәрсесін жек көрді. Сондықтан Алла олардың ғамалдарын жойды. (9) Олар жер жүзінде кезіп, өздерінен бұрынғылардың соңдарының қалай болғаның көрмей ме? Алла оларды талқандаған. Кәпірлер үшін сол тәрізді болады. (10) Өйткені Алла, иман келтіргендердің иесі. Шынында кәпірлердің иесі жоқ. (11)

Шәксіз Алла иман келтіріп, ізгі іс істегендерді астарынан өзендер ағатын жаннатқа кіргізеді. Ал қарсы болғандар, (дүние тіршілігінен аз ғана) пайлаланып, хайуандар тәрізді жей береді. Олардың орны тозақ оты. (12) (Мухаммед Г.С.) сені шығарған кентіннен тағы күшті каншалаған кентті жоқ еттік. Сонда оларға болысушы болмады. (13) Ал сонда Раббы тарапынан ашық дәлелде болған біреу, өзіне жаман ғамалы әдемі көрсетіліп, әуестеріне ерген біреумен тең бе? (14) Сондай тақуаларға уәде етілген жаннаттың мысалы: Онда еш бұзылмайтын өзен сулар, дәмі өзгермейтін сүттен өзендер, ішушілерге дәмді арақтан өзендер (37-С. 45-47-А., 56-С. 19-А.) және балдан өзендер, сондай-ақ онда оларға әр түрлі жеміс әрі Раббыларынан жарылқау бар; (бұлар,) тозақта мәңгі қалып, қайнар су ішкізіліп, ішектері туралған біреумен тең бе? (15) Олардың ішінен саған құлақ асқандар да жоқ емес. Ақыр касыннан шыккан кезде, өздеріне ғылым берілгендерден: "Әзір не айтты?",- деп сүрайды. Міне бүлар, Алла, жүректерін бітеп қойған,

әуестеріне ергендер. (16) Ал сондай тура жол тапқандар, Алла, олардың туралықтарын арттыра түсіп, оларға тақуалық береді. (17) Олар қиямет мезгілінің өздеріне кенеттен келуін ғана күте ме? Расында оның белгілері келді ғой. Қиямет келіп болғанда, үгіт алулары неге жарайды? (18) (Мұхаммед Ғ.С.) енді біл! Шын мәнінде Алладан басқа ешбір тәңір жоқ. Өзіңнің әрі мүмін ер, әйелдердің күнәларының жарылқануын тіле! Алла, айналған әрі тұрақтаған жерлерінді біледі. (19)

وَيَقُولُ الذِينَ المَنُوالوَلا مُزِلَنَ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَنَ سُورَةٌ فَإِذَا عَنَمَ الْمَعْنِي عَلَيْهِ مِنَ الْمَيْرَقِ فَلُوجِهِم مَسَرَضُّ فَيَعْمَدُوا اللّهِ يَنْطُرُونَ الْمَعْنِي فَهُو عَلَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَعْرُونَ الْقَرَالَةُ مَنْ وَقُولُ اللّهُ مَنْ وَقُلْ اللّهُ مَنْ وَقُلْ اللّهُ مَنْ وَقُلْ اللّهُ مَنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّ

Иман келтіргендер: "Бір стре неге түсірілмейді?", дейді. Ішінде соғыс баян етілген, ашық түсінікті бір стре түсірілген кезде, (Мұхаммед Ғ.С.) жүректерінде дерті барлардың, саған; өзін өлім есірігі басқанның қарауынша қарағанын көресің. Оларға өлім артық. (20) Бой ұсыну және дүрыс сөз керек еді. Іс бекіген сәтте, егер Аллаға опа қылса, әрине олар үшін хайырлы болар еді. (21) Егер іс басына келетін болсаңдар, (немесе бет бұрсаңдар,) сендерден жер жүзінде бұзақылық істеу,

жакындык байланысын үзу ғана үміт етілмей ме? (Екі жүзді мунафыктар іс басына келсе де бет бурса да хайыр келмейді...) (22) Олар, Алла, лағынет етіп, санырау және көздерін соқыр қылғандар. (23) Әйтпесе олар, Құранды түсінбей ме? Немесе олардың жүректері құлыптаулы ма? (24) Шынында өздеріне туралық айқындалғаннан кейін арттарына қайтқандардікін шайтан жақсы көрсетіп, оларға үміт берді. (25) Өйткені олар, Алланың түсіргенін жек көргендерге: "Сендерге кейбір істе бағынамыз" деді. Алла олардың сырларын біледі. (26) Періштелер, олардың беттеріне, аркаларына үрып, жандарын алғанда калай болар еді?! (27) Бұл шынында олар Алланы ашуландыратын нәрселерге еріп, Оның раздығын жек көргендіктен Алла, олардың ғамалдарын жойды. (28) Немесе Жүректерінде дерті болғандар, Алла олардың кектерін әсте ашыққа шығармайды деп ойлады ма? (29)

(Мухаммед Г.С.) егер қаласақ, мұнафыктарды саған көрсетер едік те оларды бет бейнелерінен таныр едің. Әрине оларды сөз аңғарынан таныйсың. Алла істегендерінді біледі. (30) Әлбетте сендерден жауынгерлермен сабырлыларды анықтағанымызға дейін сынаймыз. Сондай-ақ хабарларынды да байкаймыз. (31) Шынында карсы болып. Алланын жолынан тоскандар әрі өздеріне туралық әшкереленгеннен кейін Пайғамбармен таласқандар, Аллаға ешбір зиян келтіре алмайды. Алла олардың ғамалдарын жояды. (32) Әй иман келтіргендер! Аллаға бой чсыныңдар әрі Пайғамбарға бағыныңдар. Сондай-ақ ғамалдарынды бұзбандар. (33) Расында қарсы болып, Алланың жолынан тоскандар, сосын кәпір күйінде өлгендер, оларды Алла, әсте жарылқамайды. (34) Сондықтан босамандар, келісімге шақырмандар, сендер үстемсіндер. Алла сендермен бірге. Әсте ғамалдарынды зая қылмайды. (Бұл аяттағы мақсат, кушке ие бола турып, келісім жасау.8-С. 61-А) (35) Дүние тіршілігі бір ойын, ермек қана. Егер иман келтіріп, сақсынсандар, Алла сыйлықтарынды береді. Сендердің малдарынды сүрамайды. (17-С. 29-А.) (36) Егер сендерден оны

وَلَوَنَشَاءُ لاَيْنِكُهُمْ فَلَعَرْفَنَهُم بِسِمَهُمْ وَلَتَعْرِفَنَهُمْ فِي وَلَسَبُهُمْ وَلَتَعْرِفَنَهُمْ فِي الْفَحْدِينَ الْفَوْلُ وَاللّهُ يَعْلَمُ الْفَحْدِينَ مِنكُو وَالصَّيْدِينَ وَنَبُلُوا الْخَبَارَكُونَ الْقَالَدِينَ مَنكُو وَالصَّيْدِينَ وَنَبُلُوا الْخَبَارِكُونَ الْقَيْدَ اللّهُ وَلَا الْمَسُولُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَالْمَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ الل

(түтас жүмсауларыңды) сүраса еді, онда сендерге ауыр тиіп, сараңдық қыларсыңдар да өштіктерің ортаға шығар еді. (37) Негізінде сендер сол Алла жолында мал жүмсауға шақырылудасыңдар. Алайда кейбіреулерің сараңдық қылады. Кім сараңдық қылады. Өйткені Алла бай, сендер кедейсіңдер. Егер Алладан бет бұрсаңдар, орындарыңа сендерден басқа халықты ауыстырады. Сосын олар сендер сияқты болмайды. (38)

48-ФАТХ СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Жиырма тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) сөзсіз сені ашық жеңіске ие қылдық. (1) Алла, өткен әрі келешектегі күнәңды жарылқау, саған деген нығметін тамамдау және саған тура жол көрсету үшін. (2) Тағы саған үстем бір нұсрат берер. (3) Ол сондай Алла, мүміндердің иманын арттыра түсу үшін олардың жүректеріне тоқтау салды.

Көктердегі және жердегі ләшкерлер Алланікі. Сондай-ақ Алла толық білуші, зор хикмет иесі. (4) Мүмін ерлер мен әйеллерлі астарынан өзендер ағатын жаннаттарға мәңгі калатын түрде кіргізу үшін жамандықтарын жояды. Міне осы, Алланын касында зор табыс. (5) Аллаға байланысты жаман ой ойлаған мұнафық ерлер мен мтнафык әйелдерді, мүшрік ерлер мен мүшрік әйелдерді азапқа **чшыратады. Жамандық өздеріне** болсын. Алла оларға ашуланды, оларды лағынеттеді де оларға тозак дайындады. Нендей жаман барар жер. (6) Көктер мен жердің әскерлері Алланікі. Әрине Алла, тым устем, зор хикмет иесі (7) (Мұхаммед Ғ.С.) шын мәнінде сені куә, қуантушы және ескертуші етіп жібердік. (8) Аллаға, Елшісіне иман келтіресіндер. Оны қуаттайсындар, Оны тлықтайсындар және ертелі-кеш Оны дәріптейсіндер. (9)

(Мухаммед Г.С.) саған биғат кылгандар, (кол бергендер,) әрине Аллаға кол берген болады. Алланын кулырет колы олардын колдарынын үстінде. Сондықтан кім сертін бұзса. сонда өз зиянына гана. Ал және кім Аллаға берген сертін орындаса, оған зор сыйлық береді. (10) Бәдеуилерден соғыстан қалып қалғандар, саған: "Бізді малдарымыз, семьяларымыз айналлырды. Сондыктан біз үшін жарылқау тіле" дейді. Олар, жүректерінде болмаған нәрсені тілдерімен айта береді. Оларға: "Егер Алла, сендерге бір зиян каласа немесе бір пайда каласа, сонда сендер үшін Аллаға біреу не істей алады? Олай емес. Алла сендердің не істегендеріңді толық біледі" де. (11) Бәлкім сендер, Пайғамбарды, мүміндерді семьяларына мүлде қайта алмайды деп ойладындар. Бүл жүректерінде әлемі көрсетілді. Сондай-ақ жаман ой ойладындар да жоғалуға лайық ел болдындар. (12) Ал элде кім Аллаға, елшісіне иман келтірмесе, сонда қарсы болғандарға жалындаған тозақ дайындадық. (13) Көктер мен жердің иелігі Аллаға

тән. Кімді қаласа, жарылқайды да кімді қаласа, қинайды. Сондай-ақ Алла, аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (14) Ол соғыстан қалып қалғандар, сендер олжа алу үшін кеткен кезде: "Бізді қоя беріңдер, сендерге ерейік" дейді. Олар Алланың сөзін ауыстыруды қалайды. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Әсте бізге ермейсіңдер. Сендер үшін Алла, бұрыннан осылай айтқан" де. Сонда олар: "Олай емес. Сендер бізді көре алмайсыңдар" дейді. Олар өте аз түсінеді. (15)

فَلْ الْمُخْلِفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَنَدْعَوْنَ إِلَى فَوْمِ أُولِى بَأْسِ شَدِيدِ
فَلْ الْمُخْلَفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَنَدْعَوْنَ إِلَى فَوْمِ أُولِى بَأْسِ شَدِيدِ
فَوْنِ لَتَمْ فَلْ الْمُخْلِعِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَنَدْعَوْنَ إِلَىٰ فَوْمِ أُولِى بَأْسِ شَدِيدِ
وَانِ تَعْوَلُوا كَمَا تَوْلَئِيتُمْ مِن فَبْلُ يُعَذِبْكُمْ عَذَابِا الْمِمَا الْمَ يَضِحَعُ عَلَى الْمُرْمِيضِحَعُ عَلَى الْمُرْمِيضِحَعُ وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلُهُ جَنَّتِ بَعْرِي مِن عَقِهِ اللّهُ الْمُرْرُقِ وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلُهُ جَنَّتُ الشَّحْرِةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُومِهُ وَمِن يَعْقِهُ اللّهُ عَزِيزًا حَكِما اللّهُ عَنِ اللّهُ عَزِيزًا حَكِما اللّهُ عَن اللّهُ عَزِيزًا حَكِما اللّهُ عَلَيْهِ مَا اللّهُ عَزِيزًا حَكِما اللّهُ عِلَى وَعَدَكُمُ اللّهُ عِن اللّهُ وَمِن يَعْقِهُ اللّهُ وَمِن يَعْقِهُ اللّهُ وَمَا اللّهُ عِلْمَ اللّهُ عَلَيْهُ مَا اللّهُ عِلْمُ اللّهُ عَلْمَ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عِلْمَ اللّهُ عِلْمَ اللّهُ عِلْمَ اللّهُ عِلْمَ اللّهُ عِلْمَا اللّهُ عِلْمَ اللّهُ وَمِن اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلْمَ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللللللللهُ الللللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الله

(Мухаммед F.C.) соғысқа бармай қалған бәдеуилерге: "Сендер жақында аса күшті бір елге шақырыласыңдар да олармен соғысасыңдар. Немесе олар Мусылман болады. Егер бұл әмірге бағынсандар, Алла, сендерге жақсы сыйлық береді. Ал егер бұрын бет бұрғандай бет бұрсаңдар, Алла, сендерді күйзелтуші азаппен қинайды" де. (16) (Соғысқа қатынаспауда) соқырға бір оқасы жоқ. Ақсаққа да ештеңе жоқ. Және ауруға да кінә болмайды. Кім

Аллаға, Елшісіне бағынса, ол. астарынан өзендер ағатын ұжмаққа кіргізіледі. Ал кім жалтарса, ол. жан түршігерлік қинаумен қиналады. (Худайбия келісімі карсанында Меккеге жіберілген хазіреті Ғұсман елтірілді деген хабар бойынша Мухаммед Ғ.С. ға мың үш жүзден артык сахаба бір ағаштын түбінде: "Соғысқа әзірміз" деп, биғат қылды. **Б.Ж.М.К.)** (17) Расында Алла. муміндерден ағаштын астында саған серт берген сәтте, разы болды да олардын жүректеріндегіні біліп. оларға тоқтау салды. Сондай-ақ оларға таяуда бір жеңіс нәсіп етті. (18) Және оларға көптеген алатын олжаларды нәсіп етті. Алла тым чстем, хикмет иесі. (19) Алла сендерге көптеген алатын олжаларды уәде етті. Мүміндерге бір белгі болуы және сендерді тура жолға салуы үшін осы женісті тезінен беріп, сендерден адамдардын (суық) қолын тосты. (20) Одан басқа да әлі күштерің жетпеген, бірақ Алла, оларды толық игеруіне алған жеңістер де бар. Өйткені, Алланың әр нәрсеге толық күші жетеді. (21) Егер кәпірлер сендермен соғысса. әрине арттарына бұрылып қашар еді. Содан кейін олар; бір дос не жәрдемші таба алмайды. (22) Алланын бүрынннан келе жаткан жолы осы. Алланын жолында ешбір өзгеріс таба алмайсың. (23)

Ол сондай Алла, сендерді оларға ектем еткеннен кейін Мекке ойпатында олардың қолдарын сендерден тыйып, сендердің колдарынды олардан тыйды. Алла (Т.) не істегендерінді толық көрүші. (24) Олар сондай кәпірлер, сендерді Месжіт Харамнан және тостырылған кұрбандықты орнына барудан тыйлы. Бірак егер Меккелегі сенлер білмеген, мүмін ерлер мен мүмін әйелдерді сендер жаныштап, білместіктен обалына калмайтын болсандар еді. (Соғысқа жол қойылар еді.) Алла кімді қаласа, мәрхаметіне бөлеу үшін (осылай істеді.) Мұбада мүміндер бөлінген болса еді, олардан қарсы келгендерді күйзелтуші азаппен кинар едік. (25) Кәпірлер, жүректеріндегі надандық касарысуымен сірескен кезде, Алла, Елшісіне әрі мүміндерге тоқтау салды да оларға тақуа сөзін жүктеді. Олар бұған лайығырақ және қабілетті еді. Алла әр нәрсені толық

білуші. (26) Расында Алла, Пайғамбарының түсін хақиқат бойынша тура шығарды. Алла қаласа, аман-есен әлбетте Месжіт Харамға шаштарынды алдырып, не қысқартып бейбіт кіресіндер. Алла сендердің білмеген нәрселерінді білген еді. Сондықтан бұдан өзге бір жақын жеңіс нәсіп етті. (27) Ол сондай Алла, дінін бүкіл діндерден үстем қылу үшін Пайғамбарын туралық әрі хақ дінмен жіберді. Куәлік тұрғысынан Алла жетіп асады. (28)

Мұхаммед (F.C.) Алланың Елшісі. Онымен бірге болғандар, кәпірлерге қатаңырақ, өзара тым мейірімді. Оларды рұкұғда, сәждеде көресің. Олар Алладан мәрхамет әрі ризалық тілейді. Олардың жүздерінде сәжделердің ізінің дерегі бар. Олардың Тәуратта да сипаттары, Інжілде де сипаттары бар; бұл бас жарып, сосын қуаттанып, жуандап, өз сабағында тік тұрған егін сияқты. Бұл (мысал) егіншілерді таңырқатып, онымен кәпірлерді ызаландыру үшін. Алла, олардан

иман келтіріп, ізгі іс істегендерге жарылқау, эор сыйлық уәде етті. (29)

49-XYXPAT CYPECI

Мединеде түскен. Он сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Әй мүміндер! Алладан әрі Елшісінен ілгері кетпендер. Және Алладан қорқындар. Шұбәсыз Алла, аса естуші, толық білуші. (1) Әй мүміндер! Дауыстарынды Пайғамбардың дауысының үстіне көтермендер. Өзара бір - біріңе дауыстагандай Пайгамбарга дабырлап сөйлеспендер. Гамалдарын жойылып, аңғармай қаласындар. (2) Шынында Пайғамбардың жанында дауыстарын бәсендеткендер, міне солар, Алла жүректерін тақуалық үшін сынағандар. Оларға жарылқау әрі зор сыйлық бар. (3) (Мұхаммед **F.C.**) расында саған хұжыралардың арт жағынан айғайлағандардың көбі түсінбегендер. (4)

(Мухаммед Г.С.) егер сен оларға шыққанға дейін олар сабыр етсе, эрине өздеріне жақсы болар еді. Алла аса жарылқаушы, ерекше мейірімді. (5) Әй мүміндер! Бұзық біреу хабар келтірсе, оны анықтандар. Әйтпесе білмей бір елге кесірлерің тиіп, істегендеріңе екінесіндер. (6) Араларында Алланын Елшісі барлығын біліндер. Егер ол. істін көбінде сендерге бағынса еді, әрине киыншылыққа чшырар едіндер. Бірақ Алла, сендерге иманды жақсы көрсетіп, оны жүректерінде зейнеттеді. Сондай-ак сендерге; карсылықты, бұзақылықты және бас тартуды жек көрсетті. Міне солар тура жолдағылар. (7) Бұл Алладан кеншілік, және нығмет. Алла толық білуші, хикмет иесі. (8) Егер муміндерден екі топ соғысса, дереу араларын жарастырындар; мубада екі жақтын бірі, екіншісіне өктемлік жасаса, бас тартқан жақпен Алланың әміріне қайтқандарына дейін соғысындар. Егер қайтса, араларын әділдікпен жарастырындар, туралық істендер. Расында Алла туралық істеушілерді жақсы көреді. (9) Шын мәнінде

мүміндер туыс қой. Сондықтан екі туыстарың ның арасын жарастырыңдар. Және Алладан қорқыңдар. Мүмкін игілікке бөленерсіңдер. (10) Әй мүміндер! Бір ел, бір елді тәлкек қылмасын. Бәлкім олар өздерінен жақсы шығар. Сондай-ақ әйелдер, әйелдерді келемеждемесін. Бәлкім олар өздерінен жақсы шығар. Бір-бірінді міндемендер; жаман ат тағыспандар. Иман келтіргеннен кейін сүркей ат нендей жаман. Ал кім тәубе қылмаса, міне солар залымдар. (11)

Эй мүміндер! Күмәнның көбінен сақтаныңдар. Өйткені, күмәнның кейбірі күнә. Сыр тексермеңдер, біреуді-біреу ғайбаттамасын. Біреулерің өлген туысының етін жеуді жақсы көре ме? Әрине оны жек көресіңдер. Расында Алла тәубені тым қабыл етуші, ерекше мейірімді. (12) Әй адам баласы! Шүбәсыз сендерді бір ер, бір әйелден (Адам, Хауадан) жараттық. Сондай-ақ бір-біріңді тануларың үшін сендерді ұлттар, рулар қылдық. Шынында Алланың

қасында ең ардақтыларың такуаларын. Шәксіз Алла толық білуші, әр нәрседен хабар алушы. (13) Бәдеуилер: "Иман келтірдік" лелі. (Мұхаммел Ғ.С.) оларға: "Сендер иман келтірмедіндер. Алайда: "Мусылман болдык" дендер. Өйткені, иман жүректеріне кірмеді. Егер Аллаға, Пайғамбарға бағынсандар, ғамалдарыннан еш нәрсе кемітпейді. Шұбәсыз Алла, аса жарылқаушы, тым мейірімді" де. (14) Шын мәнінде сондай Аллаға, Елшісіне иман келтірген мүміндер, сосын күдіктенбей; Алла жолына малдары әрі жандарымен соғысты. Міне солар, шыншылдар. (15) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Аллаға діндерінді үйретесіндер ме? Негізінде Алла, көктердегі әрі жердегі нәрселерді біледі. Сондай-ак Алла әр нәрсені толық білуші" де. (16) (Мұхаммед Ғ.С.) олар саған Мұсылман болғандықтарына бұлданады. Оларға: "Мұсылман болғандарына маған міндетсімендер. Керісінше, егер шыншыл болсандар, сендерді иманға көндіктіргендігі үшін сендерге Алла, міндетсиді" де. (17) Расында Алла, көктер мен жердегі құпияны біледі. Сондай-ақ істегендерінді толық көруші. (18)

50-КАФ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Қырық бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Каф және биік дәрежелі Құранға серт. (1) Керісінше кәпірлер өздеріне араларынан бір ескертуші келуін: "Бұл бір ғажайып нәрсе" лесті. (2) (Және былай лесті): "Біз өліп топырак болған кезде. (кайта тірілеміз бе?) Бұл қайту ақылдан узак." (3) Расында жердің олардан нені кеміткенін білеміз. Жанымызла әр нәрсені сақтаушы бір Кітап бар. (Лаухы Махфүз Б.М.) (4) Әрине олар, хакикат келген сәтте, жасынға шығарды. Сондықтан олар, бір дағдарыста. (5) Олар үстеріндегі аспанға қарамай ма? Оны қалай жасап, безедік. Оның ешбір сызаты жок. (6) Жерді төсеп, онда әр түрлі көркем нәрселерді өсірдік. (7) Әрбір бейім құл үшін; бір белгі және үгіт. (8) Аспаннан берекетті жаңбыр жаудырып, сонда ол аркылы бақшалар және орылатын астық өсірдік. (9) Кауашақтары шоғырланған ұзын құрма ағаштарын өсірдік; (10) Күлдарға

көрек үшін. Сондай-ақ жаңбырмен жансыз жерге жан бердік. (Қайта тіріліп,) шығуда сол тәрізді. (11) Олардан бүрын Нүх (Ғ.С.) қауымы, Рәс халқы және Сәмүд елі де жасынға айналдырған болатын. (12) Ғад, Перғауын және Лүттың ағайындары да (13) Әйкеліктер және Түббағ елі, барлығы пайғамбарларды жасынға айналдырған. Сондықтан уәде шынға айналған. (Азапқа үшыраған.) (14) Алғашқы жарату Бізді шаршартты ма? Жоқ, олар жаңа жаратылыстан күмәндануда. (15)

Расында адамзатты жараттық. Оған, нәпсісінің не сыбырлағанын білеміз. Өйткені Біз, оған күре тамырынан да жақынбыз. (16) Оның, оңынан да солынан да екі байқаушы отырады. (82-С. 10-13-А.) (17) Аузынан бір сөз шығарса-ақ болды, алдында аңдушы дайын. (18) Өлім есірігі шындықты келтірді. Одан қашушы едің. (19) Сүр үріледі. Осы уәделі күн. (20) Әркіммен айдаушы және куә бірге келеді. (21) "Расында осыдан кәперсіз едің. Ал енді сенен шымылдықты аштық. Сондықтан

бүгін көзің өткірлесті" (делінеді.) (22) Жанындағы (періште): "Міне мендегі дайын" дейді. (23) "Бүкіл қарсы болған қиқарды, тозаққа салындар" (делінеді.) (24) "Жаксылыкка тыйым салушы. шектен шығушы күмәнданушы;" (25) "Бұлар сондай Алламен бірге тәңір жасап алған. Енді оны катты азапка салындар!" (26) Онын сыбайласы (шайтан): "Раббым! Оны, мен аздырмадым. Дегенмен өзі де ұзақ адасуда еді" дейді. (27) (Алла): "Менің алдымда тартыспандар. Сендерге алдын ала уәдені білдірген едім" дейді. (28) Менін алдымда ауыстырылмайды. Сондай-ақ күлдарыма әділетсіздік істемеймін." (29) Ол күні, тозаққа: "Толдың ба?",дейміз. Ол: "Тағы да бар ма?",дейді. (30) Бейіш, тақуаларға жақындатылады, алыс болмайды. (31) "Міне, уәде етілген нәрселерің; бүкіл тәубешіл, сақтанушылар үшін." (32) Кім көрместен Рахманнан корыкса, бейім жүрекпен келсе; (33) "Ұжмаққа аман-есен кіріңдер. Бұл мәңгілік күні" (делінеді.) (34) Бейіште олар не тілесе бар. Сондай-ақ жанымызда артығы да бар. (35)

Олардан бұрын өздерінен орасан мыкты, мемлекеттерді кезген. нәсілді жоқ еткен едік. Кұтылар жер бар ма? (36) Шүбәсыз бүнда (сезімтал) жүрегі барға немесе күлак салып, әзір болғанға бір үгіт бар. (37) Расында көктер мен жерді және екі арасындағы нәрселерді алты күнде жараттық, шаршамадық. (38) (Мұхаммед Ғ.С.) олардың айтқандарына сабыр ет. Раббыңды күн шығудан бұрын әрі батудан бұрын мақтай дәріпте. (Таң намазы, бесін, екінті. Б.Ж.М.) (39) Түннін бір бөлімінде және намаздардан кейін Оны дәріпте. (Намаздардын артындағы нәпілдер. Б.Ж.М.) (40) Жакын жерден бір айғайшының шақыратын (Сұр үрілетін) күніне құлақ сал. (41) Олар ол күні ащы дауысты анык естиді. Ол. (қабырдан) шығатын күн. (42) Расында тірілтеміз де өлтіреміз. Сондай-ақ қайтар орын Біз жақ. (43) Сол күні жер жарылып, олар тезінен шығады. Осы жинау Бізге онай. (44) (Мұхаммед Ғ.С.) олардын не дегендерін жақсы білеміз. Сен оларға зорлаушы емессің. Кім

азаптан қорықса, Құранмен үгіт бер. (45)

51-ЗӘРЯТ СҮРЕСІ

Меккеле түскен. Алпыс аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Соғып ұшырушы желдерге, (1) Мол жаңбыр көтеруші бұлттарға, (2) Жеңіл жүруші кемелерге, (3) Істі бөлуші періштелерге серт! (4) Шын мәнінде сендерге уәде етілген қиямет әрине рас. (5) Әлбетте киямет болады. (6)

Жолдары бар аспанға серт! (7) Құмәнсыз сендер талас-тартыс сөздесіңдер. (8) Шындықтан бұрылған бұрылады. (9) Ой жорушылар құрысын. (10) Міне солар, білімсіздік ішінде жаңылуда. (11) Олар: "Қиямет қашан" деп сұрайды. (12) Ол, олардың отқа жағылатын күні. (13) Оларға: "Азаптарынды татындар! Асығып, тілегендерің осы" (делінеді.) (14) Шәксіз тақуалар бақшаларда, бұлақтарда болады. (15) Олар, өздеріне Раббыларының бергенін

алады. Өйткені олар, бұдан бұрын жаксылык істеуші еді. (16) Олар түнде аз ғана ұйықтаушы еді. (17) Олар тан сәрілерде жарылқану тілеуші еді. (18) Олардың малдарында; сурағанға да сурамағанға да тиесі бар. (19) Жер жүзінде нак сенушілерге дәлелдер бар: (20) Сондай-ак өздерінде де бар. Көрмейсіндер ме? (21) Сендердің несібелерің әрі уәде етілген нәрселер көкте. (22) Көк пен жерлін Раббына серт. Шұбәсыз бұл. сендердің сөйлегендерің сияқты рас. (Бір-біріне сөйлеген сөздерін кандай рас болса, сондай рас.) (23) (Мухаммел Г.С.) саған Ыбырайым (Ғ.С.) ның ардақты қонақтарының (періштелердің) әңгімесі келді ме? (24) Олар Ыбырайым (Г.С.) ға кіргенде: "Сәлем" десті. Ыбырайым (Ғ.С.) да оларға: "Сәлем, бөгде қауым" деді. (11-С. 69-А., 15-С. 50-А.) (25) Дереу үйіне барып, семіз бір бұзау әкелді. (26) Оны оларға жақындатып: "Жемейсіңдер ме?",деді. (27) Олардан тіксініп, қорықты. Олар: "Корыкпа!", - деді де оны білгіш бір ұлмен қуантты. (28) Сонда Ібырайым (Ғ.С.) нын жұбайы, алдына ойбайлап келіп, өз бетін **чрды да: "Баладан қалған бір** кемпірмін" деді. (29) Олар: "Осылайша Раббын бүйырлы. Өйткені Ол, аса дана, толық білуші" лесті. (30)

(Ыбырайым Ғ.С.): "Әй елшілер! Бұйымтайларын не?".- деді. (31) "Шынында біз кылмысты бір елге жіберіллік." (32) "Оларға балшықтан пісірілген тас жаудыру үшін!" (33) "Раббын тарапынан, шектен шығушылар үшін белгіленген" (деді.) (34) Ол жерден мүміндерді шығардық. (35) Дегенмен ол жерде Мусылманнан бір үйден басқа таппадық. (Лүт Ғ.С. мен екі қызы. Ж.) (29-С. 30-А.) (36) Ол арада күйзелтуші азаптан қорқушылар үшін бір ғибрат қалдырдық. (37) Мусала ла (ғибрат) бар. Оны ашық мугжизалармен жіберген уақытта: (38) Пергауын сыбайластарымен теріс айналып: "Жады немесе жынды" деді. (39) Сондықтан оны әрі ләшкерлерін қолға алып, оны өзіне сөгіс берген түрде теңізге тастадык. (40) Гад елінде де (ғибрат) бар. Сол уақытта оларға зиянды катты дауыл жібердік; (41) Ол, тиген нәрсесін мүлде шіріген сүйектей етіп тастайды. (42) Сәмүд елінде де (ғибрат) бар. Сол уақытта оларға: "Бір мерзімге дейін пайдалана түрыңдар" делінді. (43) Сонда олар, Раббыларының әміріне карсы келді. Сондықтан олар, қарап түрганда нажагай түсті. (44) Сонда олардын түруга да шамалары келмеді әрі жәрдем де көрмеді. (45) Бурын Нух (Г.С.) елін жок еттік.

وَمَاكَانُوا اَمْنَعُوا الْمُوْمِ الْمُومِ الْمُومِ الْمُومِ الْمُومِ الْمُومِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّلِي اللَّهُ الللَّهُ اللل

Ойткені олар, бұзақы ел еді. (46) Аспанды құдыретімізбен жасадық. Шын мәнінде күшіміз жетеді. (47) Сондай-ақ жерді төседік. Недеген жақсы төсеушіміз. (48) Түсінулерің үшін әр нәрсені пар-парымен жараттық. (36-С. 36-А.) (49) (Мұхаммед Ғ.С. оларға): "Алла жаққа жүгіріңдер. Сөзсіз мен, Оның тарапынан сендерге ашық ескертушімін" (де.) (50) "Алламен бірге басқа тәңір қылмандар. Шын мәнінде сендерге ашық ескертушімін" (де.) (51)

Міне осылайша олардан бұрынғылар да пайғамбар келгенде, оларды: "Мұлде жады немесе жынды" деген. (52) Олар бұл жөнде өзара келіскен бе? Жоқ, олар шектен шыққан қауым. (53) (Мұхаммед Ғ.С.) олардан бет бұр. Сонда сөгіске ұшырамайсың. (54) Үгітте! Өйткені үгіт мұміндерге пайда береді. (55) Жын мен адамзатты өзіме құлшылық қылулары үшін ғана жараттым. (56) Олардан бір несібе тілемеймін әрі олардың Мені тамақтандыруларын да қаламаймын. (57) Шұбәсыз Ол

Алла, ризықтандырушы және мықты күшке ие. (58) Сөз жоқ. Сондай зүлымдық қылғандардың, жолдастарының күнәлары тәрізді күнәлары бар. Сондықтан Менен асығып тілемесін. (59) Өздеріне уәде етілген күнге қарсы келгендерге нендей өкініш! (60)

52-TYP CYPECI

Меккеде түскен. Қырық тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Түр тауына, (1) Жазулы Кітапқа, (2) Теріге жазулыға, (3) Толықсыған үйге, (Көктегі қыблаға,) (4) Көтерілген төбеге, (көкке,) (5) Және ыстық теңізге серт! (6) Сөзсіз Раббыңның азабы болады. (7) Оны тойтарушы жоқ. (8) Ол күні аспан қатты теңселеді. (9) Таулар үшіп жүреді. (10) Сол күні өтірік деушілерге нендей өкініш! (11) Олар, сондай орынсыз сүңгіп ойнағандар. (12) Олар сол күні, тозаққа итеріліп, тасталады. (13) "Міне! Сендер өтірік деген тозақ!" (14)

Ал осы бір сиқыр ма? Немесе сендер көрмейсіндер ме? (15) "Тозаққа кіріндер. Шындасандар да шындамасандар да сендерге бәрі бірдей. Істегендеріннің ғана сазайын тартасындар! (16) Әрине такуалар ұжмақтарда ырысқа бөленеді. (17) Раббыларының өздеріне берген нәрселерінің қызығын көреді. Оларды Раббылары тозақтың азабынан қорғаған. (18) "Істеген ғамалдарың себепті жеңдер, ішіндер. Сіңімді болсын." (19) "Тізілген дивандарға сүйенген түрде" (делінеді.) Оларды бота көз хүрлармен үйлендіреміз. (20) Сондай иман келтіргендер, олардың урпактары да иман келтіріп, өздеріне ілескен болса, оларды ол **чрпактарына косамыз.** Сондай-ак олардың ғамалдарынан еш нәрсе кемітпейміз. Әркім істегенінің болауына ұсталады. (74-С. 38-А.) (21) Оларға бейіште қызығатын ет пен жемісті молайтамыз. (22) Олар бейіште тостағанға таласады. Онда орынсыз сейлеу де күнәкарлықта болмайды. (37-С. 47-А. 56.С. 19-А) (23) Оларға сәдептегі інжу тәрізді жастар айналып, қызмет етеді. (24) Олар бір-біріне қарама-қарсы отырып хал сүрасады: (25) Расында біз, бұрын (дуниеле) семьямызда да коркушы

едік" деседі. (26) "Сондықтан Алла бізге игілік етті де заьарлы азаптан қорғады." (27) "Расында біз, бұрын Аллаға жалбарынушы едік. Өйткені Ол, игілік істеуші, ерекше мейірімді" (деседі.) (28) (Мұхаммед Ғ.С.) ал енді үгіттей бер. Өйткені сен Раббыңның нығметі арқасында бақсы да жынды да емессің. (29) Немесе олар сені: "Ол бір ақын. Сондықтан оған жаман заманның болуын тосамыз" дейді. (30) Оларға: "Күтіңдер. Мен де сендермен бірге күтемін" де. (31)

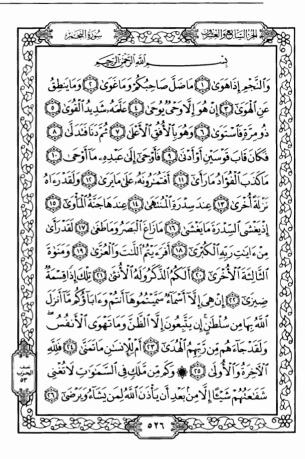
Немесе оларға бұны ақылдары әмір ете ме? Не олар азғын бір ел ме? (32) Я, болмаса олар: "Құранды өзі жасап алды" дей ме? Жоқ, олар иман келтірмейді. (33) Ендеше, егер олар шыншыл болса, Құран сияқты бір сөз келтірсін. (2-С.23-А., 10.С. 38-А., 11-С. 13-А.) (34) Немесе олар еш нәрсесіз (өзінен-өзі) жаратылды ма? Не жаратушы өздері ме? (35) Яки олар, көктер мен жерді жаратты ма? Жоқ, олар нанбайды. (36) Немесе Раббыңның қазыналары олардың қасында ма? Я, олар игеруші ме?

(37) Немесе, олардың шығып тыңдайтын сатылары бар ма? Онда олардың тыңдаушылары ашық бір пәлел келтірсінші! (38) Немесе қыздар Алланікі де ұлдар сендердікі ме? (39) (Мухаммед Г.С.) не сен олардан ақы тілеп сондықтан олар ауыр борышқа жығылды ма? (40) Немесе олардың қасында ғайыптың мәліметі бар да олар соны жаза ма? (41) Не болмаса, олардын бір әдіс кылгылары келе ме? Сонда карсы болғандардың өздері тұзаққа түседі. (42) Әлде олардың Алладан басқа тәңірі бар ма? Алла олардың қосқан тенеулерінен пәк. (43) Олар аспаннан түсіп келе жатқан бір кесек көрсе де: "Шоғырланған бұлт" дейді. (44) (Мұхаммед Ғ.С.) енді оларды жок болатын күндеріне жолыққандарына дейін қойып кой. (45) Ол күні оларға әдістері ешбір пайда бермейді әрі оларға көмек те етілмейді. (46) Шұбәсыз ондай залымдарга одан өзге де азап бар. Бірақ олардың көбі түсінбейді. (47) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббыңның үкіміне сабыр ет. Өйткені сен көз алдымыздасың. Орныңнан түрған шакта, Раббынды мактай дәріпте. (48) Түннің бір бөлімінде және жұлдыздар батар кезде де дәріпте. (Құптан және таң намазын оқы. M.**X**) (49)

53-НӘЖІМ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Алпыс екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Батып бара жатқан жұлдыздарға серт. (1) Жолдастарын (Мухаммед F.C.) адаспады да ауытқымады. (2) Ол өз ойынан сөйлемейді. (3) Сөйлегені көкейіне салынған уахи ғана. (4) Оған оны өте күшті (Жебрейіл Ғ.С.) үйретті. (5) Ол қуат иесі (Жебрейіл өз бейнесінде) тура турды. (Бул көрініс Хыра тауында болған. Ж.Р.) (6) Ол, жоғары көк жиекте еді. (7) Ол, жақындап төмендеді. (8) Тіпті садақтың екі басындай элде жақынырақ. (9) Сонда Алла, құлына уахи ететін нәрселерін көкейіне салды. (10) Онын көзінің көргенін көңлі жалғанға шығармады. (11) Ал енді оның көрген нәрсесіне сендер таласасындар ма? (12) Расында ол, Жебрейілді екінші рет көрді. (13) Тұрақтау ағашының жанында. (14) Оның қасында Мәуа жаннаты бар. (15) Сол уақытта ағашты қаптаған нәрсе қаптады. (16) (Мұхаммед **F.C.нын)** көзі таймады да үстірт карамады. (17) Расында ол, Раббының ірі белгілерін көрді. (18) Лат пен Гуззаны көрдіндер ме? (19) Үшінші басқа Менатты? (20) Еркек сендердікі де урғашы Алланікі ме? (21) Онда бұл, орынсыз бір бөліс.

(22) Бүл, сендер және аталарың қойған құр аттар ғана. Алла оларға байланысты бір дәлел түсірген жоқ. Олар ойларына көңілдері қалағанына ғана ереді. Расында оларға Раббыларынан туралық (Пайғамбар) келді. (23) Немесе адамзатқа көксегені бола бере ме? (24) Негізінде ахирет, дүние Алланың иелігінде. (25) Көктерде қаншалаған періште бар. Алла қалап, разы болған кісісіне рұхсат бермейінше, олардың шапағаты еш нәрсеге жарамайды. (26)

إِنَّ الَّذِينَ الْاِنْوَمِنُونَ إِلْآ فِي الْسَمُونَ الْلَتَ كُمْ مَنْمِيمَ الْأَنْيَ الْمَالِيَةِ عُونَ إِلَّا الطَّنَّ وَإِنَّ الطَّنَ الاَيْنِي مِنَ عِلَمْ إِن يَبَغِعُونَ إِلَّا الطَّنَّ وَإِنَّ الطَّنَ الاَيْنِي مِن الْمَيْ مِن عَلَمْ مَن الْوَلْمُ وَالْمَا الْمَيْنِ وَاللَّهِ الْمَيْفِي مِن اللَّهِ مَن اللَّهِ الْمَالِيَةِ الْمَيْفِي مِن اللَّهِ اللَّهِ الْمَيْفِي مِن اللَّهُ مَن اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ مُوا اللَّهُ مَن اللَّهُ اللَّهُ مُوا اللَّهُ مَن اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ الللَّهُ الللَّهُ اللللَّهُ الللللَ

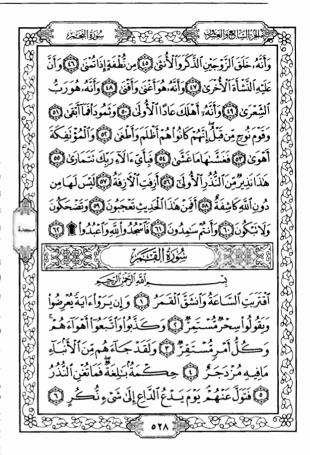
Шынында сондай ақиретке иман келтіргендер, періштелерді (Алланың қыздары деп) әйел атымен атайды. (27) Негізінде оған байланысты бір мәліметтері жоқ. Ойға ғана ереді. Шын мәнінде құр ой, шындық жағынан еш нәрсеге тұрмайды. (28) (Мұхаммед Ғ.С.) үгітімізден жалтарып, дүние тіршілігін ғана қалаған кісіден бет бұр. (29) Міне олардың білімі осыған-ақ жетеді. Шынында Раббың жолынан адасқан кісіні де жақсы біледі. Және тура жолға тұскенді де

жақсы біледі. (30) Көктердегі әрі жердегі нәрселер Аллаға тән. Сондай жамандык істегендер, істегендерімен жазаланады да жақсылық істегендерді жақсылыққа бөлейді. (31) Сондай күнәлардын үлкенінен және арсыздықтан сактанғандардың аздаған кінәлары болса да шәксіз Раббыннын жарылкауы кен. Сендерді жерден жаратқанда және аналарынның карнында шикі өкпе кездерінді де жақсы біледі. Сондықтан өздерінді өздерін ақтамандар. Ол. кім тақуа екенін жақсы біледі. (32) (Мұхаммед **F.C.)** сондай бет бүрганды көрдің бе? (33) Ол, аз берді, тоқтатты. (34) Онын жанында күпия білім болып. шындықты сол көре ме? (35) Оған Мұса (Ғ.С.) ның нұсқаларындағы нәрселер білдірілмеді ме? (36) Сондай-ақ әмірді орындаушы Ыбырайым (Ғ.С.) ның да. (37) Ешбір күнәкар, басқаның күнәсын көтермейді. (38) Адамзат; еңбегіне жарай гана табыска ие болады. (39) Сөз жок, еңбегінің нәтижесін жедел көреді. (40) Сонсон оған еңбегінің бодауы толык беріледі. (41) Күліксіз Раббыңа тиянақтайды. (42) Шын мәнінде күлдірген де жылатққан да Ол. (43) Өйткені, өлтірген де тірілткен де Ол. (44)

Шүбәсыз Алла, ер, әйелді жүп жаратқан. (45) Тамызылған бір тамшы "мәни" суынан. (46) Шәксіз екінші жасау да Оған тән. (47) Сөз жок, байытқан да өркендеткен де Ол. (48) Расында Ол, "Шыгра" жұлдызының Раббы. (49) Күліксіз бұрынғы Ғад елін жоқ етті. (50) Сондай-ак Сэмүд елін де калдырмады. (51) Одан бүрын Нүх (Ғ.С.) тын кауымын да. Өйткені олар ете залым, тым жолдан шыккан еді. (52) Төңкерілген кентті жермен-жексен етті. (Лүт Ғ.С. ның елі.) (53) Сонда оларды апат каптаған сайын қаптады. (54) Ал енді Раббыңның қай нығметтерінен күмәнданасыңдар. (55) Бүл Пайгамбар бүрынгы ескертушілен бір ескертуші. (56) Қиямет жақындады. (57) Оны Алладан өзге әшкерелеуші жоқ. (58) Ал енді сендер осы сөзге таңырқайсыңдар ма? (59) Күлесіндер, жыламайсындар. (60) (Сэжде бар.) Сендер кәперсізсіңдер. (61) Ал енді Аллаға сәжде қылып, құлшылық істендер. (62)

54-KAMAP CYPECI

Меккеде түскен. Елу бес аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Киямет жақындады, ай жарылды. (1) Олар бір мұғжиза көрсе бет бұрады да: "Жалғасты тұрдегі бір сиқыр" дейді. (2) Олар жасынға шығарып, әуестеріне ерді. Негізінде әр істің бір тұрағы бар. (3) Расында оларға секем аларлық хабар келіп болды. (4) Жеткілікті хикмет бар. Сонда да ескертулер пайда бермес. (5) (Мұхаммед Ғ.С.) ендеше, олардан бет бұр. Бір күні шақырушы жаман іске шақырады. (6)

مُنَعَالَمَهُمْ مُنْ مُرْعُرُعُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَانَّهُمْ جَرَادُمُنَيْرٌ ۞
مُنَعَلِمِهِنَ إِلَى الدَّاعِ مِنْ وُلُ الْكَيْرُونَ هَذَا وَالْجَعُونُ وَازَدُجِرَ ۞ فَدَعَا وَمُنَهُمْ وَالْمَاعُمُونُ وَازَدُجِرَ ۞ فَدَعَا وَمُنْهُمْ وَالْمَاعُمُونُ وَازَدُجِرَ ۞ فَدَعَا وَمَنْهُمْ وَالْمَاعُمُونُ وَازَدُجِرَ ۞ فَدَعَا وَمُنْهِم وَمُنُونُ وَالْمَاعُمُونُ وَازَدُجِرَ ۞ فَدَعَا وَمُنْهُمْ وَصَعَلُونُ وَمُنْهُم وَالْمَاعِمُ وَالْمَالُونِ وَمُشْرِ ۞ فَفَنَحْنَا أَبُوبَ السَّمَاءِ عِمَاءِ مُنْهُم وَلَمُ الْمَاعُونُ وَمُنْهُم وَالْمَاعُونُ وَمُنْهُم وَالْمَاعِيْمُ وَالْمَاعِيْمُ وَالْمَاعِلُونُ وَمُنْهُم وَالْمَاعِمُ وَالْمَاعِمُ وَالْمَالُونُ وَمُنْهُم وَالْمَاعِمُ وَالْمَاعِمُ وَالْمَاعِمُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُونُ وَمُنْهُم وَالْمَاعِمُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِ وَالْمَالُونُ وَمُعُونُ عَدَامَ وَالْمُؤْمِ وَالْمُؤْمِنُ وَالْمُؤْمِ وَالْمُومُ وَالْمُؤْمِ وَالْ

Олар, қабырларынан көздерін сүлмейтіп, таралған шекіртке құсап шығады. (7) Шақырушы жаққа жүгірген кәпірлер: "Бұл ауыр күн" дейді. (8) Олардан бұрын Нұх (Ғ.С.) тың қауымы да өтірік деген. Құлымызды жасынға шығарып: "Жынды" деген, әрі жебірленген еді. (9) Сонда ол, Раббына: "Күдіксіз мен жеңілдім, маған нұсрат бер" деп, жалбарынған. (10) Сондықтан көктің есігін құйылған жаңбырмен аштық. (11) Жерді жарып, қайнарлар шығардық. Сонда су өлшеулі әмір

бойынша косылды. (12) Оны (Нухты) шегеленген тактайлы кемеге орналастырдык. (13) Карсы келгендерге жаза түрінде Нүх (Ғ.С.) тын кемесі көз аллымызда жүріп бара жатты. (14) Расында оны ғибрат қып қалдырдық. Сонда түсінуші бар ма? (15) Азабым, ескертуім қалай екен? (16) Расында Куранды үгіт үшін онайластырдық. Ал сонда түсінуші бар ма? (17) Ғад елі де жасынға айналдырған. Азабым ескертуім қалай екен? (18) Өйткені, оларға сәтсіз күнде; үздіксіз куілдеген боран жібердік. (19) Адамдарды түбінен қопарылған құрманың ағашындай жұлып, әкететін еді. (20) Азабым, ескертуім калай екен? (21) Расында Құранды насихат үшін қолайлы қылдык. Кане, сонда түсінуші бар ма? (22) Сэмүд елі ескертушіні жасынға айналдырды: (23) "Өзімізден бір адамга ерейік бе? Әрине ол уақытта біз адасуда әрі есі алаң боламыз" деді. (24) "Арамыздан үгіт оған түсірілді ме? Жоқ, ол, мүлде өтірікші, өзімшіл" деді. (25) Олар ертен-ак кімнің барып түрған суайт, куж екенін біледі. (26) Расында аруананы оларға сын үшін жібердік. Сондықтан оларды байқа, сабыр ет. (Әй Салих, делінді.) (27)

Оларға: "Су араларында кезекті; эркім ішу кезегінде әзір болсын" деп түсіндір. (Кұдықтың суын бір күн түйе, бір күн ел ішелі. Б.Ж.М.Р.) (28) Сонда олар жолдастарын шақырды да сонда ол, қылышын алып, түйені өлтірді. (29) Сонда азабым, ескертуім қалай екен? (30) Дурысында оларға бір қатты дауыс жібердік те олар шарбақ қораның **ұматылған қу жапырағындай болды.** (31) Шүбәсыз Кұранды үгіт үшін онайластырдык. Кане сонда түсінуші бар ма? (32) Лұт елі де ескертуді жасынға айналдырған. (33) Дурысында оларға тас жаудырған боран жібердік. Бірақ Лұт (Ғ.С.) тың семьясын таңменен күткардык. (29-С. 33-А.) (34) Бізден бір ныгметке бөленеді. Осылайша кім шүкірлік етсе, сыйлық береміз. (35) Расында (Лут Г.С.) оларга. апатымызды ескертті. Дегенмен олар. ескертуге күмәнмен қарады. (36) Расында олар Лут (F.C.) тың конактарынан дәме қылды. Сондықтан олардың көздерін соқыр қылдық: "Ал азабымды, ескертуімді татындар." (37) Расында оларға тәнертен ерте бір азап келлі. (38) "Ал азабым, ескертуім қалай екен?" (39) Әрине Құранды үгіт үшін онайластырдык. Кане түсінуші бар ма? (40) Расында Пергауындықтарға да ескертуші келген еді. (41) Олар мұғжизаларымыздың бәрін жасынға айналдырды. Сондыктан оларды өте күшті қолға алумен қолға алдық. (42) Сендердің қасарысуларың

олардан артық па? Немесе сендер үшін кітаптарда бір ақтама бар ма? (43) Не олар: "Біз өш алушы бір топпыз" дей ме? (44) Ол топ, таяуда жеңіліске үшырап, арттарына бұрылып қашады. (45) Әлбетте оларға уәде етілген қиямет, ол; үрейлі, тым ащы бір мезгіл. (46) Шәксіз күнәкарлар, адасуда және құтыруда. (47) Ол күні, олар, тозақта етпетінен сүйреледі: "Тозақтың азабын татыңдар" (делінеді.) (48) Шын мәнінде әр нәрсені бір өлшеумен жараттық. (49)

Эміріміз бір-ақ қас қаққандай. (50) Расында сендер сияқтыларды жоқ еткен едік. Ал сонда түсінуші бар ма? (51) Олар істеген әр нәрсе дәптерде бекітілген. (52) Үлкен-кіші әр нәрсе жазулы. (53) Күдіксіз тақуалар, бейіштердегі өзен жағасында. (54) Ықпалды үкім иесінің хүзырындағы қалаған орнында. (55)

55-PAXMAH CYPECI

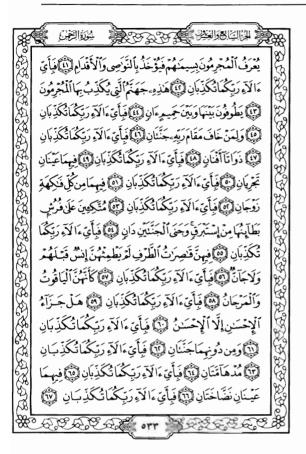
Меккеде тускен. Жетпіс сегіз аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Аса қамқор Алла. (1) Құранды үйретті. (2) Адамзатты жаратты. (3) Оған сөйлеуді үйретті. (4) Күн мен ай есеппен жүреді. (5) Өсімдік, (жүлдыз), ағаш Оған бас иеді. (6) Ол, аспанды биіктетіп, оған тең бір өлшеу қойды. (7) Өлшеуде шектен шықпандар. (8) Сондай-ақ тартуды әділетпен орындаңдар, таразыда кемітпендер. (9) Алла, жерді жәндіктер үшін жасады. (10) Жерде жемістер және шоқты құрмалар бар. (11) Онда қабықты ұрық және аңқыған өсімдіктер өседі. (12) Ендеше, (әй адамзат пен жын!) Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (13) Ол, адамзатты күмырадай сынырлаған күрғак топырақтан жаратты. (14) Жындарды оттың жалынынан жаратты. (15) Ендеше, (әй адамзат пен жын!) Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер. (16)

Ол, (жазғы-қысқы) екі шығыстың Раббы әрі екі күн батыстың Раббы. (17) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (18) Ағызған екі теніз қосылады. (19) Екі арасында бөгет бар. Бір-біріне араласпайды. (20) Ендеше. Раббыларыннын кай нығметтерін жасынға айналдырасындар? (21) Екі теңізден де інжу-маржан шығады. (22) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (23) Теңізде таулар құсап жүрген кемелер Оған тән. (24) Ендеше, Раббыларыннын кай ныгметтерін етірік дейсіндер? (25) Бүкіл жер жүзіндегілер түгейді. (26) Ұлы дәрежеге ие әрі жомарт Раббың өзі ғана қалады. (27) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (28) Көктердегі әрі жердегі әркім Одан сұрайды, Ол, әр күні шұғылдануда. (29) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін етірік дейсіндер? (30) Әй екі топ! (Адамзат пен жын.) Есептерінді көреміз. (31) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (32) Әй жын мен адамзат тобы! Көктер мен жердің шектерінен өтуге шамаларың келсе, етіндер. Өте алмайсындар! Бірақ бір қуатпен өте аласындар. (33) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін

етірік дейсіңдер? (34) Сендерге түтінсіз жалын, отсыз түтін жіберіледі. Өздеріңді құтқара алмайсыңдар. (35) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін етірік дейсіндер? (36) Көк жарылып, майдай еріп, гүлдей қызарған кезде. (37) Ендеше Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (38) Сонда ол күні, адамзат пен жындар күнәсынан сұралмайды. (Өйткені, Аллаға мәлім.) (39) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (40)

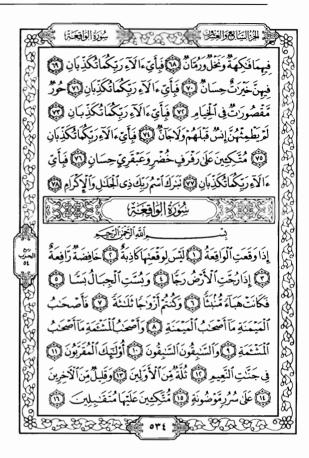
Күнәкарлар кескіндерінен танылады да кекілдері мен аяқтарынан үсталады. (41) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (42) Міне осы күнәкарлардың жасынға шығарған тозағы. (43) Олар тозақ пен қайнар судың арасында айналып жүреді. (44) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (45) Раббының хүзырына шығудан қорыққан кісіге екі бейіш бар. (46) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (47)

Екеуі де түрлі жемісті. (48) Ендеше, Раббыларыннын кай нығметтерін етірік дейсіңдер? (49) Ол екеуінде ағатын екі бұлақ бар. (50) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (51) Ол екеуінде жемістер пар-парымен. (52) Ендеше, Раббыларыннын кай нығметтерін өтірік дейсіндер? (53) Олар астары қалың жібек төсектерге сүйеніп отырады. Екі бакшанын жемістері жақын тұрады. (54) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (55) Бейіштерде өз ерлеріне телмірген сондай-ақ өздеріне олардан бұрын адамдар да жындар да соқтықпаған жұбайлар бар. (56) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (57) Ол жүбайлар; яқүт, маржан сиякты. (58) Ендеше. Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (59) Жақсылықтың сыйлығы жақсылық қана. (60) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (61) Бұл екі бақшадан өзге бақша бар. (62) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (63) Екеуі де жап-жасыл. (64) Ендеше, Раббыларыннын кай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (65) Екі бақшада атылып кайнаған екі бастау бар. (66) Ендеше, Раббыларыңның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (67)

Ол екі бакша да түрлі жемістер және құрма, анар бар. (68) Ендеше, Раббыларыннын кай нығметтерін етірік дейсіндер? (69) Ол ужмақтарда қөркем мінезді, сулу жүбайлар бар. (70) Ендеше Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (71) Шатырларда түратын хүрлар бар. (72) Ендеше. Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіндер? (73) Ол хүрларға олардан бұрын адамдар да жындар да жуымаған. (74) Ендеше. Раббыларынның қай нығметтерін етірік дейсіндер? (75) Бейіштегілер, жасыл дивандарға, көркем төсеніштерге жастанып отырады. (76) Ендеше, Раббыларынның қай нығметтерін өтірік дейсіңдер? (77) (Мухаммед Г.С.) Аса ардакты, жомарт Раббыңның аты өте жоғары. (78)

56-УАКИГА СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Тоқсан алты аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Қиямет уақиғасы болған кезде, (1) Оның болуын өтірік деуші болмас. (2) (Ол) төмендетеді, жоғарлатады. (3) Сол уақытта жер тұтас сілкіндіріледі. (4) Таулар мұлде ұгітілелі. (5) Ұшқан тозанлай

болады. (6) Сол уақытта сендер үш бөлімге бөлінесіңдер; (7) (Гамал дәптері оңынан берілген) оңшылдар, нендей жақсы ол оңшылдар. (8) (Гамал дәптері солынан берілген) солшылдар, нендей жаман ол солшылдар. (9) Озаттар алдынғы қатарда болады. (10) Міне солар, Аллаға жақын болғандар. (11) Ұжмақта нығметке бөленеді; (12) Бүрынғылардан көбірек. (13) Соңғылардан азырақ. (14) Безенген тақтар үстінде. (15) Олардың үстінде ерсілі-қарсылы отырады. (16)

Оларға өзгермес жастар айналып, қызмет етеді; (17) Ағып жатқан арақтан толтырылған шелектер, құмандар және кәселерменен. (18) Ол; бас ауыртпайды да мас қылмайды. (19) Қалаған жемістері бар. (20) Кеңілдері соққан құс еті бар. (21) Бота көз хұрлар бар. (22) Сақтаулы інжу сияқты. (23) Бұл істеген ғамалдарының сыйлығы. (24) Олар жаннатта бос не кұнәлы сөз естімейді. (25) Бірақ "Сәлем, сәлем" деген сөзді ғана естиді. (26) Оңшылдар, ол оңшылдар нендей

бақытты. (27) Олар тікенсіз сидыр (ағаштары); (28) Жемістері үсті-үстіне шоғырланған мүз (банан) ағаштарының, (29) Созылған көлеңкенің астында болады. (30) Саркырап аққан су бар. (31) Мол жеміс бар; (32) Ешбір түгеп, үзілмейтін, ешкім қорымайтын, (33) Биік тесектерде болады. (34) Расында хүр кыздарын жанадан жаратамыз. (Немесе жаннаттык әйелдерді қайтадан жаратамыз.Б.) (35) Оларды ер көрмеген қыздар етіп, жаратамыз. (36) Күйеуін сүйгіш құрдас болады. (37) Бұл айтылғандар, оңшылдар үшін болады. (38) Бір топ бұрынғылардан (39) Бір топ соңғылардан.(40) Солшылдар, сол шолшылдар нендей сумырай. (41) Олар ыстык бу. кайнар суда болады. (42) Кара түнек көленкеде болады. (43) Салкын да емес, жайлы да емес. (44) Өйткені олар, бұдан бұрын (дүниеде) тоң мойын әуесқорлар еді. (45) Зор күнәда қасарысушы еді. (46) "Өліп, топырак және сүйектер болсақ та шын тірілеміз бе?",- дейді. (47) "Бурынғы аталарымыз да тіріле ме?",- (дейді.) (48) (Мұхаммед Ғ.С.): "Сөзсіз бұрынғылар да, соңғылар да.",- де. (49) "Элбетте, мәлім күнде белгілі орынға жиналады" (де.) (50)

Сосын сендер әй адаскан етірікшілер! (51) Әлбетте ағаштан. Заккумнан жейсіндер. (52) Одан қарындарынды толтырасындар. (53) Оның үстіне қайнар судан ішесіндер. (54) Шөлдеген түйеше, сіміресіндер. (55) Міне олардың киямет күнгі сыйлықтары. (56) Сендерді Біз жараттық. Сонда неге мойындамайсындар? (57) Сендер тамызған мәни суын көрдіндер ме? (58) Оны сендер жаратасындар ма? Немесе Біз жаратмыз ба? (59) Біз араларында өлімді белгіледік. Бізден ешкім озалмайды. (60) Сендердін бейнелерінді өзгертіп, сендер білмегенді жарата аламыз. (61) Расында бүрынғы жаратуды білесіндер, ендеше түсінбейсіндер ме? (62) Ал енді еккендерінді көрдіңдер ме? (63) Оны сендер есіресіндер ме? Не Біз есіреміз бе? (64) Егер қаласақ, оны қоқымға айналдырар едік. Сонда күңкілдесе берер едіндер; (65) "Расында зиянға чшырадық," (66) "Тіпті мүлде бос қалдық" (дер едіңдер.) (67) Ішкен суларынды көрдіндер ме? (68) Оны

الناف المناف ال

бұлттан сендер жаудырасындар ма? Немесе Біз жаудырамыз ба? (69) Егер қаласақ оны ащы қылар едік. Ендеше, шүкір етпейсіндер ме? (70) Жаққан оттарынды көрдіндер ме? (71) Оның ағашын сендер жараттыңдар ма? немесе Біз жараттық па? (72) Біз оны бір ескерткіш және жүргіншілер үшін пайдалы қылдық. (73) (Мұхаммед Г.С.) Ендеше Раббынды ұлы атымен дәріпте. (74) Ал енді жұлдыздардың орындарына серт етемін. (75) Егер білсендер, ол, зор серт. (76)

Шын мәнінде ол ардақты Құран. (77) Кітапта (Лаухы Махфұзда. Б.М.Р.) сақтаулы. (78) Оны тап-таза болғандар ғана ұстайды. (Дәретсіз кісі ұстамайды.) (79) Әлемдердің Раббы жақтан түсірілген. (80) Сендер осы сөзді құр көресіндер ме? (81) Расында берген ризыққа шүкір етудің орнына оны жасынға шығарасындар ма? (Ж.) (82) Ал жан жұтқыншаққа келген кезде; (83) Сол уақытта сендер қарап қаласындар. (84) Негізінде ол өліп бара жатқанға Біз жақынырақпыз.

Сендер көрмейсіндер. (85) Ал сонда егер жазаланбайтын болсандар: (86) Егер шын айтсандар, оның жанын кайтарындаршы. (87) Ал егер өлген кісі, Аллаға жақындардан болса; (88) Сонда оған рахатты шаттық әрі нығметті ұжмақ бар. (89) Ал енді өлі оншылдардан болса; (90) Саған оңшылдардан, "Сәлем" (делінеді.) (91) Егер өлі, жасынға шығарушы адаскандардан болса; (92) Сонда онын конак асысы, кайнар судан болады. (93) Әрі тозаққа салынады. (94) Сөзсіз міне анық шындық осы. (95) (Мұхаммел Ғ.С.) ұлы Раббынды атымен дәріпте. (96)

57-ХАДИД СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Жиырма тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Көктер мен жердегі нәрселер Алланы дәріптейді. Ол Алла, өте тстем, хикмет иесі (1) Көктер мен жердің иелігі Аллаға тән. Тірілтеді, өлтіреді. Ол, әр нәрсеге күші толық жетуші. (2) Ол Алла (Т.) әуелгі әрі соңғы (әр нәрседен бұрын ежелден бар әрі меңгі қалады, соңы жоқ). Және Ол, (әр түрлі дәлелдермен) көрнеу әрі (ақыл жетпейтін) көмес. Сондай-ақ Ол, әр нәрсені толық білуші. (3)

Ол сондай Алла, көктер мен жерді алты күнде жаратып, сосын ғаршыны игерді. Ол, жерге кірген нәрсені әрі одан шыққан нәрсені және көктен түскен нәрсені, оған көтерілген нәрсені біледі. Сондай-ақ Ол, қайда болсандар да сендермен бірге. Алла не істегендерінді толық көруші. (4) Көктер мен жердің иелігі Оған тән. Әрі барлық істер Оған қайталы. (5) Түнді күндізге ауыстырады, күндізді түнге ауыстырады. Сондай-ак Ол көңілдегілерді толық біледі. (6) Аллаға, Елшісіне иман келтіріндер. Және сендерді ие қылған нәрселерден тиісті орынға жүмсандар. Өйткені, сондай сендерден иман келтіріп, тиісті орынға мал жұмсағандар үшін ірі сыйлық бар. (7) Пайғамбар, сендерді Раббыларына иман келтіруге шакырса да Аллаға иман келтірмейтін сендерге не болды? Негізінде Алла, сендерден серт алған. Егер иман келтіретін болсандар. (5-С. 7-А., 7-С. 172-А.) (8) Ол сондай Алла, сендерді қараңғылықтардан жарыққа шығару үшін құлына (Мұхаммед Ғ.С.ға) ап-ашық аяттар түсірді. Сөзсіз Алла, сендерге тым жүмсак, ерекше мейірімді. (9) Алла жолында мал жүмсамайтын сендерге не болды? Негізінен көктер мен жердің

هُوالَذِي خَلقَ السّمَوْتِ وَالْأَرْضِ فِيسِتَةِ أَيَامِ ثُمَ السّمَوَى اللّهِ عَلَى السّمَوَتِ وَالْأَرْضِ وَمَايَعُرُمُ مِنْهَا وَمُعُومَا يَعُرُمُ وَالْمَدُورِ وَمَايَعُرُمُ مِنْهَا وَمُعُومَا يَعُرُمُ وَاللّهُ مِنْ السّمَاةِ وَمَايَعُرُمُ مُنِهُ السّمَعُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَايَعُرُمُ مِنْهَا لَمُعُورُ فَي السّمَاءُ وَمَايَعُرُمُ مُنْ السّمَعُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَايَعُرُمُ مِنْ السّمَاءُ وَمَالَعُولُ المُعْمُورُ فَي السّمَاءُ وَمَالَعُولُ المُعْمُورُ فَي السّمَاءُ وَمَالَعُولُ السّمَاءُ وَمَالَعُولُ السّمَاءُ وَمَالَعُ اللّهُ وَالسّمَاءُ وَمَالَعُولُ اللّهُ اللّهُ وَمَالَعُولُ اللّهُ وَمَالَعُولُ اللّهُ وَمَالَعُولُ اللّهُ وَمَالَعُولُ اللّهُ اللّهُ وَمَالَعُولُ اللّهُ اللّهُ وَمَالَعُولُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمَالَعُولُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللللهُ اللّهُ اللّهُ الللللهُ الللهُ الللهُ الل

мүрагерлігі Аллаға тән. Сендерден Меккенің Алнуынан бұрын Алла жолында мал сарып қылып, соғысқан кісі; одан кейін мал сарып етіп, соғысқан кісімен тең емес. Олар дәреже тұрғысынан үлкен. Сондай-ақ Алла бәріне де жақсылық уәде етті. Алла істеген ғамалдарынды толық білуші. (10) Әлде кім Аллаға көркем қарыз берсе, (тиісті орынға мал жұмсаса) сонда Алла, оны неше есе арттырады да оған көркем сауап береді. (2-С. 245-А.) (11)

Сол күні мүмін ерлер, мүмін әйелдердің нұрлары алдарында әрі оң жақтарында жүгіргенін көресің: "Сендерге бүгін куаныш. Астарынан өзендер ағатын ұжмақтар бар. Ол арада мүлде қаласыңдар. Міне осы ұлы қол жеткендік" (делінеді.) (12) Сол күні, мұнафық ерлермен мұнафық әйелдер, Мүміндерге: "Бізге көздеріңнің қырын салыңдар! Н ұларың араларына кайтып, нұр іздеңдер!",— делінеді. Сонда олардың араларына

есігі бар бір дуар орнатылады. Оның ішінде рахмет, сырт жағында азап бар. (13) Мұнафықтар, мүміндерге: "Сендермен бірге болмап па едік?",деп, айғайлайды. Олар: "Әрине, бірак сендер өздерінді сұмдыққа салдындар, күттіңдер, күмәндандыңдар. Сендерді күр үміттерің Алланың әмірі келгенге лейін алдады. Сондай-ақ сендерді Аллаға байланысты аллаушы (шайтан) алдады" дейді. (14) Сондықтан бүгін сендерден бір төлеу қабыл етілмейді әрі кәпірлерден де. Орындарың тозақ. Ол сендердің достарың. нендей орын. (15) Иман жаман келтіргендердің жүректері Алланың зікіріне (Құранға) жұмсап әрі түскен хакикатка жібімей ме? Ал енді бурын өздеріне Кітап беріліп, сосын **узын мерзім өткендіктен жүректері** қатайғандар сияқты болмандар. Олардың көбі бұзақылар. (16) Біліндер, Алла, жер өлгеннен кейін жандандырады. Расында түсінулерін үшін сендерге белгілерді ашықша көрсетеді. (17) Шұбәсыз садақа беруші ерлермен садақа беруші әйелдер, сондай-ақ Аллаға көркем борыш бергендер, (тиісті орынға мал сарып қылғандар,) оларға неше есе арттырады әрі олар үшін көркем сыйлық бар. (18)

Сондай Аллаға, Елшісіне иман келтіргендер, Міне солар, Раббыларынын касында шыншылдар және шейіт болғандар. Олар үшін сыйлықтар және нұрлар бар. Ал сондай қарсы келіп, аяттарымызды жасынға шығарғандар, міне солар, тозақтық. (19) Біліңдер! Шын мәнінде дүние тіршілігі бір ойын, ермек, сән және өзара мақтанысу, сондай-ақ малдарды, балаларды көбейту ғана. (3-С. 14-А.) Бұнын мысалы: Өсірген өсімдігі кәпірлерді таңырқатқан жаңбыр сияқты. Сосын қурап, сап-сары болғанын көресін. Содан кейін үгінді болады. Ахиретте қатты азап әрі Алладан жарылқау, ризалық бар. Негізінде дүние тіршілігі бір алданыштың ғана нәрсесі. (20) Раббыларыңнан жарылқауға және кеңдігі жер мен көктін кендігіндей; Аллаға. Елшісіне иман келтіргендер үшін әзірленген жаннатқа жарысындар. Ол, Алла (Т.) нын мәрхаметі. Оны

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّهِ وَرُسُلِهِ قُولَتِكَ هُمُ الصِّدِيقُونٌ وَالشَّهِدَةُ وَكَالَّهِ وَمُورُهُمْ وَالدِّينَ كَفَرُوا وَكَنَّهُوا اللّهِ عِندَ رَبِيم لَهُمَ أَجُرهُمْ وَنُورُهُمْ وَالدِّينَ كَفَرُوا وَكَنَّهُوا اللّهُ المُعَيْوةُ اللّهُ اللّهُ عَندَ رَبِيم لَهُمَ أَجُرهُمْ وَنُورُهُمْ وَالدِّينَ كَمَوْوا وَكَنَّهُ وَالنَّهُ اللّهُ المُعَيْوةُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ المُعَيْوةُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ الل

қалаған кісісіне береді. Алла (Т.) зор кеңшілік иесі. (21) Жер жүзіне сондан-ақ сендерге мубада бір бейнет келетін болса, ол, жаратуымыздан бұрын Кітапта жазулы. Шәксіз осы, Аллаға жеңіл. (22) Бұл өткенге өкінбеулерің, өздеріңе берілгенге сүйінбеулерің үшін. Алла бұкіл текаппар, мақтаншақты жақсы көрмейді. (23) Олар сондай сараңдық қылып, кісілерді де сараңдық қа бұйырғандар. Ал кім жалтарса, Алла тым бай, мақтауға лайық. (24)

لَقَدُ أَرْسَلْنَا رُسُلْنَا بِالْبَيْنَتِ وَأَنزِلْنَا مَعَهُمُ الْكِئْبُ وَالْمِينَا رُسُلْنَا بِالْبَيْنَتِ وَأَنزِلْنَا مَعَهُمُ الْكِئْبُ وَالْمِينَا رُسُلْنَا بُولَا لَا الْمِينَا الْمُلْكَا الْمُلْكِيدَ فِيهِ وَالْمِينَا اللَّهُ مَنَ يَضُرُهُ وَرُسُلَهُ وَالْمَالَةُ وَالْمَيْكَا الْمُلْكَانُو عَا وَالْمِيمَ وَالْمَيْكَا اللَّهُ وَالْمَلْكَانُو عَا وَالْمِيمَ وَالْمَيْكَ اللَّهُ وَالْمَلْكَانُو عَا وَالْمِيمَ وَالْمَلْكَانُو عَا وَالْمِيمَ وَالْمَلْكَ اللَّهُ وَالْمَلْكَ اللَّهُ وَالْمَلْكَ اللَّهُ وَالْمَلْكَ اللَّهُ وَوَالْمَلْكَ اللَّهُ وَوَالْمَلْكَ اللَّهُ وَالْمُلْكَ وَالْمَلْكَ اللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُلْكَ اللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُ وَاللَّهُ وَالْمُ وَاللَّهُ وَالْمُ وَاللَّهُ وَالْ

Расында елшілерімізді ашық мұғжизаларымызбен жібердік. Және елшілермен бірге адам баласының әділ тұруы үшін Кітапты, мизанды (Әр нәрсенің өлшеуін) жібердік. Сондай-ақ темірді пайда қылдық. Онда мықты күш әрі адамзат үшін хажеттер бар. (Соғыс құралдары тағы басқа аспаптар темірден жасалады. Тіпті темірсіз өмір болмайды. Б.Ж.М.Р.К.) Алла онымен дініне, елшілеріне көрмей-ақ көмек еткен кісіні мәлім етеді. Сөзсіз Алла, өте күшті, тым үстем. (25)

Расында Нүх (Г.С.) және Ыбырайым (Ғ.С.) ды жібердік. Екеуінін урпақтарынан да пайғамбар қылып, кітап бердік. Олардан тура жол тапканлары ла бар. Оларлын көбірегі бұзақылар. (26) Сосын олардың артынан жалғасты түрле елшілерімізді жібере отырып, Мәрйем ұлы Ғиса (Ғ.С.) ны жіберіп; оған ілескендердін жүректеріне жүмсақтық, мейірімділік салдық. (Раьбанятты): дүниелен безушілікті олар өздері шығарды. Оны оларға жазбадық. Бірақ олар Алланың ризалығын іздеу үшін (шығарды.) Сонда олар оны да шын мәнінде меңгере алмады. Олардан иман келтіргендерге бодауларын бердік. Олардын көбірегі бұзақылар. (27) Әй мүміндер! Алладан қорқындар, Елшісіне иман келтіріндер. Сендерге мәрхаметінен екі есе береді. Әрі сендерге сонымен жүретін нұр жаратады. Сендерді жарылқайды. Алла (Т.) тым жарылкаушы, ерекше мейірімді. (28) Кітап иелері Алланын кеншілігінен еш нәрсеге ие бола алмайтындықтарын білсін. Шәксіз, мәрхамет Алланың қолында. Қалаған құлына береді. Алла (Т.) зор кеншілік иесі. (29)

58-МҮЖАДӘЛЕ СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Жиырма екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Біреу әйелін өз шешесінін аркасына үксатуды "Зиьар" деп атайды. Жаьилиет дәурінде мүлде ажырасып кетелі екен. Самет ұлы Әуіс: "Маған анамнын арқасындайсың" дегендіктен жұбайы Пайғамбарға келіп шағады. **Ж.М.К.Р.Х.Т.)** (Мухаммед F.C.) расында Алла, ері жайында Аллаға шағып, сенімен тартысқан әйелдін сөзін естіді. Алла екеуіннің сейлескендерінді де естиді. Шұбәсыз Алла, толық естуші, тым қырағы. (1) Сондай сендерден жүбайларын зиьар еткендердің әйелдері аналары емес. Олардың аналары өздерін тапқандар ғана. Сөзсіз олар теріс әрі етірік сөз сейлейді. Шынында Алла тым кешірімді, ерекше жарылқаушы. (2) Сондай жүбайларын зиьар еткендер, сосын айткан сөздерінен қайтса, сонда екеуі қосылудан бүрын бір құл азат етуге тиіс. Міне сендерге осы нұсқау беріледі. Алла не істегендерінді толық біледі. (3) Сонда біреу құл таба алмаса, екеуі қосылудан бұрын тұтас екі ай ораза **үстасын.** Біреудің оған да шамасы келмесе, алпыс аш кісіні тамактандырсын. Бүл Аллаға.

Елшісіне иман келтірулерің үшін. Сондай-ақ осы Алланың шектері, қарсы болушыларға жан түршігерлік азап бар. (4) Расында Аллаға, Елшісіне қасарысқандар, олар да бұрынғылар қорлағандай қорланады. Әлбетте ашық аяттарды түсірдік. Қарсы болушылар үшін қорлаушы азап бар. (5) Сол күні, Алла, оларды тұтас тірілтеді де өздеріне не істегендерін түсіндіреді. Алла, оны түгендеп сақтады. Оны өздері ұмытты. Алла, әр нәрсені көріп тұрады. (6)

المَامَرَأَنَالَقَدَيْمَامُ عَلِي السَّنَوْتِ وَمَافِي الْأَرْضِ مَايَكُونُ وَمَافِي الْأَرْضِ مَايَكُونُ وَمَا فِي الْمَارَانَ اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا مَوْلُولُ اللَّهُ مَا اللَّهُ مَا

(Мухаммед F.С.) көрмедің бе? Шәксіз Алла (Т.) көктер мен жердегі нәрселерді біледі. Үш кісі сыбырласса; сөз жоқ, төртіншісі, әлбетте бестің алтыншысы Алла. Тағы булардан аз, я көп тіпті қайда болса да әрине Ол, олармен бірге болады. Сонан кейін қиямет күні, оларға не істегендерін білдіреді. Шұбәсіз Алла, әр нәрсені толық білуші. (Рауаят бойынша, Якудилер мен мұнафықтар; сыбырласып, қас қағысып, көз қысысудан тыйым салынған бола тұрса да өршелене

түсіп, тіпті сәлемнің өзін бұрмалаған. Ж.Б.М.Р.Т.) (7) Сондай сыбырдан тыйылғандардың тыйым салынған нәрселеріне қайта оралғандарын көрмедің бе? Олар күнәда, дүшпандық және Пайгамбарга карсылықта сыбырласады. Әрі саған келген сәтте, өзіне Алланың сәлемінен баска сәлем береді. (Есендік тілемей өлім тілейді.) Сондай-ақ өздерінше: "Алла, бізді айтқан сөзімізбен азапка душар кылмайды" дейді. Оларға кіретін тозақ жетіп асады. Ол нендей жаман орын. (8) Әй мүміндер! Егер сыбырлассандар; күнә, дүшпандық және Пайғамбар (Ғ.С.) ға қарсылық жайында сыбырласпандар. Жақсылық, тақуалықта сыбырласындар. Сондай-ақ Алладан қорқыңдар. Өйткені Ол тарапка жиналасындар. (9) Шын мәнінде күпия жиналыс мүміндерді кейіту үшін шайтан ісі. Алла қаламайынша ешбір зиян келтірмейді. Сондыктан мүміндер Аллага тәуекел етсін. (10) Әй иман келтіргендер! Сендерге жиналыста: "Орын беріңдер" делінсе, ашылыңдар. Алла да сендерге кеңшілік етеді. Ал және: "Тарқандар" делінсе, дереу тарқаңдар. Алла (Т.) сендерден сондай иман келтіргендердің. ғылым бергендердің дәрежелерін көтереді. Істегендерінді толық білелі. (11)

Әй иман келтіргендер! Пайғамбар (F.C.) мен онаша сөйлескен кезле. онаша кенесулін аллында салака беріндер. Бұл сендер үшін хайырлы әрі кіршіксіз болады. Егер оны таппасандар, шәксіз Алла (Т.) тым жарылкаушы, ерекше мейірімді. (12) Пайгамбар (Г.С.) мен оңаша сөйлесуден бұрын садақа беруден тартындындар ма? Оны істемесендер де Алла, сендерді кешірім етті. Ал енді намазды толық орындандар, зекет беріндер. Сондай-ақ Аллаға, Елшісіне бағынындар. Алла (Т.) істегендеріннен толық хабар алушы. (13) (Мухаммел Г.С.) өздеріне Алла ашуланған қауымды дос түтқандарды көрмедің бе? Негізінде олар, сендерден де олардан да емес. Сондай-ақ олар біле тұра өтірікке ант ішеді. (14) Алла, оларға қатты азап әзірледі. Олардың істегендері нендей жаман. (15) Олар анттарын қалқан қылып алып, Алланың жолынан тосады. Сондықтан олар үшін қорлаушы азап бар. (16) Олардың малдары да балалары да Алладан келген нәрсеге еш төтеп бере алмайды. Міне солар, тозақтық. Олар онда мәңгі қалады. (17) Киямет күні Алла, оларды, тұтас тірілтіп жинағанда, сендерге ант ішкендей Оған да ант ішеді.

المنافعة ال

Расында олар оны пайдалы деп ойлайды. Байқандар! Шын мәнінде олар, өтірікші. (18) Оларға шайтан үстем келіп, өздеріне Алланы еске алуды ұмыттырды. Олар шайтанның тобы. Байқандар! Расында шайтанның жамағаты солар; зиян тартушылар. (19) Сөзсіз, Аллаға, Елшісіне қарсы келгендер, солар; қорлардың қатарында болады. (20) Алла (Т.): "Әлбетте Мен және елшілерім жеңіске иеміз" деп, жазған. Шұбәсыз Алла; тым күшті, аса ұстем. (21)

Аллаға, ахирет күніне иман келтірген бір елдің; аталары не балалары яқи туыстары немесе ағайындары болса да Аллаға, Елшісіне қарсы келгендерді сүйгенін көрмейсің. Міне солардың жүректеріне Алла иман жазған әрі оларды Өз жағынан бір нұрмен қолдаған. Және оларды астарынан өзендер ағатын әрі онда мәңгі қалатын бейіштерге кіргізеді. Алла, олардан разы, олар да Алладан разы. Міне бұлар, Алланың жамағаты. Жақсы біліндер. Дау жоқ, Алланың жамағаты, олар; құтылушылар. (22)

59-ХАШЫР СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Жиырма төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Көктердегілер мен жердегілер Алланы дәріптеуде. Ол. аса үстем, хикмет иесі. (1) (Рауаят бойынша, Муханиел Г.С. Мелинеге көшіп келгенде. Янули Назыр улдары. сорыспаура, лушпанра комек етпеуге келісім жасайды. Бәдір женісінде: "Тәуратта жазылған хак Пайғамбар осы" дейді. Бірақ, Ұхыт соғысынан кейін уәдені бұзып, қырық атты кісімен Меккеге барып, Әбу Суфянмен Мусылмандарга карсы келісім жасайлы. Сонлықтан Кәғап елтіріліп, Пайғамбар Ғ.С. бір топ әскермен ауылдарын 21 күн коршатқаннан кейін, жүрттарынан шығып кетуге келіседі. Көбірегі Шам жаққа, бір бөлімі Хайбарға барып, орналасады. Ж.Б.К.Р.Т.) Ол сондай Алла, Кітап иелерінен қарсы болғандарды алғаш шабуылда жүрттарынан шығарды. Сендер оларды шығады деп, ойламаған едіндер. Олар бекіністері өздерін Алладан корғайды деп ойлаған еді. Алайда Алла, оларға, күтпеген жақтан келді; олардың жүректеріне қорқу салды да олар, үйлерін өз қолдарымен әрі Мұсылмандардың қолдарымен талқандауда еді. Әй ақыл иелері! Ғибрат алындар. (2) Егер Алла, оларға, сүргіндік жазбаса еді, әлбетте оларға дүниеде басқа азап берер еді әрі олар үшін ахиретте тозак азабы бар. (3)

Міне бұл, олардың Аллаға, Пайгамбарына карсы келулері себепті. Әлде кім Аллаға қарсы келсе, Расында сонда Алла катты азап иесі. (4) Жаудын құрма ағаштарын кесулерің немесе (кеспей) тамырларына тік коюларын Алланың нұсқауы бойынша, бұзақыларды қорлау үшін болады. (5) Алланың, Елшісіне олардан қалдырған олжасына, сендер не ат немесе түйе шаптырып жүгіртпедіндер. Бірақ Алла, елигілерін кімді қаласа, соған өктем қылады. Сондай-ақ Алланың әр нәрсеге күші еркін жетеді. (6) Алла (Т.) нын. Елшісіне бір кент түргындарынан қалдырған олжалары; Аллаға, Елшісіне, жақындарына, жетімдерге және жолда қалғандарға тән. Сендерден байлар арасында айналып жүрмеуі керек. Сендерге Пайгамбар не берсе алындар да неменеден тыйса, одан тыйылындар әрі Алладан коркындар. Сезсіз Алла, катты азап иесі. (Бұл аят бойынша Пайғамбар (Ғ.С.) дың әміріне бой ұсыну уажіп. К.Т-К.) (7) Әсіресе сондай

النافقة النه ورَسُولَةٌ وَمَن يُشَاقِ اللّهَ عَلَىٰ اللّهَ اللهُ عَلَىٰ اللّهَ عَلَىٰ اللّهِ عَلَىٰ اللّهَ عَلَىٰ اللّهَ عَلَىٰ اللّهَ عَلَىٰ اللّهَ عَلَىٰ اللّهَ عَلَىٰ اللّهُ اللّهُ عَلَىٰ اللّهُ عَلَىٰ اللّهُ اللّهُ عَلَىٰ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ اللللللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللللللّهُ اللللللّهُ الللللللللّهُ اللللللللللللللللللللللللللللللللل

жүрттарынан, малдарынан қуылғандар; Алладан мәрхамет, ризалық іздеп, Аллаға, Елшісіне көмек еткен пақыр мұнажірлер үшін. Міне солар шыншылдар. (8) Бұрыннан Мединеде қоныстанған иман иелеріне де (беріледі.) Олар өздеріне босып келгендерді жақсы көріп, оларға берілген нәрселерге көңілдерінде кірбендік болмайды. Сондай-ақ өздерінде таршылық бола тұра оларды өздерінен артық көреді. Әлде біреу сараңдықтан сақсынса, солар құтылушылар. (9)

Сондай олардан кейін келгендерге де (бұл олжадан беріледі.) Олар: "Раббымыз! Бізді әрі бізден бұрын иман келтірген туыстарымызды жарылқай көр! Әрі сондай иман келтіргендер үшін жүрегімізде бір кірбендік қылма. Раббымыз шүбәсыз Сен тым жүмсақ, ерекше мейірімдісің." (9-С. 100-А.) (10) (Мұхаммед Ғ.С.) көрмейсің бе? Мұнафықтар Кітап иелерінен иман келтірмеген туыстарына: "Егер жұрттарыңнан шығарылсаңдар, сендермен бірге шығамыз; сендерге

карсы әсте ешкімге бағынбаймыз. Егер соғыс болса, әлбетте сендерге көмек етеміз" дейді. Олардың мүлде суайт екендігіне Алла куәлік етеді. (11) Егер олар жүрттарынан шығарылса да олармен бірге мүнафықтар шықпайды. Ал егер соғыс болса да олар соғыспайды. Егер көмек етсе де эрине олар, арттарына бұрылып қашады. Сосын оларға жәрдем етілмейді. (12) Элбетте олардың жүректерінде Алладан көрі сендерден қатты қорқу бар. Өйткені олар. түсінбейтін ел. (13) Олар сендермен топты түрде соғыса алмайды. Бірақ бекіністегі ауылда не дуардың далдасында соғысады. Әрине өзара тартыстары қатты. Оларды бірлікте деп, ойлайсың. Жүректері быт-шыт. Өйткені олар, ойланбайтын ел. (14) Олар, өздерінен біраз бұрынғылар сияқты; істегендерінің жазасын татты. Әрі оларға күйзелтуші азап бар. (15) Олар, шайтанның мысалы сияқты; адамдарға: "Қарсы бол" деп айтып, адам баласы қарсы болған кезде: "Шынында сенен бездім. Расында әлемдердің Раббы Алладан коркамын" деген еді. (16)

Сонда екеуінін де соны; тозакта мәңгі қалатын болды. Міне залымдардын сазайы. (17) Әй мүміндер! Алладан қорқындар. Эркім ертен үшін не жібергеніне карасын. Және Алладан қорқындар. Шәксіз Алла, не істегендерінді толык біледі. (18) Сондай Алланы чиыткан. Алла оларға өздерін умыттырған кісілер тәрізді болмандар. Міне солар бұзақылар. (19) Тозақтықтар мен ұжмақтықтар тең емес. Ұжмақтықтар; олар, қолы жеткендер. (20) (Мұхаммед Ғ.С.) егер осы Құранды бір тауға түсірсек еді, Алладан қорыққандығынан үрейленіп, быт-шыт болғаның көрер елін. Бұл мысалларды адам баласы тусінсін леп. келтіреміз. (21) Ол الظائليين في يَعْلَمُ النّهِ وَالنّهُ وَالْمُ وَالنّهُ وَالْمُ وَالنّهُ النّهُ وَالنّهُ وَالنّهُ وَالنّهُ وَالنّهُ وَالنّهُ وَالنّهُ وَال

сондай Алла, Одан басқа ешбір тәңір жоқ. Көместі де көрнеуді де біледі. Сондай-ақ Ол, тым есіркеуші, ерекше мейірімді. (22) Ол сондай Алла, Одан баска ешбір тәңір жоқ. Ол патша; өте пәк, есендік беруші, қорғаушы, тым тстем, аса өктем, өте зор. Алла олардың қосқан ортақтарынан пәк. (23) Ол Алла, жаратушы, жоқтан бар етуші және бейнелеуші. Аттардың ең көркемі Оған тән. Көктер мен жердегі әр нәрсе Оны дәріптейді. Ол, өте үстем, Аса дана. (24)

60- МҮМТАХИНА СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Он үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

мүміндер! Менін душпандарымды πа душпандарынды да дос тутпандар. Олар, сендерге келген шындыққа карсы келсе де оларға сүйіспеншілік көрсетесіндер. Олар, Пайғамбарды да сендерді де Раббыларың Аллаға иман келтірдіндер, деп жүрттан шығарды. Сендер Менің жолымда ризалығымды іздеп, соғысқа

шыққанда, оларға жасырын достық істейсіндер. Мен көрнеу, көмес істегендеріңді де жақсы білемін. Сендерлен кім бұны істесе, расында ол тура жолдан адасты. (Балтаға ұлы Хатып, Мединеден Сара атты әйелмен Меккелегі елге: "Меккені алыну әзірлігі көріліп жатыр" деп, хат жолдайды. Бірақ Пайғамбарға Алда білдіргендіктен бірнеше кісі жіберіп, Сарадағы хатты алдырып, Хатыптан суралғанда: "Бала-шағам Меккеле болғандықтан жаздым" легеннен кейін Пайғамбар (Ғ.С.) кешірім етеді. Б.Ж.М.К.Т.Х.) (1) Егер олар сендерге устем келсе, өздеріңе жау болып, сендерге жаман ниетпен колдарын созып, тілдерін тигізеді. Карсы болуларынды қалайды. (2) Сендерге туыстарын да балаларын да ешбір пайда бермейді. Алла қиямет күні, араларыңды ажыратады. Алла істегендерінді толық біледі. (3) Расында сендерге Ыбырайым (Г.С.) және онымен бірге болғандар, бір көркем өнеге болды. Сол уакытта, олар елдеріне: "Сендерден де Алладан өзге табынғандарыңнан да бездік. Сендермен арамызға мәңгі дүшпандық, өштік бастады. Сендерге Алланың бірлігіне иман келтіргенге дейін қарсымыз" деген. Бірақ Ыбырайым (Ғ.С.) ның әкесіне: "Әрине сен үшін жарылқау тілеймін. Дегенмен Алладан келетін нәрсеге шамам келмейді" деген болатын. "Раббымыз, Саған тәуекел еттік, Саған қайттық әрі барар жеріміз Сен жақ." (4) "Раббымыз! Кәпірлер үшін бізді сынама. Бізді бағышта. Раббымыз! Сен өте үстем, хикмет иесісін." (5)

Расында сендерге, оларда (Ыбырайым Ғ.С. және сыбайластарында,) Алланы, ахирет күнін үміт еткен кісілер үшін көркем өнеге бар. Ал кім бет бұрса, сонда шубәсыз Алла еш нәрсеге мухтаж емес, аса мактаулы. (6) Алланын сендермен дүшпандык еткен кісілерлін арасына достык пайда қылуы мүмкін. Алла өте күшті әрі Алла тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (7) Алла (Т.) дін жайында сендермен соғыспаған жүрттарыңнан және шығармағандарға жақсылық қылуларына, әділдік етулеріне тыйым салмайды. Расында Алла (Т.) турашылдарды жақсы көреді. (8) Шын мәнінде Алла (Т.) сендермен дін турасында соғысқандарды. жүрттарыннан шығарғандарды және шығарылуларыңа көмекші болғандарды дос тұтуларыңа тыйым салады. Біреу оларды дос көрсе, солар залымдар. (9) Әй мүміндер! Сендерге мүмін мұһажір әйелдер келсе, оларды сынандар. Олардың имандарын Алла жақсы біледі. Сонда егер олардын мүмін әйел екендігін білсеңдер, онда оларды кәпірлерге қайтармаңдар. Бұл әйелдер, оларға халал емес, олар да бұларға халал емес. Олардың бұл әйелдерге берген мәкерлерін өздеріне қайтарып беріңдер. Егер бүл әйелдердін мәкерлерін берсендер, оларды, некеленулеріннің оқасы жоқ. Кәпір

қатындарды некелерінде ұстамандар. Кәпір қатындарға берген мәьерлерінді сұрандар. Кәпірлер де сендерге келген мүмін қатындарға берген мәьерлерін сұрасын. Бұл сендерге Алланың ұкімі. Араларына ұкім қылады. Алла толық білуші, хикмет иесі. (10) Егер кейбір әйелдерің мәьерімен кәпірге өтсе, сонда ұстемдікке ие болсандар; олжадан, кәпірге әйелі кеткендерге кеткен мәьерінің бодауын беріндер. Иман келтіргендер, Алладан қорқындар. (11)

Эй Пайғамбар! Егер саған мүмін әйелдер, Аллаға еш нәрсені ортақ қоспауға, ұрлық қылмауға, зинашы болмауға балаларын өлтірмеуге, қол-аяқтарының арасынан бір жала жаппауға, (Суық жолдан тапқан баланы өз еріне телімеуге. Ж.М.) және ізгілік істеуге, өзіңе қарсы келмеу үшін келген кезде, олардың (биғаттарын) серттерін қабыл ал. Олар үшін Алладан жарылқау тіле. Өйткені Алла, тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (12) Әй мүміндер! Алланың ашуына ұшыраған елді

дос түтпаңдар. Олар көпірлердің қабырдағылардан күдер үзгеніндей олар, ақиреттен үміт үзген. (13)

61-САФ СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Он төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Кектер мен жердегі нәрселер Алланы дәріптейді. Ол Алла, тым устем, аса дана. (1) Әй мүміндер! Істемейтін істерінді неге айтасындар. (2) Істемейтін істерінді сөйлеулерің Алланың қасында зор ашуға себеп болады. (3) Күдіксіз Алла (Т.) өзінің жолында мықты қаланған дуардай сап болып. соғысқандарды жақсы көреді. (4) Сол уакытта, Муса (F.C.) еліне: "Мені не үшін ренжітесіндер? Шын мәнінде сендерге Алланың елшісі екенімлі рас білесіңдер" деген еді. Сонда олар, жолдан тайған кезде, Алла олардың жүректерін тайдырған еді. Алла бұзақы елді тура жолға салмайлы. (5)

Сол уақытта Мәрйем ұлы Ғиса (Ғ.С.): "Әй Израил ұрпақтары! Шын мәнінде мен. сендерге Алланын Елшісімін, алдымдағы Тәуратты растаушы және менен кейін келетін "Ахмед" атты пайғамбарменен шүйіншілеймін" деген еді. Бірақ олар (ол. айтылған) Пайғамбар, оларга ашык дәлелдермен келген кезде: "Бұл ашық жады" деді. (6) Ислам дініне шақырылғанда, Аллаға қарсы өтірік жала жапқаннан кім залымырак? Сондай-ақ Алла, залым кауымды тура жолға салмайды. (7) Олар, Алланын нүрын өшіруді калайды. Кәпірлер жек көрсе де Алла нурын тамамдайды. (8) Ол сондай Алла, мүшріктер жек көрсе де дінін бүкіл діндерге үстем қылу үшін Елшісін туралықпен хақ дінмен жіберді. (9) Әй мүміндер! Сендерге жан түршігерлік азаптан күткаратын бір сауда көрсетейін бе? (10) Аллаға, Елшісіне иман келтіресіңдер; малдарыңмен, жандарынмен Алла жолында күресесіңдер. Егер білетін болсандар, осыларың сендер үшін хайырлы. (11) Күнәларыңды жарылқайды. Сендерге астарынан өзендер ағатын бейіштерге; Ғадын жаннаттарындағы орындарға кіргізеді. Зор табыс осы. (12) Тағы басқа сендер жақсы көретін бір нәрсе бар: Алла жақтан бір көмек

وَإِذَ قَالَ عِسَى اَبُنُ مَرَيْمَ يَبُونِ اِسْرَةٍ عِلَى إِنِّ رَسُولُ القَهِ اِلْتَكُومُ مُصَدِقًا

وَإِذَ قَالَ عِسَى اَبُنُ مَرَيْمَ يَبَوْنِ السِّرَةِ عَلَيْ إِسْرَةٍ عِلَى إِنِّ رَسُولُ القَهِ اِلْتَكُومُ مُصَدِقًا

عَلَ البَّهِ الْكَذِبَ وَهُو يُدَعَى إِلْنَ الْإِرْمَ وَلِي الْفَرِهِ اللَّهِ اللَّهِ وَاللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ الل

және жақын бір жеңіс бар. (Мұхаммед Ғ.С.) мүміндерді қуандыр. (13) Әй мүміндер! Алланың (дінінің) көмекшілері болындар. Мәрйем ұлы Ғиса (Ғ.С.) ның хауариларға: "Алла жаққа көмекшілерім кім?",— дегенде, хауарилардың: "Аллаға біз көмекшіміз" дегендеріндей. Сонда Израил ұрпақтарының бір тобы иман келтіріп, бір тобы қарсы шықты. Иман келтіргендерді, дұшпандарына қарсы қолдадық. Сондай-ақ олар, дұшпандарына ұстем болды. (14)

62-ЖҰМА СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Он бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Көктердегі және жердегі нәрселер; үкім иесі, өте пәк, тым үстем, хикмет иесі Алланы дәріптейді. (1) Ол сондай Алла, сауатсыздардың ішіне өздерінен; оларға Алланың аяттарын оқып, оларды тазартатын сондай-ақ оларға; Кітап, даналық үйрететін бір Пайғамбар жіберді. Негізінде олар бұрын ашық адасуда

еді. (2) Ол Алла, бұл Пайғамбарды олардан баска әлі оларға косылмағандарға да жіберді. Ол тым устем, аса дана. (Бул жердегі, әлі оларға қосылмағандар; қияметке дейін Ислам дініне кіретін елдер. Б.Ж.М.) (3) Бүл пайғамбарлық Алланын кеншілігі, оны қалаған кулына береді. Алла, зор кеншілік иесі. (4) Өздеріне Тәурат жүктеліп кейін оны игере алмағандардың мысалы; кітаптарды артқан есек тәрізді. Алланың аяттарын жасынға шығарған елдің мысалы нендей жаман. Алла залым қауымды тура жолға салмайды. (5) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй Якудилер! Егер өздерінді адамдардан өзге, Алланын шын досымыз деп ойласандар, дереу өлім тілендерші! Егер рас айтушы болсандар" де. (6) Негізінде олар, бүрын колекі істеген қылмыстарының салдарынан әсте өлім тілемейді. Алла, залымдарды жақсы біледі. (7) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Расында сендер қашқан өлім; әрине ол, сендерге кездеседі. Сосын көместі, көрнеуді білуші Аллаға қайтарыласындар. Сонда сендерге істеген істерінді түсіндіреді" де. (8)

Әй мүміндер! Жұма күні намаз үшін азан айтылған кезде, дереу Алланы еске алуға (намазға) ұмтылындар; және сауданы койындар, егер білген болсаңдар, сендер үшін жақсы. (9) Намаз өтелген кезде, жер жүзіне таралыңдар да Алланын мәрхаметінен несібе іздендер. Сондай-ак Алланы көбірек зікір етіндер. Әрине құтыласындар. (Мұхаммед Ғ.С. бір жұма күні, хұтба оқып, түрғанда бір астық артқан керуенге кағылған дабылды естіген ел. шыға жүгіріседі. Өйткені катты ашаршылық бір жыл еді. Бұл аят соған байланысты. Б.М.) (10) Олар сауданы, ойынды көрген сәтте, сол жакка тарайды да сені тік түрған бойда тастайды. Оларға: "Алланын касындағы нәрселер, ойыннан да саудадан да жаксы. Алла ризык берушілердің жақсырағы" де. (11)

63-МҰНАФИҚУН СҮРЕСІ Мединеде түскен. Он бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) саған мұнафықтар келген кезде: "Сені, анық Пайғамбар деп айғақ боламыз" деді. Сенің хақ Пайғамбар екеніңді Алла біледі. Сондай-ақ Алла (Т.) расында мұнафықтардың мұлде суайт екендігіне куәлік етеді. (1) Олар анттарын қалқан етеді де Алланың жолынан тыяды. Кұмәнсыз олардың істегендері нендей жаман. (2) Міне расында олар, иман келтіріп, кейін қарсы келгендіктерінің салдарынан жұректері бітелген Енді олар, түсінбейді. (3) (Мұхаммед Ғ.С.)

оларды көрген кезде, түлгалары сені таңырқатады. Олар сөйлесе, сөздерін тыңдайсың. Олар, бейне, қаланған қуыс дөңбек сияқты. Сондай-ақ олар, әрбір шыққан дауысты өздеріне жориды. (Өз қылықтарынан үрейленеді.) Олар дүшпан. Сондыктан олардан сақтан. Оларды Алла типыл қылсын. Қайда адасып, бара жатыр? (Мүнафықтардың бастығы Ғабдолла Ұбай үлы, тағы басқалары зор денелі келбетті де шешен адамдар еді. Келіп, дуарға сүйеніп тұрып, әдемілеп сөйлеуші еді. Б.Ж.М.Т.) (4)

(Рауаят бойынша Мусталық члдарымен болған бір қақтығыста, суға таласып, Ғабдолла Ұбай члы, муьажірлерді өте ауыр сөздермен қорлайды. Пайғамбарға білініп; оны шақырып алып, сурағанда, ант-су ішіп, жылмия танады. Өтірігі шыққаннан кейін оған, Пайғамбар (Ғ.С.) дан: "Кешірім сура, Алладан жарылқау тілесін" десе, қасарысып көнбейді. Б.М.) Егер оларға: "Келіңдер, Алланың Елшісі сендерге жарылқау тілесін" делінсе, олардың бастарын шайқағанын

көресің. Оларбет бұрып, текаппарланады. (5) (Мұхаммед Ғ.С.) олар үшін жарылқау тілесең де тілемесен де бәрі бір. Оларды Алла жарылкамайды. Алла (Т.) бұзақы еллі тура жолға салмайды. (6) Олар: "Алланын Елшісінін жанынлағы кісілерге еш нәрсе бермендер, одар тарқап кетсін" дейді. Негізінде көктер мен жердің қазынасы Аллаға тән. Бірақ мұнафықтар ұқпайды. (7) Ол мүнафыктар: "Егер соғыстан қайтып, Мединеге барсақ; ол жерден ардақтылар, інжықтарды әлбетте шығарады" дейді. Негізінде ғиззат Аллаға, Елшісіне әрі Мусылмандарға тән. Бірақ мунафыктар білмейлі. (8) Әй мүміндер! Сендерді малдарың, балаларың Алланы еске алудан тоспасын. Әлде кім бұны істесе. міне солар, зиян тартушылар. (9) Сендерден біреулеріңе өлім келіп: "Раббым! Мені жақын бір мерзімге дейін кешіктірсең де садақа беріп, ізгілерден болсам" деуден бұрын өздеріне берген несібемізден тиісті орынға жүмсандар. (10) Кашан біреудің ажалы келсе, Алла, оны әсте кешіктірмейді және Алла, істегендерінді толық біледі. (11)

64-ТАҒАБҰН СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Он сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Көктердегі және жердегі нәрселер Алланы дәріптейді. Патшалық Оған тән, мақтау Оған лайық. Сондай-ақ Оның әр нәрсеге толық күші жетуші. (1) Ол сондай сендерді жаратқан Алла. Сонда кейбіреулерің карсы келесіндер де кейбіреулерің иман келтіресіндер. Алла істеген істерінді толық көруші. (2) Көктер мен жерді хакикат бойынша жаратты. Ол, сендерді бейнелегенде көркем бейнелеген. Әрі қайтар жерлерін Сол жақ. (3) Ол, көктер мен жерде болған нәрселерді біледі. Сондай-ак жасырғандарынды да әшкерелегендерінді де біледі. Әрі көкіректегілерді толық біледі. (4) Сендерге бурынғы қарсы болғандардың әңгімесі келмеді ме? Олар істегендерінің жазасын татты. Олар үшін тағы күйзелтуші азап бар. (5) Бұл, өздеріне пайғамбарлары ашық дәлелдермен келгенде: "Бізді адам тура жолға сала ма?",- деп карсы шығып. бұрғандықтарының салдарынан. Алла, оларға мұхтаж емес екендігін көрсетті. Өйткені, Алла, мұңсыз, мактауға лайық. (6) Сондай қарсы болғандар, әсте қайта тірілмейміз деп ойлайды. (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Жоқ, Раббыма ант етемін. Элбетте өлгеннен кейін қайта тірілесіндер. Сосын сендерге не القالقات التحديث المنافعة الم

істегендерің түсіндіріледі. Осылар Аллаға оңай" де. (7) Ендеше Аллаға, Елшісіне және Біз түсірген нұрға иман келтіріңдер. Алла (Т.) істегендеріңді толық біледі. (8) Жиналатын күні; ол күні, сендерді жинайды. Міне сол, кімнің алданғаны ортаға шығатын күн. Кім Аллаға иман келтіріп, ізгі іс істесе; Алла оның жамандығын жояды да оны астарынан өзендер ағатын бейіштерге кіргізеді. Онда олар мәңгі қалады. Осы зор қол жеткенлік. (9)

Сондай қарсы келіп, аяттарымызды жасынға айналдырғандар; міне солар, тозақтық болып, онда мәңгі қалады; нендей жаман орын. (10) Алладан бүйрықсыз ешбір қайғы-қасірет болмайды. Ал және кім Аллаға иман келтірсе, оның жүрегін түзейді. Алла барлық нәрсені толық білуші. (11) Аллаға да бой ұсыныңдар әрі Елшісіне де бағыныңдар. Егер бет бұрсаңдар, Елшімізге насиқат ету ғана міндет. (12) Алла бар. Одан басқа ешбір тәңір жоқ. Сондықтан мүміндер,

Аллаға тәуекел етсін. (13) Әй мүміндер! Сөзсіз әйелдеріннен балаларыннан өздеріне дүшпан болатындар да бар. Олардан саксынындар. Егер оларды кешірім етсендер, шығыссандар, жарылқасандар, шәксіз Алла, өте жарылкаушы, ерекше мейірімді. (14) Шын мәнінде малдарың, балаларың бір сынақ. Үлкен сыйлық Алланың **касындағы.** (9-С. 23-А) (15) Сондықтан шамаларың келгенінше Алладан қорқындар. (Әмірлерін) тындандар, бой усынындар. Сондай-ак тиісті орындарға мал жүмсаңдар; сендер үшін хайырлы болсын. Кім нәпсісінін сарандығынан сақсынса, міне олар. құтылушылар. (16) Егер, Аллаға көркем қарыз берсеңдер, (тиісті орынға мал сарып қылсандар, 57-С. 11-А.) оны сендер үшін неше есе арттырады әрі сендерді жарылқайды. Алла шүкірлікті бағалаушы, өте жумсак. (17) Кеместі де көрнеуді де білуші. Үстем, хикмет иесі. (18)

65-ТАЛАК СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Он екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Әй Пайғамбар! Кашан әйелдерінді талақ қылсандар, сонда оларды белгілі мерзімінде ажыратындар және о мерзімді есептендер. Раббыларын Алладан коркындар. Оларды үйлерінен шығармандар әрі олар да шықпасын. Бірақ олар ашық бір арсыздық істесе, ол басқа. Міне бұл Алланың шектері. Ал кім Алланың шектерінен шықса, расында ол, өзіне қастық қылған болады. Білмейсің, мүмкін Алла, бұл уакигадан кейін бір жағдай пайда қылар. (2-С. 228-234-А.) (1) Ал кашан олардың мерзімдері жетсе, оларды дүрыстыкпен үстандар немесе туралыкпен ажыратындар. Сондай-ақ өздеріңнен екі әділ кісіні айғақ қойыңдар. Куәлікті Алла үшін толық орындандар. Міне осылармен; Аллаға, ахирет күніне иман келтіргендер үшін насихат етіледі. Кім Алладан қорықса, оған бір шығар жол пайда қылады. (2) Оған, Алла, ойламаған жерден ризық береді. Ал кім Аллаға тәуекел қылса, сонда Ол, оған жетіп асады. Сөзсіз Алла өз бұйрығын

سِنَالَمْ النّهِ النّهَ اللّهَ اللّهُ اللهُ اللهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ الللهُ اللّهُ الللهُ اللّهُ الللهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللهُ الللهُ اللّهُ اللللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ اللّهُ الللهُ الللهُ الللهُ اللللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللهُ الللللهُ اللللهُ الللهُ ال

атқарады. Расында Алла, әр нәрсеге бір өлшеу қойған. (3) Етеккірден қалған әйелдерің нен күмәндансаңдар, олардың "ғыддаты" мерзімі үш ай. Және әдет көрмеген әйелдердің мерзімдері де сондай. Ал және жүкті әйелдердің мерзімдері олар босанғанға дейін. Кім Алладан қорықса, оның ісіне оңайлық жасайды. (4) Міне осы, Алланың сендерге түсірген бүйрықтары. Кім Алладан қорықса, оның жамандығын жояды да сауабын зорайтады. (5)

(Ажырасып, мерзім күткен) әйелдерді шамаларың келгенінше, үйлеріңде түрғызыңдар. Оларға зорлау үшін түрткі салмаңдар. Егер олар жүкті әйелдер болса, сонда оларға босанғанға дейін нафақа беріңдер. Егер ажыраған әйелдер, сендер үшін бала емзірсе, сонда олардың жалақыларын беріңдер. Өзара дүрыстықпен ақылдасындар. Егер (ер аз беріп, әйел көп тілеп) бір-біріңе ауырлық салсаңдар, баланы басқа әйел емзіруге болады. (6) Кеңшілік иесі бай кісі; өзіне

Алланын бергені бойынша нафака берсін. Алла біреуге оған бергенінен артық жүктемейлі. Алла. ауыршылықтан кейін жеңілдік береді. (7) Қаншалаған кент Раббыларының және елшілерінің әмірінен бас тартты. Сонда оларды катан түрде есепке тартып, өздерін жаман азаппен кинағанбыз. (8) Сонда өз істегендерінің сазайын татты. Негізінен олардың істерінін соңы зиян. (9) Алла оларға қатты азап әзірлеген. Әй ақыл иелері! Алладан қорқындар. Иман келтіргендер, Алла сендерге бір зікір (Құран) түсірді. (10) Сондай иман келтіріп, жақсы ғамал істегендерді қараңғылықтардан жарыққа шығару үшін Алла сендерге аяттарын окитын бір Елші жіберді. Кім Алдаға иман келтіріп. жаксы ғамал істесе. Алла. оны астарынан өзендер ағатын әрі онда мәңгі қалатын ұжмақтарға кіргізеді. Расында Алла, оған нендей көркем несібе берді. (11) Ол сондай Алла, жеті көкті жаратқан және жерді де солар сияқты жаратқан. Күмәнсыз Алланың әр нәрсеге күші толық жететіндігін білулерің үшін әмірлері жер мен көктін арасына түсіп турады. Сондай-ақ Алланың білімі әр нәрсені ішіне алалы. (12)

66-ТАХРИМ СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Он екі аят.

Аса камқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мухаммед Г.С. жубайларынан хазіреті Зейнептін үйінен бал шәрбеті ішкенін қызғанған хазреті **Гайша мен Хафса акылдасып.** Пайғамбар (Ғ.С.) ға: "Аузыңнан сасық иіс шығып түр" дегендіктен өзіне балды арам етіп, ант ішеді. Б.М.К.Р.Т.Х.Ж-К.Т-К.) Әй Пайғамбар! Жұбайларынның ризалығын қалап, Алланың өзіңе халал еткен нәрсесін неге арам етесін? Алла тым жарылқаушы. ерекше мейрімді. (1) Расында Алла. анттарынды шешуді парыз қылды. Алла иелерің. Ол, толық білуші, аса дана. (2) Сол уақытта Пайғамбар (Г.С.) кейбір жұбайына берген сырды, ол басқаға хабарлап қойған сэтте, Алла оны Пайғамбарға білдірді. Бірак Пайғамбар жұбайына онын кейбірін білдіріп, кейбірін білдірмеді. Сонда оны жубайына білдірген сәтте, ол: "Бұны саған кім білдірді?",- дегенде, Пайғамбар (Ғ.С.): "Маған толық білуші, әр нәрседен хабар алушы Алла білдірді" деді. (3) Егер екеуің Аллаға тәубе етсендер жақсы. Расында жүректерің ауытқыды. Егер екеуің Пайғамбарға қарсы бір-біріңе болыссандар, оның иесі Алла және Жебрейіл (Ғ.С.) де. игі мүміндер де, тағы олардан кейін періштелер де оған болысалы. (4) (Әй Пайғамбардың жұбайлары!) Егер сендерді ажыратса, Раббы оған орындарына сендерден жақсы,

Мұсылман; мүмін, бой ұсынушы, тәубе етуші, құлшылық қылушы, ораза ұстаушы, тұл және ер көрмеген қыз жұбайлар беруі мүмкін. (5) Әй мүміндер! Өздерінді әрі үй-іштерінді отыны адамдар мен тастардан болған оттан қорғандар. Оның басындағы періштелер; жуан денелі, қатал. Олар, Алланың өздеріне берген әмірлеріне қарсы келмейді. Не бұйрылса, соны орындайды. (6) Әй қарсы келгендер! Бүгін сылтауратпаңдар! Шын мәнінде істегендеріңнің сазайын тартасындар. (7)

Әй мүміндер! Аллаға шынайы тәубе қылың дар. Раббыларың жамандықтарынды жойып, астарынан өзендер ағатын үжмақтарға кіргізуі үміт етіледі. Алла, ол күні, Пайғамбарды, онымен бірге иман келтіргендерді кейітпейді; олардың нұрлары алдарында, оң жақтарында жүреді. Олар: "Раббымыз! Нұрымызды толықтыр, бізді жарылқа. Сөзсіз Сенің әр нәрсеге толық күшің жетеді" дейді. (57-С.13-А.) (8) Әй Пайғамбар! Кәпірлер және

мунафыктармен курес. Сондай-ак оларга катан бол. Олардын орны тозак ненлей жаман орын. (9) Алла (Т.) кәпірлерге Нұх (Ғ.С.) тың әйелі мен Лүт (Ғ.С.) тың әйелін мысал көрсетті. Олар жаксы күлдарымыздан екі күлдың некесінде еді. Сонда екеуі де оларға опасыздық қылды. Сондықтан екі пайгамбар да ол екеуін Алладан еш қорғай алмады "Екеуің тозаққа кірушілермен бірге кіріндер." пелінді. (10) Алла (Т.) иман келтіргендерге Перғауынның әйелін мысал көрсетті. Сол уақытта ол: "Раббым! Өз жаныннан маган бейіште бір үй жаса әрі мені Пергауыннан және оның істегендерінен құтқар. Сондай-ақ залым елден де күткар" деген еді. (11) Ғымран қызы Мәрйемді мысал көрсетті. Ол ұятты жерін қорғаған. Сондықтан рұхымыздан үрлеген едік. Ол. Раббының сөздерін және кітаптарын растаған еді. Сондай-ак бой ұсынушылардан еді. (Нұх Ғ.С. ның әйелі; уаьила, еліне: "Ол жынды" деп, Лүт Г.С. нын әйелі; конак болып келген періштелерді, еліндегі бұзықтарға хабар беретін еді. Ал Перғауынның әйелі, Асия Мазакым кызы: Мұса Ғ.С. ға иман келтіргендіктен. Пергауын оны төрт қазыққа керіп, аяусыз түрде кинаумен өлтіреді. Ғымран қызы Мәрйем; Алланың әмірімен екі кабат болып, Гиса Г.С. ды дуниеге келтіреді. Ж.М.Х.Т.) (12)

67-МҮЛІК СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Отыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Сондай бүкіл әкімшілік колында болған Алла, аса ұлы әрі Ол, әр нәрсеге күші толық жетүші. (1) Ол сондай Алла, ізгі іс жүзінде кайсыларын жаксы, сынау үшін еліммен тіршілікті жараткан. Ол. тым үстем, аса жарылкаушы. (2) Ол сондай Алла, жеті аспанды қабат-қабат жаратқан. Рахманның жаратуында еш мүлтік көре алмайсын. Қайта көз сал. Ешбір акау көре аласын ба? (3) Тағы көзінді екі қайтарып қара. Көзің саған шаршап, талған түрде айналады. (50-С. 6-А.) (4) Расында Біз дүние аспанын шамдар (жұлдыздар) мен безедік. Оны шайтандарды атуға жасадық. Сондай-ак одарга жалындаган азап әзірледік. (15-C. 16-18-A., 37-C. 6-10-А.) (5) Сондай Раббыларына қарсы келгендер үшін тозақ азабы бар. Нендей жаман орын. (6) Ішіне тасталған сәтте, оның қайнап, күжілдеген дауысын естиді. (7) Долдангандыгынан жарылып кете жаздайды. Қашан оған бір топ (кылмысты) тасталса, оларға оның сақшылары: "Сендерге ескертуші келмеді ме?",- деп, сурайды. (8)

Олар: "Расында бізге ескертуші келді. Сонда оларды жасынға айналдырдық та Алла сендерге еш нәрсе түсірмеген. Сендер зор адасудасындар деп едік" дейді. (9) "Егер біз тыңдаған немесе ақылға салған болсақ еді, бұл жалындаған тозақтықтардың ішінде болмас едік" дейді. (10) Сейтіп, олар күнәларын мойындайды. Ендеше, жалындаған тозақтықтар оңбасын! (11) Дұрысында сондай Раббыларынан көрмей-ақ қорыққандар, олар үшін жарылқау әрі зор сыйлық бар. (12)

وَأَسِرُوا فَوْلَكُمْ أَوَاجَهُرُوا بِهِ "إِنَّهُ عَلِيمُ بِذَاتِ الصَّدُورِ اللَّهِ الْاَرْصَ دَلُولَا فَامَشُوا فِي مَنْ الْجَيْرُ اللَّهُ هُوا الذِي جَمَلَ لَكُمُ الْاَرْصَ دَلُولَا فَامَشُوا فِي مَنْ الْجَيْرُ اللَّهُ هُوا الذِي جَمَلَ لَكُمُ الْاَرْصَ دَلُولَا فَامَشُوا فِي مَنْ الْجَيَا وَكُلُوا مِن رَوْقِهِ عَوَ النِيهِ النَّشُورُ مَنَ فَلَا السَمَاةِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمُ الْاَرْصَ فَإِذَا هِي السَمَاةِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمُ الْارْصَ فَإِذَا هِي السَمَاةِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمُ مَا عِسَبَاللَّهُ مَن فِي السَمَاةِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمُ مَا عَصِبَاللَّهُ مَن فَالسَمَةِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمُ مَا عَلِيمَ مَن فَالسَمَةِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمُ مَا عِسَبَاللَّهُ وَمَن اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا عَلَيْكُمُ مَا عَلَيْكُمُ مَا عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَن عَلْمَ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَن عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ عَلَيْكُمُ مَا اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُعْرِقُ الْمُعُلِيلُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُعُلِيلُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَا اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ الْمُؤْمِنَا اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنَ اللَّهُ ال

Сөздеріңді жасырсаңдар немесе әшкерелесеңдер де шәксіз Алла, көңілдегіні толық біледі. (13) Жаратқан білмей ме? Ол тым жұмсақ, әр нәрсені толық білуші. (14) Ол сондай Алла, сендер үшін жерді көнпіс қылып жаратты. Ендеше оның айналасында жүріңдер. Сондай-ақ Оның ризығынан жеңдер. Және барар жерлерің Сол жақ. (15) Жер теңселген сәтте аспандағының сендерді жерге жұттыруынан бейбітсіңдер ме? (16) Немесе

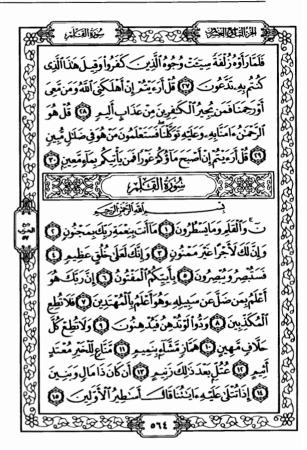
көктегінің сендерге тас жаудыруынан қауіпсізсіндер ме? Ескертуімнің қалай екенін таяуда білесіндер (17) Расында олардан бурынгылар да жасынга айналлырған еді. Маған қарсы келу калай екен? (18) Үстеріндегі канаттарын жайып, комдап үшкан кусты көрмей ме? Оларды Алла токтаталы. Сөзсіз ғана нәрсені толық көруші. (19) Сендердің Алладан көмек беретін жасақтарын кім? Кәпірлер аллдануда ғана. (20) Алла ризығын тоқтатса, сендерді көректендіретін кім? Әрине олар тоң мойындықта, жиреніп касарысуда. (21) Етпеттеп жүрген біреу турарақ ба? Даңғыл жолда тік жүрген біреу турарақ па? (22) (Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Ол сондай Алла, сендер үшін есту, көру және сезу жараткан. Сонда да аз шүкір етесіндер" де. (23) Оларға: "Ол сондай Алла, сендерді жер жүзіне тараткан және Сол жаққа жиналасындар" де. (24) Олар: "Егер айтқандарың рас болса, осы уәде қашан?",- дейді. (25) (Мұхаммед F.C.) оларға: "Шын мәнінде оның мәліметі Аллаға тән. Мен ашық ескертуші **ганамын**" де. (26)

Олар оны жакыннан көргөн сәтте, карсы болғандардың жүздері бузылып кетеді. Оларға: "Міне осы сендердің тілегендерің" делінеді. (27) (Мухаммед Г.С.) оларға: "Көрдіндер ме? Егер Алла, мені әрі менімен бірге болғандарды жоқ етсе, немесе мәрхамет етсе, сонда кәпірлерді кім күйзелтуші азаптан құтқарады?", - де. (28) Оларға: "Ол Алла, аса қамқор. Оған иман келтірдік әрі Оған тәуекел қылдық. Кімнің ашық адасуда екенін таяуда білесіңдер" де (29) Оларға: "Көрдіндер ме? Егер суларың құрып кетсе, сендерге, бір аққан сулы кім келтіреді?".- де. (30)

68-ҚАЛАМ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Елу екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Нүн: (Ұғымын Алла біледі.) Қалам әрі оның жазған нәрселеріне серт. (1) (Мұхаммед Ғ.С.) Сен Раббыңның мәрхаметінде жынды емессің. (2) Сезсіз сен үшін таусылмайтын бір сыйлық бар. (3) Шын мәнінде сен әлбетте ұлы мінезге иесің. (4) Енді таяуда сен де көресің, олар да көреді. (5) Жындылық қайсыларында екен? (6) Құдіксіз Раббың кімнің жолынан адасқанын жақсы біледі. (7) Ендеше, өтірікшілерге бой ұсынба.

(8) Егер сен босасаң сонда олардың да босағылары келеді. (Оларды бұттардан тыймасаң сонда оларда жұмсайды. Б.М.) (9) (Мұхаммед Ғ.С.) әрбір көп ант ішкен ынжықтарға бой ұсынба; (10) Өте айыптағыш, өсек тасығышқа да, (11) Жақсылыққа тыйым салушы, шектен шығушы күнәкарға да, (12) Сотқар, сондай-ақ тексізге де, (Мұғаияра ұлы Уәлід.) (13) Бұлар малды, балалы болса да. (14) Оған аяттарымыз оқылған сәтте: "Бұрынғылардың ертегісі" деді. (15)

سَسِمُهُمُ عَلَىٰ الْمُوْرِقُ إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كُمَّا بِلَوْنَا أَصْعَبَ الْمُنْتَةِ إِذَا أَسْمُوا سَسَسِمُهُمُ عَلَىٰ الْمُورِقُ إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كُمَّا بِلَوْنَا أَصْعَبَ الْمُنْتَةِ إِذَا أَسْمُوا سَسَسِمُهُمُ عَلَىٰ الْمُورِقِ إِنَّا بَلَوْنَا مُورِينَ فَي فَالطَلَقُوا وَهُمْ يَا خَدُوا عُلَىٰ مِنْ وَيَ الْمَالِيَةُ وَالْمُعْيِدِينَ فَي الطَلَقُوا وَهُمْ يَا خَدُونَ فِي الْمَالِيَةُ وَالْمَالِينَ فَي الْمَالِينَ الْمُعْلِمُ الْوَلِقُ الْمَالِينَ الْمُورِينَ فَي فَالطَلَقُوا وَهُمْ يَا خَدُونَ فِي فَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي فَالطَلَقُوا وَهُمْ يَا خَدُونِينَ فَي فَلَكُمُ مَسْرِمِينَ فَي فَالطَلَقُوا وَهُمْ يَاخَعُونَ فَي فَلَكُمُ اللَّهُ الْوَلْقُلُولِينَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي فَالْمُؤْمِنَ فَي اللَّهُ وَلِمُونَ فَي قَالُولُ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ فَي فَالْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي اللَّهُ وَلِمُؤْمِنَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ اللَّهُ وَمِنْ الْمُؤْمِنِينَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَي عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ فَي مَالِمُونَ فَي الْمُؤْمِنِينَ فَى الْمُؤْمِنَ فِي الْمُؤْمِنَ فَي الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ فَي الْمُؤْمِنَ فَي الْمُولِينَ الْمُؤْمِنُ فَي الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنَ فَي الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ فَي الْمُؤْمِنِ

Жуырда оның мүрнына дақ саламыз. (Түмсығын тасқа тигіземіз.) (Бір жомарт адамның бақшасына мүрагер болған балалары, іштарлық еткендіктен апатқа үшырайды. Б.М.Р.Х.Т.) (16) Бұларға бақша иелеріне пеле бергендей пеле бердік. Сол уақта олар, таң сәріден оның жемісін жинап алуға ант ішті. (17) Алла қаласа демеді. (18) Олар үйықтап жатқанда бақшаға бір апат айналды. (19) Бақша қара түнектей болды. (20) Сонда олар, таң сәріден дабыстады : (21) "Егер жеміс алатын болсаңдар, бақшаларыңа жүріңдер"

деп. (22) Сонда олар сыбырласып, кетіп бара жатты: (23) "Бүгін бакшада сендерге ешбір міскін кірмесін" деп. (24) Олар, күші жете тура таң сәріден оңаша кетті. (25) Сонда олар, бакшаны көргөн сәтте: "Анық адасқан екенміз;", - десті. (26) "Жоқ, біз құр қалған екенміз" (десті.) (27) Олардың орта көз қарастағысы: "Сендерге Алланы неге дәріптемейсіндер демедім бе?",- деді. (28) Олар: "Раббымыз! Сені пәріптейміз. Расында залымдардан борған екеміз" десті. (29) Сонда олар. бір-біріне қарсы кінәласты: (30) "Ненлей өкініш бізге, анық шектен шығушылардан болдық" десті. (31) "Мүмкін Раббымыз оның орнына жақсырағын берер. Расында Раббымызға ынтықпыз." (32) Міне бейнет осындай. Әрине ахирет азабы тағы зор, егер олар білген болса. (33) Күліксіз тақуалар үшін: Раббыларының қасында Нағым жаннаттары бар. (34) Бой чсынушыларды, күнәкарлардай етеміз бе? (35) Сендерге не болды, қалай үкім бересіндер? (36) Немесе окитын бір кітаптарын бар ма? (37) Расында онда сендердің чнатқандарың бар ма? (38) Немесе сендер үшін Бізге қарсы қияметке дейін жалғасатын, шәксіз өз пайдаларына үкім берілетін бір ант бар ма? (39) (Мүхаммед Ғ.С.) олардан сүра: "Расында осыған олардың қайсылары жауапкер екен? (40) Не олардың ортақтары бар ма? Егер сөздері шын болса, ортақтарын әкелсін. (41) Қиямет күні, балтыр (шындық) ашылады. Олар сәждеге шақырылады, сәжде қыла алмайды. (42)

Олардың көздері сүлкиіп, өздерін қорлық баураған. Расында олар аман-сауында (дүниеде) сәждеге шакырылған болатын. (43) (Мұхаммед Ғ.С.) енді осы сөзді (Кұранды) жасынға шығарғандарды Маған таста; оларды білмеген жақтан баяулап кеміте береміз. (44) Оларға мурсат беремін. Шынында шараларым күшті. (45) (Мұхаммед **F.C.)** немесе сен олардан жалакы сурап, олар, ауыр зиянга ушырады ма? (46) Не жасырын ғылым олардың жанында да олар соны жаза ма? (47) (Мұхаммед Ғ.С.) ендеше Раббынның үкімі бойынша сабыр ет. Балық иесі (Юныс Ғ.С.) құсама. Сол уақытта ол, қайғыға булығып, жалбарынған болатын. (37-С. 139-147-А) (48) Егер оған Раббынан бір нығмет болмаса еді, сонда ол, қорланған түрде кырга тасталар еді. (49) Өйткені, Раббы оны тандап жаксылардан етті. (50) Расында карсы келгендер, Куранды тыңдаған сәтте, олар көздерімен ішіп-жеп, сені жыға жаздайды. Және: "Ол анық жынды" дейді. (51) Негізінде бұл Құран элемдерге насикаттан баска нәрсе емес. (52)

69-XAKKA CYPECI

Меккеде түскен. Елу екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Болуы анық қиямет. (1) Ол, болуы

анық не нәрсе? (2) Ол болуы анық уақиғаны қайдан білесің? (3) Сәмүд, Гад елдері, ол үрейлі қияметті жасынға айналдырды. (4) Бірақ Сәмүд елі шектен шығуларының салдарынан типыл қылынды. (5) Я, Гад елі де куілдеген қатты боранмен жоқ етілді. (6) Алла, оларға ол боранды жеті түн, сегіз күн жалғасты түрде естірді. Сонда ол елді құрманың қуыс дәңбегінше құлағанын көрер едің. (7) Ал енді олардан бір қалған нәрсе көресің бе? (8)

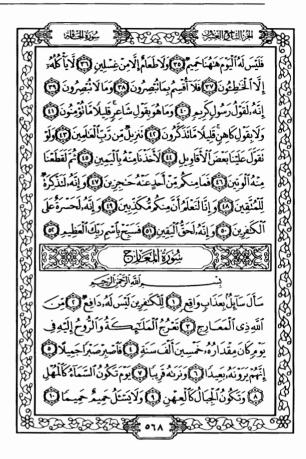
Пергауын және одан бүрынгылар, сондай-ақ ойран болған кент түргындары қателескен. (9) Сонда олар Раббыларының елшілеріне қарсы келген. Сондықтан Алла, оларды қатты түрде қолға алған. (10) Расында су тасыған кезде, сендерді кемеге отырғыздық. (11) Оны, сендерге бір өнеге және естір құлақтарға естіп, сақтау үшін ғибрат қылдық. (12) Сонда бір рет Сүр үрілген сәтте, (13) Жер мен таулар көтеріліп, соғылып күйреген сәтте, (14) Міне сол күні, қиямет

уақиғасы болады. (15) Сол күні, көк жарылып, босайды. (16) Періште көктің атырапында болады. Сондай-ак Раббыннын ғаршысын сегіз періште устеріне көтерелі. (17) Сол күні ұсыныласындар. Еш нәрселерің жасырылмайды. (18) Сонда енді кімнің кітабы оңынан берілсе; "Алыңдар, кітабымды окындар!", - дейді. (19) "Расында мен осы есепке кездесетінімді ойлап ем." (20) Сонда ол, куанышты тіршілікте, (21) Көтерінкі жаннатта болады; (22) Жемістері салбырап турады. (23) (Оларға): "Өткен күнде істеген ғамалдарынның арқасында ішіндер, жеңдер сіңімді болсын" (делінеді.) (24) Ал енді кімнін кітабы солынан берілсе: "Эттеген-ай! Кітабым берілмесе еді" дейді. (25) "Есебімнің не екенін білмесем екен!" (26) "Эттен! Іс бітіп кеткен болса елі. (Кайта тірілмеген болсам еді.)" (27) "Малым, маған еш пайда бермеді." (28) "Күш-куатым жойылып кетті" (дейді.) (29) "Оны устандар да байлаңдар." (30) "Сосын оны тозаққа салыңдар." (31) "Одан кейін оны жетпіс құлаш шынжырмен матаңдар" (делінеді.) (32) "Өйткені ол, улы Аллаға иман келтірмеген;" (33) "Әрі олар міскіндерді тамақтандыруға қызықтырмаған елі." (34)

Сондықтан бүгін мұнда оның бір жанашыры жоқ. (35) Сондай-ақ іріннен басқа ешбір тамақтары жоқ. (36) Оны күнәкарлар ғана жейді. (37) Сонда көрген нәрселеріне серт: (38) Және көрмеген нәрселеріңе де серт. (39) Күдіксіз бұл Құран ардакты бір Елшінін сөзі. (Елші ойдан шығармайды, міндетін орындайды. Б.Ж.М.) (40) Ол, бір акынның сөзі емес. Сендер аз сенесіндер. (41) Сондай-ақ ол, баксынын да сөзі емес. Аз түсінесіңдер. (42) Ол, әлемдердің Раббынан түсірілген. (43) Егер елші, кей сөзді өзі айтып Бізге таңса; (44) Эрине оның оң жағынан қолға алар едік; (45) Сосын оның күре тамырын кесер едік. (Өлтірер едік.) (46) Сонла сендерден ешбіреу одан тоса алмайды. (47) Расында ол Куран. такуалар үшін бір насихат.. (48) Сезсіз сендерден өтірік деушілердің барлығын анық білеміз. (49) Өйткені, ол Құран, әрине қарсы келушілер үшін бір қасірет. (50) Шүбәсыз ол Күран, анық шындық. (51) (Мұхаммед Ғ.С.) ендеше ұлы Раббынды атымен дәріпте. (52)

70-МАГАРЫЖ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Қырық төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Бір страушы, болатын бір азапты страды. (8-С. 32-А.) (1) Кәпірлер тшін; оны кетіруші жоқ. (2) Ол азап биік дәреже иесі Алладан. (3) Ол жоғарғы орынға періштелер және Жебрейіл (Ғ.С.) мөлшері елу мың жылдық бір ктнде шығады. (4) (Мұхаммед Ғ.С.) енді көркем сабырмен сабыр ет. (5) Олар қияметті тзақ көреді. (6) Біз жақын көреміз. (7) Ол ктні, аспан еріген кен сияқты болады. (8) Таулар, ттілген жтндей болады. (9) Дос, достын халін страмайды. (10)

Олар бір-біріне көрсетіледі. Қылмысты, сол күні, ұлдарын ол күннің азабынан (қорқып) төлеуге бергісі келеді; (11) Әйелін де туысын да; (12) Сондай-ақ өзін мәпелеген елін де. (13) Тіпті біртұтас жер жүзіндегі адамдарды беріп, сонан соң өзін құтқарғысы келеді. (14) Әсте олай болмайды! Шын мәнінде ол тозақ, жалындаған от: (15) Теріні сояды; (16) Ол теріс айналып, бет бұрғанды шақырады. (17) Дәулет жинап сақтаған (сараң) ды шақырады. (18) Шын мәнінде

адам баласы сабырсыз жаратылған. (19) Басына бір бейнет жетсе, тым төзімсіз. (20) Кашан қолына дәулет туссе, ете саран. (21) Бірак намаз окушылар баска. (22) Олар сондай намаздарын удайы орындайды. (23) Сондай олардың малдарында белгілі хак бар: (24) Сурағанға да сурамағанға да. (51-С. 19-А.) (25) Тағы сондай киямет күнін растағандар. (26) Сондай-ақ олар, Раббыларының азабынан қорқушылар. (27) Шын мәнінде Раббынын азабы аман калатын нәрсе емес. (28) Сондай уятты жерлерін сақтағандар. (29) Бірақ өз әйелдері немесе қолдарындағы кундері басқа. Расында оларға сөгіс жок. (30) Ал сонда кім бұлардан басканы іздесе, міне сонда олар шектен шығушылар. (31) Тағы олар сондай аманаттарын, уәделерін сақтаушылар. (32) Және олар, куәліктерінде бекем тұрушылар. (33) Эрі сондай олар намаздарына ұқыптылық істегендер. (34) Міне солар бейіштерде құрметке бөленетіндер (35) (Мұхаммед Ғ.С.) ал енді сен жаққа мойындарын созып, жүгірген кәпірлерге не болды? (36) Оңнан, солдан топ-топ болып; (37) Олардың әрбірі нығметті ұжмаққа кіруді үміт ете ме? (38) Әсте олай емес! Расында Біз оларды өздері білген нәрседен (бір тамшы нәжіс судан) жараттық. (39)

Енді шығыстардың батыстардың Раббына серт! Шын мәнінде әр нәрсеге күшіміз жетеді. (40) Олардың орнына олардан жақсыны ауыстыра аламыз. Сондай-ақ ешкім Бізден оза алмайды. (41) (Мұхаммед Ғ.С.) ендеше оларды қойып қой; оларға уәде етілген күнге дейін сүңгіп ойнай тұрсын. (42) Сол күнде олар қабырларынан тез шығып, тігулі көмбеге жүгіргендей жүгіреді. (43) Олардың көздері төмен қарап, өздерін қорлық басады. Міне осы, оларға уәде етілген күн. (44)

71-HYX CYPECI

Меккеде түскен Жиырма сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Расында Нүх (Г.С.) ты, еліне: "Қауымынды күйзелтуші азап келуден бұрын қорқыт" деп, жібердік. (1) (Нұх Ғ.С.): "Шын мәнінде мен сендерге ашық ескертушімін" деді. (2) "Аллаға құлшылық қылыңдар, Одан коркындар, маған бағынындар;" (3) "Күнәларынды жарылқайды және өздерінді белгілі бір мерзімге дейін кешіктіреді. (Өмір сүрдіреді.) Егер білген болсандар, шын мәнінде Алланың өлшеулі мезгілі жетсе кешіктірілмейді." (4) (Нұх Ғ.С.): "Раббым! Расында мен елімді күндіз-түні шақырдым." (5) "Бірақ

шақыруым, олардың қашуын ғана

арттырды." (6) "Расында мен оларды Сенің бағыштауың үшін шақырған сайын, олар саусақтарын құлақтарына тығып, киімдерін бүркенген бойда, қасарысып, паңданған сайын паңданды." (7) "Сосын рас мен оларды қатты дабыстап шақырдым." (8) "Одан кейін мен оларға ашықша да тіпті өздеріне көмес түрде жасырын да айттым." (9) (Сондай-ақ оларға): "Раббыларыңнан жарылқау тілеңдер. Өйткені Ол, өте жарылқаушы." делім. (10)

"Ол, сендерге аспаннан мол-мол жаңбыр жібереді." (11) "Әрі өздеріңді малдар, балалармен қамдайды. Және сендер үшін бақшалар жасап, өзендер ағызады." (12) "Алланың үлықтығын ойламайтын сендерге не болды?" (13) "Расында Ол, сендерді түрлі жағдайларда жаратты." (14) "Алланың жеті аспанды қабат-қабат жаратқанын көрмедіңдер ме?" (15) "Олардың ішінде айды нұр қылып, күнді шам қылды." (16) "Алла, сендерді жерден өсіріп өндірді." (17) "Сосын сендерді, ол жерге

қайтарады сонан кейін қайта шығарады." (18) "Алла сендерге жерді төсеніш қылды." (19) "Оның кен жолдарында жүрулерін үшін." (20) Нүх (Г.С.): "Раббым! Расында олар маған қарсы келді. Сондай-ақ олар, малдары, балалары өздеріне зияннан басканы арттырмаган біреулерге ілесті." (21) "Олар зор айлакерліктер істеді." (22) Және олар: "Тәңірлерінді тастамандар; Уад, Суаг, Ягус, Ягук және Насырды әсте тастамандар" деседі. (Бұлар, бұттарының аттары.) (23) "Расында олар көпшілікті адастырды. Раббым! Сен де залымдардың адасуларын ғана арттыр." (24) Қылмыстарының салдарынан суға батырылды да отқа салынды. Енді олар, өздеріне Алладан өзге көмекші таба алмады. (25) Нүх (Г.С.): "Раббым! Жер жүзінде кәпірлерден ешбіреу тұрғын қалдырма" деді. (26) "Егер оларды қалдырсаң, құлдарыңды жолдан адастырады да бұзақы кәпір балаларды ғана тудырады; (27) "Раббым! Мені, әке-шешемді, мүмін болып үйіме кірген кісіні және мүмін ерлер мен мүмін әйелдерді жарылқа! Сондай-ақ залымдардын жок болуларын ғана арттыр" деді. (28)

72-ЖЫН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жиырма сегіз аят. (Мұхаммед Ғ.С. Меккемен Тайіптің арасындағы "Нахла" деген жерде сахабалармен бірге таң намазын өтегенде; жындар тыңдаған. Ж.М.Р.) Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) оларға: "Жындардан бір тобының Кұран тыңдағаны маған уахи етілді" де. Сонда жындар: "Шынында бір ғажайып Құран тыңдадық" деді. (1) "Құран, бізді тура жолға салады. Енді соған иман келтірдік. Раббымызға ешбіреуді ортақ қоспаймыз." (2) "Расында Раббымыздың ұлықтығы өте жоғары, Ол, қатын, бала иемденбейді." (3) "Өйткені біздің ахымақтар, Аллаға шатақ сөйлеп жүр екен." (4) "Расында адамдар мен жынды. Аллаға байланысты әсте өтірік айтпайды деп ойлаған едік." (5) "Шынында адамдардан кейбір ерлер; жындардың кейбір ерлеріне сиынатын еді де сонда олар. жындардың менменсуін арттыратын еді. (Құлазыған иен даланын қорғаушысы жын деп сиынатындар болған. Б.Ж.М.) (6) "Олар да сендердің Алла ешкімді қайта тірілтпейді деп ойлағандарың тәрізді ойлаған еді." (7) "Әрине кекке қарманғанымызда, оны қатал күзетші және атылған жалындарға толтырылған түрде таптық." (8) "Әлбетте тыңдау үшін; аспанның кей орындарында отыратын едік. Енді біреу тындамақшы болса, оны көздеген жұлдызды көреді" (15-С.

17-18-А.) (9) "Әрине білмейміз; жер жүзіндегілерге жамандық ойланылуда ма? Немесе оларга. Раббылары жақсылық қалауда ма?" (10) "Расында жаксыларымыз да одан төмендеріміз де бар; түрлі жолдарда едік." (11) "Шынында жер жүзінде Алланы е ш алмайтындығымызды, қашып құтыла алмайтындығымызды аңғардық." (12) "Расында осы тура жолды естіп. Оған сендік. Кім Раббына иман келтірсе, сонда ол, кемшіліктен де зияннан да корыкпайды." (13)

وَأَنَّامِنَا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَا الْفَسِطُونَ فَمَنَ أَسْلَمَ فَأُولَتِكَ وَأَمَّا الْفَسِطُونَ فَكَانُوا لِحَهَنَّمَ حَطَبًا فَيَ وَأَمَّا الْفَسِطُونَ فَكَانُوا لِحَهَنَّمَ حَطَبًا فَي فَرَوَا رَسَدَا فَي وَأَمَّا الْفَسِطُونَ فَكَانُوا لِحَهَنَّمَ حَطَبًا فَي وَأَلَّو السَّتَقَنَّمُوا عَلَى الظَرِيفَةِ لاَسْقَيْنَهُم مَّلَا عَدَفَا اللَّهِ لِنَا فَي وَالَّهِ لِمَن يُعْرِضَ عَن ذِكْرِ رَهِم يَسَلُّكُمُ عَذَا بَاصَعدًا فَي وَأَنَّ لِلَهُ اللَّهِ الْمَسْتِ لِلِيَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ الْحَدَا اللَّهِ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ عَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَالَا اللَّهُ اللَّه

"Бізден Мұсылмандар да туралықтан адасқандар да бар. Сонда кім Мұсылман болса, ал міне солар, туралықты іздейді." (14) "Ал енді адасқандар, тозаққа отын болады." (15) (Егер жындар мен адамдар,) ол жолда тұп-тура жүрсе, әрине оларға мол су нәсіп етеміз; (16) Оларды онда сынау үшін. Кім Раббының зікірінен жалтарса, Раббы оны барған сайын арта түсетін азапқа ұшыратады. (17) Шын мәнінде мешіттер, Аллаға тән. Ендеше Алламен бірге ешкімді

шақырмаңдар. (18) Расында Алланын күлы (Мүхаммел Ғ.С.) түрып, Аллаға ғибадат қылған сәтте; олар, оның үстіне үймелеп жабыса жаздады... (19) (Мұхаммед **F.C.): "Шын мәнінде мен Раббыма** құлшылық қылып, Оған ешбір серік қоспаймын" де. (20) "Расында мен сендерге зиян келтіре алмаймын да игілік те істей алмаймын" де. (21) "Расында ешкім мені, Алланың азабынан сақтай алмайды да мен де Одан өзге пана таба алмаймын." (22) "Бірақ мен, Алладан әрі Онын пайғамбарлық міндеттемелерінен жалғастырамын. Кім Аллаға, Пайғамбарына карсы келсе, шәксіз оған мәңгі қалатын тозақ оты бар." (23) Ақыр өздеріне уәде етілген азапты көрген сәтте, кімнің көмекшісі нашар, саны аз екенін олар біледі. (24) (Мұхаммед F.C.) оларға: "Сендерге уәде етілген азап жақын ба? Не Раббым, оны созып қойды ма? Білмеймін" де. (25) Көместі білуші Алла, оның сырын ешкімге ашпайды. (26) Бірак **чнаткан** елшісіне білдіреді. Өйткені Алла, елшісінің алды-артына күзетші қояды; (27) Олардың, Раббыларының міндеттемелерін анық жалғастырғандықтарын білу үшін. Әрі олардың жағдайын толық біледі. Және әр нәрсені санап, түгендеп койған. (28)

73-МҮЗЗӘММІЛ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жиырма аят. Аса камкор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын. Әй бүркеніп жатушы (Мұхаммед F.C.)! (1) Түнде түр. Бірақ аз ұйықта; (2) Түннің жарымын немесе одан да аздап кеміт. (3) Не оған бігаз қос. (Түннің жартысында не олан аз. я көп түруда еріктісін.) Сондай-ак Куранды өте анықтап оқы. (Намаз парыз болудан бүрын, түнде ояу түру парыз болған. А.Т.Х.) (4) Әрине саган салмакты (манызды) Куранды тусіреміз. (5) Шын мәнінде түнде туру, нәпсіге әсерлі, оқуға қолайлы... (6) Расында күндіз сенің ұзын жұмысын бар. (7) Раббыңның атын дәріптеп, әр нәрседен аулақ болып, Оган нагыз жөнел. (8) Ол, шығыстың да батыстың да Раббы. Одан баска ешбір тәңір жок. Сондыктан Оны ие түт. (9) Олардын айткандарына сабыр ет. Олардан сыпайы түрде айрыл. (10) Жасынға шығұрушы ырыс иелерін Маған таста. Оларға біраз мүрсат бер. (43-С. 23-А.) (11) Расында Біздін алдымызда боғаулар және тозақ бар. (12) Қақалатын тамақ әрі жан туршігерлік азап бар. (13) Сол күні. жер мен таулар козғалалы да таулар

күм боп жиналады. (14) Расында Біз Перғауынға пайғамбар жібергендей сендерге де куә түрінде Пайғамбар жібердік. (15) Сонда Перғауын пайғамбарға қарсы келді. Сондықтан оны қатты қинаумен қолға алдық. (16) Егер қарсы келсеңдер, балалардың да шашын ағартатын күннен қайтып сақтанасыңдар. (17) Ол күннің зардабынан көк жарылады, Алланың уәдесі орындалады. (18) Расында бұл бір насихат. Ал енді кім қаласа, Раббының жолын ұстайды. (19)

(Мұхаммед Ғ.С.) сөз жоқ, Раббың, сенің әрі сенімен бірге болғандардан бір топтың, түннің үштен екісіне жақынырақ, жартысында, үштен бір шамасында намазға тұрғаныңды біледі. Сондай-ақ Алла, түнімен күндізді шамалайды. Оған сендердің есептей алмайтындықтарың мәлім. Сондықтан сендерге рахым қылды. (Түнде тұруды қалдырды. Б.Ж.М.) Ал енді Құраннан жеңіл келгенін оқыңдар. Сендерден науқас болғандар, басқалай Алланың мәрхаметінен несібе іздеп, жер

жүзінде кезгендер, тағы басқа Алла жолында соғысқандар Аллаға мәлім. Ендеше Құраннан оңай келгенін оқындар. Және намазды толық орындандар да зекет беріндер. Алла үшін көркем қарыз беріндер. Және өздерің үшін алдын ала хайыр істесендер, оны Алланың қасында жақсы, зор сыйлық түрінде табасындар. Алладан жарылқау тілеңдер. Шын мәнінде Алла, тым жарылқаушы, ерекше мейірімді. (20)

74-МҮДДӘССІР СҮРЕСІ

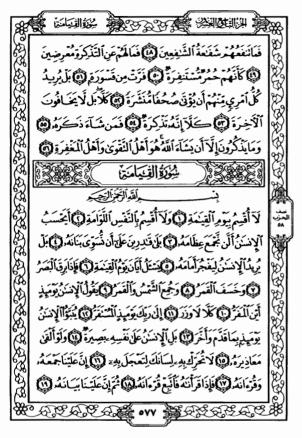
Меккеде түскен. Елу алты аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атпусы бастайыны

Алланын атымен бастаймын. (Мухаммед Г.С. алғаш Жебрейіл Г.С. ді көргенде қобалжып: "Жабындар, мені жабындар" деп жамылып жатады. Б.Ж.М.Р.) Әй жамылушы! (1) Түр енді! Адамдарға ескерт! (2) Раббынды ұлықта! (3) Киімінді тазала! (4) Әр түрлі лас істерден аулақ бол! (5) (Қылған ісінді) көп міндет қылма. (6) Раббың үшін сабыр ет. (7) Қашан Сұр үрілсе: (8) Міне сол күн, өте ауыр күн. (9) Негізінен қарсы келушілерге қолайсыз. (Құрайш руынан Мұғайяра ұлы Уәлит Құранды эсерлі жалы деген. Б.Ж.Р.М.Х.Т.) (10) Мен жалғыз жаратқан кісіні өзіме таста. (11) Оған көптеген мал бердім. (12) Әзір тұратын ұлдар бердім. (13) Оның жағдайын кеңітіп, ықпалын арттырдым. (14) Сосын тағы да арттыра түсүімді үміт етті. (15) Әсте болмайды. Өйткені ол, касарыскан еді. (16) Жақында оны өрге эорлаймын. (17)

Өйткені ол, ойластырып, шамалады. (18) Сосын ол өлгір, қалай шамалады? (19) Содан кейін ол жаны шыққыр, қайтып мөлшерледі? (20) Сосын ол, карады. (21) Содан кейін ол. қабағын шытып, томсарды. (22) Сосын ол, теріс айналып панданды. (23) Сонда од: "Бүл. үйретіліп келе жатқан бір сиқыр" деді. (24) "Бұл, адамның ғана сөзі." (25) Оны жағатын тозаққа саламын. (26) Ол тозақтың не екенін қайдан білдің? (27) Кейін қалдырмайды да шала тастамайды. (28) Ол, адам терісін өртеп кетеді. (29) Оған он тоғыз (періште) қарайды. (30) Тозақтың күзетшілерін періштелерден ғана қылдық. Сондай-ак олардын сандарын карсы келушілерге анық бір сынау қылдық... Өздеріне кітап берілгендер, сенсін. (Олардың кітаптарында да он тоғыз жазылған. Б.Ж.М.) Әрі иман келтіргендердің сенімдері арта түссін. Кітап иелерімен мүміндер күмәнданбасын. Сондай-ак жүректерінде дерті болғандар мен қарсы болғандар: "Алла, бүл мысалмен нені калайды?",- десін. Осылайша Алла. калағанын адастырып және кімді қаласа, тура жолға салады. Раббың жасақтарының санын өзі ғана біледі. Бұл адамдар үшін бір насихат. (31) Жоқ олай емес. Айға серт, (32) Қайтқан сәтте, түнге серт, (33) Ағарған сәтте, таңға серт. (34) Шың мәнінде ол тозақ, әрине ірі уақиғаның бірі. (35) Адамдар үшін ескерту. (36) Сендерден ілгері кетулі

немесе кейін қалуды қалаған біреулер үшін ескерту. (37) Әркім істеген ісінің орнына усталады. (52-С.21-А.) (38) Бірақ ғамал дәптері онынан берілгендер басқа. (56-С. 27-А.) (39) Олар жаннаттарда сурасады! (40) Қылмыстылардан; (41) "Сендерді тозаққа кіргізген не нәрсе?" (42) Олар: "Біз намаз оқушылардан емес едік." (43) "Әрі міскінді тамақтандырмайтын едік." (44) "Бұзықтыққа кірісушілермен бірге кірісіп жүрген едік." (45) "Киямет күнін өтірік деген едік." (46) "Өзімізге өлім келгенге дейін (жалғаса берді" дейді.) (47)

Сонда оларға шапағатшылардың шапағаты пайда бермейді. (48) Ал оларға насихаттан жалтаратын не болды? (49) Олар мүлде үріккен құлан сияқты; (50) Арыстаннан қашқан... (51) Жоқ, олардан әрбіреуі өзіне бір ашық нұсқа берілуін қалайды. (52) Жоқ, олар ахиреттен қорықпайды. (53) Олай емес. Шын мәнінде Құран бір насихат. (54) Кім қаласа, одан үгіт алады. (55) Алла қаламайынша, олар, үгіт ала алмайды. Ол Алла, қорқылуға лайық, жарылқау иесі. (56)

75-КИЯМЕТ СҮРЕСІ

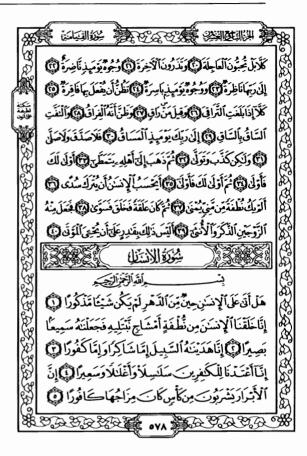
Меккеде түскен. Қырық аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Жок, киямет күніне ант етемін. (1) Жок, сегіс беруші нәпсіге ант етемін. (2) Адам баласы, біз сүйектерді жинай алмайды деп ойлай ма? (3) Эрине оны саусақтарының үшіне дейін қайта жасай аламыз. (4) Бірак адам баласы, күнәны жалғастыра бергісі келеді (5) "Киямет күні кашан болады?",- деп. сүрайды. (6) Қашан көз шағылысқан, (7) Ай тұтылған, (8) Күн мен ай бір араға келтірілген кезде. (9) Адамдар сол күн: "Кашар жер қайда?",- дейді. (10) Жоқ, әсте пана жоқ. (11) Ол күнгі түрақ; Раббынның алды. (12) Сол күні адам баласына ілгері кейін істегені білдіріледі. (36-С. 12-А.) (13) Әрине адам баласы өзіне-өзі көздеуші: (14) Егер барлық желеулерін ортаға койса ла. (Канша сылтауратса ла ез кылығы өзіне мәлім.) (15) (Мұхаммел **F.C. К**ұран уахи етілген сәтте, тездетіп оқуға тырысқан. Б.Ж.Р.М.) (Әй Мұхаммед!) Құран түскенде оған асығып тілінді қозғалтпа. (16) Шын мәнінде оны жинау, оқу Бізге міндет. (17) Ал оны Біз окығанда, онын окылуына ілес. (18) Сосын оны түсіндіру Бізге міндет. (19)

Жок, одай емес. Сендер тез кететін луниені жаксы көресіндер. (20) Акиретті тастап, коясындар. (21) Киямет күні, кейбір жүздер жаркылдап; (22) Раббына қарайды. (23) Ол күні, кейбір жүздер томсаруда болады. (24) Өзіне бел үзетін қинау жасалады деп ойлайды. (25) Жок олай емес. Жан алкымға келген кезде; (26) "Кім шара көреді?",- делінеді. (27) Ол шын мәнінде айрылу екенін сезеді. (28) Балтыры, балтырына оралады. (29) Ол күні Раббы жакка айлалалы. (30) Сонда ол, мойындамады да намаз окымады. (31) Бірақ, жасынға шығарып бет бұрды. (32) Сосын ол. керлендей басып, үйіне кетті. (33) Саған пәле келсін, (34) Сосын сені пәле басқыр! (35) Адам баласы бос коя берілеміз деп ойлай ма? (36) Ол, (жатырға) тамызылған бір тамшы мәни емес пе?(37) Сосын ол, ұйыған қан болды. Сонда Алла жаратып бейнеледі. (38) Сонда одан ер, әйел екі жыныс жаратты. (39) Бұларды жасаған Алланын, өліктерді қайта тірілтуге күші жетпей ме? (40)

76-IHCAH CYPECI

Мединеде түскен. Отыз бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Адамзат еске аларлық бір нәрсе болғанға дейін дәуірден бірталай мерзім өтпеді ме? (1) Шын мәнінде Біз адам баласын біріккен тамшыдан жараттық. Оны сынаймыз. Сондықтан оны еститін, көретін қылдық. (2) Расында оған тура жол көрсеттік. Мейлі шүкірлік қылсын, мейлі қарсы келсін. (3) Әрине, қарсы келушілер үшін шынжырлар, боғаулар және жалындаған тозақ әзірледік. (4) Әрине жақсылар, жаннатта: "Кәфүр" қосылған кеседен ішеді. (5)

Ол, Алланың құлдары ішетін, қалаған жағына ағызатын бастау. (6) Ол Алланың құлдары "нәзірін" орындайды әрі апаты етек алатын бір күннен қорқады. (7) Тамақты жақсы көре тұра міскінге, жетімге және тұтқынға жегізеді. (8) Олар: "Шын мәнінде сендерді Алланың ризалығы үшін тамақтандырамыз. Сендерден бір төлеу, алғыс тілемейміз." (9) "Расында біз түксиіп қатты томсарған күннен Раббымыздан қорқамыз." (дейді) (10) Сондықтан Алла, оларды сол күннің

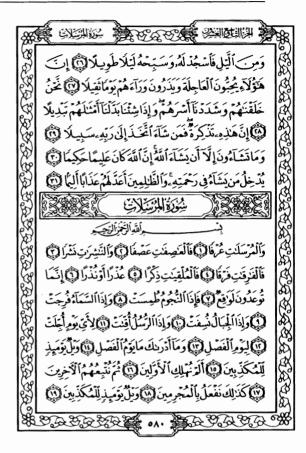
апатынан сақтап, жарық жүз әрі куанышка бөлейді. (11) Оларды сабыр еткендіктері үшін ұжмақ және жібекпен сыйлайды. (12) Олар. ол арада дивандарға жастанған түрде отырады. Олар онда ыстық та суық та көрмейді. (13) Оларға бейіштің көлеңкелері иіліп, жемістері мүлде еріктерінде болады. (14) Оларға күмістен ыдыстар, шынылан күмыралар усынылалы. (15) Күмістен шынылары өлшеумен толтырылған болады. (16) Бейіште оларға "Зәнжәбил" араластырылған ішімлік кәсемен ішкізілелі. (17) Ол. бейіште "Сәлсәбил" деп аталатын бір бастау бар. (18) Олардың айналасында мәңгілік қызметші жастар болады. Оларды көрсең шашылған інжу деп ойлайсың. (19) Сол жерге қараған сәтте; нығымет, зор салтанат көресің. (20) Олардың киімдері жұқа, қалың жасыл жібек, күміс білезіктермен безенген болады. Сондай-ақ Раббылары, тап-таза ішімдік ішкізеді. (37-С. 45-47-A., 47-C. 15-A., 56-C. 17-19-А.) (21) "Расында бүл сендердің сыйлықтарың, еңбектерің жоғары бағалануға лайық болды." (22) (Мұхаммед Ғ.С.) расында Біз саған Құранды аз-аздап түсірдік. (23) Ендеше, Раббынның үкіміне сабыр ет. Олардан күнәкарлар немесе қарсыларға бағынба. (24) Ертелі-кеш Раббыңның атын зікір ет. (25)

Кештін бір бөлімінде Оған сәжде кыл. Әрі Оны түн бойы дәріпте. (26) Расында олар, тез өтетін дүниені жақсы көріп, ауыр күнді арттарына тастайды. (27) Оларды Біз жаратып, буындарын бекіттік. (Өмір бердік.) Егер қаласақ оларды ұқсастарына ауыстырамыз. (Оларды жоқ етіп, баска сондай ел жарата аламыз.) (56-С. 60-А.) (28) Шын мәнінде бұл бір насихат. Енді кім қаласа, Раббына бір жол ұстар. (29) Сендердің қалауларың болмайды. Алла каласа ғана болады. Расында Алла, өте білуші, хикиет иесі. (30) Алла кімлі каласа, мәрхаметіне бөлейді. Залымдарға күйзелтуші азап даярлады. (31)

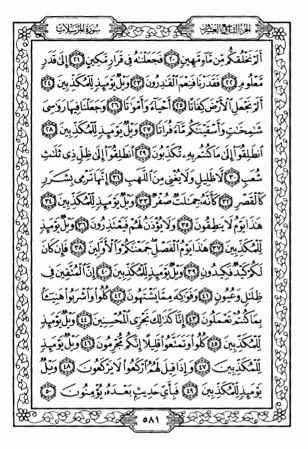
77-МҮРСӘЛАТ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Елу аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Жалғасты жіберілгендерге, (1) Катты есіп, ұшырушыларға, (2) Тарқатқан сайын тарқатушыларға, (3) Айырған сайын айырушыларга, (4) Сосын зікір тастаушыларға, (5) Сылтау түрінде мейлі ескерту түрінде болсын, осыларга серт. (Бүл аяттардағы ант етілген нәрселерді Алла (Т.) ашык баян етпеген. Муфәссірлер бұл жөнде түрлі көз қарастар білдірген. Мысалы: 1-Періштелер, 2-Желдер, 3-Құран Кәрим, 4-Пайғамбарлар. Не бәрі жел, не бәрі періштелер...) (6) Шын мэнінде сендерге уэде етілген (киямет) элбетте болады. (7)

Жүлдыздар сөнген сәтте, (8) Көк жарылғанда, (9) Таулар үгітіліп, үшырылғанда, (10) Пайғамбарлардың уақты жеткен кезде; (11) Қайсы күнге кешіктіріліп еді? (12) Шешім күніне. (13) Ол шешім күнін қайдан білесің? (14) Ол күні, жасынға шығарушыларға нендей өкініш! (15) Бұрынғыларды жоқ етпедік пе? (16) Сосын кейінгілерді де. Солардың аяғын қүштырамыз. (17) Күнәкарларға осылай істейміз. (18) Жасынға шығарушылар үшін сол күні нендей өкініш! (19)

Сендерді болымсыз судан жаратпадық па? (20) Сондай оны берік бір жерде (жатырда) етпедік пе? (21) Белгілі бір мерзімге дейін. (22) Оның тағдырын мөлшерледік. Нендей толық күшке иеміз. (23) Жасынға шығарушыларға сол қүні нендей өкініш! (24) Жер жүзін бір жиналыс жері қылмадық па? (25) Тірілерге де өлілерге де. (26) Жер жүзінде асқар таулар жасап, сендерді дәмді сумен суардық. (27) Жасынға шығарушыларға ол күні нендей өкініш! (28) (Ол күні

оларға): "Өтірік деген нәрселеріңе қарай жүріндер;" (29) "Үш бунақты түнекке қарай кетіңдер" (делінеді.) (30) Ол. көленке болмайды да жалыннан коргамайлы. (31) Өйткені тозак сарайдай үшкын атады. (32) Сары түйелердей. (33) Жасынға шығарушыларға ол күні нендей өкініш! (34) Ол күні олар сөйлемейді. (35) Сондай-ақ олардын желеулетулеріне рұхсат берілмейді. (36) Жасынға шығарушыларға ол күні нендей өкініш! (37) Ол шешім күні, сендерді де бұрынғыларды да жинаймыз. (38) Бір әдістерің бар болса, Маған қолданындар. (39) Жасынға шығарушыларға ол күні нендей өкініш! (40) Расында тақуалар, саяларда, бастауларда болады. (41) Көңілдері соққан жемістерде. (42) (Оларға): "Істеген ғамалдарың арқасында жеңдер, ішіндер; сіңімді болсын" (делінеді.) (43) Расында жақсылық істеушілерді осылайша сыйлаймыз. (44) Жасынға шығарушыларға ол күні нендей екініш! (45) (Әй кәпірлер!) Жендер, аздап пайдаланындар. Расында күнәкарсыңдар. (46) Жалғанға сающыларга ол күні нендей өкініш! (47) Оларға: "Иіліңдер" делінсе. иілмейді. (48) Жасынға шығарушыларға, ол күні нендей өкініш! (49) Ал енді олар, бұл Кураннан кейін қайсы сөзге сенеді? (50)

78-НӘБӘ СҮРЕСІ:

Меккеде түскен. Қырық аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Олар не нәрседен сұрасады? (1) Зор уақиғадан. (2) Олар, ол жөнде таласула. (3) Әсте олай емес. олар тез білелі. (4) Тағы олай емес, олар тез біледі. (5) Жерді бір төсеніш қылмадық па? (6) Тауларды қазық... (77-С. 27-А.) (7) Сендерді жүп-жүп жараттық. (8) Ұйқыларынды дем алыс қылдық. (9) Түнді жамылғы қылдық. (10) Күндізді тіршілікке жараттық. (11) Үстеріңе жеті қат берік көк құрдық. (12) Жарқыраған шырақ (күн) жараттық. (13) Сығылысқан бұлттардан мол жаңбыр жаудырдык. (14) Онымен дәнді дахылдарды, өсімдіктерді шығару үшін; (15) Және ну бақшалар... (16) Расында билік күні, белгілі болған бір мерзім. (17) Сүр үрілген күні, топ-топ келесіңдер. (18) Көктер сетінеп есіктер пайда болады. (19) Таулар жүргізіліп, сағым болады. (20) Әлбетте тозак

күтіп тұрады; (21) Азғындардың барар жері. (22) Олар онда ғасырларша тұрады. (23) Олар онда салқындамайды да сусын татпайды. (24) Бірақ қайнап тұрған су және ірің ішеді. (25) Қылмыстарына сай бір жаза. (26) Өйткені олар, есепке тартылуды ойламаған еді. (27) Аяттарымызды мұлде жасынға шығарған еді. (28) Әр нәрсені жазып, сақтадық. (29) "Енді татыңдар; ал енді сендерге азаптан басқа еш нәрсе таттырмаймыз" (делінеді.) (30)

Негізінде тақуалар үшін құтылу бар. (31) Бақшалар, жүзімдер бар. (32) Жас өспірім құрдас қыздар бар. (38-С. 52-А., 56-С. 37-А.) (33) Толып, тасыған кәсе бар. (34) Олар онда бос сөз және өтірік естімейді; (35) Раббыңнан толық бір сыйлық. (36) Көктер мен жердің әрі арасындағылардың Раббы; аса есіркеуші, Оған ешкім тіл қата алмайды. (37) Ол күні Жебрейіл (Ғ.С.) және періштелер, тізіліп тұрады. Алланың рұхсатынсыз ешкім сөйлемейді әрі дұрысын ғана

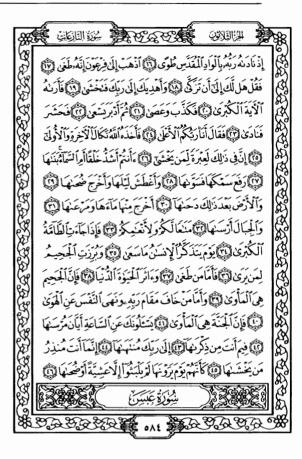
сөйлейді. (38) Сол күн хақ. Ендеше кім қаласа, Раббына барар жол түтсын. (39) Негізінде жақын бір азапты ескерттік. Ол күні алдын ала не істегеніне қарайды. Кәпір: "Әттең! Топырақ болып кеткен болсам" дейді. (40)

79-НАЗИГАТ СҮРЕСІ

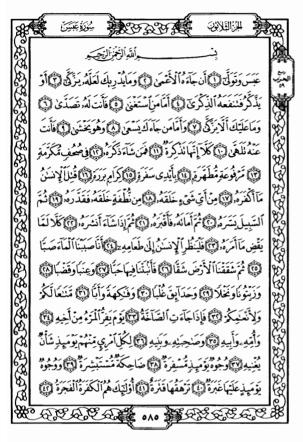
Меккеде түскен. Қырық алты аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын. Суңгіп шығарушы, (1) Баяу тартушы, (2) Малтап кетуші, (3) Жарысып озушы, (4) Сондай-ак істі меңгеруші періштелерге серт. (5) Ол күні катты сілкініс болады. (6) Оның артынан тағы бір сілкінеді. (7) Ол күні жүректер тітірейді. (8) Көздері төмен қарайды. (9) (Олар): "Шын, қайта тірілеміз бе?",- дейді. (10) "Кокым, сүйек болған сәтте де?" (11) (Олар): "Ендеше ол қайғылы бір қайту екен" дейді. (12) Негізінен ол, бір айғай ғана. (13) Дереу сол уақытта олар майданда. (14) Саған Мұсаның хабары келді ме? (15)

Сол уакытта, Раббы, оған қасиетті "Түүа" ойпатында дабыстады: (16) "Пергауынға бар. Өйткені ол, азды." (17) Сонда оған: "Тазарғың келе ме?",- де. (18) "Саған Раббыңа баратын жолды көрсетейін. Одан коркарсын" (19) Муса, Пергауынга ірі муғжизаны көрсетті. (20) Сонда ол, жасынға шығарып, карсы шықты. (21) Кейін теріс айналып, жүгірді. (22) Адамдарды жинап, айғай салып: (23) "Мен сендердің ең ұлы раббыларың" деді. (24) Сондықтан Алла, оны ахирет, дүние азабымен қолға алды. (25) Расында бұнда қорыққан кісі үшін әлбетте бір ғибрат бар. (26) Сендерді жарату киын ба? Немесе аспанды? Алла. оны да жасады. (27) Онын биіктігін кетеріп, оны тенгерді. (28) Онын түнін қараңғылатып, күндізін жарыққа шығарды. (29) Сосын жерді төседі. (30) Одан су және жайылыс майданға келтірді. (31) Оған таулар орналастырды. (32) Сендер және малдарын пайдалану үшін. (33) Бірақ ол ірі уақиға (қиямет) келген сәтте: (34) Ол күні аламзат не нәрсеге тырысқанын есіне алады. (35) Тозак, көретіндерге көрсетіледі. (36) Ал енді кім шектен шыққан болса, (37) Оған дүние әсер еткен болса, (38) Сонда рас оның орны

тозақ. (39) Ал енді кім, Раббының алдына тұрудан қорқып, нәпсісін соққан нәрседен тежеген болса, (40) Негізінде оның барар жері ұжмақ. (41) (Мұхаммед Ғ.С.) олар саған: "Қиямет қашан болады?",— деп, сұрақ қояды. (42) Ол женде түсінік беру сенің ісің бе? (43) Оның қортындысы, Раббыңа байланысты. (44) Негізінен сен қияметтен қорыққан кісілерге бір ескертуші ғанасың. (45) Олар қияметті көрген күні, дүниеде бір кеш немесе бір сәске тұрғандай ойлайды. (46)

80-ҒАБӘСӘ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Қырық екі аят. (Бір рет Мұхаммед Ғ.С. Құрайштың бастықтарын дінге шақырып, отырғанда, соқыр Ғабдолла Мәктүм ұлының келгеніне қабақ шытқан екен. Б.Ж.М.К.) Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

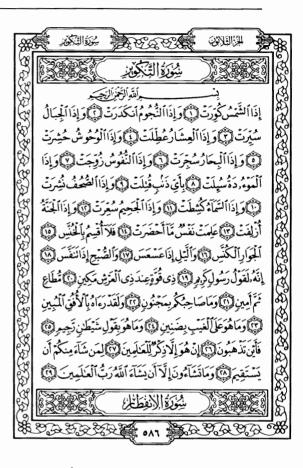
Қабақ шытып, бет бүрды; (1) Оған соқырдың келуімен. (2) Қайдан білесің, мүмкін ол тазарар? (3) Не үгіт алар, оған үгіт пайда берер. (4) Ал енді байсынған; (Құрайш бастықтары) келсе, (5) Оған көңіл

бөлесін. (6) Ол тазармаса саған не? (7) Ал енді саған жүгіріп келген біреу; (8) Ол. (Алладан) қорқады. (9) Сонда да оған селкос қарайсың. (10) Жок, олай емес. Элбетте Куран бір насихат. (11) Сондықтан кім қаласа, үгіт алады. (12) Құрметті нұсқаларда жазулы, (13) Жоғары бағаланған тап-таза; (14) Елшілердің қолында, (15) Ардақты, игі. (Періштелер; Лаухы Махфуздан көшірген. Б.Ж.Х.) (16) Жаны шықсын! Оған, адам баласы калай карсы? (17) Алла адамды не нәрседен жаратты? (18) Бір тамшыдан жаратып, оны бейнеледі. (19) Сосын оның жолын онайластырды. (20) Кейін оған өлім беріп, оны қабырға қойдырды. (21) Қалаған сәтте, оны тірілтеді. (22) Жоқ, ол Алланың әмірін орындамады. (23) Ал енді адамзат, жеген тамағына бір көз салсын. (24) Әрине мол су бердік. (25) Сосын қара жерді қақ айырдық. (26) Сонда жерде дәнді дахылдар өсірдік. (27) Жүзімдер, жоңышқалар, (28) Зәйтіндер, құрмалар, (29) Ну бақшалар, (30) Жемістер, өлеңдер; (31) Сендер әрі малдарың пайдалану үшін. (32) Ал енді қатты дауыс келген сәтте; (33) Сол күні, кісі туысынан қашады; (34) Шешесінен, әкесінен, (35) Әйелінен және балаларынан. (36) Ол күні әркімнің ісі ауыр. (Әркім өз халымен әлек.) (37) Ол күні кейбір жүздер, жаркырайды; (38) Күлген куанышты. (39) Ол күні кейбір жүздін үстін шан басқан болады: (40) Оны қара түнек қаптаған болады. (41) Міне солар, қарсы келген бұзақылар. (42)

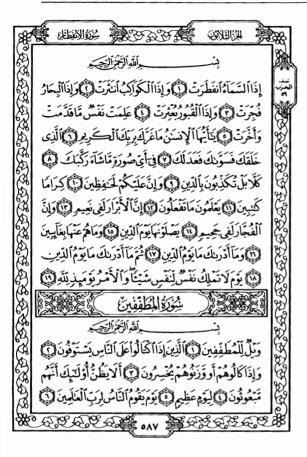
81-ТЕКУИР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жиырма тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Күн бүктелген сәтте, (1) Жұлдыздар солып, шашылған сәтте, (2) Таулар жүргізілген сәтте, (3) Қаймал іңгендер, иен жіберілген сәтте, (Сол күннін зардабынан бошалаған түйе естен шығалы.) (4) Жан-жаныуарлар жиналған сәтте. (5) Теңіздер қайнатылған сәтте, (6) Жан тәнмен бірлестірілген сәтте, (7) Тірі көмілген қыздар сұралған сәтте; (8) Кай күнәмен өлтірілді? (9) Дэптерлер ашылған сәтте. (10) Аспан ашылған сәтте. (11) Тозақ кыздырылған сәтте. (12) Ұжмак жақындатылған сәтте; (13) Әркім не әзірлегенін біледі. (14) Жоқ, солғындаған жұлдыздарға серт, (15) Жүріп барып батқан жұлдыздарға ант. (16) Каранғылана бастаған түнге серт, (17) Ағара бастаған таңа серт; (18) (Осы нәрселерде ашық дәлелдер бар.) Негізінен Құран, әрине бір ардақты Елшінің сөзі. (69-С. 40-А) (19) Ол күшті Елші. ғаршының иесінің қасында беделді; (20) Ықпалды, онда сенімді. (Жебрейіл Ғ.С.) (21) Жолдастарың (Мұхаммед Ғ.С.) жынды емес. (22) Расында ол, оны ашык көк жиекте

көрді. (Мұхаммед Ғ.С. Жебрейіл Ғ.С.ды шығыс көк жиекте көрген. Б.Ж.М.) (23) Мұхаммед (Ғ.С.) ғайыптан келген уахи туралы кемшілік істемеді. (Б.Ж.М.) (24) Құран, қуылған шайтанның сөзі емес. (25) Ендеше, Қайда кетіп бара жатырсыңдар? (26) Құран, бүкіл әлемге насихаттан басқа еш нәрсе емес. (27) Әрине сендерден тура жолды қалаған кісілер үшін; (28) Әлемдердің Раббы Алла, қаламайынша тілеулерің жұрмейді. (29)

82-ЫНФИТАР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Он тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Көк жарылған сәтте, (1) Жұлдыздар төгілген сәтте, (2) Теңіздер тасыған сәтте, (3) Қабырлар қопарылған сәтте, (4) Әркім ілгері не жібергенін, кейін не қалдырғанын біледі. (5) Әй адамзат! Ардақты Раббың туралы сені не алдады? (6) Ол сондай Алла, сені жаратты. Толықтап теңестірді. (7) Ол, сені қалаған бейнеде

құрастырды. (8) Жоқ олай емес, дінді өтіріксінесіндер. (9) Негізінен сендерге элбетте бакылаушылар бар. (10) Ардакты жазушылар, (11) Олар не істегендерінді біледі. (12) Шын мәнінде ізгілер, әлбетте нығымет ішінде болады. (13) Негізінен бұзықтар, тозақта болады. (14) Олар қиямет күні тозаққа салынады. (15) Олар, одан ғайып бола алмайды. (16) Киямет күннін не екенін кайлан білесін? (17) Я. киямет күннін не екенін кайлан білесін (18) Ол күні. біреуге біреу қарайласуға еш нәрсе колдан келмейді. Ол күні, әмір Аллаға тән. (28-С. 88-А.) (19)

83-МҰТАФФИФИН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Отыз алты аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Олшеу, тартуда кеміткендерге нендей өкініш! (1) Олар қашан өлшеп алады да; (2) Қашан олар, өлшеп алады да; (2) Қашан олар, өлшеп немесе тартып беретін болса; кемітеді. (3) Олар қайта тірілетіндіктерін ойламай ма? (4) Ол зор күн үшін; (5) Ол күні адамдар, бүкіл әлемнің Раббының алдында тұрады. (6)

Олай емес. Негізінен бұзықтардын дәптері төменгі орында болады. (7) Теменгі орынның не екенін қайдан білесін? (8) Ол жазулы бір кітап. (9) Ол күні, жасынға шығарушыларға нендей өкініш! (10) Олар, сондай қиямет күнін өтіріксінгендер. (11) Оны, шектен шыккан, күнәкар өтіріксінеді. (12) Қашан оған аяттарымыз окылса: "Бұрынғылардың ертегісі" деді. (13) Жок, бәлкім олардың жүректерін істеген кылыктарының таты басты. (14) Жоқ олай емес. Негізінде олар ол күні, Раббыларының дидарынан махрум қалады. (15) Сосын олар, әлбетте тозаққа кіреді. (16) Сосын оларға: "Міне сендердің өтірік дегендерін осы!", - делінеді. (17) Жоқ олай емес. Негізінен ізгілердін дәптері әрине жоғарғы орында болады. (18) Жоғарғы орынның не екенін қайдан білесің? (19) Ол жазулы бір кітап. (20) Оны, Аллаға жақын періштелер бақылайды. (21) Негізінен ізгілер, әрине нығымет ішінде болады. (22) Олар дивандардын үстінде (Алланын нығметтеріне) қарайды. (23) Олардың бақытқа бөленгендіктерін шырайларынан таныйсын. (24) Олар, мерленген ішімдіктен сусындатылады. (25) Оның сарқыны жүпар аңқиды. Жарысушылар, осыған жарыссын. (26) Оның қоры,

"Тәсним" бастауынан. (27) Ол бастаудан Аллаға жақын болғандар ішеді. (28) Расында күнәкарлар, иман келтіргендерге күлетін еді. (29) Олар жандарынан өткенде, ымдасатын еді. (30) Олар үйлеріне кайтып барған кезде, күнкілдесетін елі. (31) Кашан олар Мұсылмандарды көрсе: "Сөз жоқ, бұлар адасқандар" дейтін еді. (32) Олар, Мусылмандарға бақылаушы етіліп жіберілмеді. (33) Ал енді бүгін мүміндер, кәпірлерге күледі. (34)

Олар тақтардың үстінде қарайды; (35) "Кәпірлер, істегендерінің пайдасын көрді ме?" (36)

84-ІНШИКАК СҮРЕСІ

Меккеде түскен. жиырма бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Аспан жарылған сәтте, (1) Лайықты болып, Раббына бой ұсынған кезде, (2) Жер созылған сәтте, (3) Ол, ішіндегіні шығарып босатқан сәтте, (4) Раббына бой ұсынып, лайықты

болған кезде; (5) Әй адамзат! Негізінде сен Раббына қарай өте тырыссан; сонда Оған жолығасын. (6) Ал енді кімнің дәптері оңынан берілсе; (7) Сонда Ол, дереу женіл есеппен есептеледі. (8) Ол. үй-ішіне қуанып қайтады. (9) Ал және кімнің дәптері арт жағынан берілсе; (10) Сонда ол, дереу өлім шақырады. (11) Кайнаған тозаққа түселі. (12) Өйткені ол. өз үйінде мәз-мейрам еді. (13) Негізінде ол, әсте (Аллаға) кайтпаймын деп, ойлады. (14) Олай емес. Расында Раббы оны көздеуде еді. (15) Жоқ, шапақ уақтына, (16) Түнге әрі ішіндегі нәрсеге, (17) Толған айға серт. (18) Әлбетте сендер, бір жағдайдан бір жағдайға өтесіндер. (19) Сонда одарға иман келтірмейтін не болды? (20) Оларға Куран окылған кезде, сәжде қылмайды. (21) Әрине кәпірлер "Өтірік" дейді. (22) Алла олардың бүкпелеген нәрселерін жақсы біледі. (23) (Мұхаммед Ғ.С.) оларды күйзелтетін азаппен шүйіншіле. (24) Бірак иман келтіріп, түзу ғамал істеушілерге таусылмайтын сыйлык бар. (25)

85-БҮРУЖ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жиырма екі аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Жұлдызды аспанға ант, (1) Уәделі күнге, (2) Куәлік берушіге, куәлік берілгенге серт. (3) Жер

ошакшылардын жаны шыксын! (4) Отынмен жанған от. (5) Ол уақытта олар оның маңында отырған; (6) Олар, муміндерге істегендерін көрген. (7) Олардың мүміндерге өшігулерінің себебі; үстем, мақтаулы Аллаға сенулері ғана еді. (Бір дәуірдегі кәпір патша, Мұсылмандарды ор қазып ішіне, жаккан отка салады екен. Б.М. Баска рауаяттар да бар.) (8) Ол сондай Алла, аспандар мен жердің иелігі Оған тән. Ол Алла, әр нәрсені көруші. (9) Негізінде мүмін ерлер, мүмін әйелдерге жапа беріп, сосын тәубе қылмағандар, оларға тозақтың азабы; жандыратын азап бар. (10) Негізінен иман келтіріп, ізгі іс істегендер, оларға астарынан өзендер ағатын бейіштер бар. Осы, зор муратка жетушілік. (11)

Негізінен Раббыңның қолға алуы орасан қатты. (12) Өйткені Ол, бастапта жаратып, әрі қайта тірілтеді. (13) Ол, тым жарылқаушы, өте сүюші. (14) Ғаршының иесі, аса ұлы. (15) Ол, қалағанын бұлжытпай істеуші. (16) (Мұхаммед Ғ.С.) саған ләшкерлердің хабары келді ме? (17) Перғауын және Сәмүд ләшкерлерінің? (18) Дегенмен қарсы болғандар, өтіріксінуде. (19) Алла, оларды сырттай орап алған. (20) Әрине ол, ұлы бір Құран. (21) Лаухы Махфұзда сақтаулы. (22)

86-ТАРЫҚ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Он жеті аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Аспанға, Тарыққа серт. (1) (Мұхаммед Г.С.) Тарық не екенін қайдан білдің? (2) Ол, жарқыраған жұлдыз. (3) Әркімнің үстінде бір бақылаушы бар. (11-С. 56-А.) (4) Ал енді адамзат неменеден жаратылғандығына бір қарасын; (5) Бір атылып шыққан судан жаратылған; (6) Ол, бел сүйек пен кеуде сүйектің арасынан шығады.

(7) Сөз жоқ. Алла, адамзатты қайта тірілту күшіне ие. (8) Сол күні сырлар ашылады. (9) (Ол күні) адам баласына күш те көмекші де болмайды. (10) Қайталап жаңбырлататын аспанға серт. (11) Жарылып өсімдік шығаратын жерге серт. (12) Негізінен Құран бір билік сөз. (13) Ол, бір сықақ емес. (14) Шын мәнінде олар бір сығандық істеуде. (15) Сығандығына шара көремін. (16) (Мұхаммед Ғ.С.) қарсы келушілерге мұрсат беріп, аз еркіне қой. (17)

87-АГЛА СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Он тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) ұлы Раббынның атын дәріпте. (1) Ол сондай Алла; жаратып, толыктаған, (2) Ол сондай Алла, шамалап оңғарған. (3) Ол сондай Алла, жайылысты жаратқан. (4) Сосын оны қап-қара қоқымға айналдырган. (5) (Мүхаммед Г.С.) саған Құран оқытамыз; сонда оны үмытпайсын. (6) Бірак, Алланын калағаны баска. Негізінде Ол. көрнеу, көместі білелі. (2-С. 6-А.) (7) онай болганды Саган қолайластырамыз. (8) Пайда беретін болса, насихат ет. (9) Элде кім Алладан корыкса, үгіт алады. (10) Сорлы болғандар, одан бой тежейді. (11) Ол, сондай зор тозакка салынады. (12) Сосын ол арада елмейлі де тірілмейлі. (13) Әлле кім тазарса, ол күтылды. (14) Ол. Раббының атын еске алып, намаз окыды. (Бұл, айт намазы. Б.Ж.М.) (15)

Бірақ сендер дүние тіршілігін артық көресіңдер. (16) Ақирет хайырлы да түрақты. (17) Негізінен бұл үкімдер, бұрынғы нұсқаларда бар; (18) Ыбырайым, Мұса (Ғ.С.) лардың нұсқаларында. (19)

88-ГАШИЯ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жиырма алты аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мухаммел Ғ.С. әлемлі) қаптайтын кияметтін хабары саған келді ме? (1) Ол күні, кейбір жүздерді қорқу басады. (2) Катты қиналған шаршаған болады. (3) Жанып тұрған отка тасталады. (4) Қайнап тұрған бастаудан ішкізіледі. (5) Олардың ащы, сасық тікеннен басқа ешбір тамағы болмайды. (6) Ол, семіртпейді де аштықты баспайды. (7) Ол күні, кейбір жүздер шаттыкта. (8) Ғамалларынан разы, (9) Кетерінкі бакшада; (10) Ол арада бір бос сөз естімейді. (11) Онда аққан бір бұлақ бар. (12) Онда биік дивандар бар. (13) Қойылған кәселер бар. (14) Тізілген жастықтар бар. (15) Төселген төсеніштер бар. (16) Олар, түйеге қарамай ма,

қайтіп жаратылған? (17) Олар, аспанға қарамай ма, қайтіп көтерілген? (18) Олар, тауларға қарамай ма, қайтіп тігілген? (19) Олар, жерге қарамай ма, қайтіп төселген? (20) (Мұхаммед Ғ.С.) ал енді насихат ет; негізінен сен бір насихатшысың. (21) Сен оларды зорлаушы емессің. (22) Бірақ әлде кім бет бұрса, қарсы келсе; (23) Сонда Алла, оны зор азаппен қинайды. (24) Расында олардың қайтар жері Біз жақ. (25) Сосын сөз жоқ. Олардың есебі Бізге тән. (26)

89-ФӘЖІР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Отыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Ағарған таңға, (1) Құрбан айының алғашқы он кешіне, (2) Әр жүп пен таққа, (3) Өткен түнге серт. (4) Бұлар, ақыл иелері үшін серт беруге арзымай ма? (5) (Мұхаммед Ғ.С.) Раббыңның Ғад қауымына не істегенің көрмедің бе? (6) Ұзын діңгекті "Ирам" қаласындағыны; (7)

Сондай ол тәрізді қалаларда

жасалмаған елі. (8) Сондай-ак ойпаттарда жартастарды ойған Сэмул еліне (не істегенін. 7-С. 74-A., 15-C.72-A., 26-C .149-A.) (9) Ол казыкшы Пергауынга (не істегенін. (28-С. 12-А.) (10) Сондай олар, мемлекеттерле шектен шыққан еді. (11) Сонда олар, ол жерде бұзақылықты көбейткен еді. (12) Сондықтан Раббың оларға азап қамшысын жаудырды. (Азапқа **үшыратты.)** (13) Негізінде Раббын элбетте бақылаушы. (14) Ал енді адамзат, кашан Раббы оны сынай сыйлап, игілікке бөлесе: "Раббым мені сыйлалы" лейлі. (15) Кашан оны сынап, несібесін тарайтса: "Раббым мені қорлады" дейді. (16) Жоқ олай емес. Сендер жетімге құрмет етпейсіндер. (17) Бір-бірінді, міскінді тамақтандыруға қызықтырмайсындар. (18) Мирасты тутас жеп аласындар. (19) Сондай-ақ маллы өте-мете жаксы көресіндер. (20) Тіпті олай емес. Жер соғылысып. быт-шыт болған сәтте. (21) Раббын елестеп, періштелер сап-сап болған кезде, (22) Сол күні, тозак келтіріледі де әрі сол күні, адамзат түсінеді. Ол түсінуден оған не пайла? (23)

Эттең! Тіршілігім үшін бір нәрсе жіберген болсам еді" дейді. (24) Сонда, сол күні, ешкім Алланың істеген азабын істей алмайды. (25) Сондай-ақ ешкім Оның матауын матай алмайды. (26) Әй орныққан нәпсі! (27) Раббыңа, Ол сенен, сен Одан разы болған түрде қайт! (28) Енді құлдарымның арасына кір! (29) Сондай-ақ жаннатыма кір! (30)

90-БӘЛӘД СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жиырма аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Жоқ, осы (Мекке) қаласына ант етемін; (1) (Мұхаммед Г.С.) сен осы қалада отырасың. (2) Әкеге, балаға (Адам Г.С. мен балаларына) серт! (3) Расында адамзатты әбігер жараттық. (4) Өзіне біреудің күші жетпейді деп ойлай ма? (5) "Толып жатқан мал ысырап еттім" дейді. (6) Оны біреу көрмеді деп ойлай ма? (7) Оған екі көз жаратпадық па? (8) Әрі бір тіл, екі ерін? (9) Оған екі жол көрсетпедік пе? (10) Сонда ол,

кедергіні асуға тырыспады. (11) Кедергінің не екенің қайдан білесің? (12) Ол; құл азат ету, (13) Немесе ашаршылық күнде тамақтандыру; (14) Жақындығы болған бір жетімді, (15) Немесе шаң топырақтағы сорлыны. (16) Сосын иман келтіріп, бір-біріне сабыр меңзегендерден және өзара мейірімділік кеңесін бергендерден болу. (17) Міне осылар; оңшылдар. (18) Сондай аяттарымызға қарсы шыққандар, олар; солшылдар. (19) Олар тозаққа қамалады. (20)

91-IIIƏMIC CYPECI

Меккеде түскен. Он бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Күнге және оның жарығына, (1) Ай, күнге ерген сәтте, (2) Жарқыраған сәтте күндізге, (3) Күндізді жапқан кезде түнге, (4) Аспанға және оны жасағанға, (5) Жерге және оны жайғанға, (6) Кісіге және оны толықтағанға, (7) Сонда оған жамандық әрі тақуалық қабілеті бергенге серт. (90-С. 10-А.) (8)

Расында нәпсісін тазартқан кісі құтылды да; (9) Әлде кім оны кірлетсе кор болды. (10) Сәмүдтің азғындары өтіріксінді. (11) Оның ең жауызы қарсы шыққанда, (12) Сонда Алланың Елшісі оларға: "Алланың түйесіне әрі оның суарылуына килікпендер" деді. (13) Бірақ олар оны жасынға шығарып, түйені өлтіріп тастады. Ал, сонда Раббылары оларға қылмыстарының салдарынан апат жіберіп, жермен-жексен қылды. (14) Алла, оның соңынан қорықпайды. (15)

92-ЛӘЙІЛ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Жиырма бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Караңғылығы басқан сәтте, түнге, (1) Жарқыраған сәтте, күндізге, (2) Және еркек, ұрғашыны жаратқанға серт. (3) Негізінен кәсіптерін түрлі-түрлі. (4) Ал енді әлде кім (Алла жолында) берсе, такуалык қылса, (5) Жақсылықты дүрыс деп білсе; (6) Сонда онын жолын онайластырамыз. (7) Ал енді кім сарандык істесе, елемесе, (8) Жақсылықты жасынға шығарса; (9) Сонда оның ауырлыққа ұшырауын онайластырамыз. (10) (Тозаққа) жығылған сәтте, оның малы оған пайда бермейді. (11) Негізінде тура жол көрсету Бізге тән. (12) Сөз жоқ, акирет те дуние де Біздікі. (13) Сондыктан сендерге жалындаған отты ескерттім. (14)

Оған жауыздар ғана кіреді. (15) Сондай өтірік деп жалтарғандар. (16) Тақуарақ болған одан ұзақтастырылады. (17) Сондай малын сарып қылып тазарғандар. (18) Оның онда ешкімге берер еселі сыйлығы жоқ. (Біреудің өзіне істегенінің бодауы үшін емес) (19) Бірақ ұлы Раббының ризалығын ғана іздейді. (20) Сондай-ақ ол, таяуда разы болады. (21)

93-3YXA CYPECI

Меккеде түскен. Он бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мухаммед F.С. ға бірнеше күн уахи кешігіп қалғанда кәпірлер: "Оны, Раббы тастады" деген екен. Ж.М.Р.Т.) Сәске уақтына, (1) Тым-тырыс түнге ант. (2) Раббың сені тастамады да кейімеді. (3) Әрине сен үшін ахирет, дүниеден жақсы. (4) Әлбетте Раббың саған береді де разы боласың. (5) Сені жетім түрде тауып орналастырмады ма? (6) Сені абыржуда көріп, жолға салмады ма? (7) Сені кедей көріп, байытпады ма? (8) Ендеше жетімді қорлама, (9) Сұраушыны зекіме. (10) Раббыңның нығметін білдір. (11)

94-ШАРХ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Сегіз аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) көңліңді ашпадық па? (1) Жүгіңді түсірмедік пе? (2) Сондай беліңді қайыстырған, (3) Сенің абыройынды көтермедік пе? (33-С.56-А.) (4) Негізінде ауырлықпен бірге бір жеңілдік бар. (5) Шын мәнінде қиыншылықпен бірге бір оңайлық бар. (6) Ендеше босай қалсаң және тырыс. (7) Раббыңа ғана бел байла. (8)

95-ТИН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Сегіз аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Інжірге және зәйтінге, (1) Түр Сина тауына, (2) Осы бейбіт қалаға серт. (3) Расында адамзатты көркем бейнеде жараттық. (4) Сосын оны төмендердің төменіне қайтардық. (5) Бірақ иман келтіріп, ізгі іс істегендер басқа. Оларға таусылмас сыйлық бар. (6) (Адам баласы!) Бұдан кейін саған дінді

өтіріксіндірген не? (7) Алла, үкім етушілердің ең жоғарғысы емес пе? (8)

96-ГАЛАҚ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Он тоғыз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

(Бастапкы бес аят. Хыра тауында Мухаммед Ғ.С. ға: "Оқы" деп алғаш тускен аяттар. К.Р.Х.Т) Сондай жараткан Раббынның атымен оқы! (1) Ол. адам баласын үйыган каннан жараткан. (2) Окы! Ол Раббың аса ардақты. (3) Сондай қаламмен үйреткен. (4) Ол, адамзатқа білмеген нәрсесін үйреткен. (5) Сөз жоқ, адам баласы әрине азады; (6) Ол, өзін мунсыз көргендіктен. (7) Шын мәнінде қайту Раббың жақ. (8) Көрдін бе, сондай тыйым салғанды; (9) Бір күл намаз оқыған сәтте. (Әбу Жаьіл: "Мухаммел намаз окыса, басын мылжалаймын" деген екен. Б.Ж.К.М.Р.) (10) Көрдің бе? Егер ол (Мухаммед Г.С.) тура жолда болса да, (11) Немесе тақуалықты бұйырған болса да. (12) Көрдің бе, егер ол (адам, хакты) өтіріксініп, бет бұрған болса? (13) Негізінен Алланың көріп турганын білмей ме? (14) Жоқ, егер ол, бұдан тыйылмаса, әлбетте кекілінен сүйрейміз; (15) Өтірікші, күнәкардын кекілінен. (16) Сонда ол, сыбайластарын шақырсын. (17) Дереу тозақтың басқарушыларын шақырамыз. (18) Олай емес. (Мухаммед Г.С.) оған бағынба, Аллага сәжде қыл, жақында! (19)

97-КАДЫР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Бес аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Негізінен Құранды Қадыр түнінде түсірдік. (1) (Мұхаммед Ғ.С.) Қадыр түннің не екенін білесің бе? (2) Қадыр түні мың айдан хайырлы. (3) Періштелер және Жеберейіл (Ғ.С.) ол кеште Раббыларының рұхсаты бойынша барлық іс үшін түседі. (4) Ол бейбітшілік кеші, таң рауандағанға дейін жалғасады. (Қадыр кеші: Рамазан айының 27-кеші. (2-С.185-А.) Б.К.Р.Х.Т.Х5)

98-БӘЙЙІНА СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Кітап иелерінен, мүшріктерден қарсы шыққандар, өздеріне бір ашық дәлел келгенге дейін қарсылықтарынан айрылмақшы емес еді. (1) (Ал бұл дәлел) тап-таза нұсқаларды оқитын Алла тарапынан жіберілген бір Пайғамбар (еді.) (2) Ол нұсқаларда ең тура үкімдер бар. (3) Дегенмен өздеріне

кітап берілгендер, оларға ашық дәлел келгеннен кейін-ақ бөлінді. (4) Олар; ғибадатты, нағыз Аллаға шынайы ынтамен бір беткей түрде орындаулары, намаз оқулары, зекет берулері үшін әмір етілген. Міне осы, түп-тура дін. (5) Сөз жоқ, сондай кітап иелерінен, мүшріктерден қарсы шыққандар, мүлде тозақ отында қалады. Міне солар, жаратылғандардың жауызы. (6) Күдіксіз сондай иман келтіріп, түзу іс істегендер; міне солар, жаратылғандардың жақсысы. (7)

Олардың Раббыларының қасындағы сыйлықтары; астарынан өзендер ағатын Ғадын жаннаттары. Олар онда мүлде қалады. Алла олардан разы, олар Алладан разы. Осы сыйлық Раббынан қорыққан кісі үшін. (8)

99-ЗІЛЗАЛ СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Сегіз аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Жер сілкіндіріліп қозғалған сәтте, (1) Жер ішіндегі жүгін шығарған сәтте, (Қазыналар, өліктер.) (2) Адам баласы: "Бұған не болды?", – деген сәтте; (3) Ол күні жер, уақиғасын түсіндіреді; (4) Раббыңның оған білдіруімен. (5) Сол күні, адам баласы, ғамалдары көрсетілуі үшін топ-топ келеді. (6) Сонда кім тозаңның түйірінің салмағындай жақсылық істеген болса, ол оны көреді. (7) Ал және кім тозаңның түйірінің салмағындай жамандық істесе, оны көреді. (8)

100-ГАДЯТ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Он бір аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Қатты ентігіп, шапқан, (1) (Тұяғынан) от шығарған, (2) Таң сәріден шабуыл жасаған, (3) Тозаңдатып, шаңдатқан; (4) Сөйтіп жаудың ортасына кірген аттарға серт. (5) Шын мәнінде адам баласы Раббына тым нәсүкірлік етеді. (Қанағатсыз.) (6) Өйткені ол, өзі де оған куә. (7) Сондай-ақ ол, байлықты өте жақсы көреді. (8) Ал олар білмей ме? қабырлардағылар қопарылып шығарылған кезде, (9)

Көкіректегілер ашыққа шығарылатын сәтте; (10) Ол күні Раббылары толық хабар алушы. (11)

101-КАРИГА СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Он бір аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Зор уақиға, (1) Ол, зор уақиға не нәрсе? (2) Ол зор уақиғаның не екенін білесің бе? (3) Ол күні адам баласы таралған паруанадай болады. (54-С. 7-А.) (4) Таулар түтілген жүндей болады. (5) Міне сонда біреудің таразысы ауыр тартса, (6) Онда ол, разы болатын бір тіршілікте болады. (7) Ал енді біреудің таразысы жеңіл тартса, (8) Онда оның орны "Һауя" болады. (9) Ол Һауяның не екенін білесің бе?

102-TƏKƏCYP CYPECI

Меккеле түскен. Сегіз аят.

(10) Ол, жалындаған от. (11)

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Сендерді көбейтуде бәсекелесу айналдырды. (63-С. 9-А.) (1) Тіпті қабырларына барғандарына дейін. (Өлгендеріне дейін. Б.М.) (2) Жоқ олай емес. Тез білесіндер. (3) Тағы олай емес. Жуырда білесіндер. (4) Жоқ олай емес. Анық білген болсандар; (5) Әлбетте тозақты көресіндер. (6) Сонан кейін әрине көзбен көресіндер. (7) Сол күні, (дүниеде берілген) әр нығметтен әлбетте сураққа тартыласындар. (8)

103-ГАСЫР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. Заманаға серт. (1) Негізінен адам баласы зиянда. (2) Бірақ сондай иман келтіріп, ізгі іс істегендер, бір-біріне шындықты үгіттесіп,

сабырды үгіттескендер; олар зиянға ұшырамайды. (3)

104-hYMƏ3Ə CYPECI

Меккеле түскен. Тоғыз аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

Бүкіл қорлаушы, өсекшіге нендей өкініш! (1) Сондай мал жиып, оны санағандарға. (2) Негізінен малы, өзін мәңгі жасатады деп ойлайды. (3) Олай емес, әлбетте ол "Хұтамаға" тасталады. (4) "Хұтаманың не екенін қайдан білесің? (5) Ол, Алланың жағылған оты, (6) Сондай жұректерді шалатын. (7) Расында олар, ол отқа қамалады, (8) Ұзын діңгектерге байланады. (9)

105-ФІЛ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Бес аят.

(Бұл сүредегі філ уақиғасы: Йемен бастығы Әшір ұлы Абраьа Кағбаның зияратшыларын солай тарту үшін; Санға қаласында "Құллайыс" атында салтанатты бір шіркеу жасап, алпыс мың қол, он үш філмен Кағбаны бұзуға Меккеге келгенде, құдыретше топ-топ құс келіп, типыл қылады. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.) Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) Раббыңның філ иелеріне не істегенін көрмедің бе? (1) Олардың айлакерліктерін босқа жібермеді ме? (2) Оларға топ-топ құс жіберді. (3) Құстар, оларға балшықтан жасалған тастар атып; (4) Сонда оларды желінген топан тәрізді қылды. (5)

106-ҚҰРАЙШ СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Төрт аят.

(Құрайш руы, жазда Шам, қыста Йемен жаққа көшіп жүргенде, ел, әр жерде оларды; "Кағбаның бақташысы" деп сыйлап, қарсы алғандықтан, олар бейбіт жүріп, сауда қылып мейлінше пайдаланады екен. Б.Ж.М.К.Р.Х.Т.) Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

Құрайштың бейбітшілігі үшін, (1) Олардың қысы-жазы көшу бейбітшілігі, (2) Сондықтан олар осы үйдің (Кағбаның) Раббына құлшылық қылсын. (3) Ол, оларды аштықтан тамақтандырып, хауіп-қатерден аман қылған. (4)

107-MAFYH CYPECI

Меккеде түскен. Жеті аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланын атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) сондай дінді етіріксінгенді көрдің бе? (1) Міне сол жетімді қақпайлағанды, (2) Міскінді тамақтанды руға қызықтырмайды. (3) Сондай намаз оқушыларға нендей өкініш! (4) Олар, намаздарын немқұрайды оқиды. (4-С. 142-А.) (5) Олар, көрсету үшін оқиды. (6) Сондай-ақ олар тұтыну заттарына тыйым салады. (Ыдыс-аяқ, аспап, т.б. сияқты. Ж.М.Р.) (7)

108-КӘУСӘР СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Үш аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Мұхаммед Ғ.С.) шын мәнінде саған Кәусәрді бердік. (Кәусәр: Жаннатта бір көл немесе көптеген игілік, пайғамбарлық, Құран, шапағат т.б.лар. Б.Ж.М.) (1) Сондықтан Раббың үшін айт намазын оқы, құрбан шал. (2) Расында дұшпаныңның өзі ұрпақсыз қалады. (Мұхаммедтің ұлы жоқ, деп кемітеді екен. Ж.М.К.) (3)

109-КӘФИРҰН СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Алты аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

(Құрайш кәпірлері: "Әй Мұхаммед! Бір жыл Аллаға, бір жыл бұтқа табынайық" десті. Б.Ж.М.Х.Т.) (Мұхаммед Ғ.С.): "Әй кәпірлер!" (1) "Сендердің табынғандарыңа табынбаймын;" (2) "Әрі сендер де менің құлшылық қылғаныма құлшылық қылмайсындар." (3) "Сірә мен сендердің шоқынғандарыңа шоқынушы емеспін." (4) "Сондай-ак

сендер де менің құлшылық қылғаныма, құлшылық қылушы емессіндер." (5) "Сендердің діндерің өздеріне менін лінім өзіме тән" де. (6)

110-НАСЫР СҮРЕСІ

Мединеде түскен. Үш аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. (Мұхаммед Ғ.С.) Алланың жәрдемі және жеңіс келген кезде; (1) Адамдардың, Алланың дініне топ-тобымен кіргенін көресің. (2) Енді Раббыңды мақтай дәріптеп, Одан жарылқау тіле. Негізінен Алла, тәубені өте қабыл етуші. (3)

111-МӘСӘД СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Бес аят.

Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын.

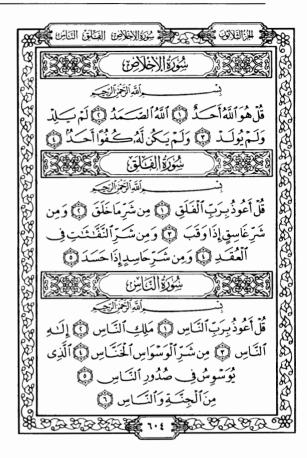
(Мұхаммед Ғ.С. ағайындарын шақырып алып; дін жолын насихаттай бастағанда, Әбу Ләьеп: "Құрып-ақ қал! Осыған шақырдың ба?", – деп, таспен ұрмақшы болады. Және әйелі Үммі Жамил, жолына тікен тастап қоятын еді. Б.М.К.) Әбу Ләьептің екі қолы құрысын! Құрыды да. (1) Оның малы да кәсібі де өзіне пайда бермеді. (2) Ол, жалындаған отқа кіреді. (3) Әйелі, отын көтеріп кіреді. (4) Оның мойнында есілген арқан болады. (5)

112-ЫХЛАС СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Төрт аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. (Мұхаммед Ғ.С. оларға) айт: Ол Алла, біреу-ақ. (1) Алла мұңсыз. (Әр нәрсе Оған мұхтаж.) (2) Ол, тумады да туылмады. (3) Әрі Оған ешкім тең емес. (4)

113-ФАЛАК СҮРЕСІ

Меккеде түскен. Бес аят. (Рауаят бойынша, Яьудилер Мухаммед F.C. га түйіншекке дем салып, қас қылмақшы болған. Б.Ж.К.Х.Т.) Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. (Мухаммед F.C.): "Таңның Раббына сиынамын," (1) "Жаратқан нәрселерінің кесірінен," (2) "Қараңғылық басқан сәттә, түннің кесірінен," (3) "Түйіншектерге дем салушылардың кесірінен," (4) "Күншілдердің кесірінен, ол күнлеген сәтте. (сиынамын.)" де. (5)

114-HAC CYPECI

Меккеде түскен. Алты аят. Аса қамқор, ерекше мейірімді Алланың атымен бастаймын. (Мұхаммед Ғ.С.): "Адамдардың Раббына," (1) "Адамдардың иесіне," (2) "Адамдардың Тәңіріне," (3) "Сыбырлап азғырушының кесірінен," (4) "Сондай адамдардың көкейлеріне салатын;" (5) "Мейлі жыннан, мейлі адамдардың кесірінен Аллаға) сиынамын" де. (6)

تَعِزِيهِ إِللَّهِ عِنْ اللَّهِ اللَّهِ عِنْ اللَّهِ اللَّهِ عِنْ اللَّهِ عِنْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ا

كُتِب هذا المصحفُ وضُبط على ما يوافق رواية حفص بن سليمان بن المغيرة الأسكديّ الكُوفيّ لقراءة عاصم بن أبى النَّجود الكوفيّ التابعيّ عن أبى عبد الرحمن عبد الله بن حَبيب السُّلميّ عن عثانَ بن عفَّان وعلىّ بن أبى طالب وزيد بن ثابت وأبى بن كَعْب عن النبيِّ صلى الله عليه وسلم.

وأُخِذَ هجاؤه مما رواه علماء الرسم عن المصاحف التي بعث بها الخليفة الراشد عثمان بن عفّان رضى الله عنه إلى البصرة والكوفة والشام ومكة ، والمصحف الذي جعله لأهل المدينة ، والمصحف الذي اختص به نفسه ، وعن المصاحف المنتسخة منها . وقد روعى في ذلك ما نقله الشيخان أبو عمرو الداني وأبو داود سليمان بن نجاح مع ترجيح الثاني عند الاختلاف .

هذا وكل حرف من حروف هذا المصحف موافق لنظيره فى المصاحف العثمانية السابق ذكرها.

وأُخِذَت طريقة ضبطه مما قرره علماء الضبط على حسب ما ورد في كتاب «الطراز على ضبط الخراز» للإمام التَّنسِيّ مع الأخذ بعلامات الخليل بن أحمد وأتباعه من المشارقة ، بدلا من علامات الأندلسيّين والمغاربة .

واتُّبِعَتْ في عد آياته طريقة الكوفيين عن أبي عبد الرحمن عبد الله بن حبيب السُّلمِيِّ عن على بن أبي طالب رضى الله عنه على حسب ما ورد في كتاب «ناظمة الزُّهر» للإمام الشاطبيّ، وغيرها من الكتب المدوّنة في علم الفواصل، وآي القران على طريقتهم ٦٣٣٦ آية.

وأُخِذَ بيانُ أوائل أجزائه الثلاثين وأحزابه الستين وأرباعها من كتاب «غيث النفع» للعلامة السَّفَاقُسِيِّ. و «ناظمة الزهر» للإمام الشاطبيِّ وشرحها. و «تحقيق البيان» للشيخ محمد المتولى، و «إرشاد القراء والكاتبين»، لأبي عيد رضوان المخلِّلاتي.

وأُخِذَ بيانُ مكّية ومدنيّه في الجدول الملحق بآخر المصحف، من «كتاب أبي القاسم عمر بن محمد بن عبد الكافى» و «كتب القراءات والتفسير» على خلاف في بعضها.

وأُخِذَ بيان وقوفه وعلاماتها مما قررته اللجنة فى جلساتها التى عقدتها لتحديد هذه الوقوف على حسب ما اقتضته المعانى التى ظهرت لها مسترشدة فى ذلك بأقوال الأئمة من المفسرين وعلماء الوقف والابتداء.

وأُخِذَ بيان السجدات ومواضعها من كتب الفقه والحديث على خلاف فى خمس منها لم نشر إليه فى هامش المصحف وهى السجدة الثانية بسورة الحج والسجدات الواردة فى السور الآتية: ص والنجم والانشقاق والعلق.

وأُخِذَ بيانُ مواضع السكتات عند حفص من «الشاطبية» وشراحها وتعرف كيفيتها بالتلقى من أفواه المشايخ.

﴿اصطلاحات الضبط

وَضْع الصَّفر المستدير (٥) فوق حرفِ عِلَّة يدل على زيادة ذلك الحرف فلا يُنْطَقُ به في الوصل ولا في الوقف، نحو: يَنْلُواْ صُحُفًا . أُوْلَكَيْكَ. مِنْ بَلِي الْمُوسَلِينَ . بَنَيْنَهَا بِأَيْهِ .

ووضْع الصِّفر المستطيل القائم (•) فوق ألِف بعدها متحرّك يدلُّ على زيادتها وصلا لا وقفا ، نحو : أَنَا خَيْرُمِنَهُ . لَّكِنَا هُوَاللَّهُ رَبِّى . وأهملت الألف التي بعدها ساكن ، نحو : أَنَا ٱلنَّذِيرُ . من وضع الصفر المستطيل فوقها وإن كان حكمها مثل التي بعدها متحرك في أنها تسقط وصلا وتثبت وقفا لعدم توهم ثبوتها وصلا.

ووضع رأس خاء صغيرة (بدون نقطة) (﴿) فوق أَى حرف يدُلُّ على سكون ذلك الحرف وعلى أَنه مُظْهَر بحيث يقْرَعه اللسانُ ، نحو : مِنْخَيْرٍ . وَيَنْغُوْنَ عَنْهُ . وَذَسَمِعَ . أَوَعَظْتَ . وَخُضْتُمُ .

وتعريَة الحرف من علامة السكون مع تشديد الحرفِ التالى يدُلُّ على إدغام الأوَّل فى الثانى إدغامًا كاملاً، نحو: أُجِيبَتدَّعُوتُكُماً لَيْلَهَثُذَّاكِكَ . وَقَالَت طَآيِفَةُ مَ وَمَن يُكُرِهِ فَهُنَّ . وكذا قوله تعالى «أَلْرَغَنَّلُقكُم » على أرجح الوجهين فيه .

وتعريته مع عدم تشديد التالى يدُلُّ على إدغام الأول فى الثانى إدغاما ناقصا نحو: مَن يَقُولُ. مِن وَالٍ. فَرَطَتُمْ. بَسَطتَ. أو إخفائه عنده فلا هو مظهر حتى يقرعه اللسان ولا هو مُدْغَم حتى يقلب من جنس تاليه نحو: مِن تَعَلِّمُا . مِن ثُمَرَةٍ . إِنَّ دَيَهُم بِهِمْ . ووضعُ ميم صغيرة (م) بدَلَ الحركة الثانية من المنوَّن أو فوقَ النون الساكنة بدَلَ السكون مع عدم تشديد الباء التالية يدُلُّ على قلب التنوين أو النون ميمًا، نحو: عَلِيمُ بِذَاتِ الصُّدُودِ. جَزَآءُ بِمَا كَانُواْ. مُنْبَثًا .

وتركيب الحركتين: (ضمتين أو فتحتين أو كسرتين) هكذا: ﴿ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ عَلَيْمٌ . وَلَاشَرَابًا إِلَّا . وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ. على إظهار التنوين ، نحو: مَبِمِيمُ عَلِيمٌ . وَلَاشَرَابًا إِلَّا . وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ.

وتتابعُهما هكذا الله كَ عَلَى مَ تشديد التالى يدُلُّ على الإدغام الكامل نحو: خُشُبُ مُسنَدَةً . خَفُورًا رَجِي مَا . وُجُوهً وَمَهذِ نَاعِمَةً .

وتتابُعُهما مع عدم التشديد يدُلُّ على الإِدْعَامِ الناقص نحو: وُجُوهُوْمَهُمْ إِذِ. رَحِيــُمُّ وَدُودٌ. أَو الإِخفَاء ، نحو: شِهَابٌ ثَاقِبٌ. سِرَاعًاذَلِكَ . بِالَّيْدِىسَفَرَةٍ كَرَامٍ . فتركيب الحركتين بمنزلة وضع السكون على الحرف. وتتابعهما بمنزلة تَعْريته عنه.

والحروفُ الصغيرة تدلَّ على أعيان الحروف المتروكة في المصاحف العُثمانية مع وجوب النطق بها ، نحو : ذَلِكَ الْكِتَبُ. يَلْوُرُنَ أَلْسِنَتَهُم . إِنَّ وَلِتِي ٱللَّهُ . إِلَافِهِمَ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ. وَكُذَلِك نُنْجِي ٱلْمُؤْمِنِينَ .

وكان علماء الضبط يلحقون هذه الأحرف حمراء بقدر حروف الكتابة الأصلية ولكن تعَسَّر ذلك في المطابع فاكتفى بتصغيرها في الدلالة على المقصود.

وإذا كان الحرف المتروك له بدل في الكتابة الأصلية عُوِّل في النطق على الحرف الملْحَق لا على البدل ، نحو : الصَّلَوْة . الرِّيَوْا . النَّوْرَدَة . ونحو : وَاللَّهُ يَقَبِضُ وَيَبْضُكُ لله . فِي البدل ، نحو : الصَّلَوْة . البين تحت الصاد دلَّ على أن النَّطق بالصاد أشهر وذلك في لفظ : المُهمَ يَطِرُونَ .

ووضع هذه العلامة (~) فوق الحرف يدل على لزوم مدّه مدّا زائدا على المدّ الأصلى الطبيعى ، نحو : المّرَ الطَّامَةُ ، قُرُوء ، سِيّءَ بِهِم ، شُفَعَتُوُّا . تَأْوِيلُهُ وَإِلَّا اللّهُ . لَا يَسْتَحْيِ اللّهُ يَعْلَم من فن التجويد . ولا تستعمل هذه العلامة للدلالة على ألف محذوفة بعد ألف مكتوبة مثل آمنوا كما وُضع غلطا في كثير من المصاحف بل تكتب ءامنوا بهمزة وألف بعدها .

والدائرة المحلاة التي في جوفها رقم تدل بهيئتها على انتهاء الآية وبرقمها على عدد تلك الآية في السورة ، نحو : إِنَّ أَعْطَيْنَك ٱلْكُوْشُرَ ﴿ فَصَلِّ لِرَبِكَ وَأَنْحُرُ اللَّهِ اللَّهِ اللّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللللللللّهُ اللللللّهُ ال

وتدل هذه العلامة (﴿ على بداية الأجزاء والأحزاب وأنصافها وأرباعها. ووضع خط أُفق فوق كلمة يدل على مُوجب السَّجدة.

ووضع هذه العلامة (🁚) بعد كلمة يدل على موضع السجدة نحو:

وَيِلْهِ يَسْجُدُ مَافِ ٱلسَّمَاوَتِ وَمَافِ ٱلْأَرْضِ مِن دَابَّةٍ وَٱلْمَلَتِ كُدُّ

وَهُمْ لَايَسْ تَكْبِرُونَ ﴿ يَخَافُونَ رَبُّهُم مِن فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۗ ﴿ ۞ .

ووضع النقطة الخالية الوسط المُعَيَّنة الشكل (٥) تحت الراء في قوله تعالى : مِسْمِاللَّهِ مَجْرِطِهَا. يدل على إمالة الفتحة إلى الكسرة ، وإمالة الألف إلى الياء. وكان النُّقَاط يضعونها دائرة حمراء فلما تعسر ذلك في المطابع عُدِل إلى الشكل المُعَيَّن.

ووضعُ النقطة المذكورة فوق آخر الميم قُبَيْل النون المشدّدة من قوله تعالى : مَالَكَ لَا تَأْمَنَنَا عَلَىٰ يُوسُفَ . يَدُل على الإِشهام (وهو ضم الشفتين) كمن يريد النطق بضمة إشارة إلى أن الحركة المحذوفة ضمة (من غير أن يظهر لذلك أثر في النطق).

ووضع نقطة مدوّرة مسدودة الوسط (•) فوق الهمزة الثانية من قوله تعالى : وَعَرَبِيُّ وَعَرَبِيُّ . يدل على تسهيلها بينَ بينَ أي بين الهمزة والألف.

ووضع حرف السين فوق الحرف الأخير فى بعض الكلمات يدل على السكت على ذلك الحرف فى حال وصله بما بعده سكتة يسيرة من غير تنفس.

وورد عن حفص عن عاصم السكت بلا خلاف من طريق الشاطبية على ألف ﴿ عَوَجَمَا ﴾ بسورة يَسَ ، ونون ﴿ مَنْ رَاقِ ﴾ بسورة القيامة ، ولام ﴿ بَلْ رَانَ ﴾ بسورة المطففين.

ويجوز له في هاء ﴿ مَالِيَهُ ﴾ بسورة الحاقة وجهان:

أحدهما: إظهارها مع السكت، وثانيهما: إدغامها في الهاء التي بعدها في لفظ ﴿ مَلَكَ ﴾ .

وقد ضبط هذا الموضع على وجه الإظهار مع السكت، لأنه هو الأرجح، وذلك بوضع علامة السكون على الهاء الأولى، مع تجريد الهاء الثانية من علامة التشديد للدلالة على الإظهار، ووضع حرف السين على هاء ﴿ مَالِيَةٌ ﴾ للدلالة على السكت عليها سكتة يسيرة بدون تنفس، لأن الإظهار لا يتحقق وصلا إلا بالسكت.

وإلحاق واو صغيرة بعد هاء ضمير المفرد الغائب إذا كانت مضمومة يدل على صلة هذه الهاء بواو لفظية في حال الوصل. وإلحاق ياء صغيرة مردودة إلى خلف بعد

هاء الضمير المذكور إذا كانت مكسورة يدل على صلتها بياء لفظية في حال الوصل أيضا.

وتكون هذه الصلة بنوعيها من قبيل المد الطبيعي إذا لم يكن بعدها همز ، فتمد بمقدار حركتين: نحو قوله تعالى ﴿ إِنَّ رَبَّةً كَانَ بِهِ مِنْ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ عَلَى اللهِ اللهُ اللهُولِيَّالِمُ اللهُ الل

وتكون من قبيل المد المنفصل إذا كان بعدها همز ، فتوضع عليها علامة المد ، وتكون من قبيل المد المنفصل إذا كان بعدها همز ، فتوضع عليها علامة المد ، وقوله وتمد بمقدار أربع حركات أو خمس نحو قوله تعالى : ﴿ وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ مَا آَمَرُ اللّهُ بِعِيرَ أَنْ يُوصَلَ ﴾ .

والقاعدة أن حفصا عن عاصم يصل كل هاء ضمير للمفرد الغائب بواو لفظية إذا كانت مضمومة ، وياء لفظية إذا كانت مكسورة بشرط أن يتحرك ما قبل هذه الهاء وما بعدها ، وقد استثنى من ذلك ما يأتى :

- (١) الهاء من لفظ ﴿ يَرْضُهُ ﴾ في سورة الزمر . فإن حفصا ضمها بدون صلة .
 - (٢) الهاء من لفظ ﴿ أَرْجِهُ ﴾ في سورتي الأعراف والشعراء فإنه سكنها.
 - (٣) الهاء من لفظ ﴿ فَٱلْقِدْ ﴾ في سورة النمل ، فإنه سكنها أيضا.

وإذا سكن ما قبل هاء الضمير المذكورة ، وتحرك ما بعدها فإنه لا يصلها إلا في لفظ ﴿ فِيهِ مَهُ فَى سُورة الفرقان.

أما إذا سكن ما بعد هذه الهاء سواء أكان ما قبلها متحركا أم ساكنا فإن الهاء لا توصل مطلقا، لثلا يحتمع ساكنان، نحو قوله تعالى: ﴿ لَهُ ٱلْمُلْكُ ﴾، ﴿ وَمَا تَيْنَكُ ٱلْإِنجِيلَ ﴾ ، ﴿ وَمَا لَنَّهُ اللَّهُ اللَّ

تنبيهات :

(۱) – فى سورة الروم ورد لفظ ﴿ ضَعْفِ ﴾ مجرورا فى موضعين ومنصوبا فى موضع واحد.

وذلك في قوله تعالى : ﴿ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِن ضَعْفِ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ

ضَعْفِ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ﴾

ويجوز لحفص فى هذه المواضع الثلاثة وجهان : أحدهما : فتح الضاد ، وثانيهما : ضمها .

والوجهان مقروء بهما، والفتح مقدم في الأداء.

(٢) – في لفظ ﴿ ءَاتَـٰنِءَ ﴾ في سورة النمل وجهان لحفص وقفاً.

أحدهما إثبات الياء ساكنة ، وثانيهما : حذفها ، مع الوقف على النون . أما في حال الوصل فتثبت الياء مفتوحة .

(٣) – وفي لفظ ﴿ سَكَسِلاً ﴾ في سورة الإنسان وجهان أيضا وقفا.

أحدهما: إثبات الألف الأخيرة، وثانيهما: حذفها، مع الوقف على اللام ساكنة.

أما في حال الوصل فتحذف الألف.

وهذه الأوجه التي تقدمت لحفص عن عاصم ذكرها الإمام الشاطبي في نظمه المسمى «حرز الأماني ووجه التهاني».

هذا ، والمواضع التي تختلف فيها الطرق ضُبطت لحفص ٍ بما يوافق طريق النظم المذكور .

﴿ علامات الوقف ﴾

- م علامة الوقف اللازم، نحو: إِنَّمَايَسْتَجِيبُ ٱلَّذِينَيَسْمَعُونُ وَٱلْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ٠
- ٧ علامةُ الوقف الممنوع ، نحو : اللَّذِينَ نَنَوَقَنْهُمُ ٱلْمَلَتَهِكَةُ طَيِّيدِينَ يَقُولُونَ سَلَنُمُ عَلَيْكُمُ ٱدْخُلُوا ٱلْجَنَّةَ .
- ع علامة الوقف الجائز جوازا مستوى الطَّرفين، نحو: نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِٱلْحَقَّ إِنَّهُمْ فِتْ يَدُّ مَا مَنُوا بُرِيّهِمْ .
- على علامة الوقف الجائز مع كون الوصل أوْلَى ، نحو: وَإِن يَمْسَسُكَ ٱللَّهُ بِضُرِّ فَلَاكَ اللَّهُ اللَّهُ بِضُرِّ فَلَاكَ اللَّهُ اللللِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللللْمُ اللَّهُ الللِي اللللْمُولِ الللل
- قل علامة الوقف الجائز مع كون الوقف أَوْلَى ، نحو: قُلرَّقِ أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّايَعْلَمُهُمْ إِلَّاقَايِلُ فَكَاتُمَا رِفِيهِمْ.
- ه ه علامة تعانُق الوقف بحيث إذا وُقِف على أحد الموضعين لا يصح الوقف على الآخر ، نحو: ذَلِكَ ٱلْكِتَبُ لَارَبُ فِيهِ هُدًى لِّلْمُنَّقِينَ .

﴿ فِيَرُّتُكُا الْمِثَقَ إِالْمِثَقَ وَيَكَانِ الْمُكِنِّ وَلَلْمَنِ مِنَا ﴾ Сүрелердің тізімі

Аттары	Рет Саны	Бет нөмірі			الصَّفحَة	رَقِهَا	السُّورَة
Фатиха стресі	1	1	МЕККЕЛІК	مكيّة	,	١,	الفَاتحَة
Бақара сүресі	2	2	мединелік	مَدَنيَّة	١	٢	البَقَرَة
Әли Ғымран сүресі	3	50	мединелік	مَدَنيَّة	0.	۲	آل عمران
Ниса суресі	4	77	мединелік	مَدَنيَّة	vv	٤	النَّسَاء
Мәида сүресі	5	106	мединелік	مَدَنيَّة	1.7	۰	المائدة
Энгам сүресі	6	128	меккелік	مكيّة	154	٦	الأنعَام
Аграф сүресі	7	151	меккелік	مكتة	١٥١	٧	الأعرَاف
Әнфал сүресі	8	177	мединелік	مَدَنيَّة مَدَنيَّة	100	٨	الأنفاًل
Тәубе сүресі	9	187	мединелік	مَدَنَيَّة	144	1	التوبَة
Юныс сүресі	10	208	МЕККЕЛІК	مكتة	۲۰۸	١.	يُونس
Ь үд сүресі	11	221	меккелік	مكية مكية	177	11	هُود
Юсып сүресі	12	235	МЕККЕЛІК	مكنة	540	۱۲	يوسو
Рағыд сүресі	13	249	мединелік	مُكنَّة مَدَنيَّة	129	١٣	هُود يُوسُف الرّعد
Ібраьим суресі	14	255	меккелік	مكتة	100	12	إبراهيم
Хыжыр сүресі	15	262	меккелік	مكتة	777	10	ألحجر
Нахыл сүресі	16	267	меккелік	مكتة	177	١٦	الحِجرَ النّحل
Ісра суресі	17	282	МЕККЕЛІК	مكتة	7.47	۱۷	الإسراء
Кеьф суресі	18	293	МЕККЕЛІК	مكتة	198	۱۸	الْكَهْفَ
Мәрям сүресі	19	305	МЕККЕЛІК	****	4.0	11	مُويَم
Тања суресі	20	312	меккелік	مكتة	717	۲.	طه
Энбия сүресі	21	322	меккелік	مكيّة	777	17	الأنبيَاء
Хаж сүресі	22	332	мединелік	مَدَنَيّة	777	77	الحَجّ
Мүминүн сүресі	23	342	меккелік	مكيّة	725	۲۳	المؤمنون
Нүр сүресі	24	350	мединелік	مَدَنيَّة	40.	12	البُّور
Фүрқан сүресі	25	359	меккелік	مكتة	404	50	الفُقان
Шуғара суресі	26	367	меккелік	مكتة	777	77	الشُّعَرَاء
Нәміл сүресі	27	377	МЕККЕЛІК	مكتة	777	41	النَّمالُ
Kacac cypeci	28	385	меккелік	مكيّة	440	٨2	الشُّعَرَاء النَّعلِ القَصِص
Ганкәбүт сүресі	29	396	МЕККЕЛІК	مكيّة	797	19	العَنكبوت
Рум суресі	30	404	меккелік	مكتة	٤٠٤	۳.	الرُّوم
Луқман сүресі	31	411	меккелік	مكتّة	٤١١	71	لقمان
Сәжде сүресі	32	415	меккелік	مكتة	٤١٥	41	السَّجدَة
Ахзап сүресі	33	418	мединелік	مَدَنَّتة	EIA	22	·
Сәбә сүресі	34	428	меккелік	مكتة	LFA	37	سَيًا .
Фатыр сүресі	35	434	меккелік	مكتة	٤٣٤	70	فَاطْ
Ясін сүресі	36	440	меккелік	مكنة	٤٤.	77	یس پس
Саффат суресі	37	446	меккелік	مكتّة	227	**	الصَّافات
Сад сүресі	38	453	меккелік	经存货存货货货货货货货货货货	207	44	الإحزاب سبا فاطر يش الصًافات ص

﴿ فِيَرِّنَا إِلْمِيَّالَٰ وَبَيَانِ الْمِكِّ وَلَلْمَنِ مِبْمًا ﴾ Cypenednih Tisimi

Сүрелердің тізімі							
Аттары	Рет Саны	Бет нөмірі			الصَّفحة	رقها	السورة
Зүмәр сүресі	39	458	меккелік	مكة	LOA	79	النُّمَ
Гафыр суресі	40	467	МЕККЕЛІК	مكنة	£7V	٤.	غُاف
Фуссилат суресі	41	477	МЕККЕЛІК	مكنة	£VV	٤١	فُصَّلَت
Шура суресі	42	483	МЕККЕЛІК	مكتة	EAT	٤٢	الشُّورىٰ
Зүхрүф сүресі	43	489	МЕККЕЛІК	مكتة	249	٤٣	الزّخرُف
Духан суресі	44	496	МЕККЕЛІК	مكتة	247	11	الدّخان
Жасия суресі	45	499	МЕККЕЛІК	अं अं अं अं अं अं अं	299	٤٥	الجاثئة
Ахқаф сүресі	46	502	МЕККЕЛІК	مكتة	7.0	٤٦	الأحقاف
Мухаммед суресі	47	507	мединелік	مَدَثيَّة	0-Y	٤٧	محَمَّا
Фатах суресі	48	511	мединелік	مَدَنَة	۱۱۵	£A	الفّتح
Хүжрат сүресі	49	515	мединелік	مَكنَيَّة مَكنَيَّة	010	٤٩	الفتح العُجرات العُجرات
Қаф сүресі	50	518	МЕККЕЛІК	৵৵৵৵৵৵	۸۱۵	0-	ق
Зәрят сүресі	51	520	меккелік	مكتة	-70	٥١	الذِّاريَات
Түр сүресі	52	523	МЕККЕЛІК	مكتة	770	70	الطُّور
Нәжім сүресі	53	526	меккелік	مكنة	F76	٥٢	النَّجُمّ
Қамар сүресі	54	528	меккелік	مكيّة	AZO	٥٤	القَمَ
Рахман сүресі	55	531	мединелік	مَدَنيَّة	170	00	التجم القَمَر الرَّحمٰن
Уақиға сүресі	56	534	меккелік	مكيّة	370	70	الواقعة
Хадид сүресі	57	537	мединелік	مَكَنيَّة	٥٣٧	٥٧	الحَديد
Мужадәле сүресі	58	542	мединелік	مَدَنيَّة	730	OA	المجادلة
Хашыр сүресі	59	545	мединелік	مَدَنَيَة	010	٥٩	الحَشر
Мумтахина суресі	60	549	мединелік	مدنية	029	٦.	الحَشِر المُمتَحنَة
Саф суресі	61	551	мединелік	مَدَنيَّة	001	71	الصَّف
Жума суресі	62	553	мединелік	مَدَنَة	007	75	الجُمُعَة
Мунафикун суресі	63	554	мединелік	مَدَنيَّة	001	٦٢	المنافقون
Тағабұн сүресі	64	556	мединелік	مَدَنيّة	007	71	التَّغَائِينَ
Талақ сүресі	65	558	мединелік	مَكَنيَّة	004	70	الطُّلاَق
Тахрим сүресі	66	560	мединелік	مَكَنيَّة	07.	77	التّحريم
Мулік суресі	67	562	меккелік	مكيّة	750	٦٧	المُلك ُ
Қалам сүресі	68	564	меккелік	مكيّة	972	N.	القَلَم الحَاقَة
Хаққа сүресі	69	566	меккелік	مكيّة	677	74	الحَأَقَّة
Магарыж сүресі	70	568	меккелік	مكيّة	AFG	٧.	المعارج
Нүх сүресі	71	570	меккелік	ऄऄऄऄऄऄऄऄऄऄ	۵۷۰	٧١	نُوح
Жын сүресі	72	572	меккелік	مكيّة	۲۷٥	٧٢	الجآن
Муззамміл суресі	73	574	меккелік	مكيّة	OYL	٧٣	المُزَّمل
Муддәссір сүресі	74	575	меккелік	مكيّة	٥٧٥	٧٤	المدَّثِّر
Қиямет сүресі	75	577	меккелік	مكيّة	٥٧٧	40	القِيَامَة
Інсан сүресі	76	578	мединелік	مَدَنيَة	OVA	٧٦	الإنسان

﴿ فِهُ ثُرُّكُمْ الْمُنْ الْمُنْ فَلِهِ وَبَيَانِ الْمُكِنِّ وَلَلْمَنِنَ مِنَا ﴾ Сүрелердің тізімі

Аттары	Рет Саны	Бет нөмірі			الصَّفحَة	رَقْهَا	السُّورَة
Мүрсәлат сүресі	77	580	меккелік	************	٥٨٠	٧٧	المُرسَلات
Нәбә сүресі	78	582	меккелік	مكيّه	780	V A	النِبَإِ
Назигат суресі	79	583	меккелік	مكيّة	٥٨٣	٧٩	اليباءِ النَّازِعَات
Габәсә сүресі	80	585	МЕККЕЛІК	مكيّة	040	À٠	عَبُسَ
Текуир сүресі	81	586	МЕККЕЛІК	مكيّة	PA2	٨١	عَيِّسَ التكوير
Ынфитар сүресі	82	587	меккелік	مكيّة	٥٨٧	78	الانفيطار
Мутаффифин суресі	83	587	меккелік	مكيّة	۷۸۷	۸۳	المطقّفِين
Іншиқақ сүресі	84	589	меккелік	مكيّة	٥٨٩	AŁ	الانشقاق
Бүруж сүресі	85	590	меккелік	مكيّة	09.	40	البُرُوج
Тарық сүресі	86	591	меккелік	مكيّة	091	٨٦	الطارف
Ағла сүресі	87	591	меккелік	مكيّة	۱۹۵	AV	الأعلى
Гашия суресі	88	592	меккелік	مكيّة	700	AA	الغَاشِيَة
Фәжір сүресі	89	593	меккелік	مكيّة	٥٩٣	44	الفَجَرَ
Бәлад сүресі	90	594	меккелік		092	٩.	البَلَد الشمس الليل الضّمحيٰ الشّرح البين العلق العَلق
Шәміс сүресі	91	595	меккелік	مكيّة	090	41	الشّمس
Ләйіл сүресі	92	595	меккелік	مكيّة	090	18	الليّل
Зүха сүресі	93	596	меккелік	مكيّة	097	98	الضِّحيٰ
Шарх сүресі	94	596	меккелік	مكيّة	097	98	الشّرح
Тин сүресі	95	597	меккелік	مكيّة	090	90	التِّين
Галақ сүресі	96	597	меккелік	مكيّة	097	47	العُلق
Қадыр сүресі	97	598	МЕККЕЛІК	مكيّة	094	17	القَدر
Бәййіна сүресі	98	598	мединелік	مَدَنيّة	094	44	البيّنة
Зілзал сүресі	99	599	мединелік	مَدَنيّة	099	11	الزَّلزَلة
Гадят сүресі	100	599	меккелік	مكيّة	099	١	العَاديَات
Қариға сүресі	101	600	меккелік	مكيّة	٦	1.1	القَارِعَة
Тәкәсүр сүресі	102	600	меккелік	مكيّة	٦	1.5	التَّكَاثُر
Гасыр сүресі	103	601	меккелік	مكيّة	7.1	1.4	العَصر
Һүмәзә сүресі	104	601	меккелік	مكيّة	7.1	1.6	الهُمَزة
Філ сүресі	105	601	меккелік	مكيّة	7.1	1.0	الفِيلَ
Құрайш сүресі	106	602	меккелік	مكيّة	7.5	1.7	قُرَيْش
Магүн сүресі	107	602	меккелік	مكيّة	7.5	1.4	الماعون
Кәусәр сүресі	108	602	меккелік	مكيّة	7.5	1.4	الكَوثَرَ
Кәфирүн сүресі	109	603	меккелік	፟ ፞፞፞፞፞፞፞፞ጜጜጜጜጜጜጜጜጜ ፞፞ ፞ ፞ ፞ ፞ ፞ ፞ ፞ ፞ ፞	7.8	1.9	الكافرون
Насыр сүресі	110	603	мединелік	مَدَنيّة	7.8	١١.	النصر ا
Мәсәд сүресі	111	603	меккелік	مكيّة	7.8	***	المَسْد
Ыхлас сүресі	112	604	меккелік	مكيّة	7.2	111	الإخلاص
Фалақ сүресі	113	604	меккелік	مكيّة	7.2	118	الفِّلَق
Нас суресі	114	604	меккелік	مكيّة	7.2	112	النَّاس

ДӘУЛЕТКЕ ӨТЕ ҚҰМАРЛЫҚ: Әли Ғымран 14; Тәубе 24, 35, 58, 59, 67, 75, 76; Фатх 15; Хүжрат 14, 16, 17; Мүнафикун 8; Фәжір 20; Ғалақ 6–8.

ДӘУЛЕТТІ МОЛАЙТЫП ЖИНАУ: Әли Ғымран 49; Тәубе 34, 35; Тағабұн 15–18; Һұмәзә 1–4.

ДӘУЛЕТТІҢ ТЕК ҚАНА БАЙЛАРДЫҢ АРАСЫНДА АЙНАЛЫП ЖҮРМЕУІ: Хашыр 7.

ДИҚАНШЫЛЫҚ: Бақара 267; Әнғам 95, 99, 141; Ағраф 58; Юсыф 47, 49, 63, 65; Рағыд 4; Нахыл 1; Кеьф 32; Шұғара 148; Сәжде 27; Уақиға 63-65.

ДҮНИЕ АХИРЕТТІ ТЕҢ ОЙЛАУ: Қасас 77.

ДҮНИЕ ТІРШІЛІГІ ЕМТИХАН ҒАНА: Ғанкәбүт 2, 3.

ДҮНИЕНІҢ ИГІЛІКТЕРІ: Әли Ғымран 14; Ниса 134; Хадид 23. ЖАЛДАУ, ЖАЛДАНУ: Қасас 26–29.

ЖҰМЫС ІСТЕУ: Ниса 32; Қасас 77; Нәжім 39-42; Ләйіл 4.

ЗЕКЕТ БЕРМЕГЕНДЕРДІҢ ЖАЗАСЫ: Ниса 77; Тәубе 5, 11, 67, 79 80; Фуссилат 7.

КҮНДІЗ, ЖҰМЫС ІСТЕУ ҮШІН: Юныс 67; Ісра 12; Фурқан 47; Нәміл 86; Қасас 73; Рум 23; Ғафыр 61; Нәбә 11.

НЕСІБЕНІ АРТЫҚ-КЕМ ЕТКЕН АЛІЛА: Нахыл 71.

ӨЛШЕУДЕ ЖӘНЕ ТАРАЗЫДА ТУРАЛЫҚ: Әнғам 152; Ағраф 85; Һұд 85-86; Ісра 35; Шұғара 181, 182; Рахман 7-9; Мұтаффифин 1-7.

ӨМІР ТІРШІЛІГІ ЕМТИХАН ҒАНА: Әли Ғымран 153; Һұд 7; Мұхаммел 31.

РИЗЫҚ: Рағыд 26; Нахыл 114; Ісра 30; Нүр 28; Ғанкәбүт 60, 62; Сәбә 24, 36, 39; Зүмәр 52; Шура 12, 19, 27; Мүлік 21; Талақ 3; Зәрят 22, 57, 58.

САУДА-САТТЫҚ: Бақара 188, 198, 201, 275, 282; Ниса 29-31; Мәида 1; Хаж 28; Нүр 37; Сад 21-24; Жұма 9, 10.

ТЕМІР КЕННІҢ ХАЖЕТТІЛІГІ: Хадид 25.

ХАЛАЛ БОЛҒАНДАРДЫ ІШІП-ЖЕУ: Бақара 168, 172, 173; Мәида 1, 3-5, 87, 88; Әнғам 118, 119, 142, 145; Нахыл 114, 115; Хаж 30.

ЕТЕККІР МЕРЗІМІ: Бақара 228, 235; Ахзап 49; Талақ 1, 4.

ЖАҚСЫ ӘЙЕЛДЕР ЖӘНЕ ЖАМАН ӘЙЕЛДЕР: Ниса 34.

ЖЕТІМ ҚАТЫНДАРМЕН ҮЙЛЕНУ: Ниса 127.

ЗЕЙНЕТТЕНУ: Аграф 32; Нахыл 14.

ЗИНА ЕТКЕНДЕРДІҢ ЖАЗАЛАРЫ: Нұр 2, 3.

ЗИНА ЖАЛАСЫН ЖАПСЫРҒАННЫҢ ЖАЗАСЫ: Нұр 4-6, 9, 23-26.

ЗИНАДАН САҚТАНУ: Ісра 32; Нұр 30, 32; Фұрқан 68.

ЗИНАНАЫҢ АНЫҚТАЛУЫ: Ниса 15; Нүр 6-9.

ЗИҺАР БОДАУЫ: Ахзап 4; Мүжадәлә 2, 3.

ЛАГЫНЕТТЕСУ: 6-9.

МӘЫР (ҚАЛЫҢ): Бақара 229, 237; 4, 20, 21, 24, 25.

МИРАС: Ниса 7, 8, 11, 12, 32, 33, 126.

НЕКЕ (ҮЙЛЕНУ, ҮЙЛЕНДІРУ): Бақара 221, 235; Ниса 3, 24, 25, 127; Мәида 5; Нахыл 72; Нұр 32, 33; Ахзап 37, 50.

НЕКЕЛЕНУГЕ ХАЛАЛ БОЛГАН ӘЙЕЛДЕР: Мәида 5.

НЕКЕЛЕНУ АРАМ БОЛГАН ӘЙЕЛДЕР: Бақара 221; Ниса 22-24.

ОТ АҒАСЫНЫҢ, ЖАУАПКЕРШІЛІГІ: Мәрям 55; Таһа 132; Тахрим 6.

ПЕРДЕЛЕНУ МӘСЕЛЕСІ: Ағраф 26, 31, 32; Нахыл 5, 81; Нұр 31, 60; Ахзап 35, 59.

ҮЙ-ІШІ (ОТ БАСЫ), СҮЙІСПЕНШІЛІК ӘРІ БЕЙБІТШІЛІК ҰЯСЫ: Рұм 21.

ҮЙ-ІШІ, ТАТУШЫЛЫҚ: Ниса 35.

ҮЙ-ІШІНЕ БАЙЛАНЫСТЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ: 3, 4, 29; Нұр 22; Ахзап 55.

14- ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨМІР

АҢ АУЛАУ: Мәида 1, 2, 4, 94-96; Нахыл 14; Фатыр 12.

АҚША ЖҰМСАУДА ОРТАША БОЛУ: Ісра 29; Фурқан 67.

БАЙЛАРДЫҢ ДӘУЛЕТІНДЕ ПАҚЫРЛАРДЫҢ ХАҚЫСЫ БАР: Зәрят 19; Мағарыж 24, 25.

БАЙЛЫҚ, ҮСТЕМДІККЕ СЕБЕБ БОЛМАЙДЫ: Қасас 78-82; Ғабәсә 1-10.

ДӘУЛЕТ ЖӘНЕ ӘУЛЕТ ЕМТИХАН ҒАНА: Әнфал 28; Тағабұн 14, 15. АЛЛАНЫҢ ХҰЗЫРЫНДА ЖИНАЛУЫ): Әнғам 94, 134; Хыжыр 85; Нахыл 84; 89; Ісра 71; Кеьф 48; Таьа 15; Әнбия 104; Хаж 7; Ганкәбүт 5; Рүм 43; Сәбә 3; Гафыр 59; Зүмәр 69; Шура 7, 19; Аҳқаф 3; Түр 1-8; Хаққа 1-3; Мүрсәлат 1-7; Нәбә 39. 13- УЙ-ІШІ ТӘРТІБІ

АҒАЙЫНДАРМЕН БАЙЛАНЫС: Бақара 83, 177, 215; Ниса 1, 36; Тәубе 23; Һұд 45, 47; Рағыд 21, 25; Нахыл 90; Ісра 26; Нұр 22; Рұм 38; Мұхаммед 22.

ӘЙЕЛДЕРДІҢ ДІНИ ЖӘНЕ РУХАНИ МІНДЕТТЕРІ: Мүмтахина 12.

ӘЙЕЛДЕРДІ МҮШРІКТЕР ҚОР КӨРЕТІН ЕДІ: Әнғам 139; Нахыл 58, 59; Шура 17; Зүхрүф 17; Түр 39; Нәжім 21, 22.

ӘКЕ-ШЕШЕГЕ ҚҰРМЕТ ЕТІП БАҒЫНУ: Ісра 23-25; Ғанкәбүт 8; Лұқман 14, 15; Аҳқаф 15.

БАЛА АСЫРАП АЛУ: Ахзап 15.

БАЛА ЖӘНЕ БАЛА ТӘРБИЕЛЕУ: Бақара 223; Кеьф 45; Әнфад 28; Таьа 123; Тағабұн 14, 15; Тахрим 6.

БАЛАЛАРДЫ ЕМІЗУ ЖӘНЕ МЕРЗІМІ: Бақара 233; Лұқман 14; Ахқаф 15; Талақ 6, 7.

БАЛАЛАРДЫ ЖАҚСЫ КӨРУ: Әли Ғымран 14; Кеьф 45; Сәбә 37. БАЛАЛАРДЫҢ ҚАЙЫРЛЫ БОЛУЛАРЫНА ТІЛЕК: Бақара 128, 129; Әли Ғымран 38-41; Ағраф 189; Ібраьим 40; Фұрқан 74; Аҳҳаф 15.

БІРДЕН АРТЫҚ ӘЙЕЛ АЛУ: Ниса 3, 4; Ахзап 50.

БІРДЕН АРТЫҚ ӘЙЕЛІ БОЛҒАНДАРДЫҢ ТЕҢДІКПЕН ҰСТАУЫ ХАЖЕТ: Ниса 129.

ЕР-ӘЙЕЛ ХҰҚЫҚТАРЫ: Бақара 187, 228, 229, 232, 233, 237, 282; Әли Ғымран 14; Ниса 1, 4, 7, 11, 12, 19-21, 24, 25, 33, 34, 127, 128, 176; Аграф 189; Рұм 21; Ахзап 28-34; Зұмәр 6; Ахқаф 15; Мұмтахина 12; Тағабұн 14.

ЕРЛІ-ЗАЙЫПТЫ КЕЛІСЕ АЛМАСА, ЕКІ ЖАҚТАН ЕКІ ТӨРЕШІНІҢ КЕЛІСТІРІП, ТАБЫСТЫРУЫ ХАЖЕТ: Ниса 35.

ЕРЛІ-ЗАЙЫПТЫНЫҢ АЖЫРАСҚАННАН КЕЙІНГІ БАЛАЛАРЫНЫҢ БАҒЫЛУЫ: Ниса 35, 128; Талақ 6, 7.

ЕРЛІ-ЗАЙЫПТЫНЫҢ АЖЫРАСУ ЖАҒДАЙЛАРЫ: Бақара 227-231; Ниса 130; Мүмтахина 10, 11; Талақ 1, 2.

ЕТЕККІР ЖАҒДАЙЫ: Бақара 22.

ПЕРІШТЕ): Қаф 17, 18; Ынфитар 11.

ҚАБЫР ЖӘНЕ ҚАБЫР ӨМІРІ: Әнғам 98; Тәубе 84; Ібраьим 27; Таьа 124; Ғафыр 46; Мұмтахина 13; Ғабәсә 21; Тәкәсүр 1-2. ҚИЯМЕТ БОЛҒАН КЕЗДЕ АДАМ БАЛАСЫНЫҢ ЖАҒДАЙЫ: Хаж 1, 2.

ҚИЯМЕТ ЖӘНЕ ҚИЯМЕТТЕН КЕЙІН: Кеьф 47-49; Таһа 105-112.

ҚИЯМЕТ КҮНІ КҮНӘКАРЛАРДЫҢ ЖАҒДАЙЫ: Рұм 55-57.

ҚИЯМЕТТІҢ АЙБАТЫ: Лұқман 33; Мұрсәлат 6-9; Ғабәсә 33-42.

КИЯМЕТТІ АЛЛА ҒАНА БІЛЕДІ: Ағраф 187; Ахзап 63; Нәміл 82 Сәбә 14; Зұхрұф 42; Мұхаммед 18; Қиямет 6–10.

ҚИЯМЕТТІҢ БОЛУЫ: Ібраьим 48; Түр 9, 10; Уақиға 1-7; Хаққа 13-16; Мүззәмміл 14, 17, 18; Мүрсәлат 8-14; Нәбә 18-20; Текуир 1-6, 11-13; Ынфитар 1-4; Іншиқақ 1-5; Зілзал 1-5; Қариға 1-5.

ҚИЯМЕТТІҢ БОЛУЫ АНЫҚ: Кеьф 21; Хаж 7.

МАХШАРДА (ЖИНАЛЛЫСТА) СОҚЫР БОЛАТЫНДАР: Таьа 124–128.

ӨЛІМ: Әли Ғымран 185; Ниса 18, 78; Әнғам 60, 62, 93; Ібраьим 18; Әнбия 34, 35; Ахзап 16; Зүмәр 30, 42; Жүма 6-8. ӨЛІМ ЕСІРІГІ: Қаф 19.

ӨЛІМ ЖӘНЕ ӨМІР, ЕМТИХАН ҮШІН: Мүлік 2.

ӨЛІМ ҮСТІНДЕГІ ӨКІНІШ: Мүминүн 99, 100.

СҰР ҮРІЛУ: Таьа 102; Нәміл 87; Ясін 51; Зүмәр 68; Хаққа 13; Қаф 20; Мүддәссір 8.

ТОЗАҚ, АДАМДАР ЖӘНЕ ЖЫНДАРМЕН ТОЛАДЫ: Һұд 119; Сәжде 13.

ТОЗАҚ СУСЫНЫ: Саффат 57, 58, 67, 68; Уақиға 42, 54, 55; Нәбә 24, 25; Ғашия 5.

ТОЗАҚТА ӨЛІМ ЖОҚ: Таьа 74; Ағла 12, 13.

ТОЗАҚТА КӘПІРЛЕРДІҢ ЖАҒДАЙЫ: Ібраьим 16, 17; Кеьф 29; Мүлік 6-11.

ТОЗАҚТЫҢ АЙБАТЫ: Мүлік 6-8; Мүддәссір 26-31.

ТОЗАҚТЫҢ ЖЕТІ ЕСІГІ БАР: Хыжыр 44.

ТОЗАҚТЫҢ КЕҢДІГІ: ҚАФ 30.

ХАШЫР (ҚИЯМЕТ КҮНІНДЕ АДАМ АТАУЛЫНЫҢ

20-22.

АХИРЕТТЕ ЗҰЛЫМДАРДЫҢ ЖЕЛЕУЛЕРІ КӘДЕГЕ АСПАЙДЫ: Faфыр 52.

АХИРЕТТЕ ЗҰЛЫМДЫҚ ЖОҚ: Жасия 22; Ғафыр 17.

АХИРЕТТЕ ӨКІНІШ ПАЙДА БЕРМЕЙДІ: Ібраьим 44.

АХИРЕТТЕГІ ӘДІЛЕТ: Әли Ғымран 25; Ниса 109, 113, 114; Юныс 54; Нахыл 111; Әнбия 47.

АХИРЕТТЕГІ ҒАЗАП ЖӘНЕ ЖАЗАЛАР: Мәида 36; Кеьф 29; Сәжде 20; Саффат 62-73; Сад 55-64; Дұхан 43-49; Мағарыж 11-18.

АХИРЕТТЕГІ ЕСЕПТЕР: Әли Ғымран 30; Ібраним 51; Ісра 13, 14, 71, 72; Кенф 47-79.

АХИРЕТТЕГІ СЫЙЛЫҚТАР: Кеьф 30, 31, 107, 108; Мәрям 60-63; Таьа 75, 76; Хаж 23; Фүрқан 75, 76; Саффат 41-49; Сад 49-54; Дұхан 51-57; Зұхрұф 68-73; Рахман 46-78; Тұр 17-28; Інсан 11-22.

АХИРЕТТІҢ АЙБАТЫ: Ғафыр 18.

АХИРЕТТІҢ БОЛУЫНДА КҮДІК ЖОҚ: Жасия 32.

ҒАМАЛ ДӘПТЕРІ АРҚА ЖАҒЫНАН БЕРІЛГЕНДЕР: Іншиқақ 10–15.

ҒАМАЛ ДӘПТЕРІ ОҢ ЖАҒЫНАН БЕРІЛГЕНДЕР: Хаққа 19-24; Ісра 71; Іншиқақ 7-9.

ҒАМАЛ ДӘПТЕРІ СОЛ ЖАҒЫНАН БЕРІЛГЕНДЕР: Хаққа 25-37.

ЖАННАТТЫҢ СИПАТТАРЫ: Рағыд 35.

ЖАННАТТЫҢ СУСЫНЫ: Саффат 45-47; Түр 23; Уақиға 18, 19; Інсан 5-6, 15-18; Нәбә 34; Мұттафифин 25-28; Гашия 14.

ЖАННАТТЫҢ ТҮРЛЕРІ: (ҒАДЫН ЖАННАТЫ:) Тәубе 72; Рағыд 23; Нахыл 31; Кенф 31; Мәрям 62; Тана 76; Фатыр 33; Сад 50; Ғафыр 8; Саф 12; Бәййіна 8; (ФІРДАУЫС ЖАННАТЫ:) Кенф 107; Ғафыр 11; (МӘУА ЖАННАТЫ:) Сәжде 19; Нәжім 13-15; (НАҒЫМ ЖАННАТЫ:) Саффат 40-44; Уақиға 12; Ынфитар 13.

КӘУСӘР: Кәусәр 1.

КҮНӘКАРЛАРДЫҢ АХИРЕТТЕГІ ӨКІНІШТЕРІ ПАЙДАСЫЗ: Мүминүн 99, 100; Сәжде 12; Нәбә 40.

КІРАМАН КӘТІБИН ПЕРІШТЕЛЕР (ЖАЗУШЫ ЕКІ

ХАЙЫР ЖӘНЕ ИГІЛІККЕ БӨГЕТ БОЛҒАНДАР: Қалам 12; Қаф 24–26.

ХАЙЫР ЖӘНЕ ИГІЛІККЕ ШАҚЫРУ: Әли Ғымран 104.

ХАЙЫР ЖӘНЕ ИГІЛІКТЕ ЖАРЫСУ: Бақара 148; Мәида 48; Фатыр 32: Халид 21; Мүминүн 57-61.

ХАЙЫР СҮЙГШТІК: Сад 32.

ХАЙЫРЛЫ ЖҰМЫСТАР: Бақара 277.

ХИЯНАТ: Ниса 107; Энфал 71.

ШЫДАМДЫЛЫҚ ЖӘНЕ ҚАЖЫРЛЫЛЫҚ: Бақара 45, 152, 250; Әли Ғымран 200; Әнғам 34; Хаж 35; Лұқман 17: Ахқаф 35; Бәләд 17; Ғасыр 3.

ЫРЫСТЫҢ ЖАЛПЫЛАСТЫРЫЛУЫ: Хашыр 7.

ЫСЫРАП: Ниса 6; Мәида 32; Әнғам 141; Ағраф 31; Ісра 27; Таьа 121; Фұрқан 67; Зұмәр 53; Ғафыр 28-34.

12- ӨЛІМ ЖӘНЕ ӨЛІМНЕН КЕЙІНГІ АХУАЛ

АГРАФ ЖӘНЕ АГРАФ ХАЛҚЫ: Аграф 46, 48.

АЖАЛ: Ниса 77; Энгам 2, 60; Аграф 34; Юныс 49; Һүд 3; Нахыл 61; Нүх 4.

АЖАЛ ӨЗГЕРМЕЙДІ: Аграф 34; Юныс 49; Нахыл 61; Мүминүн 43; Мүнафикун 11.

АХИРЕТ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ: Бақара 284; Ганкәбүт 4, 13; Ахзап 8; Тәкәсүр 8.

АХИРЕТКЕ ӘЗІРЛІК: Бақара 110; Хаж 77; Ясін 12, 59; Хашыр 18; Қиямет 13.

АХИРЕТКЕ ИМАН: Бақара 4, 46, 62, 123, 177; Әли Ғымран 9, 25; Ниса 38, 39, 59, 162; Әнғам 113; Ағраф 147; Тәубе 18, 19, 44; Юныс 45; Нахыл 22; Кеьф 110; Нәміл 23; Лұқман 4; Шура 7; Мағарыж 2, 26.

АХИРЕТТЕ АДАМ БАЛАСЫ ӨЛІМСІЗ: Духан 56.

АХИРЕТТЕ ӘМІР АЛЛАҒА ТӘН: Ынфитар 19.

АХИРЕТТЕ ӘРКІМ ҒАМАЛЫНЫҢ БОДАУЫН ТОЛЫҚ КӨРЕДІ: Зүмәр 70; Зілзал 78;

АХИРЕТТЕ БАҚЫТТЫ ЖӘНЕ СОРЛЫ ЖҮЗДЕР: Әли Ғымран 104; Мүддәссір 20–25; Ғабәсә 33–42; Ғашия 1, 16.

АХИРЕТТЕ БҰКІЛ СЫРЛАР АШЫҚҚА ШЫҒАРЫЛАДЫ: Тарық 9.

АХИРЕТТЕ ДЕНЕ МҮШЕЛЕРІ КУӘЛЫҚ БЕРЕДІ: Фуссилат

НӘПСІСІНЕ ЕРГЕНДЕР: Мәрям 59.

ОТ БАСЫ, СҮЙІСПЕНШІЛІК ЖӘНЕ БЕЙБІТШІЛІК ҰЯСЫ: Рұм 21.

ӨСЕК ТАСУ: Хүжрат 12; Һүмэзэ 1.

ӨСІМҚОРЛЫҚ: Бақара 188, 275, 276, 278, 279; Әли Ғымран

130; Ниса 29, 31, 160, 161; Рүм 39.

ӨТІРІК АЙТПАУ: Хаж 30; Саф 2-3.

ПАЙДА КҮНЕМДІК: Ғадият 8.

ПАЙҒАМБАР (Ғ.С.) ДЫҢ МІНЕЗІ: Әли Ғымран 159; Қалам 4.

ПАЙҒАМБАР (Ғ.С.) КӨРКЕМ МІНЕЗ ҮЛГІСІ: Ахзап 21.

САРАҢДЫҚ: Әли Ғымран 180; Ниса 37; Мұхаммед 38; Хадид 24; Тағабұн 16; Ләйіл 8-11.

СӨЗІНДЕ ТҮРУ: Бақара 177; Әли Ғымран 76; Ісра 34; Мүминүн 8; Мағұрыж 32.

СҮЙІСПЕНШІЛІК: Әли Ғымран 119; Мәида 54; Ағраф 79; Мәрям 96; Таьа 39.

ТАЗА ЖҮРЕК: Саффат 84.

ТӘКАППАРЛЫҚ: Нахыл 23; Ісра 37; Лұқман 19.

ТӘТТІ ТІЛ: Ісра 28.

ТУРА СӨЗ; Ахзап 70.

ТҰРАҚТЫ ИГІЛІКТЕР: Кеьф 46; Мәрям 76.

ТҮРАҚТЫЛЫҚ ЖӘНЕ САБЫР: Әли Ғымран 186, 189; Таһа 115; Лұқман 17; Шура 43; Аҳқаф 35; Мұхаммед 21.

ТУРАЛЫҚ ЖӘНЕ ҚИСЫҚТЫҚ: Әли Ғымран 161; Тәубе 7; Һұд 112; Шура 15.

ТУРАШЫЛДАРЛЫН СЫЙЛЫКТАРЫ: Фуссилат 32.

УӘДЕНІ ОРЫНДАУ: Бақара 177; Мәида 1; Әнфал 56; Тәубе 4, 7; Нахыл 91, 95; Рағыд 21, 25; Ісра 34; Ахзап 15; Фатх 10.

ҰРЛЫҚ: Мәида 38.

ҮЙ-ІШІ МІНЕЗІ: Ниса 3, 4, 129; Нұр 22; Ахзап 55.

ҮЙ-ІШІ ТАТУШЫЛЫҒЫ: Ниса 128.

ҮЙГЕ КІРЕРДЕ РҰКСАТ СҰРАУ: Нұр 28, 32.

ҮКІМ ЖӘНЕ КУӘЛІКТЕ ӘДІЛЕТШІЛІК: НИСА 135.

ХАЙУАНДАРГА ҰҚСАҒАНДАР: Ағраф 179; Мұхаммед 12.

ХАЙЫР ЖӘНЕ ИГІЛІК: Бақара 110; Әли Ғымран 115; Ниса 127; Хаж 11.

ХАЙЫР ЖӘНЕ ИГІЛІК АЛЛАНЫҢ ЕРКІНДЕ: Әли Ғымран 26.

270-274; Әли Ғымран 92, 134; Ниса 34, 39; Әнфал 3; Тәубе 54, 131; Ібраьим 31; Нахыл 75; Хаж 35; Фүрқан 67; Қасас 54;

Сәжде 16, 32; Сәбә 39; Фатыр 29; Шура 42; Хадид 7, 10;

Мүнафикун 10; Тагабүн 16; Талақ 7.

ЗИНА: Ниса 15; Ісра 32; Нүр 1-5; Фүрқан 68; Мүмтахина 12.

ЗҰЛЫМ ЖӘНЕ ЗАЛЫМДАР: Бақара 124, 258; Ниса 168, 169;

Мәида 45; Әнғам 21, 129, 135; Аграф 44; Тәубе 109; Һұд 18,

100-102; Юсыф 23; Ібраьим 27, 45; Шура 39; Ахқаф 10; Зүмәр47.

КЕК САҚТАУ: Әли Ғымран: 135; Мәида 8; Хашыр 10.

КЕШІРІМ ЕТУ: Бақара 178, 219, 237; Әли Ғымран 134, 159;

Мәида 13; Ағраф 199; Шура 37, 40, 43; Тағабұн 14.

КӨРКЕМ СӨЗ: Зүмәр 18; Фұссилат 33; Мұхаммед 21.

ҚУАТЫНА СЕНГЕНДЕРДІҢ СОҢЫ: Тәубе 100; Қасас 78-81;

Рүм 9; Гафыр 82, 85; Мүхаммед 13; Қаф 36.

КУӘЛІКТЕ ТУРАЛЫҚ: Бақара 140; Ниса 135; Мәида 8, 106;

Фүрқан 72; Мағарыж 33; Талақ 2.

ҚЫЗҒАНЫШТЫҚ: Бақара 109; Ниса 54; Фалақ 5.

КІШПЕЙІЛДІЛІК: Фуркан 63.

МАҚТАНШАҚТЫҚ: Бақара 264, 266, 270, 272; Әли Ғымран 188; Ниса 38, 39, 108; Мағұн 6.

МӘРХАМЕТ: Әли Ғымран 159; Әнғам 12; Ісра 24; Рұм 21; Фатх 29; Бәләл 17.

МҮМІНДЕРГЕ ЖӘНЕ КӘПІРЛЕРГЕ БАЙЛАНЫСТЫ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС: Мәида 54; Фатх 29.

МІНДЕТСУ: Бақара 264; Мүддәссір 6.

МІНЕЗ ҚҰЛЫҚҚА БАЙЛАНЫСТЫ ӘМІР ЖӘНЕ МІНДЕТТЕР: Бақара 83-84; Ниса 36-40, 114; Аграф 199, 200; Нахыл 90: Рүм 38.

МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚҚА БАЙЛАНЫСТЫ ТЫЙЫМДАР: Әнғам 151-153; Ағраф 85, 86; Нахыл 90; Хүжрат 11-12.

МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚТА ҮЛГІ БОЛҒАН АДАМДАР: Інсан 7-10.

МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚТЫҢ АБЗАЛДЫҒЫ: Әли Ғымран 134-136.

НЕФС-І АММАРӘ (ҰРЫНДЫРГЫШ НӘПСІ): Юсыф 53.

НЕФС-І ЛӘУУАМӘ (СӨГІС БЕРУШІ НӘПСІ): Қиямет 2.

НЕФС-І МҰТМӘИННӘ (ОРНЫҚТЫ НӘПСІ): Фәжір 27-30.

НӘПСІСІН КІРЛЕТКЕНДЕР ЗИЯНҒА ҰШЫРАДЫ: Шәміс 10.

НӘПСІСІН ТАЗАРТҚАНДАР ҚҰТЫЛДЫ: ШӘШІС 9.

ЖАҚСЫЛАР МЕН ЖАМАНДАРДЫ АЛЛА БІР ТҰТПАЙДЫ: Жасия 21.

ЖАҚСЫЛАР ҮШІН ПЕРІШТЕЛЕРДІН ДҰҒАСЫ: Ғафыр 7-9.

ЖАҚСЫЛЫҚ-ЖАМАНДЫҚ: Рағыд 6, 22; Ісра 7; Нәміл 89, 90; Қасас 84; Фұссилат 34, 56.

ЖАҚСЫЛЫҚ ЖӘНЕ ЖАМАНДЫҚТЫ ӘШКЕРЕЛЕУ: Ниса 148, 149.

ЖАҚСЫЛЫҚ ЖӘНЕ ЖАМАНДЫҚТЫҢ БОДАУЫ: Әнғам 160.

ЖАҚСЫЛЫҚ ІСТЕУ: Нахыл 30, 90; Қасас 77.

ЖАҚСЫЛЫҚ ІСТЕУДІҢ ҚИЫНШЫЛЫҒЫ: Бәләд 11, 12.

ЖАҚСЫЛЫҚТАРЫ АЗ БОЛҒАНДАРДЫҢ ЖАЗАСЫ: Қариға 8, 11.

ЖАҚСЫЛЫҚТАРЫ АУЫР ТАРТҚАНДАРДЫҢ МҮКАПАТЫ: Қариға 6, 7.

ЖАҚСЫЛЫҚТЫ ӘШКЕРЕЛЕУ: Ниса 149.

ЖАҚСЫЛЫҚТЫ БОДАУ КҮТПЕЙ ІСТЕУ: Інсан 7-9 Ләйіл 19-21.

ЖАҚСЫЛЫҚТЫҢ БОДАУЫ ЖАҚСЫЛЫҚ ҚАНА: Рахман 40.

ЖАҚСЫЛЫҚТЫҢ САПАЛЫСЫ: Бақара 44, 177, 189; Әли Ғымран 92; Мәида 2; Мұжадәлә 9.

ЖАМАН АТ ТАҒУ: Хүжрат 11.

ЖАМАН ОЙҒА ІЛЕСПЕУ: Ниса 135; Аграф 176; Кеьф 28; Таьа 16; Фүрқан 43; Қасас 50; Сад 26; Жасия 23; Нәжім 3.

ЖАМАНДЫҚ ИЕСІНЕ ҚАЙТАДЫ: Фатыр 43.

ЖАМАНДЫҚТАН ТАЗАРУ: Фатыр 18.

ЖӘРДЕМ ЕТУДЕН БОЙ ТАРТҚАНДАР: Мағұн 7.

ЖЕТІМ ХАҚЫСЫ ЖӘНЕ ЖЕТІМДЕРГЕ КӨМЕК ЕТУ: Бақара 83, 177, 215, 220; Ниса 2, 3, 6, 8, 10, 36, 127; Әнғам 153; Ісра 34, 170; Кеьф 82; Бәләд 15; Фәжір 17; Зұха 9.

ЖОМАРТТЫҚ: Бақара 195; Ісра 29.

ЖОМАРТТЫҚТА ҮЛГІ БОЛҒАН ҰРПАҚ: Хашыр 9.

ЖҰМЫС ЖӘНЕ САУДАҒА БАЙЛАНЫСТЫ МІНЕЗДЕР: Ниса 29, 31; Аграф 81; Ісра 35; Шұғара 181, 182; Рахман 89; Мұтаффифин: 1-6.

ЖҮРЕГІ ТАЗА БОЛҒАНДАРДЫҢ МҮКАПАТЫ: Қаф 33, 35.

ЗАЛЫМДАРДЫҢ СОҢЫ: Хаж 48, 53.

ЗАТТАЙ КӨМЕКТЕСУ: Бақара 3, 177, 195, 215, 254, 261, 268,

11- МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ (АХЛАҚ)

АДАМ ӨЛТІРУДІҢ ЖАЗАСЫ: Ниса 92, 93.

АДАМ ХҰҚЫҚЫНА ҚОЛ СОЗУ: Шұғара 183.

АМАНАТҚА СЕНІМДІЛІК ЖӘНЕ ХИЯНАТКЕРЛІК: ниса 58;

Әнфал 28; Мүминүн 8; Магарыж 32.

АР САҚТАУ: Мүминүн 5, 7; Фүркан 68; Мағарыж 29, 31.

АРАМ ОЙ ОЙЛАУ: Хүжрат 12. АРЛЫ КЕЛЕЙЛЕР: Бакара 270.

АШУЛАНУ ЖӘНЕ КЕШІРІМ ЕТУ: Әли Ғымран 134; Шура 37.

ӘДІЛЕТ: Бақара 282; Әли Ғымран 18, 21; Ниса 3, 58, 105, 135;

Мәида 8, 42; Ниса 152; Аграф 29, 159, 181; Нахыл 76, 90;

Әнбия 47; Аграф 29, 159, 181; Нахыл 76, 90; Әнбия 47; Ахзап

5; Хадид 25; Мүмтахина 8; Хүжрат 10.

ӘЙЕЛДЕРДІҢ ХҰҚЫҚТАРЫ: Ниса 19-21, 25, 32.

ӘКЕ-ШЕШЕГЕ БАҒЫНУ: Ісра 23-35; Ғанкәбүт 8; Лұқман 14, 15; Аҳқаф 15.

ӘКЕ-ШЕШЕГЕ ҚАЙ ЖАҒДАЙДА БАҒЫНЫЛМАЙДЫ: Ғанкәбүт 8; Лұқман 15.

БАЙЛЫҒЫМЕН ӘСПЕНСІГЕН АДАМ: Кеьф 32, 44.

БАЙЛЫҚҚА ҚЫЗЫҚҚАНДАРДЫҢ СОҢЫ: Һүмәзә 2-9.

БАСҚАНЫҢ ҚОЛЫНДАҒЫҒА КӨЗ ДІКПЕУ: Таьа 131.

БОРЫШ БЕРУДІҢ АБЗАЛДЫҒЫ: Бақара 245; Мәида 12; Хадид 18; Тағабұн 17; Мүзжемміл 20.

БҰЗАҚЫЛЫҚ: Мәида 64; Һұд 85, 116; Рағыд 25; Нахыл 88; Шұғара 183; Қасас 84.

БІРЕУДІҢ МІНІН ТЕКСЕРУ: Хүжрат 12.

БІРЛІК ЖӘНЕ ТУЫСТЫҚ: Бақара 178, 220, 253, Әли Ғымран 28, 103, 105; Әнфал 63; Хүжрат 10.

ДІН БОЙЫНША ТУЫСТАРДЫҢ МІНЕЗДІК МІНДЕТТЕРІ: Хүжрат 9–12.

ДІН ҚАРЫНДАСТЫҚ: Тәубе 11.

ДІНДІ МАЗАҚТАҒАНДАР ДОС ТҰТЫЛМАЙДЫ: Мәида 57.

ЕЛЕМЕУШІЛІК: Зүхрүф 89.

ЕРКЕКТЕРГЕ ШАБАТЫН ЕЛ: Аграф 81.

ЖАҚСЫ СӨЗ: Ниса 5.

ЖАҚСЫЛАР МЕН ЖАМАНДАР: Бақара 200, 202, 204, 207; Мұтаффифин 7–28; Ынфитар 13, 14; Ләйіл 5–12; Бәййіна 6–8.

ҚҰРАН, АДАМ БАЛАСЫН ҚАРАҢҒЫЛЫҚТАН ЖАРЫҚҚА ШЫҒАРАДЫ: Хадид 9.

ҚҰРАН ДҰҒАЛАРЫ: Фатиха сүресі; Бақара 210, 286; Әли Ғымран 8, 194; Ісра 80; Мүминұн 109; Хашыр 10.

ҚҰРАН, ЕҢ ТУРА ЖОЛҒА БАСТАЙДЫ: Ісра 9.

ҚҰРАН ЖАЙЫНДА ОЙ ЖҮГІРТУ: Ниса 82; Сад 29; Мұхаммед 24.

ҚҰРАН, ҚАДЫР КЕШІНДЕ ТҮСКЕН: Дұхан 22; Қадыр 1.

ҚҰРАН КӘРИМНІҢ АТТАРЫ: (АХСӘНҰЛ-ХАДИС:) Зүмәр

23; (ФҰРҚАН:) Бақара 185; Фүрқан 1; (ХАДИС:) Уақиға 81; (КІТАП:) Бақара 2, 159, 177; Әли Ғымран 3, 7; Ниса 105, 113,

123, 127, 130, 140; Мәида 15; Әнғам 114, 155; Ағраф 2, 196;

Юныс 1; Һүд 1; Юсыф 1; Рағыд 1; Ібраним 1; Хыжыр 1; Нахыл

64, 89; Кенф 1; Шұғара 2; Нәміл 1; Қасас 2, 86; Ғанкәбұт 47,

51; Лұқман 2; Сәжде 2; Сад 29; Зұмәр 1, 2; Фұссилат 3, 41;

Зүхрүф 2; Дүхан 2; Ахқаф 2, 12; Түр 2; Уақиға 78; (НҰР:)

Тағабұн 8; (РУХ:) Шура 52; (ЗІКІР:) Хыжыр 6, 9; Нахыл 44; Әнбия 50: Ясін 69: Сал 87.

ҚҰРАН, НЕГЕ АРАПША ТҮСІРІЛДІ: Шура 7; Фұссилат 44.

ҚҰРАН, НЕГЕ БӨЛШЕК-БӨЛШЕК ТҮСІРІЛДІ: Фұрқан 31, 32.

ҚҰРАН, РАМАЗАН АЙЫНДА ТҮСІРІЛДІ: Бақара 185.

КҰРАН, ТЕНДЕССІЗ: Бақара 23, 24; Юныс 38; Һұд 13; Ісра 88.

ҚҰРАН, ШИПА ЖӘНЕ РАХМЕТ: Ісра 82.

КҰРАНҒА ДӘРЕТСІЗ КОЛ ТИГІЗІЛМЕЙДІ: Уақиға 79.

ҚҰРАНДА АШЫҚ МАҒЫНАЛЫ ЖӘНЕ КҮНГІТ МАҒЫНАЛЫ АЯТТАР: Әли Ғымран 7.

ҚҰРАНДА МӘНСҰХ (КҮШІНЕН ҚАЛДЫРЫЛҒАН АЯТ): Бақара 106.

ҚҰРАНДА ОН ӘМІР: Әнғам 101-103; Ісра 22-39.

ҚҰРАНДА ЛАҒЫНЕТТЕЛГЕН АҒАШ: Ісра 60.

ҚҰРАНДЫ АНЫҚТАП ОҚУ: Мұззәмміл 4.

ҚҰРАНДЫ ҚОРҒАУШЫ АЛЛА: Хыжыр 9.

ҚҰРАНДЫ ПАЙҒАМБАР (F.C.) ОЙДАН ШЫҒАРМАДЫ: Бақара 23; Нахыл 103.

ҚҰРАННЫҢ ҚОРТЫНДЫСЫ ЕСЕПТЕЛГЕН АЯТ: Бақара 177.

ҚҰРАННЫҢ МҰХАММЕД (F.C.) КЕ ТҮСУІН МОЙЫНДАМАҒАНДАР: Зүхрүф 31.

ҚҰРАННЫҢ ОҚЫЛУ ҚАҒИДАСЫ: Ісра 106; Мұззәмміл 4.

ҚОҒАМДЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК: Ниса 85.

ҚҰЛ ЖӘНЕ КҮҢДЕРГЕ ЖАҚСЫЛЫҚ ІСТЕП БАС БОСТАНДЫҒЫН БЕРУ: Бақара 177; Әли Ғымран 35; Ниса 36, 92; Мәида 89; Нахыл 71; Нұр 33; Мұжаләлә 3; Бәләл 12. 13.

ҚҰМАР ЖӘНЕ КЕСІРЛЕРІ: Бақара 219, Мәида 90, 91.

ҚЫСАС (ӨШ АЛУ): Бақара 178, 179; Мәнда 45.

МӘЖБҮР БОЛҒАНДА ӘР НӘРСЕНІ ЖЕУГЕ БОЛАДЫ: Мәида 3; Әнғам 119; Нахыл 115.

МӘНСАП ЖӘНЕ ОРЫН: Әнғам 123; Юсыф 54-56; Шұғара 83; Нәміл 15-16; Сад 35.

МИРАС: Ниса 7, 8, 11, 13, 19, 33, 127, 176; Фэжір 19.

МҰНАПЫҚТАРҒА ТІЗЕ БҮГІЛМЕЙДІ: Ахзап 1-3, 48.

МҮМІНДЕР АЛЛАНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ: Әнғам 165.

ОРТАША ТОП: Мәида 66.

ӨСИЕТ: Бақара 180-182, 240; Ниса 12; Мәида 106, 108.

СӘЛЕМ БЕРГЕНГЕ АРТЫЛТЫП СӘЛЕМ БЕР: Ниса 86.

СӘЛЕМ БЕРГЕНГЕ "МҰСЫЛМАН ЕМЕССІҢ" ДЕМЕҢДЕР: Ниса 94.

СӘЛЕМ БЕРУ ЖӘНЕ ҮЙГЕ КІРУГЕ РҮҚСАТ СҰРАУ: Нұр 27, 29, 54, 59, 61.

ҰРЛЫҚТЫҢ ЖАЗАСЫ: Мәида 38.

ХАЛАЛДАР МЕН ХАРАМДАР: Бақара 168, 172, 173; Мәида 3, 87, 88, 90; Әнғам 118-121, 142-145; Ағраф 33, 152; Нахыл 114-116 Хаж 30.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КЕЛІСІМ: Ниса 90, 92.

ХРИСТИАНДАР МЕН ЯЬУДИЛЕР ДОС ТҰТЫЛМАЙДЫ: Мәила 51.

ХРИСТИАНДАР МЕН ЯҺУДИЛЕРГЕ СӘЙКЕСПЕУ: Бақара 120. ШАРИҒАТ: Мәида 48; Хаж 67; Шура 13, 21; Жасия 18.

ІС БАСҚАРУДЫ ТАЛАП ЕТУ: Юсыф 55.

10- ҚҰРАН

ҚҰРАН: Мәида 101; Әнғам 19; Юныс 15, 37, 61; Тәубе 111; Юсыф 2; Рағыд 31; Хыжыр 1, 87, 91; Нахыл 98; Ісра 41, 45, 89; Кеьф 54; ТАьа 2, 114; Фұрқан 30; Нәміл 1-6, 76, 92; Қасас 85; Рұм 58; Сәбә 31; Ясін 2, 69; Сад 1; Зұмәр 27, 28; Зұхрұф 3, Фұссилат 3; Қаф 45; Рахман 2; Уақиға 77; Қалам 51; Мұззәмміл 20; Інсан 23; Бұруж 21; Іншикак 21.

АЙҒАҚТЫҚТЫ (КӨРГЕНІН) ЖАСЫРУ: Бақара 140, 146, 283.

АЛЛА, КІСІГЕ ШАМАСЫ КЕЛЕТІНІН ҒАНА ЖҮКТЕЙДІ:

Бақара 286; Ағраф 42; Мүминүн 62; Талақ 7.

АЛЛАГА, ПАЙГАМБАРЫНА ЖӘНЕ ӘМІРШІГЕ БАҒЫНУ: Ниса 59. 83: Әнғам 105.

АЛЛАНЫҢ ТҮСІРГЕНІ БОЙЫНША ҮКІМ ЕТУ: Мәида 44, 45, 47-49.

АРАҚ ЖӘНЕ КЕСІРЛЕРІ: Бақара 219; Ниса 43; Мәида 90, 91.

АНТ ІШУ: Бақара 224, 225; Мәида 89; Нахыл 91.

АНГАРМАЙ ІСТЕУ: Бакара 170, 171.

ӘДІЛ БАСҚАРУШЫЛАР: Ниса 135; Мәида 8; Сад 26.

ӘЙЕЛДЕРДІҢ БАСШЫЛЫҒЫ: Зүхрұф 18.

ӘТЕЙГЕ АДАМ ӨЛТІРУ: Ниса 93; Мәида 32.

БАСҚАНЫҢ МАЛ-МҮЛКІНЕ ҚҰРМЕТ: Бақара 188.

БАСТЫҚТАРДЫҢ БҰЗЫЛУЫ: Ісра 16.

БИҒАТ (БАСТЫҚҚА БАҒЫНУ СӨЗІ): Мәида 12; Фатыр 18;

Зүмэр 7; Шура 15; Нәжім 38.

ДӘУЛЕТТІҢ ЖАЛПЫЛАСТЫРЫЛУЫ: Хашыр 7.

ДЕРБЕС ЖАУАПКЕРШІЛІК: Ниса 84.

ДИЕТ (КІСІ ӨЛІМІ, ҚҰН МӘСЕЛЕСІ): Ниса 92; Ісра 33.

ДҮШПАНҒА ЖАЗА БЕРУДЕ ПАРА-ПАРЛЫҚ ІСТЕУ: Нахыл

126; Хаж 22, 60; Шура 40-43; Мүмтахина 11.

ЖАҚСАРТУ, ТҮЗЕТУ: Бақара 160, 182.

ЖАҚСЫЛЫҚҚА БҰЙЫРЫП, ЖАМАНДЫҚТАН ТОСУ: Әли **Ғымран 104, 110, 114; Ағраф 157; Тәубе 67, 71, 112; Хаж 41; Лұқман 17.**

ЖАМАНДЫҚҚА ӨЗІНДЕЙ ҒАНА ІСТЕУ: Шура 40.

ЖАМАНДЫҚТЫ ЖАРИЯЛАУ: Ниса 148.

КӘПІРЛЕРГЕ БОЙ ҰСЫНЫЛМАЙДЫ: Әли Ғымран 149;

Кеьф 28; Фуркан 52; Қасас 86; Ахзап 1-3, 48; Шура 15; Інсан 24: Галак 19.

КЕҢЕСПЕН ІСТЕУ (ҰЙЫМШЫЛДЫҚ): Бақара 233; Әли Ғымран 159; Аграф 107–114; Нәміл 29–34; Шура 38.

КӨРГЕНДІЛІК ҚАҒИДАЛАРЫ: Ахзап 53.

КІСІ ӨЛТІРУДІҢ ЖАЗАСЫ: Ниса 92, 93; Мәида 32; Фұрқан 68, 69.

ҚАТЕДЕН КІСІ ӨЛТІРУДІҢ ЖАЗАСЫ: Ниса 92.

СОГЫС: Бақара 190-194, 216, 217, 244, 246; Әли Ғымран 195;

Ниса 71-78, 84; Энфал 39, 40; Тәубе 5, 12, 29; Ахзап 20, 25, 26.

СОҒЫС ӘМІРІ: Тәубе 11, 123.

СОҒЫС ҮСТІНДЕ КЕЛІСІМ ТАЛАБЫ: Мұхаммед 35.

СОГЫС ҮШІН ӘР ТҮРЛІ КҮШПЕН ӘЗІРЛІК КӨРУ: Әнфал 60.

СОҒЫСҚА АҚАУСЫЗ КІСІЛЕРДІҢ БАРМАЙ ҚАЛУЫ: Ниса 95, Тәубе 38-40.

СОГЫСҚА БАЙЛАНЫСТЫ ҮКІМДЕР: Мұхаммед 4.

СОҒЫСҚА БАРМАУЛАРЫНА РҰҚСАТ БЕРІЛГЕНДЕР: Тәубе 91, 92, 122.

СОГЫСҚА ҚАРСЫ СОГЫС: Тәубе 36.

СОҒЫСҚА ҚЫЗЫҚТЫРУ: Әнфал 65-67.

СОГЫСҚА РҰҚСАТ БЕРГЕН АЯТТАР: Хаж 39, 40.

СОҒЫСТА АЛЛАҒА СЕНУ: Әли Ғымран 173-175; Әнфал 49; Тәубе 25, 26.

СОҒЫСТА ҚАЖЫРЛЫЛЫҚ ЖӘНЕ САБЫР: Ниса 104; Әнфал 15, 16, 45.

СОҒЫСТА МҰНАПЫҚТАРДЫҢ ЖАҒДАЙЫ: Әли Ғымран 154–156, 166–168; Ниса 72, 73, 77, 78, 91, 141; Әнфал 49; Тәубе 42–53, 65, 66, 81–83, 86, 87, 90, 93–95; Нұр 54; Ахзап 9–20, 24; Мұхаммед 20, 21; Фатх 11, 12, 15, 16.

СОГЫСТА ТАРАПСЫЗДАРГА СОҚТЫҚПАУ: Ниса 90, 91.

СОҒЫСТА ШЕКТЕН ШЫҚПАУ: Бақара 190, 192, 193; Әнфал 39.

СОҒЫСТЫҢ ХИКМЕТТЕРІ: Әнфал 5-8, 42-44; Тәубе 13-15; Мұхаммед 4, 31.

ТАТУЛЫҚ: Ниса 128; Әнфал 61-63; Хүжрат 9.

ТҰТҚЫНДАРҒА ЖАҚСЫ ҚАРАУ: Бақара 177; Әнфал 69-71; Мұхаммед 4; Інсан 8-12.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КЕЛІСІМ: Ниса 90, 92.

ШӘҺИТТЕР ТІРІ: Бақара 154; Әли Ғымран 169.

9- ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІП

АЙҒАҚТЫҚ: Бақара 282; Ниса 135.

АЙҒАҚТЫҚТА ДҰРЫСТЫҚ ЖӘНЕ ӘДІЛЕТ: Мәида 8, 106, 108; Юсыф 81; Талақ 2; Мағарыж 33.

АЙҒАҚТЫҚТА ӨТІРІК АЙТУ (ӨТІРІК АЙҒАҚ БОЛУ): Бақара 42, 188; Фүрқан 72.

ӘҺЛИ КІТАПҚА СӘЙКЕСПЕУ: Әли Ғымран 100, 105.

ӘҺЛИ КІТАПТЫ БІРЛІККЕ ШАҚЫРУ: Әли Ғымран 64.

БЕРЕКЕ-БІРЛІК: Бақара 178, Әли Ғымран 103-105; Әнфал 46, 61-63.

БҰЗАҚЫЛАР: Бақара 11, 12, 204-206.

БҰЗАҚЫЛАРҒА ТІЗЕ БҮГІЛМЕЙДІ: Шұғара 151, 152.

ГАНИМАТ ОЛЖАСЫНЫҢ БӨЛІНУІ: Хашыр 6-9.

FAHИMATTAP: Әнфал 1, 41, 69.

ЖАППАЙ СОҒЫСҚА ШЫҒУ: Ниса 71; Тәубе 41.

ЖАУ ЕЛДЕРДІҢ ЖАҒДАЙЫНА ҚАРАЙ АУҚЫМ: Әли Ғымран 28, 73.

ЖАУГА ҚАРСЫ ҚУАТ ӘЗІРЛЕУ: Ниса 71; Әнфал 60; Тәубе 46; Әнбия 80.

ЖАУДАН ҚОРЫҚПАУ: Тәубе 13.

ЖАУЫЗДЫҚ ІСТЕУ КІСІ ӨЛТІРУДЕН ДЕ ЖАМАН: Бақара 217.

ЖЕҢІС, АЛЛА КӨМЕК ЕТКЕНДЕРДІКІ: Әли Ғымран 160; Мәида 56; Тәубе 15; Рүм 2-5.

ЖЕҢІС АЛЛАДАН: Әли Ғымран 125, 126, 165.

ЖЕҢІС МҮМІНДЕРДІКІ: Әли Ғымран 123, 139, 148; Рағыд 41; Әнбия 44, 105; Нұр 55; Рұм 60; Фатх 23; 28; Мұнафикун 8.

ЖИҺАД: Ниса 95, 96; Әнфал 72; Тәубе 19, 20, 41, 44; Фұрқан 52; Хаж 78; Хұжрат 15.

ЖИҺАД ӘМІРІ: Тәубе 73.

ЖИҺАДТАН ҚАШҚАНДАР: Тәубе 81, 86, 87, 90, 93-96.

КЕЛІСІМ ЖӘНЕ СОҒЫС: Мұмтахина 8, 9.

КЕЛІСІМДІ БҰЗБАУ: Әнфал 56, 58, 72; Тәубе 12, 13.

КӘПІРЛЕРДІ ДОС ТҰТПАУ: Әли Ғымран 118-120.

ҚАҺАРМАНДЫҚ: Бақара 249-251.

ҚОРҒАНЫСҚА ДАЙЫН БОЛУ: Әли Ғымран 200.

ҚҰРМЕТТІ АЙЛАРДА СОҒЫС: Бақара 194, 217; Мәида 2; Тәубе 5, 36, 37.

МЕДИНЕ ЯҺУДИЛЕРІНІҢ ЖАЗАЛАНДЫРЫЛУЫ: Хашыр 2-4.

ОРЫНДЫ ҚОРҒАНЫС: Шура 39, 41.

ОТАН ҚОРҒАНЫСЫ: Бақара 246.

САК КҰЛАҚТАРҒА САҚ БОЛУ: Хұжрат 6; Мұмтахина 10.

КҮПІР (ҚАРСЫ КЕЛУШІЛІК): Бақара 88, 93, 108, 217; Әли Ғымран 52, 80, 90, 167, 176, 177; Ниса 46, 137, 155, 156; Мәида 41, 61, 64, 68; Тәубе 12, 22, 36, 74, 97, 107; Ібраьим 28; Нахыл 106; Зүмәр 7, 8 Рұм 44; Лұқман 23; Фатыр 39; Хұжрат 7. МҰНАПЫК (МҰНАФЫК) (ЕКІ ЖҮЗДІ): 77, 97, 101.

МҰНАПЫҚТЫҚ БЕЛГІЛЕРІ: Бақара 9-12, 15, 19, 20, 264, 266; Ниса 66, 83, 142, 143; Мәида 41, 62, 63; Тәубе 42, 54, 56, 59, 67, 69, 74-78, 107; Һұд 5; Нұр 19; Қасас 60; Мұхаммед 22, 25, 26; Фатх 11, 15; Хұжрат 14, 16, 17; Хашыр 11-13, 16; Мұнафиқун 1, 4, 7.

МҮШРІК (АЛЛАҒА СЕРІК ҚАТУШЫ): Ниса 36, 46, 116; Мәида 76; Әнғам 110, 151; Нахыл 74; Ісра 23, 39; Хаж 31; Ғанкәбүт 10, 11, 68; Рұм 28, 29, 31, 32; Ахзап 57; Сәбә 41; Лұқман 13; Зұхрұф 20, 21, 57-59; Жасия 23; Ахқаф 5; Мұхаммед 12.

МҮШРІКТІКТЕН (АЛЛАҒА БАСҚАНЫ ТЕҢЕУДЕН) САҚТАНУ: Шұғара 213; Қасас 88; Рұм 31; Зұмәр 65, 66; Ғафыр 66; Фұссилат 37; Мұхаммед 15, 36; Зәрят 51.

ПАЙДАСЫЗ ИМАН: Ғафыр 84, 85.

ТУРА ДІН: Тәубе 29, 33, 36; Нұр 25; Фатх 28; Саф 9; Бәййіна 5. ТУРА ЖОЛ: Фатиха 6. Бақара 142, 213, Әли Ғымран 51, 101; Ниса 68, 175; Мәида 16; Әнғам 39, 87, 126, 161; Ағраф 16; Юныс 25; Һұд 65; Хыжыр 41; Нахыл 26; 121; Ісра 35; Хаж 54; Мұминұн 73; Нұр 46; Ясін 4, 61; Саффат 18; Шура 52; Зұхрұф 43, 61, 64; Аҳқаф 36; Фатх 2, 20; Мұлік 22.

ТУРА ЖОЛДАҒЫЛАРҒА СӘЛЕМ: Таьа 47.

ТУРАЛЫҚ, АЗҒЫНДЫҚ: Бақара 175; Әнғам 125; Ағраф 30, 178, 186; Юныс 108, Рағыд 27, 33; Ібраьим 4; Нахыл 36, 37; Ісра 15, 97; Кеьф 17; Нәміл 92, 93; Қасас 50, 56, 85; Рұм 29; Сәбә 24, 50; Фатыр 8; Зұмәр 23, 37, 38, 41; Ғафыр 33; Қалам 7. ХАҚ ПЕН БАТЫЛ: Бақара 42; Ағраф 118; Ісра 81; Кеьф 56; Хаж 62; Лұқман 30; Сәбә 49; Ғафыр 5; Шура 24; Фатх 28; Саф 9. ХАНІФ ДІН (НАҒЫЗ ДІН): Юныс 105, Нахыл 123.

8- ЖИЬАД (СОГЫС)

ӘҺЛИ КІТАПҚА БАЙЛАНЫСТЫ ҰСТАМДЫЛЫҚ: Әли Ғымран 149; Ғанкәбүт 46. 5, 6, 12; Рағыд 3, 4; Нахыл 11-13, 65, 66, 68, 79; Юсыф 7; Рұм 19-25; Мұминұн 21, 30; Шұғара 7-9; Ғанкәбұт 15, 24, 34, 35; Ясін 71; Сад 27; Шура 39; Дұхан 38, 39; Жасия 4; Мұлік 19; Тарық 5-7.

ОҚУҒА АЛЛАНЫҢ АТЫМЕН БАСТАУ: Ғалақ 1.

СҰРАСТЫРЫП ҮЙРЕНУ: Әнбия 7.

ХИКМЕТ: Бақара 251, 269; Ниса 54; Ахзап 34; Сад 20; Зүхрүф 63; Қамар 5 Жұма 2.

7- ДІН, ИМАН ЖӘНЕ ЖАҚСЫ-ЖАМАН ЖОЛ

ДІН: Бақара 132, 193, 217, 256; Әли Ғымран 19, 24, 83, 85; Ниса 46, 125, 146; Мәида 3, 54, 57, 77; Әнғам 161; Ағраф 29, 51; Әнфал 39, 49, 72; Тәубе 11, 12, 29, 33, 36, 122; Юныс 22, 105; Юсыф 40; Нахыл 52; Хаж 78; Нүр 2; 25; Ғанкәбүт 65; Рүм 30, 32, 33, 43; Лүқман 31; Ахзап 5; Зүмәр 2, 3; Шура 13, 21; Фатх 28; Зәрят 6; Мүмтахина 8, 9; Саф 9; Ынфитар 9; Тин 7; Бәййіна 5; Мағүн 1; Кәфирүн 6; Насыр 2.

ДІН КҮНІ (ҚИЯМЕТ КҮНІ): Фатиха 4; Хыжыр 35; Шұғара 82; Саффат 20; Сад 78; Зәрят 12; Уақиға 56; Мағарыж 26; Мұддәссір 46; Ынфитар 9, 15, 17, 18; Мұтаффифин 11.

ДІНГЕ ТОЛЫҚ МОЙЫНДАМАУ: Хаж 11, 12.

ДІНДЕ БӨЛІНУ: Әнғам 159.

ДІНДЕ ЗОРЛАУ ЖОҚ: Бақара 256.

ДІНДЕ ЫҚЫЛАС: Ағраф 26; Юныс 22; Ғанкәбүт 65; Лұқман 32; Зүмәр 2, 11; Ғафыр 14.

ИМАН ЖӘНЕ ИСЛАМ: Хүжрат 14.

ИМАН ЖҮРЕК ЗЕЙНЕТІ: Хүжрат 7.

ИМАН КҮШІ: Нахыл 99, 100.

ИМАНДА АНЫҚТЫҚ: Бақара 260.

ИМАНДА ТҰРАҚСЫЗДЫҚ: Ниса 137.

ИМАННЫҢ ШАРТТАРЫ: Бақара 177; Ниса 136.

ИСЛАМ: Әли Ғымран 19, 85; Мәида 3; Әнғам 125; Зүмәр 22; Саф 7.

ИСЛАМ ТОЛЫҚ ДІН: Мәида 3.

ИСЛАМ ШЫНАЙЫ ДІН: Мәида 3.

ИСЛАМҒА БҮТІНДЕЙ КІРІҢДЕР: Бақара 207.

КӘПІР, (КАФІР) (ҚАРСЫ КЕЛУШІ): Бақара 41, 217; Фұрқан 55, Тағабұн 2; Нәбә 40.

80; Нүр 61; Фүркан 44; Шүгара 28; Қасас 60; Ганкәбүт 35, 43, 63; Ясін 62, 68; Саффат 138; Гафыр 67; Зүхрүф 3; Жасия 5; Хүжрат 4; Хадид 17; Хашыр 14; Мүлік 10.

АҚЫЛ ИЕЛЕРІ: Бақара 164, 169, 197, 269; Әли Ғымран 7, 190; Мәида 100; Юсыф 11; Рағыд 19; Ібраьим 52; Нахыл 12; Сад 29, 42; Зүмәр 9, 18, 21; Ғафыр 54; Талақ 10.

АЛЛАДАН БАСҚАНЫҢ БІЛІМІ ШЕКТІ: Бақара 30, 33, 255; Юсыф 76; Лұқман 34.

АЛЛАДАН ҒЫЛЫМ ТАЛАП ЕТУ: Таьа 114.

АНЫҚТАМАЙ БАҒА БЕРМЕУ: Ниса 94; Хүжрат 6.

ӘЛЕМ ЖӘНЕ АДАМ ТУРАЛЫ ОЙ ЖҮГІРТУ, ҚЫЗЫҚТЫРУ: Фұссилат 53; Зәрят 20, 21.

БАЛГЕРЛІК, СИҚЫРШЫЛЫҚ: Бақара 102:, Мәида 3, 90; Ғалақ 1-4.

БІЛГЕНІН ҮЙРЕТУДІҢ ХАЖЕТТІГІ: Бақара 129, 151, 159, 174; Тәубе 122; Ғабәсә 1-4.

БІЛМЕГЕН НӘРСЕГЕ ТАЛАСПАУ: Әли Ғымран 66; Ісра 36.

БІЛМЕЙ ҮКІМ БЕРМЕУ: Әнғам 119, 144; Хаж 8; Лұқман 20; Ғафыр 83.

ГЫЛЫМ ИЕСІНІН КӘДІРІ: Әли Ғымран 7, 18; Ниса 162; Ісра 107; Хаж 54, Шұғара 197; Ғанкәбұт 43; Фатыр 28; Зұмәр 9; Мұжадәлә 11.

ҒЫЛЫМНЫҢ КӘДІРІ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМҒА ҚЫЗЫҚТЫРУ: Нахыл 43; Таьа 114; Қасас 80; Зүмәр 9; Мүжадәлә 11; Ғалақ 1-5.

КЕЗІП КӨРУДІҢ ПАЙДАЛАРЫ: Әли Ғымран 137; Әнғам 6, 11; Юсыф 109; Нахыл 36; Хаж 46; Нәміл 69; Ғанкәбүт 20; Рұм 9, 42; Фатыр 44; Мүминұн 21, 82; Мұхаммәд 10.

ҚАЛАМ ЖӘНЕ ЖАЗУ: Қалам 1; Ғалақ 4, 5.

НАДАНДАРДАН АУЛАҚ БОЛУ: Бақара 67; Мәида 50; Әнғам 35; Ағраф 199; Һұд 46.

ОЙ ЖОРУГА ІЛЕСПЕУ: Юныс 36; Хүжрат 12; Нәжім 28.

ОЙ ЖҮГІРТУ ЖӘНЕ ТҮСІНУ: Бақара 219, 266; Әли Ғымран 191; Мәида 18; Әнғам 50; Ағраф 176, 184; Юныс 24; Рағыд 3; Нахыл 11, 44, 69; Рұм 8, 21; Сәбә 46; Зұмәр 42; Жасия 13; Хашыр 21.

ОЙЛАНЫП ГИБРАТ АЛЫНАТЫН КЕЙ УАҚИҒАЛАР: Юныс

77, 162; Мәида 12, 55, 58, 91, 106; Әнғам 72, 92, 162; Ағраф 170; Әнфал 3, 35; Тәубе 5, 11, 71; Юныс 87; Рағыд 22; Ібраьим 31, 37, 40; Мәрям 31, 55; Таьа 14, 132; Әнбия 73; Мүминүн 2, 9; Хаж 35, 78; Нәміл 3; Нүр 37, 56; Рүм 31, 39; Лұқман 4, 17; Ахзап 33; Фатыр 18, 29; Мұжадәлә 13; Мағарыж 22, 23, 34; Мұззәмміл 20; Бәййіна 5; (ЖҰМА НАМАЗЫ): Жұма 9, 10; (МҰНАПЫҚТАРДЫҢ НАМАЗЫ): Ниса 142; (МАС ХАЛІНДЕ НАМАЗ): Ниса 43; (СОҒЫСТА ЖАМАҒАТІЕН НАМАЗ): Ниса 102; (ТАҢ НАМАЗЫ): Нұр 58; (ЕКІНТІ НАМАЗЫ): Бақара 238; (ЖАШЫЙЫҚ НАМАЗЫ) Нұр 58.

НАМАЗДЫ ЖАҢЫЛЫС ЖӘНЕ МАҚТАН ҮШІН ОҚЫҒАНДАР: Мағұн 4-6.

НАМАЗДЫ ЖОЙҒАНДАР: Мәрям 59.

НАМАЗДЫ (САПАРДА) ҚЫСҚАРТЫП ОҚУ: Ниса 101.

НАМАЗДЫҢ ПАРЫЗ БОЛУЫ: Ниса 103.

НАМАЗДЫҢ УАҚЫТТАРЫ: Ісра 78, 79; Һұд 14; Таьа 136; Рұм 17, 18.

ОРАЗА: Бақара 183-185, 187, 196; (КӘППАРАТ ОРАЗАСЫ):

Ниса 92; Мәида 89; Мұжадәлә 4.

ОРАЗА ҮШІН БОДАУ БЕРУ: Бақара 184.

ТӘЯММҮМ: Ниса 43; Мәида 6.

ХАЖ ӘКБӘР; Тәубе 3.

ХАЖ ЖӘНЕ ҒҰМРА: Бақара 158, 196.

ХАЖЫЛАРДЫ СУМЕН ҚАМДАУ (Сіқайә): Тәубе 19.

ХАЖЫЛЫҚТЫҢ ӘДЕПТЕРІ: Мәида 1-2.

ЫХРАМДА АҢ АУЛАУ: Мәида 95.

6- ҒЫЛЫМ, АҚЫЛ, ОЙ ЖҮГІРТУ, ҒИБРАТ

АДАМНЫҢ БІЛМЕЙТІН НӘРСЕЛЕРІ: Рағыд 8; Лұқман 43. АДАМНЫҢ СЕЗІМІНЕН ТЫС КӨМЕСКІ (ҒАЙЫП) ЖАҒДАЙЛАР: Бақара 33; Әнғам 59; Ағраф 188; Һұд 123; Нахыл 77; Кеьф 26; Мәрям 78; Фұрқан 6; Нәміл 65; Лұқман 34; Сәбә 48; Фатыр 38; Ясін 11; Хұжрат 18; Қалам 47; Жын 10, 26; Тәқуир 24.

АҚЫЛ ЖҰМСАУ ОЙ ЖҮГІРТУ: Бақара 44, 73, 75, 76, 164, 170, 171, 242; Әли Ғымран 65, 118; Мәида 58, 100; Әнғам 32, 126, 151; Ағраф 169; Әнфал 22; Юныс 16, 42, 100; Һұд 51; Юсыф 2, 109; Рағыд 4; Нахыл 12, 67; Әнбия 10, 67; Хаж 46; Мұминұн

54; Юныс 3; Һүд 7; Рағыд 2; Хыжыр 85; Нахыл 3; Әнбия 30, 32; Фүрқан 59; Лүқман 10; Сәжде 4; Фүссилат 11; Қаф 38; Зәрят 47; Хадид 4; Талақ 12; Назиғат 28.

КӨКТЕР МЕН ЖЕРДІҢ МЕҢГЕРУІ АЛЛАҒА ТӘН: Бақара 107; Әли Ғымран 187; Мәида 40; Тәубе 116; Нұр 42; Фұрқан 7; Ясін 83; Зұмәр 62, 63; Шура 49; Зұхрұф 85; Жасия 27; Фатх 14; Хадид 2, 5; Бұруж 9.

КӨКТЕРДІҢ БАСТАПТА ТҰМАН БОЛҒАНДЫҒЫ: Фұссилат 11. КӨКТЕРДІҢ ЖЕТІ ҚАБАТ ТҮРІНДЕ ЖАРАТЫЛУЫ: Бақара 29; Ісра 44; Мұминұн 17, 86; Фұссилат 12; Талақ 12; Мұлік 3; Нұх 15; Нәбә 12.

КҮН МЕН АЙ КӨКТЕГІ ОРЫНДАРЫНДА АЙНАЛЫП ЖҮЗЕДІ: Ясін 40.

КҮН МЕН АЙДЫҢ УАҚЫТ БІЛІНУІ ҮШІН ЖАРАТЫЛУЫ: Әнғам 96; Рахман 5.

КҮННІҢ ӘРЕКЕТІ: Әнбия 33; Ясін 38.

КҮННІҢ ЖАРАТУШЫСЫ: Ағраф 54; Юныс 5; Әнбия 33.

ҚҰРЫЛЫҚТАҒЫ БӨЛІМДЕР: Рағыд 4.

ТАҚУІМ (КАЛЕНДАРЬ) (АЙ, ЖЫЛ МЕЗГІЛДЕРІ): Бақара 189, 194, 217; Мәида 2, 97; Әнғам 96; Юныс 5; Тәубе 5, 36; Нахыл 12; Ісра 12; Хаж 47; Рұм 4; Сәжде 5; Мағарыж 4.

ТАУЛАРДЫҢ ЖАРАТЫЛЫСЫ: Рағыд 3; Хыжыр 19; Нахыл 15; Қаф 7; Назиғат 32.

ТАУЛАРДЫҢ ҚОЗҒАЛУЫ: Нәміл 88.

5- ҒИБАДАТ

ГИБАДАТХАНАЛАРҒА ҚҰРМЕТ: Бақара 114; Хаж 40.

ДӘРЕТ ЖӘНЕ БОЙ ДӘРЕТ (ҒҰСЫЛ): Мәида 6.

ЗЕКЕТ: Бақара 43, 83, 110. 177, 277; Ниса 77, 162; Мәида 12, 55; Ағраф 156; Тәубе 5, 11, 71; Мәрям 31, .55; Әнбия 73; Мұминұн 4; Хаж 74; Нәміл 3; Нұр 37, 56; Лұқман 4; Ахзап 33; Фұссилат 7; Мұжадәлә 13; Мұззәмміл 20; Бәййіна 5.

ЗЕКЕТ БЕРІЛЕТІН КІСІЛЕР: Тәубе 60.

ҚҰРБАН: Әнғам 162; Хаж 26-37.

ҚҰРБАН ЖӘНЕ НАМАЗ: Кәусәр 2.

МЕШІТТЕР АЛЛАНІКІ: Жын 18.

МЕШІТТЕРДІҢ ЖӨНДЕЛУІ: Тәубе 18, 19.

НАМАЗ: Бақара 3, 43, 45, 83, 110, 152, 177, 238, 239, 277; Ниса

Талақ 12; Тахрим 8; Мүлік 1; Мағарыж 50; Қиямет 4, 40; Мүрсәлат 23; Тарық 8.

АЛЛАНЫҢ МӘҢГІЛІГІ (БАҚА): Бақара 255,: Фүрқан 58; Қасас 88; Рахман 26; Хадид 3.

4- ӘЛЕМГЕ БАЙЛАНЫСТЫ АЯТТАР

АЙ, БЕЛГІЛІ БІР МЕРЗІМГЕ ДЕЙІН ЖҮРЕДІ: Рағыд 2; Лұқман 29, 30; Фатыр 13; Ясін 39, 40; Зұмәр 5; Рахман 5.

АЙ СӘУЛЕСІН КҮННЕН АЛАДЫ: Шәміс 2.

АЙДЫҢ ЖАРАТУШЫСЫ: Ағраф 54: Юныс 5; Әнбия 33.

АЙДЫҢ ЖАРАТЫЛЫСЫ: Фұрқан 61: Нұх 16.

АЛЛА, ЖАҢБЫРМЕН ӨЛІ ЖЕРГЕ ЖАН БЕРЕДІ: Нахыл 65; Рұм 50; Фатыр 9; Фұссилат 39; Зұхрұф 11; Жасия 5; Қаф 11; Ғабәсә 25–32.

АЛЛАНЫҢ ҒАРЫШТЫ БІЛЕУІ: Рағыд 2; Таһа 5; Фұрқан 59; Сәжде 4; Хадид 4.

АЯТҮЛ-КҮРСИ: Бақара 255.

ӘЛЕМДЕГІ ТӘРТІП: Әнбия 22; Рахман 2, 7; Мүлік 3, 4.

ӘЛЕМНІҢ ЖАРАТЫЛЫСЫ: Әнғам 101; Ағраф 54; Юныс 3; Һүд 7; Хыжыр 85; Нахыл 3; Әнбия 30; Фүрхан 59; Сәжде 4;

Фуссилат 11; Қаф 38; Хадид 4; Талақ 12.

FAРЫШ: Аграф 46, 48, 49, 54; Тәубе 129; Юныс 3; Һүд 7; Рағыд 2; Таһа 5; Әнбия 22; Мүминүн 86, 116; Фүрқан 59; Нәміл 26; Сәжде 4; Зүмәр 75; Ғафыр 15; Зүхрүф 82; Хадид 3, 4; Бүруж 15.

ГАРЫШТЫ КӨТЕРГЕН ПЕРІШТЕЛЕР: Гафыр 7; Хаққа 17.

ГАРЫШТЫҢ ИЕСІ АЛЛА: Нәміл 26; Бұруж 15.

ЖЕРДІҢ ЖАРАТУШЫСЫ: Бақара 117; Әнғам 14, 73, 101; Фатыр 1; Шура 11; Зәрят 48; Тағабұн 3.

ЖЕРДІҢ ЖАРАТЫЛУЫ: Әнғам 101; Ағраф 54; Юныс 3; Һұд 7; Рағыд 3; Хыжыр 19, 85; Нахыл 3; Әнбия 30; Фұрқан 59; Сәжде 4; Фұссилат 9-11; Қаф 38; Зәрят 20; Хадид 4; Талақ 12; Нәбә 6.

ЖҰЛДЫЗДАРДЫҢ ЖАРАТУШЫСЫ: Ағраф 54.

КӨКТЕР МЕН ЖЕРДІҢ ЖАРАТУШЫСЫ: Бақара 117; Әнғам 14, 73, 101; Ібраьим 32; Хаж 65; Фатыр 1; Шура 11; Зәрят 47; Тағабұн 3; Назиғат 27.

КӨКТЕР МЕН ЖЕРДІҢ ЖАРАТЫЛЫСЫ: Әнғам 101; Ағраф

22, 25; Мүминүн 91, 116; Қасас 70, 88; Фатыр 3; Саффат 1-5; Сад 65, 66; Зүмәр 4-6; Ғафыр 3, 16, 62, 65; Фүссилат 6; Зүхрүф 84; Дүхан 8; Хашыр 22, 23; Тағабұн 13; Мүззәмміл 9; Ыхлас 1.

АЛЛА ЕЖЕЛДЕН БАР (ҚЫДЕМ): Бақара 255; Хадид 3. АЛЛА ЕШ НӘРСЕГЕ ҰҚСАМАЙДЫ (МҰХАЛӘФӘТҮН ЛІЛ ХАУАДИС): Бақара 22; Әнғам 101; Мәрям 65; Шура 11; Ыхлас 4. АЛЛА ЖАРАТУШЫ: Бақара 28, 29; Әли Ғымран 47; Мәида 17; Әнғам 73, 95, 101, 102; Ағраф 54; Рағыд 16; Хыжыр 86; Ісра 99; Нұр 45; Қасас 68; Рұм 27, 40, 54; Сәжде 7; Фатыр 1; Ясін 81; Зұмәр 62; Шура 49; Қамар 49, 50; Уақиға 57-59, 63-65; Хашыр 24; Тағабұн 2.

АЛЛА ҚАЛАҒАНЫН ІСТЕЙДІ (ИРАДЕ): Бақара 185 253; Әли Ғымран 26, 40; Мәида 1; Һұд 107; Ібраьим 27; Хаж 14, 18; Нұр 45; Қасас 68; Рұм 54; Шұғара 49; Бұруж 16.

АЛЛА ӨЗІНДІГІНЕН БАР (ҚЫЯМ БІ-НӘФСІҺИ): Бақара 255. АЛЛА СӨЙЛЕЙДІ (КӘЛАМ): Бақара 37; Ниса 164; Әнғам 34, 115; Аграф 158; Кеьф 27, 109; Лұқман 27.

АЛЛА ТІРІ (ХАЯТ): Бақара 255; Әли Ғымран 2; Таьа 111; Ғафыр 65.

АЛЛАДАН БАСҚА СИЫНЫП ТАБЫНАТЫН ЕШБІР ТӘҢІР ЖОҚ: Фатиха 5; Бақара 163, 255; Әли Ғымран 2, 6, 18, 62, 64; Ниса 87, 171; Мәида 73; Әнғам 39, 71, 74, 87, 151, 161; Ағраф 16, 59, 65, 73, 85, 158; Тәубе 31, 129; Һұд 2, 26, 50, 65, 84; Юсыф 38-40; Хыжыр 41; Рағыд 30; Нахыл 2; Ісра 35; Кеьф 110; Мәрям 36; Таьа 8, 14, 98; Әнбия 22, 25, 87; Хаж 34; Мұминұн 23, 91, 116, 117; Нұр 46; Нәміл 26, 59, 60, 64; Қасас 70-72, 88; Фатыр 3; Ясін 61; Саффат 35; Сад 65; Зұмәр 2, 3, 6; Ғафыр 3, 62, 66; Фұссилат 6; Сәжде 14; Зұхрұф 84; Дұхан 8; Ахқаф 21; Мұхаммед 19; Зәрят 51; Тұр 43; Хашыр 22, 23; Тағабұн 13; Мұзәмміл 9.

АЛЛАНЫҢ ӘР НӘРСЕГЕ ҚҰДЫРЕТІ ЖЕТЕДІ: Бақара 20, 106, 109, 148, 259, 284; Әли Ғымран 26, 29 65, 189; Ниса 133, 149; Мәида 17, 19, 40, 120; Әнғам 17, 37, 41, 65; Әнфал 41; Тәубе 39; Һұд 4; Нахыл 70, 77; Ісра 99; Хаж 6, 39; Мұминұн 18; Нұр 45; Фұрқан 54; Ғанкәбұт 20 Рұм 54; Фатыр 1, 4; Ясін 81; Шура 9, 21, 50; Аҳқаф 33; Фатх 21; Хадид 2; Хашыр 6;

АЛЛАНЫҢ КӨМЕГІ: Әнғам 63, 64; Тәубе 25, 26; Насыр 1-3.

АЛЛАНЫҢ КӨМЕГІНЕ ЛАЙЫҚ БОЛҒАНДАР: Хаж 40, 41.

АЛЛАНЫҢ КӨРКЕМ АТТАРЫ: Ісра 110; Таһа 8; Хашыр 22-24.

АЛЛАНЫҢ МҮМІН МҮЖАЫДТЕРГЕ КӨМЕГІ: Әнфал 17, 26; Рүм 47.

АЛЛАНЫҢ НЫҒМЕТТЕРІ ЕСЕПСІЗ: Ібраьим 34; Нахыл 18.

АЛЛАНЫҢ РАХМЕТІ ӘР НӘРСЕНІ ҚАМТИДЫ: Ағраф 156; Ғафыр 7.

АЛЛАНЫҢ РАХМЕТІНЕН КҮДЕР ҮЗБЕҢДЕР: Юсыф 87; Зүмәр 53.

АЛЛАНЫҢ СҮЙГЕН ХАЛКЫ ҚАНДАЙ БОЛУ КЕРЕК: Мәида 54, 55.

АЛЛАНЫҢ УӘДЕСІ ХАҚ: Ғафыр 55; Жасия 32.

3- АЛЛАНЫҢ СИПАТТАРЫ

АЛЛА ӘР НӘРСЕНІ БІЛЕДІ (ҒЫЛЫМ): Бақара 29, 33, 231, 255, 282; Әли Ғымран 29; Мәида 7, 99; Әнғам 3, 59, 73; Һүд 5; Рағыд 8–10 Ібраьим 38; Нахыл 19, 23; Таьа 7, 98; Әнбия 110; Хаж 70, 76; Мүминүн 92; Қасас 69; Ғанкәбүт 45, 52; Лұқман 23, 34; Сәжде 6; Сәбә 2; Фатыр 38; Зүмәр 7, 46; Ғафыр 19; Фұссилат 47; Шура 12, 24, 25; Хадид 3, 4, 6; Мұжадәлә 7; Хашыр 22; Тағабұн 4, 11, 18; Мұлік 13, 14.

АЛЛА ӘР НӘРСЕНІ ЕСТИДІ (СЕМІГ): Бақара 127, 137, 181, 224, 227, 244, 256; Әли Ғымран 34, 35, 38, 121; Ниса 58, 134, 148; Әнғам 13, 115; Ағраф 200; Әнфал 61; Юныс 65; Юсыф 34; Ібраьим 39; Әнбия 4; Нүр 21, 60; Шұғара 220; Ғанкәбүт 5, 60; Сәбә 50; Ғафыр 20, 56; Фұссилат 36; Шура 11; Мұжадәдә 1.

АЛЛА ӘР НӘРСЕНІ КӨРЕДІ (БАСАР): Бақара 96, 110, 233, 237; Әли Ғымран 15, 20; Ниса 58, 134; Ісра 1, 17, 30, 96; Хаж 61, 75; Сәбә 11; Фатыр 31, 45; Ғафыр 20, 44, 56; Шура 11, 27; Хадид 4; Мұжадәлә 1; Мұлік 19; Іншиқақ 15.

АЛЛА БАР (ҰЖУД): Әнғам 75-79; Нәміл 59-64; Қасас 71-73; Ғанкәбүт 61, 63; Хадид 3; Мүлік 19, 30.

АЛЛА БІРЕУ ҒАНА (УАХДАНИЕТ): Бақара 163, 255; Әли Ғымран 2, 6, 18; Ниса 87, 171; Әнғам 19, 102; Тәубе 31; Һұд 14; Рағыд 16, 30; Нахыл 22, 51; Ісра 42, 43; Таһа 8, 98; Әнбия

АЛЛАДАН ИМЕНУ: Бақара 74, 150; Әли Ғымран 175; Ниса 77; Тәубе 13; Ахзап 39; Фатыр 28.

АЛЛАНЫ ЖАҚСЫ КӨРУ: Бақара 165; Әли Ғымран 31; Тәубе24.

АЛЛАНЫ ЖӘНЕ ПАЙҒАМБАРДЫ СҮЮ: Әли Ғымран 31.

АЛЛАНЫҢ АДАМ БАЛАСЫНА КЕҢШІЛІГІ: Нахыл 61.

АЛЛАНЫҢ АДАМЗАТҚА ҚАНШАЛЫҚ ЖАҚЫН ЕКЕНДІГІ: Қаф 16.

АЛЛАНЫҢ АДАМЗАТҚА ІЛТИПАТ ЖӘНЕ ЖОМАРТТЫҒЫ: Бақара 22; Ниса 95-99, 113, 141, 142; Нахыл 66-69, 71, 72, 78-81; Ісра 11, 20, 21, 66, 70; Таьа 53, 54; Хаж 63, 65, 66; Мүминүн 18, 22; Нүр 21; Фүрқан 45-49; Қасас 71-73; Рүм 46; Лүқман 20; Сәжде 27; Ясін 33-35; 71-73; Ғафыр 61, 64, 79, 80; Зүхрүф 10-13; Жасия 12, 13; Уақиға 85; Қаф 6-11; Ғабәсә 24-32.

АЛЛАНЫҢ ӘДІЛЕТІ: Әли Ғымран 195.

АЛЛАНЫҢ БАР ЕКЕНДІГІНІҢ ДӘЛЕЛДЕРІ: Юсыф 105; Рағыд 2-5; Нахыл 10, 13, 65-69; Хаж 5; Ясін 32-44; Фұссилат 37, 39, 53; Шура 29, 32; Жасия 3, 6; Уақиға 58-72; Ғашия 17-20. АЛЛАНЫҢ БІЛІМІ ӘР НӘРСЕНІ ҚАМТИДЫ: Ғафыр 7.

АЛЛАНЫҢ ҒЫЛЫМЫ ЖАЗУМЕН ТАУСЫЛМАЙДЫ: Кеьф 109.

АЛЛАНЫҢ ДОСТАРЫ: Юныс 62, 63.

АЛЛАНЫҢ ДІНІ: Әли Ғымран 83; Фатх 2.

АЛЛАНЫҢ ЖАРАТҚАНДАРЫНДА СӘЙКЕСПЕУШІЛІК ЖОҚ: Мүлік 3, 4.

АЛЛАНЫҢ ЖАРЫЛҚАУЫ ЖӘНЕ ҒАЗАБЫ: Хыжыр 49, 50.

АЛЛАНЫҢ ЖАРЫЛҚАУЫ ЖӘНЕ МЕЙІРІМІ: Кеьф 58.

АЛЛАНЫҢ ЖАРЫЛҚАУЫНЫҢ КӨРКЕМДІГІ: Ниса 116; Нәжім 32.

АЛЛАНЫҢ ЖӘНЕ ПАЙҒАМБАРДЫҢ ДҰШПАНДАРЫ ЕҢ ЖАҚЫН АҒАЙЫН БОЛСА ДА, ДОС ЕТІЛМЕЙДІ: Әнфал 13,28.

АЛЛАНЫҢ ЖОЛЫНДА (ЗАҢЫНДА) ӨЗГЕРІС БОЛМАЙДЫ: Ісра 77; Ахзап 38, 39; Фатыр 43; Фатх 23.

АЛЛАНЫҢ ЖҰМЫСТАРЫ: Рағыд 17.

АЛЛАНЫҢ ҚАРҒЫСЫ: Ниса 52, 118.

АЛЛАНЫҢ КАСЫНДА ЗАМАН: Әнғам 12.

АЛЛА ҒАЙЫПТЫ БІЛЕДІ: Тәубе 78; Хүжрат 18; Жын 26;

АЛЛА ҒАЙЫПТЫ ДА, КӨРНЕУДІ ДЕ БІЛЕДІ: Әнғам 73;

Тәубе 94, 105; Рағыд 9; Мүминүн 92; Сәжде 6; Зүмәр 46; Хашыр 22; Жұма 8; Тағабұн 18.

АЛЛА, ЕЛШІСІН ҚОРҒАҒАН: Зүха 1-8; Шарх 1-8.

АЛЛА ЖӘНЕ ЕЛШІСІ ШЫНАЙЫ ЖЕҢІСКЕ ИЕ БОЛАДЫ: Мүжадәлә 21.

АЛЛА ЗАЛЫМ ЕМЕС: Әли Ғымран 182; Ниса 40; Нахыл 33, 34. Кеьф 49; Хаж 10.

АЛЛА, КӨЗДЕРДІҢ ҚИЯНАТЫН ЖӘНЕ КӨКІРЕКТЕГІ ҚҰПИЯНЫ БІЛЕДІ: Ғафыр 19.

АЛЛА, КӨКТЕР МЕН ЖЕРДІ АЛТЫ КҮНДЕ ЖАРАТТЫ: Аграф 54; Юныс 3; Һүд 7; Фүрқан 59; Сәжде 4; Қаф 38; Хадид 4.

АЛЛА, КӨМЕСТІ ДЕ КӨМЕСТІҢ ҚҰПИЯ СЫРЫН ДА БІЛЕДІ: Таьа 7.

АЛЛА, ҚҰЛДАРЫНА ӨТЕ ІЛТИПАТТЫ: Шура 19.

АЛЛА, МҮМІНДЕРДІҢ ДОСЫ: Әли Ғымран 68; Хаж 78.

АЛЛА НАШАРЛАРДЫҢ ЖӘРДЕМШІСІ: Қасас 5.

АЛЛА, НҰРЫН ТОЛЫҚТАСТЫРАДЫ: Тәубе 23; Саф 8.

АЛЛА, ОҢАЙЛЫҚ ҚАЛАЙДЫ: Бақара 185.

АЛЛА, ПАЙҒАМБАРЛАРДАН УӘДЕ АЛҒАН: Ахзап 7.

АЛЛА, РАСЫНДА ЖАЛҒЫЗ. СОНДЫҚТАН АЛЛАҒА ҒАНА ҒИБАДАТ ЕТІЛЕДІ: Таьа 14.

АЛЛА ТІРІЛТЕДІ, ӨЛТІРЕДІ: Хыжыр 23.

АЛЛА, УӘДЕСІНЕН АЙНЫМАЙДЫ: Ібраьим 47; Хаж 47; Рүм 6. АЛЛА ҮШЕУ ЕМЕС: Ниса 171.

АЛЛА, ҮШТІҢ ҮШІНШІСІ ДЕГЕНДЕР КӘПІР БОЛДЫ: Ниса73. АЛЛАҒА ДЕГЕН УӘДЕЛЕРІН БҰЗҒАНДАР: Бақара 27.

АЛЛАҒА, ЕЛШІСІНЕ ҚҰРМЕТ: Хүжрат 1.

АЛЛАҒА ЕШБІР ЖАҚСЫЛЫҚ-ЖАМАНДЫҚ ЖАСЫРЫН БОЛМАЙДЫ: Лұқман 16.

АЛЛАҒА ЕШБІР НӘРСЕ ЖАСЫРЫН БОЛМАЙДЫ: Мүжадәлә 7.

АЛЛАҒА ЖӘНЕ ЕЛШІСІНЕ БОЙСҮНУ: Ниса 13, 14, 69, 80;

Мәида 92; Әнфал 20, 24; Нүр 52, 54; Ахзап 36, 71; Мүхаммед 33; Фатх 17; Хүжрат 14; Хашыр 4; Тағабұн 12.

АЛЛАДАН БАСҚА ЕШКІМ БІЛМЕЙТІН НӘРСЕЛЕР: Лұқман34.

АДАМНЫҢ ДӘРЕЖЕСІ: Бақара 34; Ағраф 11, 172, 173; Хыжыр 29, 30; Ісра 61, 62, 70; Таьа 55; Тағабұн 3; Тин 1-5. АДАМНЫҢ ЖАРАТЫЛУЫ: Бақара 28, 30; Әли Ғымран 6; Ниса 1; Әнғам 2, 98; Ағраф 11, 189; Хыжыр 26, 28; Нахыл 4, 72; Ісра 99; Таьа 55; Хаж 5; Мұминұн 12-14, 79; Фұрқан 54; Рұм 19, 20, 54; Лұқман 34; Сәжде 7-9; Фатыр 11; Ясін 36, 77; Саффат 11; Сад 71, 74; Зұмәр 6; Ғафыр 64, 67; Жасия 4; Қаф 16; Нәжім 45, 46; Уақиға 57-59; Нұх 14, 19; Қиямет 37-39; Інсан 1-2; Мұрсәлат 20-22; Ғабәсә 18-20; Тарық 5-7; Тин 1-5; Ғалақ 2.

ӘРКІМНІҢ ҒАМАЛЫНА ҚАРАЙ ДӘРЕЖЕСІ БАР: Әнғам 132; Ахқаф 19; Інсан 1, 2; Ләйіл 4.

БҮКІЛ ӘЛЕМ АДАМ БАЛАСЫНЫҢ ПАЙДАСЫ ҮШІН ЖАРАТЫЛДЫ: Бақара 29; Рағыд 2, 4; Ібраьим 32, 34; Нахыл 5–14, 78, 80. 81; Ісра 70; Әнбия 30–32; Хаж 36, 37, 63–65; Шура 132–134; Нәміл 60–64, 86; Қасас 71–73; Ғанкәбүт 60–63; Рұм 20, 25 50; Лұқман 20, 31; Сәжде 37; Сәбә 24; Фатыр 12, 13, 27, 28; Ясін 33, 36; Зұмәр 6, 21; Ғафыр 61, 64, 79, 80; Зұхрұф 10, 13; Жасия 12, 13; Жасия 12, 13; Қаф 7–11; Рахман 1–12; Уақиға 58, 59, 63–65, 68–73; Назиғат 30; Нәбә 6–16.

2- АЛЛА

АЛЛА, АДАМ БАЛАСЫН БОСҚА ЖАРАТПАҒАН: Мүминұн 115.

АЛЛА, АДАМ БАЛАСЫНА ЖАҚСЫ-ЖАМАНДЫ ТАНЫТҚАН: Шәміс 8; Бәләд 10.

АЛЛА, АДАМ БАЛАСЫНА ЗҰЛЫМДЫҚ ҚЫЛМАЙДЫ: Тәубе 70; Әнфал 51; Юныс 44-47; Һүд 101; Рүм 9; Қаф 29. АЛЛА, ӘР УАҚЫТТА ЖАРАТУДА: Рахман 29.

АЛЛА, ӘР НӘРСЕНІ ЕҢ КӨРКЕМ ТҮРДЕ ЖАРАТҚАН: Сәжде 17.

АЛЛА, ӘРКІМНІҢ КҮНКӨРІСІН 6ӨЛІП БЕРЕДІ: Зүхрұф 32. АЛЛА, БАҚЫЛАУШЫ: Ниса 1.

АЛЛА, БІЛУШІЛЕРДІҢ БІЛУШІСІ: Тин 8.

АЛЛА, БІР НӘРСЕНІ ӘШКЕРЕЛЕСЕҢДЕР ДЕ ЖАСЫРСАҢДАР ДА БІЛЕДІ: Ахзап 54; Мүмтахина 1; Тағабұн 4; Мүлік 13.

1- АДАМ БАЛАСЫ

АДАМ БАЛАСЫ АЛЛАҒА МҰХТАЖ: Фатыр 15

АДАМ БАЛАСЫ АЛЛАНЫҢ АМАНАТЫН ҮСТІНЕ АЛДЫ: Ахзап 72, 73; Хашыр 21.

АДАМ БАЛАСЫ БІР-АҚ ҮММЕТ ЕДІ: Бақара 213.

АДАМ БАЛАСЫ ҒИБАДАТ ҮШІН ЖАРАТЫЛҒАН: Хыжыр 99; Зәрят 56, 57; Мүлік 2; Жын 16, 17.

АДАМ БАЛАСЫ ЖЕР ЖҮЗІНІҢ ХАЛИФАСЫ: Бақара 30; Әнғам 165; Ағраф 69, 74; Юныс 14, 73; Нәміл 62; Фатыр 39; Сал 26.

АДАМ БАЛАСЫ КӘПЕРСІЗ: Әнбия 1-3.

АДАМ БАЛАСЫ МЕН ЖЫННЫҢ ЖАРАТЫЛЫС МАҚСАТЫ: Зәрят 16.

АДАМ БАЛАСЫ НӘШЕР ЖАРАТЫЛҒАН: Ниса 28.

АДАМ БАЛАСЫ ӨЗІ ІСТЕГЕНДЕРІНІҢ ЖАЗАСЫН

ТАРТАДЫ: Рүм 41; Шура 30, 34.

АДАМ БАЛАСЫ ӨЗІМШІЛ ЖАРАТЫЛҒАН: Мағарыж 19–21; Фажыр 16, 20.

АДАМ БАЛАСЫ РУЛАРҒА, ҰЛТТАРҒА БӨЛІНГЕН: Хүжрат 13.

АДАМ БАЛАСЫН ТОЗАҚҚА ТҮСІРЕТІН КЕСІРЛЕР: Мұддәссір 43-47.

АДАМ БАЛАСЫНА АЛЛА КҮРЕ ТАМЫРЫНАН ДА ЖАҚЫН: Қаф 16.

АДАМ БАЛАСЫНА ОҚУ-АҒАРТУ ҮЙРЕТУ: Рахман 3, 4.

АДАМ БАЛАСЫНА ТУРА ЖОЛ КӨРСЕТІЛДІ: Інсан 3.

АДАМ БАЛАСЫНЫҢ АРАЛАРЫНДА АЙЫРМАШЫЛЫҚ БОЛУДЫҢ СЕБЕБІ: Зүхрүф 32.

АДАМ БАЛАСЫНЫҢ ЖАҒДАЙЫ: Юныс 12; Һұд 9–11; Юсыф 11; Ісра 11, 70, 83, 84; Кеһф 54; Әнбия 37; Хаж 66; Рұм 33–36; Фатыр 32; Зұмәр 8, 49; Фұссилат 49–51; Шура 48; Тағабұн 2, 3; Мағарыж 19–22; Бәләд 4; Ғадят 6–8.

АДАМ БАЛАСЫНЫҢ НӘСІЛІ: Ниса 1.

АДАМ БАЛАСЫНЫҢ ӨЗІНДЕ ҒИБРАТ БАР: Фуссилат 53; Жасия 4; Зәрят 21; Тарық 5-7.

АДАМ БАЛАСЫНЫҢ ШАМАСЫЗДЫҒЫ: Мәида 30, 31; Нахыл 4.

МАЗМҰНДЫҚ ТҮСІНІКТЕР

- 1- АДАМ БАЛАСЫ
- 2- АЛЛА
- 3- АЛЛАНЫҢ СИПАТТАРЫ
- 4- ӘЛЕМГЕ БАЙЛАНЫСТЫ АЯТТАР
- 5- ГИБАДАТ
- 6- ҒЫЛЫМ, АҚЫЛ, ОЙ ЖҮГІРТУ, ҒИБРАТ
- 7- ДІН, ИМАН ЖӘНЕ ЖАҚСЫ-ЖАМАН ЖОЛ
- 8- ЖИЬАД (СОГЫС)
- 9- ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІП
- 10- KYPAH
- 11- МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ (АХЛАҚ)
- 12- ӨЛІМ ЖӘНЕ ӨЛІМНЕН КЕЙІНГІ АХУАЛ
- 13- УЙ-ІШІ ТӘРТІБІ
- 14- ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨМІР

- Ы **-**

ЫБЫРАНИМ: Бір пайғамбардың аты (24 жерде бар).

ЫГРАЗ: Бүру, айту, жалтару. Мүгріз – бет бүрушы, жалтарушы (53 жерде бар).

ЫДРІС: Бір пайғамбардың аты, (2 жерде бар).

ЫҒТИКӘФ: Бой ұсыну, мұлгу. Әсіресе, рамазан айында мешітте өткізілетін ерекше ғибадат (10 жерде бар).

ЫҒТИРАФ: Мойындау, кінәсін езі айту, ығтираф ету.

ЫСМАГИЛ: Бір пайғамбардың аты (12 жерде бар).

ЫСХАК: Бір пайғамбардың аты (4 жерде бар).

- I -

ІЗІН: Рухсат, нусқау, бүйрық, кеңшілік (41 жерде бар.)

ІЛЯС: Бір пайғамбардың аты (2 жерде бар).

ІФТИРА: Қаралау, жала кою, болмаған нәрсені болды деу. Орынсыз сөйлеу, болмайтын нәрсені болды, жоқ нәрсені бар, бар нәрсені жоқ деп іфтира ету (71 жерде бар).

- IO -

ЮНЫС: Бір пайғамбардың аты (4 жерде бар). ЮСЫФ: Бір пайғамбардың аты (27 жерде бар).

- Я -

ЯЖУЖ-МАЖУЖ: Яфас трпағынан болған бір бұзақы ел. Хадис кітаптарында заман ақырға таяғанда Яжуж-Мажуж шығатындығы білдірілген (2 жерде бар).

ЯХЯ: Бір пайғамбардың аты (5 жерде бар).

ЯҺУДИ: Мұса ғаләьиссәләмның ұмметі (9 жерде бар).

Құран Кәримде: Аттары бар, бірақ пайғамбарлығында қайшылық болғандар:

ЗҰЛҚАРНАЙЫН: (3 жерде бар).

ГҮЗАЙЫР: (Бір жерде бар). **ЛҮКМАН:** (Екі жерде бар). ХАЛИФА: Орынбасар, мүрагер, артқы (2 жерде бар).

ХАЛЫҚ: Жаратушы. Махлұқ - жаратылған (310 жерде бар).

ХАКИМ: Аса дана, хікмет иесі (81 жерде бар).

ХАҚ: Шындық, растық, шынайы, ақы, үлес, сыбаға, тиесі, хақ (242 жерде бар).

XAM: Араптар жаьилиет дәуірінде немересі ер жетіп жұмысқа жараған немесе он ботаның әкесі болған кәрі бураны «Хам» деп азат етіп қоя беретін болған.

ХАРАМ: Дін бойынша тыйым салынған нәрсе, ішіп-жеуге, қолдануға жарамайтын нәрсе. Арам (71 жерде бар).

ХАУАРИ: Гайса ғаләйыссәләмнің көмекшілері (5 жерде бар).

ХҰЗҰР: Әзір болу, дайын болу, үлкен орын. Алланың хүзүры: Алланың алды (22 жерде бар).

ХҮКІМ: Бұйрық, билік, басқарушылық, ықпал (89 жерде бер).

XIKMET: Терең сыр, даналық, керемет, ғажайып, көмескі маңыз (20 жерде бар).

- h -

ҺАРҰН: Бір пайғамбардың аты (20 жерде бар).

hӘЛАК: Жоқ болу, типыл болу. Іьлак - жоқ ету, жоғалту, ойран қылу (68 жерде бар).

КИДАЙӘТ: Туралық, тура жол. Іктида – тура жолға түсу, тура жол табу (106 жерде бар).

- III -

ШАЙТАН: Хақтан ұзақтасқан, әмірге қарсы келген, азғырушы, Ібіліс ғазезіл (89 жерде бар).

ШАФАҒАТ: Қолдау, кінәсін тілеп алу, болысу (31 жерде бар).

ШЕРК: Ортақ, серік. Ішрак – шерік қату, ортақ қосу, серігі бар деу. Мүшрік – Аллаға ортақ қосушы, Алланың серігі бар деуші (104 жерде бар).

ШЕЬИТ: Алла жолында өлтірілген, хақ жолында жан қиған, Және әр жерде әзір ұғымындағы Алланың бір сипаты. Шаьит – куә, айғақ, көзі керген (80 жерде бар).

ШҰҒАЙЫП: Бір пайғамбардың аты (12 жерде бар).

ШҮКІР: Шүкір ету, қанағат ету. Шакір – шүкірлікті қабылдаушы. Шүкір етуші. Нәшүкір – шүкірсіз. Шәкүр – өте шүкір етуші (75 жерде бар)

көкейіне қондырылуы, уахи етілуі немесе нұсқалуы (77 жерде бар).

УӘЙІЛ: Одағай сөз. Араптар біреудің қылығын жақтырмағанда айтады. «Нендей өкініш» деген мағына берілді (39 жерде бар).

УӘСУӘСӘ: Сайтанның көңілге күдік салуы, іштей азғыруы, делсалдық (5 жерде бар).

- Y -

ҮММЕТ: Топтық, ел, қауым, жамағат, жол (64 жерде бар).

-Ф-

ФАЗЛ: Артық, артықшылық. Тафзил – арттыру, артылту (104 жерде бар).

ФАЛАХ: Құтылу, бақытқа ие болу (40 жерде бар).

ФАСАТ: Бұзықтық, бұліншілік. Фасық – бұзық. Муфсит – бұзушы (104 жерде бар).

ФАТР: Жарату, жоқтан бар ету. Фытрат жаратылыс (17 жерде бар).

ФАТХ: Есік ашу, араны ашу, бір қаланы немесе мемлекетті қолға түсіру (37 жерде бар).

ФӘУЗ: Қолы жету, мақсатына ұласу (29 жерде бар).

ФЕРГАУЫН: Көне дәуірде Мысыр патшасына берілген атақ (74 жерде бар).

ФҰХУШ: Ұятсыздық, арсыздық, зина (34 жерде бар).

ФЫРДАУС: Бір жаннаттың аты (2 жерде бар).

ФІГЛ: Іс, жұмыс, етістік. Фағіл – істеуші. Мәфғул – істелген (102 жерде бар).

ФІДИЕ: Бодау, төлеу (13 жерде бар).

ФІТНЕ: Бұзақылық, сотқарлық, қиқарлық (34 жерде бар).

- X -

ХАБАР: Бір жағдай жөнінде оны көрмегенге берілген мәлімет, хабар (6 жерде бар).

ХАБИР: Толық хабар алушы, әр нәрсені білуші (52 жерде бар).

ХАЙЫЗ: Етеккір (9 жерде бар).

ХАЙЫР: Жақсылық, игілік, қайыр (139 жерде бар).

СҰР: Қиямет күні Ісрафіл ғалейьіссәләмнің үрлейтін сұры (10 жерде бар).

СҮБХАН: Пәктеу, мақтау, дәріптеу, Сүбхан Алла – Алла кемшіліктен пәк (93 жерде бар).

СҮЛЕЙМЕН: Бір пайгамбардың аты (17 жерде бар).

СЫХР: Келемеждеу, мазақтау, тәлкектеу, Тесхир - іске қосу, еркіне беру (45 жерде бар).

- T -

ТАГАТ: Бой чсыну, ғибадат қылу (74 жерде бар).

ТАҒҰТ: Азғын, жолдан шыққан, сайтан, пұт, бұзақылардың басы (2 жерде бар).

ТАЙЙЫБ: Жақсы, көркем, әдемі, хош иіс (59 жерде бар).

ТАҚУА: Сақтану, сақсыну, қорқу, қорғану, бойын аулаққа салу, ұқыпты болу, тыңғылықты болу. Мұттақи: Тақуа, сақсынушы (292 жерде бар).

ТАЛАҚ: Босану, ажырасу, неке бұзу, талақ болу; талақ қылу (14 жерде бар).

ТАУАФ: Айналу, әсіресе Меккедегі Кағбаны айналу, тауаф қылу (27 жерде бар).

ТӘКЛИФ: Міндет жүктеу, ауыршылық салу (8 жерде бар).

ТӘҚЗИП: Шын сөзді өтірікке ұйғару, жасынға шығару, біреудің өтірігін шығару, тойтарыс беру (187 жерде бар).

ТӘУӘККҮЛ: Тәуекел қылу, шынайы турде Аллаға сеніп батыл кірісу (79 жерде бар).

ТӘУБЕ: Кунәдан бас тарту, райдан қайту, істегеніне өкіну (88 жерде бар).

ТӘЯММҮМ: Су жоқта топырақпен дәрет алу, тәям соғу (2 жерде бар).

ТҰББАҒ: Бір жердің аты (2 жерде бар).

ТҮР: Түр тауы (10 жерде бар).

- y -

УАСИЛА: Араптар жаьилиет дәуірінде бір мал тұңғыш рет еркек тапса, тиіспей, егер бір ұрғашы, бір еркек егіз тапса; еркегін «Уасила» деп азат етіп қоя беретін еді (бір жерде бар). УАХИ: Бір нұсқаудың Алла тарапынан пайғамбадың

(бір жерде бар).

РАХЫМ: Бойға біткен баланың іште жататын орны, жатыр. Үлүл архам – жатырлас, туыс (13 жерде бар).

РАХЫМ, РАХМЕТ: Жақсылық, игілік, ізгілік, мейірім, қайырым, рақым, қамқорлық (156 жерде бар). Рахман – аса қамқор (57 жерде бар). Рахим – ерекше мейірімді (117 жерде бар).

РҰХ: Жан, Құран, уахи, Жәбрәйіл ғаләйыссәләм (24 жерде бар).

РҰХБАН: Сопылық, ғалымдық (4 жерде бар).

РҮКҮГ: Бас ию, еңкею, рүкүг қылу (9 жерде бар).

- C -

САБИ: Жұлдызға табынушы, мәжуси (3 жерде бар).

САДАҚА: Рас айту. Тасдиқ – растау, растығын мойындау. Сыддиқ – өте шыншыл. Садақа – қайыр-садақа (112 жерде бар).

САИБА: Араптар жаьилиет дәуірінде аурудан сақайғанда немесе бір қауіп-қатерден аман қалғанда «Саиба» деп бір түйені азат етіп қоя беретін болған (бір жерде бар).

САИХА: Ащы дауыс, ғазап (13 жерде бар).

САЛАТ: Яьудилердің ғибадатханасы. (1 жерде бар).

САЛИХ: Бір пайғамбардың аты (8 жерде бар). Салих ғамал – тура ғамал, түзү іс (188 жерде бар).

САМАД: Мүңсыз, бай, ешкімге мүқтаж емес (бір жерде бар).

САУМ: Ораза (13 жерде бар).

САХИП: Ие, жолдас. Асхабу-л-жанна - жаннаттықтар, Асхабу-н-нар - тозақтықтар (206 жерде бар).

СӘБӘ: Йәмән өлкесіндегі бір жердің аты, Білқыс атты әйел патшасы болған (2 жерде бар).

СӘЖДЕ: Бас қою, сәжде қылу (90 жерде бар).

СӘЛУА: Бөдене (3 жерде бар).

СӘМӘН: Баға, нарық, құн (10 жерде бар).

СӘМИГ: Аса естуші, әр нәрсені естуші (47 жерде бар).

СӘМУТ: Бір әлдің аты, сәмут қаумы (26 жерде бар).

СҰЛТАН: Патша, қуат, дәлел. Салтанат – патшалық, еріктілік (39 жерде бар).

НАСРАНИ, НАСАРА: Христиан (15 жерде бар).

НӘЗР: Атау, айтқан мал немесе басқа ғибадат. Нүзур - қорқыту, ескерту. Нәзир - қорқытушы, ескертуші. Пайғамбар (133 жерде бар).

НӘФАҚА: Пайдаланатын нәрсе, қаражат, азық, әсіресе ердің әйеліне беретін міндетті нәфақасы. Інфақ – пайдаландыру, тиісті орынға мал сарп қылу, Алла жолында мал жұмсау, қоғамдық көмек істеу (77 жерде бар).

НӘФС: Жан, тіршілік, демалыс, ынта, әдемі (245 жерде бар).

НИФАҚ: Екібеткейлік. Мұнафық – екібеткей, іші кәпір, сырты Мұсылман (34 жерде бар).

НҰСРАТ: Жәрдем. Ансар - жәрдемші. Насир - өте жәрдем етуші (97 жерде бар).

НҰТФА: Жыныстық тамшы. Мәни суы - шакуәт суы.

НҰХ: Бір пайғамбардың аты. (43 жерде бар).

НҮБУӘТ: Пайғамбарлық. Нәби – пайғамбар, хабаршы (44 жерде бар).

НҮЗҮЛ: Тусу. Інзэл - тусіру. (163 жерде бар).

НЫҒМЕТ: Ырыс, игілік, сыйлық, бақтиярлық, рақаттык. Нағим – нығметке бөлеуші. Әрі бір жаннаттың аты (130 жерде бар).

- P -

РАББ: Алланың аттарынан бір атау, ұғымы: Жоқтан бар етіп, толықтырып, асыраушы, тәрбиеші, ие, меңгеруші, қожайын, патша. Бұл аудармада Алланың атына келген атаулар «Рабб» түрінде жазылды. Айталық: Раббы, Раббым, Раббың (918 жерде бар).

РАСС: Бір елдің аты (2 жерде бар).

РАСИХ: Ғылымда озат болған (2 жерде бар).

РӘҺИНӘ: Біреуден ақша не басқа нәрсе алғанда орнына қойған нәрсе «Алған ақшасының орнына қылышын рәьинә қойды» (3 жерде бар).

РАҺИП: Христиандардың дүниеден безген сопысы, ғалымы.

РИСАЛАТ: Елшілік, пайғамбарлық (10 жерде бар). Расул - елші, пайғамбар (235 жерде бар).

РҮМ: Түркияның (Анатолияның) көне аты. Және рұм халқы

ҚҰРАН: Оқу, Құран Кәрим (70 жерде бар).

ҚЫСАС: Өш алу, кек қайтару, кісі өлтірген кісінің өзін өлтіру.

- Л -

ЛАГЫНЕТ: Қарғыс, лағынет айту. Малғун – қарғалған, қарғыс тиген (43 жерде бар).

ЛҮТ: Бір пайғамбардың аты (17 жерде бар).

- M -

МАГРИФЕ: Тану, сезіну.

МАГРУФ - танылған немесе дүрыстыққа сәйкес (41 жерде бар).

МӘДЯН: Жердің аты (10 жерде бар). МӘЖҮС: Шоқынушы (1 жерде бар).

МӘКІР: Әдіс жасау, жөнін табу, ыңғайын келтіру, қайлалау (47 жерде бар).

МӘННА: Тие сахарасында Ысрайыл ұрпақтарына құдіретше түскен көрек, кұдырет шекері (4 жерде бар).

МӘСС, МИСАС: Ұстау, соқтығу, тию, тиісу (61 жерде бар).

МӘУТ: Өлім (163 жерде бар). Мәйте – өлексе, арам өлген мал (4 жерде бар).

МҰСА: Бір пайғамбардың аты (136 жерде бар).

МҰХАММЕД: Ең соңғы пайғамбардың аты. Ұғымы: мақтаулы, мақталған (4 жерде бар). Ахмәд – өте мақтаулы (1 жерде бар. Және: Бәшир – қуандырушы; нәзир – қорқытушы, ескертуші; рауф – мүләйім, биазы; рахим – өте мейірімді. Және «Сені бүкіл әлемге рахмет етіп жібердік» делінген. Негізінен Құран Кәрим Мұхаммед Ғалейьиссәләмға түскендіктен тәпсірлерде сөйлемдердегі екінші жақ есімдіктің орнына «Әй, Мұхаммед!», – деп келеді. Бұл аудармада Мұхаммед ғалейьиссәләм деп жазылды.

МҰХИТ: Баурап алушы, толық меңгеруші (4 жерде бар).

- H -

НАҚА: Іңген, аруана, Салых пайғамбардың мұғжизасы (7 жерде бар).

ЗАРБ: Ұру, баян ету, мысал келтіру (59 жерде бар).

ЗӘЙТҮН: Жемісінен май шығатын әрі желінетін зәйтін ағашы және зәйтін жемісі (4 жерде бар).

ЗӘУЖ: Екі нәрседен біріккен нәрсенің бір сыңары, ерлі-зайыпты кісінің әркайсысы (80 жерде бар).

ЗЕКЕТ: Тазалық, пәктік, кісінің өз малынан жылына белгілі мөлшерде міндетті түрде жоқ-жітікке беретін қоғамдық жәрдемі. Малдың кірі (32 жерде бар).

ЗҰХА: Күн көтерілген мезгіл, бие байлайтын уақ (7 жерде бар).

ЗІКІР: Бір нәрсені еске сақтау, ауызбен айту, баян ету, белгі, уағыз, насихат (196 жерде бар).

- И -

ИҚАМЕ: Орындау, атқару, істеу, тұрғызу. Ақиму-с-салата - намазды толық орындандар делінген тұрде намазға байланысты (43 жерде бар).

ИМАН: Сенім, наным, илану, иман келтіру. Әлләзина аману: Сондай иман келтіргендер, Аллаға сенгендер, қысқаша: Мүміндер (336 жерде бар).

ИСРАИЛ: Яақұп пайғамбардың аты. Көбінесе Исраил ұлдары делінген түрде келеді (43 жерде бар). Яғқұп (16 жерде бар).

- K -

КӘЛАЛӘ: Әке-шешесі әрі баласы жоқ біреу.

КӘФҮР: Бір хош иісті ағаштың шайыры (бір жерде бар).

КӘФІР: Шындыққа мойындамаған, Аллаға сенбеген. Күфір – қарсы келушілік, күпірлік. КәФФәрат – бір нәрсенің үстін жабу, төлеу салу, бодау беру, кунәсін кешу (612 жерде бар).

КЕФИЛ: Ие, порым, уәкіл (10 жерде бар).

- K -

ҚАЙЙҰМ: Өзіндігінен мықты түрушы, әр нәрсені қорғаушы Алла (3 жерде бар).

ҚАРИА: Ауыл, мекен, қала, мемлекет, өлке (56 жерде бар). ҚИССА: Баян ету, тусіндіру, әңгіме, хикая (24 жерде бар). жарылқану, тілеу. Ғаффар, ғафұр – өте жарылқаушы (224 жерде бар).

ГЫЖЛ: Бұзау (10 жерде бар).

FЫЗЗЕТ: Құрмет, ұстемдік. Fазиз - өте ұстем. (120 жерде бар).

ГЫЛЫМ: Білім, таным. Тағлим – үйрену, білгізу. Тағаллұм – үйрену, білім алу. Ғалым – білуші білген. Ғаллама – зор ғалым, өте білімді. Ғалим – әр нәрсені білуші, өте білуші (719 жерде бар).

ҒЫСИЯН: Қарсы келу, кунә істеу. Ғаси - қылмысты күнәкар (32 жерде бар).

- Д -

ДАУЫТ: Бір пайғамбардың аты (16 жерде бар).

ДӘЙІН: Борыш, аласы-бересі, (6 жерде бар).

ДІН: Бой үсыну, күлшылық, шариғат, насихат, иман, тақуалық, әдет жағдай, жол, мелләт, хүкім, басқару, жаза, бодау, есеп, т.б. (92 жерде бар).

- ж -

ЖАНН: Жын-шайтанның атасы (7 жерде бар).

ЖАННАТ: Бау-бақша, ұжмақ, ұшпақ, бейіс (143 жерде бар).

ЖАҺАННАМ: Тозақ (77 жерде бар).

ЖАҺЫЛ: Білімсіздік. Жаьил - білімсіз, надан (25 жерде бар).

ЖИҺАТ: Тырысу, күресу, әсіресе Алла жолында соғысу (42 жерде бар).

ЖЫБТ: Пүт (7 жерде бар).

- 3 -

ЗАЛАЛАТ: Адасу, жолдан шығу. Залл – адасушы, жолдан шыққан (199 жерде бар).

ЗАЛАМА: Әділетсіздік істеу, біреудің хақын жеу, зұлымдық істеу және қараңғылық деген ұғымды да береді (421 жерде бар).

ЗӘКЕРИЯ: Бір пайғамбардың аты (7 жерде бар).

ЗАҚҚҰМ: У, Занар, тозақтағы бір ұлы ағаштың аты (3 жерде бар).

ГАД: Бір елдің аты, **Гад қауымы** (20 жерде бар).

ГАДЛ: Әділет, туралық. Ғаділ - турашыл, түзу (27 жерде бар).

ГАДН: Бір жаннаттың аты (11 жерде бар).

ГАДУ: Душпан, қастықшыл (66 жерде бар).

ГАЖАЛЕ: Асығыс. Істіғжал – асығыс тілеу, асықтыру (36 жерде бар).

ГАЖАП: Таңырқау, қайран қалу (27 жерде бар).

FAЖEM: Арап емес, тілі кемшіл (4 жерде бар).

FAЖЫЗ: Шамасыз, нашар. Ығжаз – нашарлату, әлсіздету (27 жерде бар).

FAЗАМЕ: Үлкендік, ұлылық. Fазим - өте үлкен, тым ұлы (113 жерде бар).

ГАЗАП: Азап, қинау, қорлық. Тағзып – азаптау, қинау, қорлау (345 жерде бар).

ГАЗЕП: Ашу, ыза, Магзуп – ашуға ұшыраған (24 жерде бар).

FA3M: Ойлау, бел байлау (3 жерде бар).

ГАЙЫП: Көмес, жасырын (59 жерде бар).

FAKИБАТ: Бір нәрсенің соңы, әр нәрсенің ақыры (83 жерде бар).

ГАЛИ: Жоғары. Тағала – жоғарғы дәрежелі, дәрежесі жоғары. Алла тағала – жоғарғы дәрежелі Алла.

ГАЛИП: Үстем, жеңіске ие. Галебе – жеңіс үстемдік. Мағлуп – жеңіліске ұшыраған (31 жерде бар).

FAMAЛ: Істеу, жасау. Fамыл – істеуші. Мағмұл – істелген (284 жерде бар). Уе ғамилу-с-салихат – түзу ғамал істеушілер (73 жерде бар).

ГАНИ: Бай, мүңсыз (73 жерде бар).

FAP3: Ұсыну, көрсету, ойлау (13 жерде бар).

ГАРШЫ: Көк әлем (29 жерде бар).

FAУДЕТ: Қайту. Иғаде – қайтару. Мағад – қайтар орын (38 жерде бар).

FАФЛЕТ: Хабарсыздық, селқостық. Fафіл - хабарсыз, селқос (35 жерде бар.)

ГИДДАТ: Күтетін мерзім (11 жерде бар).

FY3P: Орынды сылтау, кемшілік. Ығтизар – кешірім тілеу (12 жерде бар).

ГҰФРАН, МАГФИРЕ: Жарылқау, күнәсін кешу. Істіғфар –

түысқан көкесіне берілген ат. Көптеген қастандық жасағандықтан оған байланысты 111-ші сүре түскен.

ӘЖІР, ҮЖІРЕТ: Жалақы, бодау, пайда, сыйлық, сауап (71 жерде бар).

ӘЛИМ: Куйзелтуші, жан түршігерлік, жанға батарлық (72 жерде бар).

ӘЛ ИЛӘ: Өз әйеліне жақындаспауға ант ішу (бір жерде бар).

ӘЛ ХАЖЖ: Белгілі мезгілде Меккедегі Кағбаға барып, айналып, тауапқылу. «Хажы» осы ғибадатты орындаушы (11 жерде бар). Немесе Хұжжат – дәлел (20 жерде бар).

ӘЛ ХАМДУ: Мактау, дәріптеу (38 жерде бар). Хамид – өте мақтаулы, мақтауға тым лайық (17 жерде бар).

ӘЛ ЯСАГ: Бір пайғамбардың аты (2 жерде бар).

ӘЙКЕ: Бір жердің аты (4 жерде бар).

ӘЙУП: Бір пайғамбрадың аты (4 жерде бар).

ӘҺІЛ: Ие, лайық. Әьлі кітап – кітап иесі және үй-іші деген ұғымдарда қолданылады (471 жерде бар).

- Б -

БАБЫЛ: Бір қаланың аты (бір жерде бар).

БАСИР: Өте көргіш, аса қырағы, әр нәрсені көруші (51 жерде бар).

БАТЫЛ: Бұзық, босқа, текке. Ібтал - бұзу, босқа жіберу (62 жерде бар).

БАХИРА: Тілік құлақ. Араптар жаьилиет дәуірінде бес рет боталаған бір түйенің ең соңғысы ұрғашы болса, соның құлағын тіліп, саумай, жүк артпай, мінбей «Бахира» деп азат етіп қоя беретін болған (бір жерде бар).

БӘДІР: Мединенің Мекке жағындағы бір жердің аты. Бәдір соғысы сол жерде болған (бір жерде бар).

БӘЙТ-УЛ-МАҒМҰР: Толықсыған үй, көктегі періштелердің қыбласы (бір жерде бар).

БҰРҰЖ: Бекініс, ғимарат, қорған, жұлдыз (4 жерде бар).

Сездікше

Құран Шәрифтегі Алла тағаланың аттары мен сипаттары, пайғамбарлардың аттары, ел мен жердің аттары және кейбір атаулар қамтылған сөздікше ұсынылып отыр.

– A –

АҒРАФ: Жетінші сүренің аты. Және ұжмақ пен тозақтың ортасындағы бір орынның аты (2 жерде бар).

АДАМ: Адам баласының атасы, алғашқы Пайғамбар (25 жерде бар).

АЛЛА: «Әл Илаь» деген атаудың арапша грамматика бойынша біріктіріліп айтылуы. Ұғымы: «Құлшылық істелуге лайық зат.» Турікше - «Тәңір» Фарсыша - «Хұда», қазақша - «Кудай» деп аталады. Бул аудармада. «Алла» турінде жазылды. Арап елдері жаьилиет дәуірінде «Алланы» Алла деп атап, пұттарды «Илаь» деп, Аллаға дәтімізді жалғастырады деген сеніммен соларға сиынып, Аллаға ортақ қосатын еді. Ал Құран Шәриф: «Лә илаьә ілла Алла», яғни: «Алладан басқа ешбір тәңір жоқ» делінген түрде бір Алладан баскага сиынып, табынуга кесімді түрде тыйым салғандықтан олар: «Ата-бабаларымыздың жолын тастамаймыз» деп қасарысады. «Тәңірлерді бір-ақ тәңір қыла ма? Әрине, бұл таңғажайып нәрсе» дейді (38-С. 5-А). Құран Шәрифте «Алла» деген атау 2697 жерде, «Илаь» деген атау 167 жерде бар. Бұл аудармада «Илаь» деген атау «Тәңір» деп аударылды.

АССАЛАТУ: Намаз, Пайғамбарға салауат айту (105 жерде бар). АХАР, АХІРЕТ: Соң, қиямет, о дуние, ақырет (143 жерде бар). АХЗҰ: Алу, ұстау, тұту; іттихаз: Иелену, жасап алу, өзінде болу. (266 жерде бар).

АЯТ: Құран Кәримнің бөлімдері, белгі, өнеге, үлгі, мұғжиза, ғибрат (378 жерде бар).

Тилауэт сәждесінің ниеті және орындалуы:

نَوَيْتُ أَنْ أَسْجُدَ سَجْدَةَ التّلاْوَةِ مُتَوَجّهاً إلى الْكَعْبَةِ اللَّهُ أَكْبَرُ.

"Ниет еттім, (Алланың әмірі бойынша) Тилауәт сәждесін етеуге, жүзімді қыбла тарапына қараттым, Аллаыү Әкбәр" деп, қиямсыз, рүкүғсыз сәждеге бас қойып; үш рет:" : Сүбханә раббийәл-ағла" деп, сәжде тәсбихын оқып, бір сәжде мен орындайды.

سَجَدْتُ لِلرَّحْمَانِ وَأَمَنْتُ بِالرَّحْمَانِ. Білген кісі мына дұғаны оқиды: فَاغْفِرْ لِى ذُنُوبِي يَا رَحْمَانُ. سَمِعْنَا وَاطَعْنَا غُفْرانَك رَبَّنَا وَالَيْك الْمَصِيرُ.

Мағнасы: "Шәксіз, қамқор Аллаға сәжде еттім, аса қамқор Аллаға иман келтірдім, күнәмды жарылқа я Рахман! Саған құлақ салдық, Саған бой ұсындық, жарылқаушысың. Раббым Саған қайтамыз."

Сәжде Тилауәт өтеу үшін де кәдімгі намаздағыдай: Дәреті болу, денесі, киімі, орны таза болу, қыбла жаққа қарау және ұятты жерлерінің жабық болуы шарт. Өзіне тән бір уақты жоқ. Намаз оқу "Мәкрүь" болған мезгілдерден басқа қай уақытта өтелсе де бола береді. Құлақ қағылмайды қол байланбайлы.

Намаз ішінде сәжде аяттарының бірін оқыған кісі, аятты оқып болғаннан кейін сәждеге жығылып, бір тәкбірмен қайта тұрып, сәжде аятынан кейінгі бір яки бірнеше аятты оқып барып, кәдімгі рүкүғға барады. Ал егер сәжде аятын оқи сала, дереу рүкүғға еңкейсе, Тилауәт сеждесі де өтелген болады. Егер бір кісі бір орында бірден артық неше сәжде аятын оқыса не естісе бәріне де Тилауәт сәждесін өтейді. Ал егер бір орында бір сәжде аятын неше рет оқыса да бір ғана сәжде орындайды. Кісі естірлік орында сәжде аятын дабыстап оқу мәкрүь.

﴿ لَايمَشُهُ وَإِلَّا ٱلْمُطَهَّرُونَ ۞ ﴾ مِنْوَالِعَافِيَانَا

Магнасы: "Құранды өте таза болғандар ғана ұстайды." Бұл аят бойынша; Құран Кәримді дәретсіз кісі ұстауға болмайды.

Тарих кітаптары:

- 1-Тарих Табаридың Түрікше Аудармасы: Үш том. Жазушысы: Әбу Жағфер Мұхаммед Б. Жарір Әл Табари. Латын әрпімен мілади 1980 жылы Істанбұлда басылған.
- 2-Ислам Тарихы: Ұрдұша, бір том. Жазушысы: Шауқ Амратсарлық. Мілади 1950 жылы Пакістанда он жетінші рет басылған.
- 3-Қысқаша Ислам Тарихы: Екі том. Жазушысы: Хаяти Үлкі. Мілади 1972-1973 жылдарында Істанбұлда басылған. (Түрік тілінде.)

Қысқартпалар:

(Алла тағала): Алла (Т.), (Мұхаммед Ғаләйыссәлам): Мұхаммед (Ғ.С.), (Радяллаыу аныу): (Р.А.), (Рахмәтұлла ғаләйый): (Р.Х.). Тәпсір аттары: (Байзауи): (Б.), (Жәлалейн): (Ж.), (Ібні Кәсир): (К.), (Мәдарік): (М.), (Рухұл Баян): (Р.), (Хұсайни): (Х.), (Тыбян): (Т.), (Жауаырұл Құран): (Ж–Қ.) (Тәфымұл Құран): (Т–Қ.) Сұрелер және аяттар, мысалы: Бесінші сұре, жетпіс сегізінші аят: (5–С. 78–А.) тұрінде қысқартылды.

Екі аты болған сүрелер:

1-Тәубе сүресі,Бәра-ат сүресі. 2-Ісра сүресі, Бәни Ісраил сүресі. 3-Мүмін сүресі, Ғафыр сүресі. 4-Фуссилат сүресі, Сәжде сүресі. 5-Інсан сүресі, Даьыр сүресі. 6-Жүз он бірінші сүренің үш аты бар: Мәсед сүресі, Ләьеп сүресі, Тәббет сүресі.

Тилауэт сәждесі:

Құран Кәримде Он төрт жерде сәжде аяты бар. Бұлар: "Аграф, Рагыд, Нахыл, Ісра, Мәрям, Хаж, фұрқан, Нәміл, Сәжде, Сад, Фұссилат, Нәжім, Іншиқақ, Ғалақ" сұрелері. Осы сәжде аяттарының қайсы бірін оқыған немесе естіген кісіге Тилауәт сәждесі уажіп болады.

Аударушысы: Сүлейман Атеш.

19-Құран Кәрим уе Мәал Жәлилесі: Аударушысы: Фікри Яуұз. 20-Құран Кәрим уе Түрікче Анламы: (Түркія Дін Істері Басқармасы.)

21-Ағылшынша Құран Аудармасы: Аударушысы: Ғабдолла Юсыф Ғали. Екі том. Мілади 1946 жылы Америкада басылған.

Сөздіктер:

- 1-Ахтари Кәбир: Екі том. Арапшадан түрік тіліне (Арап әрпімен) жазылған. Жазушысы: Шәмсүддин ұлы Мұстафа. Қарахисарлық. Бейрутта басылған. (Тарихы белгісіз.)
- 2-Әл Мүнжид: Арапшадан арапшаға. Бір том. Жазушысы: Лойыс Мағлуф Мілади 1949 жылы Бейрутта басылған.
- 3-Қамұс Ғараби Түрки Әл Мәуарид: Апаршадан түрікшеге. Бір томдық. Жазушысы: Мәулүт Сары. Мілади 1978 жылы Істанбұлда басылған.
- 4-Қамұс-ы Түрки: Бір том. Османиден жаңа түрікшеге. Жазушысы: Ш. Сами. Арап әрпімен мілади 1978 жылы Істанбұлда басылған.
- 5-Әл Мұғажжем Әл Мұфьәрис Лиалфазыл Құран: Құран сөздерінің көрсеткіш тізімі. Арапша, бір том. Жазушысы: Мұхаммед Фуат Ғабдол Бақи. Әуелі Мысырда басылып, мілади 1984 жылы Істанбұлда басылған.
- 6-Кәлимәтүл Құран Тәфсир Баян: Арапша, бір том. Жазушысы: Хұснайын Мұхаммед Махлұф. Істанбұлда басылған. (Тарихы белгісіз.)
- 7-Қазақ Тілінің Орфографиялық Сөздігі: Кирил әрпімен. Мілади 1963 жылы Алма-Ата қаласында басылған. Редакциясын басқарғандар: І.Кеңесбай ұлы, Ғ.Мұса ұлы.
- 8-Қазақ Тілінің Түсіндірме Сөздігі: Екі том. Филология ғылымдарының докторы проф І.К. Кеңесбай ұлының басқаруында, 1959-1960 жылдарында Алма-Ата қаласында басылған.
- 9-Қазақ Тілінің Түсіндірме Сөздігі: Он том. А.Ы. Ысқақ ұлының басқаруында 1974-1986 жылдарында Алма-Ата қаласында басылған.

- 3-Тәфсир Ібні Кәсир: Сегіз том. Һіжри 1329 жылы Істанбұлда басылған.
- 4-Тәфсир Мәдарік: Төрт том. Аударушысы: Ғұлама Махмұд ұлы Ахмед ұлы Ғабдолла Нәсәфи. Мілади 1974 жылы Істанбұлда басылған.
- 5-Тәфсир Рухүл Баян: Он том. Аударушысы: Ғұлама Шайхол Ислам Ісмағил Хаққы Бұрсалық. Һіжри 1389 жылы Істанбұлда басылған.
- 6-Сафуаттттәфасір: Отыз том. Аударушысы: Маьмұд Әли Әссабұни. Мілади 1981 жылы Бейрутта басылған. (Бұл алтауы арап тілінде.)
- 7-Тәфсир Хұсайни: Парсыша, бір том. 1394 бет көлемінде. Аударушысы: Молла Хұсайын Уағыз Әл Кәшафи. Карачиде басылған. (Тарихы белгісіз.)
- 8-Құран Мажид Мүтержем Ұрдұ Маға Тәфсир Тасьилүл Құран: Бір том. Хажы Молла фирозоддин Ханның нұсқауы және байқауында ьіжри 1362 жылы Лаьорда басылған.
- 9-Құран Шариф Мүтержем Бадо Тәржүмә: Ұрдұша, қос тәржімелі. Алғашқысы: Делилік Шаь Рафигуддин. Екіншісі: Таналық Әшраф Ғали Молладан. (Басылған жері, тарихы белгісіз. Пакістан баспасы.)
- 10-Тәфсир Жауаьиртл Құран: Үш том. Аударушысы: Ардақты ұстазым ҒұлаМолла Хан Мархұм. Лаьорда басылған. (Тарихы қойылмаған.)
- 11-Тәфьимүл Құран: Алты том. Аударушысы: Молана Әбұл Ағла Мәудуди. (Соңғы төртеуі ұрдұша. Тәфьимүл Құран; екі бөлек жерде түрікше аударылып бастырылды.)
- 12-Тәфсир Әл Ытқан фи Тәржүмәтүл Құран (татарша).
- 13-Куран Кәрим Мутержем уе Мухашша. (Өзбекше.)
- 14-Тәржүмату Тәфсир Тыбян: Екі том. Османи түрікше.
- 15-Құран Кәрим уе Мәал Желилесі. Аударушысы: Ғабдолла Айдын.
- 16-Құран Хаким уе Мәал Кәрим: Аударушысы: Хасан Басри Чантай.
- 17-Хақ Діні, Құран Ділі Йені Мәаллі Түрікче Тәфсир: Аударушысы: Языр Мұхаммед Хамди Әлмалылы.
- 18-Әл Құран Әл Кәрим уе Тәржұма Мағнал Хаким:

бар. Міне солардан Құран Шәрифті егжей-тегжейлі түсінуге болады. Өйткені қолыңыздағы Құран Шәрифтің қысқаша ғана аудармасы. Ал міне бұл аударма бір мәал түріндегі Құран Шәрифтің қазақша түсінігі болғандықтан: "Құран Шәриф Қазақша Мағына Және Түсінігі" деген ат берілді. Өйткені бұл аудармада, сөзбе-сөз мағына берілу көз алдыға ұсталмай аяттардың негізгі ұғымы қысқаша қарапайым қазақ сөзімен түсіндірілуге тырысылды.

Бұл "Құран Шариф Қазақша Мағына Және Түсінігі" соңғы жылдарда Тұркияда шыққан 605 бет көлеміндегі Құран Кәримнің хашя түрінде шетіне латын әрпімен түрікше жазылған қысқаша аудармаларға негізделіп, аяттардың нөмірі бойынша әр беттің түсінігі сол беттің өзіне сыйдырылды.

Кейбір сөздің мағнасына сәйкес қазақша атау табылмағанда, сол сөздің ұғымына ең жақын баламасы берілді. Кейбір аяттың түсінігіне байланысты басқа жердегі аят жақша ішінде, мысалы: (4–С.16–А.): "Төртінші сүре он алтыншы аят" түрінде қысқартылып берілді. Және кейбір аяттың мағнасына байланысты тәпсір аттары, мысалы: Байзауи, Жәлалейн жақша ішінде: (Б.Ж.) ретінде берілді.

Құран Кәримнің аяттары көбінесе, бір жағдайға немесе бір уақиғаға байланысты түскен. Бұны "Шаны Нүзіл" (түсу себебі) деп атайды. Бірақ аяттың үкімі жалпыға байланысты болады. Сондықтан кейбір аяттардың оңай түсінілуші үшін сол аяттың түсуіне байланысты себебі алдын ала жақша ішінде берілді. Сондай-ақ әр түрлі ұзынды-қысқалы түсініктер жақша ішінде көрсетілді.

Ескерту: Аяттардың нөмірлеріне сәйкес аудармалардың нөмірлері сөйлемнің соңына қойылды.

Пайдаланылған материалдар:

Тәпсірлер:

- 1-Қазы Байзауи: Бір том. Һіжри 1329 жылы Істанбұлда басылған.
- 2-Тәфсир Жәлалейн: Екі том. Кайрде басылған. (Тарихы белгісіз.)

7-Кәлам Шариф Тәфсир фауайід: Төрт том. Мілади 1900 жылы Қазан қаласында басылған. (Аударушысы белгісіз.) 8-Құран Тәфсир, Тәфсир Фауайід: Төрт том. Қазан (татар) тілінде: 1-ші том 252, 2-ші том 464, 3-ші том 361, 4-ші том 316 бет көлемінде. Қазан қаласында басылған. (Тарихы, аударушысы белгісіз.)

Орта Азиялық түрік тілдерінде жарық көріп, аталмыш жинаққа кірмеген тәпсірлер:

1-Сиратүл Мүстақим: Алты том. Аударушысы: Еділ-Орал түріктерінен Ахмед Фарид Әл Ғаббаси. Һіжри 1300 жылы Лаьор қаласында басылған.

2-Құран Кәрим Ұйғырче тержімісі: Бір том. Аударушысы: Мұхаммед Саліх. Мілади 1986 және 1987 жылдарында Пекин қаласында басылды.

Құран Шәриф Қазақша Мағна Және Түсінігі

Негізінен Құран Шәрифтің басқа тілге аударылуы әрине оп-оңай мәселе емес екендігі мәлім. Өйткені, тіпті қарпайым бір сөздің өзі басқа тілге аударылғанда, дәл өзіндей мүлтіксіз бола қоймайды. Әлбетте Алланың сөзі Құран Шәриф басқа тілге аударылғанда нақ өзіндей бола қояды деу мейлінше қиын екендігі түсінікті. Сірә бұл Құран басқа тілге аударылуға болмайды деген сөз емес. Сондай-ақ арап тілі грамматикалық және лексикалық құрылысы, сөйлем тұлғасы бойынша өз алдына ерекшелікке ие бір тіл екендігіне мойындамауға болмайды. Ал онымен қатар Құран Шәрифте бірқанша мағнаны қамтитын терең маңызды, қанатты сөздер де көп кездеседі.

Сондықтан Құран Шәрифтің аудармасын тәржіме демей көбінесе мәал немесе тәпсір деп атайды. Өйткені тәржіме: Бір сөйлемнің басқа тілге сөзбә-сөз аударылуы. Мәал: Бір тақырыдтың басқа тілмен қысқаша түсіндірілуі. Ал Тәпсір: Бір мұзмұнның басқа тіл арқылы біраз ашалап түсіндірілуі. Бүгін отыз том көлемінде, тіпті тағы көп томдык тәпсірлер

шықпай қол жазба күйінде қалды" делінген. Алайда ол еңбектің татарша жазылғандығы, Ұфа қаласында сақтаулы болғандығы білінді. Ал түрікменше, қырғызша тәпсір болмаған көрінеді. Ұйғырша жақында басылып шықты. Ал міне тұңғыш рет: "Құран Шәриф Қазақша Мағна Және Түсінігі" деген атпен осы қысқаша еңбек жарық көріп отыр.

Орта Азиялық түрік тілдерінде жарық көріп, аталмыш жинаққа кірген тәпсірлер:

- 1-Тәпсір Әл Ытқан Фи Тәржүматүл Құран: Екі том. Аударушысы; Имам және мұдәрріс Шайхол Ислам Әсадолла Әл Хамиди ұлы. Құран тәпсірі қазан тілінде (татарша) Мілади 1907, 1911 және екінші рет мілади 1911, 1914 жылдарында Қазан қаласында басылған. Кейін мілади 1949 жылында Токиода, мілади 1984 жылында Істанбұлда, мілади 1985 және 1987 жылдарында Катар мемлекеті Доха қаласында екі рет басылды.
- 2-Тәпсір Ноғмани: Төрт том болуы мүмкін. Аударушысы: Нұғман Әмір ұлы Ғұсман Молла ұлы. Мілаи 1915-ші жылы Қазан қаласында, мілади 1917-ші жылы Орнборда және мілади 1959 жылында Һелсінкиде басылды.
- 3-Тахсилүл Баян фи Тәфсиріл Құран: 4848 бет көлемінде. Аударушысы: Мұхаммед Садық Шах Ахмет Иманқұлы ұлы Әл Қазани: Қазан тілінде (татарша) Мілади 1910 жылы Қазан қаласында басылған.
- 4-Кітап Кәшфұл Хақайық: Үш том, Азербайжанша. Аударушысы: Мир Мұхаммед Кәрим мырза. Мілади 1908 және 1917 жылдарында Баку қаласында басылған.
- 5-Құран Кәрим Мұтержем уе Мұхашша. (Аударма және түсінігі): Мұхаммед Бін Әссайыд Тарази (Алтұн Хан Төре). Өзбекше. 1955 жылы Бомбай қаласында, мілади 1975 жылы Карачи қаласында, мілади 1980 жылы Доха қаласында және мілади 1981 жылы Жілде қаласында басылды.
- 6-Кітабұл Баян фи Тәфсиріл Құран: Екі том. Аударушысы: Мұхаммед Хасан Сақафи. Азербайжанша. Мілади 1908-ші жылы Тифлісте басылған.

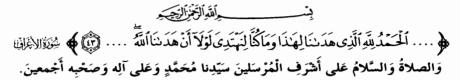
Құран Кәримнің басқа тілдерге аударылуы:

Негізінен Құран Кәрим өлікке немесе қабыр басында ғана оқылатын Кітап емес. Тірі жүрген адамдарға оқылатын бір ереже және заң Кітабы. Сондықтан Мұсылмандардың Кұранның мағнасын білулері сондай-ақ қарасын дұрыс окулары шарт. Дегенмен Құранның мағынасын білмеген кісі Алланың сөзі екендігіне сене отырып қарасын дұрыс оқыса, сауап табады. Бірақ қарасын дүрыс оқымаса немесе оқығандығына ақы алса күнәкар болады. Мұззәмміл сүресінің төртінші аятында: "Күранды өте дүрыс оқы" және Бақара сүресінің қырық бірінші аятында: "Аяттарымды аз бағаға (дүниелікке) айырбастамаңдар. Сондай-ақ Менен ғана коркындар" делінген аяттарда осы жағдайлар елеулі түрде ескертіледі. Сондықтан Құран Кәримді дұрыс оқу үшін тәжуит ғылымы және мағнасын білу үшін арапша, парсыша, түрікше, үрдүша т.б. Мұсылман елдерінің тіпті бөгде елдердің де тілдерінде тәпсірлер шығарылған.

Таяуда Мұсылман елдерінің қатынасулары бойынша, Құран Кәримнің басқа тілдерге аударылуына байланысты жүргізілген зерттеулерінің нәтижесінде Істанбұлдағы "Ислам Тарих Және Мәдениет Зерттеу Орталығы" тарапынан мілади 1515–1980 жылдары арасында басылған "Құран Кәримнің Дүние Жүзілік Аудармасының Библиографиясы" делінген атпен бір мың бет көлемінде ағылшынша (біраз арапша түсінік беріліп) бір кітап басылып шықты. Бұл тұңғыш рет жарық көрген ғылми жинақта, Құран Кәримнің алпыс тілге 2668 рет аударылып басылғандығы жазылған. Әрине бұл жинаққа кірмей қалғандар да бар.

Түрік тілдерінде ең көбірек қырық шақты тәпсір әр дәуірде түрікше (анатолияша) жазылып, басылған көрінеді. Ал одан кейін татарша, азербайжанша және өзбекше тәпсірлердің болғандығы байқалды. Тәжікше Маулана Яғқұп Жархидың тәпсірлері қол жазба түрінде кітапханаларда сақтаулы. Қазақ Совет Энциклопедиясында: "Мұса Бегей ұлы, мілади 1912 жылында Құранды қазақ тіліне аударды. Бірақ ол жарыққа

АЛҒЫ СӨЗ

Кұран Кәрим Алла тағаланың сөзі. Хазірет Мұхаммед (Ғ.С.) ке Жебрейіл (Ғ.С.)арқылы бұкіл адам баласына тура жол көрсету үшін арап тілінде бөлім-бөлім жиырма үш жылда түскен болатын. Бақара сүресінің екінші аятында: "Міне осы Кітапта күдік жоқ, тақуалар үшін тура жол көрсетуші." Және Юсып сүресінің жүз екінші аятында: "Расында бұны арапша Құран түрінде түсірдік. Әрине түсінерсіндер." Тағы Ісра сүресінің жүз алтыншы аятында: "Құранды адамдарға кідіріп, оқуың үшін бөлім-бөлім түсірдік" делінген бейнедегі тағы басқа осы тәрізді аяттардан көруге болады.

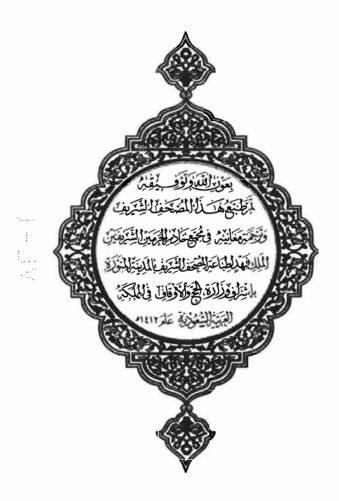
Құран Кәрим сауатсыз қырық жасындағы Мұхаммед (Ғ.С.) ке мұғжиза болып түскен кезде Құранды, Мұхаммед (Ғ.С.) ойынан шығарып отыр дегендерге: Бақара сүресінің жиырма үшінші аятында:" Құлымызға түсіргенімізден күдіктенсендер, онда сендер де соған ұқсас бір сүре келтіріндер, егер сөздерің рас болса" делінген бейнеде оларға тойтарыс беріледі.

Қасиетті Кітабымыз Құран Кәрим; әрі жазулы нұсқа түрінде әрі жатқа алған мыңдаған қарилар арқылы он төрт ғасырдан бері үздіксіз күнімізге дейін жалғасып келді. Сондай-ақ қияметке дейін жалғаса беретіндігі даусыз. Өйткені, бүгін дүние жүзіндегі елдердің төрттен біріне таяуы Мұсылман. Жұз мыңдаған қари жат оқуда әрі сансыздаған нұсқасы толық техникалық түрде басылуда. Сондай-ақ сонау хазірет Ғұсман (Р.А.) ның заманындағы қол жазба нұсқасынан тартып, миллиондаған қол жазба нұсқалары мемлекет кітапханаларында, Мұсылмандардың үйлерінде тіпті бөгде елдердің де кітапханаларында сақтаулы. Сондықтан бір нұктесінің де өзгеруі мұмкін емес. Өйткені, Алла (Т.): Он бесінші сұренің тоғызыншы аятында: "Анығында Құранды Біз түсірдік әрі шын мәнінде оны Біз қорғаушымыз" деген ғой.

ҚҰРАН КӘРИМ ҚАЗАҚША МАҒЫНА және түсінігі

АУДАРҒАН : ХАЛИФА АЛТАЙ ӨҢДЕУШІ : ДӘЛЕЛХАН ЖАНАЛТАЙ РЕДАКЦИЯЛАГАН: АБДҮРРАЬИМ АЛТАЙ

ЕКІ ХАРАМНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРІ ФАЬД ПАТШАНЫН ҚҰРАН ШӘРИФ БАСЫМ КОМБИНАТЫ

حقرق الطقيع مجفوظت للفَيْنَاعَ خَلِالْ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِكُون الطلبائياتِي لِمُلْكُونِيَةِ فِيلِكُونِينَ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِكُونِ الْمُؤْلِقِينَ الْمُؤْل صب ٢٥١١- المَدِينَة المُؤْلِقَ

БАРЛЫҚ ХҰҚЫҒЫ САҚТАУЛЫ. ШАРАПАТТЫ ЕКІ ХАРАМНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕРІ ФАЬД ПАТШАНЫҢ ҚҰРАН ШӘРИФ БАСЫМ КОМБИНАТЫ. ПОЧТА ҚҰТЫСЫ 3561 МЕДИНЕ МҰНАУУАРА САУД АРАБИЯ

